Kemal Gözler

GÖZLER *v.* ÇAĞLAYAN DAVASI

Gözlemler ve Eleştiriler

(Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi E.2012/49,
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi E.2017/1161
ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi E.2019/4047 Sayılı Dosyalar)

EK: DAVA EVRAKI

(Dava Dilekçesi, Cevaba Cevap Dilekçesi, Beyan Dilekçeleri, Bilirkişi Ret Dilekçeleri, Bilirkişi Raporları, İtiraz Dilekçeleri, Duruşma Tutanakları, Ara Kararlar, Gerekçeli Kararlar ve Diğerleri)

Yazarın
Kendi
Yayını

Eylül
2020

Bu metin, aşağıdaki kâğıt üzerine basılı olan kitabın PDF versiyonudur.

Kemal Gözler, *Gözler v. Çağlayan Davası: Gözlemler ve Eleştiriler,* Bursa, Yazarın Kendi Yayını, Eylül 2020, X+570 s.

(Yayınlandığı URL: http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm)

(c) K. Gözler, 2020. Bu metin, bilgisayara indirilebilir ve saklanabilir.

KENDİLERİNDEN BU KİTABIN ERİŞİMİN ENGELLENMESİ TALEP EDİLEBİLECEK SULH CEZA HAKİMLERİ İÇİN BİLGİ

Anayasa Mahkemesinin 26 Ekim 2017 tarih ve 2014/5552 BB sayılı *Ali Kıdık* kararında (https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/5552) geliştirdiği içtihada göre, 5651 sayılı Kanunun 9'uncu maddesiyle öngörülmüş olan erişimin engellenmesi usulü "ancak internet yayınının *kişilik haklarını apaçık bir şekilde ihlal ettiğinin daha ilk bakışta anlaşıldığı durumlarda* işletilebilir. Bir kimsenin çıplak resimlerinin veya video görüntülerinin yayımlanması gibi kişilik haklarının ihlal edildiğinin daha ileri bir inceleme yapılmaya gerek olmaksızın ilk bakışta anlaşılabildiği hâllerde 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinde öngörülmüş olan istisnai usul işletilebilir" (2014/5552 BB sayılı *Ali Kıdık* Kararı, Paragraf 62).

Anayasa Mahkemesi, 19 Nisan 2018 tarih ve 2014/5232 sayılı *Kemal Gözler* kararı (https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/5232) ve 10 Aralık 2019 tarih ve 2015/5612 sayılı *Kemal Gözler (2)* kararı (https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/5612) ile erişimi sulh ceza hakimliği kararıyla engellenmiş benzer kitaplarımın Anayasanın 26 ve 27'nci maddelerinde güvence altına alınan ifade, bilim ve sanat hürriyetlerinin koruması altında olduğuna karar vermiş ve verilen sulh ceza hakimliği kararları yargılamanın yenilenmesi yoluyla kaldırılmıştır (Bkz.: http://www.anayasa.gen.tr/aym-gozler-karari-19-4-2018.htm ve http://www.idare.gen.tr/kemal-gozler-2-karari.htm). K.G.

Kemal Gözler

GÖZLER *v.* ÇAĞLAYAN DAVASI

PARAYLA SATILAMAZ

ISBN: 978-605-63826-3-5
(c) 2020. Kemal Gözler. Her hakkı mahfuzdur.

Birinci Baskı: Eylül 2020
Dizgi ve Sayfa Düzeni: Kemal Gözler
Kapak: Kemal Gözler
Eleştirileriniz İçin: kgozler@hotmail.com
Kitabın Tanıtımı: www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm

Yayınlayan
Yayınevi yoktur. Kitap yazarın (Kemal Gözler) kendi yayınıdır.

Baskı
Sonçağ Yayıncılık, Matbaacılık, Reklam San Tic.Ltd.Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı, No 48/48 - İskitler/Ankara
Tel: 0312 - 341 36 67 *Sertifika No:* 47865

Dağıtım
Bu kitap, kâğıt nüsha olarak sadece 150 (yüzelli) adet bastırılmıştır. Bu kitabın genel dağıtımı yapılmayacaktır. Kitap parayla satılamaz. Bu kitap, ücretsiz olarak, hukuk fakültesi kütüphanelerine, konuyla ilgili bazı öğretim elemanlarına ve konuya ilgi gösteren bazı kişilere gönderilecektir. Kitap aynı zamanda www.idare.gen.tr'de online olarak yayınlanacaktır. Kitap ayrıca *Google Books*'a konulacaktır (isbn: 9786056382635 ile arama yapılabilir).

Açık Erişim
http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm
https://books.google.com.tr/books?id=dqT8DwAAQBAJ&

Bu Kitabın Zikrediliş Usûlü
Kemal Gözler, *Gözler v. Çağlayan Davası: Gözlemler ve Eleştiriler,* Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2020.

Kütüphane Tasnif Numaraları
(*LoC*) KKX471.G69 2020 (*Dewey*) 347.05 GÖZ 2020

Kemal Gözler

GÖZLER *v.* ÇAĞLAYAN DAVASI
Gözlemler ve Eleştiriler

(Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi E.2012/49,
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi E.2017/1161
ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi E.2019/4047
Sayılı Dosyalar)

EK: DAVA EVRAKI

(Dava Dilekçesi, Cevaba Cevap Dilekçesi, Beyan
Dilekçeleri, Bilirkişi Ret Dilekçeleri, Bilirkişi Raporlarına
İtiraz Dilekçeleri, Duruşma Tutanakları, Ara Kararlar,
Gerekçeli Kararlar ve Diğerleri)

Yazarın Kendi Yayını
Bursa - Eylül 2020

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

I. Bu Kitabı Neden Yazdım?....1
II. Kitabın türü....2
A. Bu Kitap, Bir "Karar Tahlili" Kitabı Değildir....2
B. Bu Kitap, Bir "Dava Belgeleri" Kitabı da Değildir....2
III. Bu Kitabın Konusu Nedir?....4
IV. Neden Kendi Dava Dilekçemin ve Cevaba Cevap Dilekçemin Eklerini Yayınlamıyorum?....5
V. Anayasa Mahkemesine Neden Bireysel Başvuruda Bulunmadım?....6
VI. Neyi Amaçlıyorum?....7
VII. EKLERE İlişkin Açıklamalar....9
VIII. Teşekkür....10
IX. Son Gözlemler....12

ÖN SORUNLAR

I. Mahkeme Kararları Yayınlanabilir mi?....13
A. Hâkim İsimleri Yayınlanabilir mi?....16
B. Bilirkişi İsimleri Yayınlanabilir mi?....19
C. Taraf İsimleri Yayınlanabilir mi?....20
D. Taraf Vekillerinin İsimleri Yayınlanabilir mi?....21
E. Tanık İsimleri Yayınlanabilir mi?....21
II. Bilirkişi Raporları Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi?....22
A. Bilirkişi Raporları Birer "Fikri Eser" midir?....23
B. Bilirkişi Raporları Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi?....24
III. Taraf Dilekçeleri Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi?....27
IV. Dava Dosyasındaki Kişisel Veriler Yayınlanabilir mi?....28
V. Dava Dosyasındaki İdarî Soruşturmalara İlişkin Bilgiler Yayınlanabilir mi?....29
VI. Dava Dosyasındaki Ceza Soruşturmalarına İlişkin Bilgiler Yayınlanabilir mi?....31
VII. Haklar çatışması Üzerine Bir Not....32

SUNUŞ

(s.35-36)

Bölüm 1
İLK DERECE SAFHASI
Davanın Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi
(E.2012/49 Sayılı Dosya)
(14 Mart 2012-6 Ekim 2017)

I. Davanın Seyrine İlişkin Açıklamalarım 38
A. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Öncesi Dönem (14 Mart 2012-21 Mayıs 2014) 39
B. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Önündeki Dönem (Talimat Dönemi) (2014/18 Talimat Dosyası) (21 Mayıs 2014-8 Şubat 2016) 63
C. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Sonrası Dönem (8 Şubat 2016-6 Ekim 2017) 71
II. Değerlendirme 73
A. 12 Temmuz 2017 Tarih ve K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Kararın Değerlendirilmesi 73
1. Kaynaksız Alıntılar 79
2. Aldatıcı Atıfla Yapılmış Alıntılar 81
3. Transit Atıfla Yapılmış Alıntılar 83
4. "Belli Olacak Şekilde" Yapılmamış Alıntılar (Tırnak İçinde Verilmemiş Aynen Alıntılar) 84
5. "Genel Bilgiler"in Aynen Aktarılması Şeklindeki Usûlsüz Alıntılar 85
6. Kaynağı Gösterilmeden Alınmış Çeviriler 86
B. Yargılama Sürecinin Değerlendirilmesi: İlk Derece Safhasında Davanın Hızı Hakkında Gözlemler 88
1. İlk Derecede Davanın Görülme Süresi: 5 yıl 4 ay ve 20 Gün 88
2. Gecikmenin Nedenleri 89
3. Birkaç Genel Gözlem ve Eleştiri 91

Bölüm 2
İSTİNAF SAFHASI
Davanın Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi
(E.2017/1161 Sayılı Dosya)
(6 Ekim 2017- 18 Eylül 2019)

I. Davanın Seyrine İlişkin Açıklamalar 96
II. Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Kararının Eleştirisi 128
A. Fransızca Bilmeyen Bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın 302 Adet Fransızca Paragraf Üzerinden Değerlendirme Yapmaları Hakkında Eleştiriler 129
B. Gerekçeli Kararın Esasına İlişkin Eleştiriler 135
C. Erol Kaplan'ın Karşı Oyunun Değerlendirilmesi 143

Bölüm 3
TEMYİZ SAFHASI
Davanın Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi
(E.2019/4047 Sayılı Dosya)
(18 Eylül 2019 - 2 Mart 2020)

I. Temyiz Sürecine İlişkin Açıklamalar 145
II. Yargıtay Kararının Eleştirisi 147
A. Yargıtay kararı Gerekçesizdir 147
B. Yargıtay Kararında "Hukukî Mesele"ye İlişkin Temyiz Sebeplerinden Biri Dahi Karşılanmamıştır 148
1. Yargıtay Kararında FSEK'in Yanlış Uygulandığı İddiam Karşılanmamıştır.. 151
2. Yargıtay Kararında Ara Kararlara İlişkin Hukuka Aykırılık İddialarım Karşılanmamıştır 151
C. Yargıtay Kararında Sonuca Etkili Temyiz Sebeplerimizden Biri Dahi Karşılanmamıştır 152
Yargıtay Kararı Hakkında Genel Değerlendirme 153

SONUÇ

I. Kararın Hüküm Fıkrası 155
II. Maddî Hakikate Karşı Yargısal Hakikat 157
III. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin *Gözler v. Çağlayan* Kararının Yol Açabileceği Tehlikeli Sonuçlar.. 161
IV. Bilirkişilik Sorunu Hakkında 163
IV. Genel Sonuç ve Temenni 165

EKLER
DAVA EVRAKI
(Dava Dilekçesi, Cevaba Cevap Dilekçesi, Beyan Dilekçeleri, Bilirkişi Raporlarına İtiraz Dilekçeleri, Bilirkişi Ret Dilekçeleri, Duruşma Tutanakları, Ara Kararlar, Gerekçeli Kararlar ve Diğerleri)

EKLER BÖLÜM 1.- İLK DERECE SAFHASINDAKİ EKLER (Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, E.2012/49 Sayılı Dosya Evrakı)

I. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Öncesi Döneme İlişkin Ekler (14 Mart 2012-21 Mayıs 2014)

EK-1: 14 Şubat 2012 Tarihli Dava Dilekçesi 169
EK-2: 7 Mayıs 2012 Tarihli Cevaba Cevap Dilekçesi 187
EK-3: 4 Ekim 2012 Tarihli Beyan Dilekçesi 198
EK-4: 18 Temmuz 2012 Tarihli Ön İnceleme Tutanağı (Duruşma No 1) 199
EK-5: 1 Kasım 2012 Tarihli Ön İnceleme Duruşma Tutanağı (Duruşma No 2) 204

EK-6: 28 Kasım 2012 Tarihli Duruşma Tutanağı 206
EK-7: 3 Ocak 2013 Tarihli Bilirkişi Seçim Tutanağı.....207
EK-8: 3 Ocak 2013 Tarihli Bilirkişi Yemin Tutanağı.....209
EK-9: 13 Şubat 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 3).....213
EK-10: 10 Nisan 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 4) 214
EK-11: 16 Mayıs 2013 Tarihli Av. Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi 215
EK-12: 16 Mayıs 2013 Tarihli Kemal Gözler'in Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi 219
EK-13: 22 Mayıs 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 5).....259
EK-14: 19 Haziran 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 6) 260
EK-15: 16 Temmuz 2013 Tarihli Av. Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Ret Dilekçesi.....261
EK-16: 19 Temmuz 2013 Tarihli Ara Karar 263
EK-17: 6 Eylül Tarihli Ara Karar.....265
EK-18: 18 Eylül 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 7) 266
EK-19: 23 Eylül 2013 Tarihli Kemal Gözler'in Beyan Dilekçesi.....267
EK-20: 6 Kasım 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 8) 271
EK-21: 6 Aralık 2013 Tarihli Ara Karar.....272
EK-22: 7 Ocak 2013 Tarihli Av. Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Seçimi Hakkında Beyan Dilekçesi 273
EK-23: 15 Ocak 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 9) 279
EK-24: 3 Şubat 2014 Tarihli Bilirkişi Seçim Tutanağı.....280
EK-25: 14 Şubat 2014 Tarihli Av. F. Kayhan'ın Bilirkişi Ret Dilekçesi 282
EK-26: 27 Şubat 2014 Tarihli Ara Kararı 283
EK-27: 26 Mart 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 10).....285
EK-28: 21 Mayıs 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 11) 286
EK-29: 27 Mayıs 2014 Tarihli Talimat Yazısı.....288
EK-30: 16 Temmuz 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 12).....289
EK-31: 5 Kasım 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 13) 290
EK-32: 21 Ocak 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 14) 291
EK-33: 4 Mart 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 15).....292
EK-34: 14 Mayıs 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 16).....293
EK-35: 1 Temmuz 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 17).....294
EK-36: 21 Ekim 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 18).....295
EK-37: 9 Aralık 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 19).....296
EK-38: 3 Şubat 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 20).....297
EK-39: 27 Şubat 2014 Tarihli Ara Kararı 298

II. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Önündeki Döneme İlişkin Ekler (2014/18 Talimat) (21 Mayıs 2014-8 Şubat 2016)

EK-40: 21 Temmuz 2014 Tarihli Talimat Tensip Zaptı.....300
EK-41: 29 Ağustos 2014 Tarihli Ara Karar 301
EK-42: 16 Aralık 2014 Tarihli Bilirkişi Seçimi Ara Kararı 302
EK-43: 27 Ekim 2014 Tarihli İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının Yazısı 303
EK-44: 13 Ocak 2015 Tarihli Ara Karar.....304

EK-45: 6 Şubat 2015 Tarihli Ara Karar 305
EK-46: 1 Temmuz 2015 Tarihli Bilirkişi Seçimi Ara Kararı 306
EK-47: 14 Temmuz 2015 Tarihli Ara Karar 307
EK-48: 11 Aralık 2015 Tarihli Bilirkişi Seçimi Ara Kararı 308
EK-49: 21 Aralık 2015 Tarihli Bilirkişi Dosya Teslim Tutanağı 309
EK-50: 15 Eylül 2015 Tarihli İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine Cevap Yazısı 310

III. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Sonrası Döneme İlişkin Ekler (8 Şubat 2016-6 Ekim 2017)

EK-51: 16 Şubat 2016 Tarihli Ara Karar 311
EK-52: 24 Şubat 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 21) 313
EK-53: 1 Mart 2016 Tarihli Bilirkişi Seçim Kararı 314
EK-54: 4 Mayıs 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 22) 316
EK-55: 22 Haziran 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 23) 317
EK-56: 26 Ekim 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 24) 318
EK-57: 24 Kasım 2016 Tarihli Av. Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Raporu Hakkında Beyan Dilekçesi 319
EK-58: 25 Ocak 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 25) 325
EK-59: 2 Mart 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 26) 326
EK-60: 3 Mayıs 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 27) 327
EK-61: 31 Mayıs 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 28) 328
EK-62: 12 Haziran 2017 Tarihli Ara Kararı 329
EK-63: 12 Temmuz 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı (Duruşma No 28) 330
EK-64: Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 Tarih ve E. 2012/49, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar 332

EKLER BÖLÜM 2.- İSTİNAF SAFHASINDAKİ EKLER (Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, E.2017/1161 Sayılı Dosya Evrakı)

EK-65: 7 Eylül 2017 Tarihli İstinafa Cevap Dilekçesi 383
EK-66: 27 Aralık 2017 Tarihli Tensip Kararı 386
EK-67: 10 Şubat 2014 Tarihli Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü "Rektör Danışmanları" Sayfası 388
EK-68: Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 Tarih ve E.2014/417, K.2014/451 Sayılı Kararı 389
EK-69: 28 Şubat 2014 Tarihli Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesinin Web Sitesinin "Dekan Yardımcıları" Sayfası 390
EK-70: 28 Aralık 2017 Tarihli Bilirkişi İsmi Talep Müzekkeresi 391
EK-71: 14 Şubat 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı 392
EK-72: 15 Şubat 2018 Tarihli Bilirkişi Seçim Kararı 394
EK-73: 23 Şubat 2018 Bilirkişi Seçimine İtiraz Dilekçesi 395
EK-74: 26 Şubat 2018 Tarihli Ek Karar 397
EK-75: 2 Mart 2018 Tarihli Ara Karar 399
EK-76: 7 Mart 2018 Tarihli Ara Karar 400
EK-77: 7 Mart 2018 Tarihli Bilirkişi Talep Yazısı 401
EK-78: 26 Mart 2018 Tarihli Ara Karar 402

EK-79: Bilirkişi Yemin Tutanağı 403
EK-80: 2 Nisan 2018 Tarihli Bilirkişi Ret Dilekçesi 404
EK-81: 3 Nisan 2018 Tarihli Ara Karar 406
EK-82: 16 Mayıs 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı 408
EK-83: 11 Temmuz 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı 409
EK-84: 19 Eylül 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı 410
EK-85: 6 Kasım 2018 Tarihli Avukat Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi 411
EK-86: 6 Kasım 2018 Tarihli Kemal Gözler'in Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi 415
EK-87: 21 Kasım 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı 448
EK-88: 13 Şubat 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı 450
EK-89: 20 Şubat 2019 Tarihli Avukat Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Ek Raporuna İtiraz Dilekçesi 451
EK-90: Bilirkişi Ek Raporuna Karşı Kemal Gözler'in 19 Şubat 2019 Tarihli İtiraz Dilekçesi 454
EK-91: 13 Mart 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı 465
EK-92: Av. Fahrettin Kayhan'ın 3 Nisan 2019 Tarihli Beyan Dilekçesi 466
EK-93: 8 Mayıs 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı 469
EK-94: 29 Mayıs 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı 471

EKLER BÖLÜM 3.- TEMYİZ SAFHASINDAKİ EKLER (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E.2019/4047 Sayılı Dosya Evrakı)
EK-95: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Kararı 473
EK-96: 9 Temmuz 2019 Tarihli Temyiz Dilekçesi 521
EK-97: 18 Eylül 2019 Tarihli Dosya Gönderme Formu 553
EK-98: E.2019/4047 Sayılı Dosyanın Yargıtay Kaydı Ekran Görüntüsü 554
EK-99: Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 Tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 Sayılı Kararı 555
EK-100: 5 Mayıs 2020 Tarihli Kesinleşme Şerhi 560

Bibliyografya 563
Dizin 565
Yazarın Özgeçmişi ve Yayın Listesi 569

ÖNSÖZ

Bu kitap, *Gözler v. Çağlayan davası* olarak isimlendirdiğim, Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin E.2012/49, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin E.2017/1161 ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin E.2019/4047 sayılı dosyalarında görülmüş olan davaya ilişkindir. Bu kitapta söz konusu dava dosyalarında bulunan dava evrakı yayınlanmakta ve dava bunlar ışığında incelenmekte ve değerlendirilmektedir.

Burada bu kitabın yazılma sebebi, türü, konusu ve süreci hakkında bazı bilgiler vermek isterim.

I. BU KİTABI NEDEN YAZDIM?

Gözler v. Çağlayan davasının çok güçlü bir dava olduğunu sanıyordum. Bu davada ileri sürdüğüm iddiaları kanıtlamak için 276 adet somut alıntı örneğini vermiştim. Bu örneklerdeki usûlsüz alıntıların apaçık olduğunu ve usûlsüz alıntı iddiamın çürütülemez bir iddia olduğunu düşünüyordum. Davamı istinaf safhasında kaybedince şaşırdım. Ancak ümidimi yitirmedim. Kararı temyiz ettim. Yanlışın Yargıtaydan döneceğini umuyordum. Çünkü hâlâ davamın ve kanıtlarımın çok güçlü olduğuna inanıyordum. Davamı Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarihli kararıyla kaybettiğimi öğrenince ise büyük bir hayal kırıklığı yaşadım. Bende bu davada büyük bir haksızlığa uğradığım hissi oluştu.

Bu haksızlık karşısında susmamalıydım. Ne yapabilirim diye düşündüm. Öncelikle yanlış olduklarını düşündüğüm Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin gerekçeli kararları yayınlamaya karar verdim. Daha sonra bu kararların tek başına yayınlanmasının yetersiz kalacağını, dava dosyasının bir bütün olarak yayınlanması gerektiğini düşünmeye başladım. Ancak, birer "fikrî eser" olarak kabul edilebilecekleri nedeniyle bilirkişi raporlarının ve karşı tarafın dilekçelerini yayınlamam riskli olabilirdi. Ben de geri kalanı yayınlarım dedim. Bu kitap böyle bir düşünceyle ortaya çıktı.

Bu davayı kitaplaştırma kararını Mart ayında aldım. Ancak Temmuz ayına kadar bu işe bir türlü başlayamadım. Her başladığımda sinirleniyordum; ellerim titriyordu; içimi öfke kaplıyordu. Yazmaya başlamak için, kim bilir kaç defa dava evrakını sakladığım koliyi aldım ve kızgınlıkla yerine koydum. Ama bir noktadan sonra yeter artık dedim. Çünkü bu dava, yanlış olduğunu düşündüğüm bu kararlar, rüyalarıma girmeye başladı, uykumu kaçırdı. Yazmam lazımdı; ben de yazdım.

II. KİTABIN TÜRÜ

Elinizde tuttuğunuz bu kitap, çeşitli açılardan, türünün ilk örneği bir kitaptır. Bu kitap, ne bir "karar tahlili" kitabı, ne de bir "dava belgeleri" kitabıdır. Bu kitap bunlardan daha fazlasını içerir. Şöyle:

A. BU KİTAP, BİR "KARAR TAHLİLİ" KİTABI DEĞİLDİR

Malum, hukuk literatüründe mevcut eser çeşitlerinden biri "karar tahlili"dir. Çoğunlukla "makale" formunda olan bu tür eserlerde, bir mahkeme kararı önce yayınlanır, sonra da tahlil edilir.

Bu kitap, şu üç nedenden dolayı klasik bir "karar tahlili" kitabı değildir:

1. Karar tahlillerinde genellikle temyiz mahkemelerinin (Yargıtay veya Danıştayın) kararı yayınlanır ve tahlil edilir. Davada bu karardan önce verilmiş olan ilk derece mahkemesi ve istinaf mahkemesi kararları çoğunlukla yayınlanmaz ve incelenmez; zaten karar tahlilini yapan yazar, çoğunlukla bunlara sahip de değildir. Benim kitabımda ise sadece temyiz mahkemesi kararı değil, ilk derece mahkemesi ve istinaf mahkemesi kararı da yayınlanmakta ve incelenmektedir.

2. Karar tahlillerinde sadece nihaî kararlar yayınlanır ve eleştirilir. Taraf dilekçe ve beyanları, bilirkişi raporları, ara kararlar, duruşma tutanakları gibi diğer dava evrakı yayınlanmaz ve incelenmez. Zaten karar tahlilini yazan yazar bu belgelere genellikle sahip de değildir. Bu kitapta ise ben bu belgelerin önemli bir kısmını yayınlıyor ve eleştiriyorum.

3. Karar tahlillerinde yargılama süreci değil, sürecin sonucunda verilmiş olan gerekçeli karar tahlil edilir. Karar tahlilini yapan yazar, zaten söz konusu kararın verildiği yargılama süreci hakkında yeterli bilgiye sahip değildir. Bu kitapta ise sadece ilk derece mahkemesinin, istinaf mahkemesinin ve temyiz mahkemesinin verdiği gerekçeli kararlar değil, aynı zamanda, bu kararların alındığı yargılama süreci de ayrıntılı bir şekilde incelenmekte ve eleştirilmektedir. Zira, başından sonuna kadar bu süreç bilinmeden, sürecin sonucu olan gerekçeli kararın tek başına eleştirilmesi çok da anlamlı ve isabetli değildir. Bu nedenle, bu kitapta, dava sürecinde, yargılamanın nasıl yapıldığı, mahkemenin nasıl işlediği de incelenmektedir. Bu kitapta bu davanın tâbir caiz ise "fizyolojisi" vardır.

B. BU KİTAP, BİR "DAVA BELGELERİ" KİTABI DA DEĞİLDİR

Türkiye'de dava belgelerinin yayınlandığı ve hacim olarak bu kitaptan daha hacimli pek çok kitap vardır. Bu kitaplarda başta gerekçeli kararlar olmak üzere, duruşma tutanakları, tanık ifadeleri, bilirkişi raporları gibi dava

dosyalarında bulunan pek çok belge yayınlanmaktadır[1]. Bu tür kitaplara ortak bir isim bulmak zordur. Ben bunlara "dava belgeleri" kitabı ismini vereceğim.

Bu kitap, bu tür "dava belgeleri" kitaplarına benzer; ama onlardan çeşitli açılardan farklıdır: *Bir kere,* bu tür kitapların neredeyse hepsi tarihsel ve siyasal öneme sahip ceza davalarına ilişkindir[2]. Elinizde tuttuğunuz bu kitapta incelenen dava ise, siyasal yönü olan bir ceza davası değil, bir hukuk profesörünün diğer bir hukuk profesörüne karşı açtığı bir hukuk davasıdır. *İkinci olarak* söz konusu "dava belgeleri" kitaplarının çoğunda yoğun bir siyasal ton vardır. Benim kitabımda ise siyasal bir yan yoktur; kitabımız, konusuna münhasıran hukukî açıdan yaklaşmakta ve mahkemelerin ara ve nihaî kararlarını ve yargılama sürecini münhasıran hukukî açıdan incelemekte ve eleştirmektedir. *Nihayet,* bu tür "dava belgeleri" kitaplarında çoğunlukla sadece dava belgeleri yayınlanır. Bazen de bu belgelerin önüne genellikle sunuş, açıklama ve yorum metinleri eklenir; ama dava sürecinin adım adım hukukî incelemesi yapılmaz. Benim kitabımda ise sadece dava belgelerinin yayınlanmasıyla yetinilmemiş, bunların hukukî açıdan ayrıntılı bir açıklaması ve eleştirisi yapılmış ve keza yargılama süreci, hukukî açıdan bütün ayrıntılarıyla adım adım açıklanmıştır.

Hasan Yazıcı'nın Kitabı.- Benim kitabım bu hâliyle bir ölçü de olsa, bu yılın başında Hasan Yazıcı tarafından yayınlanmış olan *Bir Aşırma (İntihal): Doğramacı-Yazıcı Davası Işığında Yargımız-Aydınlarımız* (İstanbul, İletişim, 2020, 215 s.) başlıklı kitaba[3] benzer. Ama ondan bazı bakımlardan

1. Birkaç örnek: İlter Ertuğrul, "Mümtaz Soysal'ın ve Kitabının Yargılanışı", *in* Mümtaz Soysal, *Anayasaya Giriş,* Ankara, İmge, 3. Baskı, 2011, s.353-639 (İlter Ertuğrul, burada, yargılama sürecine ilişkin açıklamalarla birlikte, Mümtaz Soysal'ın *Anayasaya Giriş* isimli kitabından dolayı 12 Mart döneminde Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi önünde yargılandığı davanın dosyasının önemli bir kısmını -bilirkişi raporlarını dahil- yayınlanmaktadır). Emine Gürsoy Naskali (Haz.), *Yassıada Zabıtları,* İstanbul, Kitabevi Yayınları, 2005, 18 Cilt; Aziz Nesin, Hüsnü Göksel ve Haluk Gerger (Der.), *Aydınlar Dilekçesi Davası*, İstanbul, Adam Yayınları, 1986; Yaşar Şahin Anıl, *Mahkeme Tutanaklarına Göre İzmir Suikastı Davası,* İstanbul, Kastaş Yayınları, 2015; *Türkiye İhtilâlcı İşçi Köylü Partisi Davası: Savunma,* İstanbul, Kaynak Yayınları, 1992; Necip Fazıl Kısakürek, *Müdafaalarım*, İstanbul, Büyük Doğu Yayınları, 2018; Şenal Sarıhan, *Madımak Yangını: Sivas Katliamı Davası,* Ankara, Ankara Barosu Yayınları, 2002, 2 Cilt.
2. Örnek olarak yukarıda 1 nolu dipnotta sayılan kitaplara bakınız.
3. Sayın Hasan Yazıcı, bu kitapta İhsan Doğramacı'nın kendisine karşı açtığı tazminat davasını anlatıyor ve bu davadan yola çıkarak, Türk yargısına ve akademisine bazı eleştiriler yöneltiyor. Bu kitap, hiç şüphesiz, Türkiye'de bilim etiğinin gelişmesi ve fikrî haklar bilincinin oluşması bakımından köşe başı kitaplardan biridir. Sayın Yazıcı'nın İhsan Doğramacı'nın *Annenin Kitabı* isimli kitabında, Benjamin Spock'un *Baby and Child Care* isimli kitabından yapılmış intihaller bulunduğu yolunda yazısı ve bu yazı nedeniyle İhsan Doğramacı'nın Hasan Yazıcı'ya karşı açtığı tazminat davası ve bu dava nedeniyle sayın Yazıcı'nın verdiği mücadele, Türkiye'deki intihal sorunu hakkında farkındalığın oluşmasına

farklıdır. Hasan Yazıcı'nın kitabında dava evrakının oldukça küçük bir kısmı yayınlanmıştır. Keza sayın Yazıcı'nın kitabında söz konusu davada verilmiş mahkeme kararlarının hukukî açıdan bir incelemesi ve eleştirisi de yoktur. Haliyle sayın Hasan Yazıcı tıp profesörüdür ve böyle bir inceleme ve eleştiri yapması kendisinden zaten beklenemez. Benim kitabımda ise davaya bakan bütün mahkemelerin ara kararları, gerekçeli kararları ve duruşma tutanakları ve keza davacı olarak benim ve vekilimin sunduğu bütün dilekçeler yayınlanmıştır. Keza kitapta yargılama süreci adım adım, duruşma duruşma, ara karar ara karar açıklanmış ve mahkemelerin verdiği ara kararlarının ve gerekçeli kararlarının hukukî bir analizi ve eleştirisi yapılmıştır.

Bu kitap, yukarıda açıklandığı gibi, belli bir ölçüde türünün ilk örneği bir kitaptır. İlk olmasından dolayı bu kitabın karşılaştığı bazı zorluklar vardır. Bu zorluklara biraz aşağıda "Ön Sorunlar" başlıklı bölümde değineceğiz.

III. BU KİTABIN KONUSU NEDİR?

Bu kitabı doğru bir şekilde değerlendirebilmek için öncelikle bu kitabın konusunu doğru bir şekilde anlamak gerekir.

Bu kitap, Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* (Ankara, Seçkin, 2011) isimli kitabında bulunduğunu iddia ettiğim usûlsüz alıntılar üzerine yazılmış bir eleştiri kitabı değildir. Zaten böyle bir eleştiri kitabını ben geçmişte yayınladım (Bkz.: Kemal Gözler, *Ramazan Çağlayan'ın İdari Yargılama Hukuku İsimli Kitabı Hakkında Eleştiriler*, Bursa, Mayıs 2013, 712 s. *http://www.idare.gen.tr/caglayan-elestiri.htm*). Bu kitaba ilişkin olarak şunu da not edeyim ki, Anayasa Mahkemesi, 10 Aralık 2019 tarih ve 2015/5612 sayılı *Kemal Gözler (2)* kararıyla bu kitabın Anayasamızın 26'ncı maddesinde düzenlenen düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin ve yine Anayasamızın 27'nci maddesinde yer alan bilim ve sanat hürriyetinin koruması altında olduğuna karar vermiştir[4].

Elinizde tuttuğunuz bu kitap, Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında benim *İdare Hukuku* isimli kitabımdan yapılmış usûlsüz alıntılar bulunduğu iddiasıyla Ramazan Çağlayan ve Seçkin Yayınevi aleyhine açtığım tazminat ve tecavüzün ref'i davasında Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin verdiği ara kararlar ve gerekçeli kararlar hakkında yazılmış bir eleştiri kitabıdır.

Bu kitapta Ramazan Çağlayan'ın benim kitabımdan yaptığını iddia ettiğim *usûlsüz alıntılar değil*, bu usûlsüz alıntılar hakkında verilen *mahkeme*

çok önemli katkılarda bulundu. Hasan Yazıcı'nın mücadelesi, Türkiye'deki bilim etiği ve fikrî haklar karanlığında bize bir kutup yıldızı gibi yol gösterdi. Burada önemle belirtmek isterim ki, sayın Yazıcı'nın bu mücadelesi bana da kişisel olarak ilham ve cesaret verdi.

4. https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/5612.

kararları eleştirilmektedir. Bu ikisi birbirinden farklı şeylerdir. Birincisinde eleştirilerin muhatabı sayın Ramazan Çağlayan, ikincisinde ise bu mahkeme kararlarını veren sayın hâkimlerdir.

Zaten bu husus bu kitabın başlığından da anlaşılmaktadır: Kitabın başlığı "*Gözler v. Çağlayan Davası: Gözlemler ve Eleştiriler (Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi E.2012/49, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Hukuk Dairesi E.2017/1161 ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi E.2019/4047 Sayılı Dosyalar)*"dır. Yani bu kitap, Ramazan Çağlayan'ın kitabı üzerine değil, benim Ramazan Çağlayan'a karşı açtığım dava üzerinedir.

Burada tekrar pahasına bir kez daha belirtmek isterim ki, bu kitabın amacı, Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında bulunduğunu iddia ettiğim usûlsüz alıntıları dolaylı bir yoldan tekrar gündeme getirmek, bunları tekrar tartışmak değildir. Dediğim gibi ben bunu zaten geçmişte etraflıca, 712 sayfa uzunluğunda olan bir kitapla yaptım. Bu kitabın tam metnine internet üzerinden de Anayasa Mahkemesinin 10 Aralık 2019 tarih ve 2015/5612 sayılı *Kemal Gözler (2)* kararı sayesinde 12 Haziran 2020 tarihinden beri ulaşılabiliyor (http://www.idare.gen.tr/caglayan-elestiri.pdf). Dolayısıyla benim Ramazan Çağlayan'ın kitabı hakkında usûlsüz alıntı iddialarımı tekrar dile getirmek gibi bir şeye ihtiyacım yoktur.

IV. NEDEN KENDİ DAVA DİLEKÇEMİN VE CEVABA CEVAP DİLEKÇEMİN EKLERİNİ YAYINLAMIYORUM?

Bu kitapta ek olarak Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin duruşma tutanaklarını, ara kararlarını ve nihaî kararlarını yayınlıyorum. Keza benim veya avukatım tarafından mahkeme sunulmuş dilekçeleri de yayınlıyorum. Ama dava dilekçemizin ekinde bulunan "*EK-3: Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi*" başlıklı 251 sayfa uzunluğunda ve 276 adet somut usûlsüz alıntı örneğini içeren belgeyi ve 4 Ekim 2012 tarihli bir beyan dilekçemizin ekinde mahkemeye sunduğumuz "*EK-1: Ramazan Çağlayan'ın Cevaplarına Cevaplar*" başlıklı 316 sayfa uzunluğundaki belgeyi bu kitapta ek olarak yayınlamıyorum.

Esasen bu kitapta 14 Mart 2012 tarihli dava dilekçemizin eki olan 251 sayfa uzunluğunda "*EK-3: Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi*" isimli belge ve 4 Ekim 2012 tarihli bir beyan dilekçemizin eki olan 316 sayfa uzunluğundaki "*EK-1: Ramazan Çağlayan'ın Cevaplarına Cevaplar*" başlıklı belgeler de mükemmel olarak **yayınlanabilirdi. Şu dört nedenden dolayı: (1)** Bunlar bir "fikrî eser"dir. Bunları yayınlama hakkı, eser sahibi olarak bana aittir. **(2)** Bunlar bir alenî dava dosya-

sının parçalarıdır. Bunların gizli tutulmasını gerektiren bir sebep yoktur. **(3)** Eleştirilen mahkeme kararları, bunlarda ileri sürülen iddialara cevap niteliğindedir. Mahkeme kararını iyi bir şekilde anlamak için, mahkeme kararının ilişkin olduğu iddiayı bilmek gerekir. Bunun yolu ise dava dilekçesini ekleriyle birlikte okumaktan geçer. Bu nedenle nasıl mahkeme kararları yayınlanabilir ise dava dilekçeleri de ekleriyle birlikte sahipleri tarafından yayınlanabilir. **(4)** Özellikle dava dilekçemizin ekinde sunulan "EK-3" isimli belgenin burada yayınlanmasında büyük yarar vardı. Çünkü gerek ilk derece mahkemesi, gerekse istinaf mahkemesi huzurunda yapılan inceleme hep "EK-3" isimli belgede verdiğim 276 adet alıntı örneği üzerinden yapılmıştır. Gerek ilk derece mahkemesinin, gerekse istinaf mahkemesinin gerekçeli kararlarında "ÖRNEK X" şeklinde zikredilen örnekler, hep bu "EK-3" isimli belgedeki aynı numaralı örneklerdir. Aynı şekilde bilirkişi raporları da hep bu "EK-3" isimli belgede yer alan 276 adet alıntı örneği üzerinden hazırlanmıştır. Bilirkişi raporlarında "ÖRNEK X" şeklinde zikredilen örnekler de hep bu "EK-3" isimli belgedeki aynı numaralı örneklerdir. Yani "EK-3" numaralı belge, bu davanın en temel belgesidir.

Ancak ben, gerek 14 Mart 2012 tarihli dava dilekçemizin ekinde sunduğumuz 251 sayfa uzunluğunda "EK-3" isimli belgeyi, gerekse 4 Ekim 2012 tarihli beyan dilekçemizin ekinde sunduğumuz 316 sayfa uzunluğunda "EK-1" nolu belgeyi, bu önemlerine rağmen, bu kitapta **yayınlamıyorum.** Çünkü bunları yayınlasaydım, Ramazan Çağlayan'ın kitabı hakkındaki usûlsüz alıntı iddialarını tekrar gündeme getirmeyi amaçladığım iddialarıyla karşılaşabilirdim. Zira bu belgelerde, Ramazan Çağlayan'ın kitabında bulunan paragraflar ile benim kitabımda bulunan paragraflar arasında karşılaştırma yapılmakta ve Çağlayan'ın paragrafları ile benim paragraflarım arasında aynılıklar veya rastlantıyla açıklanamayacak derecedeki benzerlikler olduğu gösterilmektedir. Sayın Çağlayan'ın kitabı hakkındaki iddialarımı tekrar gündeme getirmeyi amaçladığım iddiasıyla karşılaşmamak için dava dilekçemizin ekinde sunduğumuz EK-3 ve 4 Ekim 2012 tarihli beyan dilekçemizin ekinde sunduğumuz EK-1 nolu belgeyi burada yayınlamama yolunu seçtim.

V. ANAYASA MAHKEMESİNE NEDEN BİREYSEL BAŞVURUDA BULUNMADIM?

Aşağıda ayrıntılarıyla görüldüğü gibi bu dava 8 yıl, 1 ay ve 21 gün sürmüştür (Açılma Tarihi: 14 Mart 2012, Kesinleşme Şerhi: 5 Mayıs 2020).

Belki "hak arama hürriyetiniz geciktirilmiş, Anayasa Mahkemesine bu nedenle bireysel başvuruda bulunabilirdiniz" diyen okuyucular olabilir. *Bu davayla ilgili Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmadım.* Bunun pek çok nedeni var.

Bir kere, bu başvuru, yargılama süresinin uzunluğu dışında, içeriği itibarıyla, gerçekte bir "dördüncü derece başvurusu" niteliğinde bir başvuru olacaktı. Bir nevi, bu başvuru temyizin de temyizi niteliğinde olacaktı ki, bireysel başvuru buna imkân vermez. Kişisel olarak da bireysel başvurunun bu amaçla kullanılmaması gerektiğini düşünen biriyim. Ben Anayasa Mahkemesine yapacağım böyle bir başvuruda yargılama süresinin uzunluğu dışında neyi ileri sürecektim? Yargıtay benim temyiz sebeplerime hak vermedi mi diyecektim?

Bu davayla ilgili Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmamamın *ikinci sebebi* şudur: Bu davada, bidayet, istinaf ve temyiz derecelerinde 800 sayfa civarında belge hazırladım. Sekiz yıl boyunca pek çok yazışma yaptım. Sinirlerim yıprandı. Bireysel başvuru yapsaydım benzer uzunlukta belge hazırlamak, benzer sayıda yazışmalar yapmak zorunda kalacaktım. Buna artık sinirlerim müsaade etmiyor. Bunun dışında, böyle bir başvuruda, yargılama süresinin uzunluğu nedeniyle değil, içerik olarak haklı çıkmak isterim. Nihayet, Anayasa Mahkemesinin yargılama süresinin uzunluğu nedeniyle verdiği ihlâl kararlarının, kişisel olarak bir komedi olduğunu düşünüyorum. Çünkü Anayasa Mahkemesinin yargılama süresini uzun bulduğu başvuruları da kendisi uzun bir yargılama sürecinde veriyor. Eğer yargılama süresinin uzunluğu nedeniyle bireysel başvuruda bulunsaydım, önceki başvurularımdan çok iyi bildiğim gibi, bu başvurum da pek muhtemelen beş yıl sonra karara bağlanacaktı! Yargılama süresinin uzunluğu nedeniyle yapılan bireysel başvuru, yine yargılama süresinin uzunluğu sorunuyla malûl bir bireysel başvuru kararıyla karara bağlanacaktı!

Tüm bu nedenlerden dolayı ben, davama bakan Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesini, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesini ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesini, Anayasa Mahkemesine "anayasa şikâyeti" yoluyla şikâyet etmek yerine, yargılama yetkisinin asıl sahibi olan Türk milletine bir kitap yazarak şikâyet etme yolunu seçtim.

VI. NEYİ AMAÇLIYORUM?

Gerek benim, gerekse hakkını arayıp hakkını alamadığını düşünen herkesin, davalarıyla ilgili olarak, hatalı kararlarından dolayı mahkemeleri Türk milletine şikâyet etme hakları olduğunu düşünüyorum. Mahkeme kararıyla davayı kaybetmiş olmak, mahkemeyi Türk milletine şikâyet etme hakkını kaybetmiş olmak demek değildir. Malum, Anayasamızın 9'uncu maddesine göre, yargılama yetkisi mahkemeler tarafından *Türk milleti adına* kullanılır. Dolayısıyla mahkemeleri huzurunda hakkını arayan ve hakkını alamadığını düşünen herkesin, mahkemeleri, Türk milletine şikâyet etme hakkı vardır.

Zaten aşağıdaki kutulardan görüleceği üzere, benim burada Türk milletine şikayet ettiğim Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının en başına büyük ve siyah harflerle "**TÜRK MİLLETİ ADINA KARAR**" ibaresi konulmuştur. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararı da yine büyük siyah harflere "**TÜRK MİLLETİ ADINA**" ibareleriyle başlıyor.

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20.HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 2017/1161
KARAR NO : 2019/642

TÜRK MİLLETİ ADINA
KARAR

BAŞKAN	: DÖNDÜ DENİZ BİLİR	31413
ÜYE	: EROL KAPLAN	42473
ÜYE	: KAMİL ERSİN ORTAÇ	95073
KATİP	: NUMAN ÇİLESİZ	100225

T.C.
YARGITAY
11. Hukuk Dairesi

ESAS NO : 2019/4047
KARAR NO : 2020/2182

Y A R G I T A Y İ L A M I

MAHKEMESİ	: ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 20. HUKUK DAİRESİ
TARİHİ	: 29/05/2019
NUMARASI	: 2017/1161-2019/642
DAVACI	: KEMAL GÖZLER
VEKİLİ	: AV. FAHRETTİN KAYHAN
DAVALILAR	: 1-RAMAZAN ÇAĞLAYAN
	: 2-SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
VEKİLİ	: AV. MEHMET KAAN KOÇALİ

TÜRK MİLLETİ ADINA

Aşağıda ayrıntılarıyla göstereceğim gibi, benim davam ilk derece safhasında, Türkiye ortalamasından dört buçuk kat daha uzun sürmüştür. Bu böyle olsa da benim bu davada eleştirdiğim pek çok sorun, benim davama özgü değildir; bu sorunlar Türkiye'deki davalarının çoğunluğunda görülen sorunlardır. Benim bu kitapta dile getirdiğim sorunlar, Türkiye'de yargıda görülen genel kalite sorununun bir parçasıdır.

Türkiye'de yargılama kalitesine ilişkin pek çok sorun var. Bunlar aslında gizli saklı sorunlar değil, aşikâr sorunlardır. Adalet Bakanlığı da bu sorunları biliyor ve bu sorunları çözmek için uğraşıyor.

Esasen bu sorunları en iyi bilenlerin başında bizzat hâkimlerin kendisi geliyor. Ama Türkiye'de özeleştiri yapma geleneği yok. Hâkimler susuyor. İkinci olarak bu sorunları en iyi bilenler avukatlardır; onlar bu sorunlarla her gün karşılaşıyorlar; ama avukatlar da susuyorlar. Bazı genel eleştiriler yöneltseler de mahkeme ve hâkim ismi zikrederek somut eleştiriler dile getirmeye cesaret edemiyorlar. Zira eleştirdikleri o mahkemeye ve o hâkime her gün işleri düşecek.

Türkiye'de yargılama kalitesinin düzeltilmesi için yargılama sürecinde yapılan hataların kamuoyu önünde mahkeme ve hâkim ismi zikredilerek tartışılmasında yarar vardır. Bunu hâkimlerden beklemek pek gerçekçi değildir. Böyle bir tartışmayı avukatlar başlatabilir; ama onlar da, yukarıda açıkladığım gibi, meslekî sebeplerle bu işten çekiniyorlar.

Böyle bir ortamda ben kendi payıma, hiç olmazsa kendi davamda, susmayayım, elimi taşın altına koyayım ve eleştirilerimi kamuoyuyla paylaşayım dedim. Bu kitapla bir tartışma başlatabilirsem kendimi mutlu sayacağım.

Bu kitabın hâkimler tarafından okunmasını ve yapılan yargılama hatalarını görmelerini isterim: Kitabın 64-69'uncu sayfalarından alınmış bir örnek vereyim: Ankara Mahkemesi, İstanbul Mahkemesine üç kişilik bir bilirkişi heyeti seçilmesi için talimat yazıyor. Talimatta İstanbul'dan seçilecek heyetteki iki bilirkişinin "idare hukuku öğretim üyesi" ve birinin "fikrî haklar uzmanı" olması şartı var. *Hata 1:* İstanbul Mahkemesi fikrî haklar uzmanını İstanbul'dan değil, Antalya'dan seçiyor. (Mahkemenin bulunduğu bölge dışından bilirkişi seçmesi hukuka aykırı değil mi? İki üyesi İstanbul'da, bir üyesi Antalya'da olan heyet, nasıl "heyet" olarak çalışacak?). *Hata 2:* Dosya, Antalya'daki bilirkişiye seçilmesinden tam bir yıl beş ay sonra teslim ediliyor. *Hata 3:* İdare hukuku öğretim üyesi sıfatıyla İstanbul'dan seçilen ilk iki bilirkişi çekildikten sonra yerlerine tam beş ayrı defa, evet yanlış okumadınız, arka arkaya tam beş ayrı defa, idare hukuku öğretim üyesi değil, medenî hukuk ve ticaret hukuku öğretim üyesi bilirkişiler seçiliyor. Sayın Hâkim ya talimatı okumadan, ya da seçtiği bilirkişilerin uzmanlık alanlarına bakmadan bilirkişi seçiyor. *Hata 4:* Bilirkişi seçimine ilişkin ara kararlar taraflara tebliğ edilmiyor ve tarafların yanlış bilirkişi seçildiğinden haberi olmuyor. Neticede bir yıl dokuz ay geçiyor ve talimat bila ikmal İstanbul'dan Ankara'ya iade ediliyor.

Bu kitabın özellikle stajyer hâkimler tarafından okunmasını isterim. Bir hâkimin nasıl üst üste beş defa aynı yanlış ara kararı verebildiğini görsünler ve kendileri yarın kürsüye çıktıklarında benzer hataları yapmasınlar. İsterim ki, bu kitaptaki sorunlar, Adalet Akademisindeki derslerde örnek olay olarak ele alınsın ve tartışılsın.

Türkiye'de herkes yargılama kalitesinin düşük olduğundan yakınıyor. Bu nedenle sık sık "yargı reformu" için kanunlar çıkarılıyor. Yargılama kalitesi kanunla artırılamaz. Bu kalite, somut davalarda, doğru ve zamanında verilmiş kararlarla artar. Bunun için, somut davalarda nasıl yanlış kararlar verildiğini göstermekten ve bunu tartışmaktan çekinmemek gerekir.

VII. EKLERE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Bu kitabın 167 ile 558'inci sayfaları arasında toplam 100 adet "EK" bulunmaktadır. Bu kısımda başta Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin ve Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin gerekçeli kararları, ara kararları, duruşma tutanakları ve dava dilekçesi, temyiz dilekçesi, beyan dilekçesi, bilirkişi raporu itiraz dilekçesi, bilirkişi reddi dilekçesi gibi çeşitli dilekçeler bulunmaktadır. Keza bu kısımda Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin davamıza ilişkin verdiği onama kararı da yayınlanmaktadır.

Eklerdeki belgelerin sayfa düzeni değişmiştir. Zira bunların orijinalleri A4 kağıdı boyutundadır (21 cm x 29,7 cm). Bunları kitap boyutuna (16,5 cm

x 23,5 cm) boyutuna getirdim. Bu nedenle sayfa düzenleri, satır uzunlukları, punto büyüklükleri vs. değişti. Ancak belgelerin içeriklerinde şu üç hâl dışında bir değişiklik yapılmamıştır: (1) Bu belgelerden Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adres bilgisi gibi kişisel veri niteliğinde bazı bilgileri çıkardım. Bu durumda bunların yerine üç nokta koydum. (2) Bazı yerlerde, özellikle tarih ve sayılarda olan maddi hataları düzelttim. (3) Bazı yerlerde de yazım yanlışlarını düzelttim. Maalesef duruşma tutanaklarının çoğunda onlarca yazım yanlış vardır. Bunlar metni okumayı güçleştirmekte ve dikkat dağıtmaktadır. Bunları çoğunlukla düzelttim. Belki bunların olduğu gibi kalması daha doğru olurdu. Ama bu hataların önemli bir kısmı, kişi isimlerinin küçük harflerle yazılması, isimlerden sonra kesme işareti konulmaması, cümlelerin küçük harfle başlatılması ve sayısız yazım yanlış gibi okumayı güçleştiren dikkati dağıtan yanlışlardır. Bu vesileyle belirtmek isterim ki, Türk adliyesinde galiba katip kalitesine ilişkin de sorunlar vardır. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin katiplerinin tutanaklarında pek çok yazım yanlışı olduğunu söylemek isterim. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin tutanakları ise oldukça hatasızdır. Adı geçen Daire huzurundaki 11 Temmuz 2018, 19 Eylül 2018, 21 Kasım 2018, 13 Şubat 2019, 13 Mart 2019, 8 Mayıs 2019 ve 29 Mayıs 2019 duruşmaların tutanaklarını tutan sayın katip Numan Çilesiz'i tebrik etmek gerekir.

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararı 293 sayfadır. UYAP'taki gerekçeli karar *.tiff* formatındadır. Bende ayrıca asıl kararın bir fotokopisi vardır. Gerekçeli kararı bu nedenle *Word* programına aktaramadım. Bu uzun kararın tamamını değil, ancak 50 sayfalık bir kısmını bu kitaba ek olarak koyabildim. Bu konuda açıklama aşağıda "EK-64"ün başında (s.332) yapılmıştır.

VIII. TEŞEKKÜR

Bu kitabı yazım aşamasında aşağıda isimleri geçen meslektaşlarıma okuttum. Onların eleştiri, görüş ve önerilerinden yararlandım. Kendilerine teşekkürü borç bilirim.

Şüphesiz bu davada ve keza bu davanın kitaplaştırılmasında kendisine teşekkür borcum olan kişilerin başında bu davayı takip eden avukatım sayın Fahrettin Kayhan geliyor. Sayın Kayhan bu davayı 8 yıl boyunca büyük bir özveriyle takip etti. Bu davada toplam 38 adet duruşma yapıldı. Sayın Kayhan, mazereti nedeniyle katılamadığı bir iki duruşma dışında, geri kalan bütün duruşmalara katıldı. Çoğu bir iki dakikalık olan bu duruşmaların her biri için muhtemelen bir iki saati gitti. Dava sürecinde başta dava dilekçesi olmak üzere pek çok dilekçeyi birlikte hazırladık. Bazen ben de davacı asıl sıfatıyla bir dilekçe sundum; sayın Fahrettin Kayhan da aynı konuda vekil sı-

fatıyla bir dilekçe daha sundu. Sayın Kayhan, gerek birlikte hazırladığımız dilekçelerin, gerekse kendisinin hazırladığı dilekçelerin bu kitapta yayınlanmasına izin verdi. Sayın Fahrettin Kayhan'a öncelikle dava takip sürecinde gösterdiği özen ve yaptığı yardımlar için teşekkür ediyorum.

Sayın Fahrettin Kayhan'a ikinci bir teşekkür borcum daha var. Bu kitabın hazırlanması sürecinde ihtiyaç duyduğum ve kendi arşivimde bulamadığım bazı belgeleri ricam üzerine bana sağladı. Bu dava dosyası oldukça hacimli ve yer yer düzensizdir. Keza yargılama süreci de uzun ve karışıktır. Dosyayı ve süreci anlatırken bir maddî hata yapmamak için çok büyük gayret sarf ettim. Bu süreçte bana sayın Fahrettin Kayhan yardımcı oldu. Asıl dosyada bulunan bazı belgeleri teyit etti. Kitapta yazdıklarımı dava dosyası ve yargılama süreci açısından kontrol etti. Kendisine bu yardımları nedeniyle de ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Fahrettin Kayhan'a bir nedenle daha teşekkür etmek istiyorum. Sayın Kayhan, kitap ortaya çıktıktan sonra kitabı baştan sona okudu. İçerik bakımından görüş, eleştiri ve önerilerde bulundu. Kendisine katkıları için sonsuz teşekkür ediyorum.

Teşekkür borcum olan ikinci kişi değerli dostum avukat Metin Kayaçağlayan'dır. Sayın Kayaçağlayan'dan bu kitabın ilk şeklini okumasını rica ettim. Bana her biri çok değerli olan görüş, eleştiri ve önerilerde bulundu. Burada belirtmek isterim ki, sayın Kayaçağlayan, sadece hukukî değerlendirmelerde bulunmadı, içerikteki dengesizlik ve tutarsızlıkları da bana gösterdi. Metin Kayaçağlayan'ın yardımlarından geçmişteki çalışmalarımda da çok yararlanmıştım. Kendisine teşekkür borcum büyüktür ve her çalışmamdan sonra bu borç artmaktadır.

Teşekkür borcum olan üçüncü kişi avukat sayın Mehmet Gün'dür. Başka bir vesileyle yaptığımız bir yazışma vesilesiyle, kendisine yazdığım bu kitaptan bahsedip, kitapta bulunan ve hukukî değerlendirilmesinde tereddüt ettiğim bir konu hakkında tecrübeli bir avukat olan sayın Gün'e fikrini sordum. Bunun üzerine sayın Gün gönüllü olarak benim kitabımı baştan sona okumaya ve değerlendirmeye başladı. Değerlendirmelerinden çok yararlandım. Kendisine çok teşekkür ediyorum.

Teşekkür borcum olan dördüncü kişi Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesinden meslektaşım Doç. Dr. Cengiz Topel Çelikoğlu'dur. Sayın Çelikoğlu'ndan kitabımı medenî usûl hukuku açısından değerlendirmesini rica ettim. Sayın Çeklikoğlu, kitabımın ilk şeklinin her bir bölümünü büyük bir dikkatle ve oldukça kısa bir sürede okudu ve medenî usûl hukuku bakımından düzeltmelerde bulundu. Sayın Çelikoğlu'nun katkısı olmasaydı, kitabımda usûl hukuku bakımından bazı hata ve eksiklikler olacaktı. İlave etmem gerekir ki, sayın Çelikoğlu'nun katkısı kitabımdaki usûl hukuku açı-

sından olan hataların düzeltilmesinden ibaret değildir. Sayın Çelikoğlu, ayrıca kitabın içeriğine ilişkin de çeşitli eleştiri, görüş ve önerilerde bulundu. Kendisine teşekkür ediyorum.

Teşekkür borcum olan beşinci kişi Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesinden meslektaşım Prof. Dr. Zeynel T. Kangal'dır. Sayın Kangal, kitabımın ilk şeklini okudu ve kitabımın ceza hukuku açısından değerlendirmelerini yaptı. Bunlardan çok yararlandım. Kendisine teşekkür ediyorum.

Burada belirtmek isterim ki, avukatım Fahrettin Kayhan dışında, yukarıda ismini saydığım kişiler, bu davanın görülmesi sırasında davadan haberdar değillerdi. Davaya değil, bu kitaba katkıda bulundular. Davayı, ben ve vekilim Fahrettin Kayhan birlikte yürüttük. Davada varsa hatalar, bize aittir.

* * *

Nihayet, diğer kitap ve makalelerimde olduğu gibi, bu kitapta da teşekkür borcum olan üç kişi var: Sibel Yılmaz, Salih Taşdöğen ve Dr. Yahya Berkol Gülgeç. Bu üç genç meslektaşım, kısa zamanda ve büyük bir özveriyle bu kitabın düzeltmelerini yaptılar. Kendilerine teşekkür ediyorum.

IX. SON GÖZLEMLER

Bu kitap büyük bir dikkat ve ihtiyatla yazılmıştır. Kitabı yukarıda isimlerini zikrettiğim meslektaşlarıma okuttum. Ben de kitabı tekrar tekrar okudum; pek çok yerini düzelttim; pek çok yerini tekrar kaleme aldım. Neticede bu kitabın ilk şekli ile şu an elinizde tuttuğunuz şekli arasında içerik ve üslûp bakımından, bazı farkların ortaya çıkmış olması muhtemeldir.

Güzel bir kitap, kalpten gelen bir sesle bir çırpıda yazılır ve bir çırpıda okunur. Zaten "üslûp" denen şey, bir metnin kalpten gelen sesle bir çırpıda yazılmasından başka bir şey değildir. Ben kalpten gelen sesle bir çırpıda yazdığım metinlere, daha sonra, pek çok müdahalede bulundum. Bu müdahaleler sonucunda kitabın son hâli, ilk hâline göre üslûp bakımından pek muhtemelen daha zayıf hâle gelmiş olabilir.

Ancak dava dosyanın içeriğinde olan ve verilmesi gerektiğini düşündüğüm bilgileri, birkaçı hariç, vermeye gayret ettim. Üslûptan çok, ama vakıalardan az feragat ettim.

Okuyucularımdan kitabımı sabırla okumalarını rica ediyorum. Bu kitap, uzun ve karışık bir hâlde bulunan vakıalar üzerine dikkatlice yazılmış bir kitaptır. Bu vakıaları adım adım sunmaya çalıştım. Kitapta yorum ve açıklamadan çok vakıalar verilmektedir. Bu nedenle bu kitabı okurken belki canınız sıkılacak, belki dikkatiniz dağılacak; ama bu kitapta bu davayı bilmek için ihtiyaç duyduğunuz vakıaların çoğunluğu vardır. Vakıalar da konuşur. Vakıaların ne dediğine kulak verin! ■

ÖN SORUNLAR

Yukarıda "Önsöz" bölümünde açıkladığımız gibi bu çalışma kendi türünde bir ilktir. İlk olması nedeniyle de bazı problemlere ve tartışmalara gebedir. Bu nedenle asıl konuya geçmeden önce, "Ön Sorunlar" başlıklı bu bölümde, bazı ön sorunları tartışmakta yarar vardır. Bu ön sorunlar şunlardır:

I. Mahkeme Kararları Yayınlanabilir mi?
II. Bilirkişi Raporları "Fikrî Eser" midir? Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi?
III. Taraf Dilekçeleri Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi?
IV. Dava Dosyasındaki Kişisel Veriler Yayınlanabilir mi?
V. Dava Dosyasındaki İdarî Soruşturmalara İlişkin Bilgiler Yayınlanabilir mi?
VI. Dava Dosyasındaki Ceza Soruşturmalarına İlişkin Bilgiler Yayınlanabilir mi?

Çalışmaya başlamadan önce bu soruları sormak ve bunlara cevap vermek gerekir. Zira bu soruların dile getirdiği her konu, bu çalışma için bir risk teşkil eder.

Birinci ön sorunla başlayalım.

I. MAHKEME KARARLARI YAYINLANABİLİR Mİ?

Hiç şüphesiz ki, mahkeme kararları yayınlanabilir. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 31'inci maddesine göre "*kazai kararların çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya her hangi bir suretle bunlardan faydalanma serbesttir*". "Kazai kararlar", yani "yargı kararları" kapsamına sadece gerekçeli kararların değil, ara kararlar ve keza ara kararların içinde yer aldığı duruşma tutanaklarının da girdiği aşikârdır. Dolayısıyla gerek davanın tarafları, gerekse üçüncü kişiler, bir dava dosyasında yer alan, duruşma tutanaklarını, ara kararları ve nihaî kararları yayınlayabilir.

Ben de bu kitapta *Gözler v. Çağlayan* davasındaki duruşma tutanaklarını, ara kararları ve nihaî kararları yayınlıyorum.

Mahkeme kararlarının yayınlanması konusu esasen tartışmalı bir konu değil. Tartışmalı olan hususların çoğu kanundan değil, uygulamadan kaynaklanıyor. Uygulamada çoğunlukla, kanunen gerekmemesine rağmen, kararda geçen isimler makaslandıktan veya baş harflerle kısaltıldıktan sonra kararlar yayınlanıyor.

5846 sayılı Kanunun öngördüğü mahkeme kararlarının yayınlaması kuralı istisnası olmayan genel bir kuraldır. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 31'inci maddesinde "*kazaî kararların* çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya her hangi bir suretle bunlardan faydalanma serbesttir" denmektedir. Kanunda "kazaî kararlar", yani "yargı kararları" ibaresi bir "genel ibare (*generalia verba, âmm lafız*)" olarak kullanılmıştır. Hukukun genel teorisinde "genel ibareler, genel anlamda yorumlanır "(*generale dictum generaliter est interpretandum*)"; "kanunun ayrım yapmadığı yerde ayrım yapılmaz (*lege non distinguente non nobis est distinguere*)[1]. Kanun herkese mahkeme kararlarını yayınlama hakkını vermiştir, bu hakkı verirken yayınlanacak şeyi "kazaî kararlar" şeklinde bir genel ibare ile belirtmiştir. Bu ibarenin içine her çeşit yargı kararı gireceği gibi yargı kararının her kısmı ve her cümlesi girer.

Nitekim 2797 sayılı Yargıtay Kanunu (m.49/1), "gönderilen kararların özetleriyle birlikte *aynen yayımlanması* zorunludur" diyerek, Yayın İşleri Müdürlüğüne kararı aynen yayınlama, yani isim çıkarmadan yayınlama görevi vermektedir.

Hukukumuzda isteyen herkes istediği mahkeme kararını, makaslamadan bir bütün olarak, aynen yayınlama hakkına sahiptir. Karardan kişi isimleri gibi bazı unsurları makaslamak zorunda değildir. Böyle bir zorunluluk, Anayasamızın 26'ncı maddesinde güvence altına alınan düşünceyi yayma hürriyeti ve 27'nci maddede güvence altına alınan bilim hürriyeti gibi hürriyetlerin sınırlanması anlamına gelir ki, Anayasamızın 13'üncü maddesi uyarınca bu temel hak ve hürriyetler "*ancak kanunla*" sınırlanabilir.

Benim bildiğim kadarıyla, yayınlanan kararlardan hâkim isimlerinin, davacı ve davalı isimlerinin, bilirkişi isimlerinin çıkarılmasını öngören bir kanun hükmü yoktur. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda (m.14/2), 2797 sayılı Yargıtay Kanununda (m.49/1, 50/2-b, m.58) Yargıtay kararlarının yayınlanması zorunluluğunu getiren hükümler vardır. Ancak bu maddelerde kararlardan isimlerin çıkarılmasına ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

Gerçi 12 Nisan 2014 tarih ve 28970 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan "Yargıtaydan Verilen İcra ve İflas İşlerine Ait Kararların Yayımlanmasına Dair Yönetmelik" (m.6), yayınlanacak kararların "*anonim hale getirilmesi*"ni öngörmektedir. İki şey söylenebilir: (1) Bu Yönetmelik, sadece icra ve iflas işlerine ait kararlara ilişkindir. (2) Kaldı ki, Yönetmeliğin bu hükmü Kanuna da aykırıdır; zira söz konusu Yönetmeliğin kanunî dayanağı 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 14'üncü maddesidir ve bu maddede "Yargıtay, icra ve iflâs işlerine ait *kararların tamamını* düzenli olarak yayımlar" denmektedir. Yayınlanan kararlardan isim çıkartılmasına ilişkin bir hüküm, söz konusu Yönetmeliğin

1. Bu konuda bkz. Kemal Gözler, *Hukuka Giriş,* Bursa, Ekin, 17. Baskı, 2019, s.339.

dayanağı olan İİK, m.14'te yoktur. Yayınlanan karardan isim çıkartılmasını öngören hüküm, Kanunla değil, Yönetmelikle getirilmiştir. Anayasamızın 124'üncü maddesine göre yönetmelikler, "kanunlara aykırı olmamak şartıyla" çıkarılabilirler. İlave edeyim ki mahkeme kararından isim çıkarma zorunluluğunun getirilmesi, Anayasamızın 26'ncı maddesinde yer alan ifade hürriyetinin ve 27'nci maddesinde yer alan bilim hürriyetinin kapsamının daraltılması, yani bir temel hak ve hürriyetin sınırlanması anlamına gelir. Böyle bir sınırlamanın kanunla değil, yönetmelikle yapılması Anayasamızın 13'üncü maddesinde öngörülen "*ancak kanunla sınırlama*" şartına aykırıdır.

Bilindiği gibi hukukumuzda yargılamanın alenîliği prensibi geçerlidir. Anayasamızın 141'inci maddesine göre "mahkemelerde duruşmalar herkese açıktır. Duruşmaların bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına ancak genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hâllerde karar verilebilir. Küçüklerin yargılanması hakkında kanunla özel hükümler konulur". Dolayısıyla Anayasa, m.141'e dayanarak duruşması açık yapılan bir davada verilen kararda isimlerin makaslanmasının zorunlu olmadığı söylenebilir.

İsimlerin makaslanmasını gerektiren "genel ahlâk", "kamu güvenliği" ve "küçüklerin korunması" gibi bir sebep var ise, mahkemenin duruşmaların kapalı yapılmış olmasına karar vermiş olması gerekir. Duruşmaları alenî yapılmış bir davada verilen kararları yayınlayan kişiler, isimleri genel ahlâk vb. sebeplerle makaslamak zorunda değildir. Böyle bir sebep varsa, mahkeme duruşmayı gizli yapmalıdır.

Gizlilik kararı alınmış bir davada gizlilik kararının dayandığı sebebin haklı gösterdiği durumlarda isimler, karar yayınlanmadan önce makaslanmalıdır. Ancak bu durumda dahi kararda ismi geçen herkesin değil, sadece gizlilik kararının dayandığı "genel ahlâk", "kamu güvenliği" ve "küçüklerin korunması" gibi sebepler açısından isminin gizlenmesi haklı görülen kişilerin isimleri gizlenebilir. Bu nedenle, bir davada böyle sebepler olsa ve duruşmada gizlilik kararı alınmış olsa bile, bu sebeplere dayanarak hâkimlerin isimleri, savcıların isimleri, avukatların isimleri, bilirkişilerin isimleri, tanıkların isimleri gizlenemez. Çünkü bu sebepler, mahiyeti gereği bu kişiler için geçerli değildir. Bir küçüğün davasında küçüğün ismi açıklanmamalıdır; ama bu davaya bakan hâkimin ismi neden açıklanmasın?

Benim bu kitapta yayınladığım mahkeme kararları, *Gözler v. Çağlayan davası*ndan alınmıştır. Bu dava "genel ahlâk", "kamu güvenliği" ve "küçüklerin korunması" sebepleriyle ilgili bir dava değildir. Bu davanın hiçbir aşamasında gizlilik veya kapalılık kararı alınmamıştır. Bu dava baştan sona alenî olarak görülmüş bir davadır. Bütün duruşmalar açık yapılmıştır. Dolayısıyla bu davadaki bütün ara kararları ve nihaî kararlarda geçen isimler yayınlanabilir.

Bu konuda benim görüşüm bundan ibarettir. Ancak ülkemizde bu konuda gerçekten ağır sorunlar vardır. Bu nedenle yayınlanan kararlarda isim geçmesi konusunda ismi geçen kişileri gruplara ayırarak ayrıca tartışmakta yarar vardır.

A. HÂKİM İSİMLERİ YAYINLANABİLİR Mİ?

Hâkim isimleri yayınlanabilir mi? Tabiî ki yayınlanabilir. Bu soru aslında hukuk literatürünün taş devrinde kalması gereken ilkel bir sorudur.

Gizli hâkim olmaz. Hâkimi ismen belli olmayan bir makama mahkeme denemez. Nasıl gizli hâkim olmaz ise, hâkimin ismi gizlenmiş mahkeme kararı da olmaz. Nasıl hâkiminin ismi gizlenmiş bir makama mahkeme denemez ise, kararı veren hâkimin isminin gizlendiği bir karara da mahkeme kararı denemez.

Karar, uyuşmazlık konusunda hâkimin yaptığı bir irade açıklamasıdır. Ortada bir irade açıklaması var ise bunun bir sahibi de vardır.

Hâkimin ismi mahkeme kararının ayrılmaz bir parçasıdır. Hâkimin isminin olmadığı bir karar, bir mahkeme kararı değildir. Hâkimin ismi mahkeme kararının bir parçası ise, mahkeme kararını yayınlama hakkı, hâkimin ismini yayınlama hakkını da içerir.

Medenî dünyada bütün kararlar, hâkimlerin ismiyle birlikte yayınlanır ve hâkimin ismi anılarak bu kararlardan alıntı yapılır. Kararı veren hâkimin ismini zikretmeden hâkimin kararından alıntı yapmak bir usûlsüz alıntıdır.

Hâkimlerin yazdıkları kararlar da bir fikrî eserdir. Bu kararlar bir makine tarafından yazılmaz. Bir insan tarafından yazılır. Mahkeme kararları, onları veren hâkimlerin emeğinin ve zihninin ürünüdürler. Onların hususiyetini taşırlar. Her hâkimin, bir eser sahibi olarak, eserinden yararlanılırken isminin zikredilmesini istemeye hakkı vardır. Hâkimler eserleri olan kararları üzerine malî haklara sahip değildir; ama kararları üzerinde eser sahipliğinden kaynaklanan manevî haklara sahiptirler ki, bu manevî hakların başında eser sahibi olarak isminin belirtilmesini isteme hakkı gelir.

Yayınlanan kararlarda hâkimin isminin belirtilmesinin ve keza bu kararlar eleştirilirken kararı veren hâkimin isminin zikredilmesinin sağlayacağı pek çok yarar da vardır. Kararlarının ismiyle zikredileceğini bilen hâkim, kararını daha büyük bir özen göstererek yazar. Mahkeme kararlarında hâkimin isminin belirtilmesi kararların kalitesini artırır. Kararlardan alıntı yapılırken hâkimlerin isimlerinin zikredilmesi hâkimleri daha kaliteli kararlar yazmaya teşvik eder.

Bilindiği gibi ABD Federal Yüksek Mahkemesinin *Marbury v. Madison* kararından alıntı yapılırken hep bu kararı yazan hâkim John Marshall'ın adı zikredilir. Dünyada şimdiye kadar yazılmış bir anayasa hukuku kitabı veya bir anayasa hukuku makalesi *Marbury v. Madison* kararı kadar atıf almamıştır. Yine şimdiye kadar bir hukuk profesörü, hâkim John Marshall'ın aldığı atıf kadar atıf almamıştır.

ABD'de mahkeme kararlarının bir fikrî eser olarak oldukça kaliteli oldukları genel olarak kabul edilir (hâliyle bir kararın içerik olarak doğruluğu başka şey, bir fikri eser olarak kalitesi başka şeydir). Bu ülkede mahkeme kararlarına kararları veren hâkimlerin adını zikrederek atıf yapma geleneği olmasaydı, bu ülkede kararlar bu kadar kaliteli olabilir miydi?

Türkiye'de de mahkeme kararlarından alıntı yaparken kararları veren hâkimlerin isimlerinin zikredilmesi hâkimleri daha kaliteli karar yazmaları için motive edecektir.

Maalesef Türkiye'de hâkimlerin çoğunluğu verdikleri kararlar yayınlanırken isimlerinin zikredilmesini bizzat kendileri istemiyorlar; büyük bir kısmı sanıyorum bundan rahatsızlık duyuyorlar. Özellikle yüksek mahkemelerin kararlar dergilerinde yayınlanan kararlardan hâkim isimleri makaslanıyor. Kararlar kararı veren hâkimlerin adı çıkartıldıktan sonra yayınlanıyor. Neticede Türkiye'de her hâkim, görevde iken "hâkim"dir; görevden ayrılınca ismi unutulur gider. Yayınlanan kararda hâkimin isminin gizlenmesi, bizzat hâkimlere yapılmış büyük bir kötülüktür. Avrupa'da, ABD'de, Güney Amerika, Hindistan'da ve hatta geçmişte Britanya sömürgesi olan Afrika ülkelerinde hâkimler, verdikleri kararlarla ölümsüzleşir. Öldükten yüz yıl sonra da isimleri anılan pek çok hâkim vardır. Türkiye'de ismi ölümsüzleşmiş, Refik Gür'den başka kaç hâkim var?

İlâve edeyim ki, mahkeme kararlarının bu kararları veren hâkimlerin isimleriyle birlikte yayınlanmasının ve bu kararların hâkimlerin isimleriyle zikredilerek eleştirilmesinin sağlayacağı pek çok yarar vardır. Bu şekilde hâkimler, karar yazma işini daha ciddiye alırlar; daha kaliteli kararlar yazmak zorunda kalırlar.

Hâkimler yargı yetkisini kendi adlarına değil, Türk milleti adına kullanırlar. Hâliyle Türk milletinin kendi adına kimin ne karar verdiğini bilmeye ve bu kararları eleştirmeye hakkı vardır.

Hâkimlerin isimlerinin bilinmediği yerde kamuoyu denetimi, kamunun bilgi edinme hakkı işlemez. Bu hakların bir anlamının olabilmesi için kararı veren hâkimin isminin bilinmesi gerekir.

Yayınlanan kararda hâkimin isminin belirtilmesi, mahkeme kararını eleştirirken hâkimin isminin zikredilmesi, hâkimi hedef göstermek demek değildir. İsim zikretmeden eleştiri olmaz. Hatayı mahkeme binaları yapmaz; hâkimler yapar. İsim eleştirinin ayrılmaz parçasıdır. "İsmimi belirtmeden kararımı eleştir" demek eleştirinin doğasıyla bağdaşmaz.

Ayrıca belirtelim ki, hâkim ismi belirtmeden yapılan her eleştiri, görevini iyi yapan her hâkime haksız yere yöneltilmiş bir eleştiri anlamına gelir. İsim vermeden bir mahkeme kararı, bir daire kararının eleştirilmesi, mahkemenin veya dairenin görevini hakkıyla yapan diğer üyelerini de töhmet altında bırakır.

Kararlardan hâkim isimlerinin çıkartılması, karara karşı oy yazan hakimlerin fikrî hakları açısından da büyük bir haksızlık olmaktadır. Karşı oy yazısında bir hâkim, üyesi olduğu heyetin kararına katılmamakta ve bu kararın neden yanlış bulduğunu açıklamaktadır. Bu hâkim, haliyle karşı oy yazısının olabildiğince çok kişi tarafından okunmasını ve keza kendi isminin de bilinmesini ister. Kararın çoğunluk kısmından hâkim isimleri makaslanınca karşı oy yazısından da hâkim ismi veya isimleri makaslanır. Güzel bir karşı oy yazısını yazan, hâkimin ismi böylece bilinmez. İsmi bilinmeyecek ise, bu hâkim neden bundan sonra karşı oy yazısını güzel bir şekilde yazmaya çalışsın ki[2]?

Hâkimler hakkında yukarıda söylenenler, savcılar için de geçerlidir. Onların da isimleri yayınlanabilir.

Bu kitapta ek olarak yayınladığım mahkeme kararlarından hâkim isimlerini çıkarmadım. Kararları tam metin olarak verdim. Ekteki kararlarda hâkimlerin isimleri de bulunmaktadır.

---

2. Bir örnek vereyim. Bu kitabın sonuç bölümünde değineceğim Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 10 Mayıs 2006 tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 sayılı *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı* kararının sonunda çok güzel bir karşı oy yazısı vardır (Bu karara https://karararama.yargitay.gov.tr'den kısmında ulaşılabilmektedir). Kanımızca, bu kararda doğru olan görüş, çoğunluk görüşü değil, karşı oyda dile getirilen görüştür. Nitekim Türkiye bu karardaki çoğunluk görüşü nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 15 Nisan 2014 tarih ve 40877/07 sayılı *Hasan Yazıcı v. Türkiye* kararı ile mahkûm olmuştur. Hukuk Genel Kurulunun söz konusu kararına ekli olan karşı oy yazısında hem konunun doğru bir hukukî analizi yapılmış, hem de konuya eleştiri hakkı açısından yaklaşılmıştır. Karşı oy yazısı, Türk mahkeme kararlarında pek görülmeyen bir entelektüel zenginliğe de sahiptir. Kararda eleştirinin yararı üzerine Winston Churchill'den yapılmış güzel bir alıntı da vardır: "*Eleştiri güzel bir şey değildir, ama gereklidir. Ağrı da aynı işi görür, vücutta bir aksaklık olduğunu haber verir*". Bu güzel karşı oy yazısını kimin veya kimlerin yazdığını bilmeye hakkımızı yok mu? Bu güzel karşı oy yazısını yazan Yargıtay üyesi veya üyeleri isimlerinin bilinmesini hak etmiyorlar mı?

Hâkim isimlerini, sadece ek olarak yayınladığım kararlarda değil, kitabımın açıklama ve eleştiri bölümlerinin başında ve keza bölümlerin içinde yeri geldikçe zikrettim. Yukarıda sebeplerini açıkladığım gibi, eleştiri yaparken hâkim isminin belirtilmesinin gerekli olduğunu düşünüyorum. İsim belirtilmeden yapılan bir eleştirinin kamuoyu denetimi açısından yapacağı bir etki yoktur. Kararı eleştirirken hâkim ismini zikretmek, bir kitap veya bir makaleye eleştirirken bu kitap veya makaleyi yazan yazarın ismini zikretmek kadar normal bir şeydir. Nasıl yazar ismi kitap ve makalenin künye bilgisinin bir parçası ise, mahkeme ve hâkim ismi de kararın künye bilgisinin bir parçasıdır. Not etmek bile gerekli değildir; ama yine de şunu belirtmek isterim: Benim burada hâkim isimlerini zikrederek hâkimler ile polemiğe girmek gibi bir niyetim hâliyle yoktur. Benim derdim hayatımda görmediğim hâkim Ahmet Beyin veya hâkime Ayşe Hanımın şahıslarıyla ile ilgili değil, onların verdiği ve yanlış olduğunu düşündüğüm kararlarıyla ilgilidir. Her hâkimin de kendi kararının incelenmesine ve eleştirilmesine katlanmak zorunda olduğunu düşünüyorum.

B. BİLİRKİŞİ İSİMLERİ YAYINLANABİLİR Mİ?

Türkiye'de maalesef bilirkişilerin önemli bir kısmı yayınlanan mahkeme kararlarında isimlerinin geçmesini istemiyorlar.

İlginçtir ki, benim davamda Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E. 2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararında bütün bilirkişilerin isimleri, baş harfleriyle kısaltılarak gizlenmiştir (Bkz. EK-64, *infra,* s.336-337). Altını çizerek belirtmek isterim ki, yayınlanan kararda değil, mahkemenin verdiği gerekçeli kararın mühürlü aslında bilirkişi isimleri makaslanmıştır. Dosyaya erişimi olmayan bir kişinin bu davada görev yapan bilirkişilerin isimlerini öğrenmesi mümkün değildir. Oysa bu davada gerekçeli karar, söz konusu bilirkişi raporları üzerine kuruludur. Gerekçeli kararın temelini oluşturan bilirkişi raporunun kimin imzasını taşıdığını bilmek, kamunun hakkıdır.

Sadece yayınlanan kararlarda değil, kararın mühürlü ve imzalı aslında dahi isimlerin makaslanması, isim korkusunun en ileri hâlidir[3].

Bilindiği gibi Hukuk Muhakemeleri kanunumuza göre, pek çok durumda, hâkim hakkındaki hükümler, kıyasen bilirkişiye de uygulanır. Yukarıda "A. Hâkim İsimleri Yayınlanabilir mi?" başlığı altında hâkimler için söyle-

3. Bu duruma şu soruları sormaktan kendimi alı koyamıyorum: Acaba gelecekte kararların asıllarında dahi, hâkimlerin isimlerinin çıkarıldığı günleri görecek miyiz? Kararlarda hâkim ismi yerine hâkimlerin sadece sicil numaralarının gösterileceği günler yakın mı? Acaba taraf isimleri yerine de TC kimlik numaraları mı belirtilecek? Böyle bir şey ancak totaliter bir sistemde olabilir.

diğim her şey kıyasen bilirkişiler için de söylenebilir. Gizli hâkim olmayacağı gibi gizli bilirkişi de olmaz. Bilirkişi raporu bir "kanaat"tir. "Kanaat" bir makineden değil, bir insandan çıkar. Dolayısıyla kanaatin sahibi olan kişinin isminin bilinmesinde yarar vardır.

Ben bilirkişi isimlerinin gizlenmemesi gerektiğini düşünüyorum. Keza bilirkişi raporuna yöneltilen eleştirilerde de bilirkişilerin isimlerinin belirtilebileceği ve belirtilmesinde de yarar olduğu kanısındayım.

Bu nedenle de bu kitapta raporlarını eleştirdiğim bilirkişilerin isimlerini, gizlemedim; açıkça verdim.

C. TARAF İSİMLERİ YAYINLANABİLİR Mİ?[4]

Taraf isimleri, yani davacı ve davalı isimleri, keza ceza davalarında sanık ve katılan isimleri yayınlanabilir mi?

Anayasa, m.141 uyarınca, "genel ahlâk", "kamu güvenliği" ve "küçüklerin korunması" sebeplerinden birine dayanarak mahkemenin duruşmaların kapalı yapılmış olmasına karar vermiş ise, söz konusu sebebin meşru gösterdiği durumlarda, davacı, davalı, sanık ve katılan isimleri gizlenmelidir. Yani bu tür davada verilmiş bir mahkeme kararı var ise, bu karar, söz konusu sebeplerin gerektirdiği isimler çıkarıldıktan sonra yayınlanmalıdır.

Bunun dışında taraf isimlerinin çıkarılmasını gerektiren bir sebep yoktur. Belirtelim ki, yargılamanın aleni olması kural, gizli yapılması istisnadır. Yorum yoluyla istisna konulamaz. Keza olan istisnalar dar yorumlanır; yorum yoluyla istisnanın kapsamı genişletilemez.

Bütün davalar şu ya da bu şekilde kişinin maddî ve manevî varlığıyla ilgilidir. Bir davanın kişinin manevî varlığı üzerinde etkide bulunacak olması, söz konusu durum Anayasa, m.141'de belirtilen "genel ahlâk", "kamu güvenliği" ve "küçüklerin korunması" sebeplerine girmiyorsa, o davanın gizli görülmesine ve keza tarafların isimlerinin çıkarılmasına sebep olamaz.

Örneğin usûlsüz alıntı iddiasıyla açılmış bir tazminat davasında bu durum davalıyı üzebilir; ama bu durum davanın gizli görülmesine sebep oluşturmaz. Çünkü böyle bir durumda yargılamanın aleniliği prensibi çok daha önemli bir prensiptir. Bu nedenle böyle bir davada davalı isminin gizli tutulmasını isteme hakkına sahip değildir. Usûlsüz alıntı iddialarının bulunduğu bir tazminat davasında verilmiş bir mahkeme kararı davalının ismi çıkarılmadan yayınlanabilir.

---

4. Türkiye'de mahkeme kararlarından taraf isimlerini çıkartılması konusu şu kitabımda inceledim ve uygulamayı şiddetle eleştirdim: Bkz. Kemal Gözler, *İdare Hukuku,* Bursa, Ekin, 3. Baskı, 2019, c.I, s.8-13.

Hâliyle adres bilgisi, TC kimlik numarası gibi tarafların kişisel veri niteliğinde bilgileri kararda, geçiyorsa, bunları karardan çıkarmak gerekir. Ben de yayınladığım karar ve duruşma tutanaklarında varsa bu tür bilgileri makasladım. Burada altını çizerek belirtmek isterim ki, kişi isimleri tek başına bir kişisel veri değildir.

Taraf isimlerine ilişkin şu hususu da belirtmek isterim ki, davacı ve davalının kendi isminin kararda geçmesini isteme hakkı vardır. Davasını kazanan davacı için ismi geçen mahkeme kararın yayınlanması ve keza bu kararın kendi adıyla isimlendirilmesi bizatihi bir manevî tatmin sağlar[5]. Batıda hukuk profesörlerinin isimlerinden daha meşhur davacı isimleri vardır. Bir dava açarak ismini ölümsüzleştiren insanlar vardır. Keza kendisine karşı haksız yere açılmış bir davayı kazanan davalının veya beraat eden sanığın da, pek çok durumda, söz konusu kararda adının geçmesi onlara manevî bir tatmin sağlar.

Ayrıca şunu da belirtmek isterim: Davacı veya davalının, sanığın veya müştekinin isminin yayınlanan kararda geçmesi, adı geçen kişilerin hak arama ve adil yargılanma hakkının bir parçasıdır. Yayınlanan kararda isim geçmedikçe, kararın yayınlanmasının hak arama hürriyeti ve adil yargılanma hakkı bakımından sağladığı bir fayda olmaz. Kararlar zevk için yayınlanmıyor. Bu kararları kamuoyu bilsin, tartışsın diye yayınlanıyor. Yayınlanan kararda ismi geçmedikçe, bu kararın yayınlanmasının davanın taraflarına sağlayacağı bir yarar yoktur.

D. TARAF VEKİLLERİNİN İSİMLERİ YAYINLANABİLİR Mİ?

Hukuk davasında tarafların vekillerinin ve ceza davalarında müdafiin ve katılan vekilinin isimlerinin gizli tutulmasını gerektiren bir sebep yoktur. Anayasa, m.141 uyarınca, "genel ahlâk", "kamu güvenliği" ve "küçüklerin korunması" sebeplerinden birine dayanarak duruşmaların kapalı yapılmış olması durumunda dahi taraf vekillerinin ve avukatların isimleri yayınlanabilir. Çünkü bu sebepler haliyle avukatlar için değil, avukatın temsil ettiği kişi için geçerlidir.

E. TANIK İSİMLERİ YAYINLANABİLİR Mİ?

Ceza Muhakemesi Kanununun 58'inci maddesinin ikinci fıkrasında açıklanan durum hariç olmak üzere, tanık isimleri yayınlanabilir. Anayasa, m.141 uyarınca, "genel ahlâk", "kamu güvenliği" ve "küçüklerin korunması" sebeplerinden birine dayanarak mahkemenin duruşmaların kapalı yapılmış olması durumunda da, maksadın haklı göstereceği durumlarda tanığın ismi-

5. Bu konuyu *İdare Hukuku* (*op. cit.,* s.8-9) isimli kitabımda açıklamıştım.

nin gizli kalması gerekebilir. Hâliyle bu sonuncu durum genel bir sonuç değildir. Her somut olayda somut sebep bakımından tanığın isminin gizli kalmasına gerek olup olmadığı ayrıca değerlendirilmelidir.

* * *

Mahkeme kararlarından isim çıkartılması meselesi hukuk literatürünün en ilkel, en elementer meselelerinden biridir. Herhalde medenî dünyada Türkiye dışında bu meselenin tartışıldığı bir ülke yoktur. Medenî dünyada, genel ahlakın ve küçüklerin korunması gibi bazı istisnaî durumlar dışında mahkeme kararlarından taraf isimleri çıkartılmaz. Dahası mahkeme kararları da doğrudan doğruya davacı ve davalının isimleriyle zikredilir. *Marbury v. Madison* gibi. Taraf ismi karardan çıkarılacaksa, bu çıkarmayı doğrudan doğruya mahkemenin kendisi yapar. Bu durumda da davacı veya davalı yerine X gibi bir işaret koyar. Türkiye'de de bu durumu 1990'lardan beri Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları nedeniyle ve 2012'den beri de Türk Anayasa Mahkemesinin verdiği bireysel başvuru kararları nedeniyle biliyoruz. Anayasa Mahkemesinin verdiği bireysel başvuru kararlarında başvuranın adı zikrediliyor diye Türkiye batmadı. Mahkeme kararlarında isim geçmesinde korkulacak bir yan yoktur.

II. BİLİRKİŞİ RAPORLARI BAŞKALARI TARAFINDAN YAYINLANABİLİR Mİ?

Yukarıda açıkladığım gibi ben bu kitapta, mahkeme kararlarını ve duruşma tutanaklarını tam metin olarak yayınlıyorum. Zira, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 31'inci maddesine göre "*kazai kararların çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya her hangi bir suretle bunlardan faydalanma serbesttir*". "Kazai kararlar", yani "yargı kararları" kapsamına sadece gerekçeli kararların değil, ara kararların ve keza ara kararların içinde yer aldığı duruşma tutanaklarının da girdiği aşikârdır.

Ancak ben bu kitapta dava dosyasında bulunan bilirkişi raporlarını yayınlamıyorum. Çünkü bunları yayınlamayı riskli buluyorum. Zira bilirkişi raporlarının bir "fikrî eser" olup olmadıkları ve bir fikrî eser iseler, eser sahibinin bu eser üzerindeki haklarının kapsamı hususu tartışmalıdır. Bilirkişi raporlarının bir fikri eser oldukları ve bunlar üzerinde eser sahibinin münhasır haklara sahip olduğu kabul edilirse, benim bilirkişi raporlarını yayınlamam durumunda eser sahiplerinin fikrî haklarını ihlâl etmiş olurum ki, bunun pek çok hukukî ve cezaî sonucu olur. Bu nedenle ben bilirkişi raporlarını bu kitapta yayınlamadım.

Bununla birlikte bilirkişi raporlarının, davanın taraflarınca yayınlanıp yayınlanamayacağı hususunu burada ayrıca tartışmak isterim.

Öncelikle belirteyim ki, ben fikir ve sanat eserleri hukuku uzmanı veya medenî usûl hukuku uzmanı değilim ve dolayısıyla bu konuya esasen hâkim değilim. Ancak literatüre baktığımda bu konuda bir çalışma da bulamadım. Bu konuyu, medenî usûl hukuku, ceza hukuku ve fikir ve sanat eserleri hukuku alanlarında çalışan bir iki meslektaşıma da sordum. Onlardan da birbirleriyle çelişen cevaplar aldım.

Bu nedenle bu konuda kendi düşüncelerimi aşağıda yazmayı uygun görüyorum. İlave edeyim ki, bu konuda, medenî usûlcülerin, ceza usûlcülerin, fikrî haklar uzmanlarının ve hatta anayasa hukukçularının çalışmaları gerekir. Bu konunun enine boyuna tartışılmaya ihtiyacı vardır. Benim bu çalışmam bu konunun tartışılmasına vesile olursa kendimi mutlu sayarım. Nihayet belirtmek isterim ki, özelde bilirkişi raporlarının, genel de dava dosyalarının yayınlanması sorunu bir yüksek lisans veya doktora tez konusu olarak incelenmesinde büyük yarar olacaktır.

A. BİLİRKİŞİ RAPORLARI BİRER "FİKRİ ESER" MİDİR?

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda "eser", "sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri" olarak tanımlanmıştır (m.1/B-1-a). Bu tanıma göre fikri eser olmanın iki temel şartının olduğunu söyleyebiliriz: (1) Sahibinin hususiyetini taşıma, (2) FSEK, m.1/B'de sayılan eser kategorilerinden birine girme.

1. Sahibinin Hususiyetini Taşıma.- Bilirkişi raporları sahibinin hususiyetini taşıyan fikir mahsulü olan şeyler olarak görülebilir ve birer "fikrî eser" olarak kabul edilebilirler. (Belki bazı fennî ve teknik konulardaki hazırlanmış sadece bir formun veya şablonun doldurulmasından veya laboratuar tahlil sonucundan ibaret bilirkişi raporlarının "fikri eser" olmadığı söylenebilir). Benim davamda sunulmuş bilirkişi raporları onlarca sayfa uzunluğundadır ve Ramazan Çağlayan paragrafları ile benim paragraflarım arasında yapılan karşılaştırma ve değerlendirmelere dayanır. Dolayısıyla benim davamda hazırlanan bilirkişi raporlarının sahiplerinin hususiyetini taşıdıkları söylenebilir.

2. FSEK, m.1/B'de Sayılan Eser Kategorilerinden Birine Girme.- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, m.1/B-1-a'da, eseri, "ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri" olarak tanımlanmıştır. Buradaki saymanın *numerus clausus* sayma olduğu kabul edilir[6]. Bilirkişi raporlarının "musiki, güzel sanatlar ve-

6. Ünal Tekinalp, *Fikri Mülkiyet Hukuku,* İstanbul, Vedat, 5. Baskı, 2012, s.114; Fırat Öztan, *Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku,* Ankara, Turhan, 2008, s.91-92.

ya sinema eserleri" kategorisine girmeyeceği açıktır. Bilirkişi raporlarının "ilim ve edebiyat eserleri" kategorisine nasıl gireceği hususu ise tartışmaya açık bir husustur. Bu hususta yapılan bir tartışmaya ben rastlamadım (Hâliyle ben fikir ve sanat eserleri hukuku uzmanı değilim. Benim görmediğim kaynaklar olabilir).

Bilirkişi raporlarının "fikrî eser" olup olmadıkları sorunu benim çözmem gereken bir sorun değildir. Bu sorunu bu alanın uzmanlarına bırakıyorum. Benim açımdan burada önemli olan sorun, bilirkişi raporları birer "fikrî eser" olarak kabul edilseler bile, eser sahiplerine, yani bilirkişilere, eserleri üzerinde ne derece mutlak bir hak tanınıp tanınmayacağı ve özellikle de, onların rızası hilafına bilirkişi raporlarının yayınlanıp yayınlanamayacağı sorunudur.

B. BİLİRKİŞİ RAPORLARI BAŞKALARI TARAFINDAN YAYINLANABİLİR Mİ?

Ben, bilirkişi raporları, birer "fikrî eser" olarak kabul edilseler bile, bunlar üzerinde sahiplerine mutlak bir hak tanınamayacağını ve malî çıkar elde maksadı dışında bilirkişi raporunun eleştirilmesi maksadının haklı kılacağı nispette sahiplerinin izni olmaksızın yayınlanabileceğini düşünüyorum. Sebeplerim şunlar:

1. Bilirkişi raporları, eser sahibinin sübjektif evreninde kendi inisiyatifiyle yarattığı eserler değildir. Zira, bilirkişi raporları, hâkim tarafından yapılan *görevlendirilme* sonucunda yazılırlar. Bilirkişiler, raporu kendilerine verilen bir kamu görevi dahilinde hazırlarlar. Bilirkişilerin bilirkişi raporu üzerindeki haklarının kapsamı değerlendirilirken bu husus dikkate alınmalıdır.

2. Bilirkişi raporları "sipariş edilmiş eserler"e benzerler. Bilirkişi raporları, hâkimin görevlendirmesiyle, hâkimin belirlediği *ücret karşılığında* hazırlanır.

3. Bilirkişi ücretinin *hukukî niteliği* de benim görüşümü destekler niteliktedir. Bilindiği gibi bilirkişi ücretini, davanın tarafları veya devlet öder. Bilirkişi ücreti, bir "telif ücreti" değil; "yargılama giderleri" niteliğinde bir ücrettir. Bilirkişi raporu bir "fikrî eser" olsaydı, onun karşılığında ödenen ücretin hukukî niteliğinin "telif ücreti" olması gerekirdi.

4. Bilirkişi raporunun sadece bilirkişinin emeğiyle hazırlandığı da söylenemez. **(a)** Bilirkişi raporunda inceleme konusu ve incelenen konunun sınırları bilirkişi tarafından değil, hâkim tarafından belirlenir. **(b)** Bilirkişi ra-

poru, hâkimin bilirkişiye sorduğu sorulara cevaben hazırlanır[7]. **(c)** Bilirkişi raporu, tarafların iddia ve savunmalarını değerlendirilerek hazırlanır. Dolayısıyla bilirkişi raporunun kapsamı ve kaynağı, bilirkişinin fikrî mahsûlü değildir; bu unsurlar ona hâkim ve taraflar tarafından sağlanır.

5. Bilirkişi raporu, bilirkişinin yarattığı veya keşfettiği orijinal bir malzeme üzerine kurulu değildir. Bilirkişi raporu dava dosyasında bulunan malzeme üzerine kuruludur. Bilirkişi raporunda davacı ve davalının sunduğu deliller, davacı ve davalıların ileri sürdüğü iddia ve savunmalar tartışılır.

6. Bilindiği gibi, HMK'da bilirkişilere ilişkin pek çok husus, hâkimlere ilişkin hükümlere göndermeyle düzenlenmiştir. Örneğin HMK, m.272/1'de "hâkimler hakkındaki yasaklılık ve ret sebepleriyle ilgili kurallar, bilirkişiler bakımından da uygulanır" denmektedir. Nasıl hâkimlerin yazdıkları kararlar üzerinde eser sahipliğinden kaynaklanan münhasır bir hakları yok ise, bilirkişilerin de yazdıkları bilirkişi raporu üzerinde münhasır bir hakları yoktur.

7. Bilirkişi raporları, bir "fikrî eser" olarak kabul edilebilirse, pekâlâ hâkim kararları da bir "fikrî eser" olarak kabul edilebilirler. Hâkimin kararının veya bilirkişi raporunun fikrî eser olarak kabul edilmesi, onlara eserleri üzerinde mutlak bir hak tanımaz. Nasıl FSEK, m.31 uyarınca, hâkimlerin kararları, onlardan izin almaksızın yayınlanabilirse, hâkimin hükmünün dayanağı olan bilirkişi raporu da, bilirkişinin izni olmadan yayınlanabilmelidir. Tabiî her iki durumda da, eser sahiplerinin eserleri yayınlanırken isimlerinin belirtilmesini isteme konusunda manevî hakları vardır. Yani mahkeme kararı yayınlanırken kararı veren hâkim adı, bilirkişi raporu yayınlanırken bilirkişi raporunu yazan bilirkişinin ismi eser sahibi olarak zikredilmelidir.

8. Mahkeme kararlarının yayınlanmasında nasıl kamu yararı var ise, aynı kamu yararı bilirkişi raporlarının yayınlanmasında da vardır. Zira bilirkişi raporları mahkeme kararının dayanağıdır. Nasıl mahkeme kararlarını yayınlamaya ve eleştirmeye hakkımız var ise, bu kararların dayanağı olan bilirkişi raporlarını da yayınlamaya ve eleştirmeye hakkımız vardır. Zaten pek çok durumda bilirkişi raporu yayınlanmaz ise, bilirkişi raporunda yapılan değerlendirme ve ulaşılan sonuçlar bilinmez ise, bu rapor üzerine kurulu olan mahkeme kararının değerlendirilmesi ve eleştirilmesi de mümkün olmaz. Dolayısıyla mahkeme kararlarını yayınlama ve eleştirme hakkı, bilirkişi raporlarını yayınlama ve eleştirme hakkını da içerir. Aksi takdirde, mahkeme kararının eleştirilmesinin bir anlamı kalmaz. Bilirkişi raporundaki hata orta-

7. HMK, m.273'e göre , "mahkeme, tarafların da görüşünü almak suretiyle bilirkişinin görevlendirilmesine ilişkin kararında, aşağıda belirtilen hususlara yer vermek zorundadır: a) İnceleme konusunun bütün sınırlarıyla ve açıkça belirlenmesi. b) Bilirkişinin cevaplaması gereken sorular….".

ya çıkarılmadan, mahkeme kararının hatalı olduğu ispatlanamaz. (Bilirkişi raporu hükme esas alınmamış olsa bile aynı şeyler söylenebilir. Çünkü hüküm, bir muhakeme, yani bir süreç sonucunda verilmiştir. Bu süreçte yer alan her unsur, sürecin sonucuna katkıda bulunmuştur).

9. Nihayet belirtelim ki, kamunun bilgi edinme hakkı gibi pek çok hak da bilirkişi raporlarının kamu tarafından bilinmesini gerektirir.

10. Şüphesiz, bilirkişi raporları, başkaları tarafından, para kazanma amacıyla yayınlanamaz. Bilirkişi, eser sahibi olarak, raporu üzerinde münhasır bir hakka sahip olmasa da, bu raporun yayınlanması malî bir yarar sağlıyorsa, bu malî yarar, hâliyle raporun sahibi olan bilirkişiye ait olmalıdır. Hâkimin kararı ile bilirkişinin raporu arasında yayınlanmaları bakımından fark kanımca bundan ibarettir.

11. Bilirkişi raporlarının bilirkişilerin izni dışında yayınlanmasının bilirkişilere vereceği bir zarar yoktur. Her bilirkişi zaten, alenî bir dava dosyasına bilirkişi raporu sunduğunun bilincindedir ve bunu görevlendirme üzerine ve ücret karşılığında yapmaktadır. Bilirkişi, raporunu hazırlarken ve sunarken raporunun sadece hâkim tarafından değil, başka kişiler tarafından okunabileceğini bilir ve öngörür.

12. Sonuç olarak, kanımızca, davanın tarafları ve keza üçüncü kişiler, malî bir yarar sağlama amaçları olmaksızın, mahkeme kararlarını da, bilirkişi raporlarını da tam metin olarak yayınlama hakkına sahiptirler.

* * *

Sonuç olarak yukarıdaki sebeplerle, *Gözler v. Çağlayan davası*ndaki bilirkişi raporlarının, bilirkişilerden izin almaksızın tam metin olarak yayınlanabileceğini düşünüyorum. Ancak ben böyle düşünüyor olmama rağmen, bu kitapta bilirkişi raporlarını yayınlayarak,gereksiz bir risk altına girmek istemedim.

* * *

Ben bilirkişi raporlarını bu kitapta tam metin olarak yayınlamıyorum. Ancak bilirkişi raporlarından, gerektiği yerde, gerektiği kadar, kaynağını da göstererek alıntı yapıyorum.

Bir davayı ve bu davada verilen bir mahkeme kararını eleştirirken, bu amacının haklı kıldığı ölçüde kararın dayanağı olan bilirkişi raporundan alıntı yapılabileceği açıktır. Çünkü, öyle davalar vardır ki, bilirkişi raporu eleştirilmeden, mahkeme kararının eleştirilmesi mümkün de değildir. Bilirkişi raporu üzerine dayalı bir mahkeme kararının neden hatalı olduğunu göstermek için bilirkişi raporunun neden hatalı olduğunu göstermek gerekir. Benim da-

vam da bu nitelikte bir davadır. Bu nedenle ben, bilirkişi raporlarını tam metin olarak yayınlamasam da bilirkişi raporlarından, maksadın haklı göstereceği ölçüde alıntı yaptım. Çünkü aksi takdirde mahkeme kararını eleştirme ve yayınlama hakkımın bir anlamı kalmayacaktı. Örneğin aşağıda örnekleriyle göstereceğim gibi, Hayri Bozgeyik, Celal Işıklar ve Gül Baysan'dan oluşan bilirkişi heyetinin sunduğu bilirkişi raporundaki hataları göstermeden Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının neden hatalı bir karar olduğunu göstermenin bir yolu yoktur.

III. TARAF DİLEKÇELERİ BAŞKALARI TARAFINDAN YAYINLANABİLİR Mİ?

Bu davada davalı Ramazan Çağlayan ve vekili, toplamda yüzlerce sayfa uzunluğunda cevap, ikinci cevap dilekçesi, istinaf dilekçesi, bilirkişi raporuna itiraz dilekçesi ve çeşitli beyan dilekçeleri sundular. Bunları da bu kitapta tam metin olarak yayınlamıyorum.

Taraf dilekçeleri birer "fikrî eser" olarak kabul edilebilirler. Nihayette bir davada sunulan taraf dilekçeleri bir makine tarafından yazılmadığına göre sahiplerinin hususiyeti taşırlar. Bu nedenle Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 7 Haziran 2007 tarihli *Mehmet Gün v. Metin Çalış* kararında dile getirdiği dava dilekçelerinin "FSEK'nın l/B ve 2/1. maddeleri uyarınca ilim ve edebiyat eseri olarak korunması için gerekli olan şekilde *sahibinin hususiyetini taşıma unsurunu içeren bir dilekçe niteliğinde*" olmadıkları yolundaki görüşü[8] doğru değildir. Bir dava dilekçesi, bir makine tarafından yazılmaz. Bir dava dilekçesi bunu yazan kişinin zihninin ürünüdür. Fikrî eser olmak için FSEK'in aradığı "sahibinin hususiyetini taşıma" unsuru, Yargıtayın anladığı şekilde tanımlanırsa, yeryüzünde fikrî eser kalmaz. Zihin ürünü olan her eser, -dava dilekçeleri de hâliyle böyledir-, kaçınılmaz olarak ürünü olduğu zihnin hususiyetini taşır. Aynı olay hakkında aynı eğitimi almış iki avukattan dava dilekçesi hazırlamalarını isteyiniz, göreceksiniz ki, ortaya içerik ve üslup olarak birbirinden farklı iki dilekçe çıkacaktır.

8. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 7 Haziran 2007 Tarih ve E.2006/929, K.2007/8748 Sayılı Karar: "… [D]avacı tarafından hazırlanan şikayet dilekçesindeki ve davalılarca da adli mercilere sunulan dilekçelerdeki yazı ve açıklamaların, konusunda araştırma yapan bir avukat tarafından edinilen bilgi birikimi, mesleki tecrübe ve mevzuat incelemesi ile yazılabilecek mutad dilekçe tertip ve ifade tarzının üzerinde kabul edilebilecek şekilde, hukuki görüşlerin ve vakıaların sunuluşu, düzenlenişi, bilgilerin derlenişi ve seçilmeleri itibariyle FSEK'nın l/B ve 2/1. maddeleri uyarınca ilim ve edebiyat eseri olarak korunması için gerekli olan şekilde sahibinin hususiyetini taşıma unsurunu içeren bir dilekçe niteliğinde bulunmamasına…" (Kararın isimsiz hâline https://kararara ma.yargitay.gov.tr'den ulaşılabilmektedir. İsimli hali bana Sayın Mehmet Gün tarafından iletilmiştir. Kendisine teşekkür ederim).

Yayınlanmaları bakımından bilirkişi raporlarına nazaran taraf dilekçelerinin daha fazla bir korumayı hak ettiğini düşünüyorum. Çünkü bunlar mahkemenin görevlendirilmesiyle ücret karşılığında hazırlanmış belgeler değildir. Bilirkişi raporlarının yayınlanmasını meşru gösteren sebeplerin çoğu taraf dilekçeleri için geçerli değildir. Örneğin taraflar, hâkimin görevlendirmesi sonucu ücret karşılığında dilekçelerini hazırlanmış değillerdir. Hüküm de taraf dilekçeleri üzerine kurulmaz. Bu nedenle ben davalı Ramazan Çağlayan ve vekilinin bu dosyada sunduğu dilekçeleri yayınlamıyorum. Bunları tam metin olarak yayınlama haklarının kendilerine ait olduğunu düşünüyorum.

Bununla birlikte aynen bilirkişi raporları için söylediğim gibi, taraf dilekçelerinden de, eleştiri amacının meşru gösterdiği ölçüde alıntı yapılabileceği düşünüyorum. Zira pek çok durumda davanın seyrini açıklamak, keza mahkeme kararını anlamak ve eleştirmek için iddiayı ve savunmayı bilmek ve bunun için de taraf dilekçelerinden alıntı yapmak gerekmektedir. Nihayet belirtelim ki, duruşma tutanağına yansımış bir taraf beyanı, duruşma tutanağından olduğu gibi alınıp yayınlanabilir.

IV. DAVA DOSYASINDAKİ KİŞİSEL VERİLER YAYINLANABİLİR Mİ?

Her dava dosyasında olduğu gibi bu dava dosyasında da, 24 Mart 2016 tarih ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu açısından "kişisel veri" olarak görülebilecek bilgiler vardır. Şüphesiz ki, bu Kanun gereklidir ve kişisel verilerimizin hassasiyetle koruması gerekir. Ancak bu Kanun, kişisel veriyi çok geniş bir şekilde tanımlamıştır. Anayasamıza göre istisnalar dışında yargılama süreci alenîdir, bu aleniyet adil yargılama hakkı için gereklidir ve bu hak için bir güvence oluşturur. Kaçınılmaz olarak bir dava dosyasında pek çok kişisel veri bulunur. Dolayısıyla kişisel verilerin korunması ile yargılamanın aleniyeti prensibi arasında pek çok durumda çatışma olabilir.

Ben tartışma konum açısından gerekli olmadıkça, TC kimlik numarası ve adres gibi kişisel veri niteliğindeki bilgileri bu kitapta kullanmadım ve keza kitabın ekinde yayınladığım duruşma tutanağı, ara karar ve nihaî karar gibi belgelerde geçen verileri makasladım.

Bir mahkeme kararının değerlendirilmesi ve eleştirisi amacı gerekli kılıyorsa, maksadın haklı göstereceği nispette kişisel veri olduğu iddia edilebilecek verilerin yayınlanabileceğini düşünüyorum. Özellikle hâkim isimleri, hâkimlerin sicil numaraları, kâtip isimleri, kâtip sicil numaralarının, taraf isimleri, taraf vekillerinin isimlerinin, bilirkişi isimlerinin, bilirkişilerin mes-

leklerine, eğitim bilgilerine, görev yerlerine, emeklilik durumlarına ilişkin bilgilerin, tek başlarına korunması gereken birer kişisel veri olduklarını düşünmüyorum. Bilirkişinin ismi ve hangi davada bilirkişilik yaptığı bilgisi korunması gereken bir kişisel veri değildir. Bunlar bir kamu görevinin ifası dolayısıyla ortaya çıkan ve kamunun bilmeye hakkı olduğu bilgilerdir.

Bilirkişilerin çekilme sebebi olarak genel ve soyut olarak ileri sürdükleri sağlık sebebi de, kanımca hastalık ismi ve tarihi gibi somut veriler belirtilmedikçe kişisel veri değildir. Bununla birlikte ben bu kitapta genel ve soyut olarak ileri sürmelerine rağmen sağlık sebebiyle çekilen bilirkişilere ilişkin bu sebebi belirtmedim. Söz konusu bilirkişilerin dosyada bulunan çekilme talebi dilekçelerini de ek olarak yayınlamadım.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun kişisel verilere getirdiği koruma mutlak bir şekilde yorumlanırsa, bu Kanun ile Anayasamızın 141'inci maddesi tarafından öngörülmüş duruşmaların aleniyeti ilkesi ve 36'ncı maddesi tarafından öngörülmüş olan "adil yargılanma hakkı", 26'ncı maddesi tarafından güvence altına alınmış olan "düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti", 27'nci maddesi tarafından korunan "bilim ve sanat hürriyeti" arasında çatışma çıkar. Nihayette "kişisel veriler" mutlak bir şekilde korunursa, kamunun bilgi edinme, gerçeği öğrenme hakkı ortadan kaldırılmış olur. Kişisel veri adı üstünde "kişisel"dir; o kişinin özel alanında bulunan bir veridir. Bir kişinin kamu görevinin ifası dolayısıyla kullandığı ve sahip olduğu veriler, kişisel veri olarak kabul edilmemelidir.

Zaten 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 28'inci maddesinin birinci fıkrasının c bendine göre "c) kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya *bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi*" hâllerinde söz konusu Kanunun hükümleri uygulanmaz. Yine aynı maddenin ikinci fıkrasının b bendine göre "*ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi*" durumunda da söz konusu Kanunun hükümleri uygulanmaz.

V. DAVA DOSYASINDAKİ İDARÎ SORUŞTURMALARA İLİŞKİN BİLGİLER YAYINLANABİLİR Mİ?

Gözler v. Çağlayan dosyasında idarî soruşturmalara ilişkin bazı bilgiler bulunmaktadır. Bu bilgiler yayınlanabilir mi?

Öncelikle belirtelim ki, hukukumuzda sıkça "idarî soruşturmaların gizliliği" diye bir prensipten bahsedilir. Türk Ceza Kanununun 258'inci maddesi dışında bu prensibin, kapsamı, muhatabı ve yaptırımı belli değildir. Bir pro-

fesör hakkında etik ihlâl iddiasıyla bir disiplin soruşturması açılmış ise bu soruşturma sonucunda verilen idarî karar niye gizli kalsın? Bir yüksek hâkimin doktora diploması, bu diplomayı veren üniversite tarafından intihal sebebi ile iptal edilmiş ise bu iptal kararı niye gizli kalsın? Bunların bilinmesinde şüphesiz ki kamu yararı vardır.

Gözler v. Çağlayan davasında, davalı Ramazan Çağlayan, kendisi hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü ve YÖK tarafından açılan idarî soruşturmalarda verilen kararları ve bu soruşturmalarda alınan bilirkişi raporlarını 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesinin ekinde Mahkemeye sundu. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi de idarî soruşturmalarda alınmış bu karar ve raporlara dayanarak, 27 Aralık 2017 tarihli tensip kararıyla davanın esastan incelenmesine ve incelemenin duruşmalı yapılmasına karar verdi ve keza aynı Mahkeme 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında da bu idarî karar ve raporları zikretti (Bu konuda aşağıda EK-95'e [s.480-481'e] bakılabilir).

İdarî soruşturmalar gizli ise, bu soruşturmalarda alınan kararları ve bilirkişi raporlarını alenî bir davada dosyaya sunarak idarî soruşturmaların gizliliği ilkesini ihlâl eden kişi sayın Ramazan Çağlayan'dır. Benim bu kitapta burada eleştirdiğim Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının dayanaklarından birisi, Ramazan Çağlayan tarafından mahkeme sunulan bu idarî karar ve idarî soruşturma raporlarıdır. Dolayısıyla benim Mahkemenin gerekçeli kararını eleştirebilmem için, kararın dayanakları olan idarî karar ve raporları da eleştirmem gerekir. Benim Mahkemenin gerekçeli kararında zikredilen idarî karar ve raporları ve keza idarî soruşturmalarda görev alan bilirkişilerin isimlerini, benim bu kararı eleştirirken zikretmen, idarî soruşturmaların gizliliği prensibine aykırılık oluşturmaz. Bu idarî karar ve soruşturmaları ve keza soruşturmalarda görev alan bilirkişilerin isimlerini alenî hâle getiren kişi ben değilim; bunları alenî hale getiren davalı Ramazan Çağlayan ve bunları gerekçeli kararlarında zikreden Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi[9] ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesidir[10].

Gerekçeli kararda, bu gerekçeli kararı dayanakları arasında zikredilen bütün idarî karar, soruşturma ve idarî soruşturmalarda alınmış olunan bilirkişi raporlarının, gerekçeli kararın açıklanması ve eleştirilmesi maksadının haklı göstereceği nispette belirtilebileceğini ve eleştirilebileceğini düşünüyorum.

9. Bkz. EK-95: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Kararı (Aşağıda s.482-483'e bakınız).
10. Bkz.: EK-99: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 2 Mart 2020 Tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 Sayılı Kararı (Aşağıda s.556'ya bakınız).

VI. DAVA DOSYASINDAKİ CEZA SORUŞTURMALARINA İLİŞKİN BİLGİLER YAYINLANABİLİR Mİ?

Bu dava dosyasında bir ceza soruşturmasına ilişkin bazı bilgiler de bulunmaktadır. Bu bilgiler yayınlanabilir mi?

Bilindiği gibi Türk Ceza Kanununun "gizliliğin ihlâli" başlıklı 285'inci ceza soruşturmasının gizliliğini ihlâl edenleri cezalandırmaktadır. Ceza soruşturmasının gizliliği prensibi, masumiyet ilkesinin bir uzantısıdır. İddianame düzenleninceye veya takipsizlik kararı verilinceye kadar hakkında soruşturma yürütülen kişinin isminin gizli kalmasında yarar vardır.

Ramazan Çağlayan'ın 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesinin ekinde Mahkemeye sunduğu belgelerden biri de Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararıdır. Bu karar, bir disiplin soruşturmasında değil, 2547 sayılı Kanunun 53/c maddesi kapsamında, yani bir *ceza soruşturması*nda alınmış bir karardır. Dolayısıyla bu kararın Türk Ceza Kanununun "gizliliğin ihlâli" başlıklı 285'inci maddesi kapsamında olduğu düşünülebilirdi. Ancak bu karar, Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 sayılı kararıyla onanarak kesinleştiğine göre artık ortada devam eden bir soruşturma kalmamıştır.

Bir ihtimal, bu men-i muhakeme kararının gizliliğinin korunması gereken bir karar olduğu düşünülse bile, bu kararın gizliliğini ihlâl eden kişi ben değilim. Bu gizliliği ihlâl eden kişi, bu kararı 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesinin ekinde Mahkemeye sunan Ramazan Çağlayan'dır. Keza bu karara, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararında da atıf yapılmaktadır. Ben Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararını eleştirme hakkına sahip olduğuma göre, bu kararın dayanakları arasında yer alan Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararını zikretme ve onu eleştirme hakkına da sahibim.

Yukarıdaki Üç Soru Hakkında Yargılamanın Alenîliği Prensibi Açısından Bir Değerlendirme.- Anayasamızın 141'inci maddesine göre, genel ahlâk ve küçüklerin korunması istisnaları dışında, "*mahkemelerde duruşmalar herkese açıktır*". Dolayısıyla duruşmada telaffuz edilen bir bilgi, bu bilgi, kişisel veri teşkil etse veya bu bilgi idarî veya ceza soruşturmasına ilişkin bir bilgi olsa bile, duruşmada bulunan herkes tarafından duyulup öğrenilebilir. Keza duruşmayı izleyen bir gazeteci tarafından haber olarak yayınlanabilir.

Bu nitelikteki bir bilginin duruşmada söylenmesiyle, duruşmada açıklanan bu bilginin bir kitapta yayınlanması arasında prensip olarak bir fark yok-

tur. Belki duruşmanın izleyicisinin olmadığı veya çok az sayıda kişi tarafından izlendiği, kitabın ise çok kişi tarafından okunacağı söylenebilir. Ancak bu niceliksel bir farktır. Belki bunun tersi bile olabilir. Duruşma pekâlâ çok kişi tarafından izlenebilir. Duruşmada söylenenler haber olarak gazetelerde yayınlanabilir. Nurullah Kunter'in belirttiği gibi, "açıklık isteyenin görmesi ve duyması kadar, gördüklerini, duyduklarını başkalarına yayabilmesini de gerektirir. Açık duruşmada olan bitenin neşri, bu itibarla serbest olmalıdır. Nitekim Anayasa, 'basın hürdür' derken (Any. 28) bunu ifade etmiştir"[11].

Dolayısıyla duruşmada geçen kişisel verilerin kitapta yayınlanmasının 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununu ihlâl ettiği, idarî soruşturmalara ilişkin bilgilerin kitapta yayınlanmasının "idarî soruşturmaların gizliliği prensibini" çiğnediği, ceza soruşturmalarına ilişkin bilgilerin yayınlanmasının Türk Ceza Kanununun 285'inci maddesinde öngörülen suçu oluşturduğunu iddia etmek mümkün ise, bu Kanunların öncelikle duruşmada çiğnendiğini ve TCK, m.258'deki suçun öncelikle duruşmada işlendiğini kabul etmek gerekir. Yargılamanın alenîliği temel bir prensiptir. Tereddütlü durumlarda, genel ahlâk ve küçüklerin korunması gibi istisnalar dışında, bu prensibi bütün hüküm ve sonuçlarıyla uygulamak gerekir.

Hâliyle aynı şeyler, mahkemelerin gerekçeli kararlarında geçen kişisel veriler, idarî veya ceza soruşturmalarına ilişkin bilgiler için de evleviyetle geçerlidir.

VII. HAKLAR ÇATIŞMASI ÜZERİNE BİR NOT

Burada şu hususu da belirtmek isterim: Mahkeme kararlarının, bilirkişi raporlarının, taraf dilekçelerinin, dava dosyasında bulunan kişisel verilerin veya idarî kararların yayınlanması veya bunlardan alıntı yapılması konusu tartışılırken, meseleye sadece Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre eser sahibinin hakları açısından veya sadece Hukuk Muhakemeleri Kanununun hükümleri açısından veya sadece Ceza Muhakemesi Kanunu açısından veya sadece Türk Borçlar Kanununun haksız fiil hükümleri açısından veya Türk Medenî Kanununun kişiliğin korunması hakkındaki hükümleri açısından veya sadece Türk Ceza Kanununun hükümleri açısından veya sadece Kişisel Verilerin Korunması Kanunu açısından bakmamak gerekir.

Dava dosyasında belli bir belgenin yayınlanması söz konusu olduğunda, yukarıda sayılan kanun hükümleri ile Anayasamızın 141'inci maddesinde öngörülen yargılamanın alenîliği ilkesi, Anayasamızın 36'ncı maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı ve hak arama hürriyeti, Anayasamızın

11. Nurullah Kunter, *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*, İstanbul, Kazancı, 8. Baskı, 1986, s.456.

26'ncı maddesinde güvence altına alınan ifade hürriyeti, 27'nci maddesinde korunan bilim hürriyeti arasında çatışma ortaya çıkar.

Hiç şüphesiz ki, Anayasamızın 26'ncı maddesinde öngörülen düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti, mahkeme kararları hakkındaki düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetini de içerir. Hiç şüphesiz ki, Anayasamızın 27'nci maddesinde öngörülen bilim hürriyeti, mahkeme kararlarını inceleme hürriyetini de içerir. Aynı şey mahkeme kararlarını dayanakları olan bilirkişi raporları için de söylenebilir. Bilirkişi raporu tam metin olarak veya kısmen bilinmeden nasıl tartışılabilecektir? Bilirkişi raporu tartışılmadan onun üzerine kurulu olan mahkeme kararı nasıl eleştirilebilecektir? Bu nedenle, bu konuları tartışırken tek bir kanun hükmünden hareket ederek sonuca ulaşmak çoğunlukla yanlış olacaktır.

Nihaî tahlilde, kamunun mahkeme kararları ve bu kararların dayanakları konusunda bilgi edinme hakkı vardır. Böyle bir hak olmaksızın, kamunun yargı üzerinde denetimi olmaz. Yargı kararlarının kamuoyu önünde tartışılması demokrasinin bir gereğidir. ■

SUNUŞ

Sayın Ramazan Çağlayan'ın yazdığı ve Seçkin Yayınevinin Ankara'da 2011 yılında yayınladığı *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında benim *İdare Hukuku* (Bursa, Ekin, 2003, 2 cilt) isimli kitabımdan yapılmış usûlsüz alıntılar bulunduğu iddiasıyla kitabın yazarı Ramazan Çağlayan ve yayıncısı Seçkin Yayınevine karşı 14 Mart 2012 tarihinde tazminat, tecavüzün tespiti ve ref'i davası açtım. Bu davayı dosya numarasıyla değil, medenî dünyada olduğu gibi, davacının ve davalının adıyla isimlendirmek gerekir. Bu kitapta bu dava "*Gözler v. Çağlayan davası*" olarak isimlendirilmiştir.

Davanın ilk derece safhası Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin önünde görüldü ve dava bu safhada anılan Mahkemenin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararıyla lehime sonuçlandı.

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bu kararına karşı davalı Ramazan Çağlayan tarafından istinaf başvurusu yapıldı. İstinaf safhasında dava Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin huzurunda görüldü ve bu safhada dava adı geçen Dairenin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla aleyhime sonuçlandı.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin aleyhimize olan bu kararına karşı temyiz başvurusunda bulundum. Temyiz incelemesi Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından yapıldı. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararını onadı ve böylece *Gözler v. Çağlayan davası*, benim aleyhime, Ramazan Çağlayan'ın ise lehine kesin hükümle sonuçlanmış oldu.

Aşağıda *Gözler v. Çağlayan davası*nın önce ilk derece, sonra istinaf ve daha sonra da temyiz safhalarını inceleyeceğim. En sonra da bir sonuç bölümünde genel bir değerlendirme yapıp bazı eleştiriler yönelteceğim. Kitabın sonunda dava dilekçesi, cevaba cevap dilekçesi, bilirkişi raporlarına itiraz dilekçesi, bilirkişi ret dilekçesi gibi dilekçelerimi ve duruşma tutanakla-

rını, ara kararları ve gerekçeli kararlarını ek olarak yayınlayacağım. Ek kısmı dava dosyasının önemli bir kısmını içermektedir ve toplam 100 adet ek vardır ve bu kısım 394 sayfa uzunluğundadır (s.167-561).

Buna göre bu kitabın plânı şu şekilde olacaktır:

PLÂN:

Bölüm 1.- Davanın İlk Derece Safhası: Davanın Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (E.2012/49) (14 Mart 2012-6 Ekim 2017)

Bölüm 2.- Davanın İstinaf Safhası: Davanın Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (E.2017/1161) (6 Ekim 2017-18 Eylül 2019)

Bölüm 3.- Davanın Temyiz Safhası: Davanın Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (E.2019/4047) (18 Eylül 2019-2 Mart 2020)

Sonuç: Genel Değerlendirme ve Eleştiriler

Ekler: Dava Evrakı (Dava Dilekçesi, Cevaba Cevap Dilekçesi, Beyan Dilekçeleri Bilirkişi Ret Dilekçeleri, Bilirkişi Raporlarına İtiraz Dilekçeleri, Duruşma Tutanakları, Ara Kararlar ve Gerekçeli Kararlar)

Bölüm 1
İLK DERECE SAFHASI
Davanın Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi
(E.2012/49 Sayılı Dosya)
(14 Mart 2012-6 Ekim 2017)

Ramazan Çağlayan'a karşı 14 Mart 2012 tarihinde açtığım davanın ilk derece yargılaması Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi huzurunda yapıldı.

Önce davanın konusu, tarafları ve davanın hâkimi hakkında bilgi vereyim.

Davanın Konusu.- Dava, sayın Ramazan Çağlayan'ın yazdığı ve 2011 yılında Seçkin Yayınevinin yayınladığı *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında benim *İdare Hukuku* (Bursa, Ekin, 2003, 2 cilt) isimli kitabımdan yapılmış usûlsüz alıntılar bulunduğu iddiasıyla açılmış tazminat, tecavüzün tespiti ve ref'i davasıdır.

Davanın Tarafları.- Davanın davacısı benim. Davalılar ise söz konusu kitabın yazarı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan ve yayıncısı Seçkin Yayınevidir.

Tarafların Temsilcileri.- Ben, Avukat Fahrettin Kayhan tarafından temsil edildim. Davalılar Ramazan Çağlayan ve Seçkin Yayınevi ise Avukat Mehmet Kaan Koçali tarafından temsil edildi. Vekillerimizin sundukları dilekçelere ek olarak gerek ben davacı asıl sıfatıyla, gerekse sayın Ramazan Çağlayan davalı asıl sıfatıyla, mahkemeye çeşitli dilekçeler sunduk. Yani bu dava, sıradan bir hukuk davasından farklı olarak, yer yer davacı ve davalının da dilekçe sunarak doğrudan doğruya katıldıkları bir davadır.

Davanın Hâkimi.- Davanın hâkimi sayın Fethi Merdivan'dır. Aşağıda görüldüğü gibi talimat kısmı hariç, davanın başından sonuna kadar bütün tahkikatı Fethi Merdivan tarafından yürütülmüştür. Bütün duruşmalar Fethi Merdivan tarafından yönetilmiştir. Keza davanın ilk derece aşamasındaki bütün ara kararları ve nihaî kararı hâkim sayın Fethi Merdivan tarafından verilmiştir.

Aşağıda göreceğimiz gibi davada İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazılmıştır. Talimat dosyasına bakan hâkim ise İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi hâkimi sayın Hazal Zengingül'dür.

* * *

Burada bu davanın önce ilk derece mahkemesi huzurunda geçirdiği aşamaları adım adım açıklayacağım (I), daha sonra da davanın bu aşamadaki seyri ve sonucu hakkında genel bir değerlendirme ve eleştiri yapacağım (II). Hemen belirteyim ki, pek çok değerlendirme ve eleştirim davanın seyrine ilişkin açıklamalarım bittikten sonra değil, seyrine ilişkin açıklamadan hemen sonra, sıcağı sıcağına vereceğim. Yani davanın seyrinde belirli bir adımda yapılan spesifik hatalara ilişkin değerlendirme ve eleştiriler hemen o adıma ilişkin yapılan açıklamadan sonra verilecektir.

I. DAVANIN SEYRİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALARIM

Bu kitapta davanın seyrine ilişkin açıklamalar kronolojik sırayla adım adım yapılmıştır. Her bir adımda sunulan bir dilekçeye, yapılan bir duruşmaya, verilen bir karara ilişkin bilgi vardır. Aşağıda her adımın başladığı paragrafın önüne **1., 2., 3.,** … şeklinde numara konulmuştur. Yani aşağıda koyu karakterlerle gösterilen her numara, davanın seyrindeki bir adımı gösterir. Her adımla ilgili olarak, varsa dilekçe, duruşma tutanağı, ara karar gibi belgelerin tarih ve isimleri "EK-XX" şeklinde bir numara vererek paragraf sonunda parantez içinde belirtilmiştir. Bu eklere bu kitabın sonunda bulunan "EKLER" kısmından ulaşılabilir.

Davanın ilk derece mahkemesi önündeki seyri **üç kısma** ayrılarak incelenebilir: Çünkü Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 21 Mayıs 2014 tarihli duruşmada İstanbul Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazılmasına karar verdi ve dosyayı adı geçen Mahkemeye gönderdi. Dosya bir yıl dokuz ay sonra, İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından 8 Şubat 2016 tarihinde Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine bilâ ikmâl, yani gereği yerine getirilemeyerek iade edildi. Daha sonra davanın ilk derece yargılamasına tekrar, asıl mahkeme olan Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi huzurunda devam edildi. Buna göre davanın ilk derece yargılaması üç döneme ayrılarak incelenebilir:

A. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Öncesi Dönem (14 Mart 2012-21 Mayıs 2014)

B. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Önündeki Dönem (Talimat Dönemi) (2014/18 Talimat) (21 Mayıs 2014-8 Şubat 2016)

C. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Sonrası Dönem (8 Şubat 2016-6 Ekim 2017)

Şimdi bu dönemlere göre davanın seyrini adım adım görelim.

A. ANKARA 2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ ÖNÜNDE TALİMAT ÖNCESİ DÖNEM (14 MART 2012-21 MAYIS 2014)

1. Dava, Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinde vekilim Fahrettin Kayhan aracılığıyla 14 Mart 2012 tarihinde açılmıştır (bkz. **EK-1:** Dava Dilekçesi).

Açıklama.- Bu davayı, FSEK, m.66/son uyarınca kendi ikametgahımın bulunduğu yer mahkemesi olarak Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde açabilirdim. Ancak Bursa'da Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi yoktur. Dava konusu kitabın yayınlandığı yer olan Ankara'da ise ihtisas mahkemesi olarak Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi vardır. Uzman ellerde ve daha kısa sürede karara bağlanacağı düşüncesiyle davamı Ankara Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinde açtım. Daha sonra bu düşüncemin pek de doğru olmadığını görerek gerek Ramazan Çağlayan'ın diğer bir kitabına, gerekse başka yazarların kitaplarına karşı olan davalarımı Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde açtım.

2. Dava dilekçesine ek olarak davalı Ramazan Çağlayan'ın kitabında bulunduğunu iddia ettiğim usûlsüz alıntıları göstermek amacıyla *"EK-3: Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi"* başlıklı 251 sayfa uzunluğunda ve 276 adet somut usûlsüz alıntı örneği içeren bir belge hazırladım. Bu belgede, önce Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* (Ankara, Seçkin, 2011) isimli kitabından alınmış paragraflar, sonra bu paragrafların kaynağı olan benim *İdare Hukuku* (Bursa, Ekin, 2003) isimli kitabımdan alınmış paragraflar kutu içinde verilmiş ve sonra da bu iki kutu arasında karşılaştırma yapılarak Ramazan Çağlayan'ın paragraflarının benim paragraflarımdan alınma olduğu ispat edilmeye çalışılmıştır.

Bu belge, spiral ciltli olarak dava dilekçesinin eki olarak vekilim tarafından Mahkemeye sunuldu. *Bilirkişi incelemeleri hep "EK-3" isimli bu belgede benim verdiğim 276 adet usûlsüz alıntı örneği üzerinden yapıldı.* Gerek ilk derece, gerek istinaf derecesi safhasında alınan bilirkişi raporlarında, gerekse ilk derece mahkemesinin, gerekse istinaf mahkemesinin gerekçeli kararında "ÖRNEK X" şeklinde zikredilen örnekler hep bu "EK-3" nolu belgede o numarayla isimlendirilen örneklerdir. Dolayısıyla bu "EK-3" nolu belge, bu davanın temel belgelerinden biridir. Aşağıdaki bölümlerde ve keza eklerde "ÖRNEK X" diye bir ibare görürseniz, biliniz ki bu örnek, bu "EK-3"teki bu numaralı örnektir.

Açıklama.- Dava dilekçemize ekli olan 251 sayfa uzunluğunda *"EK-3: Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi"* başlıklı bu belgenin bu kitaba eklenmesi, bu kitapta eleştirilen bilirkişi raporlarını ve mahkeme kararların değerlendirmek açısından yararlı olurdu. Zira gerek bilirkişi raporlarında ve gerekse mahkeme kararlarında hep bu belgedeki ör-

nekler, bu belgeye göndermeyle tartışılmaktadır. Gerek bilirkişi raporlarını, gerek mahkeme kararlarını anlamak için bu EK-3'ün bilinmesinde şüphesiz yarar vardır. Ancak buna rağmen EK-3'ü bu kitaba eklemedim. Sebebi yukarıda "Önsöz" başlıklı bölümün "IV" numaralı başlığı altında açıklanmıştır (bkz. yukarıda s.5-6).

3. Davalı Ramazan Çağlayan'ın vekili Avukat M. Kaan Koçali, 11 Mayıs 2012 tarihinde, dava dilekçemize karşı 11 sayfa uzunluğunda bir "cevap dilekçesi" sundu. Davalı Ramazan Çağlayan da, bu dilekçenin ekinde, benim 276 adet usûlsüz alıntı iddiama cevap veren 75 sayfa uzunluğunda bir belge sundu.

Açıklama.- Davalı vekili M. Kaan Koçali'nin cevap dilekçesi ile bu dilekçenin ekindeki sayın Ramazan Çağlayan tarafından hazırlanmış 75 sayfa uzunluğundaki belgeyi de, bunların birer fikrî eser olduğu ve bunları yayınlama hakkının sahiplerine ait olduğu düşüncesiyle burada yayınlamıyorum. Bu konuda daha fazla bilgi için yukarıda "*Ön Sorunlar*" başlıklı bölümün "*III. Taraf Dilekçeleri Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi?*" şeklindeki başlığına bakınız (*supra,* s.26-27). Haliyle bu dilekçelerin sahibi M. Kaan Koçali ve Ramazan Çağlayan, istedikleri zaman bu davada verdikleri cevap dilekçelerini ve eklerini ve keza diğer dilekçeleri yayınlayabilir.

4. Karşı tarafın 11 Mayıs 2012 tarihli cevap dilekçesine karşı vekilim sayın Fahrettin Kayhan 7 Haziran 2012 tarihli "cevaba cevap dilekçesi"ni sundu (**EK-2:** Vekilimin 7 Haziran 2912 Tarihli Cevaba Cevap Dilekçesi).

5. Vekilimin bu dilekçesine ek olarak davacı asıl sıfatıyla ben de "*EK-1: Ramazan Çağlayan'ın Cevaplarına Cevaplar*" başlıklı *316 sayfa uzunluğunda* spiral ciltli bir belge hazırladım. Bu belgeyi vekilimin 7 Mayıs 2012 tarihli "cevaba cevap dilekçesi"nin ekinde sunmayı plânlamıştım. Ancak 316 sayfa uzunluğunda olan belgeyi cevaba cevap süresi içinde yetiştiremedim. Bu belge, vekilim Fahrettin Kayhan'ın 4 Ekim 2012 tarihli beyan dilekçesinin ekinde mahkemeye sunuldu (**EK-3:** Vekilimin 4 Ekim 2012 Tarihli Beyan Dilekçesi).

316 sayfa uzunluğunda "*EK-1: Ramazan Çağlayan'ın Cevaplarına Cevaplar*" başlıklı bu belgede 276 adet örneğe ilişkin olarak sayın Ramazan Çağlayan'ın cevaplarına tek tek cevaplar verdim ve özellikle Ramazan Çağlayan'ın kitabının 2012'de basılan ikinci baskısında benim iddia ettiğim usûlsüz alıntı örneklerinin ne şekle büründüğünü tek tek gösterdim. Bu belgeyi de bu kitapta yayınlamıyorum. Sebebi yukarıda "*Önsöz*" başlıklı bölümün "IV" nolu başlığı altında açıklanmıştır (bkz. yukarıda s.5-6) .

Ramazan Çağlayan'ın Kitabının İkinci Baskısı Hakkında Bir Not.- Ramazan Çağlayan, dava konusu kitabın ikinci baskısını 2012 yılında yayınladı (Ramazan Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku*, Ankara, Seçkin, İkinci Bas-

kı, 2012). Ramazan Çağlayan, kitabının ikinci baskısında pek çok değişiklik yaptı. Şöyle: Bir kere Ramazan Çağlayan, birinci baskıdaki usûlsüz alıntı olduğunu iddia ettiğim bazı alıntı örneklerini ikinci baskıdan çıkardı. İkinci olarak Ramazan Çağlayan, birinci baskıdaki kaynağını göstermediği bazı alıntı örneklerinin kaynağını ikinci baskıda gösterdi. Üçüncü olarak Ramazan Çağlayan, birinci baskıdaki bazı plânlarını ikinci baskıda kısmen değiştirdi. Nihayet Ramazan Çağlayan, kitabının ikinci baskısına, bu dava için tam bir ikrar niteliğinde olan bir "Önsöz" kaleme aldı[1].

Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısında yaptığı bu değişiklikler, benim dava konusu olan birinci baskıya ilişkin iddiamda haklı olduğumu, bu iddiamın Ramazan Çağlayan tarafından da kabul edildiğini göstermektedir. Zira, Ramazan Çağlayan benim söz konusu iddialarımda haklı olduğumu düşünmüyor olsaydı, ikinci baskıda söz konusu değişiklikleri yapmazdı.

4 Ekim 2012 tarihli beyan dilekçemizin ekinde sunduğumuz "*EK-1: Ramazan Çağlayan'ın Cevaplarına Cevaplar*" başlıklı bu belgenin 19 ilâ 30'uncu sayfaları arasında Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısında yaptığı değişikleri genel olarak açıkladık ve keza izleyen sayfalarda da her bir örneğe ilişkin olarak, o örneğin kitabın ikinci baskısında ne hâle büründüğünü gösterdik. EK-1 nolu belgede Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısına ilişkin verdiğimiz bilgiler ve gösterdiğimiz örnekler bu dava için çok güçlü, adeta "ikrar" niteliğinde kanıtlardı. Ne var ki, kitabın ikinci baskısına ilişkin sunduğumuz bu kanıtlar, bu davada, ilk derece mahkemesi ve istinaf mahkemesi tarafından, keza bu mahkemelerin başvurduğu bilirkişiler tarafından dikkate alınmadı, tartışılmadı. Bu hususu temyiz dilekçemizde temyiz sebebi olarak ileri sürmemize rağmen bu husus, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından da dikkate alınmadı.

6. Davalı vekili, vekilim cevaba cevap dilekçesine karşı 18 Temmuz 2012 tarihinde üç sayfa uzunluğunda "İkinci Cevap Dilekçesi"ni sundu. Bu dilekçenin ekinde sayın Ramazan Çağlayan tarafından hazırlanmış 19 sayfa uzunluğunda, cevaba cevap dilekçesine cevap niteliğinde başlıksız bir belge bulunmaktadır.

7. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 18 Temmuz 2012 günü, dava, cevap, cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçelerinin sunulduğunu ve dava şartlarının gerçekleşmiş olduğunu tespit edip, ön inceleme duruşmasının 1 Kasım 2012 günü yapılmasına karar verdi (**EK-4**: 18 Temmuz 2012 tarihli Ön İnceleme ve Ön İnceleme İçin Duruşma Günü Belirleme Tutanağı).

1. Ek Bilgi: Ramazan Çağlayan kitabının üçüncü baskısında, ikinci baskısında yaptığı bu olumlu değişikleri bütünüyle çıkardı ve ikinci baskıda bana yaptığı atıfları üçüncü baskıdan bütünüyle sildi.

8. Mahkeme, ön inceleme duruşması olarak **ilk duruşmasını,** 1 Kasım 2012 tarihinde yaptı ve "uyuşmazlık konusunun davalı Ramazan Çağlayan'ın yazarı, davalı şirketin yayıncısı olduğu 2011 tarihli *İdari Yargılama Hukuku* isimli eserde davacının 2003 tarihli *İdare Hukuku* isimli eserinden iddia konusu 276 adet alıntının yanlış, yanıltıcı, eksik kaynak göstermek ve hiç kaynak göstermeksizin alıntı yapılıp yapılmadığı noktasında toplandığı" tutanak altına aldı ve izleyen duruşmanın 28 Kasım 2012 günü yapılmasına karar verdi (**EK-5:** 1 Kasım 2012 Tarihli Duruşma Tutanağı).

9. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, **2'nci duruşmasını** 28 Kasım 2012 tarihinde yaptı. Bu duruşmada,

> "tarafların anlaşamaması nedeniyle dosyanın *resen seçilecek 3 kişilik bilirkişi heyetine* tevdii ile; davacının 2003 tarihli *İdare Hukuku* isimli mahsulünün eser olup olmadığı…, davalının 2011 tarihli *İdari Yargılama Hukuku* isimli mahsulünün eser olup olmadığı, iddia konusu 276 başlık altındaki davacı iddialarının davacının eserinden usulüne uygun kaynak gösterilmeksizin alınmış kabul edilip edilemeyeceği, her bir iddia ile ilgili karşılaştırmalı ve iddia ve savunmalarda geçen başka kaynaklara yönelik atıflarda gözetilerek bunun usulsuz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, usulsuz iktibas veya intihal var ise davacının hangi mali ve manevi haklarının ihlal edilmiş olabileceği, bundan dolayı davacının talep edebileceği telif tazminatının ne olabileceği,hususunda (bilirkişi) mütalaası alınmasına"

karar verdi (**EK-6:** 28 Kasım 2012 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Eleştiri 1: Hukuk Fakültesi Öğretim Üyelerinin Bilirkişi Olarak Seçilmesi Hukuka Aykırıdır.- 12 Ocak 2011 tarih ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 266'ncı maddesine göre,

> "Mahkeme, çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden, bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz"[2].

Dikkat edileceği gibi Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, *davacının ve davalının kitaplarının "eser olup olmadığı", 276 adet alıntı örneğinin "usulsüz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği", "usulsüz iktibas veya intihal var ise davacının hangi mali ve manevi haklarının ihlal edilmiş olabileceği"* hususlarında mütalaası alınmasına karar vermiştir. Bilirkişi mütalaası istenen konular, HMK, m.266'ya göre bilirkişi incelemesi yaptırılamayacak konulardır. Bir kitabın, "fikrî eser" olup olmadığı, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, m.1/B'ye göre, alıntı örneklerinin "usûlsüz iktibas veya intihal" olup olmadığı sorunu alıntının FSEK, m.35'teki şartlara uygun olup

2. İkinci cümle, 3 Kasım 2016 tarih ve 6754 sayılı Kanunla "ancak genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesleğinin gerektirdiği hukukî bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz" şeklinde değiştirilmiştir.

olmadığının tespitiyle, "usûlsüz iktibas veya intihal var ise davacının hangi mali ve manevi haklarının ihlal edilmiş olabileceği" sorunu ise FSEK, m.13-25, 66-70'teki hükümlere göre tespit edilir. Hâliyle bu tespiti yapacak olan da hâkimin kendisidir. HMK, m.266/1, bu gibi konularda hâkimin bilirkişiye gitmesini açıkça yasaklamaktadır. Bu konular, "çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren" konulardan değildir. Bu konular, "hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konular"dır.

Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi hâkimi, dava konusu kitabın "fikrî eser" olup olmadığına, alıntı örneklerinin usûlsüz alıntı olup olmadığına, usûlsüz alıntı ise davanın hangi haklarının ihlâl edildiğine kendisinin karar vermesi gerekir. Bu iş saf hukukî bir iştir. Hâkim bu işi bilirkişilere devredemez.

Ayrıca belirteyim ki, benim davamda, bu konularda bilirkişiye başvuran hâkim, bir fikrî ve sınaî haklar hukuk mahkemesi, yani bir ihtisas mahkemesi hâkimidir. "Fikrî eser nedir", "usûlsüz iktibas nedir", "usûlsüz iktibas hâlinde ihlâl edilen haklar nelerdir" soruları için Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi bilirkişiden yardım alacak ise, ne diye böyle bir uzmanlık mahkemesi kurulmuştur?

Bu açıdan özellikle belirtmek isterim ki, fikrî ve sınaî haklar hukuk mahkemelerinin fikir ve sanat eserleri hukuku uzmanı öğretim üyelerini hiçbir zaman bilirkişi olarak seçmemesi gerekir. HMK, m.266 buna engeldir.

Benim davamda zannımca sadece şu iki konuda teknik bilgiye ihtiyaç vardı ve *sadece şu iki konuda bilirkişi görevlendirilebilirdi*: *(1)* Bazı alıntı örneklerine ilişkin davalı, söz konusu cümleleri benim kitabımdan almadığı ve bunları kendisinin orijinal Fransızca kitaplardan çevirdiği yolunda savunma yaptı. Bu savunmanın doğruluğunu anlamak için Fransızca bilgisi gerekliydi. Bunun için Mahkemenin bu tür örnekleri tek tek belirterek Fransız dili uzmanı bir öğretim üyesini veya doktorasını Fransa'da yapmış bir idare hukuku öğretim üyesini bilirkişi olarak seçmesi uygun olurdu. *(2)* Diğer yandan, davalı, bazı alıntı örneklerine ilişkin olarak, bunların idare hukukunda atıf gerektirmeyen "umumî bilgi" niteliğinde olduğu yolunda savunma yapmıştı. Bunlar için mahkemenin örnekleri tek tek belirterek idare hukuku öğretim üyesi bilirkişi seçmesi ve bu öğretim üyesine söz konusu bilgilerin idare hukukunda "genel bilgi" olarak görülüp görülemeyeceğini sorması uygun olurdu. Somut olayda mahkeme iki adet idare hukuku öğretim üyesine bu spesifik görevi değil, yukarıda belirttiğimiz genel görevi vermiştir.

Biz, bilirkişi seçimi sürecinde, bu açıdan bilirkişi seçimine itirazda bulunmadık. Böyle bir itirazda bulunmamış olmamız, mahkemeyi bilirkişi seçimi konusunda eleştirme hakkımızı hâliyle ortadan kaldırmaz. HMK, m.266 emredici bir hükümdür ve hâkim tarafından re'sen uygulanmalıdır.

Aynı eleştiriler bu davanın istinaf aşamasında Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi tarafından seçilen üç kişilik bilirkişi heyetinin bir üyesinin idare hukuku uzmanı, diğer üyesinin fikir ve sanat eserleri uzmanı olmasına da yöneltilebilir.

Bilirkişi sorununa ilişkin, benim davamdan bağımsız olarak belirtmek isterim ki, Türkiye'de bilirkişi uygulamasında, sadece medeni usûl hukuku bakımından değil, anayasa hukuku bakımından da çok ciddi sorunlar vardır. Çözümü için teknik bilgi değil, hukukî bilgi gereken konularda bilirkişiye gidilmesi, yargılama yetkisinin bilirkişilere devredilmesi anlamına gelir. Yargı yetkisi bir egemenlik yetkisidir. Egemenlik yetkisi devredilemez. Anayasamızın 6'ncı maddesine göre "egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir. Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır". Anayasamızın 9'uncu maddesine göre ise "yargı yetkisi", bilirkişiler tarafından değil, "Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır". Eğer hukukî konularda bilirkişiye görev verilirse, bir egemenlik yetkisi olan yargı yetkisi bilirkişilere devredilmiş olur; bilirkişiler bir nevi "alt-hâkimler" hâline gelir[3]. Türkiye'de maalesef bir egemenlik yetkisi olan yargı yetkisinin uygulamada kullanılmasının büyük ölçüde bilirkişilere devredildiği ve bilirkişilerin imtiyazlı bir korumadan yararlanan bir zümre hâline geldiği yolunda yaygın ve çok ciddi eleştiriler vardır[4]. Bu husus, "egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz" diyen Anayasamızın 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasına açıkça aykırıdır.

İlave edeyim ki, yargı yetkisinin bilirkişiler devri sorunu, kanunlarımızdan değil, uygulamadan, daha açıkçası, bizzat hâkimlerimizin tutumundan kaynaklanmaktadır. Kanun koyucu,

Bilirkişilerin görevine ilişkin kanun koyucu ne derse desin, hâkimler bu konuda kendi bildiklerini okumaktadırlar. Kanun koyucu, HMK, m.266'da "hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz" diyerek hukuk bilgisiyle çözümlenmesi gereken konularda bilirkişi başvurulması açıkça yasaklamıştır. Kanun koyucu daha ne yapsın? Bu açıdan Alf Ross, "hâkimlerin kanun koyucuya itaat"inden bahsetmektedir[5]. Ross'a göre hukuk, hâkimlerin "ku-

3. Bu koruda bkz.: Fahrettin Kayhan, "Bilirkişiye Doğrudan Soru Yöneltmek Mümkün mü?", https://www.hukukihaber.net/makale/bilirkisiye-dogrudan-soru-yoneltmek-mumkun-muh437748.html, 10 Ağustos 2020. Yazar, bu sorunu ifade etmek için "taşeron hâkimlik" terimini kullanıyor.
4. Mehmet Gün, Merve Kurdak ve Zeynep Koray, *Bilirkişi Zümresine Tanınan İmtiyazlı Korumanın Anayasaya Aykırılığı,* İstanbul, Gün+, 2015, s.1-63.
5. Alf Ross, *On Law and Justice,* London, Steven & Sons, 1958, s.36-38 *in* Christophe Grzegorczyk, Françoise Michaut ve Michel Troper (der.-), *Le positivisme juridique*, Brüksel ve Paris, E.Story-Scientia ve L.G.D.J., 1992, s.325.

rallar ile bağlı olma duygusuna" sahip olduğunu varsayar. Bu böyle olmazsa, kanun koyucu tarafından konulan normlar geçerli olamaz. Bana öyle geliyor ki, Türkiye'deki uygulamada HMK, m.266'daki normun geçerliliği açısından ciddi problemler vardır.

10. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, **3 Ocak 2013 tarihli ara kararıyla,**

> "Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Adli Yargı Adalet Komisyonu ve diğer Bölge Adliye Mahkemesi Adli Yargı Adalet Komisyonları listesinde bilgisine başvurulacak nitelikte uzmanlığı bulunan bilirkişi olmadığından, yargılama konusu uyuşmazlığın niteliği gözetilerek aşağıda isim/isimleri bulunan **Ender Ethem Atay, Murat Sezginer, Mustafa Fadıl Yıldırım** kişilerinin bilirkişi olarak liste dışından mahkemece resen seçilmesine"

karar verdi (**EK-7:** 3 Ocak 2013 Tarihli Ara Karar).

KUTU 1.1: Bilirkişi Seçimi Konusunda Genel Bilgi ("Listeden Bilirkişi"-"Harici Bilirkişi".- Bilirkişi seçimi usûlü konusunda kısa ve genel bilgi vermekte yarar vardır. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 268'inci maddesine göre bilirkişilik bölge kurulu tarafından hazırlanan "bilirkişi listeleri" vardır. Bu listeye gerekli şartları taşıyan kişiler kendi başvuruları sonucunda bilirkişi olarak kaydedilirler. Kural olarak bilirkişiler, bu listelerden seçilir. Ancak bu listelerde dava konusunda bilirkişilik yapabilecek kimse yoksa, mahkeme, dava konusuyla ilgili uzmanlığı olan kişileri bu listelerin *dışından* da bilirkişi seçebilir. Bu şekilde seçilen bilirkişilere uygulamada "*harici bilirkişi*" denmektedir.

Benim davamda, gerek Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, gerekse Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, bilirkişi listelerinde, dava konusu kitapta bulunduğu iddia edilen usûlsüz alıntı örnekleri konusunda bilirkişilik yapabilecek kişiler bulamadığı için, üniversite öğretim üyeleri arasından "harici bilirkişi" seçme yoluna gitmiştir.

Eleştiri 2.- Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bilirkişi olarak Prof. Dr. Ender Ethem Atay ve Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım'ı seçmesinin, mahkemenin *o an itibarıyla* sahip olduğu bilgilere göre hukuka aykırı olduğu söylenemez. Ancak daha sonra, bu iki sayın bilirkişinin *bilirkişilik ret sebepleri olan kişiler arasından seçildiği ortaya çıkmıştır* (Hâliyle seçim tarihi itibarıyla hakimin bu durumu bilmesi mümkün değildi). Şöyle:

a) Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım.- Aşağıda ayrıca açıklanacağı gibi Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım'ın dava konusu aynı kitap hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yürütülen idarî soruşturmada zaten bilirkişilik yaptığı ve "usûlsüz alıntı yoktur" raporu verdiği ortaya çıktı. Vekilim Fahrettin Kayhan'ın 16 Temmuz 2013 günü sunduğu dilekçeyle (EK-15), delillerini de ekleyerek sayın Mustafa Fadıl Yıldırım'ın bilirkişilik görevinden alınmasını talep ettik. Bu sebeple Mahkeme, 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla (EK-16), Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım'ı bilirkişilik görevin-

den aldı. Keza daha sonra Ramazan Çağlayan ile Mustafa Fadıl Yıldırım'ın *PlusHukuk* isimli hukuk bürosunda danışmanlık yaptıkları ortaya çıktı[6].

b) Prof. Dr. Ender Ethem Atay.- Diğer yandan Prof. Dr. Ramazan Çağlayan'ın diğer bir kitabına karşı Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığım bir davada (E.2013/305), adı geçen Mahkeme, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünden Ramazan Çağlayan'ın yardımcı doçentlik, doçentlik ve profesörlük atamalarında görev alan jüri üyelerinin isimlerini talep etti. Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin yazısına cevaben gönderdiği 22 Kasım 2013 tarih ve 5196 sayılı yazısından Prof. Dr. Ender Ethem Atay'ın Ramazan Çağlayan'ın Eylül 2004 tarihinde *yardımcı doçentlik atamasında* ve 2013 yılının başında *profesörlük kadrosuna atanmasında jüri üyesi olarak görev aldığı* ortaya çıktı.

Sayın Ramazan Çağlayan'ın özgeçmişinde ve yayınlarında kullandığı unvanlara bakılırsa 2013 yılının Ocak veya Şubat ayında profesörlük kadrosuna atandığı anlaşılmaktadır. Hâliyle kadro ilânının ve jüri üyelerinin atanmasının da bundan birkaç ay veya en azından birkaç hafta önce yapılmış olması gerekir. Yine Ramazan Çağlayan'ın yayın sırasına bakılarsa profesörlük başvurusunda *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabını "başlıca araştırma eseri" olarak göstermiş olması gerekir.

Yukarıda belirtildiği gibi Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Prof. Dr. Ender Ethem Atay'ı 3 Ocak 2013 tarihli ara kararıyla bilirkişi olarak atamıştır.

Görüldüğü gibi sayın Ender Ethem Atay, aynı aylarda ve belki aynı haftalarda Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabı hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne jüri raporu, diğer yandan da Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine bilirkişi raporu hazırlamıştır. Profesörlük jürisindeki raporunu 2013 yılının Ocak veya Şubat ayında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne, davadaki bilirkişi raporunu ise 24 Nisan 2013 günü Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine sunmuştur. Her iki rapor da Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabı üzerinedir. Yani Ender Ethem Atay, Ocak veya Şubat ayında Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabının 2547 sayılı Kanunun 26'ncı maddesi uyarınca "*özgün yayın*" olduğu konusunda Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne rapor düzenlemiş; iki ay kadar sonra da (24 Nisan 2013 tarihinde) Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabında "usûlsüz alıntı yoktur" diye rapor sunmuştur!

6. Bu konuda aşağıda s.267'de bulunan "EK-19: 23 Eylül 2013 Tarihli Beyan Dilekçesi"ne bakınız. İlave edelim ki, *PlusHukuk* bürosunun kurucusu Nuh Sami Yıldırım'ın Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın kardeşi olduğu anlaşılıyor. Bu konuda aşağıda s.53, dipnot 8'e bakınız.

Maalesef ben bu durumu ancak bilirkişi raporu sunulduktan sekiz ay kadar sonra, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesine gönderdiği 22 Kasım 2013 tarihli yazının dosyaya konulmasından sonra öğrenebildim ve durumu geç de olsa vekilimin 7 Ocak 2014 tarihli dilekçesiyle Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine bildirebildim (EK-21**:** Fahrettin Kayhan'ın 7 Ocak 2014 Tarihli (12 Ocak 2014 Havale Tarihli) Dilekçesinin 5'inci Sayfasında Başlayan "*III. Bilirkişi İncelemesiyle İlgili Sair Mülahazalar*" başlığının ilk paragrafına bakınız).

Hâliyle bu durumu, Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin hâkiminin Ender Ethem Atay'ı bilirkişi olarak seçtiği 3 Ocak 2013 tarihinde veya adı geçen bilirkişinin dahil olduğu heyet tarafından hazırlanan bilirkişi raporunun sunulduğu 24 Nisan 2013 tarihinde bilmesi mümkün değildi. *Ama bu durumu bilen bir kişi vardı: Bilirkişi Ender Ethem Atay.* Bilirkişinin bu durumu (yani davalının profesörlük jürisinde görev yaptığı hususunu) mahkemeye bildirmesi beklenirdi.

Bilindiği gibi, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, m.272/1'e göre, "hâkimler hakkındaki yasaklılık ve ret sebepleriyle ilgili kurallar, bilirkişiler bakımından da uygulanır". Aynı Kanunun "Ret Sebepleri" başlıklı 36'ncı maddesine göre ise, "hâkimin tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebebin bulunması hâlinde, taraflardan biri hâkimi reddedebileceği gibi hâkim de bizzat çekilebilir". Dolayısıyla Prof. Dr. Ender Ethem Atay'ın mahkemeye bilirkişi raporu hazırladığı aynı aylarda ve belki aynı haftalarda Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabı hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne jüri raporu hazırlaması HMK, m.272/1 delaletiyle HMK, m.36/1 uyarınca tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebeptir.

11. Yukarıda Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin **3 Ocak 2013 tarihli ara kararıyla** Prof. Dr. Ender Ethem Atay, Prof. Dr. Murat Sezginer ve Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım'ı bilirkişi olarak seçtiğini söylemiştim. Olayların seyrini açıklamaya devam edeyim. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi *aynı gün,* yani 3 Ocak 2013 bilirkişilere yemin ettirerek dosyayı onlara teslim etti (**EK-8:** 3 Ocak 2013 Tarihli Bilirkişi Yemin ve Dosya Tevdi Tutanağı).

Bir Gözlem.- Görüldüğü gibi bilirkişiler seçildikleri aynı gün yemin edip dosyayı teslim almışlardır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu, m.269/1'e göre "bilirkişilik görevi, *mahkemece yapılan davete* uyup *tayin edilen gün ve saatte mahkemede hazır bulunmayı*, yemin etmeyi … kapsar" denmektedir. Bu hüküm, bilirkişilere mahkemede yemin etmek için hazır bulunacakları gün ve saatin belirlendiği bir *davet* yapılmasını öngörmektedir. Kanun "davet"in şeklini tasrih etmemiştir. Ancak bu davet nasıl olup da, bilirkişi seçiminin yapıldığı aynı gün yapılmış ve sayın bilirkişiler bu davete icabet edip aynı gün gelip yemin etmişlerdir?

12. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 13 Şubat 2013 günü **3'üncü duruşmasını** yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-9:** 13 Şubat 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

13. Mahkeme 10 Nisan 2013 günü **4'üncü duruşmasını** yaptı ve bilirkişi raporunun beklenmesine karar verdi (**EK-10:** 10 Nisan 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

14. Prof. Dr. Ender Ethem Atay, Prof. Dr. Murat Sezginer ve Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım'dan oluşan bilirkişi heyeti, 22 sayfa uzunluğunda raporunu **24 Nisan 2013 günü sundu.** Bilirkişi raporunda oy birliğiyle Ramazan Çağlayan'ın kitabında usûlsüz alıntı bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklama: Bilirkişi Raporları Yayınlanabilir mi?- Yukarıda "Ön Sorunlar" başlıklı bölümün "II" numaralı başlığı altında sebebi açıklandığı gibi, bu kitapta bilirkişi raporlarını yayınlamıyorum (s.22-26). Ancak bilirkişi raporlarından maksadın haklı göstereceği nispette alıntı yapılabileceğini düşünüyorum. Bununla birlikte belirtmek isterim ki, bu davada sunulmuş bilirkişi raporlarının tam metin olarak yayınlanmasında büyük yarar olduğunu düşünüyorum. Bilirkişiler bana yazılı izin verirlerse, raporlarını yayınlamaktan zevk duyarım.

15. Ender Ethem Atay, Murat Sezginer ve Mustafa Fadıl Yıldırım imzalı bilirkişi raporu, vekilim Fahrettin Kayhan'a 10 Mayıs 2013 günü tebliğ edildi. Bilirkişi raporuna karşı avukatım Fahrettin Kayhan bir itiraz dilekçesi sundu; ben de davacı asıl sıfatıyla bir itiraz dilekçesi sundum. Vekilim Fahrettin Kayhan da, 16 Mayıs 2013 tarihinde sunduğu itiraz dilekçesinde, bilirkişi raporunun içeriğindeki çelişkileri tespit ettikten sonra şu talepte bulundu:

> "**Sonuç Olarak:** Tüm eleştirilerimize rağmen rapor, hâkimin hüküm vermesine yetecek verileri ortaya koymuştur. İstenirse itirazlarımız doğrultusunda bir ek rapor da alınabilir. Ancak Mahkeme, gerekçeyi dikkate almadan sadece sonuç kısmına itibar edecekse, o vakit her *üç bilirkişinin de duruşmaya davet edilerek onlara doğrudan soru yöneltme hakkımızı kullanma olanağının sağlanmasını ve sonucuna göre hüküm kurulmasını talep ediyoruz*" (**EK-11:** Fahrettin Kayhan'ın 16 Mayıs 2013 Tarihli İtiraz Dilekçesi).

16. Ender Ethem Atay, Murat Sezginer ve Mustafa Fadıl Yıldırım'dan oluşan bilirkişi heyeti tarafından oybirliğiyle sunulan bu bilirkişi raporuna karşı davacı asıl sıfatıyla avukatımın yukarıdaki dilekçesine ek olarak ben de 16 Mayıs 2013 tarihli bir itiraz dilekçesi sundum (**EK-12:** Kemal Gözler'in 16 Mayıs 2013 Tarihli Bilirkişi Raporu İtiraz Dilekçesi). Bilirkişi raporuna itiraz dilekçemin 34 sayfa uzunluğunda olan tam metnine EK-12'den ulaşabilirsiniz. Okuyucularımdan bilirkişi raporuna itiraz dilekçemin dikkatlice okunmasını özellikle rica ediyorum. İtiraz dilekçemde gerek bilirkişi raporu-

nun *bütünü*, gerekse bilirkişi raporunda zikredilen *tek tek örnekler* hakkında ayrıntılı bir değerlendirme yapılmıştır.

İtiraz dilekçemde yaptığım değerlendirmelerden bir örnek:

"Bilirkişi raporunun 13'üncü sayfasının ikinci ve üçüncü paragrafında aynen şöyle denmektedir:

> Bazı örnekler ise oldukça sorunlu olup, davalının savunmasında ya hiç açıklanmamakta ya da yeterli açıklıkla yer almamakta, cevap verilmemektedir. Bu örnekler, konuya ilişkin diğer örneklerde yapılan açıklamalarla da bağdaşmamaktadır. Davacının dilekçe ekinde sunduğu 276 adet hukuka aykırı iktibas örneği içinde, davalının davacıya atıf yapması gerekirken yapmaması durumuna ilişkin tespit ettiğim örnekler şunlardır;
>
> 8, 9, 14, 25, 43, 44, 59, 60, 63, 64, 65, 73, 80, 87, 96, 103, 127, 142, 148, 152, 155, 160, 161, 162, 167, 168, 169, 170, 177, 190, 214, 222, 223, 226, 229, 231, 237, 239, 243, 247, 248, 254, 257, 259, 264, 269, 272, 273, 274, 276 sayılı örneklerde, davacının kitabından alıntı yapıldığı, ancak kendisine atıf yapılmadığı kanaati oluşmuştur. Diğer örneklerde ise yukarıda da ifade edildiği gibi, davacının iddiaları haklı olsa bile, ancak etik ve nezakete ilişkin bir eleştiri getirilebilir. Bunun ötesinde hukuki bir sorumluluk sonucuna ulaşılamaz.

Görüldüğü gibi bilirkişi raporunda toplam 50 adet örnekte (8, 9, 14, 25, 43, 44, 59, 60, 63, 64, 65, 73, 80, 87, 96, 103, 127, 142, 148, 152, 155, 160, 161, 162, 167, 168, 169, 170, 177, 190, 214, 222, 223, 226, 229, 231, 237, 239, 243, 247, 248, 254, 257, 259, 264, 269, 272, 273, 274, 276 nolu örnekler) **davalının benim kitabıma atıf yapması gerekirken atıf yapmadığı hususu açıkça tespit edilmiştir.**

Bilirkişi raporunda daha sonra (s.13-21) bu örneklerin her birinde, söz konusu alıntının nasıl benim kitabımdan yapıldığı ve alıntının kaynağının nasıl gösterilmediği açıklanmaktadır. Bilirkişi raporunda somut alıntı örneklerine ilişkin yapılan bütün incelemelerde benim haklı olduğum açıkça tespit edilmiştir.

Ben bilirkişi heyetinin, raporun 13 ilâ 21'inci sayfalarında incelediği 50 örnekte, tamamıyla benim iddialarımı doğruladıktan sonra, niçin son sayfada bir paragraflık sonuç bölümünde benim aleyhime bir sonuca ulaştığını anlamış değilim. Bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'inci sayfaları arasındaki örnekler hakkında bilirkişi değerlendirmeleri okununca sonucun benim lehime olacağı tahmin edilmektedir. Ama nedense sonuç öyle olmuyor".

Bu ve bunun gibi değerlendirme ve eleştirilerden sonra bilirkişi raporuna itiraz dilekçemin "sonuç" kısmında şunları yazdım:

"SONUÇ

Bilirkişi raporunda vakıaların tespitine ilişkin sadece **50 adet örnek** üzerinden tartışma yapılmıştır. Bu tartışma bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'inci sayfaları arasında bulunmaktadır. Bu kısımda tartışılan istisnasız bütün örneklerde bizim iddialarımıza hak verilmiş; *davalı Ramazan Çağlayan'ın bu örneklerde kaynak göstermeden alıntı yaptığı tespit edilmiştir.* **Kaynaksız alıntı vakıasının ispatı için 50 adet örnek yeterlidir.** Zira, "kaynak göstermeksi-

zin iktibasta bulunma" suçunun ve haksız fiilinin oluşabilmesi için kitabın bütünün kaynaksız alıntılardan oluşması şart değildir. Bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'inci sayfalar arasında yer alan 50 adet örnek üzerinden kaynaksız alıntı yapıldığı vakıası ispatlanmıştır. **Bilirkişi raporunda incelenen tek bir somut örnekte dahi davalıya hak verilmemiştir.** Somut örnekler bazında yapılan tespit bu iken, bilirkişi raporunun sonuç paragrafında, bu kaynaksız alıntıların "*akademik bir eleştirinin ötesine geçemez; ve hukukî sorumluluk doğurması kabul edilemez*" denmesinin sebebi anlaşılamamaktadır. Bilirkişi heyeti, "*akademik anlamda*" alıntı şartları ile FSEK anlamında alıntı şartları arasında ayrım yapmaktadır. Oysa kaynak gösterme zorunluluğu bakımından, "akademik anlamda" alıntı kuralları ile, FSEK'in öngördüğü şartlar arasında bir fark yoktur. Gerek akademik kurallara göre, gerek FSEK'e göre alıntının belli olacak şekilde yapılması ve alıntının kaynağının gösterilmesi gerekir. Bu nedenle bilirkişi heyetinin, davalının kitabında, "konuların incelenmesi ve verilen örnekler bakımından", "*akademik anlamda*" usulsüzlükler olduğunu kabul etmesi, aynı zamanda davalının kitabında FSEK, m.35'e aykırılıklar olduğu anlamına da gelir.

Bilirkişi raporunda, davalının yaptığı usûlsüz alıntıların akademik kurallara aykırı olduğunun tespit edilmesi, ama bu aykırılıkların "hukuka aykırılık" oluşturmadığının yazılması, **bilirkişi heyetinin bizim iddialarımızın doğruluğunu "tevil yoluyla tespit" ettiği anlamına gelir.** Bilirkişi heyeti, vakıayı tespit ediyor, vakıayı hukuka aykırılık olarak değil, akademik kurallara aykırılık olarak vasıflandırıyor. Bilirkişinin görevi vakıaların hukukî **tavsifini** yapmak değil, vakıaları **tespit** etmekten ibarettir. Bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'inci sayfaları arasında, 50 adet örnek üzerinden davalının benim kitabımdan **kaynaksız alıntı yaptığı vakıası tespit edilmiştir.** Bu kaynaksız alıntıların hukuka aykırılık oluşturup oluşturmadığına, bilirkişi heyeti değil, Mahkemeniz karar verecektir**"** (EK-12: 16 Mayıs 2013 Tarihli Kemal Gözler'in Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi).

17. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi **22 Mayıs 2013** günü **5'inci duruşmasını** yaptı ve davalı vekiline bilirkişi raporuna karşı beyanlarını sunması için süre verdi (**EK-13:** 22 Mayıs 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

18. Karşı taraf, bilirkişi raporuna karşı beyanlarını 10 Haziran 2013 tarihli dilekçesiyle sundu.

19. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, **19 Haziran 2013** günü **6'ncı duruşmasını** yaptı ve "dosyanın önceki bilirkişi heyetine tevdii ile itirazları karşılayan, ayrıca raporun 13 ve devamı sayfalarındaki tespitlerle sonuç kısmının örtüşmediği de hatırlatılarak **ek rapor düzenlenmesine**" karar verdi (**EK-14:** 19 Haziran 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

20. 16 Temmuz 2013 günü Bilirkişi Prof. Dr. Fadıl Yıldırım'ın Ramazan Çağlayan'ın dava konusu *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabı hakkında şikayetim sonucunda Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından açılan bir

idarî soruşturmada bilirkişi raporu düzenlediğini öğrendim. (Ramazan Çağlayan ile ilgili Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün bir işlemine Kırıkkale İdare Mahkemesinde açtığım iptal davasında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün verdiği savunma dilekçesinin kendisinde Mustafa Fadıl Yıldırım'ın idarî soruşturmasında bilirkişi olarak görevlendirildiği ve raporunu sunduğu yazılıydı).

Yani hukuk davasında bilirkişi olarak görev yapan sayın Mustafa Fadıl Yıldırım, aynı kitap hakkında daha önce Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yürütülen ceza soruşturmasında da bilirkişilik yapmıştı! Ve bunu Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinden *gizlemişti!* Bu hususun belgelerini sunarak avukatım aracılığıyla itiraz ettim ve Mustafa Fadıl Yıldırım'ın bilirkişilik görevinden alınmasını talep ettim (**EK-15:** 16 Temmuz 2013 Fahrettin Kayhan Tarafından Sunulan Bilirkişi Ret Dilekçesi)

21. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla Mustafa Fadıl Yıldırım hakkında ret talebimizi kabul ederek Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım'ı bilirkişilik görevinden aldı ve yerine Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu'nu bilirkişi olarak atadı (**EK-16:** 19 Temmuz 2013 Tarihli Ara Karar). Burada belirteyim ki, mahkeme, bilirkişi Mustafa Fadıl Yıldırım'ı "*hâkimin reddini gerektiren sebeplerle*" görevden almıştır. Mahkemenin ara kararında açıkça şöyle denmektedir: "*HMK'nın 36. maddesi uyarınca bir kişinin davada bilirkişi olarak dinlenmiş olması red sebebi olduğu bu nedenle bilirkişi Mustafa Fadıl Yıldırım'ın bu dosyada bilirkişilik görevine son verilmesi gerektiği… sonucuna varılmıştır*" (EK-16: 19 Temmuz 2013 Tarihli Ara Karar).

Bir Gözlem.- Bu davanın Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi huzurunda seyir hızı, Mustafa Fadıl Yıldırım'ın bilirkişilikten azledildiği bu tarihe kadar normaldir. Dava 14 Mart 2012 tarihinde açılmış ve bir yıl dört ayda, davada, cevap, cevaba cevap, ikinci cevap dilekçeleri verilmiş, bilirkişi raporu alınmış ve altı duruşma yapılmıştır. 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla Mustafa Fadıl Yıldırım'ın bilirkişilik görevinden azlinden sonra bu dava, aşağıda görüleceği gibi oldukça yavaş bir şekilde ilerlemeye ve hatta yerinde saymaya ve asıl mahkeme ve talimat mahkemesi üst üste hatalı kararlar vermeye başlamıştır.

22. 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararı gereği, dosya, Mahkeme tarafından 23 Temmuz 2013 günü yeni bilirkişiye tevdi edildi.

23. Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu, Prof. Dr. Ender Ethem Atay ve Prof. Dr. Murat Sezginer'den oluşan bilirkişi heyeti, 20 Ağustos 2013 tarihinde "ek raporu"nu sundu. Ek raporun çoğunluk görüşü (Prof. Dr. Ender Ethem Atay ve Prof. Dr. Murat Sezginer) iki sayfa uzunluğundadır. Çoğunluk görüşünde intihal olmadığı görüşü dile getirilmektedir (Yukarıda "Ön Sorunlar" başlıklı

bölümün "II" numaralı başlığı altında sebebi açıklandığı gibi, bu kitapta bilirkişi raporlarını yayınlamıyorum. Bkz. *supra*, s.22-26).

24. Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu'nun yazdığı 20 Ağustos 2013 tarihli muhalefet şerhi ise 14 sayfadır. Sayın Ahmet Kılıçoğlu, Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabında usûlsüz alıntılar bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. Yukarıda "Ön Sorunlar" başlıklı bölümün "II" numaralı başlığı altında sebebi açıklandığı gibi, bu kitapta bilirkişi raporlarını yayınlamıyorum (bkz. *supra*, s.22-26).

25. Mahkeme, 6 Eylül 2013 tarihli **ara kararıyla**, 20 Ağustos 2013 günü dosyaya ibraz edilen bilirkişi raporunun "*heyet olarak düzenlenilmediği tespit*" etti ve "dosyanın Ahmet Kılıçoğlu ile birlikte diğer iki bilirkişi Ethem Atay ve Murat Sezginer'den oluşan bilirkişi heyetine verilerek, ***yeniden*** *28.11.2012 gün 1 nolu ara kararı doğrultusunda rapor düzenlenmesinin istenilmesine*" karar verdi (**EK-17:** 6 Eylül 2013 Tarihli Ara Karar).

26. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 18 Eylül 2013 günü **7'nci duruşmasını** yaptı ve "dosyanın bilirkişiden dönüşünün beklenmesine" karar verdi (**EK-18:** 18 Eylül 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

27. Davalı vekili avukat M. Kaan Koçali 2013 yılının Eylül ayında "20.08.2013 tarihli bilirkişi muhalefet şerhi başlıklı raporuna karşı beyanlarımızın sunulmasından ibarettir" konulu tarihsiz bir beyan dilekçesi sunmuştur. Bu dilekçede bilirkişi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu'nun muhalefet şerhine ilişkin beyanlar bulunmaktadır.

Bu dilekçenin ekinde ayrıca davalının *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabı hakkında YÖK'ün yürüttüğü etik soruşturma nedeniyle Ramazan Çağlayan'ın *YÖK'e sunduğu 80 sayfa uzunluğunda tarihsiz savunma dilekçesi* ve yine aynı kitap hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün yürüttüğü soruşturmada alınmış Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım, Prof. Dr. İlhami Sığırcı ve Doç. Dr. İlhan Üzülmez imzalı *69 sayfa uzunluğunda 8 Ocak 2013 tarihli bilirkişi raporu* ve Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Disiplin Kurulunun 23 Ocak 2013 tarih ve 2013/02 sayılı Ramazan Çağlayan hakkında "*soruşturma açılmasına gerek olmadığı kararı*", Doç. Dr. Mehmet Emin Bilge'nin *beş sayfa uzunluğunda 18 Ocak 2013 tarihli "İnceleme Raporu"* mahkemeye sunulmuştur.

28. Davalı vekili tarafından sunulan bu beyan dilekçesi ve ekleriyle ilgili olarak ben de 23 Eylül 2013 tarihli bir beyan dilekçesi sundum (**EK-19:** 23 Eylül 2013 Tarihli Beyan Dilekçem). Bu dilekçede karşı tarafın sunduğu Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Disiplin Kurulunun aldığı "*soruşturma açılmamasına gerek olmadığı"* kararının iptali için Kırıkkale İdare Mahkemesinde iptal davası açtığımı ve davamın bu Mahkemede E.2013/319 sayılı dosyada görülmekte olduğunu bildirdim.

Ayrıca davalı vekilinin dilekçesinin ekinde sunulan Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı tarafından yürütülen soruşturmada alınan bilirkişi raporunu hazırlayan heyetten Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın zaten bilirkişilikten ret sebebi dolayısıyla Mahkeme tarafından görevinden alındığını, Doç. Dr. İlhan Üzülmez'in uzmanlık alanının ceza hukuku olduğunu ve Ramazan Çağlayan ile birlikte Başbakanlık Bilgi Edinme ve Değerlendirme Üst Kurulunda üye olarak görev yaptığını[7] ve keza Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım ve Doç. Dr. İlhan Üzülmez'in davalı Ramazan Çağlayan ile birlikte aynı hukuk bürosunda danışman olarak çalıştıklarını[8], Prof. Dr. İlhami Sığırcı'nın ise zaten davalıyla aynı üniversitede çalıştığını beyan ettim ve söz konusu dilekçemde bunların delillerini sundum (EK-19: 23 Eylül 2013 Tarihli Beyan Dilekçem).

29. Ancak Ethem Atay, Murat Sezginer ve Ahmet Kılıçoğlu'ndan oluşan bilirkişi heyeti, *heyet olarak* bir rapor mahkemeye sunamadılar. Dosyada sadece Ahmet M. Kılıçoğlu imzalı 21 Ekim 2013 tarihli bir bilirkişi raporu vardır.

30. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 6 Kasım 2013 günü **8'inci duruşmasını** yaptı. Mahkeme bu duruşmada

> "… anılan birinci raporda 13. ve devamı sayfalardaki tespitlerin raporun sonuç kısmındaki çıkarımlarla örtüşmediği, yeni bilirkişinin katılımı ile düzenlenen son raporda ortak görüş beyan edilmediği gibi önceki rapora yenilik, özellikle mahkememizin istem konusunun karşılanmadığı, düzenlenen rapor içeriklerinin kapsamına göre var olan görüş farklılıklarının bir ek rapor ile veya sözlü muhakeme ile giderilmesine de olanak olmadığı bu sebeple de yeni bir inceleme yapılmasının zorunlu bulunduğu anlaşıldığından Ankara'da bulunan hukuk fakültelerinden Fransızca diline hâkim idari hukuk konusunda bilirkişilik yapabilecek öğretim üyesi kişilerin duruşma arasında tespiti için müzekkereler yazılmasına, taraf vekillerini de bu konuda beyanda bulunurlarsa bu konunun dikkate alınmasına"

---

7. http://www.bedk.gov.tr/KurulUyeleri.Aspx (Erişim Tarihi: 12 Temmuz 2013). Ramazan Çağlayan ve İlhan Üzülmez'in Başbakanlık Bilgi Edinme ve Değerlendirme Üst Kuruluna aynı tarihte atanmışlardır. Bkz.: https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120915-12.htm.
8. Bkz.: http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/. Erişim: 12 Temmuz 2013. Mahkemeye sunduğum 23 Eylül 2013 tarihli beyan dilekçesinden (EK-19, *infra,* s.267-270) sonra *PlusHukuk* web sitesinden "Danışma Kurulu" sayfası kaldırılmıştır. Ancak *WayBack Machine*'den ilgili sayfanın 24 Haziran 2013 tarihli sürümüne ulaşılabilmektedir: *https://web.archive.org/web/20130624084500/http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/.* İlave edelim ki, *PlusHukuk* bürosunun kurucusu Nuh Sami Yıldırım'ın, Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın kardeşi olduğu anlaşılıyor. *Pusula Haber* isimli sitede çıkan 17 Şubat 2015 tarihli haberde Nuh Sami Yıldırım'ın "en büyük ağabeyi halen Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı olarak görev yapıyor" şeklinde bir ibare vardır. Bkz.: *https://www.pusulahaber.com.tr/nuh-sami-yildirim-ak-parti-aday-adayi-174626h.htm* (Erişim Tarihi: 20 Ağustos 2020).

karar verdi (**EK-20:** 6 Kasım 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Bir Gözlem.- Mahkemenin, şimdi değil, işin başında, yani bir yıl önceki ön inceleme duruşmasında, bu davada görev yapabilecek muhtemel bilirkişilerin isimlerini tespit etmek amacıyla Ankara'daki bütün hukuk fakültelerine yazı yazması ve taraflara bilirkişiler hakkında beyanda bulunmalarına imkân tanıması uygun olurdu.

31. 6 Kasım 2013 tarihli duruşmada, vekilim Fahrettin Kayhan, bilirkişi raporundaki çelişkilerin ek rapor yoluyla giderilmediğini hatırlattıktan sonra, çelişkinin ek raporla giderilmesi yerine "*bilirkişilerin duruşmaya davet edilmesini*" ve HMK, m.152/1 uyarınca duruşmada bilirkişilere soru sorulmasına izin verilmesini talep etmiştir. Ne var ki Mahkeme **6 Kasım 2013 tarihli duruşmada** avukatımın talebini, "düzenlenen rapor içeriklerinin kapsamına göre var olan görüş farklılıklarının bir ek rapor ile veya *sözlü muhakeme ile giderilmesine de olanak olmadığı* bu sebeple de yeni bir inceleme yapılmasının zorunlu bulunduğu" gerekçesiyle reddine karar vermiştir (EK-20: 6 Kasım 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Eleştiri 3.- Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, vekilimin bu talebini kabul etseydi, yani raporlarında çelişki olan bilirkişileri izleyen duruşmaya davet edip, duruşmada bilirkişi raporundaki çelişkilerin giderilmesi amacıyla sorular sorulmasını kabul etseydi, bu dava, benim lehime veya aleyhime izleyen duruşmada karara bağlanabilirdi.

32. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, Ankara'daki hukuk fakültelerine bilirkişi tespiti amacıyla müzekkereler yazdı. Mahkemenin 6 Aralık 2013 tarihli ara kararından Ankara'daki hukuk fakültelerinin Mahkemenin aradığı şartları yerine getiren (*Fransızca diline hâkim idari hukuk konusunda bilirkişilik yapabilecek öğretim üyesi*) öğretim üyesi olarak şu öğretim üyelerini bildirdiği anlaşılmaktadır:

> "Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Y. Doç. Dr. Özge Okay Tekinsoy
> A.Ü Siyasal Bilgiler Fakültesi - Prof. Dr. Onur Karahanoğulları
> Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Yrd. Doç. Dr. Eser Us
> Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Prof. Dr. Turgut Tan ve Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu."

Mahkeme, 6 Aralık 2013 tarihli ara kararıyla "kararın taraf vekillerine tebliği ile yukarıda isimleri yazılı bilirkişiler hakkında görüşlerini mahkememize bildirmeleri için süre verilmesine" karar verdi (**EK-21:** 6 Aralık 2013 Tarihli Ara Karar).

33. Vekilim Fahrettin Kayhan, 9 Ocak 2014 tarihinde sunduğu "Bilirkişi Seçimi Hakkında Beyanlar" başlıklı dilekçesiyle üniversiteler tarafından gönderilen bütün öğretim üyelerinin (Turgut Tan, Tekin Akıllıoğlu, Onur Karahanoğulları, Özge Okay Tekinsoy ve Eser Us) gerekli şartları (Fransızca

bilme ve idare hukuk öğretim üyesi olma) taşıdığını ve bilirkişi olarak seçilmelerine bir itirazımızın olmadığını beyan etti (**EK-22:** Fahrettin Kayhan'ın 7 Ocak 2014 Tarihli Dilekçesi (Havale Tarihi: 12 Ocak 2014'tür).

34. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 15 Ocak 2014 tarihinde **9'uncu duruşmasını** yaptı ve "dosyanın safahat itibariyle bilirkişi seçimine hazır hale geldiği anlaşıldığından duruşma arasında bilirkişi seçiminin yapılmasına" karar verdi (**EK-23:** 15 Ocak 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı).

35. Ben, üniversitelerden gelen cevaplarda ismi belirtilen beş öğretim üyesi (Turgut Tan, Tekin Akıllıoğlu, Onur Karahanoğulları, Özge Okay Tekinsoy ve Eser Us) arasından seçim yapılmasını beklerken, Mahkeme, beni şaşırtan bir şekilde, 3 Şubat 2014 tarihinde bilirkişi olarak Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu, Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz ve Prof. Dr. Mustafa Ateş'i bilirkişi olarak seçti (**EK-24:** 3 Şubat 2014 Tarihli Bilirkişi Seçim Tutanağı).

Eleştiri 4.- Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın bilirkişi olarak görevlendirilmesi bizatihi Mahkemenin 6 Kasım 2013 tarihli duruşmada aldığı ara karara aykırıydı. Zira sayın Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın yabancı dili Fransızca değildi; dolayısıyla Mahkemenin ara kararındaki "*Fransızca diline hâkim olma*" şartını yerine getirmiyordu. Zaten Mahkemenin yazdığı müzekkerelere hukuk fakültelerinden gönderilen cevap yazılarında da Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın adı geçmiyordu.

Mahkemenin, kendi kararına aykırı olarak ve fakültelerden gelen yazılarda ismi geçmiyor olmasına rağmen Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ı bu davada bilirkişi olarak seçmesinin sebebi anlaşılamamıştır. (Ayrıca belirtelim ki, sayın Bahtiyar Akyılmaz, Ramazan Çağlayan'ın doçentlik jürisinde bulunan öğretim üyelerinden biri idi).

Oysa bu davada Mahkemenin 6 Aralık 2013 tarihli ara kararında isimleri Ankara'daki üniversiteler tarafından bildirildiği anlaşılan Prof. Dr. Turgut Tan, Prof. Dr. Onur Karahanoğulları, Yrd. Doç. Dr. Özge Okay Tekinsoy ve Yrd. Doç. Dr. Eser Us bilirkişi olarak seçilebilirdi. Benim bu isimlerin bilirkişi olarak seçilmesine bir itirazım olmamıştır (Bkz. EK-22: Fahrettin Kayhan'ın 7 Ocak 2014 Tarihli Beyan Dilekçesi [Havale Tarihi 12 Ocak 2014'tür]). Bu isimlerin bilirkişi olarak seçilmesi, bizzat Mahkemenin 6 Kasım 2013 tarihli duruşmada verdiği ara kararda belirttiği ölçütlere (*Fransızca bilme ve idare hukuku uzmanı olma*) uygun idi.

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, bu isimleri neden bilirkişi olarak seçmediğini açıklamamıştır.

36. Sayın Bahtiyar Akyılmaz'ın bilirkişi olarak seçilmesine vekilim Avukat Fahrettin Kayhan'ın 17 Şubat 2014 tarihli dilekçesiyle şu iki sebeple itiraz ettik: (a) Bahtiyar Akyılmaz, Mahkemenin ara kararında belirtilen

"Fransızca diline hâkim olma" şartını yerine getirmiyordu. (b) Bahtiyar Akyılmaz, geçmişte davalı Ramazan Çağlayan'ın doçentlik jürisinde görev yapmıştı (**EK-25:** 17 Şubat 2014 Tarihli Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Seçimine İtiraz Dilekçesi).

37. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, vekilimin itirazına hak vererek, 27 Şubat 2014 tarihli ara kararıyla Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın bilirkişi olarak görevlendirilmesinden vazgeçilmesine karar vermiştir (**EK-26:** 27 Şubat 2014 Tarihli Ara Kararı).

38. Mahkeme tarafından bilirkişi olarak görevlendirilen Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu ve Prof. Dr. Mustafa Ateş'in bizzat kendileri bilirkişilik görevinden aflarını istemiştir. Mahkeme, 27 Şubat 2014 tarihli ara kararıyla Tekin Akıllıoğlu ve Mustafa Ateş'in de bilirkişi olarak görevlendirilmesinden vazgeçilmesine karar vermiştir (EK-26: 27 Şubat 2014 Tarihli Ara Kararı).

Mahkeme tarafından bilirkişi olarak görevlendirilen Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu ve Prof. Dr. Mustafa Ateş'in bilirkişilikten çekilme dilekçelerini ben UYAP'taki dosyada bulamadım. Mahkemenin 27 Şubat 2014 tarihli ara kararında (EK-26) belirtildiğine göre sayın Tekin Akıllıoğlu, "*Fikrî ve Sınaî Haklar konusunda en ufak bir çalışması bulunmadığını ve bu nedenle bilirkişilik görevinden affını istemiştir*".

Eleştiri 5.- Kanımızca Mahkemenin profesör Tekin Akıllıoğlu'nun bu talebini reddetmesi gerekirdi. Sayın hocamız Tekin Akıllıoğlu'nun bilirkişilikten çekilme talebi yerinde değildi; çünkü Mahkeme, Tekin Akıllıoğlu'nu "*fikrî ve sınaî haklar uzmanı*" sıfatıyla değil, "*Fransızca bilen idare hukuku profesörü*" sıfatıyla bilirkişi olarak seçmişti. Yapacağı bilirkişilik, zaten FSEK'in uygulanmasına ilişkin değil, dava konusu idare hukuku kitaplarındaki davacının ve davalının paragrafları ve keza bunların kaynağı olan Fransızca paragraflar hakkındadır. Bu paragraflar arasında benzerlik bulunup bulunmadığı ise hâliyle Fransızca bilen bir idare hukuku profesörü tarafından tespit edilebilirdi. Fransızca bilen kıdemli bir idare hukuku profesörü olarak sayın Tekin Akıllıoğlu hocamız bu davada mükemmel bir bilirkişi olurdu.

Bu davada bilirkişi görevinden kendi isteğiyle çekilen ilk bilirkişi Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu'dur; ama son çekilen bilirkişi o olmamıştır. Aşağıda görüleceği gibi daha pek çok (özellikle Fransızca bilen) idare hukuku öğretim üyesi asıl mahkeme ve talimat mahkemesi tarafından görevlendirilmelerine rağmen bilirkişilik görevinden, kanımca ikna edici olmayan sebeplerle çekilme talebinde bulunmuşlardır. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi (ve keza İstanbul'daki talimat mahkemesi de) bilirkişilikten çekilme taleplerini hep kabul etmiştir. Bu nedenle, sayın Tekin Akıllıoğlu'na hasretmeksizin, bu davada Mahkeme tarafından görevlendirildiği hâlde çekilen bilirkişilerin hepsine ilişkin aşağıda Kutu 1.2'de yer alan hususları genel olarak söylemek isterim:

KUTU 1.2: BİLİRKİŞİLERİN BİLİRKİŞİLİKTEN ÇEKİLME MESELESİ

Bilindiği gibi hukukumuzda bilirkişilik, zorunludur. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 270'inci maddesine göre "bilgisine başvurulacak konuyu bilmeksizin, meslek veya zanaatlarını icra etmesine olanak bulunmayanlar" ve "bilgisine başvurulacak konu hakkında, meslek veya sanat icrasına resmen yetkili kılınmış olanlar", "*ancak tanıklıktan çekinme sebeplerine* veya *mahkemece kabul edilebilir diğer bir sebebe dayanarak*, *bilirkişilikten çekinebilirler*". Aynı Kanunun 272'nci maddesine göre "hâkimler hakkındaki yasaklılık ve ret sebepleriyle ilgili kurallar, bilirkişiler bakımından da uygulanır". Dolayısıyla "*hâkimler hakkındaki yasaklılık veya ret sebeplerinden biri, bilirkişinin şahsında gerçekleşmişse*..., bilirkişi de mahkemeden, görevden alınma talebinde bulunabilir".

Bu ihtimaller dışında mahkeme tarafından bilirkişi olarak seçilen kişiler (isterse liste dışından seçilmiş bilirkişi olsunlar), bilirkişilik yapmak zorundadırlar. Bunda da yanlış bir şey yoktur. Nasıl tanığa tanıklıktan çekilme hakkı tanınması adaletin tecellisine engel olursa, bilirkişilere de bilirkişilikten çekilme hakkı tanınması adaletin tecellisine engel olur.

Benim davamın ilk derece safhasında toplam 12 (oniki) bilirkişi çekilme talebinde bulunmuş, 12'sinin de çekilme talepleri mahkemeler tarafından, ileri sürdükleri sebeplerin belgelendirilmesi dahi istenmeksizin kabul edilmiştir.

Benim davamda bilirkişilikten çekilen bilirkişilerden hiçbiri için tanıklıktan çekilme sebebi, benim bildiğim kadarıyla yoktu. Bunlar, çekilme sebebi olarak dilekçelerinde, "sağlık sebebi", "işlerinin yoğunluğu" gibi sebepler ileri sürmüşler; asıl Mahkeme ve keza talimat Mahkemesi de bu sebeplerin gerçekliğini araştırmadan hep bilirkişilikten çekilme taleplerini kabul etmiştir.

Bilirkişilikten çekilme talebinde bulunanların önemli bir kısmı Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyeleridir. Örneğin Tekin Akıllıoğlu, Aydın Gülan, Hasan Nuri Yaşar, Özge Aksoylu, Çağla Tansuğ böyledir. Bu sayın öğretim üyeleri, bu davada mükemmel olarak bilirkişilik yapabilecek kişilerdi. Ancak bilirkişilik yapmak istememişler, çeşitli sebepler ileri sürerek çekilme talebinde bulunmuşlar ve mahkemeler de bunların çekilme taleplerini kabul etmişlerdir. Oysa asıl Mahkeme ve talimat Mahkemesi ortada hâkimlikten ret veya tanıklıktan çekilmeyi gerektiren bir sebep olmadığı gerekçesiyle bu bilirkişilerin çekilme taleplerini reddedebilirdi.

Bu davanın uzamasında ve hatta istinaf safhasında bilirkişilik görevinin Fransızca bilmeyen bir emekli bir askeri hâkimin üzerine kalmasında **Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyelerinin payının olduğunu düşünüyorum.** Hâliyle bu öğretim üyelerinin çekilme taleplerini mahkemeler kabul etmeyebilirdi.

Fransızca bilen bunca hukuk profesörünün bilirkişilik görevinden kaçındığı yerde, bu davanın, istinaf safhasında, Fransızca bilmeyen ve "öğretim üyesi" de olmayan emekli bir askeri hâkimin bilirkişi raporuyla karara bağlanması şaşırtıcı değildir. Bu davanın uzun sürmesinin ve istinaf aşamasında Fransızca bilmeyen hukukçu bilirkişilerin düzenledikleri bilirkişi raporuna dayanılarak reddedilmesi, eğer eleştirilebilir bir şey ise, bu eleştirilerin muhatabı sadece hâkimler değil, aynı zamanda bilirkişilik görevinden kaçınan sayın idare hukuku öğretim üyelerimizdir.

Ben bunun gibi sekiz hukuk davası açtım. Cumhuriyet savcılıklarına da dokuz ayrı şikayet dilekçesi verdim. Bunların üçünde de dava açıldı. Gerek hukuk, gerekse ceza davalarında mahkemeler üçer kişilik bilirkişi heyeti oluşturmaya çalıştılar. Cumhuriyet savcıları da takipsizlik kararı vermeden veya iddianame düzenlemeden önce en azından bir öğretim üyesinden bilirkişi raporu almaya çalıştı. Bu süreçte 30'dan fazla öğretim üyesinin bilirkişi olarak seçilmesi söz konusu oldu. Kaçmadan bilirkişilik görevini hakkıyla yapan az sayıdaki öğretim üyesi olmuştur; ama maalesef, seçilen sayın bilirkişilerin ezici çoğunluğu, bilirkişilik görevinden çekilme başvurusunda bulundular.

İlave etmek isterim ki, YÖK'ün yürüttüğü şikayetçisi olduğum etik ihlâl soruşturmalarında da bilirkişilikten kaçınma sorununa şahit oldum. Şikayetçisi olduğum soruşturmalarda YÖK tarafından toplamda 20'den fazla hukuk profesörü bilirkişi olarak görevlendirildi. Görevlendirilenlerin ezici çoğunluğu, bence pek de inandırıcı olmayan sebeplerle bilirkişilik görevinden çekildiler. Görevden çekilen profesörleri burada isim isim sayabilirim. Ama idarî soruşturmaların gizliliği prensibi nedeniyle, burada bu konuda daha fazla bilgi vermeyi uygun görmüyorum. Öğretim üyelerinin etik ihlâl soruşturmalarında bilirkişi görevinden kaçındıkları yerde, bilim ve yayın etiği nasıl gerçekleşecek? Bu konuda YÖK'ün de hataları olmuştur. Ancak bu konudaki tüm sorumluluk YÖK'ün üzerine yıkılamaz. YÖK inandırıcı bulmadığı bazı bilirkişilik görevinden çekilme taleplerini kabul etmemiş, ilgili bilirkişilerden ısrarla rapor istemiştir. Buna rağmen rapor düzenlemeyen bilirkişiler olmuştur. Zaten rapor düzenleyen bilirkişilerin önemli bir kısmının raporları da somut usûlsüz alıntı iddialarını örnek bazında tartışmayan, yasak savma kabilinden hazırlanmış birkaç sayfalık raporlardır. Burada görevini hakkıyla yapan birkaç profesörü tenzih ederim.

Burada genel olarak belirtmek isterim ki, usûlsüz alıntı veya bilim etiği konusu birinci derecede üniversite öğretim üyeleri camiasının bir sorunudur. Öğretim üyelerinin çoğunluğunun bu sorun karşısında sessiz kalmayı tercih ettikleri ve hatta bu sorunu çözmek üzere görevlendirildiklerinde de bu görevden kaçındıkları bir ülkede usûlsüz alıntı sorununun önüne geçilemez; bilim etiği de sağlanamaz.

39. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi 27 Şubat 2014 tarihli ara kararıyla bilirkişi bulunması için TOBB Üniversitesi Hukuk Fakültesine ve Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesine müzekkere yazılmasına karar vermiştir (EK-26: 27 Şubat 2014 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 6.- Oysa yukarıda açıklandığı gibi, daha önce, üniversitelerden Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu dışında, Fransızca bilen dört idare hukuku öğretim üyesinin ismi (Prof. Dr. Turgut Tan, Prof. Dr. Onur Karahanoğulları, Yrd. Doç. Dr. Özge Okay Tekinsoy ve Yrd. Doç. Dr. Eser Us) de bildirilmişti. Mahkemenin bu dört öğretim üyesi arasında seçim yapmamasının ve TOBB Üniversitesi Hukuk Fakültesine ve Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesine müzekkere yazmasının sebebi anlaşılamamaktadır. Neden Turgut Tan, Onur Karahano-ğulları, Özge Okay Tekinsoy ve Eser Us'un bilirkişi olarak seçilmediğine ilişkin 27 Şubat 2014, 26 Mart 2014 ve 21 Mayıs 2014 tarihli duruşma tutanaklarında yapılan bir açıklama yoktur.

40. Mahkeme, 26 Mart 2014 tarihinde **10'uncu duruşmasını** yapmış ve duruşmanın 21 Mayıs 2014 tarihine bırakılmasına karar vermiştir (**EK-27:** 26 Mart 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı).

41. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 21 Mayıs 2014 tarihinde **11'inci duruşmasını** yaptı. Ankara'da hukuk fakültelerinden (TOBB Üniversitesi ve Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültelerinden) bilirkişi ismi bildirilmediğini tespit etti ve

> "Ankara'da yargılama konusu uyuşmazlıkla ilgili bilirkişilik yapabilecek kişilerin tespit edilememesi sebebiyle İstanbul Nöbetçi Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazılmasına, mahkemeleri tarafından komisyon bilirkişi listesinde yoksa bilirkişi listesi dışında resen *iki Fransızca diline hâkim öğretim üyesi bilirkişi, bir de fikri haklar konusunda* uzman bilirkişinin seçilmesi, … davacının 2003 tarihli İdare Hukuku isimli mahsülünün eser olup olmadığı, davalının 2011 tarihli idari yargılama hukuku isimli mahsülünün eser olup olmadığı, davacının iddiasının konusu olan 276 başlık altındaki metinlerin incelenerek bunların davacının eserinden usulüne uygun kaynak gösterilmeksizin alınmış kabul edilip edilemeyeceği, her bir iddia ile ilgili karşılaştırılmalı, iddia ve savunmalarda başka kaynaklara yönelik atıflar da gözetilerek bunun usulsuz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, şayet bir ihlal var ise, davacının hangi mali ve manevi haklarının ihlal edilmiş olduğu ve bundan dolayı ne kadar telif tazminatı isteme hakkının bulunduğu hususlarında mütalaa alınmasına"

karar verdi (**EK-28:** 21 Mayıs 2014 tarihli Duruşma Tutanağı).

Mahkeme, 21 Mayıs 2014 tarihli duruşmasında "*Ankara'da yargılama konusu uyuşmazlıkla ilgili bilirkişilik yapabilecek kişilerin tespit edilememesi sebebiyle*", yani bu davada bilirkişilik yapacak öğretim üyelerinin (yani Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyelerinin) tespit edilememesi gerekçesiyle İstanbul'dan bilirkişi seçimi için İstanbul Nöbetçi Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazılmasına karar verdi.

Eleştiri 7.- Burada altını çizerek belirtmek isterim ki, Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin "*Ankara'da yargılama konusu uyuşmazlıkla ilgili bilirkişilik yapabilecek kişilerin tespit edilememesi sebebi*" maddî vakıa olarak doğru değildir. Çünkü, bizzat Mahkemenin 6 Aralık 2013 tarihli ara kararında (EK-21) belirtildiği gibi Ankara'daki üniversitelerden Mahkemeye bu davada bilirkişilik yapabilecek (yani Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyesi) öğretim üyeleri olarak Prof. Dr. Turgut Tan, Prof. Dr. Onur Karahanoğulları, Yrd. Doç. Dr. Özge Okay Tekinsoy ve Yrd. Doç. Dr. Eser Us'un isimleri bildirilmiştir. Bu öğretim üyeleri Ankara'da görev yapmaktadır, Fransızca bilmektedirler ve idare hukuku uzmanıdırlar. Dolayısıyla *Mahkemenin Ankara'da bilirkişi bulunamadığı için İstanbul'a yazıldığı gerekçesi maddî vakıa olarak doğru değildir.*

Mahkemenin bu isimleri neden bilirkişi olarak görevlendirmediği hususu, Mahkemenin 6 Aralık 2013 tarihli ara kararında (EK-21), 15 Ocak 2014 tarihli duruşma tutanağında [EK-23], 26 Mart 2014 tarihli duruşma tutanağında [EK-27] ve İstanbul'a talimat yazılması kararının verildiği 21 Mayıs 2014 tarihli Duruşma Tutanağında [EK-28]) açıklanmamıştır.

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Ankara'da bilirkişilik yapabilecek Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyeleri olmasına rağmen, bu öğretim üyeleri arasından bilirkişi seçmeyip, İstanbul'dan bilirkişi seçilmesi için İstanbul Nöbetçi Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazması bir hataydı. Hataydı çünkü, aşağıda ayrıntılarıyla gösterileceği gibi İstanbul'da da bu dava için bilirkişi seçilememiştir.

Neticede İstanbul'dan bilirkişi bulunması teşebbüsü nedeniyle bu dava, aşağıda ayrıntılarıyla gösterileceği üzere, yok yere **tam bir yıl dokuz ay gecikmiştir**. Dosya İstanbul'da bu süre boyunca kalmış ve bir ilerleme sağlanamadıktan sonra, Ankara Mahkemesi dosyayı geri istemiş ve Ankara'da bilirkişi seçme teşebbüsüne tekrar başlamıştır. Dava böylece 2015 yılının Mayıs ayında kaldığı yere dönmüştür.

42. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 27 Mayıs 2014 tarihinde İstanbul Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazısı yazdı ve dosyayı İstanbul'a gönderdi (**EK-29:** 27 Mayıs 2014 Tarihli Talimat Yazısı).

43. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 16 Temmuz 2014 tarihinde **12'nci duruşmasını** yaptı. İstanbul'a yazılan talimata cevabın gelmediğini tespit edip, talimata cevabın beklenilmesine ve bu nedenle duruşmanın ertelenmesine karar verdi (**EK-30:** 16 Temmuz 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı).

44. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 5 Kasım 2014 tarihinde **13'üncü duruşmasını** yaptı. İstanbul'a yazılan talimata cevabın gelmediğini tespit edip, talimata cevabın beklenilmesine ve bu nedenle duruşmanın ertelenmesine karar verdi (**EK-31:** 5 Kasım 2014 Tarihli Duruşma Tutanağı).

45. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 21 Ocak 2015 tarihinde **14'üncü duruşmasını** yaptı. İstanbul'a yazılan talimata cevabın gelmediğini tespit edip, talimat akıbetinin sorulmasına ve bu nedenle duruşmanın ertelenmesine karar verdi (**EK-32:** 21 Ocak 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı).

46. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 4 Mart 2015 tarihinde **15'inci duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı, diğer duruşma tutanakları gibi şöyle:

> "Dosyanın talimat mahkemesinden dönmediği görüldü, talimatın beklenilmesine, akıbeti için yeniden yazı yazılmasına, bu nedenle duruşmanın 14.05.2015 günü saat 11.30'a bırakılmasına karar verildi" (**EK-33:** 4 Mart 2015 tarihli Duruşma Tutanağı).

47. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 14 Mayıs 2015 tarihinde **16'ncı duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı yine aynı: "Yazılan talimata cevap yok. Yazılan talimatın akıbetinin sorulmasına, bu nedenle duruşmanın 01.07.2015 günü saat 09.50'ye bırakılmasına karar verildi" (**EK-34:** 14 Mayıs 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı).

48. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 1 Temmuz 2015 tarihinde **17'nci duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı yine aynı:

> "Yazılan talimata cevap yok. İstanbul'a müzekkere yazılarak, talimatın gönderildiğinden bu yana bir yıllık süre geçtiği gözetilerek çabuklaştırılmasının istenilmesine, yazılan talimatın beklenilmesine, bu nedenle duruşmanın 21.10.2015 günü saat 09.35'e bırakılmasına karar verildi" (**EK-35:** 1 Temmuz 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı).

49. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 21 Ekim 2015 tarihinde **18'inci duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı yine aynı:

> "İstanbul'a yazılan talimata cevap yok. İstanbul'a yazılan talimat sonucunun beklenilmesine, bu nedenle duruşmanın 09.12.2015 günü saat 09.30'a bırakılmasına karar verildi" (**EK-36:** 21 Ekim 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı).

50. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 9 Aralık 2015 tarihinde **19'uncu duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı yine aynı:

> "Yazılan talimata cevap yok. Yazılan talimatın dönüşünün beklenilmesine, akıbeti için anılan mahkemeye müzekkere yazılmasına, bu nedenle duruşmanın 03.02.2016 günü saat 10.05'e bırakılmasına karar verildi" (**EK-37:** 9 Aralık 2015 Tarihli Duruşma Tutanağı).

51. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 3 Şubat 2016 tarihinde **20'nci duruşmasını** yaptı. Duruşma tutanağı yine aynı:

> "İstanbul'a yazılan talimata cevap yok. İstanbul'a yazılan talimat sonucunun beklenilmesine, bu nedenle duruşmanın 16.03.2016 günü saat 10.00'a bırakılmasına karar verildi" (**EK-38:** 3 Şubat 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı).

52. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi 26 Ocak 2016 tarihli kararı ile talimatın bila ikmal iadesine kara vermiş ve bu karar uyarınca dosya 8 Şubat 2016 tarihinde Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine bilâ ikmâl iade edilmiştir (**EK-39:** İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 26 Ocak 2016 Tarihli Talimat İade Kararı).

Eleştiri 8.- Talimat evrakı, İstanbul Mahkemesi tarafından Ankara Mahkemesi 8 Şubat 2016 tarihinde bilâ ikmâl iade edilince, dava, İstanbul'a tali-

mat yazılmasına karar verdiği 21 Mayıs 2014 tarihli duruşmasındaki hâline geri dönmüştür. Dosyada hiçbir ilerleme olmaksızın tam bir yıl dokuz geçmiştir. Bu süre içinde Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi toplam 11 duruşma yapmıştır. Bu duruşmalar boşu boşuna yapılmıştır. Bütün duruşma tutanakları, yukarıda örnekleri görüldüğü gibi, standart şu cümleden ibaret:

> "Dosyanın talimat mahkemesinden dönmediği görüldü, talimatın beklenilmesine, akıbeti için yeniden yazı yazılmasına, bu nedenle duruşmanın … günü saat … bırakılmasına karar verildi".

Benim hak arama hürriyetim bu süre içinde geciktirildi. Sadece benim hakkım zarara uğramadı, ülkenin emeği israf edildi. Bu 11 duruşmaya bir hâkim, iki avukat, bir zabıt katibi ve bir mübaşir katıldı. Bir hiç uğruna beş kişi bir yıl dokuz ay boyunca bir araya gelerek duruşma yaptılar!

Yukarıda açıklamıştım. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bilirkişi seçimi için İstanbul Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazması hataydı. Bu hata nedeniyle bir yıl dokuz ay heba olmuş ve dosya talimat yazılmasına karar verildiği duruşmadaki hâline geri dönmüştür.

Şüphesiz Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin İstanbul Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazması hukuka aykırı değildir. Keza davanın bir yıl dokuz ay gecikmesinin tek sorumlusunun Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi olduğu da iddia edilemez. Çünkü talimattan sonra, talimatı alan İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, üzerine düşen işleri zamanında ve hakkıyla yapıp, bilirkişi raporu temin edip, dosyayı zamanında Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine gönderebilirdi.

Ama aşağıda görüldüğü gibi gönderememiştir. Keza Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin talimat yazısından sonra dosyayı takip etmediği, sürüncemede bıraktığı da söylenemez. Mahkeme bu sürede (21 Mayıs 2014 ile 24 Şubat 2016 tarihleri arasında) boşu boşuna da olsa tam 11 adet duruşma yapmıştır. Keza bu süre içinde Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine tam beş adet müzekkere (23 Ocak 2015, 5 Mart 2015, 14 Mayıs 2015, 1 Temmuz 2015 ve 15 Eylül 2015 tarihli müzekkereler) yazıp "talimatın akıbetinin bildirilmesini" istemiştir.

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin dosyayı İstanbul göndererek *hukuken* bir kusur işlediği belki söylenemez; ama Mahkemenin bu gönderme işlemi *yerindelik açısından* eleştirilebilir. Bu gönderme yüzünden dava bir yıl dokuz ay süreyle yerinde saymıştır ve bir sürü emek ve zaman heba olmuştur. Hâkimler, sadece yargılamanın *hukuka uygunluğundan* değil, aynı zamanda yargılamanın *performansından* da sorumludurlar.

B. İSTANBUL 1. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNİN ÖNÜNDEKİ DÖNEM (TALİMAT DÖNEMİ) (2014/18 TALİMAT DOSYASI) (21 MAYIS 2014-8 ŞUBAT 2016)

53. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 21 Mayıs 2014 tarihli duruşmada, bilirkişi seçimi için dosyanın İstanbul'a gönderilmesine karar verdi (EK-28: 21 Mayıs 2014 tarihli Duruşma Tutanağı). 27 Mayıs 2014 tarihinde dosya talimat yazısıyla (EK-29) (bu yazıya 21 Mayıs 2014 tarihli duruşma tutanağı da eklenerek) İstanbul Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine gönderdi. Ankara Mahkemesinin talimat yazısına göre İstanbul Mahkemesine verilen görev şudur:

> "Mahkemeniz tarafından komisyon bilirkişi listesinde dosyada gerekli konuda görev alabilecek bilirkişi yok ise komisyon bilirkişi listesi dışından resen *iki Fransızca diline hâkim idare hukuku öğretim üyesi bilirkişi, bir de fikri haklar konusunda uzman bilirkişinin seçilmesi,*
>
> Bilirkişilerin seçiminden sonra taraf vekillerine tebliğ edilmesi,
>
> (…)
>
> Bilirkişilere dosyanın tevdi,
>
> Davacının 2003 tarihli İdare Hukuku isimli mahsulünün eser olup olmadığı,
>
> Davalının 2011 tarihli idari yargılama hukuku isimli mahsulünün eser olup olmadığı,
>
> Davacının iddiasının konusu olan 276 başlık altındaki metinlerin incelenerek bunların davacının eserinden usulüne uygun kaynak gösterilmeksizin alınmış kabul edilip edilemeyeceği,
>
> Her bir iddia ile ilgili karşılaştırılmalı, iddia ve savunmalarda başka kaynaklara yönelik atıflar da gözetilerek bunun usulsuz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği,
>
> Şayet bir ihlal var ise, davacının hangi mali ve manevi haklarının ihlal edilmiş olduğu ve bundan dolayı ne kadar telif tazminatı isteme hakkının bulunduğu hususlarında mütalaa alınması…" (EK-29: 27 Mayıs 2014 Tarihli Talimat Gönderme Yazısı).

54. Talimat, İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine tevzi edildi ve dosya bu Mahkemede "2014/18 Talimat Dosyası" olarak kaydedildi. Açıklamalarımıza geçmeden önce belirtelim ki bu mahkemenin o zamanki hâkimi sayın Hazal Zengingül'dür. Talimat sürecinin sonuna kadar da dosyadaki bütün ara kararlar hâkim Hazal Zengingül tarafından alınmıştır.

55. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, talimatı aldıktan sonra, **21 Temmuz 2014** tarihli tensip kararıyla "*Galatasaray Üniversitesi İdare Hukuku Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Özge Aksoylu, Yrd. Doç. Dr. Çağla Tansuğ ile Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Savaş Bozbel'in seçilmesine*" karar verdi (**EK-40:** 21 Tem-

muz 2014 tarihli Talimat Tensip Zaptı). Özge Aksoylu ve Çağla Tansuğ'un "Fransızca bilen idarî hukuk öğretim üyesi" sıfatıyla, Savaş Bozbel'in ise "fikri haklar konusunda uzman bilirkişi" sıfatıyla seçildiği anlaşılmaktadır.

Eleştiri 9.- Bu davada Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Savaş Bozbel'in bilirkişi olarak seçilmesi şu iki nedenden dolayı hukuka aykırıdır:

a) Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi *İstanbul'dan* bilirkişi bulunması için *İstanbul* Mahkemesine talimat yazmıştır. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin seçtiği üç bilirkişiden biri (Doç. Dr. Savaş Bozbel) İstanbul'da bir üniversitenin öğretim üyesi değil, Antalya'da bulunan Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesinin bir öğretim üyesidir (Mahkemenin bilirkişi seçme yazısında Savaş Bozbel'in Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi olduğu yazılıdır. Benim internetten yaptığım araştırmada o yıl itibarıyla Savaş Bozbel'in Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesinde görevli olduğu anlaşılıyor). Ankara'daki asıl Mahkeme İstanbul dışından bir bilirkişinin görevlendirilmesini isteseydi hâliyle bu görevlendirmeyi kendi yapabilir veya Antalya mahkemesine talimat yazabilirdi. Haliyle İstanbul'da bulunan pek çok hukuk fakültesi vardır ve bunlarda görev yapan pek çok fikrî haklar uzmanı öğretim üyesi vardır. Neden bunlardan biri değil de, Antalya'da bulunan Akdeniz Üniversitesi (veya Uluslararası Antalya Üniversitesi) Hukuk Fakültesinden bir öğretim üyesi bilirkişi olarak seçilmiştir? Bu sorunun cevabı talimat dosyasında yoktur.

b) Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, davanın en başında, 28 Kasım 2012 tarihli ara kararıyla "*üç kişilik bilirkişi* ***heyeti***" seçilmesine karar vermişti. Üyelerden ikisi İstanbul'da biri Antalya'da olan bu üç bilirkişi nasıl olacak da "*heyet* olarak" rapor sunacaklardır?

Bilirkişi Savaş Bozbel'e ilişkin olarak İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi daha başka isabetsiz işlemler de yapmıştır. Burada açıklamalarımı kronolojik sırayla yapıyorum. Şavaş Bozbel ile ilgili eleştirilecek diğer hususları burada değil, biraz aşağıda zaman bakımından sırası geldiğinde vereceğim.

56. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından bilirkişi olarak seçilen Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Çağla Tansuğ, 15 Ağustos 2014 tarihli dilekçesiyle bilirkişilik görevinden çekilme talebinde bulunmuştur.

57. Yine aynı Mahkeme tarafından seçilen Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Özge Aksoylu da, 15 Eylül 2014 tarihinde kayda geçen 19 Ağustos 2014 tarihli dilekçesiyle bilirkişilik görevinden çekilme talebinde bulunmuştur.

Eleştiri 10.- Bilirkişilerin çekilme taleplerinde ileri sürdükleri sebepleri kişisel veri olarak görülebileceğinden endişe ederek buraya yazmıyorum. Ancak gerek adı geçen bilirkişilerin, gerekse diğer bilirkişilerin çekilme taleplerinde ileri sürdükleri sebeplerin inandırıcılıktan uzak olduğunu düşünüyorum. Burada not etmek isterim ki, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalının bu iki öğretim üyesi, bir rastlantı sonucu, sundukları dilekçelerinde, çekilme sebeplerini noktası virgülüne aynı cümleyle ifade etmişlerdir!

58. Mahkeme, 29 Ağustos 2014 tarihli ara kararıyla "Yrd. Doç. Dr. Çağla Tansuğ ve Yrd. Doç. Dr. Özge Aksoylu'nun bilirkişilik görevlerinden affına ve İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Galatasaray Üniversitesi'ne müzekkere yazılarak '*İdare Hukukunda Fransızca Bilen*' Öğretim Üyelerinin isim, adres ve telefon bilgilerinin istenmesine" karar vermiştir (**EK-41:** 29 Ağustos 2014 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 11.- İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Çağla Tansuğ ve Özge Aksoylu'nun bilirkişilik görevinden çekilme taleplerini, çekilme gerekçeleri belgelendirilmesini istemeden kabul etmiştir. Bilirkişiler ancak, hâkimlikten ret sebepleriyle kendilerini reddedebilirler veya tanıklıktan çekinme sebeplerine veya mahkemece kabul edilebilir diğer bir sebebe dayanarak, bilirkişilikten çekinebilirler. Çağla Tansuğ ve Özge Aksoylu'nun bu davada tanıklıktan çekilme sebepleri yoktur. HMK'nın 270'inci maddesine göre "a) bilgisine başvurulacak konuyu bilmeksizin, meslek veya zanaatlarını icra etmesine olanak bulunmayanlar. c) Bilgisine başvurulacak konu hakkında, meslek veya sanat icrasına resmen yetkili kılınmış olanlar" bilirkişilikten çekilemezler.

Gerek Çağla Tansuğ, gerekse Özge Aksoylu, her ikisi de, hem yüksek lisanslarını ve hem de doktoralarını Fransa'da Panthéon-Sorbonne (Paris 1) Üniversitesi Hukuk Fakültesinde yapmıştır[9]. Malum benim Ramazan Çağlayan'ın kitabına ilişkin 276 adet iddiamın en az yarısı Ramazan Çağlayan'ın Fransızca metinleri kendisinin çevirmediği, benim kitabımdan aldığına ilişkindir. Bu iddiaların doğru olup olmadığına ancak Fransızcayı çok iyi bilen idare hukukçuları karar verebilirdi. Zaten asıl Mahkeme de talimat yazısında bu sebeple seçilecek iki bilirkişinin "*Fransızca diline hâkim*" olmaları şartını koymuştu. Bu açıdan Çağla Tansuğ ve Özge Aksoylu, belki Türkiye'de bu davada bilirkişilik yapabilecek en ehliyetli iki kişiydi. Bilirkişilik görevinden çekilme dilekçelerinin mahkeme tarafından kabul edilmesiyle, bu dava, iki değerli bilirkişiden mahrum kalmıştır. Bu dava, aşağıda açıklanacağı üzere, Fransızca bilmeyen bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın düzenledikleri rapor esas alınarak karara bağlanmıştır.

9. *https://cv.gsu.edu.tr/tr/CV/cagla-tansug* (Erişim Tarihi: 25 Temmuz 2020); *https://avesis.gsu.edu.tr/oaksoylu/egitim* (Erişim Tarihi: 25 Temmuz 2020).

59. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 16 Aralık 2014 tarihli ara kararıyla İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalından Prof. Dr. İlhan Helvacı ile Doç. Dr. Başak Zeynep Baysal'ı bilirkişi olarak seçmiştir (**EK-42:** 16 Aralık 2014 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 12.- Mahkemenin İlhan Helvacı ve Zeynep Baysal'ı bilirkişi seçim işlemi hatalıdır, çünkü Ankara Mahkemesinin talimatında seçilecek bilirkişinin ikisinin "*idare hukuku öğretim üyesi*", birinin de *fikrî haklar hukuku uzmanı* olması şartı vardır. Zaten İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi de 21 Temmuz 2014 tarihli tensip kararıyla fikrî haklar uzmanı olarak Doç. Dr. Savaş Bozbel'i seçmişti. Şimdi de iki medenî hukukçuyu (herhalde fikrî haklar uzmanı sıfatıyla) seçmesi bizzat Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 9 Haziran 2014 tarihli talimat yazısına aykırıdır. Talimat yazısında açıkça "*iki idare hukuku öğretim üyesi ve bir fikri haklar uzmanı*"nın bilirkişi olarak seçilmesi istenmektedir.

İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi sayın hâkimi, ya talimat yazısını okumadan; ya da uzmanlık alanlarına bakmadan bilirkişileri seçmiştir. Bu iki seçenek arasında ortalama bir yol yoktur. Her iki seçenekte de sayın hâkim hatalıdır.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine yazdığı 27 Ekim 2014 tarih ve 54209 sayılı yazısında Prof. Dr. İlhan Helvacı ve Doç. Dr. Zeynep Baysal'ın idare hukuku değil, "Medeni Hukuk Anabilim Dalı öğretim üyesi" oldukları açıkça belirtilmiştir (Bkz. **EK-43**: "04.11.2015. Hâkim 23142" Notuyla Kaleme Havale Edilmiş, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 27 Ekim 2014 Tarih ve 54209 Sayılı Yazısı).

Bu arada belirtelim ki, bizim talimat mahkemesinin yanlış bilirkişileri seçtiğinden zamanında haberimiz olmadı. Çünkü İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin ara kararları vekilime tebliğ edilmedi.

Bu noktadan sonra talimat mahkemesi olan İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin yaptığı hatalar, aşağıda görüleceği gibi, üst üste binmekte ve içinden çıkılmaz bir hâl almaktadır. Aşağıda örneklerde görüleceği gibi aynı hata (idare hukuku öğretim üyesi yerine medenî hukuk veya ticaret hukuku öğretim üyesi seçilmesi hatası) arka arkaya dört ayrı defa daha tekrarlanmıştır.

Üzülerek belirtmek isterim ki, İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin davada bilirkişi seçiminde kendisinden beklenen özeni ve dikkati gösterdiğini söylemek zordur. Bu davanın 1 yıldan fazla süreyle gecikmesinde İstanbul Mahkemesinin sorumluluğu büyüktür.

60. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı Öğretim üyesi Doç. Dr. Başak Zeynep Baysal, 22 Aralık 2014 tarihli dilekçesiyle konunun uzmanı olmadığı gerekçesiyle bilirkişilik görevinden çekilme talebinde bulunmuştur.

61. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 13 Ocak 2015 tarihli ara kararıyla Doç. Dr. Başak Zeynep Baysal'ın bilirkişilikten affı ile yerine Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yalçın Tosun'un atanmasına karar vermiştir (**EK-44:** 13 Ocak 2015 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 13.- İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Doç. Dr. Başak Zeynep Baysal'ı görevden alıp yerine Doç. Dr. Yalçın Tosun'u ataması da hatalıydı; çünkü Yalçın Tosun, idare hukuku öğretim üyesi değil, fikrî haklar uzmanıydı ve dosyada talimata göre olması gereken sayıda zaten fikrî haklar uzmanı bilirkişi vardı.

62. 6 Şubat 2015 tarihli ara kararından Yalçın Tosun'un "üzerindeki iş yükü ve akademik çalışmaları nedeni" ile bilirkişilikten affını istediği anlaşılmaktadır.

63. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 6 Şubat 2015 tarihli ara kararıyla Yalçın Tosun'un bilirkişilikten affı ile, yerine İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Aydın Gülan'ın atanmasına karar vermiştir (**EK-45:** 6 Şubat 2015 Tarihli Ara Karar).

Böylece nihayet İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi doğru bir karar vermiştir. Mahkemenin bu kararı isabetlidir. Çünkü Yalçın Tosun fikrî haklar uzmanıdır ve zaten dosyada bir fikri haklar uzmanı bilirkişi vardır. Yerine Ankara Mahkemesinin talimat yazısına uygun olarak "*Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyesi*" olarak Prof. Dr. Aydın Gülan'ın bilirkişi olarak atanması doğrudur.

64. Ne var ki, Prof. Dr. Aydın Gülan, 24 Nisan 2015 tarihli dilekçesiyle bilirkişilik görevinden çekilme talebinde bulunmuştur. Aydın Gülan'ın çekilme talebi, İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 1 Temmuz 2015 tarihli ara kararıyla kabul edilmiş, kendisi bilirkişilik görevinden alınmıştır (**EK-46:** 1 Temmuz 2015 Tarihli Ara Karar).

Eleştiri 14.- Sayın Aydın Gülan, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı Başkanı olan kıdemli idare hukuku profesörüdür. Ayrıca talimatta aranan "*Fransızca diline hâkim olma*" şartını da yerine getirmektedir. Dolayısıyla bu dava için iyi bir bilirkişi olabilirdi. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Aydın Gülan'ın görevden çekilme talebini reddetmesi veya en azından sayın Gülan'ın ileri sürdüğü sebepleri belgelemesini istemesi uygun olurdu.

65. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 1 Temmuz 2015 tarihli ara kararıyla Prof. Dr. Aydın Gülan'ın yerine Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Fülürya Yusufoğlu'nun resen seçilmesine karar vermiştir (EK-46: 1 Temmuz 2015 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 15.- İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bu kararı da, üst üste verdiği yanlış kararlardan biridir. Fülürya Yusufoğlu, idare hukuku öğretim üyesi değil, fikrî haklar öğretim üyesidir. Sayın hâkim, ya kendisine gelen talimat yazısını okumadan, ya da uzmanlık alanına bakmadan Fülürya Yusufoğlu'nu bilirkişi olarak seçmiştir. Oysa talimat yazısında iki idare hukuku ve bir fikri haklar öğretim üyesinin bilirkişi olarak seçilmesi istenmektedir. Yeni seçilen bilirkişi Fülürya Yusufoğlu fikrî haklar uzmanıdır ve dosyada o tarih itibarıyla zaten iki tane (Savaş Bozbel ve İlhan Helvacı) fikrî haklar uzmanı bilirkişi vardır.

66. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Hukuk Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. İlhan Helvacı, 9 Temmuz 2015 tarihli dilekçesiyle "*yürüttüğü akademik çalışmaların yoğunluğu, yaptığım bilimsel çalışmaların ağırlığı nedeniyle*" bilirkişilik görevinden affedilmesini arz ve istirham etmiştir.

67. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 12 Temmuz 2015 tarihli ara kararıyla Bilirkişi Prof. Dr. İlhan Helvacı'nın bilirkişilikten affına ve yerine Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Cüneyt Bellican'ın seçilmesine karar vermiştir (**EK-47:** 14 Temmuz 2015 Tarihli Ara Kararı).

Eleştiri 16.- İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bu kararı da yanlıştır. Çünkü sayın Cüneyt Bellican fikri haklar uzmanıdır; dosyada o an itibarıyla zaten fikrî haklar uzmanı iki bilirkişi (Savaş Bozbel, Fülürya Yusufoğlu) vardır. Oysa Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin talimatında bilirkişilerden ikisinin idare hukuku uzmanı ve birinin fikrî haklar uzmanı olması istenmektedir. Maalesef İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin sayın hakiminin son dört ara kararında bilirkişi seçerken, kendisinden beklenilen özeni gösterdiğini söylemek çok zordur. Sayın hâkim, ya talimatı okumadan, ya da seçtiği bilirkişilerin uzmanlık alanlarına bakmadan üst üste dört defa yanlış bilirkişiler seçmiştir!

Eleştiri 17.- Muhtemelen dikkatli okuyucular, "iyi güzel de, siz niye, Mahkemenin bu yanlış bilirkişi seçimlerine zamanında itirazda bulunmadınız" diyeceklerdir. İtirazda bulunamadık, çünkü bu yanlış bilirkişi seçimlerinden benim veya vekilimin haberi olmadı. Mahkemenin aldığı bilirkişi seçimine ilişkin ara kararları vekilim Fahrettin Kayhan'a tebliğ edilmedi. (Zaten İstanbul Mahkemesinin söz konusu ara kararlarında da ara kararların davanın taraflarına tebliğ edilmesine ilişkin bir hüküm yoktur). Dosya İstanbul'da iken, bir yıl dokuz ay boyunca, yukarıda açıklandığı gibi, Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi huzurunda boş yere tam 11 duruşma yapılmıştır. Bu duruşmaların hepsine vekilim Fahrettin Kayhan katılmıştır. Bu duruşmalara İstanbul'da seçilen bilirkişilerin ismi yansımamıştır. Duruşma tutanakları yukarıda açıklandığı gibi "*İstanbul'a yazılan talimata*

cevap yok; cevabın beklenilmesine" tarzında cümlelerden ibarettir (Yukarıda 38 ilâ 49 numaralı paragraflara ve o paragraflara ek olarak zikredilen EK-30 ile EK-38 arasında yer alan duruşma tutanaklarına bakılabilir). Dosya kendisine dönünceye kadar bu durumdan Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin de bilgisi yoktu.

İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin bilirkişi seçimine ilişkin ara kararlarını bize tebliğ etmemesi, bizzat Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine gönderdiği 27 Mayıs 2014 tarihli talimat yazısına da aykırıydı. Zira bu yazıda "*bilirkişilerin seçiminden sonra taraf vekillerine tebliğ edilmesi*" hususu açıkça belirtilmiştir (EK-29: 27 Mayıs 2014 Tarihli Talimat Gönderme Yazısı).

Bir Genel "Gözlem.- Talimat mahkemesinin üst üste yaptığı bu hatalar, bize yargılamada çelişme ilkesinin, yargılamaya tarafların katılması ve yüz yüze yargılama ilkelerinin ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Bu ilkelere uyulsaydı, mahkeme, üstü üste yanlış bilirkişiler seçmeyecek ve bu dava boş yere bir buçuk yıl uzamayacaktı. Davayı tarafların uzağına göndermemek gerekir. Keza talimat mahkemesindeki yargılama kalitesinin asıl mahkemedeki yargılama kalitesinden düşük olma ihtimali yüksektir.

68. Bilirkişi olarak görevlendirilen sayın Cüneyt Bellican ve sayın Fülürya Yusufoğlu dava konusu uyuşmazlığın çözümünde gerekli olan idare hukuku konusunda bilgi sahibi olmadıklarından bilirkişilikten affını talep etmişlerdir. Haklılar. (Dosyada görevden çekilme dilekçelerini bulamadım; ama 11 Aralık 2015 tarihli ara kararından bu anlaşılıyor).

69. Önceki kararından 6 ay geçtikten sonra, İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 11 Aralık 2015 tarihli ara kararıyla, Cüneyt Bellican ve Fülürya Yusufoğlu'nun bilirkişilik görevinden affına ve yerlerine Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Hasan Nuri Yaşar ile İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Saibe Oktay Özdemir'in seçilmesine karar vermiştir (**EK-48:** 11 Aralık 2015 Tarihli Ara Karar).

Eleştiri 18.- Prof. Dr. Hasan Nuri Yaşar'ın bilirkişi olarak seçilmesi talimata uygundur; çünkü Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyesidir. Ama Prof. Dr. Saibe Oktay Özdemir'in bilirkişi olarak seçilmesi talimata aykırıdır. Çünkü idare hukuku değil; medenî hukuk öğretim üyesidir.

70. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi idare hukuku öğretim üyesi Prof. Dr. Hasan Nuri Yaşar, 7 Ocak 2016 tarihli dilekçesiyle "*iş yoğunluğu nedeniyle*" bilirkişilik görevinden çekilme başvurusunda bulunmuştur.

Eleştiri 19.- Prof. Dr. Hasan Nuri Yaşar, Fransızca bilen bir idare hukuku öğretim üyesidir. Dolayısıyla bilirkişi olarak seçilmesi talimata uygundu. Bilebildiğim kadarıyla sayın Hasan Nuri Yaşar'ın tanıklıktan çekinme sebep-

leri yoktu. Dolayısıyla Mahkeme, Hasan Nuri Yaşar'ın "*iş yoğunluğu nedeniyle*" bilirkişilik görevinden çekilme talebini, rapor düzenlenmesi için kendisine uygun süre vererek, reddedebilirdi. Prof. Dr. Hasan Nuri Yaşar'ın 7 Ocak 2016 tarihli bilirkişilikten çekilme dilekçesi hakkında İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin ne karar verdiğini ben dosyada bulamadım. Ama her hâlükârda sayın Yaşar'ın "*iş yoğunluğu nedeniyle*" bilirkişilik görevinden çekilme talebini ben yanlış buluyorum. Kendisi bu davada bilirkişilik yapabilecek kişilerden biriydi.

71. Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi ticaret hukuku öğretim üyesi Prof. Dr. Savaş Bozbel, UYAP'ta 16 Ocak 2016 tarihi ile kayıtlı olan dilekçesiyle "*dosyayı alıp ilk incelemeden sonra, dosyanın taraflarını öğrendiğimde, bu dosyada tarafsız kalamayacağı, bu nedenle, bu dosyadan affını*" talep etmiştir. Prof. Dr. Savaş Bozbel'in dilekçesinin kendisinde tarih ve keza hâkimin havale tarihi yoktur. Dilekçe UYAP'ta 16 Ocak 2016 tarihi ile kayıtlıdır.

Eleştiri 20.- Yukarıda da belirtildiği gibi İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından **Savaş Bozbel'in bilirkişi olarak seçilmesi tarihi 21 Temmuz 2014'tür** (Bkz. EK-40: 21 Temmuz 2014 tarihli Talimat Tensip Zaptı). Bilirkişinin yemin ve **dosyayı teslim tarihi ise 31 Aralık 2015'tir** (Bkz. **EK-49:** 21 Aralık 2015 tarihli Bilirkişi Dosya Teslim Tutanağı). Arada tam **1 yıl 5 ay 10 günlük** bir fark vardır.

UYAP'taki dosyada bilirkişi Savaş Bozbel'e ne zaman ilk defa davetiye çıkarıldığına ilişkin bir belge yoktur. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, bilirkişi olarak seçtiği sayın *Savaş Bozbel'e ne zaman tebligatta bulunmuştur?*

İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin müzekkeresine yazdığı 15 Eylül 2015 tarihli cevap yazısında şöyle bir ibare vardır: "Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Cüneyt Bellican, Galatasaray Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Fülürya Yusufoğlu ile *Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Savaş Bozbel atanmış olup, kendilerine dosyayı teslim almaları için davetiye çıkartıldığı ancak henüz dosyayı teslim almadıkları dosya tetkikinden anlaşılmıştır*" (**EK-50:** İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 15 Eylül 2015 tarihli Cevap Yazısı). Savaş Bozbel'e dosya teslim tarihi 31 Aralık 2015'tir. İstanbul Mahkemesinin Ankara Mahkemesine yazdığı 15 Eylül 2015 tarihli yazısında, Savaş Bozbel'e davetiye çıkartıldığı, ama dosyayı gelip almadığı yazılıdır. Mahkemenin Savaş Bozbel'e ne zaman davetiye çıkardığı belli değildir.

72. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 26 Ocak 2016 tarihli kararıyla talimatın Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine bilâ ikmâl, yani gereğini yerine getiremeden iade edilmesine karar vermiştir (EK-39: İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 26

Ocak 2016 Tarihli Talimat İade Kararı). Dosya bu karar uyarınca İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine 8 Şubat 2016 tarihinde iade edilmiştir. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi İstanbul'a talimat yazılmasına 21 Mayıs 2014 tarihli duruşmada karar vermiştir. Talimat bir yıl dokuz ay sonra yerine getirilemeyerek iade edildiğine göre, dava yok yere bir yıl dokuz ay uzamıştır.

C. ANKARA 2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ ÖNÜNDE TALİMAT SONRASI DÖNEM (8 ŞUBAT 2016-6 EKİM 2017)

73. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, talimatı, bilâ ikmâl, 8 Şubat 2016 tarihli kararıyla Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine iade edince, Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 16 Şubat 2016 tarihli ara kararıyla, "bilirkişi incelemesi hususunda yeniden değerlendirme yapmak üzere yeni duruşma günü belirlenmesine" karar vermiştir (**EK-51:** 16 Şubat 2016 Tarihli Ara Karar).

74. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi 24 Şubat 2016 tarihinde **21'inci duruşmasını** yaptı ve "*dosyanın ara kararı doğrultusunda resen seçilecek üç kişilik bilirkişi heyetine tevdiine*" karar verdi (**EK-52:** 24 Şubat 2016 tarihli Duruşma Tutanağı).

Eleştiri 21.- Bu davanın 14 Mart 2012 tarihinde açıldığını hatırlatalım. Yani davanın açılmasından dört yıl geçtikten sonra dava başa dönmüştür. Ankara'da yeni bir bilirkişi heyeti oluşturulması işine tekrar başlanmıştır. Dört yıl boş yere geçmiştir.

75. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi 24 Şubat 2016 tarihli 21'inci duruşmasından sonra, tarihli 1 Mart 2016 tarihli bilirkişi seçim kararıyla Prof. Dr. Ali Dursun Ulusoy, Doç. Dr. Cüneyt Ozansoy ve Doç. Dr. Hamdi Pınar'ı bilirkişi olarak seçmiştir (**EK-53:** 1 Mart 2016 Tarihli Ara Kararı).

76. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 4 Mayıs 2016 tarihinde **22'nci duruşmasını** yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-54**: 4 Mayıs 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı).

77. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi **23'üncü duruşmasını** 22 Haziran 2016 tarihinde yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-55**: 22 Haziran 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı).

78. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi **24'üncü duruşmasını** 26 Ekim 2016 tarihinde yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine ve bilirkişilere ihtar çekilmesine karar verdi (**EK-56**: 26 Ekim 2016 Tarihli Duruşma Tutanağı).

79. Nihayet Prof. Dr. Ali Dursun Ulusoy, Doç. Dr. Cüneyt Ozansoy ve Doç. Dr. Hamdi Pınar'dan oluşan Bilirkişi Heyeti raporunu UYAP'taki kayda göre 2 Kasım 2016 tarihinde Mahkemeye sundu. Bilirkişi raporunun ilk sayfasının sağ üst köşesinde *"10 Ekim 2016"* tarihi vardır. Yard. Doç. Dr. Hamdi Pınar imzalı muhalefet şerhinin ise sonunda *"2.11.2016"* tarihi bulunmaktadır. Çoğunluk görüşü 19, muhalefet şerhi ise 15 sayfa uzunluğundadır. Bilirkişi raporu yukarıda s.22-27'de açıkladığımız gerekçeyle buraya konulmamıştır.

Bilirkişi raporunun Prof. Dr. Ali Dursun Ulusoy ve Doç. Dr. Cüneyt Ozansoy imzalı çoğunluk görüşünde Ramazan Çağlayan'ın kitabında benim kitabımdan yapılmış usûlsüz alıntıların bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yard. Doç. Dr. Hamdi Pınar imzalı muhalefet şerhinin ise "Sonuç" kısmında şöyle denmiştir: "Bu açıklamalar çerçevesinde dava konusu uyuşmazlıkta intihal iddialarının tek ve farklı eserlerde geçen ifadelerle birlikte karşılaştırılması gerektiği hâlde ve yukarıdaki soruların tamamın cevaplandırılmadığı bir raporun telif hukuk açısından eksiklik taşıyacağından, heyetin çoğunluk görüşüne katılmadığımı saygılarımla sunarım".

80. Mahkeme bilirkişi raporunu taraflara tebliğ etti.

81. Karşı taraf bilirkişi ek raporuna karşı beyan dilekçesini 22 Kasım 2016 tarihinde sundu. Davalı vekili Avukat M. Kaan Koçali beş sayfa uzunluğunda bir beyan dilekçesi sundu. Bu beyan dilekçesinin ekinde Ramazan Çağlayan da davalı asıl sıfatıyla 74 sayfa uzunluğunda "Davalı asil Prof. Dr. Ramazan Çağlayan'ın 10 Ekim 2016 tarihli bilirkişi raporuna karşı beyan ve itirazlarının sunulmasından ibarettir" konulu bir dilekçe sundu. (Beyan dilekçesi ve eki üzerinde sahibinin fikri hakları olduğu düşüncesiyle burada yayınlanmamaktadır. Bu konuda yukarıda s.26-28'e bakılabilir. Bunu arzu ediyorsa sahibi yayınlayabilir).

82. Vekilim Fahrettin Kayhan bilirkişi raporuna karşı beyanlarımızı 24 Kasım 2016 tarihli dilekçesiyle mahkemeye sundu (**EK-57:** Bilirkişi Raporuna Karşı Fahrettin Kayhan'ın 24 Kasım 2016 Tarihli Beyan Dilekçesi).

83. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi **25'inci duruşmasını** 25 Ocak 2017 tarihinde yaptı ve "dosyanın son raporu düzenleyen bilirkişi heyetine tevdi ile "iddiaları ayrı ayrı değerlendirilen başka bir ifade ile '... Örneklerde de aynı durum vardır şeklinde' açıklama ile yetinilmemesi nedeni ile ek rapor düzenlenmesinin istenilmesine" karar verdi (**EK-58**: 25 Ocak 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı).

84. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi **26'ncı duruşmasını** 2 Mart 2017 tarihinde yaptı ve bilirkişiden ek raporun beklenilmesine karar verdi (**EK-59**: 2 Mart 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı).

85. Bilirkişi heyetinin çoğunluk üyeleri Ali Dursun Ulusoy ve Cüneyt Ozansoy ek raporlarını 2 Mart 2017 tarihinde sundular. Muhalefet şerhi yazan Hamdi Pınar ise ek raporunu bu tarihte sunmadı.

86. Karşı taraf, Ali Dursun Ulusoy ve Cüneyt Ozansoy imzalı ek bilirkişi raporuyla ilgili beyan dilekçesini 23 Mart 2017 tarihinde sundu.

87. Mahkeme **27'nci duruşmasını** 3 Mayıs 2017 günü yaptı ve muhalif bilirkişi üyesi Hamdi Pınar'ın ek raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-60**: 3 Mayıs 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı).

88. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, **28'inci duruşmasını** 31 Mayıs 2015 günü yaptı ve muhalif bilirkişi üyesi Hamdi Pınar'ın ek raporunun döndüğünü tespit etti ve tahkikatın bittiği taraflara tefhim etti ve gelecek celsenin sözlü duruşma olarak belirlenmesine karar verdi (**EK-61**: 31 Mayıs 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı).

89. Mahkeme, 12 Haziran 2017 tarihli ara kararıyla sözlü duruşma gününün 12 Temmuz 2017 günü, saat 10.40 olarak belirlenmesine karar verdi (**EK-62:** 12 Haziran 2017 Tarihli Ara Kararı). Böylece dosya karar aşamasına gelmiş oldu.

90. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 12 Temmuz 2017 tarihli **29'uncu duruşmada** davamın kısmen kabulüne karar verdi (**EK-63:** 12 Temmuz 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı).

91. İzleyen günlerde Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi gerekçeli kararını yazdı ve taraflara tebliğ etti (**EK-64:** 12 Temmuz 2017 Tarih ve E.2012/49, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar) (Gerekçeli kararın tebliğe çıkarılma tarihi 1 Ağustos 2017'dir).

II. DEĞERLENDİRME

Burada önce gerekçeli kararın kendisi, sonra da ilk derece yargılaması süreci değerlendirilecektir.

A. 12 TEMMUZ 2017 TARİH VE K.2017/292 SAYILI GEREKÇELİ KARARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Önce gerekçeli kararın kendisi hakkında bilgi verelim.

Gerekçeli karar 292 sayfa uzunluğundadır. Gerekçeli kararda 104 adet örnek üzerinden davalı Ramazan Çağlayan'ın yaptığı usûlsüz alıntılar tek tek tespit edilmektedir. Bu amaçla gerekçeli kararda karşılaştırma tabloları yapılmıştır. Tablonun sol sütununda benim kitabımdaki asıl paragraf veya paragraflar, sağ sütununda ise sayın Ramazan Çağlayan'ın dava konusu kitabında bulunan benim kitabımdan usûlsüz bir şekilde alıntılanmış olduğunu

iddia ettiğim paragraf veya paragraflar verilmiştir. Bu iki sütunun altına yer alan birinci satırda benim söz konusu paragraf veya paragraflara ilişkin iddiam, izleyen satırda Ramazan Çağlayan'ın söz konusu paragraf veya paragraflar ilişkin savunması, üçüncü satırında ise söz konusu paragraf veya paragraflara ilişkin bilirkişi raporunda yapılan değerlendirme ve mahkemenin kanaati verilmiştir.

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi bu şekilde, 104 tabloyla karşılaştırmalı bir inceleme yaptıktan sonra, gerekçeli kararında şöyle denmektedir:

> "Davacı iddialarını davalıya ait eserin Ankara 2011 basısında yer alan 276 örnekle somutlaştırmıştır.
>
> Son düzenlenen asıl ve ek rapor kapsamlarına, incelenen davacı ve davalı eserlerinin içeriğine ve tüm dosya kapsamına göre, davacının 13, 20, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 32, 36, 43, 44, 46, 51, 52, 53, 54, 59, 60, 63, 64, 65, 73, 78, 79, 80, 91, 96, 97, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 109, 111, 112, 113, 114, 120, 121, 127, 137, 142, 148, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 160, 161, 162, 166, 167, 168, 169, 170, 172, 177, 180, 181, 182, 183, 190, 195, 197, 202, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 229, 236, 248, 251, 257, 259, 264, 269, 271, 273, 276 sayılarıyla örneklendiği parçaların, davalının Eylül 2011 tarihli "İDARÎ YARGILAMA HUKUKU" isimli eserine, davacının Bursa 2003 tarihli "İDARE HUKUKU" isimli eserinden usûlsüz iktibas yoluyla konulduğu kanısına ulaşılmıştır.
>
> Zira yukarıda koruma konularıyla ilgili olarak belirtilen açıklamalarda yazılı maddi emarelerin tümü, bu parçalar için gerçekleşmiş durumdadır.
>
> Davacının iddia konusu ettiği ve örneklendirdiği eserlerle ilgili diğer parçaların usûlsüz iktibas olmadığı belirlenmiştir.
>
> Aşağıda usûlsüz iktibasta bulunulduğu ifade edilen, iddia konusu davacı ve davalı eserlerinin ilgili parçaları tablo hâlinde karşılıklı yanyana konulmuş, her iki tarafın bu parçalara yönelik iddiaları ve savunmaları hemen altlarına yazılmış ve en son kısma da bilirkişi raporları ile mahkememizin kanaati her bir parça için ayrı ayrı belirtilmiştir" (Gerekçeli Karar, s.9).

[Gerekçeli kararın bundan sonraki 244 sayfa uzunluğundaki kısmında, tablolar üzerinden 104 adet örnek üzerinde paragraflar arasında karşılaştırma yapılarak usûlsüz alıntı olup olmadığı tespit edilmektedir].

[*Gerekçeli Karar, s.255'ten devamla*] "Kanaat kısımlarında da gösterildiği üzere, belirtilen örneklere konu eser parçalarına yönelik iktibaslar FSEK'in aradığı koşullara göre yapılmamıştır. Yukarıda sayıları verilen ve tablolarda metinleri gösterilen örneklerin, -tablolarda ayrı ayrı gösterildiği üzere-, bir kısmında kaynak gösterilmemiş, bir kısmında yetersiz veya yanıltıcı kaynak

gösterilmiş, bir kısmında da iktibasın miktarı amacıyla mütenasip olmamış ve maksadın haklı göstereceği ölçü aşılmıştır.

İktibas hakkı kötüye kullanılarak, esasa ve şekle ilişkin şartlara uyulmadan iktibas yapılması yararlanılan eserin sahibinin fikri hakları ihlâl eder ve FSEK'te manevi ve mali hakların ihlâli hâlinde öngörülen müeyyidelerin uygulanması gerekir.

Çoğaltılarak yayınlanan eserdeki usûlsüz iktibaslar, kullanılan eser parçaları da bu suretle usûlsüz çoğaltılmış ve yayılmış olacağı için, asıl eser sahibine ait çoğaltma ve yayma haklarını ihlâl eder. Zira fikri haklar eserin bütünü kadar, parçalarını da kapsar ve iktibasta kullanılan eser parçaları eserin bütünü gibi koruma altındadır (FSEK, m.13/2). İktibaslarda yararlanılacak eserin özelliğini yanlış ve eksik aksettirecek veyahut bozacak şekilde değişiklik, ekleme ve kısaltmalar yapılmışsa, o takdirde eser sahibinin eserde de değişiklik yapılmasını yasaklama ve eserin bütünlük ve özelliğini koruma hususunda manevi hakları da tecavüzü uğramış olur. İktibasın şekli şartlarına aykırılık, özellikle iktibasın belli edilmemesi ve iktibas edenin kullandığı eser parçalarını kendine mal etmesi, kaynak göstermemesi, yanlış veya kifayetsiz yahut aldatıcı kaynak göstermesi hâllerinde ise, eser sahibinin eserde adını belirtme hususundaki manevi hakkı ihlâl edilmiştir. Bütün bu hâllerde ilgili mali ve manevi hakları korumak için öngörülmüş olan hukuk davaları açılarak oradaki müeyyidelerin uygulanması eser sahibi veya halefleri tarafından talep olunabilir.

Sonuç olarak davalının; davacıya ait eserin korunan parçalarını yukarıda belirtildiği şekilde çoğalttığı, yaydığı, bir kısmında eser sahibinin adına yer vermeksizin, bir kısmında eksik ve yanıltıcı kaynak gösterme ve bir kısmını da alınan parçanın mahiyet ve hususiyetini bozacak biçimde değiştirerek umuma arz ettiği saptanmıştır…" (Gerekçeli Karar, s.255).

Kararın hüküm kısmı ise şöyledir:

"HÜKÜM:

Davanın kısmen kabulüne,

Davalı Ramazan Çağlayan'ın eser sahibi, davalı şirketin yayımcısı olduğu Eylül 2011 bası tarihli İDARİ YARGILAMA HUKUKU isimli eserin 1. basısında yer alan aşağıdaki kısımların, davacıya ait "Bursa 2003 bası tarihli İDARE HUKUKU Cilt 1, Cilt 2" isimli eserden 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre usulsüz iktibas edilmiş olduğunun; eylemin bu nedenle davacının eserden kaynaklanan mali ve manevi haklarına tecavüz ve haksız fiil oluşturduğunun tespitine,

[Hükmün bundan sonraki kısmında Ramazan Çağlayan'ın kitabından alınan toplam 104 adet örneğe ilişkin toplam 36 sayfa uzunluğunda metinler paragraf paragraf listelenmiştir. Söz konusu metinlerden sonra gerekçeli karar şu şekilde devam etmektedir:]

> Yukarıdaki usûlsüz iktibasları içeren davalıya ait kitabın aslı ve tedavüldeki çoğaltılmış nüshalarının toplanmasına, bunlardan usûlsüz iktibasları içeren kısımların anılan eserden çıkarılmak suretiyle tecavüzün ref'ine,
>
> 1000 TL maddi ve 5000 TL manevi tazminatın 30.11.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı Ramazan Çağlayan'dan alınarak davacıya verilmesine,
>
> Kararın kesinleşmesine müteakip özetinin, masrafı davalılara ait olmak üzere, tüm Türkiye'de yayımlanan gazetelerden birinde, bir defa ilânına,
>
> Fazla istemin reddine…" (**EK-64:** Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 Tarih ve E.2012/49, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar, Bkz. *infra,* s.332-382).

* * *

Şimdi kararın **metnine ve şekline ilişkin** birtakım gözlemlerde bulunmak isterim. Gerekçeli karar toplam 292 sayfadır[10]. Karar uzundur; ama kararın benim iddialarımı ayrıntılarıyla tartışan bir karar olduğu sanılmamalıdır. Kararın 10 ile 254'üncü sayfalarında 104 adet tablo vardır. Bu tabloların sol sütununda benim kitabımdan alınmış asıl paragraf veya paragraflar, sağ sütununda ise Ramazan Çağlayan'ın kitabından alınmış paragraf veya paragraflar verilmiştir.

Bu iki sütunun altına yer alan "*Davacı İddiası*" başlıklı birinci satırda benim söz konusu paragraf veya paragraflara ilişkin iddialarım, "*Davalı Savunması*" başlıklı ikinci satırda Ramazan Çağlayan'ın söz konusu paragraf veya paragraflara ilişkin savunması onun, "*Bilirkişi Görüşü ve Kanaat*" başlıklı üçüncü satırda ise söz konusu paragraf veya paragraflara ilişkin bilirkişi raporunda yapılan değerlendirme ve mahkemenin kanaati verilmiştir.

"*Bilirkişi Görüşü ve Kanaat*" başlıklı üçüncü satırda çoğunlukla bilirkişi raporundan kes-kopyala-yapıştır yoluyla alınmış paragraflar vardır. Tablonun bu satırında nerede bilirkişi görüşünün bittiği ve nerede mahkemenin kanaatinin başladığı kolayca anlaşılamamaktadır. "*Bilirkişi Görüşü ve Kanaat*" başlıklı satırda mahkemenin yaptığı şey, çoğunlukla bilirkişi raporundan ilgili örneğe ilişkin değerlendirmeyi almaktan ibarettir. Mahkemenin "Bilirkişi Görüşü" başlıklı satırın altına "*Mahkemenin Tespiti ve Kanaati*" başlıklı bir dördüncü satır açması ve burada örneğe ilişkin kendi değerlendirmesini açıkça yapması çok daha isabetli olurdu.

Mahkemenin gerekçeli kararının içeriğine geçmeden, şekle ilişkin bir hususu da daha belirtmek isterim: Gerekçeli kararda bilirkişi isimleri baş harfleriyle kısaltılmıştır. "Ön Sorunlar" başlıklı bölümde açıkladığım gibi bu

10. Ancak kararın kendisinde sayfa numaraları yoktur. Karardaki sayfa numaraları tarafımdan elle sayılmak suretiyle tespit edilmiş ve sayfanın altına tarafımızdan yazılmıştır.

yanlıştır (s.19). Bir mahkeme kararında bilirkişi isimlerinin gizlenmesinin meşru gösterecek bir neden yoktur. Bilirkişi raporu, raporu hazırlayan kişilerin fikri eseridir; bilirkişi raporundan alıntı yapılırken rapor sahibinin isminin zikredilmesi gerekir. Ayrıca bilirkişilerin isimlerini gizlenmesinin yargılama açısından bir anlamı ve gereği yoktur. Bilirkişi raporu bir delildir. Tanık ismi nasıl gizlenemez ise bilirkişi ismi de gizlenemez. Bilirkişi isimleri gizlendikten sonra karar üzerinde kamunun bilgi edinme hakkı nasıl gerçekleşecektir? İsmi gizlenmiş bilirkişi üzerinde kamuoyu nasıl olup da denetim yapacaktır?

Şimdi gerekçeli kararı **içerik açısından** inceleyelim.

Dava dilekçesinin ekinde sunduğum *"EK-3: Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi"* başlıklı 251 sayfa uzunluğundaki belgede Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında benim *İdare Hukuku* isimli kitabımdan yaptığı usûlsüz alıntılara 276 adet örnek verdim. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, *bu 276 adet örneğin sadece 104'ünde bana hak vermiş*, bunlarda usûlsüz alıntı olduğuna karar vermiştir.

Burada altını çizerek belirtmek isterim ki, Mahkemenin usûlsüz alıntı olarak kabul etmediği 172 adet örnekte de usûlsüz alıntı bulunduğunu düşünüyorum. Bir örnek:

ÖRNEK 47:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.308:

> ***Tanım:*** Yetki, bir idarî makamın belirli bir işlemi yapabilme ehliyetidir[183]. Başka bir ifadeyle yetki, bir idarî makamda bulunan kişi veya kişilerin kamu tüzel kişisi adına hukukî işlemler yapabilme ehliyetidir[184].
>
> [183] RİCCİ Jean-Claude, Droit Administartif, Paris 1996, s.63.
> [184] AUBY/DRAGO, age., C.II, s.244.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.635:

> **Tanım.-** "Yetki (*compétence*)", bir idarî makamın belirli bir işlemi yapabilme ehliyeti olarak tanımlanabilir[1]. Diğer bir ifadeyle, yetki, idarî makamı işgal eden kişi veya kişilerin kamu tüzel kişisi adına hukukî işlemler yapabilme ehliyetidir[2].
>
> 1. Ricci, *op. cit.,* s.63; Bénoit, *op. cit.,* s.470.
> 2. Auby ve Drago, *op. cit.,* c.II, s.244.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki iki cümlesi ile benim iki cümlem arasında çok büyük bir benzerlik vardır. Ramazan Çağlayan'ın iki cümlesinde toplam 28 kelime vardır ve bu 28 kelimenin 26'sı benim iki cümlemdeki kelimelerdir ve benim cümlelerimdeki aynı sırayla geçmektedir. İki yazarın bir rastlantı sonucu aynı 26 kelimeyi aynı sırayla kullanmaları mümkün müdür? Yukarıdaki iki cümlenin benim kitabımdan alınmış oldu-

ğunun bir kanıtı daha vardır: Bu cümleler için Ramazan Çağlayan'ın dipnotlarda atıf yaptığı kaynaklar, benim kitabımda aynı cümleler için benim atıf yaptığım kaynaklardır. Üstelik söz konusu kitapların aynı baskılarına atıf yapıyoruz. Bu bir rastlantı olabilir mi? Sadece ana metinde değil, ana metinle birlikte dipnotlarında benzerliğin sürmesi usûlsüz alıntının tipik bir delilidir. Ramazan Çağlayan'ın söz konusu iki cümleyi, tırnak içinde vermesi ve dipnotlarda da bana atıf yapması gerekirdi.

Dava dilekçemize ekli "EK-3" isimli belgede Örnek 47'ye ilişkin Ramazan Çağlayan'ın cümlelerinin "kaynaksız alıntı" ve dipnotlarının da "aldatıcı mahiyette kaynak gösterme" oluşturduğunu iddia etmiştim. Maalesef Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, bu örneğe ilişkin bana hak vermedi. Gerekçeli kararda da bu örneğe ilişkin neden bana hak vermediği, yani bu örneğin neden usûlsüz alıntı oluşturmadığı hususu açıklanmamıştır. Keza benim usûlsüz alıntı örneği olarak iddia ettiğim bunun gibi 172 adet örnekte de bunların neden usûlsüz alıntı olmadığı hususu açıklanmamıştır.

* * *

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, miktar olarak benim iddia ettiğim toplam usûlsüz alıntı sayısının yarısından azında usûlsüz alıntı olduğunu kabul etmiş olsa da, bu karar içerik olarak, esasen beni büyük ölçüde tatmin etmiştir. Bu kararın hakkını teslim etmek gerekir.

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E. 2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararı, *usûlsüz alıntının bütün biçimlerine* örnek sunan ve bunları değerlendiren Türk fikrî haklar hukukunda içtihat teşkil etmesi gereken önemli bir karardır.

Bu kararda sadece kaynaksız alıntılar değil, aldatıcı atıfla yapılan alıntılar, da usûlsüz alıntı olarak kabul edilmiştir. Keza bu kararda, çevirinin de bir fikrî eser olduğu, çevrilen metin orijinal Fransızca metinde bulunsa ve bu metne atıf yapılmış olsa bile, çevirinin alındığı yazara atıf yapılması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Yine bu kararda, alıntının kaynağı gösterilmiş olsa bile tırnak içinde verilmemiş "aynen alıntı"ların usûlsüz alıntı oluşturduğu kabul edilmiştir. Yine kararda maksadın haklı göstereceği nispeti aşan alıntıların kaynağı gösterilmiş olsa bile birer usûlsüz alıntı olduğu sonucuna varılmıştır[11]. Yine karada, alıntılanan bilgi içerik olarak genel bilgi olsa bile,

11. Kararda açıkça "kanaat kısımlarında da gösterildiği üzere, belirtilen örneklere konu eser parçalarına yönelik iktibaslar FSEK'in aradığı koşullara göre yapılmamıştır. Yukarıda sayıları verilen ve tablolarda metinleri gösterilen örneklerin, -tablolarda ayrı ayrı gösterildiği üzere-, *bir kısmında kaynak gösterilmemiş, bir kısmında yetersiz veya yanıltıcı kaynak gösterilmiş, bir kısmında da iktibasın miktarı amacıyla mütenasip olmamış ve maksadın haklı göstereceği ölçü aşılmıştır*" denmektedir (Bkz. EK-64: Gerekçeli Karar, s.255 [*infra,* s.377]).

bu bilgi alıntılanan yazarın cümleleriyle aktarılmış ise, bunun da usûlsüz alıntı oluşturduğu hüküm altına almıştır.

Şimdi bunları kısaca örnekleriyle açıklayalım:

1. Kaynaksız Alıntılar

Haliyle usûlsüz alıntının en bilinen şekli "kaynaksız alıntı"dır. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararında, dava konusu pek çok usûlsüz alıntı örneğinde, Ramazan Çağlayan'ın paragrafların benim kitabımdan alınmış olduğu, ama bana atıf yapılmamış olduğu tespit edilmiştir. Sadece bir örnek:

ÖRNEK 30

Ramazan Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku,* Ankara, Seçkin, 2011, s.280:

> İdarî işlemin yapılmasından önceye tekabül eden, karar almaya yetkili makamı bağlamayan; ancak bu makamı bilgilendirici, aydınlatıcı, yönlendirici nitelikteki işlemlere, hazırlık işlemleri ya da ön işlemler denilir. Bu tür işlemler, nihai işlemin gerçekleşmesi için, aşılması gereken safhaları oluşturur. Hazırlık

Kemal Gözler, *İdare Hukuku,* Bursa, Ekin, 2003, c.I, s.594:

> "Hazırlık işlemleri (*mesures préparatoires*)"[114], bir idarî kararın alınmasından önce yapılan, karar almaya yetkili makamı bağlamayan; ama bu makamı bilgilendirici, aydınlatıcı ve yönlendirici işlemlerdir. Bu tür işlemler, asıl işlemin hazırlık sürecinde aşılması gereken bir aşamayı oluştururlar[115].

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki kutudaki cümleleri benim cümlelerimden alınmıştır. Ama alıntının kaynağı gösterilmemiştir. Mahkeme de bizim iddiamıza hak vermiş ve Ramazan Çağlayan'ın bu paragrafın usûlsüz alıntı teşkil ettiğine karar vermiş ve Gerekçeli Kararın 23'üncü sayfasında[12] bu örneğe ilişkin şu tespitte bulunmuştur: "*Hazırlık işleminin tanımlandığı bu örnekte davalı konuyu davacı ile çok benzer ve hatta yer yer aynı kelimelerle açıklamış, ancak davacının eserine atıf yapmamıştır*" (Gerekçeli Karar, Örnek 39, s.23).

Alıntıyı bir yazardan yapıp, atıfı o yazara değil;başka bir yazara veya yazarlara yapmak da atıf yapılmayan yazar bakımından kaynaksız alıntı durumu oluşturur. Bir örnek:

12. Gerekçeli kararın metni kendi içinde numaralandırılmamıştır. Gerekçeli kararın UYAP'ta bulunan halindeki sayfalar tarafımdan elle sayılarak numaralandırılmıştır.

ÖRNEK 104

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.346:

Bu sebeplerden dolayı Fransız Danıştayı birçok alanda idarenin gösterdiği sebeplerin nitelendirilmesini denetlerken "açık değerlendirme hatası (*erreur manifeste d'appréciation*)" ilkesini uygulamaktadır. Açık değerlendirme hatası bulunmadıkça, denetlemeyi reddetmektedir[389]. Açık değerlendirme hatası, çok ağır ve apaçık olan, uzman olmayanların da anlayabileceği hatalardır[390]. Fransız hukukunda, açık değerlendirme hatası olup olmadığı şeklindeki denetime "minimum denetim (*contrôle minimum*)"[391] veya "sınırlı denetim (*contrôle restreint*)"[392] denilmektedir.

[389] CHAPUS, Droit Administartif, s.1039 vd.; AUBY/DRAGO, age., C.II, s.392 vd.; VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.322.

[390] AUBY/DRAGO, age., C.II, s.394.; VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.327.

[391] RİVERO, age., s.242

[392] CHAPUS, Droit Administartif, s.1038.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.796-697:

Yukarıda belirttiğimiz nedenden dolayı, Fransız Danıştayı birçok alanda idarenin sebep olarak gösterdiği olayların, durumların, fiillerin hukukî tavsifini denetlemeyi "açık değerlendirme hatası (*erreur manifeste de l'appréciation*)" olmadıkça reddetmektedir[721]. … Fransız Danıştayı bu alanlarda idarenin ancak "açık değerlendirme hatası (*erreur manifeste de l'appréciation*)" yapması durumunda olayların hukukî tavsifinin doğruluğunu denetlemektedir[733]. Açık değerlendirme hatası, çok ağır (*grossier*) ve apaçık (*flagrant*) hatalardır[734]. Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur; sıradan bir kişi bile bunların yanlış olduğunu anlayabilir[735]. Fransa'da hâkimin açık değerlendirme hatasına dayanarak yaptığı denetime, "minimum denetim (*contrôle minimum*)" [736] veya "sınırlı denetim (*contrôle restreint*)" [737] denmektedir.

721. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.II, s.322.
733. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *Traité, op. cit.,* c.I, s.590.
734. *Ibid.*
735. Auby ve Drago, *op. cit.,* c.II, s.394; Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.II, s.327.
736. Rivero, *op. cit.,* s.242.
737. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.,* c.I, s.1061.

Görüldüğü gibi sayın Ramazan Çağlayan, yukarıdaki paragrafı bütünüyle benden almakta ve hatta benim atıf yaptığım yazarlara dahi dipnotta atıf yapmaktadır. Ramazan Çağlayan'ın bu paragrafla ilgili hem ana metni, hem dipnotları benden alınmıştır. Ancak Ramazan Çağlayan, bana değil, başka yazarlara (benim kendilerine atıf yaptığım yazarlara atıf yapmaktadır). Ramazan Çağlayan bu alıntısı benim açımdan "kaynaksız alıntı" oluşturur.

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi de gerekçeli kararının 34'üncü sayfasında (Örnek 104) başlığı altında şu değerlendirmeyi yapmıştır:

"Bu örnekte davacı konuyu çeşitli Fransızca eserlere atıf yapmak suretiyle açıklamıştır. Davalı davacıyla çok benzer bir içerik ve ifade tarzıyla sunmuş ancak davacıya değil davacının da yararlanmış bulunduğu eserlere atıf yapmıştır. Aynı uzmanlık alanında çalışıyor, aynı konuda yazıyor olsalar da iki farklı yazarın bir meseleyi tesadüf eseri olarak bu kadar benzer bir ifade biçimiyle sunması, 4 farklı eserin aynı cümlelerini aynı sırayla alıntılaması olanak dışıdır. Burada davalı davacıdan alıntı yapmış ancak davacıya atıf yapmamıştır" (Gerekçeli Karar, s.34, Örnek 104).

2. Aldatıcı Atıfla Yapılmış Alıntılar

Belirli bir alıntı belirli bir yazardan alınıyorsa, sadece o yazara atıf yapmak gerekir. Alıntıyı bir yazardan yapıp, dipnotta sadece o yazara değil, onun yanında başka yazarlara da atıf yapmak aldatıcı atıftır. Sayın Ramazan Çağlayan'ın kitabında pek çok aldatıcı atıf bulunmaktadır. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi kararıyla tespit edilmiş aldatıcı atıflardan bir örnek:

ÖRNEK 236

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.523:

(b) Zarar kesin olmalıdır: Mağdurun tazmin edilmesini iddia ettiği zararın "kesin(*certain*) olması[746] gerekir ki, buna "zararın kesinliği şartı (*exigence de la certitude du préjudice*) denir[747]. Buradaki zararın kesinliğinden, bilfiil gerçekleşmiş zararlar (güncel zararlar) ve gelecekte gerçekleşmesi kaçınılmaz olan zararlar anlaşılır[748].

[746] DE FORGES, age., s.280; PAİLLET, age., s.195; DARCY, age., s.121; RİVERO/WALİNE, age., s.264; DEBBASCH, age., s.590.

[747] CHAPUS, age., s.1211.

[748] DE FORGES, age., s.280; GÖZLER, age., C.II, s.1180; VLACHOS Georges, Les Principes Généraux du Droit Administratif, Paris 1993, s.240.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.1177:

3. Zarar "Kesin" Olmalıdır[1122]

İdarenin sorumluluğuna hükmedilebilmesi için, mağdurun iddia ettiği zararın "kesin (*certain*)" olması gerekir[1123]. Buna "zararın kesinliği şartı (*exigence de la certitude du préjudice*)" da denir[1124]. Zararın kesinliğinden, bilfiil gerçekleşmiş zararlar (güncel zararlar) ve gelecekte gerçekleşmesi kaçınılmaz olan zararlar anlaşılır[1125].

1122. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.,* c.I, s.1235-1237; De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.,* c.I, s.1006-1007; De Forges, *op. cit.,* s.290-291; Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.I, s.625-626; Vlachos, *op. cit.,* c.I, s.240-241.

1123. Conseil d'État, 21 Şubat 2000, *Vogel,* DA, 2000, nº145 (Nakleden: Chapus, *Droit administratif général, op. cit.,* c.I, s.1235). Conseil d'État, 7 Nisan 1943, *Marlot,* RDCE, 1943, s.89 (Nakleden: De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.,* c.I, s.1006).

1124. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.,* c.I, s.1235.

1125. Vlachos, *op. cit.,* s.240.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'nın cümleleri, kelimesi kelimesine benim cümlelerimden alınmadır. Ama Ramazan Çağlayan sadece bana atıf yapmamakta, benim yanımda sekiz Fransız yazara daha atıf yapmaktadır. Benim adım bu yazarların isimlerinin içine gömülmüştür; fark edilmemektedir. Bu cümleler sadece benim kitabımdan alınmış olduğuna göre, sadece bana atıf yapılmalıydı. İlave edelim ki, Ramazan Çağlayan'ın 746-748 numaralı dipnotlarında atıf yaptığı yazarlar, benim 1122-1125 numaralı dipnotlarımda atıf yaptığım yazarlardır. Kelimesi kelimesine benden yapılmış bir alıntı için bana atıf yapılırken başkasına da atıf yapılması bir aldatıcı atıf örneğidir. Ortada FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "aldatıcı mahiyette kaynak gösterme" durumu vardır. Bir örnek daha verelim:

ÖRNEK 271

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.569:

2. Yok Hükmünde Sayma

Tanım: Maddeten var olmakla birlikte, bazı ağır sakatlıklar sebebiyle yoklukla malûl olma haline, yok hükmünde sayma denilir[41]. Bu durumda, yokluğa yol açan sakatlıkla iptale yol açan sakatlık arasında, "sakatlığın ağırlık derecesine" göre bir ayırım yapılmaktadır[42]. "Fevkalade ağır ve apaçık hukuka aykırılıklar" veya "apaçık sakatlıklar" yahut "çok ağır ve marzur görülemez sakatlıklar", işlemin yoklukla malûl olması sonucunu doğurur[43].

41 CHAPUS, Droit Adminstartif, s.992; AUBY/DRAGO, age., C.II, s.432.

42 CHAPUS, Droit Adminstartif, s.992.

43 LAUBADÈRE/VENEZİA/GAUDEMET, age., C.I, s.686; GÖZLER, age., C.I, s.886.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.886-886:

B. YOK HÜKMÜNDE SAYMA …

… (S)adece maddî olarak mevcut olmayan işlemler değil; aynı zamanda maddî olarak mevcut, ama bazı ağır sakatlıklar taşıyan işlemlerin de yoklukla malûl olduğu iddia edilmektedir[26]. Bu durumda iptale yol açan sakatlık ile yokluğa yol açan sakatlık arasında "sakatlığın ağırlık derecesi (*degré de gravité de l'irrégularité*)"ne göre ayrım yapılmaktadır[27]. "Fevkalade ağır ve apaçık hukuka aykırılıklar (*illégalités particulièrement graves et flagrantes*)"[28]ın veya "apaçık sakatlıklar (*irrégularités flagrantes*)"[29]ın, "çok ağır ve mazur görülemez sakatlıklar (*vices très graves et inexcusables*)"[30]ın, "kaba saba hukuka aykırılıklar (*illégalités grossières*)"[31]ın bulunduğu işlemlerin "yokluk" ile malûl oldukları ileri sürülmektedir.

26. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *Traité, op. cit.,* c.I, s.686-687; Chapus, *Droit administratif général,, op. cit.,* c.I, s.1014-1016; Auby ve Drago, *op. cit.,* c.II, s.432-437; Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.II, s.264; Long *et al., op. cit.,* s.537-538.
27. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.,* c.I, s.687; Chapus, *Droit administratif général,, op. cit.,* c.I, s.1014.
28. Long *et al., op. cit.,* s.537.
29. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.,* c.I, s.686.
30. Sayagués Laso, *Traité de droit administratif* (Trad. par Simone Aicardi), Paris, Travaux et recherches de l'institut de droit comparé de l'Université de Paris, 1964, c.I, s.505.
31. Sayagués Laso, *op. cit.,* c.I, s.505.

Gerekçeli kararın 249'uncu sayfasında da bu örneğe ilişkin tablonun en alt satırında bulunan "Bilirkişi Görüşü ve Kanaat" başlığı altında şu değerlendirme yapılmıştır:

> "Bu örneklerde davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak birbiriyle çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer biçimde konunun ifade edilmiş olması, iki yazarın motomot aynı çeviriyi yapması olası değildir. Davalı bu örneklerin bir kısmında hem davacıya hem de asıl kaynağa atıf yapmıştır. *Ancak bu tür bir atıf kanunun öngördüğü şartı sağlamamaktadır. Şayet davacının çevirisinden doğrudan bir yararlanma durumu söz konusu ise bunu belli edecek biçimde atıf yapılması gerekir*" (Gerekçeli Karar, s.249, Örnek 271. Gerekçeli kararda Örnek 121, 151, 156, 172, 183, 264, 271, 229 259 için de aynı değerlendirmeyi yapmıştır).

Görüldüğü gibi bu örneğe ilişkin Mahkeme, Ramazan Çağlayan'ın diğer yazarların yanında bana da atıf yapmış olmasını yeterli saymamıştır. Alıntının benden yapılmış olduğunun ayrıca belirtilmiş olması şartını aramıştır.

3. Transit Atıfla Yapılmış Alıntılar

Ramazan Çağlayan, benim iddia ettiğim pek çok örnekte, orijinal Fransızca kaynaklarda bulunan cümleleri kendisi Türkçeye çevirmemiş, bu cümleleri benim kitabımdan almış, ama bana değil, doğrudan doğruya benim dipnotumda atıf yaptığın orijinal Fransızca eserlere atıf yapmıştır. Prof. Dr. Ramazan Çağlayan'ın kitabına bakan okuyucu, bu cümlelerin doğrudan doğruya sayın Çağlayan tarafından Türkçeye çevrilmiş olduğunu sanmaktadır. Bu durumu ifade etmek için vekilim avukat Fahrettin Kayhan "transit atıf" kavramını kullanmıştır. Ben de bu kavramı kullanarak söyleyebilirim ki, bu gibi örneklerde, Ramazan Çağlayan'ın dipnotta yaptığı atıflar, benim kitabım üzerinden yapılmış "transit atıflar"dır. Şüphesiz bu gibi örneklerde, Ramazan Çağlayan, bana atıf yapmadan orijinal Fransızca kaynağa atıf yapabilirdi; ama bunun için Fransızca cümleleri kendisinin Türkçeye çevirmesi gerekirdi. Ramazan Çağlayan bunu yapmamış, benim cümlelerimi almış, ama atfı bana yapacağına benim atıf yaptığım Fransız yazarlara yapmıştır. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi gerekçeli kararından bir örnek:

ÖRNEK 25

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.134:

> Teknik konularda uzman olmayan hâkim, konunun uzmanı olan idarenin gözden kaçırdığı hataları "apaçık" bir şekilde nasıl görecektir[417]?
>
> [417] VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.2, s.328.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.844:

> Georges Vedel ve Pierre Delvolvé'nin haklı olarak sordukları gibi, teknik konularda uzman olmayan hâkim, nasıl olacak da, konunun uzmanı olan idarecilerin gözden kaçırdıkları hataları "apaçık" bir şekilde görecektir[899]?
>
> 899. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.II, s.328.

Gerekçeli kararda bu örneğe ilişkin tablonun en alt satırında bulunan "Bilirkişi Görüşü ve Kanaat" başlığı altında şu değerlendirme yapılmıştır:

> "Davacı Fransız yazarlara açıkça atıf yapmak suretiyle bir cümle kaleme almıştır. Davalı aynı cümleyi çok küçük bir eksiltme dışında koruyarak eserine aktarmış ancak atfı davacıya değil, söz konusu Fransız yazarlara yapmıştır. Davacının çevirisi ve üslubuyla davalının çevirisi ve üslubunun birebir aynı olması alıntının davacıdan yapıldığını göstermektedir fakat davalı, davacıya atıf yapmamıştır" (Gerekçeli Karar, s.16-17).

4. "Belli Olacak Şekilde" Yapılmamış Alıntılar (Tırnak İçinde Verilmemiş Aynen Alıntılar)

FSEK, m.35/son'a göre "*iktibasın belli olacak şekilde yapılması gerekir*". Bu nedenle "aynen alıntılar"da alıntının tırnak içinde verilmesi gerekir. Ortada aynen alıntı var ise, kaynağı gösterilmiş olsa bile, alıntı tırnak içine alınmamış ise bu alıntı, FSEK, m.35/son'a aykırı bir "usûlsüz alıntı"dır. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin gerekçeli kararına yansımış bir örnek:

ÖRNEK 20

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.133:

> Açık takdir hatasını, "*çok ağır ve apaçık takdir hataları*" olarak tanımlayabiliriz. Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur. Yanlışlığı herkes tespit edebilir[404]. Kanunun açıkça yasak-
>
> [404] GÖZLER, age., C.I, s.841.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.841:

> Açık takdir hatası, çok "ağır (*grossier*)" ve "apaçık (*flagrant*)" takdir hatalarıdır[881]. Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur; sıradan bir kişi bile bunların yanlış olduğunu anlayabilir[882].

Gerekçeli kararda (s.12) bu örneğe ilişkin "Bilirkişi Görüşü ve Kanaat" başlığı altında şu değerlendirme yapılmıştır:

> "Bu örnekte davacının eserinden aynen alıntı yapılmıştır. Davalı, davacıya atıf yapmış olmakla beraber aynen alıntı yaptığı cümleyi tırnak içinde vermemiştir. FSEK, iktibas şartlarına ilişkin 35. maddesinde iktibasın belli olacak şekilde yapılması kuralından söz etmektedir. … Bir yazarın bir cümlesinin, paragrafının hiçbir değişiklik yapılmadan aynen aktarılması durumunda aynen alıntı vardır ve *bu durumda aynen alıntılanan kısım tırnak içinde belirtilmelidir. Aksi takdirde okuyucuda cümlenin/ifade ediliş biçiminin alıntıyı yapan yazara ait olduğu zehabı uyanacaktır* ki bu durum Kanunla öngörülen düzenlemeye aykırıdır" (Gerekçeli Karar, s.12, Örnek 20).

5. "Genel Bilgiler"in Aynen Aktarılması Şeklindeki Usûlsüz Alıntılar

Genel bilgiler için hâliyle kaynak gösterilmesine gerek yoktur. Ancak genel bilgileri her yazar kendi cümleleriyle ifade etmelidir. Bir yazar, genel bilgileri, kendi cümleleriyle değil; bir başka yazarın cümleleriyle aktarıyorsa ortada yine bir usûlsüz alıntı vardır. Çünkü, FSEK, sadece bilginin içeriğini değil, üslubu da korur. Üslûp da eser sahibinin hususiyetinin bir parçasıdır. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin gerekçeli kararından bir örnek:

ÖRNEK 31

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.281:

> *-Asıl kararı hazırlayıcı değerlendirmeler*: Atama, unvan verme gibi bazı işlemlerden önce, yazılı ve sözlü sınavlar, mülakatlar, tez veya eser incelemeleri gibi değerlendirmeler yapılmaktadır. Burada asıl işlem, atama yahut atamama, unvanı verme ya da vermeme işlemidir. Bundan önceki değerlendirme işlemleri, hazırlık işlemleri niteliğinde olduğundan, tek başlarına iptal davasına konu teşkil edemez. Ancak nihai işleme karşı açılan davada, söz konusu hazırlayıcı işlemlerdeki hukuka aykırılıklar da ileri sürülebilir.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.599:

> *Asıl Kararı Hazırlayıcı Değerlendirmeler.*- Atama, unvan verme gibi bazı işlemlerden önce yazılı ve sözlü sınavlar, mülakatlar, tez veya eser incelemeleri gibi çeşitli değerlendirmeler yapılır. Burada asıl işlem atama veya atamayı reddetme, unvan verme veya vermeme işlemleridir. Bu işlemlerden önceki değerlendirme işlemleri hazırlık işlemi niteliğindedir. Örneğin … Dolayısıyla bunlara karşı doğrudan doğruya dava açılamaz. Asıl işleme karşı dava açıldıktan sonra bunların da hukuka aykırılığı iddia edilebilir.

Gerekçeli kararda bu örneğe ilişkin "Bilirkişi Görüşü ve Kanaat" başlığı altında şu değerlendirme yapılmıştır:

> "Bu örnekte davacının açıklamaları ile davalının eserinde yer alan açıklamalar ciddi ölçüde benzerlik hatta kısmen aynılık taşımaktadır. Her ne kadar söz konusu *bilgi genel nitelikte kabul edilebilirse de bu bilgiyi sunma biçimi davacının hususiyetini taşımaktadır. Bu durumda atıf yapılmadan kullanılması intihal sonucu doğurmaktadır*" (Gerekçeli Karar, s.25, Örnek 31, *infra,* s.349).

6. Kaynağı Gösterilmeden Alınmış Çeviriler

Çeviri de bir fikrî eserdir. Bir yazar diğer bir yazarın çevirisini alıyorsa atıf yaparak bunun kaynağını göstermelidir. Çevirene değil, çevirinin yapıldığı orijinal yabancı kaynağa atıf yapılması, usûlsüz alıntı vakıasını ortadan kaldırmaz. Çünkü, sadece çevrilen malzeme değil, *çevirinin kendisi de* bir fikrî eserdir. Şüphesiz yabancı bir metinden her yazar alıntı yapabilir. Ama bunun için alıntı yapacağı cümleleri kendisinin Türkçeye çevirmesi gerekir. Maalesef Ramazan Çağlayan'ın kitabında benim tarafından yapılmış çeviriler, bana atıf yapılmaksızın alınmış ve bana değil, sanki bunları sayın Çağlayan'ın kendisi çevirmiş gibi orijinal Fransızca kaynaklara atıf yapılmıştır.

Ramazan Çağlayan bu durumu, ben de Fransızca biliyorum, bunları ben de Türkçeye çevirebilirim diye açıklamaya çalışmıştır. Ancak benim iddia ettiğim şey bu değildir. Somut örneklerde ben söz konusu çevirilerin Ramazan Çağlayan tarafından yapılmadığını, sayın Çağlayan'ın bu çevirileri kelime kelime benim kitabımdan aldığını iddia ediyorum. Çünkü bu örneklerde 20-30 kelimelik cümleler, benim tarafımdan ve Ramazan Çağlayan tarafından kelimesi kelimesine aynı şekilde çevrilmiştir. İki yazarın birbirinden habersiz olarak 30 kelimelik bir Fransızca cümleyi, kelimesi kelimesine aynı şekilde Türkçeye çevirmesi mümkün değildir. Bu durum bu cümleleri Ramazan Çağlayan'ın kendisinin çevirmediğini, bunları benim kitabımdan aldığını gösterir. Şüphesiz Ramazan Çağlayan bunu da yapabilirdi. Ama bunu yaparken bana atıf yapması gerekirdi; işte sayın Ramazan Çağlayan'ın yapmadığı şey budur. Mahkeme bu gibi durumlarda benim bu iddiama hak vermiştir. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi kararında bu duruma verilmiş onlarca örnek vardır. Sadece bir örnek:

ÖRNEK 180

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku,* 2011, s.451:

bb. Kişisel Kusur

"Kişisel kusur (*faute personelle)",* kamu görevlilerinin, görevlerinin ifasından ayrılabilir nitelikte olan kusurlardır[238]. Kamu görevlilerinin, hizmetten ayrılabilir nitelikteki kusurları üç değişik şekilde ortaya çıkabilir.

[238] CHAPUS, Daroit Administartif, s.1359.

Gözler, *İdare Hukuku,* 2003, c.II, s.1026:

2. Kişisel Kusur

"Kişisel kusur (*faute personelle*)", kamu görevlilerinin görevlerinin ifasından ayrılabilir nitelikte olan kusurlarıdır[462]. Hizmetten ayrılabilir nitelikte olan bu kusurlar üç değişik şekilde ortaya çıkabilir:

462. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.,* c.I, s.1386; De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.,* c.I, s.954; De Forges, *op. cit.,* s.312.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın söz konusu cümleleri ile benim cümlelerim aynıdır. Ramazan Çağlayan'ın bu cümleleri benim kitabımdan görmeden kendisi Fransızcadan Türkçeye çevirmiş olamaz. Bu alıntı konusunda (Örnek 180) Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, gerekçeli kararının 152'nci sayfasında karşılaştırma tablosunda "Bilirkişi Görüşü ve Kanaat" başlığı altında şöyle denmiştir:

> "Aynen alıntılanmış bir çeviri vardır ancak atıf davacıya değil asıl kaynağa yapılmıştır. Benzer bir durum ÖRNEK 197'de de söz konusudur. Bu örnekte yalnızca çeviri değil, çeviriyi aktarma biçimi de alıntılanmıştır. Keza ÖRNEK 236'da da hem çeviri aynen aktarılmış, hem de konu aynı vurgulamalar yapılarak açıklanmıştır" (Ek-64: Gerekçeli Karar, s.152, *infra*, s.360).

Benzer pek çok örnekte (mesela Örnek 121, 151, 156, 172, 182, 183, 264, 171, 229, 259) Mahkeme gerekçeli kararda hep aynı değerlendirmeyi yapmıştır:

> "Bu örneklerde davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak birbiriyle çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer biçimde konunun ifade edilmiş olması, iki yazarın motomot aynı çeviriyi yapması olası değildir" (Gerekçeli Kararın Örnek 121, 151, 156, 172, 182, 183, 264, 171, 229, 259'a ilişkin kısımlarına bakılabilir).

B. YARGILAMA SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: İLK DERECE SAFHASINDA DAVANIN HIZI HAKKINDA GÖZLEMLER

Gerekçeli kararın içerik olarak, beni kısmen de olsa tatmin ettiğini söyleyebilirim. Ancak bu davanın ilk derece safhasında, yukarıda yeri geldikçe gösterdiğim gibi yargılamanın etkililiği ve kalitesi bakımından eleştiriye açık pek çok husus olmuştur. Davanın bu safhasında kanımızca pek çok hata yapılmıştır.

Yukarıda davanın seyrini açıkladığım her bir adımdan sonra Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin ve talimat mahkemesi olan İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin yaptığı hataları "Eleştiri" başlıklı paragraflarda tek tek açıkladım. Toplam 21 adet "Eleştiri" başlıklı paragraf vardır. Yani toplam 21 hata vardır. Bunları yukarıda açıkladığım için bunlara burada tekrar değinmeyeceğim.

Ancak şu hususu belirtmek isterim: Bu hatalar, nedeniyle davam üç yıldan uzun bir süre yerinde saymıştır. Dava 14 Mart 2012 tarihinde açılmıştır. 8 Şubat 2016 tarihinde İstanbul'daki talimat Mahkemesinden Ankara'daki asıl Mahkemeye dönmüştür. Döndüğü tarih itibarıyla dosya, dilekçe teati safhası henüz tamamlanmış bir dosya gibidir. Nitekim dosyanın karara bağlanması için bu tarihten sonra daha bir buçuk yıl daha gerekmiştir.

1. İlk Derecede Davanın Görülme Süresi: 5 yıl 4 ay ve 20 Gün

14 Mart 2012 tarihinde açılmış olan bu davanın ilk derece aşaması, gerekçeli kararın tebliğe çıkarıldığı 1 Ağustos 2017 tarihi esas alırsak, tam 5 yıl 4 ay ve 20 günde bitirilebilmiştir. Bu süre toplam 1965 gün tutmaktadır. İlk derece yargılaması için bu süre uzun bir süredir.

Malum Türkiye'de davalar uzun sürüyor. Ancak *Gözler v. Çağlayan davası*nın ilk derece yargılaması Türkiye'deki davaların ilk derecede ortalama görülme süresinden de katbekat uzun olmuştur.

Adalet Bakanlığının yayınladığı "*Adli İstatistikler 2018*" başlıklı kitaba göre Türkiye'de Fikri ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemelerinde davaların ortalama görülme süreleri, 2012'de 521 gün, 2013'te 425 gün, 2014'te 377 gün, 2015'te 453 gün, 2016'da 499 gün, 2017'de 336 gündür. Bunun altı yıllık ortalaması 435 gündür[13]. Benim davamın görülme süresi ise 1965 gündür. Yani ortalamadan tam 930 gün daha fazladır. *Benim davamın süresi, ortalama sürenin tam dört buçuk katıdır.*

13. Bkz.: *Adli İstatistikler 2018, http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2082019153842istatistik2018.pdf*, Tablo 3.4: Ortalama Görülme Süresi (Erişim Tarihi: 21 Temmuz 2020).

Yargılama hızıyla ilgili olarak burada şunu gözlemlemek gerekir ki, ilk derece safhasında böylesine ağır işleyen dava, ayrıntılarını aşağıda göreceğiniz gibi, istinaf ve temyiz safhasında hızlanmıştır. İlk derece safhasında beş buçuk yılda karara bağlanan bu dava istinaf aşamasında (Dosya Geliş: 6 Ekim 2017, Karar Tarihi: 29 Mayıs 2019) 1 yıl 7 ay 23 günde, temyiz safhasında ise 5 ay 4 günde karara bağlanmıştır (Dosya Geliş: 26 Eylül 2019, Karar Tarihi: 2 Mart 2020). Oysa Yargıtay hukuk dairelerinde ortalama karar süresi 2018 yılında 448 gündür[14]. Bu husus aşağıda üçüncü bölümde ayrıca açıklanacaktır.

Şüphesiz davanın hızlı görülmesi güzel bir şeydir. Ama sadece davanın benim aleyhime seyrettiği dönemde değil, lehime seyrettiği dönemde de hızlı görülmesini istemek herhalde benim en doğal hakkımdır.

* * *

Davamın ilk derece aşamasında adaletin yerine gelmesi gecikmiştir. Üstelik bu gecikme, Türkiye ortalamasından tam dört buçuk kat fazladır. Bu gecikmenin sebebini sorgulamak sanıyorum hak arayan bir davacı olarak benim hakkımdır[15].

* * *

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi önünde görülen *Gözler v. Çağlayan davası*ndaki gecikme sebeplerini açıklamak isterim.

Öncelikle belirteyim ki, bu davanın başından sonuna kadar dosyaya tek bir hâkim bakmıştır. Dosyada hâkim değişikliği olmamıştır. Bu açıdan dosya şanslı bir dosyadır. Bu davanın talimat kısmında de tek bir hâkim görev almıştır. Dolayısıyla benim davamda hâkim değişmesi nedeniyle gecikme sebebi yaşanmamıştır.

2. Gecikmenin Nedenleri

Benim davamın gecikmesinin nedenleri şunlardır:

1. Ayrıntılarını yukarıda tek tek gösterdim. Bu davada, gerek asıl mahkeme olan Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, gerekse tali-

14. http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2082019153842istatistik2018.pdf, s.253 (Erişim Tarihi: 21 Temmuz 2020).

15. Belirtmek isterim ki, benim davalarımda gecikme rekoru bu kitapta eleştirdiğim Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin önünde görülen *Gözler v. Çağlayan davası*na ait değildir. Bu dava benzeri Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde 2013 yılında açtığım yedi dava hâlâ istinaf aşamasındadır. İlk derece safhasında bu davalardan birinde gerekçeli karar, 30 Nisan 2018 tarihinde, diğer altısında ise 18 Ekim 2019 tarihinde tebliğ edilmiştir. Bu davaların altısında 7 Mart 2018 tarihli son duruşmada karar tefhim edilmiş olmasına rağmen, gerekçeli karar, 1 yıl 8 ay 10 gün sonra tebliğ edilmiştir. Oysa gerekçeli kararın 30 gün içinde yazılması gerekiyordu (Bu konuda bir eleştirim için bkz.: Kemal Gözler, "Gerekçeli Karar Kaç Ayda Yazılır? Davacısı Olduğum Altı Davada Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin Gerekçeli Kararları On Sekiz Aydır Yazmaması Hakkında Bir Açıklama", www.anayasa.gen.tr/kac-ayda.htm (Yayın Tarihi: 6 Eylül 2019).

mat mahkemesi olan İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi huzurunda davanın gecikmesinin **birinci nedeni**, adı geçen mahkemelerin yanlış bilirkişiler seçmesidir[16].

2. Gecikmenin **ikinci nedeni**, Mahkemenin seçtiği bilirkişilerin kanımca ikna edici olmayan sebeplerle bilirkişilik görevinden çekilme dilekçeleri vermeleridir (Bu davanın ilk derece aşamasında 12 bilirkişi görevden çekilmiştir). Burada eleştirilecek iki husus vardır:

a) Bilirkişilik görevine atanan öğretim üyelerinin büyük bir kısmının, bir öğretim üyesinin diğer bir öğretim üyesinin kitabı hakkında ileri sürdüğü usûlsüz alıntı iddiaları konusuna dahil olmak istememişlerdir. Öğretim üyelerinin bu soruna dahil olmak istemedikleri bir yerde, bu sorun nasıl çözümlenebilir? Doğrusu, hâkimleri eleştirmeden önce, öğretim üyeleri olarak önce bizim kendimizi eleştirmemiz lazımdır. Türkiye'de usûlsüz alıntı sorunun çözülememesinin sorumlusu, sadece hâkimler değil, aynı zamanda hâkimler tarafından bilirkişi olarak görevlendirilen öğretim üyeleridir (Bu konuda yukarıda s.57'de yer alan Kutu 1.2'ye bakılabilir).

b) Bununla birlikte bilirkişilerden rapor alınamaması konusunda hâkimlerin de eleştirilmesi gerekmektedir. Koşulları taşıyan kişilerin mahkemece görevlendirilmeleri halinde bilirkişilik yapması hukukumuzda zorunludur. Mahkemece görevlendirilmiş bilirkişi, tanıklıktan çekilme sebebi veya bilirkişiyi ret sebebi olmadıkça ve ret veya çekilme talebini hâkim kabul etmedikçe, bilirkişilik görevinden çekilemez. Ne var ki, benim davamda, çekilme veya ret sebebi bulunmayan 12 bilirkişi, "işlerinin yoğunluğu" gibi sebeplerle çekilme talebinde bulundular ve Ankara'daki asıl Mahkeme ve İstanbul'daki talimat Mahkemesi de bu talepleri, ileri sürülen sebeplerin belgelendirilmesini dahi istemeden kabul ettiler. Oysa bu talepleri adı geçen mahkemeler reddedebilir ve bilirkişiler rapor hazırlamak zorunda kalabilirlerdi.

3. Bu davada gecikmenin **üçüncü nedeni** şudur: İlk bilirkişi raporunu hazırlayan heyetin bir üyesi olan Prof. Dr. Mustafa Fadıl Yıldırım'ın dava konusu aynı kitap hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yürütülen idarî soruşturmada bilirkişi olarak rapor sunduğu daha sonra ortaya çıkmıştır. Mahkeme, 19 Temmuz 2013 tarihli kararıyla, bu sebeple, HMK, m.36 uyarınca bilirkişi Mustafa Fadıl Yıldırım'ı görevden almıştır[17]. Bundan sonra da dava, yukarıda ayrıntılarıyla açıklandığı gibi, bilirkişi seçimi bakımından içinden çıkılmaz bir hâl almıştır.

---

16. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin yanlış bilirkişi seçmesi konusunda yukarıda "Eleştiri 2" (*supra,* s.45) ve "Eleştiri 4" (*supra,* s.45) başlıklı paragraflara bakılabilir. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin yanlış bilirkişi seçmesi konusunda yukarıda "Eleştiri 12" (*supra,* s.66), "Eleştiri 13" (*supra,* s.67), "Eleştiri 15" (*supra,* s.68), "Eleştiri 16" (s.68) ve "Eleştiri 18" (s.69) başlıklı paragraflara bakılabilir.
17. Bu konuda yukarıda s.45'te yer alan "Eleştiri 2"ye bakınız.

4. Gecikmenin **dördüncü sebebi** şudur: Aleyhime gelen ilk bilirkişi raporundan sonra, vekilim, bilirkişi heyetini duruşmaya davet edip, bilirkişiye soru sorulmasına izin verilmesi şartıyla, benim aleyhime olan bilirkişi raporuna dayanılarak karar verilmesini talep etti. Mahkeme vekilimin bu talebini kabul etmedi ve bizim talep etmemize rağmen yeni bir bilirkişi heyeti oluşturulmasına karar verdi. Eğer Mahkeme, bilirkişileri duruşmaya davet etse ve vekilimin soru sormasına izin verseydi, bu dava 2013 yılının son aylarında karara bağlanabilirdi[18].

5. Gecikmenin **beşinci sebebi,** Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin, 21 Mayıs 2014 tarihli ara kararıyla, Ankara'da davada bilirkişilik yapabilecek dört öğretim üyesi bulunmasına rağmen bunların arasından bilirkişi seçmek yerine, Ankara'da bilirkişi bulunamadığı gerekçesiyle İstanbul Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazmasıdır. Yukarıda gösterildiği gibi mahkemenin Ankara'da bilirkişi bulunamadığı gerekçesi doğru değildi[19]. Yukarıda ayrıntılarıyla açıklandığı gibi, dosyanın İstanbul'a gönderilmesi, bu davanın bir yıl dokuz ay gecikmesine yol açmıştır[20].

6. Gecikmenin **altıncı sebebi,** talimat mahkemesi olan İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin arka arkaya beş ayrı defa idare hukuku öğretim üyeleri arasından bilirkişi seçmesi gerekirken, talimata aykırı bir şekilde, medenî hukuk veya ticaret hukuku öğretim üyeleri arasından bilirkişi seçmesidir[21].

3. Birkaç Genel Gözlem ve Eleştiri

Bu şekilde ben davamda ilk derece safhasında gördüğüm hataları ve gecikme sebeplerini sıralamaya ve bunları eleştirmeye çalıştım. Benim davam ilk derece safhasında Türkiye ortalamasından dört buçuk kat daha uzun sürmüş olsa da bu davada eleştirdiğim pek çok hususun, benim davama özgü olmadığı, benzer eleştirilerin Türkiye'de çok yaygı olduğunu söylemem gerekir. Benim buradaki eleştirilerim, Türkiye'de yargılamada kalite sorunun tartışılmasına bir vesile olursa kendimi mutlu hissederim. Bu düşünceyle, bu davada muhakeme hukukuna ilişkin gözlemlediğim bir sorunu dile getirmek isterim:

Türkiye'de galiba pek çok hukuk davasında boşu boşuna duruşma yapılıyor. Çünkü bu duruşmalarda gerçekte yapılan bir "yargılama" yok. Tahkikat duruşmalarında hâkimler, taraf vekillerinin delilleri sözlü olarak tartış-

18. Yukarıda s.54'te yer alan "Eleştiri 3"e bakınız.
19. Yukarıda s.59'da yer alan "Eleştiri 7"ye bakınız.
20. Yukarıda s.61'de yer alan "Eleştiri 8"e bakınız.
21. Yukarıda s.69-70'te yer alan "Eleştiri 12", "Eleştiri 13", "Eleştiri 15", "Eleştiri 15" ve "Eleştiri 18"e bakınız.

malarına izin vermiyorlar. Örneğin benim davamda, vekilim avukat Fahrettin Kayhan, hem ilk derece mahkemesi önünde, hem de aşağıda ikinci bölümde göreceğimiz gibi istinaf mahkemesi önünde, HMK, m.152/1 uyarınca bilirkişilerin duruşmaya davet edilerek kendilerine soru sorulmasına izin verilmesini talep etti. İlk derece mahkemesi de, istinaf mahkemesi de vekilimin bu talebini reddetti. Böylece davadaki tek delil olan bilirkişi raporunun değeri duruşmada tartışılamadı ve bilirkişi raporundaki çelişki de giderilemedi.

Tarafların iddia ve savunmalarını sözlü olarak ileri süremediği, ileri sürülen delillerin sözlü olarak tartışılmadığı duruşmaların yargılamaya yapacağı bir katkısı yoktur. Benim davamda ilk derece safhasında 29 adet, istinaf safhasında ise 9 adet duruşma yapılmıştır. Bunların birinde dahi yapılan bir tartışma yoktur. Bunların birinde dahi tek delil olan bilirkişi raporunda madde madde yapılan değerlendirmelere ilişkin yapılan bir tartışma yoktur. Davacı veya davalı bilirkişi raporuna, somut argümanlar ileri sürüp madde madde itiraz ediyor; mahkeme, bu itirazlara cevap vermiyor, ileri sürülen argümanların doğruluğunu tartışmıyor ve sadece bilirkişi heyetinden ek rapor alınmasına karar veriyor. Bilirkişi heyetinden ilkinin tekrarı olan ek rapor geliyor; buna da davacı veya davalı itiraz ediyor, bu sefer mahkeme bu itiraz hakkında karar vermeksizin tahkikatın bittiğini, gelecek duruşmada esas hakkında karar vereceğini açıklıyor.

*Gözler v. Çağlayan davası*nda bidayet ve istinaf safhasında yapılan toplam 38 duruşmanın hepsinin tutanakları bu kitabın eklerinde mevcuttur. Arzu edenler duruşma tutanaklarını tek tek okuyabilirler. Bu duruşmalarda bir "yargılama" yoktur. Bu duruşmalarda yapılan işlemler, -ki bazılarında yapılan bir işlem de yoktur-, mükemmel olarak dosya üzerinden de yapılabilirlerdi. Bu davadaki duruşmalarda örneğin bilirkişi tespiti için üniversitelere yazı yazılmasına, bilirkişi seçilmesine, bilirkişi çekilme talebinin kabulüne, bilirkişi raporunun beklenilmesine, bilirkişiye raporunu teslim etmesi için ihtar çekilmesine, bilirkişi raporunun taraflara tebliğe çıkarılmasına, bilirkişi raporuna karşı tarafların beyanlarını sunmaları için süre verilmesine, falan yere yazılan müzekkerenin cevabının beklenilmesine, duruşmanın falanca tarihe bırakılmasına karar verilmiştir. Bunlar için duruşma yapmaya gerek yoktur. Bunlar dosya üzerinden de mükemmel olarak, üstelik çok daha az maliyetle ve daha hızlı bir şekilde yapılabilen iş ve işlemlerdir. Bilindiği gibi yazılı yargılama usûlünün geçerli olduğu idarî yargılama usûlünde, bu gibi işlemler duruşmasız olarak dosya üzerinden yürütülür. Aynı şey, hukuk usûlünde de yapılabilir. Benim davamda boş yere 38 adet duruşma yapılmıştır. Boş yere zaman ve emek israf edilmiştir[22].

22. Bu açıdan bir de ismine bir anlam veremediğim Hukuk Muhakemeleri Kanunun "sözlü yargılama" başlıklı 186'ncı maddesi uyarınca yapılan adına "sözlü yargılama" veya "sözlü duruşma" (sanki "yazılı" duruşma da olabilirmiş gibi) denen hükmün verildiği son du-

Bu eleştiriyi dile getirirken benim amacım yanlışı yasalaştırmak değil, bu yanlışı gözler önüne sermektir. Hâliyle hukuk usûlünde işin doğrusu tahkikatın duruşmalı yapılması ve duruşmalarda da çelişme ilkesine uyulmasıdır.

Vakıa Türkiye'de yargılama kalitesine ilişkin pek çok sorun var. Bunlar aslında gizli saklı sorunlar değil, aşikâr sorunlardır. Bu sorunları en iyi bilenler de bunlarla her gün boğuşan avukatlardır. Ama onlar da bu sorunları, mahkeme ve hâkim ismi belirterek kamuoyunda dile getirmekten ve özellikle de bu konuda yazmaktan çekiniyorlar. Zira her gün o mahkemeye ve o hâkime işleri düşüyor[23]. Türkiye'de yargılama kalitesinin düzeltilmesi için yargılama sürecinde yapılan hataların kamuoyunda mahkeme ve hâkim ismi zikredilerek tartışılmasında büyük yarar vardır. Bu yapılmadan, hiçbir mahkeme, hiçbir hâkim kendine çeki düzen vermez. Bu tartışmadan korkmamak gerekir. Ben *Gözler v. Çağlayan davası*na ilişkin olarak böyle bir küçük tartışma başlatabilirsem ve bunu kamuya mal edebilirsem ne mutlu bana!

* * *

Böylece davanın ilk derece safhasını incelemiş oluyoruz. Şimdi izleyen bölümde istinaf safhasını inceleyelim. ■

---

ruşma vardır. Bu duruşmadan önceki duruşmada hâkim, "tahkikatın bittiğine ve gelecek duruşmanın 'sözlü duruşma' veya (veya 'sözlü yargılama duruşması') olarak yapılmasına" karar verir (örnek olarak EK-61: Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 31 Mayıs 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı; EK-93: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 8 Mayıs 2019 Günü Duruşma Tutanağı). Bu "sözlü yargılama" veya "sözlü duruşma" ibaresine bakarak sakın hiç olmazsa son duruşmada sözlü yargılama yapılacağın sanmayın. Bu duruşmada da sözlü bir yargılama yapılmaz. Zaten tahkikat bitmiştir; artık neyin tartışması yapılacaktır? Bu duruşmada sadece taraf vekilleri önceki beyanlarını özet olarak tekrarlar (gerçekte çoğunlukla bunu da yapmazlar; duruşma tutanağına hâkim davacı vekili için "*önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz. Davamız kabul edilsin dedi*"; davalı vekili için de "*önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz. Dava reddedilsin dedi*" ibarelerini tutanağa yazdırır. Daha sonra hâkim "Gereği Düşünüldü" deyip "gerekçesi ayrıntılı kararda açıklanacağı üzere; davanın kabulüne veya reddine" diyerek hükmünü açıklar (örnek olarak EK-63: Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 Tarihli Duruşma Tutanağı; EK-94: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 Günü Duruşma Tutanağı).

23. Geçen sene 6 Eylül 2019 tarihinde "Gerekçeli Karar Kaç Ayda Yazılır? Davacısı Olduğum Altı Davada Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin Gerekçeli Kararları On Sekiz Aydır Yazmaması Hakkında Bir Açıklama" (*www.anayasa.gen.tr/kac-ayda.htm*) başlıklı bir makale yayınladım ve 18 ay geçmesine rağmen altı davada gerekçeli kararın Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi hâkimi tarafından hâlâ yazılmadığından şikayet ettim. İzleyen günlerde bazı avukatlardan aynı konuda şikayetler içeren e-postalar aldım. Ancak avukatların bu konuda sessiz kaldıklarını gözlemledim.

Bölüm 2
İSTİNAF SAFHASI
Davanın Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (E.2017/1161 Sayılı Dosya)
(6 Ekim 2017- 18 Eylül 2019)

Ramazan Çağlayan'a karşı 14 Mart 2012 tarihinde açtığım davanın ilk derece yargılaması 5 yıl 5 ay sonra, Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararıyla lehime sonuçlandı. Sayın Ramazan Çağlayan, bu karara karşı 18 Ağustos 2017 tarihli dilekçesiyle istinaf başvurusunda bulundu. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından dosya Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine 6 Ekim 2017 tarihinde gönderildi. Böylece davanın istinaf aşaması başlamış oldu.

Davanın konusu, tarafları ve tarafların temsilcileri hakkında birinci bölümde bilgi vermiştik. İstinaf aşamasında davanın konusunda, davanın taraflarında, tarafların temsilcilerinde bir değişiklik olmamıştır.

Davamın istinaf aşaması, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin önünde görülmüştür. Ramazan Çağlayan'ın istinaf başvurusunun reddedilmeyip davanın esastan incelenmesine ve incelemenin duruşmalı yapılmasına dair 22 Aralık 2017 tarihli tensip kararı, Dairenin Başkanı sayın Döndü Deniz Bilir, üye sayın Erol Kaplan ve üye sayın Ebru Yücetürk tarafından verilmiştir.

Dosyanın incelemesi duruşmalı olarak naip üye Erol Kaplan tarafından yapılmıştır. Bu süreçte naip üye Erol Kaplan 6 adet duruşma yapmıştır. 14 Şubat 2018, 16 Mayıs 2018, 11 Temmuz 2018, 19 Eylül 2018, 21 Kasım 2018 ve 13 Şubat 2019 tarihli duruşmalar, naip üye Erol Kaplan tarafından yönetilmiştir. Yine bu davanın inceleme safhasında alınan dört ara karar (15 Şubat 2018, 26 Şubat 2018, 2 Mart 2018 ve 9 Mart 2018 tarihli ara kararlar) naip üye Erol Kaplan tarafından verilmiştir.

Naip üye Erol Kaplan yönetimindeki duruşmalı inceleme safhası tamamlandıktan sonra yapılan son üç duruşma (13 Mart 2019, 8 Mayıs 2019 ve 30 Mayıs 2019 tarihli duruşmalar) *heyet* huzurunda yapılmıştır. **Heyet**, daire başkanı Döndü Deniz Bilir, üye Erol Kaplan ve üye Kamil Ersin Ortaç'tan oluşmuştur. Dikkat edileceği gibi tensip kararını veren heyetteki Ebru Yücetürk'ün yerini üye Kamil Ersin Ortaç almıştır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davamızın istinaf safhasını bitiren 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının altında daire başkanı Döndü Deniz Bilir, üye Erol Kaplan ve üye Kamil Ersin Ortaç'ın imzaları vardır.

* * *

Burada önce davanın istinaf aşamasında seyrini adım adım açıklayacağım (I), daha sonra da davanın bu aşamadaki seyri ve sonucunu değerlendireceğim (II). Hemen belirteyim ki, pek çok değerlendirme ve eleştirimi davanın seyrine ilişkin açıklamalar bittikten sonra değil, her adımdan sonra sıcağı sıcağına vereceğim.

I. DAVANIN SEYRİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

İlk derece safhasında olduğu gibi, istinaf safhasında da davanın seyrine ilişkin açıklamalarımı adım adım yapacağım. Her adımı açıklamaya başladığım paragrafın önüne **1., 2., 3.,** … şeklinde numara koyacağım. Yani aşağıda koyu karakterlerle gösterilen her numara, istinaf safhasında bir adımı ifade ediyor. Yine ilk derece safhasında olduğu gibi, her adımın sonunda parantez içinde o adıma ilişkin varsa dilekçe, duruşma tutanağı, ara kararı veya gerekçeli karar gibi belgelerin tarih ve isimlerini "EK-XX" şeklinde bir numara vererek belirteceğim. Bu eklere bu kitabın sonunda bulunan "EKLER" kısmından ulaşılabilir.

Koyu karakterlere gösterilen adım numaralarını bu bölümde yeniden, yani birden başlattım. Ancak "EK" numaralarını yeniden başlatmadım; birinci bölümdeki son ek numarası olan 64'ten devam ettirdim. İki nedenden dolayı: Bir kere davanın açılmasından kesinleşme şerhine kadar bütün ekler bir bütünün parçaları. İkinci olarak, bir bölümde önceki bölümde bulunan eke de atıf vardır. Her bölümde 1'den başlatarak ek numarası verseydim, eklere atıfta sorun olurdu.

1. Davalı Ramazan Çağlayan, Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararı hakkında 18 Ağustos 2017 tarihli dilekçesiyle istinaf başvurusunda bulundu.

2. İstinafa başvuru dilekçesine karşı cevaplarımızı vekilim Fahrettin Kayhan'ın sunduğu 7 Eylül 2017 tarihli dilekçesiyle cevap verdik (**EK-65:** 7 Eylül 2017 Tarihli İstinafa Cevap Dilekçesi).

3. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından dosya Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine 6 Ekim 2017 tarihinde gönderildi. İstinaf dosyası Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine 2017/1161 esas sayısı ile kaydedildi.

4. Davalı Ramazan Çağlayan, UYAP'ta 16 Kasım 2017 tarihiyle kayıtlı olan bir beyan dilekçesiyle, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine, bu dilekçenin ekinde şu belgeleri sundu: **(a)** Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım, Prof. Dr. İlhan Üzülmez ve Prof. Dr. İlhami Sığırcı'dan aldığı bilirkişi raporu, **(b)** Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararı, **c)** Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 sayılı kararı, **(d)** Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 9 Temmuz 2014 tarih ve 76366874/30 sayılı "Ramazan Çağlayan hakkında herhangi bir disiplin cezası verilmesine yer olmadığı" kararı, **(e)** YÖK Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 tarih ve 2015/05 sayılı Ramazan Çağlayan hakkında aldığı "Etik İhlal Yoktur" kararı. Bu belgelere ilişkin açıklamaları biraz aşağıda (s.99-107) yapacağım.

5. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 22 Aralık 2017 tarihli tensip kararıyla,

> "dosyada mevcut 24.04.2013 tarihli *ilk bilirkişi raporu* ve *davalı tarafından dosyaya sunulan idari tahkikat raporu* ile hükme esas alınan 10.10.2016 tarihli *bilirkişi raporu arasında*, davacının eser sahipliğinden kaynaklanan mali ve manevi haklarının ihlal edilip edilmediği hususunda *çelişki bulunduğundan* bu hususta, yeni bir bilirkişi heyetinden rapor aldırılmak üzere *duruşma açılmasına*"

karar vermiştir (**EK-66**: 27 Aralık 2017 Tarihli Tensip Kararı).

Oysa bu aşamada kanımızca Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Ramazan Çağlayan'ın başvurusunu reddetmesi gerekiyordu. Bu hususu biraz ayrıntılı olarak incelemekte yarar vardır:

Eleştiri 1
ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 20. HUKUK DAİRESİNİN DAVANIN ESASTAN İNCELENMESİ KARARININ ELEŞTİRİSİ

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Ramazan Çağlayan'ın istinaf başvurusun reddetmeyip, davanın esastan incelenmesi ve incelemenin duruşmalı yapılması yolundaki 22 Aralık 2017 tarihli tensip kararında belirtilmiş tek gerekçe şudur:

> *"24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu ve davalı tarafından dosyaya sunulan idari tahkikat raporu ile hükme esas alınan 10.10.2016 tarihli bilirkişi raporu arasında çelişki bulunduğundan…"* (EK-66: 27 Aralık 2017 Tarihli Tensip Kararı, s.1).

Kanımızca bu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 22 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararı şu dört nedenden dolayı yanlıştır:

A. 24.04.2013 TARİHLİ İLK BİLİRKİŞİ RAPORU İLE HÜKME ESAS ALINAN 10.10.2016 TARİHLİ BİLİRKİŞİ RAPORU ARASINDA ÇELİŞKİ BULUNMASI İSTİNAF BAŞVURUSUNUN KABULÜNE GEREKÇE OLAMAZ

"24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu" ile "hükme esas alınan 10.10.2016 tarihli bilirkişi raporu" arasında çelişki bulunması, davanın esastan incelenmesini ve keza ilk derece mahkemesinin kararının kaldırılmasını gerektirmez.

Çünkü, yukarıda (s.51) açıklandığı gibi, "*24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu*"nu hazırlayan bilirkişi heyetinden bir üyeyi (Mustafa Fadıl Yıldırım), "*hâkimin reddini gerektiren sebeplerle*" HMK, m.36 uyarınca ilk derece mahkemesinin 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla görevden alınmıştır (EK-16: 19 Temmuz 2013 Tarihli Ara Kararı).

Bilirkişi raporu "heyet" hâlinde hazırlandığına göre, heyetin bir üyesi HMK, m.36 uyarınca bilirkişilik görevinden alındığında *bu heyetin* hazırladığı *bilirkişi raporu da*, bir bütün olarak geçerliliğini yitirir. Zaten bu nedenle, Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla (EK-16) Ahmet Kılıçoğlu'nun katılımıyla oluşacak heyetten *yeni bir heyet raporu* istemiştir[1].

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 19 Temmuz 2013 tarihli ara kararıyla birlikte artık "24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu"nun herhangi **bir geçerliliği kalmamıştır**. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin *istinaf kabul sebebi olarak geçerliliğini yitirmiş bir bilirkişi raporuna dayanması hukuken hatalıdır*. Zaten yeni bir heyet raporu temin edilemediği için de 6 Kasım 2013 tarihli ara kararıyla (EK-20) Ender Ethem Atay, Murat Sezginer ve Ahmet Kılıçoğlu'dan oluşan bilirkişi heyetinden rapor alınmasından tamamıyla vazgeçmiş ve yeni bir bilirkişi heyeti oluşturulabilmesi için Ankara'da bulunun hukuk fakültelerine yazı yazılmasına karar vermiştir (EK-20: 6 Kasım 2013 Tarihli Duruşma Tutanağı, *infra*, s. 271).

B. HÜKME ESAS ALINAN "10.10.2016 TARİHLİ BİLİRKİŞİ RAPORU" İLE "İDARÎ TAHKİKAT RAPORU" ARASINDA ÇELİŞKİ BULUNMASI İSTİNAF BAŞVURUSUNUN KABUL GEREKÇESİ OLAMAZ

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açılması kararını dayandırdığı ikinci gerekçe şudur:

> "*24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu ve davalı tarafından dosyaya sunulan idari tahkikat raporu … arasında çelişki bulunduğundan…*" (EK-66: 27 Aralık 2017 Tarihli Tensip Kararı, s.1, *infra*, s.386).

1. "Dosyanın Ahmet Kılıçoğlu ile birlikte diğer iki bilirkişiden oluşan bilirkişi *kuruluna* verilerek, *yeniden* 28.11.2012 gün 1 nolu kararı doğrultusunda rapor düzenlenmesinin istenilmesine… kesin olarak karar verildi. 19.07.2013" (Aşağıda s.263-264'te bulunan EK-16'ya bakınız).

Hukuk davasında usûlüne göre alınmış bilirkişi raporu var iken, idarî soruşturmada alınmış rapora neden dayanıldığı anlaşılamamaktadır. İlk derece mahkemesinin, karar verirken kendi istihsal ettiği bilirkişi raporuna değil de, idarî soruşturmada alınan bilirkişi raporuna dayanmak gibi bir yükümlülüğü yoktur. Dolayısıyla istinaf mahkemesinin idarî soruşturmada alınan rapora dayanarak istinaf başvurusunu kabul edilmesine ve duruşma açılmasına karar vermesi hukuka aykırıdır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 22 Aralık 2017 tarihli tensip kararında kullanılan terim "**davalı tarafından dosyaya sunulan idari tahkikat raporu**"dur. Bu "*idarî tahkikat raporu*" nedir? Bunu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin istinaf başvurusunun kabul edilmesi ve davanın esastan incelenmesi için duruşma açılma kararında açıkça belirtmesi gerekirdi. Daire belirtmediğine göre ben belirteyim:

Yukarıda belirtildiği gibi davalı Ramazan Çağlayan 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesiyle beş adet ek sunmuştur. Bu ekler şunlardır:

1. Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım, Prof. Dr. İlhan Üzülmez ve Prof. Dr. İlhami Sığırcı'dan aldığı bilirkişi raporu,
2. Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararı,
3. Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 sayılı kararı,
4. Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 9 Temmuz 2014 tarih ve 76366874/30 sayılı "Ramazan Çağlayan hakkında herhangi bir disiplin cezası verilmesine yer olmadığı" kararı,
5. YÖK Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 tarih ve 2015/05 sayılı Ramazan Çağlayan hakkında aldığı "Etik İhlal Yoktur" kararı.

Gerçekten de Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 22 Aralık 2017 tarihli tensip kararından anlaşılmasa da Dairenin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının 9'uncu sayfasının son paragrafı ile ve onuncu sayfasının ilk üç paragrafından[2], davanın esas-

2. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının 9'uncu sayfasının son paragrafı ile ve 10'uncu sayfasının ilk üç paragrafı şöyledir:

"Davacı tarafından dava konusu olayla ilgili olarak hem Yüksek Öğretim Kurumu'na hem davalının görev yaptığı üniversite rektörlüğüne, hem de cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulduğu, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın görevsizlik kararı vermesi sonucu, üniversite tarafından disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte açıldığı anlaşılmıştır. İdari soruşturmada içinde Fransızca dilinde uzman bilirkişinin de olduğu Prof. Fadıl Yıldırım, Prof. İlhami Sığırcı, Doç. Dr. İlhan Üzülmez'den alınan 08.01.2013 tarihli bilirkişi raporunda; davaya konu örnekler tek tek değerlendirilmek suretiyle iltibas oranının aşılmadığı, davalının Fransızca eserleri inceleyerek atıfta bulunduğu, bu eserlere davacının atıf yapmadığı diğer bölümlere de atıfta bulunduğu, dolayısıyla davacının eserinden yola çıkılarak atıf yapılmadığı, konu planlarının Fransızca eserlerde de aynen yer aldığı, bu plânlar üzerinde davacının hususiyetinin bulunmadığı, tek tek incelenen örneklerde hukuka aykırı iktibas yada aldatıcı mahiyette kaynak gösterme fiilinin gerçekleşmediği, 5846 sayılı Kanunun

tan incelenmesi ve duruşma açma kararının gerekçesinin bu bilirkişi raporu ve idarî kararlar olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Nitekim bu paragraflardan sonra "*Dairemizce yukarıda açıklanan gerekçelerle oybirliği ile duruşma açılmasına karar verilmiş…*" denmektedir. Yani Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin duruşma açma kararının gerekçesi bunlardır. Dolayısıyla bunların *her birini tek tek incelemekte yarar vardır:*

1. M. Fadıl Yıldırım, İlhan Üzülmez ve İlhami Sığırcı Tarafından Hazırlanmış Bilirkişi Raporu

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının birinci dayanağı Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının yürüttüğü soruşturmada görevlendirilen Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım, Prof. Dr. İlhan Üzülmez ve Prof. Dr. İlhami Sığırcı tarafından hazırlanmış bilirkişi raporudur.

Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım hakkında zaten daha önce açıklama yapmıştık (bu konuda yukarıda 50-51'inci sayfaya bakınız). Prof. Dr. İlhan Üzülmez ise, Ramazan Çağlayan ile birlikte Bilgi Edinme ve Değerlendirme Üst Kurulunda aynı dönem görev yapmıştır[3]. Ayrıca İlhan Üzülmez ceza hukukçu-

---

71.maddesinde düzenlenen suçların hem maddi unsurları hem de manevi unsurlarının somut olayda gerçekleşmediği mütalaa edilmiştir.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 26.04.2012 tarihli görevsizlik kararı ile dosyanın Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü'ne gelmesi üzerine Doç. Dr. M.Emin Bilge tarafından düzenlenen inceleme raporunun sonuç kısmında; " hem bilirkişi heyetinin raporunda hem kendisi tarafından yapılan tespitler sonucu 5846 sayılı Kanunun 71.maddesinde düzenlenen suçların maddi ve manevi unsurlarının somut olayda gerçekleşmediği" belirlenmiş olup, idari soruşturma sonucu Fakülte Disiplin Kurulu 23.01.2013 tarihli kararı ile davalı hakkında FSEK.'in 71/2.maddesinde düzenlenen 'başkasına ait esere, kendi eseri ad koyma', 71/3.maddesinde düzenlenen 'bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma', 71/5.maddesinde düzenlenen 'bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatıcı kaynak gösterme' fiillerinin işlenmediği, dolayısıyla hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı yönünde karar vermiştir. Kırıkkale Üniversitesi Yetkili Kurulu da 19.02.2014 tarihli kararında, davalı Ramazan Çağlayan hakkında son soruşturma açılmaması yönünde karar vermiştir.

Yükseköğretim Kurulu Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 31.07.2015 tarihli kararı ile Prof. Dr. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu dikkate alınarak davalıya ait yayımda Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi kapsamında etik ihlalde bulunmadığına oybirliği ile karar vermiştir.

İdari soruşturmada son olarak da, Danıştay 1. Dairesi'nin 26.03.2014 gün ve 2014/417 E. - 2014/451 K. sayılı ilamı ile Kırıkkale Üniversite Rektörlüğü tarafından oluşturulan Yetkili Kurulunun 19.02.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men'i muhakeme kararının onanmasına karar verilmiştir.

Dairemizce yukarıda açıklanan gerekçelerle ile oybirliği ile duruşma açılmasına karar verilmiş…" (Bkz.: EK-95: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Kararı, sayfa 9, son paragrafı ve sayfa 10, ilk üç paragrafı [Aşağıda s.482-483'e bakılabilir]).

3. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120915-12.htm.

sudur. Yani ne idare hukuku, ne de fikrî haklar uzmanıdır. Uyuşmazlık konusu olan *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabın değerlendirilmesi konusunda bir uzmanlığı yoktur. Prof. Dr. İlhami Sığırcı ise davalıyla zaten aynı üniversitede çalışan bir öğretim üyesidir. Dolayısıyla tarafsız bilirkişinin olması gereken özelliklerine sahip değildir. Böyle bir rapora dayanarak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesine ve bu amaçla duruşma açılmasına karar vermesi yanlıştır.

Ayrıca yukarıda s.53'te açıklandığı gibi ve keza ayrıntıları "EK-19"daki 23 Eylül 2013 tarihli beyan dilekçemizden görüleceği üzere, o dönem, Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım ve Doç. Dr. İlhan Üzülmez, davalı Ramazan Çağlayan ile birlikte *PlusHukuk* isimli M. Fadıl Yıldırım'ın kardeşine ait olan *PlusHukuk* isimli bir hukuk bürosunda danışman olarak çalışmaktaydılar[4].

2. Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19 Şubat 2014 Tarih ve 2014/2 Sayılı Men-i Muhakeme Kararı

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin, davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının ikinci dayanağı, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı Rektör Prof. Dr. Ekrem Yıldız, Rektör Yardımcı Prof. Dr. Osman Çağlayan ve Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Hakan Kocamış tarafından alınmış olan men-i muhakeme kararıdır[5]. Bu karara ayrıca Dairenin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının 10'uncu sayfasının ikinci paragrafında açıkça atıf yapılmaktadır (bkz. *infra,* 483).

Bu karar, bir disiplin soruşturmasında değil, 2547 sayılı Kanunun 53/c maddesi kapsamında, yani bir *ceza soruşturması*nda alınmış bir karardır. Yani bu soruşturma sonucunda men-i muhakeme kararı değil, lüzum-u muhakeme kararı verilmiş olsaydı, Ramazan Çağlayan ceza mahkemesinde yargılanacaktı. Muhtemelen okuyucular şu soruyu soracaklardır: İyi güzel de, nasıl olup da Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabıyla FSEK,

4. Bkz.: http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/. Erişim: 12 Temmuz 2013. Mahkeme sunduğumuz 23 Eylül 2013 tarihli beyan dilekçemizden sonra *PlusHukuk* web sitesinden "Danışma Kurulu" sayfası kaldırılmıştır. Ancak *WayBack Machine*'den ilgili sayfanın 24 Haziran 2013 tarihli sürümüne ulaşılabilmektedir: *https://web.archive.org/web/20130624084500/http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/*. İlave edeyim ki, *PlusHukuk* bürosunun kurucusu Nuh Sami Yıldırım'ın Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın kardeşi olduğu anlaşılıyor. *Pusula Haber* isimli sitede çıkan 17 Şubat 2015 tarihli haberde Avukat Nuh Sami Yıldırım'ın "*en büyük ağabeyi halen Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı olarak görev yapıyor*" bilgisi bulunmaktadır. Bkz.: *https://www.pusulahaber.com.tr/nuh-sami-yildirim-ak-parti-aday-adayi-174626h.htm* (Erişim Tarihi: 20 Ağustos 2020).

5. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının 10'uncu sayfasının ikinci paragrafında şöyle denmektedir: "Kırıkkale Üniversitesi Yetkili Kurulu da 19.02.2014 tarihli kararında, davalı Ramazan Çağlayan hakkında son soruşturma açılmaması yönünde karar vermiştir" (EK-95, bkz.: *infra,* s.482).

m.71/3'te "kaynaksız alıntı yapma *suçu*"nu işlediği iddiası adlî makamlar önünden Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün önüne gelmiştir? Şöyle:

Ben Ramazan Çağlayan hakkında 12 Mart 2012 tarihinde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına FSEK, m.71/1-3'te öngörülen "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma" suçunu işlediği iddiasıyla vekilim aracılığıyla şikayette bulunmuştum. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, 26 Nisan 2012 tarih ve 2012/181 sayılı "görevsizlik kararı" ile soruşturma evrakını Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne gönderdi. Cumhuriyet savcısı Mustafa Demir imzalı "Görevsizlik Kararı"nda gerekçe olarak sadece şu cümle vardır:

> "2547 sayılı Kanunun 53.'üncü maddesinin c fıkrasında '*… yüksek öğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elamanlarının … görevleri dolayısıyla veya görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar*' nedeniyle özel soruşturma yönteminin benimsendiği … bu nedenle şikayet edilen şahıs hakkında görevi gereği 4483 sayılı Kanun uygulanamayacağından Cumhuriyet Başsavcılığımızın GÖREVSİZLİĞİNE, gereği için dosyanın Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne gönderilmesine".

Şu soruları sormak lazım: Bir ticarî şirket olan Seçkin Yayınevi tarafından yayınlanan *İdarî Yargılama Hukuku* kitabını Ramazan Çağlayan, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün yaptığı bir görevlendirme sonucunda mı yazmıştır? Söz konusu kitap üniversite yayınları arasından mı çıkmıştır? Nasıl olup da bu kitapta bulunduğu iddia edilen kaynaksız alıntılar, bir "görev suçu" hâline gelmiştir?

Bu soruya olumlu cevap vermek için yeni bir "görev suçu" teorisi oluşturmak gerekir. Ortada gerçekte bir "görev suçu" yoktu; ama Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının verdiği bu görevsizlik kararı sayesinde, benim iddia ettiğim FSEK, m.71/3'te "kaynak göstermeksizin alıntı yapma suçu" bir "görev suçu" haline geldi ve suçu soruşturmak da Ramazan Çağlayan'ın "Hukuk İşlerinden Sorumlu Rektör Danışmanı" olduğu Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün eline kaldı.

Burada altını çizerek belirtmek isterim ki, benim şikayetlerimi yaptığım yıl ve Ramazan Çağlayan hakkında soruşturmaların yürütüldüğü ve men-i muhakeme ve keza disiplin soruşturmasında ceza verilmesine yer olmadığı kararların verildiği 2013 ve 2014 yıllarında Ramazan Çağlayan, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünde "Hukuk İşlerinden Sorumlu Rektör Danışmanı" olarak görev yapıyordu (Bkz. **EK-67:** 10 Şubat 2014 Tarihli Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü "Rektör Danışmanları" Sayfası, *infra,* s.388). İlave edelim ki aynı dönemde Ramazan Çağlayan, Üniversite Yönetim Kurulu ve keza Üniversite Senatosu üyesiydi.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın "Hukuk İşlerinden Sorumlu Rektör Danışmanı" olduğu günlerde Kırıkkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ekrem Yıldız, Rektör Yardımcı Prof. Dr. Osman Çağlayan ve Rektör Yar-

dımcısı Prof. Dr. Hakan Kocamış bir araya gelmiş ve danışmanları Prof. Dr. Ramazan Çağlayan hakkında "men-i muhakeme kararı", yani son soruşturma açılmasına yer almadığına karar vermişlerdir.

İşte Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararını dayandırdığı idarî kararlardan biri budur!

3. Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 Sayılı Men-i Muhakeme Kararının Onanması Kararı

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararı için ileri sürdüğü üçüncü dayanak, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün söz konusu men-i muhakeme kararının onanmasına ilişkin Danıştay 1. Dairesinin aldığı 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 sayılı kararıdır[6]. Danıştay 1. Dairesinin bu kararı, davalı Ramazan Çağlayan tarafından dosyaya sunulmuştur. EK-68'de görüleceği gibi tek sayfalık olan bu kararın gerekçesi de hüküm fıkrası da şu tek cümleden ibarettir:

> "Dosyadaki bilgi ve belgelere göre mevcut delillerin, atılı suçtan dolayı şüpheli hakkında kamu davasının açılmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Yetkili Kurulun 19.2.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararının onanmasına, dosyanın karar ekli olarak Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne gönderilmesine 26.3.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi" (**EK-68:** Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 Tarih ve E.2014/417, K.2014/451 Sayılı Kararı, *infra*, s.389).

Danıştay 1. Dairesinin bu kararıyla ilgili bir gözlemde bulunmak isterim: Onanan men-i muhakeme kararı, Danıştaya, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 27 Şubat 2014 tarihli yazısıyla gönderilmiştir. Men-i muhakeme kararının Danıştay 1. Dairesi tarafından onanmasına ilişkin karar ise 26 Mart 2014 tarihlidir. Yani 27 günde, dosya Danıştaya gitmiş, Danıştay 1. Daire Başkanı dosyayı tetkik hâkimine havale etmiş, tetkik hâkimi içinde yüzlerce sayfa uzunluğunda evrak bulunan bu dosyayı incelemiş ve raporunu sunmuş ve Danıştay 1. Dairesi heyeti toplanıp karar vermiştir.

Bu arada belirtmek isterim ki, 19 Şubat 2014 tarih ve 2014/2 sayılı Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü men-i muhakeme kararı Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından bana 4 Mart 2014 tarihinde tebliğ edildi. Ben Danıştay 1. Dairesi Başkanlığına sunulmak üzere Kırıkkale Üniversitesi Rektör-

6. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının 10'uncu sayfasının üçüncü paragrafında şöyle denmektedir: "İdari soruşturmada son olarak da, Danıştay 1. Dairesi'nin 26.03.2014 gün ve 2014/417E - 2014/451K sayılı ilamı ile Kırıkkale Üniversite Rektörlüğü tarafından oluşturulan Yetkili Kurulunun 19.02.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men'i muhakeme kararının onanmasına karar verilmiştir" (EK-95, bkz.: *infra*, s.482-483).

lüğüne 6 Mart 2014 tarihli itiraz dilekçemle men'i muhakeme kararına itiraz ettim[7]. Ne var ki, itiraz dilekçem, Danıştaya ulaştırılmadan, dosya, Danıştay 1. Dairesinin hızı yüzünden, adı geçen Dairenin 26 Mart 2014 tarih ve E.2014/417, K.2014/451 sayılı kararıyla karara bağlandı. Danıştay men-i muhakemeyi onaylayan söz konusu kararının "İtiraz Eden" hanesinde "Yok" yazılıdır. Oysa ben bu karara, beş sayfa uzunluğunda 6 Mart 2014 tarihli itiraz dilekçemle itiraz ettim ve men-i muhakeme kararının kaldırılması için pek çok sebep ileri sürdüm.

Danıştay 1. Dairesinin 27 günde karar vermesi nedeniyle söz konusu dosya, yaptığım itirazlar dikkate alınamadan karara bağlanmıştır. Hâliyle itirazımın ulaşması için makul bir süre beklendikten sonra dosyanın karara bağlanması daha isabetli olurdu.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açılması kararının üçüncü dayanağı budur. Şimdi dördüncü dayanağı görelim:

4. Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 9 Temmuz 2014 Tarih ve 76366874/30 Sayılı "Ramazan Çağlayan Hakkında Herhangi Bir Disiplin Cezası Verilmesine Yer Olmadığı" Kararı

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının gerekçesi olarak ileri sürdüğü dördüncü idarî karar, Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 9 Temmuz 2014 tarih ve 76366874/30 sayılı "Ramazan Çağlayan hakkında herhangi bir disiplin cezası verilmesine yer olmadığı" kararıdır[8]. Bu Karar, aynı Hukuk Fakültesinin öğretim üyesi Prof. Dr. Emin Bilge'nin hazırladığı soruşturma raporuna dayalıdır. Bu Karar, Dekan Prof. Dr. Ahmet Bilgin tarafından imzalanmıştır. Bu kararın Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Ahmet Bilgin tarafından imzalandığı tarihte, davalı Ramazan Çağla-

7. Bu soruşturma bir ceza soruşturması olduğu için, itiraz dilekçemi, doğrudan doğruya Danıştay 1. Dairesi Başkanlığına değil, kararına itiraz ettiğim ve itiraz edilen dosyanın kendisinde bulunduğu makam olan Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne gönderdim. Men-i muhakeme kararlarının resen incelemeye tâbi olması, benim itiraz hakkımı ortadan kaldırmadığına göre, dosya Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün dosyası olduğuna göre benim itiraz dilekçemi Danıştay 1. Dairesi Başkanlığına değil, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne göndermemde bir hata yoktur. Benim bildiğim kadarıyla itiraz dilekçemin nereye gönderileceğine ilişkin bir hüküm mevzuatımızda yoktur.

8. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının 9'uncu sayfasının son paragrafında şöyle denmektedir: "İdari soruşturmada içinde Fransızca dilinde uzman bilirkişinin de olduğu Prof. Fadıl Yıldırım, Prof. İlhami Sığırcı, Doç. İlhan Üzülmez'den alınan 08.01.2013 tarihli bilirkişi raporunda; davaya konu örnekler tek tek değerlendirilmek suretiyle iltibas oranının aşılmadığı, davalının Fransızca eserleri inceleyerek atıfta bulunduğu, bu eserlere davacının atıf yapmadığı diğer bölümlere de atıfta bulunduğu, dolayısıyla davacının eserinden yola çıkılarak atıf yapılmadığı, konu planlarının Fransızca eserlerde de aynen yer aldığı, …" (EK-95, bkz.: *infra,* s.482).

yan adı geçen Fakültenin "Dekan Yardımcısı" idi (Bkz. **EK-69:** 28 Şubat 2014 Tarihli Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesinin Web Sitesinin "Dekan Yardımcıları" Sayfası, *infra,* s.390).

5. YÖK Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 Tarih ve 2015/05 Sayılı Ramazan Çağlayan Hakkında Aldığı "Etik İhlal Yoktur" Kararı

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının beşinci dayanağı YÖK Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 tarih ve 2015/05 sayılı Ramazan Çağlayan hakkında aldığı "etik ihlal yoktur" kararıdır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının onuncu sayfasının ikinci paragrafında aynen şöyle denmektedir:

> "Yükseköğretim Kurulu Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 31.07.2015 tarihli kararı ile **Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu dikkate alınarak** davalıya ait yayımda Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi kapsamında etik ihlalde bulunmadığına oybirliği ile karar vermiştir" (EK-95: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Kararı, s.10, *infra,* s.483).

Görüldüğü gibi Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararının dayanaklarından birisi "Yükseköğretim Kurulu Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 31.07.2015 tarihli kararı" ve bu Etik Kurul kararının dayanağı da "*Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu*"dur.

YÖK Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 31.07.2015 tarihli kararının kendisi dosyaya Ramazan Çağlayan tarafından 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesinin ekinde sunulmuştur. Ama Kurul Kararının dayanağı olan Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararında "*Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu*" ibaresiyle zikredilen "rapor" dosyaya sunulmamıştır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kendisi, gerekçeli kararında **"Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu"**ndan bahsediyor. Bu raporun, gerek YÖK Etik Kurulundaki soruşturmada, gerekse Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin önünde görülen davada, karara temel teşkil eden önemli bir rapor olduğu açıktır. Bu raporun, -daha doğru-

su raporların[9]-, bilinmesinde kamu yararı vardır. Adı geçen öğretim üyelerinin hazırladıkları raporlar, sadece YÖK Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 tarihli "intihal yoktur" kararının değil, aynı zamanda Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının dayanakları arasında gösterilmiştir.

İlave edeyim ki, adı geçen öğretim üyelerinin isimleri, sadece Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararında (EK-95) değil, istinaf kararının temyiz etmemiz üzerine verilen Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararında da geçiyor (bkz. EK-99).

Burada ismini zikrettiğim meslektaşlarım, burada isimlerinin zikredilmesinden rahatsız olmuş olabilirler. Ancak saygıdeğer meslektaşlarıma şunu söylemek isterim ki, sizin isimlerinizi alenî bir hukuk davasında zikreden kişi ben değilim. Sizin isimleriniz Ramazan Çağlayan'ın 16 Kasım 2017 tarihli beyan dilekçesiyle sunduğu belgelerde ve bu belgelere dayanarak karar veren Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında geçiyor (EK-95, *infra,* s.483). İlave edeyim ki, sizin isimleriniz, ayrıca Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararında da geçiyor (EK-99, *infra,* s.557).

Aleyhime olan Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararının dayanakları arasında sizin YÖK Etik Kuruluna sunduğunuz raporlarınız da vardır. Aleyhime kesin hükümle sonuçlanmış bir davada, aleyhime tesis edilen hükmün dayanaklarının neler olduğu tartışmak ve bu raporların gerçek olup olmadıklarını ve keza gerçekseler ne yönde olduklarını sorgulamak benim hakkımdır. Sanıyorum bunu bilmek sadece benim hakkım değil, Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* kitabında usûlsüz alıntı bulunmadığına karar veren Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararının ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin kararının gerekçelerini merak eden akademik kamuoyunun da hakkıdır.

Böylece Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 27 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının ve keza 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının dayanaklarını görmüş olduk.

---

9. Belirteyim ki, YÖK soruşturmalarında, YÖK bilirkişi olarak seçtiği öğretim üyelerinden heyet hâlinde rapor düzenlemelerini istememektedir. YÖK, her bilirkişiden ayrı bir rapor istemektedir. Bu nedenle Bölge Adliye Mahkemesinin "Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen *bilirkişi raporu*" ibaresi yanlıştır. Gerçekte bir ortak bilirkişi raporu değil, adı geçen öğretim üyelerinin imzalarını taşıyan üç ayrı bilirkişi raporu vardır.

6. Yukarıdaki Beş Dayanağa İlişkin Ortak Eleştiri

Burada, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 27 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının dayanaklarının her biri hakkındaki spesifik eleştiriler dışında, her biri için geçerli olan şu ortak eleştiriyi de belirtmek isterim.

Bir hukuk mahkemesinin kararında ceza soruşturmasında veya disiplin soruşturmasında veya etik ihlâl soruşturmasında alınmış bilirkişi raporlarına ve bu soruşturmalarda alınan kararlara dayanılması hukuken yanlıştır. Çünkü hukuk davası başka, ceza davası başka, disiplin soruşturması başka, etik soruşturma daha başkadır. Hukuk davasında bir fiilin "haksız fiil" oluşturup oluşturmadığı, ceza davasında bir filin "suç" oluşturup oluşturmadığı, disiplin soruşturmasında bir fiilin "disiplin suçu" oluşturup oluşturmadığı, etik soruşturmada ise bir filin "etik ihlâl" oluşturup oluşturmadığı incelenir. "Haksız fiil"in, "suç"un, "disiplin suçu"nun ve "etik ihlâl"in varlık koşulları ve unsurları birbirinden farklıdır. "Suç", "disiplin suçu" veya "etik ihlâl" teşkil etmeyen bir fiil, pekâlâ "haksız fiil" teşkil edebilir. (Malum, Türk Borçlar Kanunun 74'üncü maddesi uyarınca, hukuk hâkimi, ceza hakiminin beraat değil, sadece *mahkumiyet* kararıyla bağlıdır). Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin bu kararı bu nedenle de yanlıştır. Bu hususu EK-96'da sunduğumuz Temyiz Dilekçemizin 24'üncü sayfasının ilk paragrafında dile getirip bu sebeple de kararın bozulmasını talep ettik. Ancak Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla, bu temyiz sebebimize ilişkin tek cümle etmeden, temyiz konusu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararını onamıştır.

Yukarıda Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 22 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararının incelenmesi ve eleştirisine biraz geniş yer ayırdık (Zaten aynı hususa adı geçen Mahkemenin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında da verilmiştir). Ancak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin daha işin başında verdiği davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararındaki bu vahim hataların etraflıca ortaya konulması gerekiyordu. Çünkü bu karar, istinaf incelemesini başlatan bir karardır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 22 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararındaki bu hatalar, davanın artık seyrinin değiştiğini bize gösteriyordu. Nitekim bundan sonra dava hep bizim aleyhimize seyretti. Şimdi bu seyri, kaldığımız yerden adım adım görelim.

6. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 22 Aralık 2017 tarihli davanın esastan incelenmesi ve duruşma açma kararından sonra, 28 Aralık 2017 tarihli yazısıyla Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesine, TOBB Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesine "*Fikri mülkiyet/telif hakları ve idari hukuk alanlarında bilirkişilik yapabilecek* ***öğretim üyelerinizin*** *isim, TC kimlik numarası, adres ve telefon (GSM) bilgilerinin ACELE olarak Başkanlığımıza gönderilmesi*"ni talep etti (**EK-70:** 28 Aralık 2017 Tarihli Bilirkişi İsmi Talep Müzekkeresi, *infra,* s.391).

Üniversitelerden gelen cevap yazılarına ilişkin bir kayda (Gazi Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi dışında) UYAP'taki dosyada rastlayamadım.

7. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, naip üye Erol Kaplan yönetiminde **birinci duruşması**nı 14 Şubat 2018 tarihinde yaptı ve yeni bir bilirkişi heyetinden rapor istenmesine karar verdi (**EK-71**: 14 Şubat 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı).

8. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, bu duruşmadan bir gün sonra, 15 Şubat 2018 tarihli ara kararıyla "Hayri Bozgeyik, Gül Baysan ve Mustafa Ayhan Tekinsoy'un bilirkişi olarak tayinlerine" karar verdi (**EK-72:** 15 Şubat 2018 Tarihli Ara Karar).

9. Vekilim Fahrettin Kayhan'ın sunduğu 23 Şubat 2018 tarihli dilekçeyle Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Prof. Dr. Gül Baysan'ın bilirkişi olarak seçilmesine itiraz ettik (**EK-73**: 23 Şubat 2018 Bilirkişi Seçimine İtiraz Dilekçesi).

10. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin sayın naip üyesi, 26 Şubat 2018 tarihli ara kararıyla bilirkişi ret talebimizi reddetti (**EK-74:** 26 Şubat 2018 Tarihli Ara Karar).

Bir Gözlem.- Ret talebimiz 23 Şubat 2018 tarihli, ret talebimizin reddine ilişkin ara kararı 26 Şubat 2018 tarihlidir. Dört günde ara karar çıkmıştır. Üstelik bu dört günün iki günü de Cumartesi Pazar'dır. Burada bir gözlemimi de aktarmak isterim: Yukarıda (s.88) birinci bölümde ayrıntılarıyla gösterildiği gibi, İlk Derece Mahkemesi huzurunda tam 5 yıl 4 ay ve 20 gün süren bu dava, istinaf aşamasında 1 yıl 7 ay 23 günde, temyiz safhasında ise 5 ay 4 günde karara bağlanmıştır. Aşağıda daha pek çok örnekte görüleceği gibi İstinaf Mahkemesi bizim başvurularımızı genellikle bir iki gün içinde reddetmiştir.

11. Bilirkişi olarak atanan. Doç. Dr. Ayhan Tekinsoy, 2 Mart 2018 tarihli dilekçesiyle "tarafsızlığının şüpheli olması" ve "ayrıca akademik yoğunluğu" nedeniyle bilirkişilik görevinden affını talep etmiştir.

12. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi Erol Kaplan *aynı gün,* yani 2 Mart 2018 tarihinde aldığı ara kararla Doç. Dr. Ayhan Tekinsoy'u bilirkişi heyetinden çıkartılmasına ve yerine Prof. Dr. Metin Günday'ın atanmasına karar vermiştir (**EK-75:** 2 Mart 2018 Tarihli Ara Karar).

13. Ramazan Çağlayan, 5 Mart 2018 tarihli dilekçesiyle "Fazıl M. Köprülü" takma ismini kullanan bir yazarın benim hakkımda ortaya attığı iftiraları dilekçesine ekleyerek ve güya benim Metin Günday'ın eserlerinden usûlsüz alıntılar yaptığımı iddia ederek ve bu nedenle Metin Günday'ın "*bilirkişi heyetinden çıkartılmasını talep etmiştir*". Galiba Ramazan Çağlayan, Metin Günday'ın bana kızıp bana karşı objektif davranamayacağından ve benim aleyhime önyargılı bir rapor hazırlayacağından, bunun da "*dava açısından şaibe doğuracağı*"ndan endişe etmektedir. Ne ince bir düşünce! sayın Ramazan Çağlayan, 5 Mart 2018 tarihli bilirkişi seçimi itiraz dilekçesine "Fazıl M. Köprülü" isimli yazarın yazdığı iftira mahsulü kitabı da eklemeyi ihmal etmedi.

"Fazıl M. Köprülü" Hakkında Bir Not.- 2014 yılında "Fazıl M. Köprülü" takma isimli bir yazar, benim 1999 yılı idare hukuku ders takrirlerimin intihal ürünü olduğu iddiasıyla bir kitap yayınladı. Söz konusu ders takrirlerim, benim Ankara'da öğrenciliğim döneminde okuduğum eski "*teksir*"ler, Fransa'da öğrenciliğim döneminde gördüğüm "*polycopié*"ler gibi, A4 kağıdına 1,5 satır arasıyla yazılmış, dersi olan öğrenciler dışında dağıtımı yapılmamış, büyük çoğunluğuna kapak dahi takılmamış bir ders malzemesidir. Ders takririnin başında bulunan "Açıklama" başlıklı sayfada da bu durum açıkça belirtilmiştir.

"Fazıl M. Köprülü" yazar adıyla yayınlanan bu kitap, "yazarı" tarafından fizikî olarak veya PDF olarak e-posta yoluyla bütün hukuk fakültesi öğretim elemanlarına ve hâkimlere gönderildi. Keza benim açtığım davalarda ve bana karşı açılmış davalarda, kendilerini usûlsüz alıntıyla suçladığım her bir yazar tarafından (sadece Ramazan Çağlayan değil, diğer yazarlar tarafından da) bu kitap, mahkemeye karşı delil olarak sunuldu. Böylece "bakın, bizi intihalle suçlayan Kemal Gözler'in kendisi intihalci" dendi. Ne ustaca savunma!

Bu konuda şunu söylemek isterim ki, Türkiye'de, "Fazıl M. Köprülü" isimli bir yazar yoktur.

"Fazıl M. Köprülü" kimdir? Bu takma ismi kullanan yazar kimdir? "Fazıl M. Köprülü" takma ismini kullanan yazarın yayınladığı bu kitabın ISBN'si ve bandrolü yoktur. ISBN başvurusu yapılmamış ve bandrol beyannamesi verilmemiştir. Kitabı basan matbaanın sertifika numarası kitapta belirtilmemiştir. Bunlar (ISBN, bandrol numarası veya sertifika numarası) olsaydı kitabı yazan "Fazıl M. Köprülü"nün gerçekte kim olduğunu tespit edebilecektik.

Şüphesiz benim kitaplarım, makalelerim ve diğer çalışmalarım eleştiriden muaf değildir. Bu eleştiriler doğru ise, benim yapmam gereken şey, hatalarımı kabul etmek ve bunları düzeltmekten ibarettir. Yine hiç şüphe yok ki, benim kitaplarım hakkında da intihal bulunduğu iddiası ileri sürülebilir. Ama bunu yapmanın minimum bir ahlakî standardı vardır: *İddiada bulunacak kişinin kendi ismini saklamadan bu iddiaları dile getirmesi.*

Ben yayınladığım kitaplarla 10'dan fazla yazarın kitaplarında usûlsüz alıntılar bulunduğunu iddia ettim. Bu iddiaları kendi ismimle dile getirdim. İsmimi gizlemedim. Takma isim kullanmadım.

Maalesef Türkiye'de bazıları bu medenî cesareti gösteremiyorlar. Muarızlarımdan da aynı şeyi beklerim. Niye korkuyorsunuz? Neden kendi isminizle ortaya çıkmıyorsunuz? Neden "Fazıl M. Köprülü" isminin arkasına saklanıyorsunuz?

"Fazıl M. Köprülü" sahte ismiyle yayınlanan bu ISBN'siz, bandrolsüz ve matbaa sertifika numarası belirtilmemiş kitap, beni yıpratmak amacıyla çok kullanıldı. 2014 ve 2015 yılında fizikî olarak ve e-posta yoluyla binlerce kişiye gönderildi. Türkiye'de o yıllarda görev yapan bütün hâkim ve savcıların "@adalet.gov.tr" uzantılı resmi e-posta adreslerine gönderildi. Söz konusu iftira mahsulü kitap benim açtığım bütün davalarda karşı delil olarak dosyaya sunuldu.

İntihalle mücadele eden kişiyi intihalle suçlamak ne büyük bir strateji!

Sahte bir isimle yazılan kitapla bir yazarı intihalle suçlamak hangi ahlâk anlayışına sığar?

"Fazıl M. Köprülü"nün kim olduğunu ben çok araştırdım ve bulamadım. Söz konusu kitap ve yazarı hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulundum. Kaç yıl oldu "Fazıl M. Köprülü"nün kim olduğu tespit edilemedi. Soruşturma hâlâ açık mıdır, kapalı mıdır bilmiyorum.

"Fazıl M. Köprülü" sahte ismini kullanan yazara sesleniyorum: Neden korkuyorsunuz? Ortaya çıkın ve "Fazıl M. Köprülü" benim deyin!

Tekrar soruyorum: "Fazıl M. Köprülü" kimdir? Bilen birileri var ise lütfen söylesin.

14. Ramazan Çağlayan'ın 5 Mart 2018 tarihli dilekçesinden iki gün sonra, 7 Mart 2018 tarihinde Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi verdiği ara kararla,

> "1. Davalı Ramazan Çağlayan'ın harici bilirkişi olarak atanmasına karar verilen Metin Günday'ın bilirkişi heyetinden çıkartılması talebinin kabulüne,
> 2. 02/03/2018 tarihli ara kararımızda harici bilirkişi olarak atanması uygun görülen Metin Günday'ın bilirkişi heyetinden çıkartılmasına,
> 3. Dosyada somut olayın özelliği gereği bir idare hukuku alanında görevli öğretim görevlisinin bilirkişi olarak görevlendirilmesi gerektiğinden, Ankara Yıldırım Beyazıt, Ankara Hacettepe, Ankara Ufuk ve Ankara Gazi Üniversitelerine İdare Hukuku alanında görevli öğretim görevlisinin bildirilmesi için müzekkere yazılmasına"

karar verdi (**EK-76:** 7 Mart 2018 Tarihli Ara Karar).

Eleştiri 3.- Zaten yukarıda açıklandığı gibi, Daire, 28 Aralık 2017 tarihli yazısıyla Ankara'daki bütün hukuk fakültelerine (Yıldırım Beyazıt, Hacettepe, Ufuk ve Gazi dahil) bilirkişi istenmesi konusunda yazı yazmıştı (EK-68). Neden bu ikinci yazıyı sadece Ankara Yıldırım Beyazıt, Ankara Hacettepe, Ankara Ufuk ve Ankara Gazi Üniversitelerine yazmaktadır? Bunun sebebi dosyadan anlaşılamamaktadır

15. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, aynı, yani 7 Mart 2018 tarihinde Ankara Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesine, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesine ve Ankara Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesine bilirkişi ismi bildirilmesi için yazı yazmıştır (**EK-77**: 7 Mart 2018 Tarihli Bilirkişi Talep Yazısı, *infra,* s.401).

16. Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 15 Mart 2018 tarihli yazısıyla Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine bilirkişi olarak Dr. Celal Işıklar'ın ismini bildirmiştir (UYAP'taki dosyada Ufuk Üniversitesinin cevap yazısını bulamadık. Vekilim de mahkemedeki fizikî dosyada bu yazıyı bulamadı [Dosya oldukça hacimli ve düzensizdir]. Ufuk Üniversitesinin yazısının tarihi adı geçen 3 Nisan 2018 tarihli ara kararında 15 Mart 2018 olarak belirtilmiştir).

17. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt, Hacettepe, Gazi Üniversitelerinden cevap yazılarının gelmesini beklemeden, 26 Mart 2018 tarihli ara kararıyla "**Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesinden gelen cevabi yazıda ismi geçen Dr. Celal IŞIKLAR'ın bilirkişi olarak seçilmesine**" karar verdi (**EK-78**: 26 Mart 2018 Tarihli Ara Karar, *infra,* s.402).

Eleştiri 4.- Üniversitelere yazılan yazı 7 Mart 2018 tarihlidir. Bilirkişi seçim kararı ise 26 Mart 2018 tarihlidir. Ara kararının verildiği tarih itibarıyla Mahkemenin 7 Mart 2018 tarihli yazısına tek gelen cevap Ufuk Üniversite-

sindendir. Dosyada bu tarih itibarıyla diğer üniversitelerden Mahkemenin 7 Mart 2019 tarihli yazısına gelen bir cevap yoktur. Yazının üniversitelere gitmesi ve üniversitelerin cevap yazılarını yazması ve Mahkemeye göndermesi için geçen süre 19 gündür. Mahkemenin diğer üniversitelerden gelecek cevapları bekledikten sonra bilirkişi seçmesi daha isabetli olurdu.

18. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi Erol Kaplan, iki gün sonra, 28 Mart 2018 tarihinde yeni bilirkişi Celal Işıklar'ı davet edip yemin ettirdi ve böylece Celal Işıklar bilirkişilik görevine başladı (**EK-79**: 28 Mart 2018 Tarihli Yemin Tutanağı).

Eleştiri ve Gözlem 5.- Özetle: (1) Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi sayın naip üyesi, 7 Mart 2020 tarihinde Ufuk Üniversitesine yazı yazılmasına karar verdi. (2) Yazı aynı gün yazıldı. (3) Ufuk Üniversitesine bilmediğim bir tarihte tebliğ edildi. (5) Ufuk Üniversitesi tespit edemediğim bir tarihte cevap yazdı ve bu yazıyı Mahkemeye gönderdi. (6) Bu yazı mahkemeye bilmediğim bir tarihte ulaştı. (7) Bu yazıya dayanarak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, Dr. Celal Işıklar'ı bilirkişi olarak seçti. (8) Celal Işıklar yemin için çağrıldı. (9) Celal Işıklar yemin için geldi ve hâkim huzurunda 28 Mart 2018 tarihinde yemin etti. Bu 9 işlem, 7 Mart ile 26 Mart tarihleri arasında yani sadece 19 gün içinde gerçekleşti.

19. Vekilim Fahrettin Kayhan tarafından sunulan UYAP'ta 2 Nisan 2018 tarihiyle kayıtlı olan dilekçemizle, "HMK 272 maddesi delaletiyle HMK 36. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bilirkişinin tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli sebeplerin bulunması nedeniyle" Dr. Celal IŞIKLAR hakkında ret talebinden bulunduk (**EK-80**: 2 Nisan 2018 Kayıt Tarihli Avukat Fahrettin Kayhan Tarafından Sunulan Bilirkişi Ret Dilekçesi). Dilekçede ileri sürdüğümüz ret sebeplerini biraz aşağıda ayrıntılı olarak inceleyeceğiz.

20. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi Erol Kaplan, Celal Işıklar hakkındaki 2 Nisan 2018 kayıt tarihli bilirkişi ret dilekçemizi, izleyen gün, yani 3 Nisan 2018 tarihinde verdiği ara kararla reddetmiştir (**EK-81:** 3 Nisan 2018 Tarihli Ara Karar). Mahkemenin ret gerekçesini biraz aşağıda inceleyeceğiz.

Bir Gözlem.- Yukarıda 15 Şubat 2018 tarihli bilirkişi seçimine ilişkin ilk karar ile bizim Celal Işıklar'a karşı itirazımızın reddedildiği 3 Nisan 2018 tarihi arasında yani 45 günlük bir süre içinde mahkeme tam altı adet ara kararı almış ve üniversitelerle pek çok yazışma yapmıştır. Hâliyle mahkemenin hızından yakınacak değilim. Keşke bu hız, ilk derece mahkemesi olan Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi önünde ve talimat mahkemesi olan İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi önünde de olsaydı. Yukarıda (s.88) gösterildiği gibi bu davanın ilk derece safhası tam 5 yıl 4 ay ve 20 gün sürmüştür.

Eleştiri 6
CELAL IŞIKLAR'IN BİLİRKİŞİ OLARAK SEÇİLMESİ HAKKINDA ELEŞTİRİLER

Yukarıda açıkladığımız gibi Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, 26 Mart 2018 tarihli ara kararıyla Dr. Celal Işıklar'ı bilirkişi olarak seçti (EK-78: 26 Mart 2018 Tarihli Ara Karar).

Celal Işıklar'ın bilirkişi seçilmesine 2 Nisan 2018 kayıt tarihli dilekçemizle itiraz ettik ve kendisi hakkında ret talebinde bulunduk (EK-80). Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, Celal Işıklar hakkındaki bilirkişi ret dilekçemizi, izleyen gün, yani 3 Nisan 2018 tarihinde verdiği ara kararla reddetmiştir (EK-81).

Kanımızca sayın Celal Işıklar hakkında ret sebebi vardır ve dolayısıyla Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin sayın naip üyesinin talebimizi reddeden kararı iki nedenden dolayı hukuka aykırıdır. Şöyle:

I. BİRİNCİ İTİRAZ SEBEBİMİZ: "ÖĞRETİM ÜYESİ" OLMAYAN CELAL IŞIKLAR'IN BİLİRKİŞİ OLARAK SEÇİLMESİ BİZZAT DAİRENİN KENDİ ARA KARARINA AYKIRIDIR

Önce, dilekçemizde ileri sürdüğümüz birinci sebebi ve bu sebep hakkında naip üye sayın Erol Kaplan'ın verdiği kararı görelim:

Dilekçede ileri sürdüğümüz birinci ret sebebimiz şuydu: sayın Dr. Celal Işıklar, "öğretim üyesi" değildi ve dolayısıyla, Mahkemenin, bilirkişilerin öğretim üyeleri arasından seçilmesini öngören kendi kararına aykırıydı. 2 Nisan 2018 tarihli bilirkişi seçimine itiraz dilekçemizde bu konuda şöyle diyorduk:

> "Dr. Celal Işıklar, üniversite 'öğretim üyesi' değildir. 'Harici bilirkişi' olarak seçilemez. [Celal Işıklar] Ufuk Üniversitesinde konuk öğretim elemanı olarak, ders ücreti karşılığında, ikinci dönem haftada iki saat '*HUK 422 İdare Hukuku (Uygulama)*' isimli dersi vermektedir (Bkz. EK-1). Üniversitede kadrosu olmayan bir kişinin neden Üniversite Rektörlüğü tarafından bilirkişilik yapabilecek 'öğretim üyesi' olarak bildirildiği ve neden Daireniz tarafından 'harici bilirkişi' olarak seçildiği anlaşılamamaktadır (EK-80: 2 Nisan 2018 Kayıt Tarihli Bilirkişi Ret Dilekçemiz).

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin sayın naip üyesi, Celal Işıklar hakkındaki 2 Nisan 2018 tarihli bilirkişi ret talebimizi ertesi gün yani 3 Nisan 2018 tarihinde verdiği ara kararla reddetmiştir. Ret kararı şöyledir:

> "Gerek ilk derece yargılamasında, gerekse de istinaf aşamasında bilirkişi seçiminde büyük zorluk çekildiği, belirlenen bilirkişilerin bir kısmının çekildiği, diğer bir kısmına ise taraflarca itiraz edildiği, Dairemizce Ankara ilindeki tüm üniversitelere yazılar yazılmasına rağmen yukarıda belirtilen nedenlerle bilirkişi temin edilemediği, Ufuk Üniversitesi'nin 15/03/2018 tarihli yazısında bilirkişi Celal IŞIKLAR'ın isminin bildirildiği ve Dairemizce de bu kişinin bilirkişi olarak görevlendirildiği, davacı vekilinin 31/03/2018 tarihli dilekçesindeki *itirazların soyut nitelikte bulunduğu*, bilirkişi olarak atanan Celal IŞIKLAR'ın üniversitede *kadrolu öğretim üyesi olmamasının, bilirkişinin konuk öğretim üyesi olduğu üniversitede davalının da konuk öğretim üyesi olmasının ya da profesör unvanı taşımamasının bilirkişinin tarafsızlığında şüphe edilmesini gerektirmediği anlaşılmakla* bilirkişinin reddine ilişkin davacı vekilinin talebinin reddine karar vermek gerekmiştir" (EK-81: 3 Nisan 2018 Tarihli Ara Karar, *infra,* s.406).

Biz, sayın Celal Işıklar'ın üniversitede kadrolu bir "öğretim üyesi" olmadığını tespit edip, üniversiteye yazı yazılarak harici bilirkişi olarak görevlendirilemeyeceğini iddia ettik.

Bu iddiamız hakkında sayın naip üyenin verdiği 3 Nisan 2018 tarihli ara kararı yukarıdadır. Bu ara kararda bizim iddiamıza verilen bir cevap yoktur. Ara kararda, "*Celal IŞIKLAR'ın üniversitede kadrolu öğretim üyesi olmamasının, bilirkişinin konuk öğretim üyesi olduğu üniversitede davalının da konuk öğretim üyesi olmasının ya da profesör unvanı taşımamasının bilirkişinin tarafsızlığında şüphe edilmesini gerektirmediği anlaşılmakla bilirkişinin reddine ilişkin davacı vekilinin talebinin reddine karar vermek gerekmiştir*" denmektedir. **Bizim birinci itiraz sebebimiz**, bilirkişinin tarafsızlığıyla ilgili değil; **bilirkişinin "öğretim üyesi" olmadığı** ve bu hususun, bilirkişi seçmek için "öğretim üyesi" olma şartını arayan bizzat mahkemenin kendi kararına aykırı olmasıyla ilgilidir.

Tekrarlayayım: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin sayın naip üyesinin, "öğretim üyesi" sıfatı bulunmayan Celal Işıklar'ı bilirkişi olarak seçmesi bizzat kendi ara kararına ve bu ara kararına atıfla hukuk fakültelerine yazdığı bilirkişi isteme yazılarına aykırıdır. Şöyle: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Ankara'daki bütün hukuk fakültelerine gönderdiği *28 Aralık 2017 tarihli bilirkişi ismi isteme yazısı* şöyledir:

> "Başkanlığımızın 22/12/2017 tarihli ara kararı gereğince; Fikri mülkiyet/Telif hakları ve İdari Hukuk alanlarında bilirkişilik yapabilecek **öğretim üyelerinizin** isim, TC kimlik numarası, adres ve telefon (GSM) bilgilerinin ACELE olarak Başkanlığımıza gönderilmesi rica olunur" (EK-70: 28 Aralık 2017 tarihli Bilirkişi İsmi Talep Müzekkeresi, *infra,* s.391).

Yine Ankara Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Ankara Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığına yazdığı *7 Mart 2018 tarihli bilirkişi ismi isteme yazısında,*

> "harici bilirkişi olarak görevlendirilebilecek, İdare Hukuku **öğretim üyelerinizin** isim, TC Kimlik numarası, adres ve telefon (GSM) bilgilerinin ACELE olarak Başkanlığımıza bildirilmesi"

istenmektedir (Aşağıda s.401'de EK-77'ye bakınız. Dahası ekteki yazıdan görüleceği gibi yazının bu kısmı dikkat çeksin diye koyu harflerle yazılmıştır).

Bu yazıya göre, Ankara'da bulunan hukuk fakültelerinin dekanlıklarının Mahkemeye bildirecekleri ismin "**öğretim üyesi**" olması gerekir. Bilindiği gibi 2547 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde (fıkra 1-m) "*öğretim üyeleri*", "*yükseköğretim kurumlarında görevli profesör, doçent ve doktor öğretim üyeleri*" olarak tanımlanmıştır. Bu tanıma göre, bir üniversitede ders ücreti karşılığı ders veren "doktor" unvanına sahip emekli bir hâkim, "öğretim üyesi" sıfatına sahip değildir. Bu kişinin "öğretim üyesi" sıfatına sahip olması için (1) "*profesör, doçent ve doktor öğretim üyesi*" unvanlarından birine sahip olması ve (2) "*yükseköğretim kurumlarında görevli*" olması gerekir.

Sayın Celal Işıklar da bilirkişi olarak seçildiği tarihte, (1) "*profesör, doçent ve doktora öğretim üyesi*" unvanlarından birine sahip değildi ve (2) "*yükseköğretim kurumlarında görevli*" de değildi. O hâlde, sayın Celal Işıklar'ın "öğretim üyesi" sıfatı bulunmamaktaydı. Dolayısıyla "öğretim üyesi" sıfatıyla bilirkişi olarak görevlendirilmesi bizzat Dairenin kendi kararına aykırıdır.

Belirteyim ki, olay tarihinde sayın Celal Işıklar, emekli bir askerî hakimdi ve Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesinde sadece ikinci dönem ders ücreti karşılığı haftada iki saat "*İdare Hukuku (Uygulama)*" isimli bir dersi vermek dışında üniversite ile bir ilgisi yoktu.

Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının "öğretim üyesi" sıfatına sahip olmayan Celal Işıklar'ın ismini Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine bildirmemesi gerekirdi. Bu yazı mahkemenin müzekkeresine aykırı bir yazıydı.

Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının Celal Işıklar'ın ismini mahkemenin müzekkeresine aykırı olarak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine bildirdiği bu yazıya ben UYAP'taki dava dosyasından ulaşamadım. (UYAP'ta Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığına yazılan *7 Mart 2018 tarihli bilirkişi ismi isteme yazısının* [EK-77] kaydı var; ama cevap yazısının kaydı yok. Vekilim avukat Fahrettin Kayhan fizikî dosyada bu yazıyı aradı, o da bu yazıyı dosyada bulamadı. Belirtelim ki fizikî dosya çok hacimlidir ve oldukça karışıktır. Mahkemenin 3 Nisan 2018 tarihli ara kararından (EK-81) Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının söz konusu yazısının 15 Mart 2018 tarihli olduğu anlaşılıyor.

* * *

Bu arada belirteyim ki, bilirkişilik tarihinde öğretim üyesi olmadığından yakındığımız Celal Işıklar, 2019 yılının sonlarında veya 2020 yılının başlarında Konya Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Doçent olarak atanmıştır[10], yani sayın Işıklar artık "öğretim üyesi" olmuştur.

* * *

10. https://www.karatay.edu.tr/FakulteKadro/HK.html (Erişim Tarihi: 28 Temmuz 2020).

Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı, mahkemenin müzekkeresine aykırı bir şekilde, o zaman "öğretim üyesi" olmayan bir emekli askerî hâkim olan sayın Celal Işıklar'ın ismini Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine bildirmiş, Dairenin naip üyesi de bu Celal Işıklar'ı bilirkişi olarak atamıştır. Naip üyenin Celal Işıklar'ı bilirkişi olarak seçmesi, bizzat kendisinin ara kararına, bizzat kendisinin Ankara'daki bütün hukuk fakültelerine yazdığı 28 Aralık 2017 tarihli müzekkeresine, yine Ufuk Üniversitesine yazdığı 7 Mart 2018 tarihli müzekkeresine aykırıdır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi sayın naip üyesinin bu hatalı bilirkişi seçimi, bir zühul eseri olmamıştır. Zira biz 2 Nisan 2018 kayıt tarihli bilirkişi ret dilekçemizde Celal Işıklar'ın "öğretim üyesi" olmadığını bildirerek görevden alınmasını talep ettik. Sayın naip üye, Celal Işıklar'ın öğretim üyesi olmadığı vakıasını bilmesine rağmen, Celal Işıklar'ı görevden almadı ve 3 Nisan 2018 tarihli ara kararıyla bizim itirazımızın reddine karar verdi.

Sanıyorum, davasını söz konusu bilirkişinin raporu ile kaybetmiş ve hakkını arayan bir vatandaş olarak şu soruları sormak hakkımdır: Bu davada Celal Işıklar, hangi sıfatına dayanılarak bilirkişi olarak seçilmiştir? Celal Işıklar, öğretim üyesi değildi. Ufuk Üniversitesinde ders saati ücreti karşılığında "İdare Hukuku (Uygulama)" dersini veren, dışarıdan doktora yapmış bir emekli bir askerî hakimdi. Emekli askerî hâkim olması herhalde bu davada bilirkişi olarak seçilmesi için yeterli değildir. Dışarıdan doktora yapmış olması da bilirkişi seçilmesi için yeterli değildir. Çünkü doktor unvanı başka, öğretim üyesi unvanı başkadır. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesine yazdığı 7 Mart 2018 tarihli yazıda (bkz. EK-77), adı geçen Fakülteden, doktora unvanına sahip kişilerin değil, "**idare hukuku öğretim üyeleri**"nin isimlerinin bildirilmesi istenmiştir.

Vakıa şu ki, Celal Işıklar'ın olmadığı hâlde "*idare hukuku öğretim üyesi*" sıfatıyla bilirkişi olarak seçilmesi, bu davanın kaderini belirlemiştir. Bilirkişi heyeti üç kişiden oluşmaktadır ve içlerinde sadece Celal Işıklar idare hukuku "öğretim üyesi" sıfatıyla görevlendirilmiştir (ki o da yukarıda açıklandığı gibi "öğretim üyesi" değildir).

Ankara'da kurulu bulunan hukuk fakültelerinde 2018 yılının Mart ayında görev yapan pek çok idare hukuku profesörü, doçenti ve yardımcı doçenti var iken, bu davada, üniversite ile ders ücreti karşılığı sadece ikinci dönem haftada iki saat "İdare Hukuku (*Uygulama*)" isimli bir dersi vermekten başka bir ilgisi olmayan bir emekli askerî hâkimin bilirkişi olarak görevlendirilmesi amaca ve duruma uygun değildir.

Prof. Dr. unvanlı iki öğretim üyesi arasındaki davanın kaderi, "öğretim üyesi" sıfatına sahip olmayan, o tarihte öğretim üyesi olarak hayatında üni-

versitede çalışmamış olan, dışarıdan doktora yapmış olan bir emekli askerî hâkimin düzenlediği bilirkişi raporuna dayanılarak belirlenmiştir. Kanımca ortada sadece hukuka aykırılık değil, teamüllere de aykırılık vardır.

Sayın Celal Işıklar'ın "öğretim üyesi" sıfatına sahip olmadığını ve dolayısıyla bu davada bilirkişilik yapmaya ehil olmadığı hususunu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi pek çok defa beyan ettik. Muhtemelen bu beyanlarımız, bizzat sayın Celal Işıklar'ı da rahatsız etmiştir ki, kendisi, Daireye, 12 Şubat 2018 (doğrusu 2019 olmalı) tarihli "*Davacı beyanlarına karşı zorunlu açıklama*" başlıklı bir dilekçe sunmuştur[11]. Sayın Celal Işıklar, bu dilekçede başka hususların yanında şu açıklamaları da yapma ihtiyacını hissetmiştir:

> "3. Diğer taraftan, 2017 yılı Temmuz/Ağustos ayında Kurumumdan emekliliğimi taleple birlikte (Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesindeki öğretim üyesi olan bir arkadaşımın tavassutu ile) o zamanki UÜ [Ufuk Üniversitesi] Hukuk Fakültesi Dekanı sayın Prof. Dr. Halil CİN'e kadrolu idare hukuku öğretim üyeliği için şahsen ve yazılı olarak başvurdum. Bu dilekçem yıl sonuna kadar yenilenmiştir. Ancak sayın [Halil Cin'in] 2018 yılı Haziran ayı civarında emekliliğe ayrılması üzerine başvurum akamete uğramıştır. Bu arada Dekan yardımcısı, Doç. Dr. A. İhsan Erdağı'nın telefonla araması üzerine misafir *öğretim üyesi*[12] olarak söz konusu dersi bir dönem verdim.
>
> 4. Doçentlik çalışmaları ve avukatlık yapmayı düşündüğümden, **hâli hazırda herhangi bir üniversitede görev yapmamaktayım**.
>
> 5. Emekli bir hâkim olarak bilirkişilik başvurum olmayıp, [bu görevin] esasen **Fransızca bilen deneyimli öğretim üyelerinin ifasının uygun olacağı** görüşünde olmakla beraber, mahkemenin verdiği görevi yasal zorunluluk gereği yerine getirmekte olduğum izahtan varestedir" (Kaynak: Dosyada bulunan Celal Işıklar'ın 12 Şubat 2018 [Doğrusu 2019 Olmalı] Tarihli "Davacı Beyanlarına Karşı Zorunlu Açıklama" Başlıklı Bir Dilekçesi).

Yani sayın Celal Işıklar, benim iddialarımı teyit ediyor. **Celal Işıklar özetle şunları söylüyor: 1.** Ben öğretim üyesi değil, emekli hâkimim. **2.** Benim emekli hâkim olarak bilirkişilik talebim olmadı; talebim olmamasına rağmen beni mahkeme görevlendirdi. **3.** Bence de bu davada bilirkişilik görevinin Fransızca bilen deneyimli bir idare hukuku profesörü tarafından yapılması gerekirdi.

---

11. Sayın Celal Işıklar'ın "davacı beyanlarına karşı zorunlu açıklama" başlıklı bu dilekçesini hangi sıfatla sunduğu belli değildir. Bilirkişi mahkemeye, mahkemenin kendisine sorduğu sorulara cevap niteliğinde olan "görüş (mütalaa)" veya uygulama "rapor" denen belge sunar. Bilirkişi davanın tarafı değildir. Dolayısıyla davanın taraflarının beyanlarına karşı beyan sunamaz.
12. Burada kullanılan "öğretim üyesi" terimi yanlıştır. Kendisinin üniversitede ders vermesi onu "öğretim üyesi" yapmaz. K.G.

Celal Işıklar'ın söylediği bu şeyler, aynen benim bu davada iddia ettiğim şeylerdir. Sayın Celal Işıklar, "*emekli bir hâkim olarak bilirkişilik başvurum olmayıp, [bu görevin] esasen Fransızca bilen deneyimli öğretim üyelerinin ifasının uygun olacağı görüşünde olmakla beraber, mahkemenin verdiği görevi yasal zorunluluk gereği yerine getirmekte olduğu izahtan varestedir*" diyor. Zaten ben de bu davada bunu dedim.

Burada ayrıca belirtmek isterim ki, sayın Celal Işıklar bir ihtimal öğretim üyesi sıfatına sahip olsaydı bile kendisinin ismi Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından bilirkişi olarak mahkemeye bildirilemezdi. Bir fakülte ancak *kendi kadrosunda bulunan* öğretim üyelerini bilirkişi olarak mahkemeye bildirebilir. Bir kişinin o fakültede ders ücreti karşılığında ders vermesi o kişiyi o fakültenin kadrosuna katmaz.

Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının mahkemeye Celal Işıklar'ın ismini bildirmesi, bizzat kendisine mahkeme tarafından yazılan 7.3.2018 tarihli müzekkereye (bkz. EK-77, *infra,* s.401) de aykırıdır. Çünkü bu müzekkerede Fakülteden "**İdare Hukuku öğretim üyelerinizin isim**"lerinin bildirilmesini talep edilmektedir. "Öğretim üyeleri**nizin**" demek sizin kadronuzda bulunan öğretim üyesi demektir. Kendi kadrosunda bulunmayan ve keza öğretim üyesi de olmayan ders saati karşılığı ders veren bir emekli hâkimin isminin Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı tarafından bilirkişi olarak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine bildirilmesi *bir hatadır* ve *bu hata bizim davamızın kaderini belirlemiştir.*

II. İKİNCİ İTİRAZ SEBEBİMİZ: CELAL IŞIKLAR'IN TARAFSIZLIĞINI ŞÜPHEYE DÜŞÜREN SEBEPLER VARDI

2 Nisan 2018 kayıt tarihli bilirkişi Celal Işıklar'ın reddine ilişkin sunduğumuz dilekçede **ikinci ret sebebimiz** şuydu:

> "Bu fakültede *'İdare Hukuku'* dersi davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan tarafından; *'İdare Hukuku (Uygulama)'* isimli ders de bilirkişi Celal Işıklar tarafından verilmektedir. Yani davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan bu Fakültede 'İdare Hukuku' dersini vermekte (bkz. EK-3), bu dersin uygulamalarını da bilirkişi Dr. Celal Işıklar yapmaktadır (EK-1). Yani teorik ders davalı, aynı dersin pratiği bilirkişi tarafından yapılmaktadır. Bilirkişinin davalının taraf olduğu böyle bir davada tarafsız ve objektif olarak rapor hazırlayamayacağı ortadadır" (EK-80: 2 Nisan 2018 kayıt tarihli avukat Fahrettin Kayhan tarafından sunulan bilirkişi ret dilekçesi).

Bilindiği gibi HMK, m.272/1'e göre "hâkimler hakkındaki yasaklılık ve ret sebepleriyle ilgili kurallar, bilirkişiler bakımından da uygulanır". Yine HMK, m.36/1'e göre, "*hâkimin tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebebin bulunması hâlinde, taraflardan biri hâkimi" reddedebilir*.

Yukarıda açıklandığı gibi, dava zamanında, davalı Ramazan Çağlayan ile bilirkişi Celal Işıklar, aynı fakültede aynı dersi veriyorlardı. Davalı Rama-

zan Çağlayan "*İdare Hukuku*" dersini, bilirkişi Celal Işıklar da "*İdare Hukuku (Uygulama)*" dersini veriyordu. Bu iki ders arasında yakın bağlantı olduğu açıktır. Bu iki dersi veren kişiler arasında da kaçınılmaz olarak yakın bir bağlantı ve aralarında işbirliği olması gerekir. Dolayısıyla bilirkişi Celal Işıklar'ın Ramazan Çağlayan karşısında tarafsız ve objektif kalamayacağı açıktır. Bu durum bilirkişinin "*tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebep*" değil de nedir?

Biz de bu sebebi ileri sürüp, bilirkişi Celal Işıklar hakkında ret talebinde bulunduk. Ne var ki bizim ileri sürdüğümüz bu sebep hakkında Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesinin ara kararında verdiği cevap şundan ibarettir:

> "… [B]ilirkişinin konuk öğretim üyesi olduğu üniversitede davalının da konuk öğretim üyesi olmasının… bilirkişinin tarafsızlığında şüphe edilmesini gerektirmediği… anlaşılmakla bilirkişinin reddine ilişkin davacı vekilinin talebinin reddine karar vermek gerekmiştir" (EK-81: 3 Nisan 2018 Tarihli Ara Karar).

Ara karardaki bu cümle maddî vakıa olarak doğru değildir. Davalı ve bilirkişi aynı üniversitede farklı iki dersi veren birbirine eşit iki "öğretim üyesi" değildir (Zaten bilirkişi Celal Işıklar yukarıda açıklandığı gibi "öğretim üyesi" de değildir). **Davalı, Ramazan Çağlayan "*İdare Hukuku*" dersini, bilirkişi Celal Işıklar ise "*İdare Hukuku (Uygulama)*" dersini vermektedir.** Bu derslerin birincisinin teorik, ikincisinin ise bir pratik ders olduğu anlaşılmaktadır. Bu iki dersi veren kişilerin arasında kaçınılmaz olarak yakın bir ilişki vardır.

Bu husus, itirazımızı reddeden sayın naip üye tarafından değerlendirilmemiştir.

Belirtelim ki bu hususu, aşağıda üçüncü bölümde göreceğimiz gibi, temyiz dilekçemizde de temyiz sebebi olarak ileri sürdük. Maalesef bu husus, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından da değerlendirilmemiş; bu husus Yargıtay kararında tartışılmamıştır. Yargıtay, bizim bu temyiz sebebimizi incelememiştir.

Vakıa, bu davada Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararının üzerine kurulu olduğu bilirkişi raporunda idare hukuku uzmanı sıfatıyla görevlendirilmiş tek bir bilirkişi vardır; o da büyük bir rastlantı sonucu davalı ile aynı fakültede aynı dersi vermektedir! Davalı "*İdare Hukuku*" dersini, bilirkişi de "*İdare Hukuku (Uygulama)*" dersini yapmaktadır.

Şu üç hususun altını çizmek gerekir:

1. Ankara'da idare hukuku dersini veren pek çok öğretim üyesi var iken, herhalde bir rastlantı sonucu, davalı ile aynı Fakültede aynı dersi veren bir kişi bilirkişi olarak seçilmiştir.

2. Yine Ankara'da pek çok idare hukuku profesörü, doçenti ve yardımcı doçenti var iken, görevlendirilen bilirkişi, bu sıfatların herhangi birine sahip olmayan, "öğretim üyesi" sıfatı da bulunmayan, haftada iki saat "İdare Hukuku (Uygulama)" dersini veren bir emekli hakimdir! Bu normal bir şey midir?

3. Bu davada ilk derece ve istinaf safhasında -çekilenler dahil- 20'den fazla bilirkişi görevlendirilmiştir. Bunların içinde "öğretim üyesi" sıfatına sahip olmayan *tek bir* bilirkişi vardır; o da Celal Işıklar'dır ve İstinaf Mahkemesi kararı da onun ve Hayri Bozgeyik'in bilirkişi raporu üzerine kurulmuştur.

Yine ilave edelim ki, bu davanın ilk derece safhasında görevlendirilen ilk bilirkişi heyetinin iki üyesinin, bilirkişiyi ret sebebinin bulunduğu daha sonra ortaya çıkmıştı. Bilirkişi Mustafa Fadıl Yıldırım aynı kitap hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün yürüttüğü bir soruşturmada bilirkişi raporu düzenlemişti, bilirkişi Ender Ethem Atay da Ramazan Çağlayan'ın doçentlik jürisinde görev almıştı (bu konuda yukarıda s.45-46'ya bakınız). Görüldüğü gibi mahkemeler tesadüf sonucu yanlış bilirkişiler seçebiliyor.

Şimdi kaldığımız yerden, davanın seyrini adım adım görmeye devam edelim.

21. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, ikinci duruşmayı 16 Mayıs 2018 tarihinde yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-82:** 16 Mayıs 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı).

22. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, üçüncü duruşmayı 11 Temmuz 2018 tarihinde yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-83:** 11 Temmuz 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı).

23. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, dördüncü duruşmayı 19 Eylül 2019 tarihinde yaptı ve bilirkişi raporunun beklenilmesine karar verdi (**EK-84:** 19 Eylül 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı).

24. Prof. Dr. Hayri Bozgeyik, Dr. Celal Işıklar ve Prof. Dr. Gül Baysan'dan oluşan bilirkişi heyeti tarihsiz bilirkişi raporlarını UYAP'taki kayda göre 23 Ekim 2018 tarihinde mahkemeye teslim ettiler. Bilirkişi raporunun metni üzerinde sahiplerinin eser sahipliğinden kaynaklanan hakları olduğu düşüncesiyle raporu buraya ek olarak koymuyoruz.

Raporda bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, intihal olmadığı yolunda görüş bildirmişlerdir. Bilirkişi raporunda çoğunluk görüşünün olduğu kısım toplam 181 sayfadır. Fransızca uzmanı Gül Baysan ise çoğunluk

görüşüne muhalif kalmış ve Ramazan Çağlayan'ın kitabında usûlsüz alıntılar bulunduğu yolunda görüş bildirmiştir. Raporu 12 sayfa uzunluğundadır.

25. Bilirkişi raporuna karşı 6 Kasım 2018 tarihinde vekilim Fahrettin Kayhan bir itiraz dilekçesi ve ben de davacı asıl olarak bir itiraz dilekçesi sundum. Vekilim Fahrettin Kayhan, 6 Kasım 2018 itiraz dilekçesinde, bilirkişi raporundaki çelişkilere dikkat çekerek, "*bilirkişilerin duruşmaya davet edilerek itirazlarımız konusunda sözlü açıklama yapmalarının istenmesini ve kendilerine soru yöneltme hakkımızın kullandırılmasını*" talep etmiştir (**EK-85:** 6 Kasım 2018 Tarihli Avukat Fahrettin Kayhan'ın Bilirkişi Raporuna İtiraz Dilekçesi). (Aşağıda görüldüğü gibi naip hâkim bu talebi reddetmiştir).

26. Bilirkişi raporuna karşı ben de davacı asıl sıfatıyla 25 sayfalık bir itiraz dilekçesi sundum (**EK-86**: Benim 6 Kasım 2018 Tarihli Bilirkişi İtiraz Dilekçem). İtiraz dilekçemin tam metni aşağıda s.415-447'de yer almaktadır. Okuyucularımdan itiraz dilekçemi dikkatlice okumalarını rica ediyorum. Ben itiraz dilekçemde ayrıntılarıyla açıkladığım bir hususa burada özellikle dikkat çekmek isterim:

Eleştiri 7
HAYRİ BOZGEYİK VE CELAL IŞIKLAR'IN 23 EKİM 2018 TARİHLİ BİLİRKİŞİ RAPORU HAKKINDA GÖZLEMLER VE ELEŞTİRİLER

Bilirkişi raporunun ana metninde (s.6-181 arasında) yer alan örneklerde (Örnek 13, 25, 28, 44, 51, 52, 53, 54, 73, 79, 91, 97, 101, 104, 109, 112, 121, 137, 142, 148, 151, 152, 153, 154, 156, 160, 162, 166, 167, 168, 169, 170,172, 177, 180, 181, 182, 183, 195, 197, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 218, 219, 220, 221, 223, 226, 236, 248, 251, 257, 259, 264, 269) **Fransız yazarların kitaplarından alınmış -**yanlış saymadıysak- **toplam 302 (üçyüziki) adet Fransızca paragraf vardır** (Örnek Fransızca paragraflar için aşağıda 124'üncü sayfaya bakınız). Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar, bu Fransızca paragrafları inceleyerek, Ramazan Çağlayan'ın paragraflarının benim kitabımdan değil, Fransız yazarların kitaplarından Ramazan Çağlayan tarafından yapılmış çeviriler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bir bilirkişinin bu sonuca ulaşabilmesi için hâliyle Fransızca bilmesi gerekir. **Oysa Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar Fransızca bilmemektedirler**. Bilirkişi heyetinin Fransızca bilmeyen bu iki üyesinin nasıl olup da bilirkişi raporunda bu kadar yoğun bir şekilde Fransızca kaynak kullandıkları ve bu kaynaklardan yola çıkarak Ramazan Çağlayan'ın paragraflarının benim paragraflarımdan değil, Fransız yazarlarının paragraflarından alınma olduğu sonucuna ulaşabildikleri merak konusudur.

Belki bu Fransızca paragrafların bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için Fransızca bilen bilirkişi Gül Baysan tarafından çevrilmiş olduğu sanılabilir. Gül Baysan, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın çoğunluk görüşüne katılmamış ve Ramazan Çağlayan paragraflarının usûlsüz alıntı olduğu yolunda rapor düzenlemiştir. Ben, yine de bilirkişi itiraz dilekçemde, Gül Baysan'a bilirkişi raporu Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar ana metninde (s.1-181) yer alan toplam 302 adet Fransızca paragrafın kendisi tarafından Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için Türkçeye çevrilip çevrilmediğinin sorulmasını talep ettim. Biraz aşağıda görüleceği gibi Gül Baysan bu soruya bu paragrafların kendisi tarafından çevrilmediği cevabını vermiştir.

---

27. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi naip üyesi, beşinci duruşmayı 21 Kasım 2018 tarihinde yaptı ve bilirkişi heyetinden ek rapor istenmesine karar verdi (**EK-87:** 21 Kasım 2018 Tarihli Duruşma Tutanağı).

28. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi altıncı duruşmasını naip üye yönetiminde 13 Şubat 2019 tarihinde yaptı. Bilirkişi ek raporunun sunulduğunu tespit etti ve ek raporun taraflara tebliğine ve itiraz süresi tamamlandığında dosyanın heyete tevdiine karar verdi (**EK-88:** 13 Şubat 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı).

29. UYAP'ta 13 Şubat 2019 tarihiyle kayıtlı olan bilirkişi ek raporu toplam sekiz sayfadır. İlk beş sayfası çoğunluk görüşünü (Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar) izleyen üç sayfada muhalefet şerhini (Gül Baysan) oluşturmaktadır.

30. Bilirkişi ek raporundaki Gül Baysan'ın ayrık görüşüne karşı, davalılar vekili Avukat M. Kaan Koçali 18 Şubat 2019 tarihli bir beyan dilekçesi sundu.

31. 20 Şubat 2019 tarihinde avukatım Fahrettin Kayhan bir itiraz dilekçesi ve ben de bir itiraz dilekçesi sundum. Vekilim Fahrettin Kayhan 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçesinde, bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın Fransızca bilmeden Fransızca paragraflar hakkında bilirkişi raporu düzenlediklerini iddia ederek bilirkişiler hakkında suç duyurusunda bulunulmasına karar verilmesini talep etti (**EK-89:** Avukat Fahrettin Kayhan'ın 20 Şubat 2019 Tarihli Bilirkişi Ek Raporuna İtiraz Dilekçesi).

32. Benim davacı asıl sıfatıyla hazırladığım 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçem de vekilimin tarafından 20 Şubat 2019 tarihinde mahkemeye sunuldu (**EK-90:** Bilirkişi Ek Raporuna Karşı 19 Şubat 2019 Tarihli İtiraz Dilekçem, *infra,* s.454-464). İtiraz dilekçemde şu gözlemlerde ve taleplerde bulundum:

Eleştiri 8
HAYRİ BOZGEYİK VE CELAL IŞIKLAR'IN 13 ŞUBAT 2018 TARİHLİ BİLİRKİŞİ EK RAPORU HAKKINDA GÖZLEMLER VE ELEŞTİRİLER

Yukarıda 27 nolu adımda açıklandığı gibi, bilirkişi raporunun çoğunluk görüşü kısmında toplam 302 (üçyüziki) adet Fransızca paragraf bulunmaktadır. Bu metinler, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar tarafından imzalı olan çoğunluk görüşünde Fransızca olarak yer almaktadır. Fransızca bilmeyen sayın Bozgeyik ve sayın Işıklar, sanki Fransızca biliyorlarmış gibi Fransızca metinleri benim ve Ramazan Çağlayan'ın Türkçe çevirileriyle karşılaştırıyorlar ve davalı Ramazan Çağlayan'ın paragraflarının benim paragraflarımdan değil, Fransızca orijinal paragraflardan alınma olduğu sonucuna ulaşıyorlar. Ben bu hususu ilk bilirkişi raporuna karşı sunduğum 5 Kasım 2018 tarihli ilk itiraz dilekçemde tespit edip, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın bu 302 adet paragrafı nasıl olup da Türkçeye çevirdiklerini, kendileri için bu paragrafların bir başkası tarafından mı Türkçeye çevrildiğini sorulmasını talep etmiştim. Bilirkişi ek raporunda Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar bu soruya şu cevabı vermişlerdir (Cümleyi aynen alıyorum):

> "Bütün metinlerin Fransızca'dan Türkçe'ye birebir çevirileri, buna gereksinim olmadığı kanaatiyle yapılmadığı gibi, mahkeme tarafından bu yönde bir görevlendirme de söz konusu olmamıştır".

sayın Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın cevabı hayret vericidir. Sayın bilirkişiler bir yandan Fransızca bilmediklerini kabul etmekte, diğer yandan ise *"bütün metinlerin Fransızca'dan Türkçe'ye birebir çevirileri, buna gereksinim olmadığı kanaatiyle yapılmadığını"* itiraf etmektedirler.

Bu durumda şu soruya cevap vermek gerekir: Metinler Türkçeye çevrilmemiş ise, Fransızca bilmeyen sayın Bozgeyik ve Işıklar, nasıl olup da 302 adet Fransızca paragrafı okuyup, kök rapordaki değerlendirmeleri yapabilmişlerdir? Kök raporda görüleceği üzere bu paragraflar konusunda Bozgeyik ve Işıklar, ancak Fransızca bilen birisinin yapabileceği düzeyde ayrıntılı değerlendirmeler yapmaktadırlar. Örnek olarak Bilirkişi Raporunun 54-55'inci sayfalarında yer alan "**ÖRNEK 104**"e ilişkin yapılan değerlendirmeyi aşağıya olduğu gibi alıyoruz:

23 Ekim 2018 Tarihli Kök Bilirkişi Raporu, s.55-56:

Davacının, bu örnekte yer alan bilgilerin kendi eserinden alındığını, ancak eserine atıf yapılmadığını iddia ettiği, Davalının ise, söz konusu bilgilerin atıf yapılan Fransızca eserlerde yer aldığını, dolayısıyla doğrudan asıl kaynaklara atıf yapıldığını ifade ettiği görülmektedir.

Atıf yapılan Fransızca eserlerdeki ifadeler aşağıdaki gibidir:

Chapus, C.I, s.1038-39:

Contrôle Normale Et Contrôle Restreint

Le contrôle de la qualification juridique des faits est plus ou moins approfondi: il est **normal** ou bien il est **restreint**.

A. l'état initial du droit en matére de contrôle restreint. Le juge se bornait, pour apprécier la légalité d'une telle décision, à rechercer si elle était exempte d'erreur de droit, d'erreur de fait ou de détournement de pouvoir.

B. L'état actuel du droit en matiere de **contrôle restreint** : le Principe **du contrôle de l'erreur manifeste d'appréciation.** Voici la formüle jurisprudentielle usuelle qui rend compte de l'actuel état du droit : "Si l'aotorité administrative compétente exerce en opportunité1 ses attributions lorsqu'elle dispose du povoir discrétionnaire, la décision qu'lle prend ne doit pas reposer sur des faits matériellement inexacts, sur erreur de droit, sur une erreure **manifeste d'appréciation** ou être ebtachée de détourement de pouvoir.

Vedel/Delvolve, C.II, s.321:

Le contrôle de la qualification des faits, pour s'exercer dans un grand nombre de cas, (c'est pourquoi il est dit **contrôle normale**), n'est pas cependant général. İl est des matieres où le juge se refuse à l'exercer sous réserve éventuellement de l'erreur manifeste.

Le contrôle de l'adéquation d'une décision aux faits constitue le degré le plus possé de contrôle **(contrôle maximum).**

on a pu penser que ce contrôle fait parti edu **contrôle minimum**,... Mais le Conseil d'Etat a bien marqué que certains actes ne pouvaient donner prise au contrôle de l'erreur manifeste.

Reste déterminer en quoi consiste l'erreur manifeste. On a pu dire que c'est celle saute aux yeux sans qu'il soit besoin d'être un expert tres averti..

RİVERO, Droit administratif, s.242:

On qualifie de **contrôle minimum**, le contrôle ainsi limite, outre léerreur de droit et le détournement de pouvoir à la seule existence matérielle des motifs de faits, à l'exclusion de tout contrôle de leur qualification. Mais, mêmde dans les cas "**contrôle minimume**" le juge limite le povaoir discrétionnaie par le recour a la notion d'erreur manifeste : s'il apparaît que la qualification des faits est si **évidemment erroné que meme un non technicien** peut la constateri il annule la décision.

Bu örnekteki bilgilerin, Davalı tarafından dipnotlarında gösterilen Fransızca eserlerde yer aldığı görülmektedir. Aynı bilgilerin Davacı eserinde de yer alması, Davalının Davacı eserine atıf yapmasını gerektirmemektedir. Davalının bu karardan ilk defa Davacı eserindeki kullanımdan haberdar olması da asıl kaynağa ulaşıp buradan yararlandığı şeklinde görüldüğünden Davacıya ayrıca atıf yapmasını gerektirmemektedir. Kaynak olarak gösterdiği Fransızca eserleri kontrol ettikten sonra, Davalının bu savı doğru kabul edilmiştir. Davalının kitabında s. 347, dipnot 390, Vedel & Dévolvé C. 1, s.327'ye referans verdiği, doğrusunun C.2, s.327 olduğu görülmüş olup, bu hususun bir basım hatası olduğu değerlendirilmiştir. Sonuç itibariyle Örnek bakımından bir usulsüz iktibasın söz konusu olmadığı değerlendirilmektedir.

Görüldüğü gibi **"Örnek 104"**e ilişkin, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, bilirkişi raporunun 55'inci sayfasında, Ramazan Çağlayan'ın paragrafının benim kitabımdaki paragraftan değil, doğrudan Fransızca kitaplardan alındığını göstermek için Chapus'nün kitabından üç paragraflık, Vedel/ Delvolvé'nin kitabından dört paragraflık ve Rivero'nun kitabından bir paragraflık Fransızca metinler vermektedir. Bu metinlerden sonra, şu değerlendirmeyi yapmaktadırlar:

> "Bu örnekteki bilgilerin, Davalı tarafından dipnotlarında gösterilen Fransızca eserlerde yer aldığı görülmektedir. Aynı bilgilerin Davacı eserinde de yer alması, Davalının Davacı eserine atıf yapmasını gerektirmemektedir. Davalının bu karardan ilk defa Davacı eserindeki kullanımdan haberdar olması da asıl kaynağa ulaşıp buradan yararlandığı şeklinde görüldüğünden Davacıya ayrıca atıf yapmasını gerektirmemektedir. *Kaynak olarak gösterdiği* **Fransızca eserleri kontrol ettikten sonra**, *Davalının bu savı doğru kabul edilmiştir*" (Kök Bilirkişi Raporu, s.55-56).

Görüldüğü gibi bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar açıkça **"Fransızca eserleri kontrol ettiklerini"** söylemektedirler. **Fransızca bilmeyen sayın bilirkişiler, bu "kontrol"ü nasıl olup da yapmışlardır?** Fransızca bilmeyen bilirkişiler, Ramazan Çağlayan'ın cümlelerinin benim kitabımdaki cümlelere değil de Fransızca asıl kaynaklardaki cümlelere benzediğine nasıl olup da hükmedebilmişlerdir? Bu mümkün müdür? Eğer bu mümkün değil ise, bilirkişi raporunun 55'inci sayfasında yer alan 8 paragraflık **Fransızca metnin Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için bir başkası tarafından çevrilmiş olması gerekir**.

Görüldüğü gibi bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, bilmedikleri bir dilden yüzlerce paragraf uzunluğunda metinleri okuyup anlamışlar ve Ramazan Çağlayan ile benim çevirilerimi bu orijinal Fransızca paragraflar ile karşılaştırmışlar ve Ramazan Çağlayan'ın cümlelerinin benim cümlelerimden değil, doğrudan doğruya Fransızca cümlelerinden alınmış olduğuna karar kılmışlardır.

Fransızca bilmeden bunun yapılması mümkün müdür?

Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar Fransızca bilmediklerine göre, **bilirkişi raporunda kullanılan toplam 302 adet Fransızca paragraf kimin tarafından Türkçeye çevrilmiştir?**

Acaba bu paragraflar, sayın Bozgeyik ve sayın Işıklar için bilirkişi heyetinin Fransızca uzmanı üyesi Prof. Dr. Gül Baysan tarafından mı Türkçeye çevrilmiştir? Bu soru Mahkeme tarafından Prof. Dr. Gül Baysan'a sorulmuş ve sayın Baysan 13 Şubat 2019 tarihiyle kayıtlı olan bilirkişi ek raporunun 6'ncı sayfasında (Gül Baysan'ın ayrık görüşünün 1'inci sayfasında) şu cevabı vermiştir (Aynen alıyorum):

> **İtiraz ettiğim konularda** diğer bilirkişileri ikna etmek için yaptığım ve **ayrık görüşlerimi içeren bölüme koyduklarım dışında** bir **çeviri yapmadım.**

Görüldüğü gibi sayın Gül Baysan altını çizerek (kelimelerdeki **koyu** ile vurgu kendisine aittir) "**İtiraz ettiğim konularda** bilirkişileri ikna etmek için yaptığım ve **ayrık görüşlerimi içeren bölüme koyduklarım dışında** bir **çeviri yapmadım**" diyor. Yani sayın Bozgeyik ve sayın Işıklar için bilirkişi raporunun 6 ilâ 176'ncı sayfalarında kullandıkları 302 adet Fransızca paragraf Türkçeye sayın Bozgeyik ve sayın Işıklar için **Gül Baysan tarafından çevrilmemiştir**.

Sanıyorum şu soruyu sormak hakkımdır: *Bilirkişi kök raporunun 6 ilâ 176'ncı sayfalarında kullandıkları 302 adet Fransızca paragraf, Türkçeye sayın Bozgeyik ve sayın Işıklar için Gül Baysan tarafından çevrilmemiş ise kimin tarafından Türkçeye çevrilmiştir?*

Bu gözlemleri yaptıktan sonra bilirkişi ek raporuna 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçemle itiraz ettim ve bilirkişiler hakkında suç duyurusunda bulunulmasını talep ettim (**EK-90:** Benim Bilirkişi Ek Raporuna Karşı 19 Şubat 2019 Tarihli İtiraz Dilekçem).

Maalesef bu itirazlarım Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi tarafından dikkate alınmadı ve itirazlarımız reddedildi. Keza Daire, bilirkişiler hakkında suç duyurusunda da bulunmadı.

Aynı itirazları temyiz dilekçemizde (EK-96) de tekrarladık. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de itirazlarımızı dikkate almadı ve bu itirazlar hakkında tek cümlelik dahi bir değerlendirme yapmadı; itirazlarımızı adeta görmezden geldi. Malum bazı Yargıtay kararlarında "*diğer temyiz itirazları yerinde görülmediğinden reddine*" gibi bir şablon ibare bulunur. Benim davamda Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin verdiği 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararında bu şablon ibare dahi yoktur[13].

Neticede Fransızca bilmeyen iki bilirkişinin 302 adet Fransızca paragrafı değerlendirmesi sonucunda (Fransız Dili ve Edebiyatı profesörü Gül Baysan'ın muhalefetine rağmen) intihal yoktur raporu verdi ve maalesef Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi bu rapora dayanarak bu davada Ramazan Çağlayan'ı haklı buldu ve benim davamı reddetti ve beni yargılama giderlerini ödemeye mahkûm etti.

13. Aşağıda üçüncü bölümde göreceğimiz gibi Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararının gerekçe kısmı şu cümleden ibarettir: "İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak yapılan istinaf başvurusu üzerine HMK'nın 355 vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapılan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi HMK'nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre usul ve yasaya uygun Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir" (EK-99: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 Sayılı Kararı).

33. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 13 Mart 2019 günü heyet hâlinde yedinci duruşmasını yaptı. Heyet, Başkan Döndü Deniz Bilir, üye Erol Kaplan ve Üye Kamil Ersin Ortaç'tan oluşuyordu. Heyet, bizim bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar Fransızca bilmemelerine rağmen 302 adet Fransızca paragrafa dayanarak bilirkişi raporu düzenledikleri yolundaki itirazımız ve keza bu iki bilirkişi hakkında suç duyurusunda bulunulması talebimiz hakkında herhangi bir karar vermeden duruşmayı 8 Mayıs 2019 günü saat 10:00'a erteledi. Dairenin bilirkişi ek raporuna karşı yaptığım 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçem ve bu dilekçemde dile getirdiğim talepler hakkında olumlu veya olumsuz bir karar vermesi gerekirken, neden böyle bir karar verdiğini ben anlayamıyorum. Heyetin söz konusu durumda aldığı karar aynen şöyledir:

> "G.D.
> 1 - Davalı vekiline davacı vekili tarafından iş bu celse sunulan ek bilirkişi raporuna itiraz dilekçesine karşı beyanda bulunmak üzere ve ayrıca taraf vekillerinin tüm tahkikat hakkında esas hakkındaki beyanlarını sunmak üzere iki haftalık mehil verilmesine, süresi dolduktan sonra mahkememizce takdir edilir ise bilirkişilerden yeniden tarafların itirazları doğrultusunda ek rapor alınmasına,
> 2 - Bu nedenle duruşmanın 08.05.2019 günü saat 10:00'a bırakılmasına karar verildi. 13.03.2019" (**EK-91:** 13 Mart 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Bu kararın davayı iki ay kadar geciktirmek dışında ifa ettiği bir fonksiyon olmamıştır. Bu karar nedeniyle benim bilirkişi ek raporuna karşı ileri sürdüğüm iddiaların ve bulunduğum taleplerin güncelliğini, sıcaklığını ve etkililiğini yitirmiştir.

34. Benim ve vekilim Av. Fahrettin Kayhan'ın bilirkişi ek raporuna karşı sunduğumuz 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçelerimize karşı davalı vekili Av. M. Kaan Koçali 22 Mart 2019 tarihli bir beyan dilekçesi sundu.

35. Vekilim 3 Nisan 2019 tarihli dilekçeyle, davalı vekili Av. M. Kaan Koçali 22 Mart 2019 tarihli bir beyan dilekçesine karşı bir beyan dilekçesi sundu ve bu dilekçede bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın bilmedikleri Fransız dilinde 302 adet paragraf hakkında değerlendirme yapamayacağı hususunu bir kez daha altını çizdi (**EK-92:** Fahrettin Kayhan'ın 3 Nisan 2019 Tarihli Beyan Dilekçesi).

36. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, heyet hâlinde, 8 Mayıs 2019 günü sekizinci duruşmasını yaptı ve vekilim "*bilirkişilerin duruşmaya çağrılarak sözlü açıklama yapmalarının istenilmesi talebinin reddine*", "*tahkikatı gerektirir başka bir husus kalmadığından tahkikatın bitirilmesine*" ve "*bir sonraki celsenin sözlü yargılama ve hüküm duruşması olarak yapılmasına*" karar verdi (**EK-93:** 8 Mayıs 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Eleştiri 9.- Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın Fransızca bilmemelerine rağmen nasıl olup da 302 adet Fransızca paragrafı Türkçeye çevirdikleri yolundaki itirazımızı incelemeden ve itirazımız olumlu veya olumsuz bir şekilde cevaplamadan davanın tahkikat safhasını bitirdi ve hüküm verme safhasına geçti. Oysa tahkikat safhası daha bitmemişti. Bilirkişi raporundaki çoğunluk görüşünü bildiren Fransızca bilmeyen iki bilirkişinin 302 adet Fransızca paragrafı Türkçeye çevirmiş olamayacağı yolundaki iddiamızın doğruluğu araştırılmamıştı ve bu yöndeki iddiamız cevaplandırılmamıştı. Bu iddiamız doğrultusunda tahkikatın tevsiine karar verilmeliydi. Tarafların iddialarının tartışılmadığı bir yerde nasıl olup da adalet tecelli edebilir?

37. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Heyeti, 29 Mayıs 2019 günü dokuzuncu ve son duruşmasını yaptı ve bizim davamızın reddine karar verdi (**EK-94:** 29 Mayıs 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Eleştiri 10.- Böylece üç ayrı defa beyan dilekçesiyle talep etmemize, iki ayrı defa de duruşmada sözlü olarak vekilim tarafından söylenmesine rağmen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Heyeti, bizim Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın nasıl olup da 302 adet Fransızca paragrafı okuyup bunlar hakkında rapor düzenlediği sorumuzu tartışmamayı tercih etti.

Haliyle başka davalardaki durumu bilmem; ama benim davamda benim veya vekilim tarafından ileri sürülen pek çok iddiaya, mahkemeler tarafından olumlu veya olumsuz bir cevap verilmedi. Mahkemelerin tarafların iddialarına cevap vermediği bir yerde adalet nasıl gerçekleşecek?

38. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararını **(EK-95)** 26 Haziran 2019 tarihinde yazdı ve 3 Temmuz 2019 tarihinde vekilim Fahrettin Kayhan'a tebliğ etti. Böylece davamızın istinaf yargılaması sonuçlanmış oldu.

II. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNİN 29 MAYIS 2019 TARİH VE E.2017/1161, K.2019/642 SAYILI GEREKÇELİ KARARININ ELEŞTİRİSİ

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararı pek çok bakımından yanlıştır. Ben burada bu karardaki bütün hukuka aykırılıkları tek tek inceleyecek değilim. Böyle bir inceleme, bu karar hakkında vekilimin imzasıyla sunulan *10 Temmuz 2019 tarihli Temyiz Dilekçesinde* yapılmıştır. Okuyucularımdan özellikle aşağıda 518 ile 549 sayfalar arasında yer alan **EK-96'**daki "Temyiz Dilekçisi"ni dikkatli bir şekilde okumalarını rica ediyorum.

Temyiz dilekçemizde Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında, bize göre bulunan hukuka aykırılıkların bir listesini yaptık (EK-96). Kanımızca dördü ara kararlara ve dokuzu da esasa ilişkin toplam 13 hukuka aykırılık vardır. Burada sadece hukuka aykırılıklardan birkaçını tartışacağım.

A. FRANSIZCA BİLMEYEN BİLİRKİŞİLER HAYRİ BOZGEYİK VE CELAL IŞIKLAR'IN 302 ADET FRANSIZCA PARAGRAF ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRME YAPMALARI HAKKINDA ELEŞTİRİLER

Öncelikle belirtelim ki, gerekçeli karar oybirliği ile verilmiş değildir; ancak gerekçeli kararın bu iddiama ilişkin kısmının oy birliğiyle alındığı söylenebilir. Üye Erol Kaplan tarafından yazılan "karşı oy" yazısında bu iddiama ilişkin dile getirilmiş bir görüş yoktur. Dolayısıyla bu iddiam konusunda muhalif üye Erol Kaplan'ın da çoğunluk görüşüne katıldığı söylenebilir.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında, Fransızca bilmeyen bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın nasıl olup da 302 adet Fransızca paragrafı Türkçeye çevirdikleri iddiamıza şu şekilde değinmiştir:

> "Her ne kadar davacı tarafça, Dairemizce oluşturulan bilirkişi heyetindeki bilirkişiler Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın Fransızca bilmedikleri halde Fransızca metinler üzerinde inceleme ve değerlendirme yaptıkları, Fransızca bilmeyen bu bilirkişilerin söz konusu değerlendirmelerine itibar edilemeyeceği belirtilerek bilirkişi raporuna itiraz edilmiş ise de *bilirkişi heyetinde sırf Fransızca dili uzmanı için görevlendirilen Prof. Dr. Gül Baysan'a da yer verildiği, bu bilirkişinin de ayrık görüşünde bildirdiği hususlar dışında rapora ve çevirilere bir itirazının bulunmadığı gözetildiğinde,* davacı tarafın bu yöne ilişkin itirazlarına itibar edilmemiştir" (EK-95: 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Karar, Sayfa 11, paragraf 2, *infra,* s.484).

Mahkemenin kararında geçen "*bilirkişi heyetinde sırf Fransızca dili uzmanı için görevlendirilen Prof. Dr. Gül Baysan'a da yer verildiği, bu bilirkişinin de ayrık görüşünde bildirdiği hususlar dışında rapora ve çevirilere bir itirazının bulunmadığı*" ibaresi maddî vakıa olarak kesinlikle doğru değildir. Tersine Fransızca uzmanı bilirkişi Prof. Dr. Gül Baysan'a bu husus sorulmuş ve bilirkişi Gül Baysan 14 Şubat 2019 tarihli ek raporunun ayrık görüş başlıklı kısmında (ek raporun 6'ncı sayfasında), daha önce de alıntıladığımız gibi, açıkça şu cevabı vermiştir:

> "**İtiraz ettiğim konularda** bilirkişileri ikna etmek için yaptığım ve **ayrık görüşlerimi içeren bölüme koyduklarım dışında <u>bir çeviri yapmadım</u>**" (Ek Bilirkişi Raporu, s.6).

Prof. Dr. Gül Baysan, altını çizerek (kelimelerdeki koyu ile vurgu kendisine aittir) kendi ayrık görüşüne koydukları **dışında bir çeviri yapmadığını** söylüyor. Yani Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için bilirkişi raporunun 6 ilâ 176'ncı sayfalarında kullandıkları **302 adet Fransızca paragrafı Gül Baysan Fransızcadan Türkçeye çevirmemiştir.** Bu hususu mahkemeye sunduğumuz 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçemizin 5'inci sayfasında altını çizerek belirttik (bkz. EK-90: 19 Şubat 2019 Tarihli İtiraz Dilekçemiz) .

Gül Baysan açıkça ben diğer bilirkişiler için çeviri yapmadım diyor. Mahkemenin gerekçeli kararında ise

> "bilirkişi heyetinde sırf Fransızca dili uzmanı için görevlendirilen Prof. Dr. Gül Baysan'a da yer verildiği, bu bilirkişinin de ayrık görüşünde bildirdiği hususlar dışında rapora ve **çevirilere bir itirazının bulunmadığı**"

belirtiliyor (Gerekçeli Karar, sayfa 11, paragraf 2).

Gül Basan, hangi "**çevirilere"** ne itirazında bulunacak? Gül Baysan'ın itiraz etmesi için ortada bilirkişi raporunda geçen 302 adet Fransızca paragrafın başkaları tarafından Fransızcadan Türkçeye yapılmış **çevirilerin** olması gerekir.

Görüldüğü gibi bizzat Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi gerekçeli kararındaki yukarıdaki ibare çelişkilidir. Bizzat gerekçeli kararda Fransızca Uzmanı Gül Baysan'ın **"çevirilere itirazının bulunmadığı"** belirtilerek bilirkişi raporunda Gül Baysan tarafından değil, başka biri tarafından yapılmış çeviriler olduğu kabul ediliyor.

Eğer bilirkişi raporunda dayanılan 302 adet Fransızca paragraf Türkçeye Gül Baysan tarafından çevrilmemiş ise, **bu çevirileri kim yapmıştır?** Fransızca bilmeyen bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar yapmış olamaz. Fransızca uzmanı Gül Baysan da bu çevirileri ben yapmadım diyor. O zaman bu çevirileri kim yapmıştır? Bu soruyu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesine tekrar durup sormak gerekiyor. Eğer bu çeviriler Gül Baysan tarafından yapılmamış ise, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar da Fransızca bilmediklerine göre bu çeviriler onlara bir başkası tarafından yapılmıştır.

Maddî vakıa doğru olarak tespit edilemedikçe istinaf yargılaması kendisinden beklenen amacı sağlamaz. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, bilirkişi raporunda kullanılan 302 adet Fransızca paragrafın kimin tarafından Türkçeye çevrildiği vakıasını tespit edememiştir, dahası tahkikat safhasında bizim üç ayrı defa talebimize rağmen bu iddiayı görmezden gelmiş, bu iddiayı tartışmamış, bu iddianın doğruluğunu tahkik etmemiştir.

Bilirkişi raporunda toplam 302 adet Fransızca paragraf üzerine dayanan değerlendirme vardır. Bu çevirilerin kimin tarafından yapıldığı belli değildir.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinde de bu çevirilere dayanılarak benim iddia ettiğim örneklerde usûlsüz alıntının olmadığına karar verilmiştir. Fransızca bilmeyen bilirkişilerin bilirkişi raporunda Fransızca paragraf üzerinde yaptığı değerlendirmelerin benzerleri bu sefer Fransızca bilmeyen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Başkanı sayın Döndü Deniz Bilir ve üyesi sayın Kamil Ersin Ortaç tarafından gerekçeli kararda devam ettirilmiştir. Yani Fransızca bilmeyen bilirkişilerin Fransızca paragraf üzerine yaptığı değerlendirme hatası, *bu sefer Fransızca bilmeyen hâkimler tarafından devam ettirilmiştir.*

Gerekçeli karardan birkaç örnek verelim:

> "**ÖRNEK 46;** Bu örnekte, tabloda yer alan Fransızca eserin, davalı tarafından dosyaya sunulduğu, *bu esere bakılarak bilirkişilerce yapılan karşılaştırmada*, tabloda verilen başlıkların (planın) *Fransızca eserde de aynen yer aldığı*, bu bakımdan bu örnekte verilen planın davacıya özgü olmadığı, onun hususiyetini taşımadığının değerlendirildiği, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır" (EK-95: 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Karar, Sayfa 13, *infra,* s.487).

Görüldüğü gibi mahkeme "*bu esere bakılarak bilirkişilerce yapılan karşılaştırmada, tabloda verilen başlıkların (planın) Fransızca eserde de aynen yer aldığı*"nı belirtiyor. İyi güzel de Fransızca bilmeyen bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, *tabloda verilen başlıkların (planın) Fransızca eserde de aynen yer aldığı*"nı nasıl olup da tespit edebilmişlerdir? Fransızca uzmanı bilirkişi Gül Baysan bunları ben çevirmedim dediğine göre Fransızca eserdeki başlıkları kim Türkçeye çevirmiştir?

Diğer bir örnek: Gerekçeli kararın 14'üncü sayfasında aynen şöyle deniyor:

> "**ÖRNEK 53;** … *Örnek olarak verilen cümlenin, atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı,* bu nedenle bu örnek bakımından bir usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır" (EK-95: Gerekçeli Karar, Sayfa 14, *infra,* s.488).

Örnek olarak verilen cümlenin "atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı"nı Fransızca bilmeyen bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar ve nasıl olup da tespit etmiştir? Fransızca uzmanı Gül Baysan bunları ben çevirmedim diyor. *Örnek olarak verilen cümlenin, atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığını* Fransızca bilmeyen bilirkişilerin tespit edemeyeceğine göre bu tespiti kim yapmıştır?

Örnekleri çoğaltma mümkündür. Gerekçeli kararda incelenen örneklerin neredeyse hepsinde benzer problem vardır. Bu örneklerde yapılan değerlen-

dirmelerin Fransızca bilmeyen bilirkişiler ve keza Fransızcaya bilmeyen hâkimler tarafından yapılabilmesi mümkün değildir (ki bir ihtimal hâkimin kendisi Fransızca biliyor olsa bile, teknik bilgiye ilişkin bir husus olduğu için hâkim bu bilgisini karar verirken zaten kullanamaz).

Sorunun vahametini gözler önüne sermek için örnekleri çoğaltalım: Gerekçeli kararın 18'inci sayfasında "Örnek 151"e ilişkin şöyle deniyor:

> "**ÖRNEK 151;** Davalı eserinde atıf yapılan *Fransızca eserlerde, örnekte yer alan bilgilerin aynen yer aldığı,* birebir çeviri değil, metinlerin özeti verildiği, … bu örnekte verilen bilgiler bakımından usulsüz iktibastan söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır" (EK-95: Gerekçeli Karar, s.18, *infra*, s.493).

Fransızca bilmeyen bilirkişiler ve hâkimler, nasıl olmuş da davalı eserindeki örnekte yer alan bilgilerin "atıf yapılan *Fransızca eserlerde… aynen yer aldığı,* birebir çeviri değil, metinlerin özeti" olduğunu tespit edebilmişlerdir?

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararından birkaç örnek daha verelim (Bkz.: EK-95, *infra,* s.488-504):

> "**ÖRNEK 59;** … bu örnekte verilen bilgilerin, davalının eserinde *atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı*, …"
>
> **"ÖRNEK 104;** Bu örnekteki bilgilerin, davalı tarafından dipnotlarında gösterilen *Fransızca eserlerde yer aldığı, …*"
>
> "**ÖRNEK 142;** Davalının, "siyasi sorumluluğun" tanımı… *atıf yapılan [Fransızca] eserde aynen yer aldığı, …*"
>
> "**ÖRNEK 152;** Örnekte verilen cümlenin *aynen atıf yapılan Fransızca eserde de yer aldığı, …*"
>
> "**ÖRNEK 153;** … *Fransızca eser incelendiğinde aynı veya benzer ifadelerin orada da yer aldığının görüldüğü,…*"
>
> "**ÖRNEK 154;** Davalının eserinde atıf yapılan *Fransızca esere bakıldığında* söz konusu plan tamamen davacı tarafından oluşturulmadığı…"
>
> **"ÖRNEK 156;** … *ayrıca atıf yapılan Fransızca eserlerde incelendiğinde,* paragrafın ilk cümlesindeki bilgi, Fransızca eserde de aynen yer aldığı,…".
>
> **"ÖRNEK 160;** … tarafların atıf yaptığı **Fransızca eserler incelendiğinde**: burada birebir metin çevirisi değil, bilgi aktarımının söz konusu olduğu…".
>
> **"ÖRNEK 166;** … taraflara ait metinlerde yer alan ifadelerin aynı veya benzerleri itibariyle atıf yapılan Fransızca eserlerde de yer aldığı…".
>
> **"ÖRNEK 177;** … hizmet kusuruna ilişkin tanımın, *atıf yapılan Fransızca eserde aynen yer aldığı*, …".

"**ÖRNEK 180;** … atıf yapılan *Fransızca eserdeki cümle ile neredeyse aynen yer aldığı*…".

"**ÖRNEK 183;** Söz konusu tanım ve ifadeler, *atıf yapılan Fransızca eserde aynen yer aldığı*, …"

"**ÖRNEK 202;** … atıf yapılan *Fransızca eserlerde de benzer planların* olduğu, …".

"ÖRNEK 205; …atıf yapılan *Fransızca eserlerde de aynen yer aldığı*…"

"**ÖRNEK 207;** … her iki yazar açısından asıl kaynak durumunda olan *Fransızca eserler incelendiğinde*, …"

"**ÖRNEK 208;** … davalı eserinde yer alan bilgiler, örnekler, aynı sırayla atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı, …".

"**ÖRNEK 210;** … tarafların atıf yaptığı ortak *Fransızca eserlerin incelenmesinde*, …"

"**ÖRNEK 222;** … kaynaklar *incelendiğinde* aynı konu ve aynı örneklerin atıf yapılan Fransızca eserlerde de aynen yer aldığı…"

"ÖRNEK 224; … tarafların aynı Fransızca eserlerden yararlandığı, atıf yapılan Fransızca kaynaklarda yer alan metnin …".

"**ÖRNEK 251;** … atıf yapılan Fransızca eserde de aynı cümlenin yer aldığı, …".

Yukarıda örneklere bakınca neyi görüyoruz? Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, söz konusu değerlendirmelerinde iki kalıbı kullanıyor:

> KALIP 1: "Örnekte verilen cümlenin *atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı* anlaşıldığından bir usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır" (Örnek 46, 53, 59, 104, 142, 151, 152, 154, 166, 177, 180, 183, 202, 205, 208, 224 ve 254).

İyi güzel de söz konusu cümlenin *atıf yapılan Fransızca eserde aynen bulunduğunu* Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi nasıl saptamıştır? Bu saptamayı yapabilmek için Fransızca bilmek gerekir. Dayandığı bilirkişi raporunu hazırlayan Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar ise Fransızca bilmemektedirler. Fransızca uzmanı bilirkişi Gül Baysan ise, bu örneklerdeki Fransızca paragrafları ben Türkçeye çevirmedim demektedir. O halde bunları kim Türkçeye çevirmiştir? Yoksa Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi bu Fransızca çevirileri kendisi mi yapmıştır?

Gerekçeli kararda örneklere ilişkin kullanılan diğer kalıp şudur:

> KALIP 2: "Davalının atıf yaptığı *Fransızca eserler incelendiğinde*, söz konusu paragrafların atıf yapılan Fransızca eserlerde de aynen bulunduğu anlaşıldığından söz konusu paragrafın usûlsüz alıntı oluşturmadığı kanaatine varılmıştır" (Örnek 153, 156, 160, 207, 210 ve 222).

Demek ki mahkeme de açıkça bu değerlendirmelerin *Fransızca eserlerin incelenmesi sonucunda* yapıldığını kabul ediyor. İyi güzel de bu Fransızca eserleri kim incelemiştir? Bu incelemeyi Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar yapmış olamaz. Bu incelemeyi bilirkişi heyetinin Fransızca bilen üyesi Gül Baysan de yapmış olamaz. Çünkü bu soru Gül Baysan'a itirazımız sonucu Mahkeme tarafından sorulmuş ve Gül Baysan da, daha önce de alıntıladığımız gibi, şu cevabı vermiştir:

> "İtiraz ettiğim konularda bilirkişileri ikna etmek için yaptığım ve **ayrık görüşlerimi içeren bölüme koyduklarım dışında bir çeviri yapmadım**" (Ek Bilirkişi Raporu, s.6).

Gül Baysan, diğer bilirkişilerin görüşlerini dayandırdıkları Fransızca metinleri ben çevirmedim diyor. Peki bu metinleri kim çevirmiştir? Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin bu soruya cevap vermesi gerekirdi.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, gerekçeli kararının pek çok yerinde (Örnek 46, 53, 59, 104, 142, 151, 152, 154, 166, 177, 180, 183, 202, 205, 208, 224 ve 254 nolu örneklerde) benim usûlsüz alıntı olduğunu iddia ettiğim paragrafların **Fransızca eserlerde de aynen bulunduğunu** saptıyor. Yine 20. Hukuk Dairesi, gerekçeli kararınızın bazı yerlerinde (mesela 153, 156, 160, 207, 210 ve 222 nolu örneklerde) benim usûlsüz alıntı olduğunu iddia ettiğim paragraflar hakkında "**Fransızca eserlerin incelediğinde"** diye başlayan cümlelerle değerlendirmeler yapılıyor.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, benim usûlsüz alıntı olduğunu iddia ettiğim paragrafların "*Fransızca eserlerde de aynen bulunduğunu*" *nasıl olup da saptayabilmiştir?* Keza Daire, *Fransızca eserleri nasıl olup da inceleyebilmiştir*?

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi sayın Başkanı ve sayın Üyeleri Fransızca biliyor mu? (Bilseler bile özel nitelikte bir bilgiye dayanarak karar veremezler). Daire için bu Fransızca eserlerdeki paragrafları kim Türkçeye çevirdi? Daire, hangi bilirkişi raporunun hangi kısmına dayanarak bu saptamayı yaptı; bu incelemede bulundu? Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın çoğunluk görüşüne mi? Yoksa Gül Baysan'ın karşı oyuna mı? Daire, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın çoğunluk görüşüne dayanmış ise, Dairenin kararı hukuka aykırıdır; çünkü bu bilirkişiler Fransızca bilmemektedir. Yok eğer, Daire, Fransızca uzmanı bilirkişi Gül Baysan'ın karşı oyuna dayanmış ise, Dairenin kararı yine hukuka aykırıdır; çünkü Gül Baysan bu örneklerde usûlsüz alıntı bulunduğu kanısındadır. Ya o, ya bu. Bu ikisin arasında ortalama bir yol yoktur.

B. GEREKÇELİ KARARIN ESASINA İLİŞKİN ELEŞTİRİLER

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararını *esası bakımından* de değerlendirmek gerekir. Bunun için ise istinaf aşamasında dava konusu olan toplam 104 adet alıntı örneğini tek tek vermek ve bunlar hakkında Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin ne karar verdiğini açıklamak ve bunların doğruluğunu tartışmak gerekir. Bu hayli uzun bir tartışmadır. Bu örneklerden bazıları bir iki paragraflık, bazıları ise onlarca paragraflık metinlerden oluşmaktadır.

Ben, bu örneklere ilişkin kendi değerlendirmelerimi ve iddialarımı Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesine dava dilekçesinin ekinde sunduğum 251 sayfa uzunluğunda "EK-3" isimli belgede yapmıştım. Bu belgede Ramazan Çağlayan'ın paragrafları ile benim paragraflarımı kutu içinde alt alta vermiş ve bunların arasında nasıl aynılık veya rastlantıyla açıklanamayacak derecede benzerlik bulunduğunu göstermiştim. (Bu belge yukarıda s.5-6'da açıkladığım sebeple bu kitapta yayınlanmamaktadır).

Bu örneklere ilişkin olarak ilk derece mahkemesinin gerekçeli kararında detaylı bir inceleme yapmıştır. Mahkeme alıntı örneklerini bir tabloda yan yana verip karşılaştırma yapmıştır. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararının örneklerin değerlendirildiği kısmı 254 sayfa uzunluğundadır (254 sayfa uzunluğunda olan bu kısımdan sadece 34 sayfalık bir kısım bu kitaba ek olarak alınmıştır. Bkz., *infra,* s.342-376. İlk derece mahkemesinin gerekçeli kararının tam metni için bkz.: http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-2017-292-karar.htm; http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-2017-292-karar.pdf).

Bu uzunluktaki incelemeyi hâliyle burada tekrar yapamam. Burada Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararının esasını sadece sekiz adet örnek üzerinden değerlendireceğim.

Bu vesileyle belirtmek isterim ki, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararında, benim dava dilekçeme eklediğim 276 adet somut alıntı örneğinden veya Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E. 2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararında usûlsüz alıntı olarak kabul edilmiş 104 adet alıntı örneğinden birisi dahi, Ramazan Çağlayan'ın paragrafları ve benim paragraflarım alt alta veya yan yana verilerek karşılaştırma yapılmamıştır. Eğer bu örneklerde Ramazan

Çağlayan cümleleri ve benim cümlelerim alt alta veya yan yana verilseydi, zaten ortada bir usûlsüz alıntı olduğu, yoruma bir ihtiyaç olmaksızın kendiliğinden ortaya çıkacaktı. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin yapmadığı bu karşılaştırmayı biz aşağıda hiç olmazsa sekiz örnek üzerinden yapalım:

ÖRNEK 28[14]**:**

Ramazan Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku,* Ankara, Seçkin, 2011, s.136-137:

Fransız Danıştay'ı bu tekniği ilk defa 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararında[430] kullanmıştır. . . .

. . . Yargı yeri bu iki faaliyet arasında bir fayda-maliyet analizi yapmış ve "*…Bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, mali külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun (olduğu)…*" şeklinde karar vermiştir. Görüldüğü üzere burada mahkeme, idarî işlemin fayda ve zararlarını tartmakta, zararı fazla çıkarsa iptal kararı vermektedir[431].

[430] Conseil d'Etat, Assemblée, 28 Mayıs 1971, *Ville nouvelle Est,* RDCE-1971, s.409, CHAPUS, age., C.I, s.1052; Les Grands Arrets de la Jurisprudence Administrative, http://www.conseil-etat.fr/ce/jurisp//, Aralık 2002

[431] VEDEL/DEKVOLVE, age., C.2, s.324.

Kemal Gözler, *İdare Hukuku,* Bursa, Ekin, 2003, c.I, s.846:

Fransız Danıştayı bu tekniği ilk defa 28 Mayıs 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararında kullanmıştır[910]. Fransız Danıştayı bu kararında,

> "bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun olarak verilebileceğine"

hükmetmiştir[911]. Diğer bir ifadeyle, bu teknikte işlemin yarar ve zararları hâkim tarafından tartılmakta; zararları yararlarından fazlaysa karar iptal edilmektedir[912].

910. Conseil d'État, Assemblée, 28 Mayıs 1971, *Ville Nouvelle Est,* RDCE, 1971, s.409 (Bu kararın metni ve açıklaması Long *et al., op. cit.,* s.623-635'te bulunmaktadır).
911. Conseil d'État, Assemblée, 28 Mayıs 1971, *Ville Nouvelle Est,* RDCE, 1971, s.409 (Nakleden: Long *et al., op. cit.,* s.625)
912. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.II, s.324.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki cümleleri benim cümlelerimden alınmadır. Ramazan Çağlayan'ın Fransız mahkeme kararından yaptığı 25 kelimelik ve üç satırlık çeviri, kelimesi kelimesine, noktası virgülüne, benim çevirimle aynıdır. İki yazarın birbirinden habersiz olarak aynı 25

14. Örnek numaraları bizim dava dilekçemizin ekinde sunduğumuz "Ek-3" isimli belgedeki örnek numaralarıdır. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararında aynı örnek numaraları kullanılmıştır.

kelimeyi, aynı sırayla kullanması mümkün müdür? Ramazan Çağlayan bu alıntıyı gerçekte benden almıştır; ama bana atıf yapmamıştır. Ortada kaynaksız alıntı durumu vardır. Ne var ki Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla, Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki cümlelerinin usûlsüz alıntı oluşturmadığına karar vermiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla Bölge Adliye Mahkemesinin bu kararını onamıştır.

ÖRNEK 155:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.441-445:

> "Hukuka aykırılık (*illégalité*)" ile "kusur (*faute*)" arasında ne gibi bir ilişki bulunmaktadır? İşlem ve eylemlerin hukuka aykırı olması, aynı zamanda kusurlu olduğunu gösterir mi? Hukuka uygun işlem ve eylemlerde kusur olabilir mi? Bu sorulara idarî eylemler ile idarî işlemler arasında bir ayırım yapılarak cevap verilmektedir.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.979:

> "Hukuka aykırılık (*illégalité*)" ile "kusur (*faute*)" arasında ne gibi bir ilişki vardır? Hukuka aykırı olan bir eylem ve işlem aynı zamanda kusurlu mudur? Hukuka uygun eylem ve işlem kusurlu olabilir mi? Bu sorulara idarenin eylemleriyle işlemleri arasında ayrım yaparak cevap verilmektedir.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki dört cümlesi ile benim yukarıdaki dört cümlem arasında rastlantıyla açıklanamayacak ölçüde bir benzerlik ve hatta yer yer aynılık vardır. Ramazan Çağlayan'ın bu dört cümleyi benim cümlelerimi görmeden kurmuş olması mümkün değildir. Bu cümleler de bana yapılmış bir atıf olmadığına göre ortada bir usûlsüz alıntı vardır.

Ne var ki Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla Ramazan Çağlayan'ın bu cümlelerinin usûlsüz alıntı teşkil etmediğine karar vermiştir. Bu karar da Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla onanmıştır.

ÖRNEK 160:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.442-443:

Fransız idare hukukunda, sadece şekil bakımından hukuka aykırılıkların, idarenin sorumluluğuna yol açmayacağı kabul edilmektedir. Şekil sakatlığı işlemin iptalin gerektirir; ama sırf bu sebeple idarenin tazminat ödemesini gerektirmez[188]. Fransız Danıştayı 1942 tarihli *Leca* kararında, içerik bakımından aynı işlem, hukuka uygun usûl ve şekiller kullanılarak aynen yapılabilecekse, ortada tazmin edilmesini gerektirecek gerçek bir zarar bulunmadığına karar vermiştir[189].

[188] DE FORGES, age., s.307; LAUBADÈRE/VENEZİA/GAUDEMET, age., C.I, s.985.

[189] Conseil d'État, 22 Mayıs 1942, *Leca,* RDCE.1942, s.160, LAUBADÈRE/VENEZİA/GAUDEMET, age., C.I, s.985.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.981:

Nitekim Fransa'da "sadece şekil bakımından hukuka aykırılıkların (*illégalités purement formelles*[247])", idarenin sorumluluğuna yol açmadığı kabul edilmektedir[248]. Gerçekten de Fransız Danıştayı 22 Mayıs 1942 tarihli *Leca* kararında içerik bakımından aynı işlem, hukuka uygun usûl ve şekiller kullanılarak tekrar yapılabilecekse, ortada tazmin edilmesini gerektirecek gerçek bir zararın bulunmadığına karar vermiştir[249]. Sonuç olarak şekil sakatlığı (*vice de forme*) idarî işlemin hukuka aykırı olmasını ve iptal edilmesi sonucunu doğurur; ama sırf bu nedenle idarenin tazminat ödemesini gerektirmez[250].

247. De Forges, *op. cit.,* s.307.
248. *Ibid.*
249. Conseil d'État, 22 Mayıs 1942, *Leca,* RDCE, 1942, s.160 (Nakleden: De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.,* c.I, s.985).
250. Rougevin-Baville, Denoix de Saint Marc ve Labetoulle, *op. cit.,* s.337; De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.,* c.I, s.985; De Forges, *op. cit.,* s.306-307.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki üç cümlesi de benden alınmadır. Alıntılar tırnak içinde verilmesini gerektirecek derecede benim cümlelerimle aynıdır. Ama maalesef Ramazan Çağlayan bana değil, Fransız yazarlara atıf yapmaktadır. Ayrıca belirteyim ki, Ramazan Çağlayan'ın 188 ve 189 nolu dipnotlar da atıf yaptığı yazarlar, benim 247 ve 249 nolu dipnotlarımda atıf yaptığım yazarlardır. Bu şu anlama gelir ki, yukarıdaki kutuda Ramazan Çağlayan'ın sadece ana metni değil, dipnotları da benim kitabımdan alınmadır. Ortada bir usûlsüz alıntı vardır.

Ne var ki, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla Ramazan Çağlayan'ın bu cümlelerinin usûlsüz alıntı teşkil etmediğine karar vermiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla Bölge Adliye Mahkemesinin bu kararını onamıştır.

ÖRNEK 181:

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.1027-1030:	**Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.451-452:**
2. Kişisel Kusur a) Görevin Dışındaki Kusurlar: Saf Kişisel Kusur b) Görevin İçinde İşlenmiş Fevkalâde Ağır Kusurlar aa) Kişisel Saikler bb) Aşırılıklar cc) Mazur Görülemeyecek Hatalar c) Görevin Dışında, Ama Görev Dolayısıyla İşlenen Kusurlar	bb. Kişisel kusur (a) Görevin dışındaki kusurlar (saf kişisel kusur) (b) Görevin içinde işlenmiş fevkalâde ağır kusurlar (1) Kişisel saikler (2) Aşırılıklar (3) Maruz görülemeyecek hatalar (c) Görevin dışında, ama görev dolayısıyla işlenen kusurlar

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan "Kişisel Kusur" konusundaki plânı aynen benden alınmıştır. Sadece başlıkların sırası değil, başlıklarda kullanılan bütün kelimeler noktası virgülüne benim kelimelerimdir. Benim "*mazur*" kelimemi yanlış olarak "*maruz*" yazması dışında bir fark yoktur. Ayrıca belirtelim ki, sadece başlıklar değil bu başlıklar altında yapılan açıklamalarda, aynı sırayla benim kitabımdan alınmadır. Ramazan Çağlayan bu plânın benden alındığını belirtmemektedir. Bana yapılan bir atıf bulunmamaktadır. Böyle bir atıf olsa bile değişen bir şey olmaz. Kaynağını göstererek dahi bir yazarın oluşturduğu bir plân bir başka yazar tarafından alıntılanamaz. Çünkü bir kere alıntının FSEK, m.35/1, b.1 göre "bazı cümle ve fıkralar" ile sınırlı olması şarttır. Bir kısmın başlıkları ve başlıklar altındaki açıklamalar, "bazı cümle veya fıkra" kapsamında olan bir şey değildir. Diğer yandan, Ramazan Çağlayan böyle bir kısmın başlıkları ve başlık altındaki açıklamaları benden alması FSEK, m.35/1, b.3'te öngörülmüş olan "iktibasın maksadın haklı göstereceği nispet dahilinde ve münderacatını aydınlatmak maksadıyla" yapılması şartına da aykırılık teşkil eder. Alıntı yoluyla münderacat, yani içerik oluşturulamaz.

Belirtelim ki, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla Ramazan Çağlayan'ın bu cümlelerinin usûlsüz alıntı teşkil etmediğine karar vermiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla Bölge Adliye Mahkemesinin bu kararını onamıştır.

ÖRNEK 211

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.479:

İlkokulda görevli ve hamile bir öğretmen, okulda başgösteren kızamık salgını neticesinde kızamık olur, bundan etkilenen bebek bazı oluşum bozuklukları ile dünyaya gelir. Burada öğretmenin üstlendiği riskli görev nedeniyle bebek tehlikeli bir durumda kalmış ve zarara maruz kalmıştır. Bebeğin karşı karşıya kaldığı bu anormal ve özel risk sebebiyle idarenin kusursuz sorumluluğuna hükmedilmiştir[465].

[465] Conseil d'Etat, 6 Novembre 1968, *Dme Saulze,* RDCE 1968, s.550, CHAPUS, age., C.I, s.1320 (PEİSER, age., s.206; DARCY, age., s.106).

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.1097:

Fransız Danıştayının 6 Kasım 1968 tarihli *Dame Saulze* kararına konu teşkil eden olayda bir ilkokulda kızamık salgını baş gösterir ve bu ilkokulda görevli bir hamile öğretmen de bu nedenle kızamık olur ve bebek bazı oluşum bozukluklarıyla dünyaya gelir. Buradaki zarar, hamile öğretmenin görevi nedeniyle okulda bulunma durumu nedeniyle karşı karşıya kaldığı riskten kaynaklanmıştır. … Ancak, annesinin okuldaki görevine göre bir üçüncü kişi durumunda olan bebeğin uğradığı zarardan devlet kusursuz sorumluluk esaslarına göre sorumludur. Çünkü bebek, annesinin öğretmenlik durumu nedeniyle anormal ve özel bir risk ile karşı karşıya kalmış ve ağır bir zarara uğramıştır. Fransız Danıştayı bu olayda bebeğin uğradığı zarardan dolayı idarenin kusursuz sorumluluğuna hükmetmiştir[760].

760. Conseil d'État, Assemblée, 6 Kasım 1968, *Dame Saulze,* RDCE, 1968, s.550 (Nakleden: Long *et al., op. cit.,* s.222; Chapus, *Droit administratif général, op. cit.,* c.I, s.1346).

Görüldüğü gibi alıntı benden, ama atıf Fransız yazarlara. Ortada bir yandan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma", diğer yandan da FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "aldatıcı mahiyette kaynak gösterme" durumu vardır.

Bu örneğe ilişkin Fransızca uzmanı bilirkişi Prof. Dr. Gül Baysan'ın sunduğu bilirkişi raporunun "ayrık görüş" kısmında yaptığı bir tespite de işaret edelim. Gül Baysan, bu örnekte benim yaptığım bir çeviri hatasını Ramazan Çağlayan'ın da yaptığını saptamakta ve şöyle demektedir:

> "Çağlayan'ın alıntı yaptığı Fransızca üç kitapta da (Chapus, Peiser, Darcy) salgın hastalığın adı '*rubéole* = kızamıkçık' olarak geçmektedir. Davacı Gözler, bunu Türkçeye "kızamık" olarak yanlış çevirmiştir [kızamık = *rougeole*]. Çağlayan, Gözler'le aynı yanlışı yapmakta, o da bebekte gelişim bozukluğuna yol açan virüsü 'kızamık' olarak adlandırmaktadır. Dikkatle incelendiğinde, hamile öğretmenle ilgili verilen örnekte, Davalının Davacının anlatımından aynı hatayı yapacak kadar yararlandığı açık bir biçimde görülmektedir. İki eğitimli insanın, bu kadar iyi bilinen iki hastalığı 'renk çağrışımı' nedeniyle karıştırmaları ve aynı bağlamda aynı hatayı yapmaları mantıklı görünmemektedir" (Bilirkişi Raporu, s.191, Örnek 211).

Belirtelim ki Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla onanarak kesinleşen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararına göre Ramazan Çağlayan'ın söz konusu plânı usûlsüz alıntı oluşturmamaktadır.

ÖRNEK 248:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.528:

İdareye isnat edilebilen bir fiilden dolayı idarenin sorumlu tutulabilmesi için, zarar ile fiil arasındaki illiyet bağının, doğrudan olması (*cause directe*) gerekir[799]. Diğer bir anlatımla, idarenin fiili, ortaya çıkan zararın doğrudan nedeni, ya da ortaya çıkan zarar, idarenin fiilinin doğrudan sonucu olmalıdır[800].

[799] DE FORGES, age., s.384; RİVERO, age., 258; ATAY/ODABAŞI/GÖKCAN, age., s.174.

[800] VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.615; CHAPUS, age., C.I, s.1221.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.1213:

İdareye atfedilen bir fiilden dolayı idarenin sorumlu tutulabilmesi için bu fiil ile zarar arasındaki "illiyet bağı" dolaylı bir şekilde değil, "doğrudan doğruya (*directe*)" olması gerekir[1333]. Diğer bir ifadeyle, idareye atfedilen fiil, ortaya çıkan zararın "doğrudan nedeni (*cause directe*)" olmalıdır[1334]. Aynı anlamda, ortaya çıkan zararın idarenin fiilinin "doğrudan sonucu (*conséquence directe*)" olması gerektiği de söylenir[1335].

1333. Rivero, *op. cit.,* s.258; De Forges, *op. cit.,* s.295. Conseil d'État, 16 Şubat 1945, *Roset,* RDCE, 1945, s.36 (Nakleden: Rivero, *op. cit.,* s.259).
1334. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.I, s.615.
1335. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.,* c.I, s.1245.

Yukarıdaki iki paragraf karşılaştırılırsa, Ramazan Çağlayan paragrafının benim paragrafımdan alınma olduğu görülür. Ama Ramazan Çağlayan maalesef bana değil, başka başka yazarlara atıf yapmaktadır. Ortada bir yandan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma", diğer yandan da FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme" durumu vardır. Ne var ki Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla Ramazan Çağlayan'ın bu cümlelerinin usûlsüz alıntı oluşturmadığına karar vermiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla Bölge Adliye Mahkemesinin bu kararını onamıştır.

Son bir örnek vermek isterim:

ÖRNEK 137:

***Çağlayan, İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.420:**

> İdarî sözleşmeden doğan uyuşmazlıklardan dolayı açılan dava, bir tam yargı davası olduğuna göre, bu davayı ancak sözleşmenin tarafları açabilir[33].
>
> [33] VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.II, s.233; GÖZLER, age., C.II, s.181.

***Gözler, İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.181:**

> İdarî sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar dolayı açılan dava, bir tam yargı davası olduğuna göre, bu davayı ancak sözleşmenin tarafları açabilirler[737].
>
> 737. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.I, s.233.

Bu son örneği niye vermek istedim? Çünkü bu örneğin çürütülmesi mümkün olmayan, usûlsüz alıntıyı kanıtlayan tartışmasız bir örnek olduğunu sanıyordum. Zira benim *İdare Hukuku* (Bursa, 2003, c.II, s.181) kitabımın 737 nolu dipnotunda Vedel ve Delvolvé'nin kitabına atıf yaptığım sayfa numarası (s.233) bir maddî hata sonucu yanlıştır. Söz konusu alıntı, Vedel ve Delvolvé'nin kitabında sayfa 233'te değil, gerçekte sayfa 433'te bulunmaktadır (üç basamaklı bir sayının ilk basamağında 4 yazacağıma bir maddi hata sonucu 2 yazmışım). Benim yaptığım aynı maddî hatanın Ramazan Çağlayan'ın kitabında da bulunması, Ramazan Çağlayan'ın, alıntıyı, atıf yaptığı Vedel ve Delvolvé'nin kitabından değil, benim kitabımdan aldığını, ama atfı benim kitabımın 737 nolu dipnotu üzerinden transit bir şekilde Vedel ve Delvolvé'ye yaptığı sonucu ortaya çıkmaktadır. *Dipnotun ve dipnottaki maddî hatanın da alınması usûlsüz alıntının en tartışmasız kanıtıdır.* Eğer Ramazan Çağlayan, alıntıyı benim kitabımdan almıyor olsaydı, gerçekten Vedel ve Delvolvé'nin kitabına baksaydı, doğru sayfa numarasının 233 değil, 433 olduğunu görür ve dipnotta 233 değil, 433 yazardı. İki yazarın 1200 sayfalık kitapta aynı sayfaya yanlışlıkla atıf yapması tesadüfle açıklanabilir mi?

Bir usûlsüz alıntı bundan daha kesin bir şekilde nasıl ispatlanabilir?

Dipnottaki maddî hatanın da aktarılması *ilk derece mahkemesinin* gerekçeli kararında hükme dayanak teşkil etmiş ve kararda "*iki yazarın/kişinin aynı doğruları yapması belli şartlar altında normal karşılanabilirse de aynı yanlışı yapmaları olağan karşılanamaz*" denmiştir. Maalesef *İstinaf Mahkemesi* bu hususu gözden kaçırmış ve şu değerlendirmeyi yapılmıştır:

> "ÖRNEK 137: İdari sözleşmelerin tam yargı davasına konu olacağı idare hukukunun bilinen temel bir konusu olup, bu bilgi bütün idare hukuku eserlerinde yer aldığından ve bu örnekte verilen cümle için, davacının eserine açık-

> ça atıf yapılmış olduğundan, usulsüz iktibastan söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır" (EK-95: Gerekçeli Karar, s.18, *infra,* s.493).

Biz temyiz dilekçemizde Örnek 137'yi tekrar vererek istinaf mahkemesi kararının bozulmasını talep ettik. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, bizim iddiamızı tartışmamış ve istinaf mahkemesinin bu kararını onamıştır.

C. EROL KAPLAN'IN KARŞI OYUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin gerekçeli kararına üye Erol Kaplan muhalif kalmış ve 10 sayfa uzunluğunda bir muhalefet şerhi yazmıştır. Sayın kaplan, Yazdığı muhalefet şerhinde, Fransızca bilmeyen bilirkişiler tarafından hazırlanan rapora dayanılamayacağı yolundaki itirazımıza ilişkin bir görüş açıklamamıştır. Sayın Erol Kaplan'ın karşı oyu da bu açıdan eleştiriye açıktır. Erol Kaplan'ın karşı oyunda bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın Fransızca bilmedikleri vakıasına vurgu yapmamış olması şaşırtıcı değildir; zaten yukarıda açıklandığı gibi, adı geçen bilirkişileri, benim ve vekilimin yaptığı pek çok itiraza rağmen kendisi görevlendirmiş ve devam eden itirazlarımıza rağmen Fransızca bilmedikleri hâlde Fransızca paragraflar hakkında rapor düzenleyen bu bilirkişileri görevden almamıştır.

Üye Erol Kaplan'ın karşı oyu, duruşma tutanağındaki özet şekliyle şöyledir:

> "Davacı tarafından 25, 28, 44, 59, 96, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 109, 114, 127, 142, 148, 155, 160, 161, 168, 170, 172, 180, 183, 205, 206, 208, 211, 212, 214, 215, 216, 219, 221, 226, 248, 257 ve 264 sayıları ile örneklenen kısımların, davacının 2003 yılı baskılı İdare Hukuku isimli eserinden, usulsüz iltibas yoluyla davalı Ramazan Çağlayan'ın İdari Yargılama Hukuku isimli eserinin Eylül 2011 tarihli baskısında kullanıldığı ve bu nedenle davanın kısmen kabulü gerektiği düşüncesinde olduğumdan davanın reddine ilişkin Dairemizin çoğunluk görüşüne katılmıyorum" (EK-94: 29 Mayıs 2019 Tarihli Duruşma Tutanağı).

Öncelikle belirteyim ki, üye Erol Kaplan'ın, gerekçeli kararda muhalif kalması ve lehime oy kullanmasına ben şahsen çok şaşırdım. Zira öğretim üyesi olmayan Celal Işıklar'ı bilirkişi seçen naip üye sayın Erol Kaplan'dır. Davalı ile aynı fakülteden aynı dersi veren bilirkişi Celal Işıklar hakkında yaptığımız bilirkişi ret talebimizi reddeden yine naip üye sayın Erol Kaplan'dır.

Bilirkişi raporunda 302 adet Fransızca paragraf hakkında Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın rapor düzenlemelerinin imkansız olduğu yolundaki iddiamızı tartışmayan yine naip üye sayın Erol Kaplan'dır.

Ben naip üye sayın Erol Kaplan'ın bilirkişi seçimine ilişkin aldığı ara kararların ve keza Fransızca bilmedikleri hâlde 302 adet Fransızca paragraf üzerinden değerlendirme yapan Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın görevden alınması talebim hakkında karar vermemesinin hukuka aykırı olduğunu düşünüyorum. Naip üye Erol Kaplan'ın bu davanın tahkikat safhasında aldığı pek çok ara kararının hukuka aykırı olduğunu düşünürken sayın Erol Kaplan'ın gerekçeli kararda çoğunluk kararına muhalif kalmasına ve lehime oy kullanmasına çok şaşırdım. ■

Bölüm 3
TEMYİZ SAFHASI
Davanın Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (E.2019/4047 Sayılı Dosya)
(18 Eylül 2019 - 2 Mart 2020)

Önceki bölümlerde olduğu gibi, bu bölümde de önce davanın temyiz safhasını açıklayacağım; sonra da Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararını eleştireceğim.

I. TEMYİZ SÜRECİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararı hakkında, avukatım sayın Fahrettin Kayhan tarafından sunulan 9 Temmuz 2019 tarihli temyiz dilekçesiyle temyiz başvurusunda bulundum. Dilekçede ayrıca Yargıtayda temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması talebinde bulundum (**EK-96:** 9 Temmuz 2019 Tarihli Temyiz Dilekçesi, *infra,* s.521-552).

2. Temyiz dilekçesi üzerine dosya, 18 Eylül 2019 tarihinde Yargıtay 11. Hukuk Dairesine gönderilmiştir (**EK-97:** 18 Eylül 2019 tarihli Dosya Gönderme Yazısı).

3. Dosya, Yargıtay 11. Hukuk Dairesine 26 Eylül 2019 tarihinde ulaşmış ve E.2019/4047 sayısı ile kaydedilmiştir (**EK-98:** E.2019/4047 Sayılı Dosyanın Yargıtay Kaydı Ekran Görüntüsü).

4. Yargıtay gerekçeli kararından, dosyanın Yargıtay 11. Hukuk Dairesinde önce tetkik hakimi Sefa Şahinoğlu tarafından incelendiği ve dosya hakkında raporun sayın Sefa Şahinoğlu tarafından düzenlendiği anlaşılıyor.

5. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, tetkik hakimi Sefa Şahinoğlu tarafından düzenlenen raporu dinledikten sonra hakkında temyiz başvurusunda bulunduğum Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararını 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla onamıştır (**EK-99:** Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 Tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 Sayılı Kararı,

infra, s.555-559). Karar, Daire Başkanı Ahmet Özgan ve üyeler R. C. Hanedan, E. S. Baydar, Dr. O. Sekmen ve Ş. Kazdal tarafından oy birliğiyle verilmiş bir karardır. Yargıtay kararında sadece başkanın önadı tam olarak yazılmıştır. Üyelerin ön adları ise baş harfleriyle kısaltılmıştır. Başkan ile üyelerin adları arasında böyle bir ayrım yapılmasının sebebi anlaşılamamaktadır.

Gözlem.- Dosya Yargıtay 11. Hukuk Dairesine 26 Eylül 2019 günü ulaşmıştır. Yargıtay kararı 2 Mart 2020 tarihlidir. Yani dosya yaklaşık beş ayda (tam olarak 158 günde) karara bağlanmıştır.

2019 yılı Yargıtayın ortalama karar sürelerine ilişkin istatistiğe ulaşamadım[1]. Ama Adalet Bakanlığı tarafından yayınlamış olan *2018 Yılı Adalet İstatistikleri*nden Yargıtay hukuk dairelerinde ortalama karar süresinin 448 gün olduğu belirtilmiştir[2].

2019'da veriler, 2018'deki veriler gibi ise, benim davam hakkında Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, Yargıtay Hukuk Dairelerinin ortalamasından 2,83 kat daha hızlı bir şekilde karar verdiğini söyleyebiliriz.

Yargıtayın hızlı karar vermesi şüphesiz sevindiricidir. Keşke davamın ilk derece safhasında da hızlı karar verilebilmiş olsaydı. Yukarıda açıkladığım gibi bu davanın Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi önündeki ilk derece safhası 5 yıl 4 ay ve 20 gün, yani 1965 gün sürmüştür. Oysa aynı dönemde Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemelerin karar verme ortalama süresi 435 gündü. Davamın ilk derece yargılamasında ortalamadan tam 4 buçuk kat daha geç karar verilmiştir.

6. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararı üç sayfalık bir karardır (EK-99). Kararın son iki paragrafı dışında geri kalan kısmında, tarafların iddia ve savunmalarının, ilk derece mahkemesi ve istinaf mahkemesi kararlarının özeti yer almaktadır. Kararın gerekçesi ve hüküm fıkrası işe şundan ibarettir:

> "İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak yapılan istinaf başvurusu üzerine HMK'nın 355 vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapılan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi HMK'nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre usul ve yasaya uygun Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.

1. "Adli İstatistikler 2019" kitabının "Hizmete Özel" olarak yayınlandığı anlaşılıyor (*https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adli-istatistikler-2019-kitab12062020095712*). Kitabın PDF metinin linki vardır; ama bu linkten kitaba ulaşılamamaktadır: *http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/ 1062020170359HizmeteOzel-2019-baskı-İSA.pdf*.
2. "Adli İstatistikler 2018", *http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/ 2082019153842istatistik2018.pdf*, s.253 (Erişim Tarihi, 22 Temmuz 2020).

> SONUÇ: Yukarda açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin temyiz isteminin reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK'nın 370/1. maddesi uyarınca ONANMASINA, HMK'nın 372. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere dava dosyasının Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, istek halinde aşağıda yazılı 116,60 TL harcın temyiz edene iadesine, 02/03/2020 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi" (EK-99: Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 Tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 Sayılı Kararı, *infra,* s.559).

7. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin bu kararıyla Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararı kesinleşmiştir. Kesinleşme şerhi, 5 Mayıs 2020 tarihinde Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi tarafından konulmuştur (EK-100: 5 Mayıs 2020 Tarihli Kesinleşme Şerhi).

II. YARGITAY KARARININ ELEŞTİRİSİ

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararına karşı üç eleştiri yöneltilebilir.

A. YARGITAY KARARI GEREKÇESİZDİR

Bilindiği gibi Anayasamızın 141'inci maddesine göre "bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır".

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararında "gerekçe"nin bulunması gereken yerde aşağıdaki paragraf vardır:

> "İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak yapılan istinaf başvurusu üzerine HMK'nın 355 vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapılan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi HMK'nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre usul ve yasaya uygun Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir".

Bu paragraf bir "gerekçe" midir? Temyiz kararının *gerekçesi*, denetlenen *belirli* bir kararın *neden* hukuka uygun veya *neden* hukuka aykırı olduğunun açıklanmasıdır. Yargıtay kararında gerekçe yerine verilen paragrafta *belirli* bir karara, yani denetlenen Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının neden hukuka uygun olduğunu açıklayan tek bir cümle yoktur. Yine gerekçe yerine kullanılan bu paragrafta, benim ileri sürdüğüm 13 adet temyiz sebebinin birinin dahi neden kabule şayan olmadığına ilişkin tek bir cümle yoktur.

Yargıtay kararındaki gerekçe yerine kullanılan paragraf, benim temyiz ettiğim istinaf mahkemesi kararına da, Yargıtayın denetlediği herhangi bir istinaf mahkemesi kararına da uygulanabilir. Bu gerekçeyle Yargıtay, onlarca, yüzlerce ve belki binlerce karar verebilir. Binlerce kararda kullanılan aynı cümle veya cümleler, gerçekte bir "gerekçe" değildir; bu olsa olsa bir "şablon"dur.

Dolayısıyla Yargıtayın söz konusu kararında gerçekte bir gerekçe yoktur. Bu karar, gerekçesiz bir karardır ve bu haliyle Anayasamızın "bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır" diyen 141'inci maddesine aykırıdır.

Burada ayrıca belirtelim ki, bu kararda gerekçe olması gereken paragrafta kullanılan "*dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık*" ibaresi dahi genel ve soyut bir ibaredir; çünkü bu ibare, sadece benim dosyama ilişkin değil, daha yüzlerce ve belki binlerce dosyaya ilişkin kullanılabilecek bir şablon ibaredir. "Somut uyuşmazlık" denince o uyuşmazlık somutlaşmış olmuyor. Uyuşmazlığın somutlaşması için uyuşmazlık konusu iddiaların, bu iddialara ilişkin hukuk kurallarının nasıl uygulandığının belirtilmesi gerekiyor. Yani "*uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı*"nın söylenebilmesi için, bu kuralların hangi kurallar olduğunun gösterilmesi ve bu kuralların temyiz sebeplerine nasıl uygulanmış olduğunun açıklanması gerekiyor. Örneğin benim Ramazan Çağlayan'ın kitabında bulunduğunu iddia ettiğim 276 adet usûlsüz alıntı örneğinden bazılarının zikredilmesi ve bunlara ilişkin benim iddiamın, davalının savunmasının, istinaf mahkemesinin kararının ne olduğunun gösterilmesi ve bunlara FSEK, m.1/B'deki hususiyet şartının, m.35/2'deki alıntının belli olacak şekilde yapılması şartının ve yine aynı maddedeki alıntının kaynağının gösterilmesi şartının nasıl uygulanacağının gösterilmesi ve bu açıdan istinaf mahkemesi kararının değerlendirilmesi gerekiyor.

B. YARGITAY KARARINDA "HUKUKÎ MESELE"YE İLİŞKİN TEMYİZ SEBEPLERİNDEN BİRİ DAHİ KARŞILANMAMIŞTIR

Önce bir ön bilgi vermekte yarar vardır.

"Maddî Mesele"-"Hukukî Mesele" Ayrımı.- Bilindiği gibi temyizde "maddî mesele (*quaestio facti*)" değil, sadece "hukukî mesele (*quaestio iuris*)" incelenir. Örneğin benim davamda alıntı örneklerini oluşturan cümlelerin gerçekten Seçkin Yayınevi tarafından 2011 yılında yayınlanan *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitapta bulunup bulunmadığı, bu kitabın yazarının Ramazan Çağlayan olup olmadığı, bu kitabın benim kitabımdan daha sonraki bir tarihte yayınlanıp yayınlanmadığı gibi sorunlar, *"maddî mesele"ye ilişkin sorunlar*dır. Bunlar temyiz safhasında incelenecek sorunlar değildir.

Buna karşılık, Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 1/B maddesindeki "hususiyet şartı"ndan ne anlaşılması gerektiği ve bu şartın Ramazan Çağlayan'ın ve benim kitabıma uygulanmasına ve yine aynı Kanunun 35'inci maddesinin ikinci fıkrasındaki "alıntının belli olacak şekilde yapılması" şartının ve yine aynı maddedeki "alıntının kaynağının gösterilmesi şartı"nın dava konusu olan usûlsüz alıntı örneklerine uygulanmasına ilişkin sorunlar, *"hukukî mesele"ye ilişkin sorunlardır.* Nitekim Hukuk Muhakemeleri Kanunumuz da (m.371/1-a), "*hukukun… yanlış uygulanmış olması*"nı bir temyiz sebebi olarak kabul etmiştir.

Aşağıda görüleceği gibi benim temyiz dilekçemde ileri sürdüğüm sebeplerin hepsi *hukukî meseleye,* yani HMK, m.371/1-a'daki tabir ile "*hukukun yanlış uygulanmış olması*"na, yani Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun ilgili hükümlerinin dava konusu alıntı örneklerine yanlış uygulanıp uygulanmadığına ilişkindir.

* * *

10 Temmuz 2019 tarihli 25 sayfa uzunluğunda (kitap boyutunda 33 sayfa) Temyiz Dilekçemizde, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı gerekçeli kararı hakkında pek çok temyiz sebebi ileri sürdüm. Okuyucularımdan özellikle aşağıda 518 ile 549'uncu sayfalar arasında yer alan EK-96'daki "Temyiz Dilekçisi"ni dikkatli bir şekilde okumalarını rica ediyorum. Burada sadece temyiz sebepleri hakkında bir fikir vermek amacıyla temyiz dilekçemin başlıklarını sıralamak istiyorum:

I. ARA KARARLARA İLİŞKİN TEMYİZ SEBEPLERİMİZ

1. Bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ile İlgili Talebimiz Hakkındaki 26.2.2018 Tarihli Ara Karara İlişkin Temyiz Sebeplerimiz
2. Bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ile İlgili İkinci Ret Talebimiz Hakkındaki 21.11.2018 Tarihli Ara Karara İlişkin Temyiz Sebeplerimiz
3. Bilirkişi Dr. Celal Işıklar ile İlgili Ret Talebimiz Hakkındaki 3.3.2018 Tarihli Ara Karara İlişkin Temyiz Sebeplerimiz
4. Bilmedikleri Bir Dildeki Metinleri Değerlendirerek Bilirkişi Raporu Tanzim Eden Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar'ın Görevden Alınmaları Hakkında 13.3.2019 Tarihli Ara Karara İlişkin Temyiz Sebeplerimiz

II. KARARIN ESASI HAKKINDA TEMYİZ SEBEPLERİMİZ

1. "Benzerlik Var, Ama Bunlar Genel Bilgilerdir" Gerekçesi ve Buna Karşı Temyiz Sebeplerimiz
2. "Benzerlik Var, Ama Hususiyet Yok" Gerekçesi
3. İstinaf Mahkemesi Kararında Alıntıların "İktibasın Belli Olacak Şekilde Yapılması" Şartına Uygunluğu Tartışılmamıştır
4. Örnek 137'deki Maddi Hatanın Alıntılanması İntihalin Tartışılmaz Kanıtıdır

5. Gerekçeli Kararda Usulsüz Alıntı Olduğu Kabul Edilen, Ama "Maddi Hata", "Basım Hatası" ve "Zuhul Eseri" Olarak Açıklanan Örnekler
6. Davalının Davacının Eserine Çeşitli Yerlerde Atıf Yapması, Diğer Yerlerde de Davacıdan Usulsüz Alıntı Yapmadığını Gösterir mi?
7. Ramazan Çağlayan'ın Kitabının İkinci Baskısı Bu Davanın Esası Hakkında Bir "İkrar"dır
8. Ramazan Çağlayan'ın Kitabının İkinci Baskısına Yazdığı "Önsöz", Bu Davada Bir Delildir
9. Gerekçeli Kararda Başka Bilirkişi Raporlarına Dayanılması Hukuka Aykırıdır

Bu temyiz sebeplerinin her birinin açıklanması için EK-96'daki temyiz dilekçesine bakılmalıdır (*infra,* s.521-552).

Görüldüğü gibi temyiz dilekçesinde 4'ü ara kararlara, 9'u da esasa ilişkin olmak üzere toplam 13 adet temyiz sebebi ileri sürülmüştür. Bunların hepsi hukukî meseleye ilişkindir ve bunlardan birisi dahi Yargıtay tarafından tartışılmamıştır.

* * *

Temyiz sebeplerim tek tek tartışılmasa da, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin karar gerekçesindeki "*somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı*" ibaresinin, belki benim temyiz sebeplerime toptan bir cevap niteliğinde olduğu düşünülebilir. Bu ibareye ilişkin şunları söylemek isterim:

Bu davada "*somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kuralları*" nelerdir? Somut uyuşmazlıkta bu hukuk kuralları nasıl olup da uygulanmıştır? Bu kuralların uygulanmasında, ara kararlar dışında, ben en az 9 adet hukuka aykırılık bulunduğunu iddia ettim. Yargıtay bu hukuka aykırılık iddialarımdan birini dahi dikkate almamış, birini dahi incelememiştir.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, temyiz ettiğim Bölge Adliye Mahkemesi kararının "*HMK'nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre usul ve yasaya uygun*" olduğuna hükmediyor.

Hukuk Muhakemeleri Kanununun 371'inci maddesinde,

> "Yargıtay, aşağıda belirtilen sebeplerden dolayı gerekçe göstererek temyiz olunan kararı kısmen veya tamamen bozar:
>
> a) Hukukun veya taraflar arasındaki sözleşmenin yanlış uygulanmış olması.
>
> b) Dava şartlarına aykırılık bulunması.
>
> c) Taraflardan birinin davasını ispat için dayandığı delillerin kanuni bir sebep olmaksızın kabul edilmemesi.
>
> ç) Karara etki eden yargılama hatası veya eksiklikleri bulunması"

deniyor.

1. Yargıtay Kararında FSEK'in Yanlış Uygulandığı İddiam Karşılanmamıştır

Temyiz dilekçemde, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun çeşitli maddelerini yanlış uyguladığını iddia ettim. Örneğin FSEK'in hususiyet şartına ilişkin hükmünün (m.1/B-1-a), iktibas serbestisine ilişkin hükmünün (m.35/1-1), iktibasın belli olacak şekilde yapılmasına ilişkin hükmünün (m.35/2), iktibasın kaynağının gösterilmesine ilişkin hükmünün (m.35/2) İstinaf Mahkemesi tarafından yanlış bir şekilde uygulandığını ileri sürdüm (Bkz. EK-96: Temyiz Dilekçesi, *infra,* s.521-552). Kaynağı gösterilmeden yapılmış bir alıntı, FSEK, m.35'e, m.71'e aykırı değil midir? Alıntının belli olacak şekilde yapılmaması FSEK, m.35/2'ye aykırı değil midir? Bu durum, HMK, m.371/a'da öngörülen "*hukukun yanlış uygulanmış olması*" durumu değil midir? Yargıtay neden bu duruma ilişkin olan iddialarımı incelemiyor? Neden bu konudaki iddialarımın doğru olup olmadığını tartışmıyor? İstinaf mahkemesinin FSEK, m.35'teki şartları yanlış uyguladığı iddiası, "hukukun yanlış uygulanması" (HMK, m.371/1-a) şeklindeki temyiz sebebine girmiyor mu?

2. Yargıtay Kararında Ara Kararlara İlişkin Hukuka Aykırılık İddialarım Karşılanmamıştır

Ben, yukarıda gösterdiğim gibi Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin bilirkişi seçimine ilişkin aldığı ara kararlarda pek çok hata yaptığını iddia edip, bunları temyiz sebebi olarak ileri sürdüm (Bkz. EK-96: Temyiz Dilekçesi, *infra,* s.523-530). Malum istinaf mahkemesinin ara kararları tek başına temyiz edilemezler; nihaî kararla birlikte temyiz edilebilirler. Ben de öyle yaptım. Örnekler:

a) Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, "öğretim üyesi" sıfatıyla Celal Işıklar'ı bilirkişi olarak seçmişti; oysa Celal Işıklar "öğretim üyesi" değildi. Bunun belgelerini delil olarak sundum. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, bu delili, kabul edilmedi; bu iddiamı tartışmadı dahi. Temyiz dilekçemde bunu bir temyiz sebebi olarak ileri sürdüm (Bkz. EK-96: Temyiz Dilekçesi, *infra,* s.524-526). Yargıtay bu temyiz sebebimi karşılamadı. Yanlış bir şekilde seçilen bilirkişi raporuna dayanıldığı iddiası, HMK, m.371/ç'de öngörülmüş olan "*karara etki eden yargılama hatası*" durumuna ilişkin bir iddia değil midir?

b) Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi bilirkişi, Celal Işıklar'ı, tarafsızlığını şüpheye düşüren sebepler bulunduğu iddiasıyla görevden alınması talebimizi reddetmişti. Oysa yukarıda (s.113-114) açıklandığı gibi, aynı Fakültede Ramazan Çağlayan "İdare Hukuku" isimli dersi, bilirkişi Celal Işıklar ise "İdare Hukuku (Uygulama)" isimli dersi veriyordu. Ben temyiz dilekçemde, istinaf mahkemesinin Celal Işıklar'ı bu sebeple bi-

lirkişi görevden almamasının hukuka aykırı olduğunu iddia etmiştim (Bkz. EK-96: Temyiz Dilekçesi, *infra,* s.525-526). Yargıtay bu temyiz sebebimi de karşılamadı. Hükme esas alınan bilirkişi raporunda imzası bulunan bilirkişinin tarafsızlığını şüpheye düşüren sebeplerin bulunduğu iddiası, HMK, m.371/ç'de öngörülmüş olan "*karara etki eden yargılama hatası*"na ilişkin bir temyiz sebebi değil midir? Yargıtay bu sebebi niye tartışmadı?

c) Ben yine Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin hükme esas aldığı bilirkişi raporunun çoğunluk görüşü kısmında 302 adet Fransızca paragrafa dayanılarak değerlendirme yapıldığını, oysa bilirkişi raporunun çoğunluk kısmını yazan bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın Fransızca bilmediklerini delilleriyle birlikte gösterip, Yargıtaydan, temyiz ettiğim istinaf mahkemesi kararının bu sebeple bozulmasını talep ettim (Bkz. EK-96: Temyiz Dilekçesi, *infra,* s.526-528). Yargıtay kararında bu talebimize verilen bir cevap yoktur. Fransızca bilmeyen bilirkişilerin 302 adet Fransızca paragraf hakkında değerlendirmeler yaparak bilirkişi raporu düzenlemeleri ve istinaf mahkemesinin bu bilirkişi raporuna dayanarak karar vermesi, HMK, m.371/1-ç'de öngörülmüş olan "*karara etki eden yargılama hatası*" değil midir?

A4 boyutunda 25 sayfa (kitap boyutunda 32 sayfa) uzunluğundaki temyiz dilekçem EK-96'dadır (bkz. *infra,* s.521-552). Görüleceği gibi bu dilekçede tam 13 adet temyiz sebebi ileri sürülmüştür. Bunların hepsi, HMK, m.371'de öngörülen "hukukun yanlış uygulaması", "karara etki eden yargılama hatası" ve "taraflardan birinin davasını ispat için dayandığı delillerin kanuni bir sebep olmaksızın kabul edilmemesi" niteliğindeki sebeplerdir.

Her sebebin delilini örnekleriyle sundum. Yargıtay bu sebeplerden birini dahi kararında tartışmamıştır.

C. YARGITAY KARARINDA SONUCA ETKİLİ TEMYİZ SEBEPLERİMİZDEN BİRİ DAHİ KARŞILANMAMIŞTIR

Bilindiği gibi Yargıtay, kendisinin temyiz incelemesinde ileri sürülen istisnasız her temyiz sebebini incelemek zorunda olmadığını kabul ediyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de tarafların temel savunması dışındaki temyiz sebeplerine cevap verip vermeme hususunu ulusal mahkemelerin takdirine bırakmaktadır.

Ancak her hâlükârda sonuca etkili temyiz sebeplerinin veya diğer bir ifadeyle temyiz edenin temel iddia ve savunmasına ilişkin temyiz sebeplerinin tartışılması gerekmektedir.

Bu açıdan belki Yargıtay, temyiz dilekçemde ileri sürdüğüm 13 temyiz sebebinden sonuca etkili görmediği sebepler var ise, bunları belirtip incelemeyebilirdi. Ama yukarıda açıklandığı gibi, Yargıtay 13 temyiz sebebimiz-

den birini dahi incelememiştir. Bu 13 sebepten biri dahi sonuca etkili değil mi? Bu sebeplerden biri dahi bir temel iddia ve savunma içermiyor mu?

Yukarıda açıklandığı gibi, esasa ilişkin 9 temyiz sebebinden başka, temyiz dilekçemizde istinaf mahkemesinin verdiği 4 adet ara kararının hukuka aykırı olduğunu iddia ettik. Bu ara kararlar tek başına temyiz edilemedikleri için bunları nihaî kararlarla birlikte temyiz ettik. Yargıtay bu ara kararların her birine ilişkin talebim hakkında karar vermesi gerekmiyor muydu? İtiraz edilmiş olan ve yargılama hatası içerdiği iddia edilen her ara karar, başlı başına bir temel temyiz sebebidir ve bu sebep hakkında ayrıca ve açıkça karar verilmesi gerekir (HMK, m.371/1-ç).

YARGITAY KARARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

Ben ne diyeyim? Neyi eleştireyim?

Temyiz edenin ileri sürdüğü hukukî meseleye ilişkin temyiz sebeplerinden birisinin dahi tartışılmadığı bir temyiz incelemesi, nasıl olacak da amacına ulaşacak? İddianın tartışılmadığı bir yerde adalet nasıl tecelli edecek? 25 sayfalık temyiz dilekçesi sunuyorsunuz, toplamda 13 adet temyiz sebebi ileri sürüyorsunuz, Yargıtay bunların birinin dahi doğruluğunu incelemeden temyiz talebinizi şablon bir kararla reddediyor.

Yukarıda ikinci bölümde açıkladığım gibi Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının yanlış bir karar olduğunu düşünüyorum. Ancak bu kararı onayan Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararının Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin kararından daha da yanlış bir karar olduğu kanısındayım. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi kararında, hiç olmazsa, iddialarımızla ilgili, kanımızca yanlış da olsa, değerlendirmeler vardı ve bu değerlendirmeleri eleştirme imkanına sahiptim. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin kararında ise böyle bir değerlendirme de yoktur. Ben içerik olarak Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin kararının neresini eleştirebileceğimi bilmiyorum. Çünkü kararın gerekçesi yoktur, gerekçe yerine yazılan paragraf, şablon niteliğinde tek bir cümleden ibarettir ve o cümlede de ileri sürdüğüm temyiz sebeplerine ilişkin tek bir ibare yoktur. ■

SONUÇ

Gözler v. Çağlayan davasının ilk derece safhasını birinci bölümde, istinaf safhasını ikinci bölümde ve temyiz safhasını üçüncü bölümde incelemiş bulunuyoruz. Burada Yargıtay kararıyla onanan istinaf mahkemesi kararının hüküm kısmını vermek ve bu kitabı bitirirken sonuç niteliğinde birkaç şey söylemek istiyorum.

I. KARARIN HÜKÜM FIKRASI

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla onanan ve bu şekilde kesinleşen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararının (**EK-95**) hüküm fıkrası şöyledir:

> "HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda belirtildiği üzere;
>
> 1 - Davalılar Ramazan Çağlayan ile Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Tic. A.Ş. vekilinin istinaf başvurularının KABULÜ ile HMK'nın 353/1-b-2. maddesi gereğince Ankara 2. Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi'nce verilen 12.07.2017 tarih ve 2012/49 E. - 2017/292 K. sayılı kararın KALDIRILMASINA,
>
> 2 - Davanın REDDİNE,
>
> 3 - Harçlar Kanunu uyarınca tespit ve ref davası yönünden alınması gereken 44,40 TL, maddi tazminat davası yönünden alınması gereken 44,40 TL ve manevi tazminat davası yönünden alınması gereken 44,40 TL olmak üzere toplam 133.20 TL maktu karar ve ilam harcının, davacı tarafça peşin yatırılan 148,50 TL harçtan mahsubu ile bakiye 15,30 TL harcın karar kesinleştiğinde ve talep halinde davacıya iadesine
>
> 4 - Davalılar kendisini vekille temsil ettirmiş olduğundan, reddedilen men ve ref davası yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT hükümlerine göre tayin ve tespit olunan 3.931,00 TL maktu vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalılara verilmesine,
>
> 5 - Davalı Ramazan Çağlayan kendisini vekille temsil ettirdiğinden, reddedilen maddi tazminat yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT hükümlerine göre tayin ve tespit olunan 1.000,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı Ramazan Çağlayan'a verilmesine,
>
> 6 - Davalı Ramazan Çağlayan kendisini vekille temsil ettirdiğinden, reddedilen manevi tazminat yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT

hükümlerine göre tayin ve tespit olunan 3.931,00 TL maktu vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı Ramazan Çağlayan'a verilmesine,

7 - Davacı tarafından yapılan yargılama giderlerinin uhdesinde bırakılmasına,

8 - Davalılar tarafından istinaf aşamasında yapılan 3.600,00 TL bilirkişi ücreti, 597,70 TL tebligat ve posta giderleri toplamı 4.197,70 TL yargılama masrafının davacıdan tahsili ile davalılara verilmesine,

9 - Yatırılan ve kullanılmayan gider avansının, hükmün kesinleşmesini müteakip re'sen taraflara iadesine (HMK m.333),

10 - Davalılardan peşin alınan 31,40 TL maktu istinaf karar ve ilam harcının, karar kesinleştiğinde ve talep halinde davalılara iadesine,

11 - İstinaf aşamasında duruşma açıldığından ve birden fazla duruşma yapıldığından, karar tarihi itibariyle yürürlükte bulunan AAÜT uyarınca belirlenen 2.725,00 TL vekalet ücretinin, davacıdan alınarak davalılara verilmesine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda oy çokluğu ile 29/05/2019 tarihinde HMK 361. maddesi uyarınca kararın tebliğinden itibaren iki hafta içerisinde temyiz yolu açık olmak üzere karar verildi" (**EK-95:** Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Kararı, *infra,* s.507-508).

Yukarıdaki hüküm fıkrasından görüleceği üzere davayı kaybettim ve faiziyle birlikte toplam 17.134 TL tutarında yargılama giderini[1] ödemeye mahkûm edildim.

Böylece adalet yerini buldu!

Ne diyeyim Türkiye'de hak aramanın bir bedeli varmış, öğrenmiş oldum. Bu da bana ders olsun!

Bu dava, bana sadece maddî olarak değil, manevî olarak da zarar verdi; benim sekiz yılımı aldı ve manen yıprattı. Bu dava nedeniyle dava dilekçesine ek olarak A4 boyutunda 251 sayfa uzunluğunda "EK-3" isimli bir belge ve 4 Ekim 2012 tarihli bir beyan dilekçesine ek olarak A4 boyutunda 316 sayfa uzunluğunda bir belge hazırlamak zorunda kaldım.

Yine bu dava dolayısıyla beyan dilekçesi, bilirkişi raporuna itiraz dilekçesi, temyiz dilekçesi gibi çoğu onlarca sayfa uzunluğunda pek çok belge hazırlamak zorunda kaldım. Keza bunları hazırlayabilmem için karşı tarafın cevap dilekçesini, ikinci cevap dilekçesini, bunların eklerini, beyanlarını, bi-

1. İlave edeyim ki, bu dava dolayısıyla yaptığım masraflar bundan ibaret değildir. İlk derece mahkemesi huzurundaki yargılama giderlerini (harçlar, posta giderleri ve bilirkişi ücretlerini) zaten peşin ödemiştim; bunlar da benim üzerimde kaldı. Hâliyle kendi avukatımın ücret-i vekaletini de ayrıca ödedim.

lirkişi raporlarını, duruşma tutanaklarını, ara kararlarını, gerekçeli kararları okumak zorunda kaldım. Bu davada 38 adet duruşma tutanağı vardır. Bunları tarihlerine göre doğru bir şekilde sıralamak dahi başlı başına bir iştir. Bu dava dosyasında 2000 sayfadan fazla evrak var. Bu evraklar bir klasöre sığmıyor. Evrakları bir kolide saklıyorum.

Bu dava için harcadığım emek ve zamanla, hiç abartısız söyleyeyim, her biri 500 sayfa olan iki kitap yazardım.

Hâliyle, "iyi güzel de davayı siz açtınız, açmasaydınız bunlar başınıza gelmezdi, şimdi niye yakınıyorsunuz" diyerek beni eleştirenler olacaktır. Haklılar. Herkes, kendi kararlarının sonuçlarına şikayet etmeden katlanmalıdır. Ancak şunu da ilave etmek gerekir ki bana yöneltilen bu eleştiri doğruysa, Türkiye'de çalışmalarının usûlsüz alıntıya kurban gittiğini düşünen yazarların, artık, dava açmadan önce iki kere düşünmek zorunda kalacakları hususu da doğrudur. Çalışmalarının usûlsüz alıntıya kurban gittiğini düşünen yazarlar, dava açmadan önce, benim yukarıda sayfa 77-87'de verdiğim 8 adet, yine yukarıda sayfa 136-142'de verdiğim 7 adet ve hemen aşağıda sayfa 158-160'ta vereceğim 3 adet alıntı örneğine bakacaklar ve bu örneklerde usûlsüz alıntı olmadığına karar veren mahkemeler huzurunda, kendi iddiaları açısından haklı çıkma ihtimallerinin ne olduğu sorusunu kaçınılmaz olarak kendilerine soracaklardır. Yani bu sorun benim şahsıma münhasır bir sorun değildir.

II. MADDÎ HAKİKATE KARŞI YARGISAL HAKİKAT

Bir istinaf mahkemesi kararı Yargıtay tarafından onanınca, istinaf mahkemesinin kararı kesinleşir. Artık *hukukun gözünde* hakikat ortaya çıkmıştır. Buna hukukta "kesin hüküm (*res iudicata*)" denir.

Hukukta kesin hükümle karara bağlanmış şeyin, *hakikate uygun* olduğu varsayılır. Ne var ki kesin hükmün hakikate uygun olması sadece bir hukukî varsayımdan ibarettir. Yani mahkemenin karar altına aldığı şey, maddî hakikat değil, sadece bir "kanunî hakikat (*vérité légale*)"i ifade eder. Gaston Jèze, bu durumu, "*la chose jugée a force de vérité légale* (kesin hüküm, kanunî hakikat gücüne sahiptir)" diyerek ifade etmiştir[2]. Keza aynı husus Latince olarak "*res iudicata pro veritate accipitur* (kesin hüküm, hakikat olarak kabul edilir)"[3] özdeyişiyle ifade edilir. Hatta aynı hususu ifade etmek için "*res iudicata facit ex albo nigrum, ex nigro album, ex curvo rectum, ex recto*

2. Nakleden: Jean-Pierre Gridel, *Notions fondamentales de droit et droit français*, Paris, Dalloz, 1992, s.470.
3. Bryan A. Garner (Ed.), *Black's Law Dictionary,* St. Paul, Minn., West Group, 7. Baskı, 1999, s.1687.

curvum (kesin hüküm, beyazı siyah, siyahı beyaz; eğriyi doğru, doğruyu eğri yapar)" denir[4].

Kesin hükmün gerçeği ifade ettiğinin varsayılmasının sebebi şudur: Bir davada sonsuza kadar yargılamaya ve hakikati araştırmaya devam olunamaz. Bir noktada durmak ve son sözü söylemek gerekir.

Türk yargısı da *Gözler v. Çağlayan* davasında son sözü söylemiştir. Söylediği son söz şudur:

> Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında usûlsüz alıntılar bulunduğu yolundaki Kemal Gözler'in iddiası gerçek dışıdır. Kemal Gözler'in usûlsüz alıntı olduğunu iddia ettiği 276 adet örnekte hukuka aykırılık yoktur. Kemal Gözler'in kendisinde usûlsüz bir şekilde alındığını iddia ettiği paragraflar, Kemal Gözler'e değil, Ramazan Çağlayan'a aittir.

Peki öyle mi?

Yargısal hakikat, maddî hakikati değiştirebilir mi?

Ne demek istediğimi göstermek için dava dilekçemin ekinde sunduğum EK-3 isimli belgede usûlsüz alıntı olduğunu iddia ettiğim 276 adet örnekten sadece üç adedini burada tekrar vereyim[5]. Aşağıda önce Ramazan Çağlayan'ın kitabından alınmış paragraflar, sonra da benim kitabımdan alınmış paragraflar kutu içinde alt alta verilmiştir. Bunları okuyunuz ve birbirleriyle karşılaştırınız.

ÖRNEK 96:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s. 342:

İşlemin sebep unsurunun soyut kavramlarla belirlendiği durumlarda, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, yargı yerleri de idarenin bu dolduruşunu denetler[366].

[366] AUBY/DRAGO, age., C.II, s.398-399.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.772:

… işlemin sebep unsuru soyut bir şekilde kavramlarla belirlenmiş ise, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, mahkemeler de idarenin bu dolduruşunu denetler[625]. …

625. Auby ve Drago, *op. cit.,* c.II, s.398-399.

Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki cümlesi ile benim cümlem arasında rastlantıyla açıklanamayacak ölçüde bir benzerlik olduğunu, dipnotta gösterilen kaynağın dahi aynı olduğunu gözlemleyip Ramazan Çağlayan'ın cüm-

4. *Ibid.* Bu koruda daha fazla bilgi için bkz.: Kemal Gözler, "Res Iudicata'nın Türkçesi Üzerine", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,* Cilt 56, Sayı 2, 2007, s.45-61 (www.anayasa.gen.tr/res-iudicata.htm),

5. Örnek numaraları dava dilekçesine ekli "Ek-3" isimli belgedeki örnek numaralarıdır.

lesinin bir usûlsüz alıntı oluşturduğunu sanıyorsanız, yanılıyorsunuz. Çünkü Yargıtay 11. Hukuk Dairesi tarafından onanarak kesinleşen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararına göre Ramazan Çağlayan'ın bu cümlesi usûlsüz alıntı değildir.

ÖRNEK 148:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.433:

Bu sorunun cevabını, idarî sorumluluğun doğum tarihi de olan, Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin 1873 tarihli *Blanco* kararında[111] bulmaktayız. Mahkeme söz konusu kararında şöyle demektedir:

"*...Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medeni kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O halde, devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye sadece idarî makamlar yetkilidir...*"[112].

111 Kararın metni ve incelemesi için bkz. LONG/WEİL /BRAİBANT / DELVOLVÉ/GENEVOİS, age., s.1-7; RİCCİ, Mémento, s.11; DE FORGES, age., s.275.

112 "*Considéran que la responsabilité, qui peut incomber à l'Etat pour les dommages causés aux particuliers par la fait personnes qu"il emloie dans le service publice, ne peut être régie par les pirincipes qui sont établis dans code civile, pour les papports de particulier à particulier; que cette responsabilité n'est ni générale ni absolue; qu'elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la névessit de concilier les droits de l'Etat avec les droits privé...*". LONG/WEİL/BRAİBANT/DELVOLVÉ/GENEVOİS, age., s.1-7.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.953:

Bu soruya Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi yukarıda gördüğümüz 1 Şubat 1873 tarihli Blanco kararıyla idarî sorumluluğun özerkliği lehinde cevap vermiştir: Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi şöyle demiştir:

> "Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medenî Kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O hâlde [devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye] sadece idarî makamlar yetkilidir"[97].

97. "Considérant que la responsabilité, qui peut incomber à l'Etat pour les dommages causés aux particuliers par le fait des personnes qu'il emploie dans le service public, ne peut être régie par les principes qui sont établis dans code civil, pour les rapports de particulier à particulier; que cette responsabilité n'est ni générale, ni absolue; qu'elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la nécessité de concilier les droits de l'Etat avec les droits privés" (Tribunal des conflits, 1 Şubat 1873, *Blanco,* 1er supll. s.61, nakleden: Long *et al., op. cit.,* s.1).

Yukarıdaki iki kutuya bakarak Ramazan Çağlayan'ın Fransız Danıştayının meşhur *Blanco* kararından yaptığı dört cümlelik çevirinin, gerçekte

benim aynı karardan yaptığım dört cümlelik çeviri ile kelimesi kelimesine, noktası virgülüne aynı olduğunu gözlemliyor ve dolayısıyla ortada bir usûlsüz alıntı olduğunu düşünüyorsanız, biliniz ki, yanılıyorsunuz. Zira Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla, Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki dört cümlelik çevirisinin bir usûlsüz alıntı oluşturmadığına karar vermiştir ve bu karar Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla onanmıştır.

ÖRNEK 264:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.555:

"Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital)"*, belli bir miktardaki pir paranın bir defada zarar görene ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente)"* ise, hükmedilen paranın zarar gören kişiye belli aralıklarla aylık veya yıllık) verilmesi demektir[1010].

[1010] İrat şeklinde tazminata ilişkin detaylı bilgi için bkz. İYİMAYA Ahmet, "Tazminatın İrat Şeklinde Belirlenmesi", TBBD, Y.3, Sy.1, Ankara 1990, s.23-45.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.1284:

"Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital*)" belli bir paranın bir defada zarar gören kişiye ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente*)" ise zarar gören kişiye belli aralıklarla (aylık veya yıllık) belli miktarda bir paranın verilmesi demektir.

Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki birinci cümlesiyle benim yukarıdaki birinci cümlemin kelimesi kelimesine, noktası virgülüne aynı olduğunu, aynı 17 kelimenin aynı sırayla tekrarlandığını ve hatta cümlenin sadece içerik bakımından değil, stil bakımından da aynı olduğunu benim tırnak açtığım yerde Ramazan Çağlayan'ın da tırnak açtığını, benim tırnağı kapattığım yerde Ramazan Çağlayan'ın da tırnağı kapattığını, benim italikle yazdığım kelimeleri Ramazan Çağlayan'ın italikle yazdığını, bu alıntı için Ramazan Çağlayan'ın bana değil, bir başka yazara atıf yaptığını, dolayısıyla ortada bir usûlsüz alıntı bulunduğunu gözlemliyorsanız, pek muhtemelen gözleriniz sizi yanıltıyor. Çünkü Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararıyla Ramazan Çağlayan'ın bu cümlelerinin usûlsüz alıntı olmadığına karar verdi ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararıyla bölge adliye mahkemesinin bu kararını onamıştır.

* * *

Yukarıdaki örneklerde önce Ramazan Çağlayan'ın üstteki paragrafını, sonra da, alttaki benim paragrafımı okudunuz. Şimdi kendinize şu soruları sorunuz: Ramazan Çağlayan'ın paragrafları ile Kemal Gözler'in paragrafları

arasında benzerlik var mı? Ramazan Çağlayan, bu paragrafları, Kemal Gözler'in paragraflarını görmeden yazmış olabilir mi?

Yukarıdaki 3 örnek gibi ben davamda tam 276 adet somut örnek verdim. Bu örneklerden 8 tanesini yukarıda 77-87'nci sayfalardan, 7 tanesini de yukarıda 137-142'nci sayfalardan okuyabilirsiniz.

Ben ortada apaçık usûlsüz alıntılar olduğunu düşünüyorum. Ama Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi bunlarda usûlsüz alıntı yoktur diyor.

* * *

Malum, hukukun genel teorisinde "maddî hakikat" başka, "yargısal hakikat" başkadır. Zira "fizikî âlem" ile "hukukî âlem" birbirinden ayrı iki dünya oluşturur. Bu iki âlem arasında karşılıklı ilişkiler vardır; bunların arasında zaman zaman çatışmalar, zaman zaman da örtüşmeler olur.

"Maddî hakikat", fizikî âleme; "yargısal hakikat" ise hukukî âleme aittir. İdeali maddî hakikat ile yargısal hakikatin örtüşmesidir. Olur da maddî hakikat ile yargısal hakikat arasında çatışma çıkarsa, uzun vadede, bundan maddî hakikat değil, olsa olsa yargısal hakikat zarar görür. Zira maddî hakikat, fizikî âlemin bir parçası olarak, mahkemelerin kararlarından bağımsız olarak varlığını sürdürür.

* * *

Ramazan Çağlayan'ın benim kitabımdan usûlsüz olarak aldığını iddia ettiğim 276 adet alıntı örneğindeki cümleler, fizikî âlemde, yani bir kitapta, yani beyaz kâğıt üzerinde siyah mürekkeple basılmış cümlelerdir ve Ankara Bölge Adliye Mahkemesi ve Yargıtay bu cümleler hakkında ne karar verirse versin, bu kararlar, Ramazan Çağlayan'ın söz konusu cümlelerini fizikî âlemden silemeyecektir. Zira bu cümleler beyaz üzerinde siyah harflerle yazılıdır ve oldukları yerde sonsuza kadar duracaklardır.

III. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 20. HUKUK DAİRESİNİN VE YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİNİN *GÖZLER v. ÇAĞLAYAN* KARARININ YOL AÇABİLECEĞİ TEHLİKELİ SONUÇLAR

Malum Türkiye'de usûlsüz alıntı sorunu çok yaygındır.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararı ve bu kararı onayan Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararından sonra Türkiye'de usûlsüz alıntının daha da yaygınlaşması ihtimal dahilindedir.

Ben usûlsüz alıntı iddiasıyla pek çok dava açtım ve savcılıklara şikâyette bulundum. Davalıların ve keza hakkında savcılıklara şikâyette bulunduğum yazarların çoğu, kendilerini savunmak için, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 10 Mayıs 2006 tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 sayılı *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı* kararını[6] izlenmesi gereken bir içtihat olarak dosyaya sundular. Maalesef Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı* kararı, Türkiye'de usûlsüz alıntı sorununa katkıda bulunan, usûlsüz alıntı yapan yazarların elini güçlendiren, onlara karşı dava açıldığında onların imdadına adeta bir "kurtarıcı melek" gibi yetişen bir karar olmuştur[7].

Türk fikir ve sanat eserleri hukuku duayenlerinden Prof. Dr. Ünal Tekinalp, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun *Doğramacı v. Yazıcı* kararını, bir "*talihsiz karar*" olarak nitelendirmiştir[8]. Sanıyorum Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı *Gözler v. Çağlayan* kararı da bir "*ikinci talihsiz karar*" olarak tarihe geçecektir.

Korkarım ki, *Gözler v. Çağlayan* davasında verilen Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararı ve bu kararı onayan Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararı da, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 10 Mayıs 2006 tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 sayılı *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı* kararı gibi, Türkiye'de fikrî hakların korunması mücadelesi üzerinde olumsuz etkileri olacaktır.

Türkiye'de başkalarının eserlerinden usûlsüz alıntılar yaparak kitap yazan bazı yazarlar var. Bu yazarlar şimdiye kadar "acaba bu usûlsüz alıntılarla yazdığım kitaplar hakkında dava açarlar mı" diye belki az da olsa endişe ediyorlardı. Artık endişe etmelerine gerek kalmadı. Zira bu yazarlara karşı dava açılarsa, bu yazarlar pek muhtemelen mahkemeye Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 29 Mayıs 2019 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararını ve bu kararı onayan Yargıtay 11. Hukuk Dairesi-

6. Bu karara Yargıtay sitesinin "Karar Arama" kısmında ulaşılabilmektedir. https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/.
7. Bu konuda bkz. Kemal Gözler, *Örnekleriyle Usûlsüz Alıntı Sorunu,* Bursa, 2013, s.631-633. Bilindiği gibi, bu karar nedeniyle Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 15 Nisan 2014 tarih ve 40877/07 sayılı *Hasan Yazıcı v. Türkiye* kararı ile mahkûm olmuştur. Ancak Türkiye'nin bu karar nedeniyle mahkûm olması, usulüz alıntı yapan yazarların bu kararı mahkemelere sunmasına engel olmamıştır (European Court of Human Rights, Second Section, *Case of Hasan Yazıcı v. Turkey,* Application no. 40877/07, Judgment, 15 Nisan 2014, http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-142637. Kararın Türkçe çevirisi için bkz.: "*Hasan Yazıcı v. Turkiye* Davası" (çev. Yahya Berkol Gülgeç), *Legal Hukuk Dergisi,* Aralık 2014 (*Özel Sayı: Rona Aybay'a Armağan*), Cilt 2, 2014, ss.2637-2664)
8. Ünal Tekinalp, "Bilim Etiğinin Hukukî Cephesi", *Bilim Etiği El Kitabı* (Ed. Ayşe Erzan), Ankara, TÜBA, 2008, s.79.

nin 2 Mart 2020 tarih ve E.2019/4047, K.2020/2182 sayılı kararını içtihat olarak sunacaklar ve davalarını büyük olasılıkla kazanacaklar.

IV. BİLİRKİŞİLİK SORUNU HAKKINDA

Son olarak, yukarıdaki bölümlerde yer yer somut örnekler vererek değindiğim "bilirkişilik sorunu"na burada genel olarak değinmek isterim. Bu davanın ilk derece safhası, 5 yıl 4 ay 20 gün sürdü. Bu ilk derece yargılaması için oldukça uzun bir süre. Bu sürede 29 adet duruşma yapıldı. Davanın gecikmesinin başlıca sebebi, yanlış bilirkişi seçilmesi ve seçilen bilirkişilerin görevden çekilme talebinde bulunmaları ve taleplerinin mahkemeler tarafından kabul edilmesidir.

Benim davamın ilk derece safhasında toplam 21 (yirmibir) bilirkişi seçilmiştir. Bunlardan birisi mahkeme tarafından görevden alınmış, birisinin görevlendirilmesinden mahkeme tarafından vazgeçilmiştir. 21 bilirkişiden 13'ü de çekilme talebinde bulunmuştur. Bu 13 bilirkişi için ret sebebi yoktu. Ne var ki, asıl mahkeme ve talimat mahkemesi bilirkişilerin çekilme taleplerini, ileri sürdükleri çekilme sebeplerinin belgelendirmesini dahi istemeksizin kabul etmiştir. Kanımca bu büyük bir hata olmuştur.

Bu davanın gereksiz yere uzamasında bilirkişilik görevinden çekilen Fransızca bilen idare hukuku öğretim üyelerinin ve bunların çekilme taleplerini kabul eden asıl ve talimat mahkemesinin sorumluluğu büyüktür.

Fransızca bilen pek çok idare hukuku profesörünün bilirkişilik görevinden çekildiği yerde, istinaf safhasında bu dava, Fransızca bilmeyen ve "öğretim üyesi" sıfatı da bulunmayan bir emekli askerî hâkimin bilirkişi raporuyla karara bağlanması şaşırtıcı değildir. Bu davanın istinaf aşamasında Fransızca bilmeyen hukukçu bilirkişilerin düzenledikleri bilirkişi raporuna dayanılarak reddedilmesi, eğer eleştirilebilir bir şey ise, bu eleştirilerin muhatabı sadece hâkimler değil, aynı zamanda bilirkişilik görevinden kaçınan Fransızca bilen sayın idare hukuku öğretim üyelerimizdir.

Bu dava Türkiye'de fikrî hakların korunması konusunda eleştirilebilir bir örnek teşkil ediyorsa, bu eleştirilerden sadece hâkimlerin değil, biz öğretim üyelerinin de payımızı almamız gerekir.

* * *

Ben Türkiye'de yargı sorunlarından habersiz biri değildim. Yıllardır Türkiye'de başta Hâkimler ve Savcılar Kurulu olmak üzere, yargı organını, bağımsızlık, tarafsızlık, hâkimlik teminatı ve tabiî hâkim ilkeleri açısından şiddetle eleştiriyorum. Ancak Türkiye'de en az bu sorunlar kadar önemli ve belki de sıradan vatandaşlar için onlardan daha da ağır bir sorun varmış: "Bi-

lirkişilik sorunu". Bu sorunun bu boyutta olduğunu bir vatandaş olarak açtığım kendi davalarım nedeniyle fark ettim. Davalarım dolayısıyla bilirkişilik konusunu araştırmak zorunda kaldım. Bilirkişilik sorununun benim davama münhasır olmadığını, genel bir sorun olduğunu gördüm. Türkiye'de pek çok davada yargı yetkisi hâkimler tarafından adeta bilirkişilere devredilmiş durumda. Pek çok davada bilirkişilerin, bir nevi "alt-hâkimler" hâline geldiği yolunda eleştiriler var[9]. Bu durum Anayasamıza tamamıyla aykırıdır. Yargı yetkisi bir egemenlik yetkisidir ve Anayasamıza göre Türk milleti adına, bilirkişiler tarafından değil, mahkemeler tarafından kullanılır (m.9). Uygulamada ise, pek çok davada hâkimler, gerekmediği hâlde ve hatta Hukuk Muhakemeleri Kanununun 266'ncı maddesinin yasakladığı konularda dahi bilirkişiye gidiyorlar.

Pek çok davada hukuken olmasa bile bilirkişi raporları davanın en önemli ve bazen tek delili hâline geliyor. Kararlar çoğunlukla bilirkişi raporları üzerine kuruluyor. Bilirkişi raporunda çelişki var ise, ek bilirkişi raporu alınıyor. Ek bilirkişi raporuna rağmen, rapordaki çelişki hâlâ giderilememiş ise, yeni bir bilirkişi incelemesi yaptırılıyor. Dahası bilirkişiler, çoğunlukla duruşmaya davet edilmiyor; tarafların bilirkişilere sözlü olarak soru sormasına müsaade edilmiyor. Böyle bir sistemin savunulabilecek bir yanı yoktur.

Adalet, bilirkişi raporuyla değil, mahkemenin kararıyla tecelli etmelidir. Adaletin yuvası, alenî mahkeme salonlarıdır. Adaletin yolu, çelişme ilkesi, delillerin taraflarca yüz yüze ve sözlü olarak tartışılmasından geçer. Adalet bu yer dışında başka bir yerde gerçekleştirilemez. Adalete bu yol dışında başka bir yolla ulaşılamaz.

* * *

Türkiye'de bilirkişilik sisteminin pratikte de iyi işlemesi mümkün değildir. Pek çok durumda bilirkişilerin ehliyeti şüphelidir. Hâkimlerin hangi objektif kriterlere göre bilirkişi seçtiği belli değildir. Böyle bir sistemde, bilirkişi seçimi, davanın kaderi üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olmaktadır.

Dahası Türkiye'de bilirkişiler, bilirkişilik görevleriyle ilgili olarak imtiyazlı bir hukukî korumadan yararlanıyorlar. Bilirkişilerin apaçık kusurları ortaya çıkmış olsa bile, bilirkişilerin şahsına karşı tazminat davası açmak mümkün değildir. Bilirkişilerin görevlerinde suç işlediği yolunda ciddi emareler olsa bile, suç duyurusu bilirkişiyi görevlendiren mahkeme tarafından

9. Örneğin bkz.: Fahrettin Kayhan, "Bilirkişiye Doğrudan Soru Yöneltmek Mümkün mü?", https://www.hukukihaber.net/makale/bilirkisiye-dogrudan-soru-yoneltmek-mumkun-muh437748.html, 10 Ağustos 2020. Yazar, bu sorunu ifade etmek için "taşeron hâkimlik" terimini kullanıyor.

yapılmadıkça, savcıların bilirkişiler hakkında iddianame düzenleme ihtimali çok düşüktür[10].

* * *

Hâkimler, iş yükü altında ezildiklerinden şikayet ediyorlar. Doğrudur. Ne var ki, iş yükü sebebi hukuka aykırı bir durumu hâliyle meşrulaştıramaz. İş yükü sebebi hak arayan vatandaşa karşı ileri sürülebilecek bir sebep değildir. Kaldı ki, bilirkişiye gitmelerinin hâkimlerin iş yükünü azalttığını iddiası her dava için maddî vakıa olarak da doğru değildir. Pek çok davada bilirkişiye gitmek davayı gereksiz yere uzatmakta ve hâkimin iş yükünü artırmaktadır. Benim davamın ilk derece safhasının 5 yıl 4 ay 20 gün sürmesinin ve hâkimin çoğu boşu boşuna olan 29 duruşma yapmak zorunda kalmasının sebeplerinden birisi de bilirkişilerdir.

Bir hukuk davasının sahibi taraflar ve karar vericisi de hâkimdir. Bunların dışında aranan her çözüm, kaçınılmaz olarak yanlış bir çözümdür.

V. GENEL SONUÇ VE TEMENNİ

Son olarak, *Gözler v. Çağlayan* davasından bağımsız olarak, genel bir şekilde söylemek isterim ki, bir ülkede eser sahiplerinin fikrî hakları gerektiği gibi korunmadan, o ülkede bilim, edebiyat, sanat ve teknoloji gelişmez. Ürettiği eserlere sahip çıkamayan eser sahipleri bir süre sonra eser üretmekten vazgeçerler veya başka ülkelere göç ederler. Türkiye'de bilim, edebiyat, sanat ve teknolojinin gelişmesini istiyorsak, fikrî hakların korunmasına önem vermemiz gerekir. Kendi ülkemizde ve kendi dilimizle üretilen bilim, edebiyat, sanat ve teknoloji eserlerini korumak, bu ülkeyi ve bu dili sevmenin, bu ülkeye ve bu dile sahip çıkmanın bir gereğidir.

Türkiye'de fikrî haklar bilinci ve duyarlılığı maalesef oldukça düşüktür. Bu durum yargıya da yansımaktadır. Türkiye'de fikrî hakların yargısal korunması konusunda ciddi sorunlar vardır. *Gözler v. Çağlayan* davası, bu sorunları somut olarak gözler önüne sererek Türkiye'de fikrî haklar bilincinin ve duyarlılığının gelişmesine katkıda bulunabilecek örnek bir davadır. Hâliyle bunun için bu davanın kamuoyu tarafından bilinmesi ve tartışılması gerekir. Bu davayı kitaplaştırmamın *birinci amacı* budur.

Bu kitabın bu amaca ulaşmada bir nebze de olsa katkıda bulunacağını umuyorum. İşte bu nedenle, davayı kaybetmiş olsam da, bu davayı açmış olmaktan pişman değilim.

---

10. Bilirkişilere tanınan imtiyazlı koruma hakkında bkz.: Mehmet Gün, Merve Kurdak ve Zeynep Koray, *Bilirkişi Zümresine Tanınan İmtiyazlı Korumanın Anayasaya Aykırılığı,* İstanbul, Gün+, 2015, s.1-63.

Türkiye'de Adalet Bakanlığı dahil, hepimiz, yargılama kalitesinin düşüklüğünden genel olarak şikayetçiyiz. Şüphesiz hepimiz daha iyi bir yargıyı hak ediyoruz. Benim anlattığım bu davada da yargılama kalitesi maalesef düşüktür. Bu kitapta bu sorunun sebeplerini ortaya koyabilmiş isem ve *Gözler v. Çağlayan* davası, bu sorunu resmeden bir örnek dava olarak tartışılır hâle gelirse, bu kitap *ikinci amacına* da ulaşmış olacaktır.

Özetle bu kitap, *bir yandan,* Türkiye'de fikrî hakların yargısal korunması konusundaki sorunları gözler önüne sererek Türkiye'de fikrî haklar bilincinin ve duyarlılığının artmasına katkıda bulunursa, *diğer yandan da*, Türkiye'de yargılama kalitesine ilişkin sorunlara ışık tutarak bu sorunların daha somut bir şekilde tartışılmasına vesile olursa ne mutlu bana! ■

EKLER

DAVA EVRAKI

(Dava Dilekçesi, Cevaba Cevap Dilekçesi, Beyan Dilekçeleri, Bilirkişi Ret Dilekçeleri, Bilirkişi Raporlarına İtiraz Dilekçeleri, Duruşma Tutanakları, Ara Kararlar, Gerekçeli Kararlar ve Diğerleri)

Burada, kitabın yukarıdaki bölümlerinde kendisine gönderme yapılan, dava dilekçesi, cevap dilekçesi, beyan dilekçesi, bilirkişi itiraz dilekçesi, duruşma tutanağı, ara karar ve gerekçeli karar gibi çeşitli belgeler, ek olarak yayınlanmaktadır.

Eklerdeki belgelerin orijinalleri A4 kağıdı boyutundadır (21 cm x 29,7 cm). Burada bunları kitap boyutuna (16,5 cm x 23,5 cm) boyutuna getirerek yayınlıyorum. Bu nedenle, belgeler, sayfa düzenleri, satır uzunlukları, punto büyüklükleri vs. açısından değişmiştir.

Belgelerin içeriklerinde şu üç hâl dışında bir değişiklik yapılmamıştır: (1) Bu belgelerden Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adres bilgisi gibi kişisel veri niteliğinde bazı bilgiler çıkarılmıştır. Bu durumda bunların yerine üç nokta konulmuştur. (2) Bazı yerlerde, özellikle tarih ve sayılarda olan maddi hataları düzeltilmiştir. (3) Bazı yerlerde de yazım yanlışlarını düzelttim.

EK-64'te yayınladığım Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararı 293 sayfadır. Bunu uzunluğundan dolayı kısaltarak koydum. Bu belgeye ilişkin açıklama aşağıda (s.332) bu belgenin ilk sayfasında yapılmıştır.

Bütün ekler kronolojik sıralamayla verilmiştir.

Yukarıda bu dava ilk derece, istinaf ve temyiz safhaları olmak üzere üç bölüme ayrılarak incelenmiştir. Aynı şekilde ekleri de "ilk derece safhasındaki ekler", "istinaf safhasındaki ekler" ve "temyiz safhasındaki ekler" olmak üzere üç bölüme ayrılarak şu şekilde verilmiştir:

Ekler Bölüm 1.- İlk Derece Safhasındaki Ekler: Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi, E.2012/49 Sayılı Dosya Evrakı

Ekler Bölüm 2.- İstinaf Safhasındaki Ekler: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, E.2017/1161 Sayılı Dosya Evrakı

Ekler Bölüm 3.- Temyiz Safhasındaki Ekler: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E.2019/4047 Sayılı Dosya Evrakı

Ekler bu şekilde bölümlere ayrılmıştır. Ancak her bölümde ek numarası 1'den başlatılmamış, ekler ardışık olarak numaralandırılmıştır. Çünkü bu ekler aynı davanın ekleridir ve aralarında kronolojik bir sıralama vardır. Keza bölüm içi atıflarda da kitaptaki bütün ekleri tek bir numaralandırma sistemi içinde vermek daha pratik olmaktadır.

Ekler Bölüm 1
İLK DERECE SAFHASI EVRAKI
Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi E.2012/49 Sayılı Dosya

Davanın ilk derece safhası ekleri kendi içinde üç gruba ayrılabilir.

I. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Öncesi Döneme İlişkin Ekler (14 Mart 2012-21 Mayıs 2014)

II. İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Önündeki Döneme İlişkin Ekler (2014/18 Talimat) (21 Mayıs 2014-8 Şubat 2016)

III. Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önünde Talimat Sonrası Döneme İlişkin Ekler (8 Şubat 2016-6 Ekim 2017)

Her dönemde evraklar kronolojik sırayla verilmiştir. Ek numarası her dönemde birden başlatılmak yerine izleyen dönemden devamla verilmiştir.

I. ANKARA 2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ ÖNÜNDE TALİMAT ÖNCESİ DÖNEME İLİŞKİN EKLER

(14 Mart 2012-21 Mayıs 2014)

EK-1: DAVA DİLEKÇESİ

ANKARA FİKRİ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ SAYIN HÂKİMLİĞİ'NE

Davacı : Kemal GÖZLER, T.C.: . ….. Adres: …. BURSA

Vekili : Avukat Fahrettin KAYHAN, …. -Ankara

Davalılar : 1. Ramazan ÇAĞLAYAN, … KIRIKKALE
2. Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret AŞ, … Ankara

Davanın Konusu: Mali ve manevi haklara tecavüzün ve haksız fiilin tespiti, tecavüzün ref'i, hükmün ilanı ve maddi ve manevi zararın tespitiyle şu anda zararın miktarını belirleyemediğimizden değeri belirsiz alacak davası niteliğinde olmak ve tahkikat sonucunda belirlenecek tutara miktarı tamamlamak üzere 1.000 TL maddi 9.000 TL manevi olmak üzere toplam 10.000.- TL tazminat.

Davanın Değeri : Toplam 10.000 (On Bin) Türk Lirası

I. VAKIALAR

1. Müvekkil Davacı Dr. Kemal GÖZLER, Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde anayasa hukuku profesörü olup; anayasa hukukunun yanı sıra kamu hukuku ve idare hukuku alanında çok sayıda telif eserin sahibi bir bilim insanıdır. Davacının diğer eserlerinin yanı sıra, alanında referans eserlerden biri haline gelmiş olan ve bu davanın konusunu oluşturan iki ciltlik, "İdare Hukuku" adlı bir eseri bulunmaktadır. Ek-1'de bir nüshasını sunduğumuz eserin künyesi şöyledir:

> Kemal Gözler, *İdare Hukuku,* Cilt 1 ve Cilt 2, Ekin Kitabevi Yayınları, Bursa 2003 (IBSN Takım: 975–733887–7. Birinci Cilt: 975–7338–88–5, İkinci Cilt: 975–7338–89–3).

Vakıaların ispatında 1 no'lu delil olarak bu kitabı gösteriyoruz.

2. Davalılardan Ramazan ÇAĞLAYAN ise, Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku bölümü İdare Hukuku Doçenti olup, diğer eserlerinin yanı sıra, bu davanın konusunu oluşturan "İdarî Yargılama Hukuku" adlı bir eseri bulunmaktadır. EK-2'de bir nüshasını ibraz ettiğimiz kitabın künyesi şöyledir:

> Ramazan Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku,* Seçkin Yayınları, Ankara 2011, (IBSN 978–975–02–1621–3).

Vakıaların ispatında 2 no'lu delil olarak bu kitabı gösteriyoruz.

Diğer davalı Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret AŞ ise, davalıya ait kitabın yayıncısıdır.

3. Müvekkil Davacı, davalıların 2011 yılında yayınladığı kitabını incelediğinde, müvekkilin 2003 yılında yayınlayarak umuma arz ettiği eserinden çok sayıda "alıntı yaptığı", bu alıntıların bir kısmında, usûlüne uygun olarak kaynak gösterildiği, ancak önemli bir kısmında "*hiç kaynak gösterilmediğini*", bir kısmında ise "*yetersiz kaynak gösterildiğini*", diğer bir kısmında ise "*aldatıcı nitelikte kaynak gösterildiğini*" görmüştür. Müvekkil araştırmasını derinleştirdiğinde davalının toplam 276 adet yasaya aykırı alıntı yaptığını tespit etmiş; bu tespitlerini gerekçeli olarak EK-3'te sunduğumuz şekilde listelemiştir (3 Nolu Delil).

4. Böylece davalı, aşağıdaki paragraflarda arz ettiğimiz ve dilekçemizin 3 no'lu ekinde ise daha ayrıntılı olarak açıkladığımız şekilde bir yandan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"nu, diğer yandan da FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu"nu işlemiştir.

5. Davalıların eylemi; özel hukuk anlamında da, aşağıda ayrıntılı olarak açıklayacağımız nedenlerle müvekkilin eserden doğan mali ve manevi haklarına tecavüz ve haksız fiil oluşturduğu kanaatine vardığımızdan iş bu davayı açmak zorunluluğu doğmuştur.

II. HUKUKÎ SEBEPLER

6. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunun 22. maddesinin 1. fıkrasında göre, Bir eserin aslını veya kopyalarını, herhangi bir şekil veya yöntemle, tamamen veya "kısmen", doğrudan veya dolaylı, geçici veya sürekli olarak çoğaltma hakkı; 23. maddesine göre ise yayma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Bu anlamda Davalılardan Ramazan Çağlayan tarafından yazılan ve diğer davalı tarafından yayınlanan kitapta "hiç kaynak gösterilmeyen", "yetersiz kaynak gösterilen" ve "aldatıcı nitelikte kaynak gösterilen" 276 adet alıntı; müvekkilin mali hak niteliğindeki çoğaltma ve yayma hakkının ihlali niteliğindedir.

7. Keza, davalı Ramazan Çağlayan'ın bu eyleminin müvekkilin, Kanunun 14. maddesinde düzenlenen "umuma arz salahiyeti", 15. maddesinde düzenlenen "adın belirtilmesi salahiyeti" haklarını ihlal ettiği de tartışmasızdır. Kanunun 67. maddesinin 3. fıkrası delaletiyle 2. fıkrasına göre yanlış veya kifayetsiz kaynak gösterilmiş veyahut hiç kaynak gösterilmemiş olmasını manevi haklara tecavüz saymıştır.

8. Öte yandan, davalı Ramazan Çağlayan'ın bu eylemi konusu suç teşkil emesi sebebiyle aynı zamanda haksız fiil oluşturduğunda da kuşku bulunmamaktadır.

Bu nedenle bu iddiamızın hukukî dayanağını vakıalarla bağlantı kurmak suretiyle açıklamak için önce "intihal" ve sonra "alıntı" kavramları üzerinde kısaca durduktan sonra davalı Ramazan Çağlayan'ın yapmış olduğu intihal eyleminin boyutlarını tespit edeceğimiz hukuksal ilkeler ışığında ayrıntılı olarak gözler önüne sermek isteriz.

A. İNTİHAL KAVRAMI

9. TDK Türkçe Sözlük, "intihal (*plagiarism*)"i, karşılığında "aşırma" kelimesini vermektedir[1].

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda da "intihal" kavramının bir tanımı yoktur. Dolayısıyla "intihal" kavramını tanımlamak görevi doktrinin üzerine düşmektedir. Ülkemizde fikri mülkiyet konusunda en kapsamlı eserin sahibi olan Profesör Ünal Tekinalp, intihali şu şekilde tanımlamaktadır:

> "Sahibinin adına atıfta bulunmadan, bir eseri kısmen veya tamamen, doğrudan veya dolaylı olarak ve bilinçli bir tarzda kendi ürününe yansıtan her alıntı intihaldir"[2].

10. Yine Tekinalp, "*eserin tümünün değil de bazı bölümlerin, pasajların, ezgilerin veya anlatımın, eser sahibinin adı zikredilmeksizin alınması da aşırmadır*" diye yazmaktadır[3].

Bu tanımlara göre, intihalin oluşabilmesi için, bir eserin tamamının değil, sadece bir bazı bölümlerinin ve hatta sadece bazı pasajlarının alınması da yeterlidir. Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 29 Ocak 2003 tarih ve K.2003/37 sayılı kararı ile intihalin "tam veya kısmî nitelikte" olabileceğine karar vermiştir[4].

---

1. http://tdkterim.gov.tr/bts/.
2. Ünal Tekinalp, *Fikrî Mülkiyet Hukuku,* İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2012, s.156.
3. *Ibid.*
4. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 29 Ocak 2003 Tarih ve E.2003/4-47, K.2003/37 Sayılı Kararı (Nakleden: Filiz Ceritoğlu Sengel, *Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda İntihal ve Esinlenme,* Ankara, Seçkin, 2009, s.79).

Yine Profesör Ünal Tekinalp'e göre: "*kaynak göstermeme veya kaynağı gereği gibi (yani bilimsel etiğe uyacak şekilde) belirtmeme ya da yeteri kadar gönderme yapmama intihal olarak nitelendirilebilir*"[5].

11. Dolayısıyla intihalin nihaî tahlilde usûlüne uygun olarak kaynak göstermeden yapılan alıntı olduğunu söyleyebiliriz. Yani usûlüne uygun olarak yapılmamış her alıntı bir intihaldir.

O halde, burada kısaca "alıntı"nın ve "alıntı usulü"nün ne olduğunu konusunda kısaca durmak gerekir:

B. ALINTI KAVRAMI VE ALINTININ ŞARTLARI BAKIMINDAN DAVALILARIN EYLEMLERİNİN HUKUKSAL NİTELEMESİ

12. "Alıntı" veya Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun ifadesiyle "iktibas", adı geçen kanunun 35'inci maddesinin ilk fıkrasına göre şu şekilde tanımlanabilir: Alıntı, "bir eserin bazı cümle ve fıkralarının müstakil bir ilim ve edebiyat eserine alınması"dır.

Fikir ve Sanat Eserlerin Hukukunda İktibas Serbestisi ve Sınırları başlıklı bir doktora tezi sahibi Özge Öncü de iktibası, "*bir eser veya eser parçasının başka bir eser içerisinde kullanılması*" olarak tanımlamaktadır[6].

Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesi alıntı serbestîsini prensip olarak tanımış, ama alıntının yapılmasını bazı şartlara bağlamıştır. Buna göre alıntının (1) bazı cümle ve paragraflarla sınırlı olması, (2) "maksadın haklı göstereceği bir nispet dâhilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadıyla" yapılması, (3) alıntı olduğu belli olacak şekilde yapılması (4) ve kaynağının gösterilmesi gerekmektedir. Davalı Ramazan Çağlayanın yaptığı alıntılar bu şartları taşımamaktadır.

1. Davalının Yaptığı Alıntıların Bir Kısmı "Bazı Cümle veya Fıkralarla Sınırlı Olma" Şartını İhlal Edecek Sayı ve Kapsamdadır.

13. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesinin ilk fıkrasının ilk bendine göre, *iktibas, bir eserin "bazı cümle ve fıkralarının" bir başka esere alınmasıyla sınırlı olmalıdır*. Bazı cümle ve fıkraları aşan iktibas, kaynak gösterilerek dahi yapılamaz. Özge Öncü'nün vurguladığı gibi bir bilimsel eserde, bir eserin tamamı veya önemli bir kısmının alınması mümkün değildir. Buna göre bir bilimsel eserden yapılacak alıntı, alıntılanan eserin önemli bir bölümünü oluşturmamalıdır[7].

---

5. Tekinalp, *op. cit.,* s.157.
6. Özge Öncü, *Fikir ve Sanat Eserlerin Hukukunda İktibas serbestisi ve Sınırları*, Ankara, Yetkin, 2010, s.22.
7. *Ibid.,* s.213.

14. Bu şart bakımından Davalı Ramazan Çağlayan'ın alıntılarının incelendiğinde, **EK-3 nolu listede** ayrıntılı ve karşılaştırmalı olarak gösterildiği gibi davalı Ramazan Çağlayan'ın, söz konusu kitabında alıntıladığı yerler, ilgili başlıklar itibarıyla müvekkilimizin kitabının ilgili konularındaki kısımlarının önemli bir kısmını oluşturmaktadır.

15. Öncelikle belirtmek isteriz ki, Davalı Ramazan Çağlayan'ın kitabı *İdarî Yargılama Hukuku* başlığını taşımakta olup, bir idarî yargı kitabıdır. Davalı Ramazan Çağlayan'ın alıntı yaptığı Kemal Gözler'in kitabı *İdare Hukuku* başlığını taşıyıp, genel bir idare hukuku kitabıdır. Dolayısıyla Kemal Gözler'in kitabının zaten bütün konularının Davalı Ramazan Çağlayan'ın İdarî Yargılama Hukuku başlıklı bir kitaba iktibas edilmesi zaten mümkün değildir. Bununla birlikte, Davalı Ramazan Çağlayan'ın İdari Yargılama Hukuku kitabının "İptal Davasının Konusu İdarî İşlemler", (s.277-292), "İptal Davasında İptal Sebepleri (Yetki, Biçim, Sebep, Konu, Maksat Yönünden Hukuka Aykırılık) (s.305-362) ve "Tam Yargı Davasında Sorumluluk Esasları" (s.429-552) başlıkları altında verilen kısımlar, aynı zamanda bir genel idare hukuku konusudur ve bunlar Kemal Gözler'in İdare Hukuku isimli kitabında da işlenmiştir. İşte Kemal Gözler'den yapılan alıntı miktarı, sadece bu başlıklarda işlenen konular itibarıyla incelenebilir. Davalı Ramazan Çağlayan'ın kitabının bu başlıkları altında, yani 277-292, 305-362 ve 429-552 sayfaları verilen paragraflara baktığımızda, bu paragrafların yüzde 90'ından fazlasının Kemal Gözler'in kitabından alınmış olduğu görülmektedir.

Bu sayfalar arasında Kemal Gözler'den kaynak gösterilmeden veya yetersiz veya aldatıcı nitelikte kaynak gösterilerek yapılmış alıntıların listesi EK-3'te ayrıntılı ve karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir. Sadece bu listede yer alan 200'den fazla örnek vardır. Yani söz konusu sayfalar itibarıyla Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'in kitabından kaynağını göstermeden veya eksik veya aldatıcı bir şekilde kaynak göstererek yaptığı alıntı sayısı 276 adettir. Bu alıntıların bazıları birden fazla paragraftan oluşmaktadır.

16. Ayrıca Ramazan Çağlayan'ın kitabının bu başlıkları altında, yani 277-292, 305-362 ve 429-552 sayfaları verilen paragraflara baktığımızda, Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den kaynağını göstererek 200'den fazla alıntı yaptığını görmekteyiz.

Bu arada belirtmek isteriz ki, Ramazan Çağlayan'ın bu alıntıların bir kısmında kaynak göstermesinin FSEK, m.35/1-1'de öngörülün *iktibasın bazı cümle ve fıkralarla sınırlı olması şartına* aykırılık üzerinde bir etkisi yoktur. Kaynağı gösterilsin veya gösterilmesin, yapılan iktibas, bazı cümle ve fıkraların aktarılmasıyla sınırlı değil ise, makul bir miktarı geçiyorsa, ortada FSEK, m.35/1-1'e aykırılık vardır. Ayrıca Ramazan Çağlayan'ın kitabında, uyuşmazlık konusu sayfaları (277-292, 305-362 ve 429-552 sayfaları) itiba-

rıyla ortalama olarak usûlüne aykırı 200 ve usûlüne uygun 200 olmak üzere 400 civarında Kemal Gözler'den alıntı olduğunu, bunların bazılarının birden fazla paragraftan oluştuğunu görülmektedir. Kaynak göstererek veya göstermeden yapılan alıntı toplamının bizim hesabımıza göre 180 sayfayı geçtiği, Ramazan Çağlayan'ın uyuşmazlık konusu sayfalarında zaten toplam 200 (277-292, 305-362 ve 429-552 sayfaları) olduğu görülmektedir. Buna göre, uyuşmazlık konusu sayfalar itibarıyla, Ramazan Çağlayan'ın yazdığı metnin % 90'ı Kemal Gözler'in kitabından alınmadır ki, bu o kısmın % 90'ını oluşturmaktadır. Tekrar hatırlatalım; bu alıntıların bir kısmında kaynak gösteriliyor olmasının FSEK, m.35/1-1'de öngörülen iktibasın sınırlılığı şartı üzerinde bir etkisi yoktur.

Alıntı (iktibas) denen şey, FSEK, m.35/1-1'e göre bir eserin "bazı cümle ve fıkralarının" alınmasından ibarettir. 200 üzerinden 180 sayfa tutan bir şeye "alıntı" denemiz. Dolayısıyla Ramazan Çağlayan, Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesinin ilk bendinde öngörülmüş olan alıntının"bazı cümle ve fıkralar" ile sınırlı olması şartını açıkça ihlâl etmiştir.

17. Bu arada not etmek isteriz ki, haliyle böyle bir tespit yapılırken, Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den yaptığı alıntıların sadece "aynen alıntı" şeklinde olması şart değildir. "Mealen alıntılar" da bir alıntıdır ve bunlar da alıntı hesabına dâhil edilmelidir. Aynen alıntı ve mealan alıntı konusuna aşağıda tekrar değinilecektir.

18. Ayrıca bu şartın değerlendirilmesi yapılırken, Ramazan Çağlayan'ın müvekkil Kemal Gözler'den yaptığı alıntılarda alıntılanan cümle ve paragrafların sırasının değiştirilmesi, alıntının arasına başka yazarlardan alıntı koymasının alıntı sayısı hesabı üzerinde herhangi bir etkisi yoktur. Zira, intihalden söz edebilmek için paragrafların aynen alınması şart değildir; paragrafların "diziminde değişiklikler (takdim tehir)" yapılması durumunda da intihal vardır[8].

19. Dilekçemiz ekinde sunulan EK-3 nolu listede yer alan aşağıdaki tabloda belirtilen örneklerde FSEK, m.35/1, b.1'de öngörülen "iktibasın bazı cümle ve fıkralar ile sınırlı olması şartı"na aykırı alıntılar vardır:

Örnek 12	Örnek 55	Örnek 90	Örnek 181
Örnek 18	Örnek 65	Örnek 91	Örnek 203
Örnek 19	Örnek 75	Örnek 97	Örnek 209
Örnek 29	Örnek 76	Örnek 111	Örnek 215
Örnek 34	Örnek 81	Örnek 113	Örnek 225
Örnek 35	Örnek 82	Örnek 139	Örnek 226
Örnek 45	Örnek 85	Örnek 141	Örnek 230
Örnek 46	Örnek 88	Örnek 164	Örnek 234
Örnek 49	Örnek 89	Örnek 173	Örnek 266

8. Teknalp, *op. cit.,* s.156.

20. Bu örneklerin her birinin altında, örnekte verilen alıntının nasıl FSEK, m.35/1, b.1'de öngörülen "*iktibasın bazı cümle ve fıkralar ile sınırlı olması şartı*"na aykırılık teşkil ettiği açıklanmıştır.

Bu çerçevede, somut olay değerlendirildiğinde; davalı Ramazan Çağlayan'ın müvekkilin kitabından yapmış olduğu alıntılar sayı ve kapsam olarak alıntının bazı cümle ve paragraflarla sınırlı olması şartını açıkça ihlal etmektedir.

2. Davalının Yaptığı Alıntıların Bir Kısmı, Maksadın Haklı Göstereceği Bir Nispetin Üzerindir ve Eserin İçeriğini Açıklama Masadını Taşımamaktadır

21. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesinin ilk fıkrasının 3'üncü bendine göre, iktibas, "*maksadın haklı göstereceği bir nispet dâhilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadıyla*" yapılmalıdır (m.35/3). Dikkat edileceği gibi bu şart iki unsurdan oluşmaktadır.

a) Alıntı İçeriği Aydınlatmak Amacıyla Yapılmalıdır

22. İktibas, bir kitap yazma yöntemi değildir. İktibasın amacı, yazara kitap yazma imkânı sağlamak değildir. İktibasın amacı, FSEK, m.31/1-3'e göre "*münderecatı aydınlatmak*", yani "içeriği aydınlatmaktır. Haliyle burada söz konusu içeriği, alıntı yapan yazarın kendisinin oluşturması gerekir. Kendi oluşturduğu içeriği aydınlatmak demek, kendi oluşturduğu görüşleri temellendirmek, desteklemek, kendi oluşturduğu görüşlere örnek vermek için alıntı yapılması demektir[9]. Alıntının kendisi, alıntı yapan yazarın eserinin "ana unsurunu olamaz; bir yan unsur olarak kalmalıdır"[10]. Bu ana unsur, yazar tarafından geliştirilmesi, alıntı bu ana unsuru desteklemek için yapılmalıdır. Alıntılar, tartışılan meseledeki yan unsur olarak değil, ana unsur olarak işlev görüyorsa, burada maksadına aykırı bir alıntı yapılmış olur ve bu da FSEK, m.35/1-3'e aykırılık teşkil eder.

23. Bu unsur bakımından Davalı Ramazan Çağlayan'ın yaptığı alıntılar incelendiğinde, Ramazan Çağlayan'ın kitabının uyuşmazlık konusu kısımlarında (s.277-292, 305-362 ve 429-552) işlenen konular da, **EK-3'te** gösterileceği gibi, yazarın kendine has bir sistemi, kendisine has bir argümantasyonu yoktur. Ramazan Çağlayan'ın bu kısımlarda yaptığı şey, Kemal Gözler'in kitabının ilgili paragraflarını bu hususlarda aktarmaktan ibarettir. Kemal Gözler'in açıklamaları, söz konusu kısımların "yan unsur"unu değil, "ana unsur"unu oluşturmaktadır. Ramazan Çağlayan Kemal Gözler'den alıntı yaparken, bu alıntıları, kendisinin ortaya attığı düşünceleri desteklemek,

9. Öncü, *op. cit.,* s.188.
10. *Ibid.,* s.189.

onlara örnek teşkil etmek veya söz konusu düşüncelerle ilgili olarak Kemal Gözler'in düşüncelerini eleştirmek için yapmamakta, bizatihi ve sadece söz konusu konudaki bilgileri nakledebilmek için yapmaktadır. Dolayısıyla ortada FSEK, m.35/1-3'e aykırılık vardır.

b) Alıntı Maksadın Haklı Göstereceği Bir Nispet Dâhilinde Yapılmalıdır

24. Yukarıda görüldüğü gibi iktibas, yazarın kendi oluşturduğu içeriği aydınlatmak, bu görüşleri desteklemek, yazarın kendi görüşlerini örneklendirmek için yapılır. İktibas bu amaçla yapılsa bile, bu amaca bir adet alıntıyla ulaşılabiliyor ise, iki adet alıntı yapılamaz[11].

Ramazan Çağlayan'ın kitabının uyuşmazlık konusu kısımlarında (s.277-292, 305-362 ve 429-552) Kemal Gözler'den yapılmış yüzlerce alıntı vardır. Bu kadar sayıda alıntı, içeriği aydınlatma amacını aşmaktadır. Alıntı sayısı ve alıntıların muhtevası incelendiğinde, Ramazan Çağlayan'ın alıntıları kendi geliştirdiği düşünceleri desteklemek için değil, adeta bu alıntılardan oluşturduğu kolaj ile o bölümü yazmak için kullanılmış intibaı verecek seviyededir. Davalı Ramazan Çağlayan'ın kitabının söz konusu sayfalarında (s.277–292, 305–362 ve 429–552) Davacı Kemal Gözler'e yapılmış alıntılar çıkarılırsa, bu bölümden geriye bir şey kalmamaktadır. Bu durumda, bu bölümlerin müvekkil Kemal Gözler'den yapılmış alıntılarla yazıldığını söylemek mübalağa sayılmamalıdır.

25. EK-3 nolu listede yer alan aşağıda listelenen şu örneklerde FSEK, m.35/1, b.3'de öngörülen alıntının "*maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadıyla*" yapılması şartına aykırı alıntılar vardır:

Örnek 18	Örnek 65	Örnek 90	Örnek 203
Örnek 19	Örnek 75	Örnek 97	Örnek 215
Örnek 24	Örnek 81	Örnek 91	Örnek 225
Örnek 29	Örnek 82	Örnek 113	Örnek 230
Örnek 35	Örnek 83	Örnek 140	Örnek 234
Örnek 45	Örnek 85	Örnek 141	Örnek 266
Örnek 49	Örnek 88	Örnek 161	
Örnek 55	Örnek 89	Örnek 181	

EK-3 nolu listede bu örneklerin her birinin altında, örnekte verilen alıntının nasıl FSEK, m.35/1, b.3'te öngörülen "*maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadıyla*" yapılması şartına aykırı olduğu hukuksal gerekçeleriyle açıklanmıştır.

11. Özge Öncü, iktibasın amacın haklı göstereceği oranda yapılmasını, "iktibasın amacına bir ya da iki adet resmin iktibas edilmesiyle ulaşılmışsa, artık 1-20 adet resmin iktibas edilmesi &amacın haklı kıldığı çerçeveyi' aşacaktır" diyerek açıklamaktadır (Öncü, *op. cit.,* s.194).

3. Alıntının Belli Olacak Şekilde Yapılması Lazımdır

26. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesinin son fıkrasına göre "*iktibasın belli olacak şekilde yapılması lazımdır*". Bu şu anlama gelir: Bir eserden yapılan alıntı, o eserin bir parçası olmadığı, bir başka eserden *alınmış olduğu* üçüncü kişiler tarafından kolaylıkla anlaşılabilmesi gerekir[12]. Yani okuyucu, bir eseri okuduğunda, o eserde alıntı olan kısımların yazarın düşüncesi değil, bir başka yazarın düşüncesi olduğunu kolayca anlayabilmelidir. Alıntı niteliğinde olan cümlelerin bir başka eserden alındığı belli değil ise, bu durum bir intihale yol açar[13].

27. Alıntının belli olacak şekilde yapılması şartı açısından, alıntının "*aynen alıntı*" ve "*mealen alıntı*" olmak üzere iki türü arasında ayrım yapmak gerekmektedir.

Aynen alıntı, bir eserdeki cümlelerin, kelime kelime, noktası virgülüne bir başka esere alınması demektir[14]. Yerleşik bilimsel yazma kurallarına göre, aynen alıntıların tırnak içinde verilmesi veya italikle dizilmesi veya üç satırdan uzun olması durumunda alıntılanan satırların girintili paragraf olarak verilmesidir.

Mealen alıntı ise, alıntılanan eserdeki cümlelerin, alıntılayan yazarın kendi cümleleriyle, kendi ifade tarzıyla dile aktarılması demektir[15]. Mealen aktarılan cümle ve cümlelerin hemen sonunda, parantez içinde veya dipnotta mealen alıntının yapıldığı kaynağa atıf yapılmalıdır ki, söz konusu cümle veya cümlelerin yazarın orijinal cümleleri olmadığı, bunları bir başka yazardan yararlanarak aktardığı anlaşılsın.

28. Ayrıca belirtmek gerekir ki, gerçekte aynen alıntı söz konusu ise bu alıntıyı tırnak içinde italik olarak veya girintili paragraf olarak vermemek alıntı kurallarına aykırıdır. Böyle bir alıntının kaynağı gösterilmiş olsa bile ortada usulsüz bir alıntı vardır. Keza, bir yazarın, gerçekte tırnak içinde veya girintili paragraf olarak vermesi gereken bir alıntıyı, alıntılanan cümleden bir iki kelimeyi değiştirerek mealen alıntı haline getirmesi dürüstlükle ilkesine ve dolayısıyla hukuka aykırıdır.

Bu unsur bakımından Ramazan Çağlayan'ın alıntılarının incelendiğinde Ramazan Çağlayan'ın kitabında Kemal Gözer'den aynen alınmış olmasına rağmen tırnak içinde italikle verilmeyen pek çok cümle vardır. Bir örnek:

---

12. Öncü, *op. cit.,* s.347.
13. *Ibid.*, s.348.
14. *Ibid.,* s.349.
15. Şafak Erel, *Türk Fikir ve Sanat Hukuku,* Ankara, İmaj, 1998, s.206.

Ramazan Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku,* Ankara, Seçkin, 2011, s.461:

> İdare hukukunda "kusursuz sorumluluk (*responsabilité sans faut)",* idarenin hukuka uygun eylem ve işlemlerinden doğan zararları bazı durumlarda tazmin etmesi yükümlülüğüdür[307].
>
> [307] GÖZLER, age., C.II, s.1071.

Kemal Gözler, *İdare Hukuku,* Bursa, Ekin, 2003, c.II, s.1071:

> "Kusursuz sorumluluk (*responsabilité sans faute*)" idarenin hukuka uygun eylem ve işlemlerinden doğan zararları bazı durumlarda tazmin etmesi yükümlülüğüdür.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki cümlesi Kemal Gözler'den noktası virgülüne aynen alınmıştır. Ortada bir "aynen alıntı" vardır. Aynen alıntının tırnak içinde verilmesi gerekir. Kaynağı gösterilmiş olsa bile aynen alıntının tırnak içinde verilmemesi FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırılık teşkil eder.

29. Diğer yandan Ramazan Çağlayan, gerçekte tırnak içinde veya girintili paragraf olarak vermesi gereken bir "aynen alıntı"yı, alıntılanan cümleden bir iki kelimeyi değiştirerek "mealen alıntı" haline dönüştürmektedir. Bir örnek:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.441:

> Buna göre, gerektiği gibi davranılmaması halinde kusurlu davranılmış olur. Başka bir ifade ile kınamayı haklı gösterecek nitelikteki davranışlarda kusur vardır[176].

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.978:

> Açıkçası, gerektiği gibi davranılmadığı zaman kusurlu olunur. Diğer bir ifadeyle, kınamayı haklı gösterecek nitelikteki davranışlarda kusur vardır[231].

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan, Kemal Gözler'in cümlesinden "Açıkçası" ve "başka" kelimelerini çıkararak "mealen alıntı" haline getirmiştir. Bir cümleden bir iki kelime çıkarılarak veya yerlerine başka kelimeler konularak bir "aynen alıntı"nın "mealen alıntı" haline dönüştürülmesi dürüstlükle bağdaşmaz ve FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırılık oluşturur.

EK-3 nolu listede yer alan şu örneklerde FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırı alıntılar vardır:

Örnek 9	Örnek 35	Örnek 112	Örnek 176
Örnek 11	Örnek 47	Örnek 120	Örnek 195
Örnek 12	Örnek 49	Örnek 153	Örnek 201
Örnek 20	Örnek 57	Örnek 167	Örnek 236
Örnek 21	Örnek 75	Örnek 172	Örnek 249
Örnek 25	Örnek 76	Örnek 173	

4. Alıntının Kaynağı Gösterilmelidir

30. Alıntı ister aynen, ister mealen olsun, alıntının kaynağı belirtilmelidir. Zira Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesinin son fıkrasına göre "*ilim eserlerinde, iktibas hususunda kullanılan eserin ve eser sahibinin adından başka bu kısmın alındığı yer belirtilir*". Yani Kanuna göre minimum, kendisinden alıntı yapılan yazarın adı, eserin ismi ve alıntılanan cümlelerin geçtiği sayfa numarası belirtilmelidir. Haliyle yerleşik yazım usûllerinde, bunlardan başka eserin yayınlandığı şehir ve yayınlayan yayınevi, eserin yayın yılı da belirtilir.

Kaynak gösterme zorunluluğu her alıntı için geçerli olan bir zorunluluktur. Alıntı içerik olarak bir düşünceden ibarettir. Bu düşünce bir cümle ile veya birkaç cümle ile ifade edilebilir. Alıntılanan düşünce bir cümle ile ifade edilmiş ise, alıntının kaynağı o cümleden hemen sonra verilmelidir. Arda arda bir yazardan pek çok düşünce alınmış ise, bu düşünceleri ifade eden her cümlenin sonunda atıf yapılmalıdır. Bunun yolu, birinci atıftan sonraki atıflarda *Ibid.* kısaltılmasının veya Türkçe olarak "*aynı eser*" ibaresinin veya aynı anlamda "*a.e.*" kullanılmasıdır. *Ibid.* (veya *a.e.*) aynı yazardan yapılan ardışık birden fazla alıntıyı gösterir. Bu şekilde atıf yapmadan bir yazardan ard arda pek çok düşünce alıntılanamaz. Alıntılanırsa usûlsüz alıntı yapılmış olur.

FSEK, m.35/sonda öngörülen "alıntının kaynağını gösterme" kuralı, alıntının kaynağını hiç göstermeme şeklinde ihlâl edilebileceği gibi, yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterilerek de ihlâl edilebilir. Dolayısıyla hiç kaynak göstermeden alıntı yapma ile yetersiz, yanlış ve aldatıcı mahiyette kaynak gösterme durumunu birbirinden ayırarak inceleyelim:

a) Kaynak Göstermeden Alıntı Yapma

31. Yukarıda açıklandığı gibi 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesinin son uyarınca yapılan alıntının kaynağı gösterilmesi gerekir. Nitekim, adı geçen Kanununun 71'inci maddesinin ilk fıkrasının 3'üncü bendi "*bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezasıyla cezalandırılır*" diyerek kaynak göstermeden alıntı yapmayı suç haline getirmiştir. Bu arada belirtelim ki, kaynağını göstermeden iktibas suçunun oluşabilmesi için, "aynen alıntı" yapılması şart değildir. Yukarıda açıkladığımız gibi, "mealen alıntılar" da birer alıntıdır ve bunların da FSEK, m.25/son uyarınca kaynağı gösterilmelidir. Nihayet, kaynak göstermeden iktibas suçunun oluşabilmesi için, iktibas edilen cümle ve paragrafların, iktibas edilen kitaptaki sırayla aynı şekilde alınmasına da gerek yoktur. zira, Ünal Tekinalp'in belirttiği gibi, "*esası*

değiştirmeyen farklılıklarla, sırayı değiştiren oynamalarla yapılan aktarma da bu madde [m.71] anlamında 'iktibas'tır"[16].

32. Davalı Ramazan Çağlayan'ın kitabında Kemal Gözler'in kitabından kaynağı gösterilmeden yapılmış pek çok alıntı vardır. Bir örnek:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.137, paragraf 1:

analizi yapmış ve "*…Bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, mali külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun (olduğu)…*"

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.846, paragraf 2:

"bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun olarak verilebileceğine"

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki kutuda italikle verilen cümlesi, noktası virgülüne kadar aynen müvekkil Kemal Gözler'in kitabından alınmıştır, ama Kemal Gözler'e atıf yoktur. Kaynağı gösterilmemiş alıntı intihal teşkil eder ve FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"na vücut verir.

Diğer bir örnek:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.555:

. "Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital)"*, belli bir miktardaki pir paranın bir defada zarar görene ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente)"* ise, hükmedilen paranın zarar gören kişiye belli aralıklarla aylık veya yıllık) verilmesi demektir[1010].

[1010] İrat şeklinde tazminata ilişkin detaylı bilgi için bkz. İYİMAYA Ahmet, "Tazminatın İrat Şeklinde Belirlenmesi", TBBD, Y.3, Sy.1, Ankara 1990, s.23-45.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.1284:

"Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital*)" belli bir paranın bir defada zarar gören kişiye ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente*)" ise zarar gören kişiye belli aralıklarla (aylık veya yıllık) belli miktarda bir paranın verilmesi demektir.

33. Görüldüğü gibi Davalı Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki kutudaki iki cümlesi Kemal Gözler'den alınmadır. Ama Kemal Gözler'e atıf yoktur. Kaynağı gösterilmemiş alıntı intihal teşkil eder ve FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"na vücut verir.

16. Tekinalp, *op. cit.,* s.339.

EK-3 nolu listede yer alan şu örneklerde de Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den kitabından kaynak göstermeksizin yaptığı alıntılar vardır:

Örnek 5	Örnek 69	Örnek 153	Örnek 227
Örnek 9	Örnek 70	Örnek 155	Örnek 228
Örnek 10	Örnek 71	Örnek 160	Örnek 229
Örnek 12	Örnek 72	Örnek 164	Örnek 231
Örnek 15	Örnek 74	Örnek 165	Örnek 232
Örnek 16	Örnek 75	Örnek 167	Örnek 235
Örnek 17	Örnek 78	Örnek 168	Örnek 236
Örnek 21	Örnek 80	Örnek 169	Örnek 237
Örnek 22	Örnek 81	Örnek 171	Örnek 238
Örnek 25	Örnek 86	Örnek 177	Örnek 239
Örnek 26	Örnek 87	Örnek 179	Örnek 241
Örnek 27	Örnek 88	Örnek 180	Örnek 243
Örnek 28	Örnek 94	Örnek 182	Örnek 244
Örnek 30	Örnek 93	Örnek 184	Örnek 247
Örnek 31	Örnek 102	Örnek 185	Örnek 248
Örnek 32	Örnek 104	Örnek 186	Örnek 249
Örnek 36	Örnek 195	Örnek 187	Örnek 251
Örnek 37	Örnek 114	Örnek 188	Örnek 252
Örnek 39	Örnek 116	Örnek 189	Örnek 254
Örnek 43	Örnek 120	Örnek 190	Örnek 255
Örnek 44	Örnek 127	Örnek 200	Örnek 257
Örnek 49	Örnek 129	Örnek 204	Örnek 260
Örnek 50	Örnek 130	Örnek 210	Örnek 264
Örnek 56	Örnek 133	Örnek 204	Örnek 266
Örnek 57	Örnek 134	Örnek 210	Örnek 268
Örnek 59	Örnek 135	Örnek 212	Örnek 269
Örnek 60	Örnek 137	Örnek 213	Örnek 271
Örnek 61	Örnek 138	Örnek 214	Örnek 272
Örnek 63	Örnek 139	Örnek 216	Örnek 273
Örnek 64	Örnek 142	Örnek 217	Örnek 274
Örnek 65	Örnek 144	Örnek 218	Örnek 276

EK-3'te bu örneklerin her birinin altında, örnekte verilen alıntının nasıl FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"nu oluşturduğu ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

b) Yetersiz, Yanlış veya Aldatıcı Mahiyette Kaynak Gösterme

34. Nitekim 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 71'inci maddesinin ilk fıkrasının 5'inci bendi "bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösteren kişi, altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır" diyerek "yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak göstererek" alıntı yapmayı suç haline getirmektedir.

35. Yukarıda açıkladığımız gibi, kaynağın gösteriliş usûlü, FSEK, m.35/sonda hükme bağlanmıştır. Bu fıkraya göre "*ilim eserlerinde, iktibas hususunda kullanılan eserin ve eser sahibinin adından başka bu kısmın alın-*

dığı yer belirtilir". Dolayısıyla kaynakta en az yazarın adı, eserin adı ve alıntının yapıldığı sayfa numarası belirtilmelidir. Bunlardaki eksiklik, "*yetersiz kaynak göstererek alıntı yapma*" suçunu oluşturur. Ünal Tekinalp'e göre, FSEK, m.35/son hükmüne aykırı olarak iktibasın "belli olacak şekilde" yapılmaması, iktibasın "maksadın haklı göstereceği nispet dâhilinde olmaması durumlarında da yetersiz kaynak göstererek iktibas yapma suçu oluşur[17].

36. Ünal Tekinalp, **yanlış kaynak gösterme suçunu** şu şekilde tanımlamaktadır:

> "'Yanlış' kaynak gösterme, gösterilen kaynağın doğru olmaması, özellikle bilimsel eserlerde kaynağı, yani kitabı, tezi, makaleyi görmeden, gösterilen kaynakta bulunmayan görüşe… yollama yapılması demektir. Yanlış kaynak göstermek bilim etiğine aykırılık unsurlarını taşır. Türkiye'de çok rastlanan incelenmeyen hatta fiziken görülmeyen kaynağın başkasından aktarılması şeklindeki kötü alışkanlık 'yanlış kaynak gösterme' içine girer"[18].

37. Aldatıcı kaynak göstermek suçu ise, alıntıyı gerçekte belli bir yazardan yapmakla birlikte, alıntının bu yazardan yapıldığını gizlemek için, bir başka yazara atıf yapılması durumunda ortaya çıkar. Böyle bir durumda, iyi niyetli bir okuyucu, yazarın dürüst davrandığını, yaptığı alıntının kaynağını gösterdiğini sanır; oysa yazar, alıntının kaynağı olarak bir başka yazarı göstererek gerçekte alıntı yaptığı yazarın adını gizlemiş olur.

Her üç durumda da FSEK, m.71/1-5'te düzenlenen yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak göstererek alıntı yapma suçu oluşur.

38. Ramazan Çağlayan'ın kitabında Kemal Gözler'in kitabından *kaynağı yetersiz, yanlış veya aldatıcı nitelikte kaynak göstererek* yaptığı pek çok alıntı vardır.

EK-3'TE yer alan şu örneklerde Ramazan Çağlayan, Kemal Gözler'in kitabından *yetersiz, yanlış veya aldatıcı nitelikte kaynak göstererek yapmıştır:*

Örnek 1	Örnek 77	Örnek 142	Örnek 214
Örnek 2	Örnek 82	Örnek 150	Örnek 216
Örnek 3	Örnek 83	Örnek 151	Örnek 218
Örnek 4	Örnek 85	Örnek 152	Örnek 219
Örnek 5	Örnek 87	Örnek 153	Örnek 220
Örnek 6	Örnek 88	Örnek 157	Örnek 226
Örnek 7	Örnek 89	Örnek 158	Örnek 227
Örnek 8	Örnek 90	Örnek 160	Örnek 228
Örnek 9	Örnek 92	Örnek 161	Örnek 229
Örnek 10	Örnek 93	Örnek 164	Örnek 231
Örnek 15	Örnek 94	Örnek 166	Örnek 232
Örnek 17	Örnek 96	Örnek 168	Örnek 233

17. Tekinalp, *op. cit.,* s.340.
18. *Ibid.*

Örnek 22	Örnek 98	Örnek 172	Örnek 235
Örnek 23	Örnek 103	Örnek 177	Örnek 236
Örnek 25	Örnek 104	Örnek 179	Örnek 238
Örnek 26	Örnek 105	Örnek 180	Örnek 239
Örnek 27	Örnek 106	Örnek 182	Örnek 240
Örnek 34	Örnek 109	Örnek 183	Örnek 244
Örnek 35	Örnek 110	Örnek 184	Örnek 247
Örnek 38	Örnek 112	Örnek 185	Örnek 248
Örnek 41	Örnek 114	Örnek 186	Örnek 249
Örnek 42	Örnek 115	Örnek 187	Örnek 251
Örnek 47	Örnek 116	Örnek 190	Örnek 252
Örnek 51	Örnek 117	Örnek 197	Örnek 254
Örnek 52	Örnek 120	Örnek 200	Örnek 257
Örnek 53	Örnek 126	Örnek 201	Örnek 259
Örnek 54	Örnek 129	Örnek 202	Örnek 260
Örnek 57	Örnek 130	Örnek 206	Örnek 264
Örnek 58	Örnek 131	Örnek 207	Örnek 268
Örnek 59	Örnek 132	Örnek 208	Örnek 271
Örnek 66	Örnek 134	Örnek 210	Örnek 272
Örnek 67	Örnek 136	Örnek 211	Örnek 273
Örnek 68	Örnek 137	Örnek 212	Örnek 274
Örnek 73	Örnek 138	Örnek 213	

39. EK-3'te bu örneklerin her birinin altında, örnekte gösterilen kaynağın nasıl "*yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette*" olduğu ve dolayısıyla bu alıntıların nasıl FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "*yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak göstererek iktibasta bulunma suçu*"nu oluşturduğu ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

C. KUSUR YÖNÜNDEN GÖZLEM VE DEĞERLENDİRMELERİMİZ

40. Davalı Ramazan Çağlayan'ın iddialarımız karşısında, kastının olmadığını, aceleden kaynaklanan bazı maddî hatalar olduğu yolunda savunma yapması pek muhtemeldir. Bu nedenle bu nokta üzerinde durmak isteriz:

41. Şüphesiz, bir eserde, şu ya da bu sebeple, maddî veya teknik bir hata nedeniyle bir veya birkaç alıntının kaynağının gösterilmesi unutulmuş olabilir veya yine şu ya da bu sebeple, bir veya birkaç alıntının kaynağı gösterilirken, gerçekte alıntı yapılan yazara değil, bir başka yazara atıf yapılmış olabilir. Bu durumda dahi FSEK, m.71/1, b.3 ve 5'teki suçların oluştuğu veya mali ve manevi haklara tecavüz ve haksız fiil nedeniyle tazminat için kusurun oluşup oluşmadığında tereddüt edilebilir.

42. Ancak Davalı Ramazan Çağlayan'ın davacı Kemal Gözler'den kaynağını göstermeden veya aldatıcı kaynak göstererek yaptığı alıntıların sayısı birkaç değil, EK-3 nolu listede örnek kabilinden gösterildiği gibi **276 adettir**. Gerçekte EK-3'te listelenmemiş daha pek çok usulsüz alıntı vardır. En az

276 kere maddî hata sonucu kaynak gösterilmesinin unutulduğunun veya yanlış kaynak gösterildiğinin iddia edilmesi mümkün değildir. EK-3'te verilen örneklerin altında yapılan açıklamalardan görüleceği gibi, Ramazan Çağlayan'ın yaptığı alıntılarda kaynak göstermeme, yetersiz, yanlış veya aldatıcı kaynak gösterme sistematik bir hâl almıştır. Kasıt ve bilinç olmadan bu düzeyde ve sayıda usûlsüz alıntı yapılamaz.

43. Diğer yandan belirtmek gerekir ki, EK-3'te ayrıntılarıyla gösterildiği gibi, pek çok alıntıda Ramazan Çağlayan dürüstlük ve iyiniyet kurallarına aykırı olarak gerçekte tırnak içinde italikle veya girintili paragraf olarak verilmesi gereken "aynen alıntı" niteliğindeki cümlelerden bir veya iki kelime değiştirerek, bu alıntıları "mealen alıntı" haline getirmiştir. Misal olarak EK-3'te yer alan 9, 24, 25, 30, 36, 57, 112, 120, 153, 167, 172, 173., 195, 236 nolu örneklerde gerçekte aynen alıntı olan cümlelerden bir iki kelime değiştirilerek mealen alıntı haline getirilmiştir. Böyle bir şey haliyle ancak kasten yapılabilecek bir şeydir.

44. Keza EK-3 ayrıntılarıyla gösterildiği gibi, pek çok alıntıda Ramazan Çağlayan, gerçekte alıntıyı Kemal Gözler'den, ama atıfı bir Fransız yazara yapmıştır. Bu gibi durumlarda Ramazan Çağlayan'ın alıntının Kemal Gözler'den yapıldığını gizleme gayreti içindedir. Misal olarak EK-3'te yer alan 1, 2, 17, 23, 25, 27, 28, 38, 47, 53, 57, 67, 89, 112, 137, 177, 197 nolu örnekler gösterilebilir. Bunlarda alıntı gerçekten müvekkilin kitabından yapılmış olmasına rağmen atıf başka yazarlara yapılmıştır. Böyle aldatıcı kaynak gösterme durumunda, işin doğası gereği kasıt vardır.

45. Nihayet belirtmek gerekir ki, alıntılar konusunda FSEK, m.35 ve FSEK, m.71/1, b.3 ve b.5'taki şartların bilinmediği iddiası da haliyle "kanunu bilmemek mazeret sayılmaz" ilkesi karşısında zaten hukuken itibar edilebilecek bir iddia değildir. Ayrıca belirtmek isterim ki, böyle bir iddia fiilen de doğru olamaz. Çünkü bu alıntıları yapan kişi beş yıldır doçent unvanına sahip kıdemli bir akademisyendir. Bu seviyedeki bir akademisyenin bilimsel yazma, alıntı ve atıf yapma kurallarını bilmiyor olması mümkün değildir. Örneğin Ramazan Çağlayan "aynen alıntı"yı tırnak içinde ve italik ile verilmesi gerektiği ve "aynen alıntı"nın bir iki kelime atılarak "mealen alıntı" haline dönüştürülemeyeceği kuralını bilmekte ve bunu da söz konusu kitabın bazı yerlerinde uygulamaktadır. Ama Kemal Gözler'den yaptığı alıntılar söz konusu olunca bu kurala uymamaktadır.

46. Hatta şunu da belirtelim ki, Ramazan Çağlayan, "iktibas ve intihal" konusunda uzmanlık düzeyinde bilgi sahibidir ki, bir akademik dergide "İlim ve Edebiyat Eserlerinde İktibas ve İntihal Üzerine" başlıklı bir makale yayınlama yetkisini kendisinde görmüştür (Ramazan Çağlayan, "İlim ve Edebiyat Eserlerinde İktibas ve İntihâl Üzerine", *E-Akademi: Hukuk Ekonomi,*

Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, Nisan 2008-Sayı 74, (http://www.e-akademi.org). Bu makale incelendiğinde, Ramazan Çağlayan'ın alıntının ne olduğunu ve bir alıntı yapılabilmesi için bunun şartlarının neler olduğunu mükemmel bir şekilde bildiği görülmektedir. İktibas ve intihal konusunda makale yazmış bir yazarın, bir başka kitabında yaptığı kaynak göstermeden veya aldatıcı kaynak göstererek yaptığı 276 adet alıntıda bir maddî hata sonucu yanlış kaynak gösterildiği düşünülemez. Böyle bir yazarın yaptığı alıntılarda gereken bütün özeni göstermesi gerekirdi.

47. Öte yandan, davalı Ramazan Çağlayan yönünden tazminat taleplerimiz için kusur aransa bile; tecavüzün ve haksız fişlin sonuçlarının ortadan kaldırılmasına ilişkin taleplerimiz yönünden davalıların kusuru aranmayacaktır. Davalılar eylemlerinde kusurlu olsunlar veya olmasınlar bu hasız eylemlerinin sonuçlarının ortadan kaldırmaları gerekmektedir.

48. Açıklanan nedenlerle davalının yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak göstermek suretiyle alıntı yaptığı, kitabının kimi bölümlerinde ise kaynak göstermeksizin çok sayıda iktibasta bulunmak ve alıntı yapmak suretiyle müvekkilin malî ve manevi haklarına tecavüzde bulunduğunun ve eylemlerin aynı zamanda haksız fiil oluşturduğunun tespitini, müvekkilin mali ve manevi haklarına vaki tecavüzün ref edilerek tecavüzün sonuçlarının ortadan kaldırılmasını; hükmün Türkiye genelinde yayınlanan üç ayrı gazetede ilanını ve müvekkil davacının uğradığı zararına karşılık maddi ve manevi zararlarımızın karşılanmasını dava etmek zorunda kaldık.

Maddi ve manevi zararının miktarının dava tarihi itibarıyla tam ve kesin olarak belirleyebilmesi müvekkilden beklenemeyeceği ve bunun bu aşamada imkânsız olması nedeniyle, tahkikat sonucunda tam kesin olarak zararın belirlenebilir duruma geldiği anda talebimizi artırmak üzere 6100 sayılı Kanunun 107. maddesi gereğince şimdilik asgari tutar olarak 1.000 (Bin) TL maddi 9.000.- TL manevi tazminat talep ediyoruz.

III. DELİLLER

49. Karşı delil bildirme hakkımız saklı kalmak kaydıyla şimdilik delillerimiz şunlardır:

Delil 1- Müvekkil Davacıya ait "*İdare Hukuku*" adlı kitabın orijinal bir nüshası (EK-1).

Delil 2- Davalıya ait "*İdarî Yargılama Hukuku*" adlı kitabın orijinal bir nüshası (EK-2).

Delil 3- Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi (EK-3).

Delil 4- Bilirkişi incelemesi.

IV. SONUÇ

50. Yukarıda yazılı nedenlerle;

(1) Davalı Ramazan Çağlayan'ın, Seçkin Yayıncılık Ticaret Sanayi AŞ tarafından Eylül 2011 tarihinde yayınlanan "İdarî Yargılama Hukuku" kitabında; müvekkil davacının Ekin Yayınlarından 2003 yılında yayınladığı "İdare Hukuku" kitabından çok sayıda yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak göstermek suretiyle alıntı yaptığı, kitabının kimi bölümlerinde ise kaynak göstermeksizin çok sayıda iktibasta bulunmak ve alıntı yapmak suretiyle müvekkilin malî ve manevi haklarına tecavüzde bulunduğunun ve bu eylemin haksız fiil olduğunun ve bu alıntı ve iktibasların neler olduğunun ve tecavüzün kapsamının, maddi ve manevi zararın tespitine;

(2) Tecavüz ve haksız fiilin başka türlü giderilmesi olanaksız olduğundan davalıya ait piyasaya sunulan kitapların toplanarak imhası suretiyle tecavüzün ref'ine;

(3) Hükmün veya özetinin, masrafı davalıya ait olmak üzere, Türkiye genelinde yayınlanan 3 ayrı gazetede ilanına veya ilgili kurumlara bildirilmesine;

(4) Tahkikat sonucunda tam kesin olarak zararın belirlenebilir duruma geldiği anda talebimizi artırmak üzere 6100 sayılı Kanunun 107. maddesi gereğince şimdilik asgari tutar olarak 1.000 TL maddi, 9.000 TL manevi tazminatın tecavüz ve hasız fiilin gerçekleştiği Eylül 2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı Ramazan ÇAĞLAYAN'dan (Diğer davalı yönünden tazminat talebimiz şimdilik yoktur) alınarak davacıya verilmesini

(5) Yargılama gideri ve avukatlık ücretinin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilemesini saygılarımla vekâleten arz ederim.

14 Mart 2012

Davacı Vekili
Avukat Fahrettin KAYHAN

EKLER:
Ek 1: Müvekkil Davacıya ait "İdare Hukuku" adlı kitabın orijinal bir nüshası.
Ek 2: Davalıya ait "İdarî Yargılama Hukuku " adlı kitabın orijinal bir nüshası.
Ek 3: Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi *[276 adet alıntı örneği içeren, A4 kağıdı boyutunda 252 sayfa uzunluğunda spiral ciltli bir belgedir].*
Ek 4: Vekâletname.

EK-2: CEVABA CEVAP DİLEKÇESİ

T.C.
ANKARA
İKİNCİ FİKRİ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNE

Esas No: 2012/49
CEVABA CEVAP DİLEKÇESİ

Davacı	**:** Kemal GÖZLER, T.C.: . ….. Adres: …. BURSA
Vekili	**:** Avukat Fahrettin KAYHAN, …. -Ankara
Davalılar	**:** 1. Ramazan ÇAĞLAYAN, …, KIRIKKALE 2. Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret AŞ, … Ankara.
VEKİLİ	**:** Avukat M. Kağan KOÇALİ-Avukat Kıvanç SU- Avukat İpek Öcal DİNÇ- … Ankara.

Taraflar arasındaki davanın "layihalar teatisi" aşamasında davalılar tarafından sunulan cevap dilekçesine karşı cevaplarımızı aşağıdaki paragraflarda sunuyoruz. Cevap dilekçesinde, her bir davalının cevapları ayır ayrı tasnif edildiğinden, biz de davalılar vekilinin bu tasnifine bağlı kalarak ve cevap dilekçesindeki sıraya riayet ederek savunmalara karşı cevaplarımızı arz ediyoruz.

I. DAVALI RAMAZAN ÇAĞLAYAN'IN SAVUNMALARINA KARŞI CEVAPLAR

A. Tarafların Uzmanlık Alanlarının Tam Olarak Aynı Olmadığı Hususundaki Savunmalara Cevap

1. Davalı vekili, diğer savunmalarının yanı sıra, tarafların mesleki uzmanlık alanlarının aynı olmadığını; davacının esas olarak Anayasa hukukunda uzmanlaşmış olup, aynı konuda profesör unvanını taşıdığını; davacının bunun yanında idare hukuk alanında da çalışmalar yaptığını; ancak davalının ("davacı" demek isteniyor) idare hukuku konusunda çok sayıda eser yayınlamışsa da idare hukukunun davacının ikincil uzmanlık dalı olduğunu; buna mukabil davalı Ramazan çağlayan'ın ise idare hukuk uzmanı olduğunu; başka herhangi bir dalda uzmanlaşmış olmadığını; halen Doçent unvanı taşıdığını, uzun yıllardan beri aynı alanda akademik kariyer yaptığını, çok sayıda

eser verdiğini, kendisinin bu konuda çok sayıda değerli eser verdiğini, bu alanda en değerli uzmanlardan biri sayıldığını beyan ederek davaya itiraz etmiştir (bkz. Davalıların Cevap Dilekçesi, s.2) .

Hemen belirtilmelidir ki, huzurdaki davada hukuksal uyuşmazlık tarafların uzmanlık alanlarının ne olduğu, bu alanların birincil mi ikincil mi olduğu; tarafların uzmanlık alanların aynı olup olmadığı meselesi değildir. Hatta tarafların akademik sıfatlarının davada hiçbir önemi bulunmamaktadır. Davadaki hukuksal uyuşmazlık, davalı Ramazan Çağlayan'ın müvekkile ait eserden kitabından çok sayıda yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak göstermek suretiyle alıntı yapıp yapmadığı, kitabının kimi bölümlerinde ise kaynak göstermeksizin çok sayıda iktibasta bulunmak ve alıntı yapmak suretiyle müvekkilin malî ve manevi haklarına tecavüzde bulunup bulunmadığı ve bu eylemin haksız fiil olup olmadığı ve bu alıntı ve iktibasların neler olduğunun ve tecavüzün kapsamının, maddi ve manevi zararın olup olmadığı hususlarından ibarettir.

Burada tartışılması gereken husus, tarafların "formel" kariyerleri ve mesleki uzmanlıkları değildir. Davalının ileri sürdüğü bu argüman tartışma mantığı ve biçimsel mantık açısından safsatadan (İng. *logical fallacy*, Osmanlıca: *kıyas-ı batıl*)ibarettir Bu argüman; konu dışı, *argumantum ad hominem* ("müvekkilim konunun uzmanıdır intihal yapmaz") ve *Argumentum ad baculum* "müvekkilim alanında değerli bir uzmandır, o halde akademik olarak dürüsttür") olması açısından mantıksal ve hukuksal olarak muteber değildir.

2. Davalı vekili, aynı başlık altında, davalının Türkçe ve Fransızcaya hâkim olması nedeniyle eserini hazırlarken Fransızca kaynaklar üzerinde de çalıştığını, bu konudaki her türlü kaynağı toparladığını, bu konudaki en önemli kaynaklara sahip olarak eserlerini ortaya çıkardığını, davacının ise davalı Ramazan Çağlayan'ın bu tür eserleri elinde bulunduramayacağı varsayımı ile hareket etmekte olduğunu, bu tip tercümelerin sadece kendisi tarafından yapılabileceği düşüncesiyle davaya konu edebildiğini; tarafların mesleki çalışmalarının Fransızca dil bilgilerini kullanarak yaptıklarını, her iki yazarın da başta Fransız Danıştay kararları olmak üzere Fransızca çeviriler yaptıklarını ve bu çevirileri eserde kullandıklarını, özellikle davacının Fransız Lisanında yazılmış eserlere yöneldiğini, ancak her iki tarafın da doğal olarak çalıştıkları konularla ilgili en önemli Fransızca metinleri esas alarak çeviriler yaptıklarını, doğal olarak çevirilerin, özellikle sabit terimleri içeren çevirilerin birbirleriyle benzerlikler gösterdiğini ve hatta çoğu zaman aynı olduklarını beyanla davaya itiraz etmişlerdir (bkz. Davalıların Cevap Dilekçesi, s.2) . Davalı vekili, benzer şekilde dilekçesinin 4. sayfasında da tekrarlamış, idare hukukunun günümüz Türkiye'sinde ağırlıklı olarak Fransızca kaynakları referans aldığını, bu kaynakların kimsenin tekelinde olmadığını,

istenilen kaynakların yasal mevzuat(lar) çerçevesinde dilenildiği gibi kullanılabileceğini, davacının daha önce kullanmış olduğu çeviri kaynakların da aynı şekilde bir başkası tarafından kullanılabileceğini ileri sürerek bu konudaki itirazlarını yinelemiştir.

3. Hemen belirmek gerekir ki, müvekkile ait eser "tercüme" bir eser değildir. Bu noktada "tercüme eser" ile başka bir dilde yazılmış olan bir eserdeki görüşlere de atıf yaparak telif bir eser yaratma arasındaki farkı ortaya koymak gerekir.

FSEK 6 (1) maddesinde "tercümeler", "işleme" eser olarak kabul edilmiştir. Maddeye göre Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan yazılı fikir ve sanat mahsulleri işleme eserlerdir: Şafak Erel'e göre Tercümeler, "ilim ve edebiyat eserlerinin üslup ve akıcılığını mümkün olduğu kadar, fikirlerinin ise aynen koruyarak başka bir dile çevirme suretiyle yapılan işlenmelerdir" . Tercüme eserler de, tercüme edenin "hususiyetini" taşımak kaydıyla hukuksal olarak korunurlar. Aynı kanunun 8 (1) maddesine göre bir işlenmenin ve derlemenin sahibi, asıl eser sahibinin hakları mahfuz kalmak şartıyla onu işleyendir. 21. maddeye göre ise Bir eserden, onu işlemek suretiyle faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Aynı Kanunun 6. maddesinin son fıkrasına göre ise istifade edilen eserin sahibinin haklarına zarar getirmemek şartıyla oluşturulan ve İşleyenin hususiyetini taşıyan işlenmeler, bu kanuna göre eser sayılır. Başka bir ifadeyle, bir eserin yazıldığı dilden başka bir dile tercüme edilebilerek yayınlanabilmesi için eser sahibinin izni gerekir.

Yabancı bir eserin "tercümesi" ile yabancı bir eserden "iktibas serbestîsi" sınırları içinde kalarak "bazı cümle ve fıkraların bağımsız bir esere alınması" arasında hukuksal olarak fark vardır. Yabancı bir dilde yayımlanmış ("alenileşmiş") bir ilim ve edebiyat eserinin, FSEK'in "iktibas serbestîsi" başlıklı 35. maddesinin 1. fıkrası uyarınca "bazı cümle ve fıkralarının" müstakil bir ilim ve edebiyat eserine alınması caizdir. İkinci durumda da bir "tercüme" faaliyeti söz konusudur. Buna göre yabancı eserin bazı cümle veya fıkraları bu madde kapsamına başka bir dile çevrilerek müstakil bir esere alınabilecektir. İktibas serbestîsi konusunda yasanın çizdiği hadlere riayet etmek kaydıyla bu durumda yabancı sahibinin izni gerekmeyecektir. Kuşkusuz, ikinci durumda da, yabancı bir dilden Türkçeye çevrilerek müstakil esere alınan bu bazı "cümle ve fıkraların" tercümesi de bir işlemedir. Tercüme edenin hususiyetini taşımak kaydıyla da "eser"dir. Zira bir lisandan diğerine tek bir cümlenin tercümesinin birçok yolu vardır. Hatta "tercüme" etkinliği; günümüzde "çeviribilim" adıyla disiplinler arası bir bilim olarak kabul edilmektedir.

Ayrıca, çeviribilimde, "dil içi çeviri" olarak nitelenen, Yargıtay ve Danıştay kararları özetleri (Türkçe'den Türkçe'ye) dahi, sahibinin hususiyetini

taşıması halinde eser niteliğindedir. Kaldı ki, yabancı bir mahkeme kararın "özet çevirisi"nin eser olduğunda kuşku duymamak gerekir.

4. Bu hukuksal çerçevede davalının savunmaları incelendiğinde; davalının hem kendi kitabını hem de müvekkilin kitabını adeta Fransız yazarlarının eserlerinden tercüme edilerek yapılmış bir derleme olduğunu, neredeyse bunların müstakil eser olmadığını iddia ettiğini teessüfle görmekteyiz. Oysa müvekkilin, eseri bu yönden incelendiğinde müstakil ve müvekkilin hususiyetini yaşayan bir eser olduğu görülecektir. Müvekkilin Yabancı eserlerden yaptığı iktibas ve alıntıların, iktibas serbestîsi sınırları içinde kaldığı, gerek eserin bütün olarak gerekse aynen, özet olarak veya fikir olarak alıntılanan bu cümle ve fıkraların tercümelerinin müvekkilin hususiyetini taşıdığı görülecektir. Oysa, davalının eseri bu yönden incelendiğinde, dava dilekçemizde ve ekindeki kapsamlı incelemede ayrıntılı olarak anlatıldığı üzere müvekkilin eserine hiç atıf yapmadan yahut yetersiz, yanlış veya aldatıcı nitelikte kaynak göstererek 250'nin üzerinde alıntı yaptığı görülmektedir.

Öte yandan; yabacı yazarların eserlerinden FSEK 35. maddesi çerçevesinde, Fransızca eserlerden aynen, özetleyerek veya fikir olarak (mealen alıntı) iktibas ve alıntı normlarına uygun olarak aldığı cümle ve fıkraların tercümesi (Türkçe ifadesi) üzerinde de hak sahibi olduğunun kabulü gerekir; davalının bu atıflarda da, Fransızca ibarelerin Türkçeye çevirisinde çok fazla seçenek olduğu halde, müvekkilin Türkçe ifadelerini ya aynen ya da nüans sayılabilecek değişiklerle "*transit atıf*" yaparak, kimi yerde noktası virgülüne aynen iktibas ederek kullandığı görülmektedir.

Bu nedenle davalının, savunmaları yerinde olmadığı gibi, bilimsel ciddiyetten de uzaktır.

B. Davaya Konu Eserlerin Farklı Konuları İçerdiği Yönündeki Savunmalara cevaplar

5. Davalı vekili, diğer savunmalarının yanı sıra, davaya konu eserlerin farklı konuları içerdiğini, davacının eserinin "İdare hukuku" isimli yaklaşık 2 cilt 2450 sayfadan oluşan genel olarak idare Hukukuna ilişkin tüm konuları içeren konusunun e kapsamlı eseri olduğunu, davalının ise "İdari yargılama hukuku" adlı yaklaşık 660 sayfalık idari yargılama usulüne ilişkin bir eser olduğunu; her iki eserin birbirinden farklı olduğunu, doğal olarak davacının eseri içindeki konuların bir kısmıyla davalının eserinin içindeki konuların bir kısmının örtüştüğünü, bununla birlikte davalı eserinin bütününe bakıldığında davacı eserinde örtüşen konuların davalının eserini tek başlarına davalının eserini kıymetlendiren konular olmadığını, her iki eserin birbirinden farklı alanlara hitap eden yalnızca bazı alanlarda benzer olan eserler olarak kabul edilmesi gerektiğini, her iki eserin bu şekilde kabul edilerek incelenmesi ha-

linde zaten davacının iddia ettiği gibi bir ihlalin söz konusu olmadığının görüleceğini iddia ederek davaya itiraz etmiştir.

6. Davalının bu savunmaları da biçimsel ve tartışma mantığı açsından safsata (*fallacy*) mahiyetindedir. Her şeyden önce davalı, taraflara ait kitapların konularının farklı olduğunu ileri sürerek mantıksal olarak "konuyu saptırma safsatası"na (*fallacy of red herring*) başvurmaktadır. Müvekkilin kitabı, İdare hukukunun tüm konularını içeren 2 ciltlin ve 2450 sayfalık bir eserdir. Müvekkil, bu eseri hiçbir zahmete girmeden birden fazla kitap olarak yayınlayabilirdi; bu durumda kitaplardan birinin adı da muhtemelen "İdari Muhakeme Hukuku" olurdu. Müvekkil, kitabında bunu tercih etmemiş, Maddi idare hukuku konularıyla, idari yargılama hukuku alanlarını iki ciltlik tek kitapta incelemiştir. Bu durum, diğer yazarlara, davacının eserlerinin müstakil bölümlerinden, usulsüz alıntı ve iktibaslarla eser meydana getirme hakkı vermez.

Davalının bu argümanı hukuksal ve mantıksal olarak kabul edildiğinde; davalının kitabının "*İptal davasının Sonuçları*" başlıklı yirmi beş sayfacık alt bölümünü (s.364–393) aynen veya davalının izlediği usulüz iktibas yöntemlerini kullanarak, iki-üç paragraflık bir "giriş" bölümü ekleyip Ankara Barosu dergisinde yayınlamam; davalının eserinin 600 sayfalık bir "kitap" olması, "*benim eserim*"in (???) ise üç aylık periyodik bir yayında neşrolunan 25 sayfalık bir "makale" olması (üstelik eserin "türü" de farklı) usulsüz iktibas sayılmayacaktır.

Böyle bir akıl yürütme hukuksal olarak kabul edilebilir olabilir mi?

"Şark kurnazlığını" bir adım daha ileri götürerek, bu alanda yazılmış 10 adet Türkçe eseri alıp, her birinin farklı bölümlerini büromdaki sekreterime (ki lise mezunu olmasına karşın ifadelerde uygun değişiklikleri yapabilecek kadar akıllı bir kızdır) dikte ettirerek bir İdari Muhakeme Hukuku kitabı yaz(dır)mam ortalama en fazla bir ayı alacaktır. Bu durumda, değerli ve özgün hayali eserimin her bir bölümü aşırdığım yazarlardan hiç biri (davalı dâhil), fikri hak tecavüzü iddiasını ileri süremeyecekler, öyle mi? Davacının argümantasyon biçimi, "bunun mümkün olduğunu" söylüyor. Davalının bu savunmalarını dikkate almak mümkün değildir. Bu akıl yürütme biçimi, eylemin önemini küçültmek için başvurulan mantıksal olarak "Devede Kulak Safsatası"ndan (*fallacy of the beard*) başka bir şey değildir.

C. Eserlerin dilinin Benzerlik İçerebileceği Savunmasına Cevaplar

7. Davalı diğer savunmalarının yanı sıra, sosyal bilimlerde üretilen eserlerin birbirleriyle etkileşim halinde olduklarını, sosyal bilimlerin diğer alanlarda olduğu gibi sıfırdan yepyeni bir kısım, buluş ya da patent alınabilen konular olmadığını, çoğu eserin diğerlerinin üstüne bir kısım açıklamalar ge-

tiren, bazı konularda farklılıklar yaratan, daha çok ise kendinden önceki eserlerin yarattıklarını 3. kişilere açıklayan eserler olduğunu, bu nedenle sosyal bilimler alanında yapılan çalışmaların ve üretilen eserlerdeki alıntı sayısının diğer konulardan fazla olduğunu, tarafların yayınladığı kitaplarda bir buluş olmadığını; çok sınırlı olarak benzer kitaplarla karşılaştırıldığında bir kısım yeni ya da küçük değişiklikler olduğunu, dava konusu kitaplarda da benzeri yayınlarda olduğu gibi bol miktarda benzerliklerin ve alıntıların olduğunu, davacıya ait eserlerin davalı tarafından da önemsenen ve kendisi tarafından ders kitabı olarak okutulan eserler olduğunu, dava konusu konuların "davacının üslubu ile" öğrencilere aktarıldığını, zaten davacının eserlerini meydana getirmekteki amaçlarından en başında eserlerinin bu şekilde kullanılmasının geldiğini, zaten Ramazan Çağlayan'ın da davacının eserlerini inceleyerek eğitim müfredatında kullanırken bu eserlerdeki görüşleri de özümseyip kullandığını, bu durumda tarafların "üsluplarındaki benzeşmelerin de kabul edilebilir konulardan olarak değerlendirilmesi gerektiğini beyan ederek, bu beyanlarının hiçbir şekilde davacının eserlerindeki alıntıların izinsiz olarak usulüne aykırı şekilde alıntılandığı iddialarını doğrular nitelikte olmadığını da eklemiştir (Cevap Dilekçesi, s. 4, 2. p.).

8. Davalı, aksini söyleme ihtiyacı duysa da, bu savunmalar müvekkilin iddialarını doğrular niteliktedir. 650 sayfalık kitabın 180 sayfayı aşan bir bölümünün 200'ü usulüne uygun, 250'den fazlası usulsüz alıntı yoluyla müvekkilin eserinden alıntılanarak yazılması gerçeğinin üstüne davalının yukarıda özetlenen savunmasında kabul ettiği "üslup benzerliği"ni de ilave ettiğimizde iddiamızın haklılığı açıkça ortaya çıkmaktadır.

9. Gerçekten de, "usûl, tarz, oluş, yapış tarzı, anlatım yolu" anlamına gelen "üslup" terimi; bir eserde yazarın hususiyetini yansıtan özelliklerdir. Üslup; bir yazıda; seçilen kelimeler, sözdizimi, tasnif ve kompozisyon, argümantasyon biçimi, sözlüksel ve dilbilgisel unsurların kullanım tarzı ve sıklığı değişmeceli dil kullanımı, uyumluluk, bağlam gibi özellikler bütününden oluşur ve öyle ki biz bunlar sayesinde bir yazarın diğerinden ayırt edilmesini, bir metnin ya da metinlerin belli bir yazara ait olup olmadığını kavramamızı sağlamaktadır.

10. Bu anlamda, müvekkilin dava konusu olan eseri ve diğer eserleri incelendiğinde; kendine özgü bir üslubu olduğu ve bu üslubun onun eserlerini aynı alanda yazan veya hukukun diğer alanlarında yazan diğer yazarlardan hemen ayırt ettiğini görürüz. Gerçekten de, İdare hukuku alanında yazan yazarları birbiriyle "üslup" olarak karılaştırdığımızda; bazı yazarların kendine özgü anlatım tarzıyla (örn. Şeref Gözübüyük, Lütfi Duran, İl Han Özay) diğerlerinden hemen ayrılığını, anlatılan konu aynı olmasına karşın metnin belli bir yazara ait olduğunu anlarız. Bu yönüyle üslup, sadece konunun (içeriğin) belirleyici olduğu özellikler olmayıp içerikle birlikte yazarın kendine

özgü anlatım biçimiyle de ilgilidir. Örneğin müvekkilin tüm eserlerinde kendine özgü bir gerekçelendirme (argümantasyon) dikkati çekerken keskin, sert ve tartışmacı bir anlatım ön plana çıkar; kaypak ifadelere pek rastlanmaz, problemlerin açık ve net olarak tanımlandığı, bunların doğrudan üzerine gidildiği, sorulmamış ve cevaplanmamış soru bırakılmadığı, diğer akademik eserlerde sık rastlanan muğlâk görüşlere rastlanmadığı; anlatımın sade ve akışkan olduğu, adeta kuru bir metin olması beklenen bu yazılara anlatım biçimiyle dramatik bir gerilim ve merak unsuru katabildiği hemen fark edilir. Bu anlamda, müvekkilimin üslubu; diğer idare hukuku yazarlarından bariz bir şekilde ayrılır ve onun hususiyetini yansıtır. Bu anlamda, davalının tarafların üslupları arasındaki benzeşmeyi normal kabul etmesi hukuken ve bilim etiği açısından anlaşılabilir bir şey değildir.

11. Öte yandan, bir ilim ve edebiyat eserinde subjektif olarak korunan unsur da sahibinin hususiyetini yansıtmasıdır (FSEK m.1). Ayrıca davalının savunmaları arasında geçen "sosyal bilimlerde buluşun mümkün olmadığı", "patent alınamayacağı" gibi Fikri mülkiyet açısından hiçbir anlam taşımayan hukuksal olarak absürt savunmalara cevap vermek Mahkemenin ihtisasına saygısızlık olacağından bu konuda sükût etmeyi yeğliyoruz.

D. Atıf Yapılan Eserlerin Aynı ya da Benzer Olabileceği Savunmasına Cevaplar

12. Davalı, diğer savunmalarını yanı sıra, davalının uzun yıllardır Türk ve Fransız yazarlar tarafından yazılan eserleri incelediğini; özellikle Fransızca eserlerde bulunan eserlerde bulunan kavramları uzun yıllardır derlediğini ve kullandığını, daha önce yayımlanmış makalelerinde de hukuksal kavramların Fransızcasını da parantez içinde vermek suretiyle kullandığını, taraflara ait eserler mukayese edildiğinde, her iki yazarın da çok sayıda yazarın aynı eserine atıfta bulunduğunun görüldüğünü, davacının bu konudaki iddialarının yersiz ve gereksiz olduğunu, ayrıca her iki yazarın aynı eserin farklı baskılarına atıfların da bulunduğunu, davalının eserlerin orijinalini görmeden davacının eserindeki dipnotlardan aktardığı yolundaki iddianın yakışıksız olduğunu, davalının eserinin başından sonuna kadar Onar, Günday, Gözübüyük/Tan gibi yazarların eserlerine atıf yaptığını beyanla davaya itiraz etmiştir.

13. Kuşkusuz taraflar, aynı yabancı kaynaklardan hukukun izin verdiği çerçevede yararlanma/alıntı yapma hakkına sahiptirler. Yabancı bir yazardan alıntı yapmak isteyen bir yazarın önce bir "tercüme" faaliyeti yapacağında da kuşku yoktur. Yazar eğer yabancı yazardan mealen "mealen alıntı yapacaksa" alıntı yapacağı bölümün birebir çevirisini yapmayacak, o bölümü kendi ifadeleriyle yazdığı dilde özetleyecek veya fikri serbest bir çeviriyle ifade edecektir. İşte bu ifade biçimi, bir "işleme"dir ve bu işleme üzerinde iş-

leyenin fikri hakkı bulunmaktadır. Binaenaleyh, bir yazar diğer yazarın, yaptığı alıntıyı aynı veya çok yakın ifadelerle alıntılaması da bir ihlal sayılmalıdır.

14. Keza yazar yabancı kaynaktan aynen alıntı yapma gereksinimi duyarsa bu kez eserin o bölümünü yine kendi üslubuna göre birebir çevirecek ve kendi eserine "tırnak içinde" alacak ve yabancı eserin ilgili sayfa veya sayfalarına atıf yapacaktır. Yine bu durumda, aynı kaynaktan yararlanan diğer bir yazarın, kendisinden daha önce yapılmış olan çeviri alıntıyı aynen kullanma hakkı bulunmamaktadır. Böyle bir yararlanma durumunda bu atfın "Kemal Gözler'den naklen Dalloz" gibi bir ibareyle yapılması gerekir. Oysa dava dilekçemizde ve ekinde açıkça gösterdiğimiz gibi davalının, çok sayıda ihlal sayılacak alıntısı bulunmaktadır.

Bu nedenle davalının, bu yöndeki itirazları dahi yerinde değildir.

E. Davalıya Ait Kitaplardaki Bölümlerde Davacının İddialarını Doğrulayan Her Hangi Bir Bölüm Olmadığı Savunmasına Cevaplar

15. Davalı vekili, davalının yazdığı eserin "277-292, 305-362, 429-552" sayfaları arasından cımbızla bazı cümleleri seçerek ihtilaf yaratmaya çalıştığını, oysa bu bölümlerde işlenen konuların yerli ve yabancı tüm kaynaklarda benzer başlıklarda yer aldığını, konuyla ilgili her kitapta yer alan bu konuların davalının eseri içinde de kullanılıyor olmasının ihlal teşkil etmeyeceğini, davalının aynı konuları başka eserlerinde de incelediğini; taraflara ait eserlerde benzer konuların işlenmesinin fikri hak ihlali teşkil etmeyeceğini; Fransızca yargı kararlarının herkese açık olduğunu, davacının neredeyse plan tasnifleri üzerinde bile hak iddia ettiğini, oysa bu planların yerli ve yabancı eserlerde neredeyse birbirinin aynısı olarak uygulandığını, iktibasta sınırın aşılması iddiasının gerçeği yansıtmadığını; bundan bahsedilebilmesi için iktibas oranının yeni eserin asıl eserden bağımsızlığını ortadan kaldıracak düzeyde olması gerektiğini; oysa davalının kitabındaki iktibas oranının bu seviyeye ulaşmadığını; davacının kitabından rasgele seçtikleri 92 sayfalık bir bölümde 292 adet atıf bulunduğunu, bu durumun davacının kendisiyle çeliştiğini gösterdiğini beyanla davaya itiraz etmiştir.

16. Öncelikle, davalı bu savunmalarında, iddialarımızın "konu" ve "konu başlıklarıyla" sınırlı olduğunu izlenimi yaratacak şekilde savunma kurmaya çalışmaktadır. Oysa dava dilekçesi ve eki incelendiğinde bu savunmanın doğru (true) olmadığı hemen anlaşılacaktır. Elbette idare hukukunun konuları her idare hukuku kitabında benzerdir. Ancak bunların anlatım biçiminde, üslubunda, tasnifinde belirgin farklar vardır. Bu farklılık bazı yazarlarda (müvekkilimde olduğu gibi) daha da açıktır. Hukuken korunan da zaten işlenen konu değil, konunun işleniş biçimi, anlatımı vb. sahibinin hususiye-

tini yansıtan özelliklerdir. Davalı bu savunmayla konuyu saptırmakta (*fallacy of red herring*) ve indirgemektedir (*fallacy of division*). Bu nedenle bu savunmasına itibar edilemez.

17. Öte yandan, usulsüz alıntının yapıldığı bölümler ağırlıklı olarak "277-292, 305-362, 429-552" sayfaları arasıdır. Bu sayfa aralıklarında işlenen her bir konu bir master veya doktora tezinin konusunu oluşturacak boyut ve nitelikte bağımsız bölümlerdir. Toplam 195 sayfa tutan bu bölümlerde (ki davalının kitabının nerdeyse 1/3'ü) davalının müvekkilin usulüne uygun 200 usule aykırı olarak yaptığı alıntı sayısı 250'nin üzerindedir. Usule aykırı kimi atıflar birden çok paragraf veya sayfadan oluşmaktadır. Bu oran ancak müşterek yazarlık (örneğin Gözübüyük/Tan) olarak ya da iktibas yoluyla patchwork kitap yazımı olarak tanımlanabilir. Davalının savunması muteber sayıldığında, her bir bölümü başka yazarın kitabından alıntılanarak müstakil bir kitap oluşturmak mümkün olabilecek ve kitabın tamamı usulsüz alıntılardan oluştuğu halde hiçbir yazar, ihlal iddiası ileri süremeyecektir (bkz. yukarıda p. 5). Bu sonucu kabul etmek mümkün değildir.

18. Ayrıca davalının belirttiği gibi, yerli ve yabancı yargı kararlarından yaralanmak hukuksal olarak serbesttir. Ancak bu kararların birebir veya özet çevrileri FSEK anlamında eser niteliğindedir. Çünkü bir dilden diğer bir dile yapılan çeviri, çevirmenin hususiyetini taşır ve iki çevirmenin yapmış olduğu çeviriler de mutlaka anlatım farkı olur. Keza bu Türkçe kararların özetlenmesinde de geçerlidir.

19. Davalının, müvekkilin kitabın bir bölümünü ele alarak 92 sayfalık bölümde 292 adet atıf bulunduğunu ileri sürerek müvekkilin kitabının da davalının kitabı gibi usulsüz iktibasla oluşturulduğunu savunarak, konu dışı bir alanda karşı saldırıya geçmesi temsil etmeyen örnek safsatası (*unrepresentative sample*) ve tencere dibin kara safsatasıdır (*fallacy of "you also"*). Zira, müvekkilin kitabının anılan bölümündeki alıntı ve atıflar hukuka uygundur. Davanın ve uyuşmazlığın konusu olmamakla birlikte; öyle bir iddianın dava dilekçemizde ve onun eki olan EK-3'e yaptığımız gibi çeşitli ölçütlere göre analitik olarak ortaya konulması gerekir. Davacının bu itirazı da zevahiri kurtarmaya dönük olup, hukuksal bir değer taşmamaktadır.

F. Davalının "Dava Dilekçesindeki Bir Kısım Hususlara Karşı Cevaplar" Olarak Tasnif Ettiği Savunmalara Karşı Cevaplar

20. Davalı vekili, usulsüz alıntılar yaptığı iddia edilirken, davalının genel anlamda yaptığı işe hiç değinilmediğini, bu konunun göz ardı edilmeye çalışıldığını; tarafların eserlerinin birer bilim eseri olduğunu, herhangi bir edebi eser olmadığını, her şekilde alıntıların olabileceğini, davalının da eserlerinde bu şekilde gerekli ve yeterli şekilde alıntılar yaptığını, çok nadir ola-

bilecek hatalar dışında alıntı ve atıfların usulüne uygun olduğunu; davacının da aynı şekilde eserlerinde atıflar yaptığını belirterek davaya itiraz etmiştir.

FSEK ilim ve edebiyat eserleri arasında bir ayrım gözetmemiş bunları bir arada düzenlemiştir. İlim eserinin de edebiyat eserinin de korunma şartları aynıdır. Zira ilim eserleri de bir anlamda edebiyat eseridir. Bu anlamda "hukuk edebiyatı"ndan, fizik edebiyatı"ndan bahsedilir ve bilimsel eserler "literatür (edebiyat)" olarak anılır. Ayrıca, teknik anlamda edebiyat (şiir, roman, deneme vs.) türlerinde de, yasal koşullara uymak kaydıyla alıntı yağmak mümkündür. Davalının bu yöndeki itirazlarının hukuksal bilimsel bir anlamı değeri bulunmamaktadır (Cevap Dilekçesi, s. 7).

21. Davacı bu başlık altındaki diğer bir itirazında, davalının 276 adet usulüz alıntı yaptığını iddia ettiğini, oysa bu sayının abartılı ve hukuka uygun olmadığını; ekli metinde bunların tek tek çürütüldüğünü, ancak bu tür eserlerde alıntılar olmadan fikirler üretilemeyeceğini beyan ederek davaya itiraz etmiştir (Cevap Dilekçesi s. 7) .

Davacı "usulsüz alıntı" yapıldığını kabul etmekte, ancak sayının "abartılı" olduğunu ifade etmektedir. Oysa dava dilekçesi ve dava dilekçesinin 3'nolu ekinde bu usulsüz alıntıların neler olduğu ve bunların neden usulsüz olduğu; genel olarak ve tek tek tartışılarak ve davacının cevap dilekçesinin ekinde verdiği cevaplar dahi öngörülerek bunlar çürütülmek suretiyle bilimsel olarak ortaya konmuştur. Bu anlamda, cevap dilekçesi ekinde sunulan çalışmadaki argümanların hiç biri, dava dilekçesindeki iddialarımızı çürütecek nitelikte değildir. Bu hususta müvekkilim tarafından yapılmakta olan kapsamlı çalışmayı bilahare Mahkemeye sunacağız.

22. Davalı vekili, diğer itirazlarının yanı sıra, davalının gerek dava konusu eserleri gerek dava dışı eserleri incelendiğinde, alıntı ve atıf konusunda ne kadar hassas veya titiz olduğunun, yeni ve orijinal fikirler üretebildiğinin görüleceğini beyanla davaya itiraz etmiştir.

23. Kuşkusuz davalı yeni ve orijinal fikirler üretebilir; dava konusu olmayan eserlerinde alıntı ve atıf usullerine riayet etmiş ve titiz davranmış da olabilir. Bütün bunlar dava konumuz değildir. Bu olgular doğru olsa bile, davayı etkilemez. Bu argüman, "benim müvekkilim din adamıdır, günah işlemez" veya "benim müvekkilim hukukçudur hiç suç işlemez" önermeleri ne kadar geçerliyse o kadar geçerlidir. Biz dava dilekçemiz ve ekinde, soyut bir iddiada bulunmadık, tam tersine davalının yaptığını iddia ettiğimiz hukuka aykırı alıntıları gerekçeli olarak ve tek tek ve açıkça ortaya koyarak somut bir iddiada bulunduk. Bu nedenle, davalının hukuken geçersiz mantıksal olarak da otoriteye başvurma (*argument to authority*) ve konuyu saptırma (*fallacy of red herring*) niteliğindedir.

24. Davalı bu başlık altındaki savunmalarında, yukarıdakilere ek olarak, davacının davalının diğer eserlerden yapmış olduğu alıntılara da sahip çıkmaya çalıştığını, orantısız miktarda alıntı yaptığı iddiasının doğru olmadığını, alıntı yapılan bölümlerin eserin önemli bir bölümünü oluşturmadığını, yapılan alıntı ve atıfların usulüne uygun olduğunu beyan ederek davaya itiraz etmiştir.

Yukarıda özetlenen ve cevaplanan bu savunmalar, dava dilekçemizdeki iddiaları çürütücü mahiyette değildir. Mahkemenin vaktini almamak için bu argümanları burada bir kez daha tekrar etmekten imtina ediyoruz.

G. Davanın Manevi Unsuru Yönünden Savunmalara Cevaplar

25. Davalı vekili, cevap dilekçesinin "davanın manevi unsuru" başlığı altında yine yukarıda tekrarlanan ve cevaplanan savunma gerekçelerini ileri sürmüştür. Bu gerekçelerin hiç biri, "davanın manevi unsuruna" ilişkin değildir. Esasen bu terimle neyin kast edildiği de açık değildir. Zira bu ilk defa karşılaştığımız, hukuk dışı bir terimdir. Bundan maksat dava dilekçemizde ki "kusur yönünden" ileri sürdüğümüz iddialarımızı yanıtlamaksa, bu savunmalar "kusura" ilişkin değildir. Yukarıda yapılan savunmaların tekrarı niteliğindedir ve ilgili bölümlerde hepsi yanıtlanmıştır.

II. DAVALI SEÇKİN YAYINCILIK AÇISINDAN SAVUNMALARA CEVAPLAR

26. Davalı vekili, diğer davalı yönünden davaya verdiği cevaplarında, davalı yayınevinin alanındaki önemli bir birkaç yayınevinden biri olduğunu, daha önce böyle bir iddia ile daha önce karşılaşmadığını, yayınevi olarak basıp dağıtmaya karar verdikleri bir eserin daha önce yayınlanmış başka bir eserle birebir yanı olup olmadığını inceleyebildiklerini, usulsüz alıntı olsa bile yayınevi olarak bunu bilmelerinin olanaksız olduğunu ve kendilerinden beklenemeyeceğini beyanla davanın reddini talep etmiştir.

27. FSEK'nun 66 (3) maddesine göre tecavüzün giderilmesi (ref'i) davalarında, "kusur şart" değildir. Kusuru olmasa da davalı yayınevine bu dava yönünden husumet yöneltilebilir. Maddi ve manevi tazminat yönünden kusurun aranıp aranmayacağı tartışmalı olmaklar birlikte; davalı yayınevine karşı maddi ve manevi tazminat talebi yöneltmediğimizden bunu tartışmayı fazlalık olarak görüyoruz. Bu nedenle davalının savunmaları yerinde değildir.

Sonuç: Yukarıda yazılı nedenlerle, davanın kabulüne karar verilmesini saygılarımla arz ederim.

7 Mayıs 2012
Avukat Fahrettin KAYHAN
Davacı Vekili

EK-3: 4 EKİM 2012 TARİHLİ BEYAN DİLEKÇESİ

(K.Gözler Tarafından Hazırlanmış "EK-1: Ramazan Çağlayan'ın Cevaplarına Cevaplar" Başlıklı 316 Sayfa Uzunluğunda Belgenin Sunulmasına Dair)

T.C.
ANKARA
İKİNCİ FİKRİ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNE

Esas No: 2012/49
BEYAN DİLEKÇESİ

Davacı : Kemal GÖZLER, T.C.: . ….. Adres: …. BURSA
Vekili : Avukat Fahrettin KAYHAN, …. -Ankara
Davalılar : 1. Ramazan ÇAĞLAYAN, …, KIRIKKALE
2. Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret AŞ, … Ankara.
VEKİLİ : Avukat M. Kağan KOÇALİ-Avukat Kıvanç SU- Avukat İpek Öcal DİNÇ- … Ankara.

Taraflar arasındaki davanın yargılaması sırasında davalıların davA konusu kitabın ikinci baskısını yapmış olduklarını öğrenmiş bulunmaktayız. Dava konusu kitabın ikinci baskısını ekte Mahkemeye sunuyoruz (EK-2). Buna ilişkin beyanlarımızı aşağıdaki paragraflarda arz ediyoruz.

1. Kitabın ikinci baskısının incelenmesinden dava konusu birçok alıntının metinden çıkarıldığı, kaynak göstermediği dava konusu pek çok alıntıya ise kaynak gösterdiği görülmüştür. Davalının birinci baskısındaki dava konusu alıntıları çıkarmış olması, bu alıntıların hukuka aykırı olduğunun kabulü anlamındadır. Kaldı ki, davalı ikinci baskıya yazdığı önsözde dolaylı bir anlatımla hukuka aykırılığı adeta ikrar etmiştir. Buna ilişkim müvekkil tarafından hazırlanan "*EK-1 Ramazan Çağlayan'ın Cevabına Cevaplar*" başlıklı çalışmayı ekte sunuyoruz (EK-1). Bu durum, davalının dava konusu 1. baskı için ileri sürdüğümüz iddiaların ikrarı mahiyetindedir.

2. Öte yandan, kitabın ikinci baskısında da hukuka aykırılıklar devam etmektedir. Bunların neler olduğu, önceki iddialarımız ve davalıların cevaplarıyla mukayeseli ve ayrıntılı olarak EK-1'de açıklanmıştır.

Sonuç: Yukarıda yazılı nedenlerle; dilekçemiz ekinde ikişer nüsha olarak sunduğumuz delillerimizin kabulünü saygılarımla arz ederim. 4 Ekim 2012

Avukat Fahrettin Kayhan
Davacı Vekili

EK-1: 1 adet Dava Konusu kitabın ikinci baskısı.
EK-2: Birinci ve İkinci Baskının İddia ve Savunmalar çerçevesinde incelendiği "EK-1 RAMAZAN ÇAĞLAYAN'IN CEVABINA CEVAPLAR" başlıklı çalışma [*316 sayfa uzunluğunda A4 boyutunda spiral ciltli bir belgedir*].

EK-4: 18 TEMMUZ TARİHLİ ÖN İNCELEME TUTANAĞI

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

ÖN İNCELEME VE ÖN İNCELEME İÇİN
DURUŞMA GÜNÜ BELİRLEME TUTANAĞI

Esas No	**:** 2012/49
Hakim	**:** FETHİ MERDİVAN 32863
Katip	**:** Ümran SEZGİN 104375
Davacı	**:** KEMAL GÖZLER
Vekili	**:** Av. Fahrettin KAYHAN…
Davalılar	**: 1-** SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC. **2-** RAMAZAN ÇAĞLAYAN
Vekilleri	**:** Av. Kaan KOÇALİ …
Dava	**:** FSEK Tazminat
Dava Tarihi	**:** 14.03.2012
Duruşma Tarihi:	**:** 01.11.2012
Duruşma Saati	**:** 10.50

Davacı vekili tarafından davalılar aleyhine açılan FSEK Tazminat istemli davanın mahkememizce yapılan tetkiki sonucunda **dava, cevap, cevaba cevap, ikinci cevap** dilekçelerinin karşılıklı olarak verildiği ve tebliğ olunduğu belirlenmiştir.

HMK'nın 138/(1). maddesinde yer alan "mahkeme, öncelikle dava şartları ve ilk itirazlar hakkında dosya üzerinden karar verir; gerektiği takdirde kararını vermeden önce, bu konuda tarafları ön inceleme duruşmasında dinleyebilir" hükmü uyarınca dosyanın *dava şartları* ve *ilk itirazlar* bakımından incelenmesine geçilmiştir.

Dava şartları HMK'nın 114. Maddesinde sayılmıştır.

MADDE 114- (1) Dava şartları şunlardır:
a) Türk mahkemelerinin yargı hakkının bulunması.
b) Yargı yolunun caiz olması.
c) Mahkemenin görevli olması.
ç) Yetkinin kesin olduğu hâllerde, mahkemenin yetkili bulunması.
d) Tarafların, taraf ve dava ehliyetine sahip olmaları; kanuni temsilin söz konusu olduğu hâllerde, temsilcinin gerekli niteliğe sahip bulunması.
e) Dava takip yetkisine sahip olunması.
f) Vekil aracılığıyla takip edilen davalarda, vekilin davaya vekâlet ehliyetine sahip olması ve usulüne uygun düzenlenmiş bir vekâletnamesinin bulunması.
g) Davacının yatırması gereken gider avansının yatırılmış olması.
ğ) Teminat gösterilmesine ilişkin kararın gereğinin yerine getirilmesi.
h) Davacının, dava açmakta hukuki yararının bulunması.

ı) Aynı davanın, daha önceden açılmış ve hâlen görülmekte olmaması.
i) Aynı davanın, daha önceden kesin hükme bağlanmamış olması.
(2) Diğer kanunlarda yer alan dava şartlarına ilişkin hükümler saklıdır.

Dava şartlarının incelenmesi usulü HMK'nın 115. maddesinde gösterilmiştir.

HMK'nın 115- (1). maddesi hükmü uyarınca mahkeme, dava şartlarının mevcut olup olmadığını, davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. Taraflar da dava şartı noksanlığını her zaman ileri sürebilirler.

115/(2). madde hükmü uyarınca mahkeme, dava şartı noksanlığını tespit ederse davanın usulden reddine karar verir. Ancak, dava şartı noksanlığının giderilmesi mümkün ise bunun tamamlanması için kesin süre verir. Bu süre içinde dava şartı noksanlığı giderilmemişse davayı dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddeder.

115(3). madde hükmü uyarınca dava şartı noksanlığı, mahkemece, davanın esasına girilmesinden önce fark edilmemiş, taraflarca ileri sürülmemiş ve fakat hüküm anında bu noksanlık giderilmişse, başlangıçtaki dava şartı noksanlığından ötürü, dava usulden reddedilemez.

Dosyanın Dava Şartları Bakımından Tetkiki;

1. Türk mahkemelerinin yargı hakkı mevcut mu?
□ Mevcut □ Mevcut değil
Kısaca yapılan işlem……
MEVCUT OLDUĞU,

2. Yargı yolu caiz mi?
□ Caiz □ Caiz değil
Kısaca yapılan işlem……
CAİZ OLDUĞU,

3. Mahkeme görevli mi?
□ Görevli □ Görevli değil
Kısaca yapılan işlem……
GÖREVLİ OLDUĞU,

4. Yetkinin kesin olduğu hâllerde, mahkeme yetkili mi?
□ Kesin Yetki Yok □ Yetkili □ Yetkili değil
Kısaca Yapılan işlem……
KESİN YETKİNİN BULUNMADIĞI,

5. Taraflar, taraf ehliyetine sahip mi?
□ Taraf ehliyeti var □ Taraf ehliyeti yok
Kısaca Yapılan işlem……
TARAFLARIN TARAF EHLİYETİNE SAHİP OLDUKLARI

6. Taraflar dava ehliyetine sahip mi?
□ Dava ehliyet var □ Dava ehliyeti yok
Kısaca Yapılan işlem……
TARAFLARIN DAVA EHLİYETİNE SAHİP OLDUKLARI

7. Kanunî temsilci atanması gereken haller de bunun gereği yerine getirilmiş mi ya da temsilci gerekli niteliğe sahip mi?

□ Kanunî temsilci söz konusu değil □ Temsilcide eksiklik yok
□ Temsilci de eksiklik var
Kısaca Yapılan işlem……
BU YÖNDE BİR EKSİKLİK BULUNMADIĞI,

8. Dava takip yetkisinin söz konusu olduğu hallerde bu tamam mı?
□ Dava takip yetkisi sorunu yok □ Dava takip yetkisi sorunu var
Kısaca Yapılan işlem……
BU YÖNDE BİR EKSİKLİK BULUNMADIĞI,

9. Vekil aracılığıyla takip edilen davalarda, vekil davaya vekâlet ehliyetine sahip mi ve usûlüne uygun düzenlenmiş bir vekâletnamesi mevcut mu?
□ Vekil Yok □ Vekâlet ehliyetinde sorun yok □ Vekâlet ehliyetinde sorun var
Kısaca Yapılan işlem……
VEKİLİN DAVAYA VEKALET EHLİYETİNİN BULUNDUĞU,

10. Davacı yatırması gereken gider avansını yatırmış mı?
□ Gider avansı yatırılmış □ Gider avansı yatırılmamış
Kısaca Yapılan işlem……
GİDER AVANSININ YATIRILMIŞ OLDUĞU,

11.Teminat gösterilmesi gerekiyor mu, bu karar yerine getirilmiş mi?
□ Teminat göstermek gerekmiyor □ Teminat gösterilmiş □ Teminat gösterilmemiş
Kısaca Yapılan işlem……
TEMİNAT GÖSTERİLMESİNİN GEREKMEDİĞİ,

12. Davacının, dava açmakta hukuki yararı mevcut mu?
□ Hukukî yarar mevcut □ Hukukî yarar mevcut değil
Kısaca Yapılan işlem……
DAVA AÇMAKTA DAVACININ HUKUKİ YARARININ BULUNDUĞU,

13.Aynı dava, daha önceden açılmış ve hâlen görülüyor mu (derdest mi)?
□ Derdestlik yok □ Derdestlik var
Kısaca Yapılan işlem……
ŞU ANDA BÖYLE BİR İDDİA VE SAVUNMA BULUNMADIĞI, RESEN DE BÖYLE BİR DURUMUN TESPİT EDİLMEDİĞİ,

14.Aynı dava hakkında daha önce verilmiş kesin hüküm var mı?
□ Kesin hüküm yok □ Kesin hüküm var
Kısaca Yapılan işlem……
ŞU ANDA BÖYLE BİR İDDİA VE SAVUNMA BULUNMADIĞI, RESEN DE BÖYLE BİR DURUMUN TESPİT EDİLMEDİĞİ,

15.Özel dava şartı mahiyetinde başkaca bir dava şartı var mı?
□ Özel dava şartı yok □ Özel dava şartı var ve dava şartı mevcut
□ Özel dava şartı var ve dava şartı mevcut değil
Kısaca Yapılan işlem……
BAŞKACA ÖZEL BİR DAVA ŞARTININ BULUNMADIĞI,

Dava şartı yokluğunda, HMK'nın 115/(2) maddesi uyarınca DAVANIN USULDEN REDDİNE karar verilecektir.

Yapılan incelemede eksik olan ve *tamamlanması mümkün olan* gider avansına ilişkin dava şartının, dilekçelerin karşılıklı teatisi aşamasında verilen kararların yerine getirilmesiyle giderilmiş olduğu, başkaca bir dava şartı eksikliğinin de

bulunmadığı gözlenmiştir.

Davayı sona erdiren bir dava şartı eksikliği bulunmadığı belirlendiğinden HMK'nin 117/(2) maddesi uyarınca ilk itirazların incelenmesine geçilmiştir.

Dosyanın İlk İtirazlar Bakımından Tetkiki;

İlk İtirazlar HMK'nın 116. maddesinde gösterilmiştir.

MADDE 116- (1) İlk itirazlar aşağıdakilerden ibarettir:

a) Kesin yetki kuralının bulunmadığı hâllerde yetki itirazı.

b) Uyuşmazlığın tahkim yoluyla çözümlenmesi gerektiği itirazı.

c) İş bölümü itirazı.

İlk itirazların incelenmesi usulü HMK'nın 117. maddesinde gösterilmiştir.

MADDE 117- (1) İlk itirazların hepsi cevap dilekçesinde ileri sürülmek zorundadır; aksi hâlde dinlenemez.

(2) İlk itirazlar, dava şartlarından sonra incelenir.

(3) İlk itirazlar, ön sorunlar gibi incelenir ve karara bağlanır.

1. Yetki itirazı yapılmış mı ve sonucu nedir?
   - Yetki itirazı yok
   - Yetki itirazı var ve mahkeme yetkili
   - Yetki itirazı var mahkeme yetkisiz

   Kısaca Yapılan işlem……
   YETKİSİZLİK İLK İTİRAZININ BULUNMADIĞI,

2. İşbölümü itirazı yapılmış mı ve sonucu nedir?
   - İşbölümü itirazı yok
   - İşbölümü itirazı var ve dava mahkemenin işbölümünde
   - İşbölümü itirazı var ve mahkemenin işbölümünde değil

Kısaca Yapılan işlem……
İŞBÖLÜMÜ İLK İTİRAZININ BULUNMADIĞI,

3. Tahkim itirazı yapılmış mı ve sonucu nedir?
   - Tahkim itirazı yok
   - Tahkim itirazı var ve itiraz yerinde
   - Tahkim itirazı var ve itiraz yerinde değil

   Kısaca Yapılan işlem……
   TAHKİM İLK İTİRAZININ BULUNMADIĞI,

HMK'nın 137/(2). maddesi uyarınca ön inceleme tamamlanmadan ve gerekli kararlar alınmadan tahkikata geçilemeyeceği ve tahkikat için duruşma günü verilemeyeceğinden, dosyanın ön inceleme duruşması yapılması aşamasına geldiği gözetilerek ön inceleme duruşması için gün belirlenmesi gerekmiştir.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

1 - HMK'nın 137/(1). maddesi uyarınca;

Dava şartları ve ilk itirazları incelenmiş olmakla,

Taraflar arasındaki uyuşmazlık konularını tam olarak belirlemek,

Hazırlık işlemleri ile

Tarafların delillerini sunmaları ve delillerin toplanması için gereken işlemleri yapmak,

Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği davalarda onları sulhe teşvik etmek ve

Bu hususları tutanağa geçirmek,

Kapsamında ön inceleme duruşması yapılmasına,

2 - HMK m. 139/(1) maddesi uyarınca ön inceleme duruşmasının 01.11.2012 günü saat 10.50'de yapılmasına,

3 - HMK m. 139/(1) maddesi uyarınca ön inceleme gün ve saatinin taraflara tebliğine,

4- Taraflara çıkarılacak davetiyelere;

Duruşmaya taraflardan hiçbiri gelmezse veya gelip de davayı takip etmeyeceklerini bildirdikleri takdirde dosyanın işlemden kaldırılacağı (HMK m.150/(1)), usulüne uygun şekilde davet edilmiş olan taraflardan biri duruşmaya gelir, diğeri gelmezse, gelen tarafın talebi üzerine, yargılamaya gelmeyen tarafın yokluğunda devam edileceği veya dosya işlemden kaldırılacağı, geçerli bir özrü olmaksızın duruşmaya gelmeyen tarafın yokluğunda yapılan işlemlere itiraz edemeyeceği (HMK m.150/(2)),

Hususu ile *ayrıca*,

Sulh için gerekli hazırlığı yapmaları,

Duruşmaya sadece taraflardan birinin gelmesi ve yargılamaya devam etmek istemesi durumunda, gelmeyen tarafın yokluğunda yapılan işlemlere itiraz edemeyeceği ve diğer tarafın, onun muvafakati olmadan iddia ve savunmasını genişletebileceği yahut değiştirebileceği (HMK m 139/(1))

Hususlarına ilişkin ihtarın yazılmasına,

5- Dilekçelerinde gösterdikleri, ancak henüz sunmadıkları belgeleri mahkemeye sunmaları veya başka yerden getirtilecek belgelerin getirtilebilmesi am acıyla gereken açıklamayı yapmaları, aksi halde ön inceleme duruşmasında taraflara dilekçelerinde gösterdikleri, ancak henüz sunmadıkları belgeleri mahkemeye sunmaları veya başka yerden getirtilecek belgelerin getirtilebilmesi amacıyla gereken açıklamayı yapmaları için iki haftalık kesin süre verilEceği, bu hususların verilen kesin süre içinde tam olarak yerine getirilmemesi hâlinde, o delile dayanmaktan vazgeçilmiş sayılmasına karar verileceği (HMK 140/(5),

6- Ön inceleme günü belirlenmesine ilişkin iş bu tutanağın -duruşma davetiyesi ile birlikte- taraf vekillerine tebliğine,

Dair, evrak üzerinde yapılan inceleme sonucunda HMK'nın 137, 138 ve 139. madde hükümleri uyarınca karar verildi. 18.07.2012

Kâtip **Hakim 32863**

EK-5: ÖN İNCELEME DURUŞMA TUTANAĞI

(1 Kasım 2012)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

ÖN İNCELEME DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 10.32
CELSE TARİHİ : 01.11.2012
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : ÜMRAN SEZGİN 104375

Belli gün ve saatte açık olarak ön inceleme duruşmasına başlandı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan davalı vekili Av. Kaan Koçali duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya başlandı.

Davacı vekili tarafından davalı aleyhine açılan intihal ve usulsüz iltibastan doğan tecavüzün tespiti refi ile maddi ve manevi tazminat istemli davanın mahkememizce yapılan tetkiki sonucunda dava, cevap, cevaba cevap, ikinci cevap dilekçelerinin karşılıklı olarak verildiği ve tebliğ olunduğu belirlenmiştir.

DAVA ŞARTLARI VE İLK İTİRAZLAR HAKKINDA DURUŞMASIZ OLARAK KARAR VERİLDİĞİ VE TARAF VEKİLLERİNE TEBLİĞ EDİLDİĞİ,

Davacı vekili; davalı Ramazan Çağlayan'ın yazarı davalı şirketin yayıncısı olduğu 2011 tarihli *İdari Yargılama Hukuku* isimli esere müvekkilin 2003 tarihli *İdare Hukuku* isimli eserinden örneklediğimiz 276 adet yanlış, yanıltıcı, eksik kaynak göstermek ve hiç kaynak göstermeksizin alıntı yapılarak müvekkilin mali ve manevi haklarına tecavüz de bulunulduğundan tecavüzün tespiti, ref'i, ilanı, maddi ve manevi tazminat isteminde bulunuyoruz, tazminat istemimiz yalnızca davalı Ramazan Çağlayan'dandır dedi.

Davalılar vekili: Davacı iddialarını reddediyoruz, dava reddedilsin dedi.

Bu şekilde tarafların anlaşmazlık konusu tespit edildi.

Uyuşmazlık konularının bu şekilde tespitinden sonra tarafların sulhe teşvik edildi;

Davacı vekili: Sulh olma imkanı yoktur.

Davalılar vekili: Sulh olma imkanı yoktur.

Sulh teklifinden sonuç alınamadığı anlaşıldı. **Uyuşmazlık konusunun** davalı Ramazan Çağlaya'nın yazarı, davalı şirketin yayıncısı olduğu 2011 tarihli *İdari Yargılama Hukuku* isimli esere davacının 2003 tarihli *İdare Hukuku* isimli eserinden iddia konusu 276 adet alıntının yanlış, yanıltıcı, eksik kaynak göster-

mek ve hiç kaynak göstermeksizin alıntı yapılıp yapılmadığı noktasında toplandığı hazır olunan taraflarca imza altına alındı.

Davacı vekili Davalılar vekili

Tahkikatın bu tutanak esas alınmak suretiyle yürütülmesine karar verildi

Ön inceleme duruşması tamamlandı.

Hak düşürücü süreler ve zamanaşımı def'i hakkında karar verilmesine geçildi (HMK m. 142/(1)).

Bu konuda bir talep olmadığı gözlendi.

Dosyanın tahkikat için duruşma günü verme aşamasına geldiği görüldü.

G.D.

1 - Ön inceleme duruşmasında, taraflara dilekçelerinde gösterdikleri, ancak henüz sunmadıkları belgeleri mahkemeye sunmaları veya başka yerden getirtilecek belgelerin getirtilebilmesi amacıyla gereken açıklamayı yapmaları için iki haftalık kesin süre verilmesine, Bu hususların verilen kesin süre içinde tam olarak yerine getirilmemesi hâlinde, o delile dayanmaktan vazgeçilmiş sayılmasına ihtarına(HMK m. 140/(5)).

2 - Tahkikata geçilmesine,

3 - Tahkikat için duruşmanın28.11.2012 günü saat 09.40'da yapılmasına,

4 - Duruşma gün ve saatinin taraf vekillerine ayrı ayrı tebliğine ve duruşmaya davet edilmelerine (HMK m 147/(1)), (DAVACI VEKİLİ ve DAVALI TPE İLE DAVALI ŞİRKET VEKİLİ ÖN İNCELEME DURUŞMASINDA HAZIR OLDUĞUNDAN DURUŞMA GÜNÜNÜN KENDİSİNE BU ŞEKİLDE BİLDİRİLMESİNE AŞAĞIDAKİ HUSUSLARIN İHTARINA)

5 - Taraflara çıkarılacak davetiyelere;

Belirlenen gün ve saatte geçerli bir özrü olmadan mahkemede hazır bulunmadıkları takdirde, duruşmaya yokluklarında devam edileceği ve yapılan işlemlere itiraz edemeyeceklerinin (HMK m 147/(1))

Duruşmaya taraflardan hiçbiri gelmezse veya gelip de davayı takip etmeyeceklerini bildirdikleri takdirde dosyanın işlemden kaldırılacağı (HMK m.150/(1)), usulüne uygun şekilde davet edilmiş olan taraflardan biri duruşmaya gelir, diğeri gelmezse, gelen tarafın talebi üzerine, yargılamaya gelmeyen tarafın yokluğunda devam edileceği veya dosya işlemden kaldırılacağı, geçerli bir özrü olmaksızın duruşmaya gelmeyen tarafın yokluğunda yapılan işlemlere itiraz edemeyeceği (HMK m.150/(2)),

Hususlarına ilişkin ihtarın yazılmasına,ihtarat yapıldı.

6- Dair ön inceleme duruşması sonunda taraf vekillerinin yüzlerine karşıHMK'nın 14-142. madde hükümleri uyarınca karar verildi.01.11.2012

Katip **Hâkim 32863**

EK-6: 28 KASIM 2012 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

TAHKİKAT DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09.41
CELSE TARİHİ : 28.11.2012
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : ÜMRAN SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan, davalı vekili Av. Kıvanç Su duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Davalı vekilinin dilekçesi davacı vekiline verildi.

Davacı vekilinden soruldu; tanık dinlenmesine gerek yoktur dedi.

Davalı vekilinden soruldu; önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz

G.D :

Tanık dinlenmesi isteminin reddine karar verildi açık yargılamaya devam olundu.

Davacı vekilinden soruldu; önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz

Davalı vekilinden soruldu; önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz

G.D

Tarafların anlaşamaması nedeniyle dosyanın resen seçilecek 3 kişilik bilirkişi heyetine tevdii ile; davacının 2003 tarihli idare hukuku isimli mahsulun eser olup olmadığı sahibinin davacı olup olmadığı, davalının 2011 tarihli idari yargılama hukuku isimli mahsulünün eser olup olmadığı, iddia konusu 276 başlık altındaki davacı iddialarının davacının eserinden usulüne uygun kaynak gösterilmeksizin alınmış kabul edilip edilemeyeceği, herbir iddia ile ilgili karşılaştırmalı ve iddia ve savunmalarda geçen başka kaynaklara yönelik atıflarda gözetilerek bunun usulsüz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, usulsüz iktibas veya intihal var ise davacının hangi mali ve manevi haklarının ihlal edilmiş olabileceği, bundan dolayı davacının talep edebileceği telif tazminatının ne olabileceği, hususunda mütalaa alınmasına, her bir bilirkişi için 600.-TL ücret takdirine, bilirkişi ücretini yatırmak üzere davacı vekiline bugünden itibaren 15 günlük kesin süre verilmesine, şayet yatırmazsa bu delile dayanmaktan vazgeçmiş sayılacağının ihtarına (ihtarat yapıldı)

Bu nedenle duruşmanın 13.02.2013 günü saat 09.30'a bırakılmasına karar verildi. 28.11.2012

Katip Hakim 3286

EK-7: 3 OCAK 2013 TARİHLİ BİLİRKİŞİ SEÇİM TUTANAĞI

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

BİLİRKİŞİ SEÇİM TUTANAĞI

Esas No : 2012/49
Hakim : FETHİ MERDİVAN 32863
Katip : AYSEL YAVUZ 155187
Davacı : KEMAL GÖZLER
Vekili : Av. Fahrettin KAYHAN …
Davalılar : 1- SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC.
2- RAMAZAN ÇAĞLAYAN
Vekilleri : Av. Kaan KOÇALİ …
Dava : FSEK Tazminat
Dava Tarihi : 14.03.2012

Davacı vekili tarafından davalılar aleyhine açılan FSEK Tazminat istemli davanın mahkememizde yapılan açık yargılaması sırasında;

Çözümü hukuk dışında özel ve teknik bilgiyi gerektiren ara kararında belirtilen hususlarda HMK'nın 266/1. maddesi uyarınca bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verildiği,

Mahkeme ara kararında bilirkişinin görev alanı belirlenmiş olduğu, bu nedenle HMK'nın 273/1. maddesi uyarınca bu konuda yeniden bir belirleme yapılmasının gerekmediği, ara kararındaki hususların bilirkişilere hatırlatılması ile yetinilmesi,

Bilirkişi sayısı ile uzmanlık alanlarının mahkeme ara kararı ile HMK'nın 267/1. maddesi uyarınca 3 kişi olarak belirlenmesi nedeniyle yeniden sayı belirlenmesinin de icap etmediği,

Tarafların anlaşıp mahkemeye herhangi bir bilirkişi ismi vermediklerinden resen seçilmelerinin gerektiği,

(x) - Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Adli Yargı Adalet Komisyonu ve diğer Bölge Adliye Mahkemesi Adli Yargı Adalet Komisyonları listesinde bilgisine başvurulacak nitelikte uzmanlığı bulunan bilirkişi olmadığından, yargılama konusu uyuşmazlığın niteliği gözetilerek aşağıda isim/isimleri bulunan ENDER ETHEM ATAY, MURAT SEZGİNER, MUSTAFA FADIL YILDIRIM kişilerin bilirkişi olarak liste dışınadan mahkemece resen seçilmesinin usul ve yasaya uygun olacağı,

Anlaşıldığından,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1 - Mahkeme ara kararı uyarınca yaptırılması gereken inceleme için, davanın tarafı olan kamu kurumunda görevli bulunmadıkları anlaşılan, aşağıda isim, adres ve T.C. Kimlik numaraları bulunan kişilerin bilirkişi olarak seçilip atanmalarına,

BİLİRKİŞİ; **Prof. Dr. ENDER ETHEM ATAY** (…) Hukukçu (İdare Hukuku) olarak görev yapar.

BİLİRKİŞİ; **Prof. Dr. MURAT SEZGİNER** (…) hukukçu olarak görev yapar.

BİLİRKİŞİ; **Prof. Dr. MUSTAFA FADIL YILDIRIM** (…) Fikri Haklar-Medeni Haklar-Borçlar Hukuku olarak görev yapar.

2 - Bilirkişi olarak atanan adı geçenlere açıklamalı ayrı ayrı tebligat çıkarılmasına,

3 - Çıkarılacak tebligata;

a - Bilirkişilik görevinin mahkemece yapılan davete uyup, tayin edilen gün ve saatte mahkemede hazır bulunmayı, yemin etmeyi ve bilgisine başvurulan konuda süresinde oy ve görüşünü mahkemeye bildirmeyi kapsadığı (HMK m. 269/1), geçerli bir özür olmaksızın yapılan davete uyup tayin edilen gün ve saatte mahkemede hazır bulunulmaması yahut mahkemeye gelip de yemin etmekten ve süresinde oy ve görüş bildirmekten kaçınan bilirkişiler hakkında HMK madde 245/1 uyarınca zorla getirme kararı ile gelmemeden doğan giderler ile 500.00.-TL disiplin para cezası, HMK 253/1. Maddesi uyarınca kanuni bir sebep olmaksızın bilirkişilikten çekinilmesi, yemin edilmemesi ve gösterilen sebep mahkemece kabul edilmemesine rağmen bilirkişilik yapmaktan çekinilmesi halinde 500,00.-TL den 5.000,00.-TL ye kadar disiplin para cezasına ve bu yüzden doğan giderlerin ödenmesine HMK 253/2 maddesi uyarınca istenen hususta oy ve görüş vermemekte direnilirse 2 haftayı geçmemek üzere disiplin hapsine mahkum edileceği,

b - Bildirim tarihinden itibaren en geç bir hafta içinde mahkemeye gelmeleri, yemin etmeleri ve dosyayı alıp istenen hususta oy görüşte bulunmasi gerektiği,

Hususlarının yazılmasına,

3 - Bilirkişiler geldiğinde; adı, soyadı, mesleği, adresi, çalıştığı kurum, taraflarla ilgisinin olup olmadığı (tanıklıktan çekilmeye ilişkin nedenlere dayanarak çekilebilir ve hakimlikten çekinme ve redde ilişkin sebeplere dayanarak reddedilebilir) ile engel hâli olup olmadığı hususlarını ihtiva eden kimlik tespiti yapılıp yemininin yaptırılmasına ve buna ilişkin tutanak düzenlenmesine,

4 - Kimlik tespiti ve yemin tutanağının düzenlenmesini müteakip görevlendirme yazısı ekinde dosyanın dizi pusulasına bağlı olarak kendilerine teslim edilmesine,

Evrak üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi. 03.01.2013

Kâtip Hakim 32863

EK-8: 3 OCAK 2013 TARİHLİ BİLİRKİŞİ YEMİN TUTANAĞI

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

BİLİRKİŞİ YEMİN VE DOSYA TEVDİ TUTANAĞI

Esas No : 2012/49
Hakim : FETHİ MERDİVAN 32863
Katip : AYSEL YAVUZ 155187
Davacı : KEMAL GÖZLER
Vekili : Av. Fahrettin KAYHAN …
Davalılar : 1- SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC.
2- RAMAZAN ÇAĞLAYAN
Vekilleri : Av. Kaan KOÇALİ …
Dava : FSEK Tazminat
Dava Tarihi : 14.03.2012

Davacı vekili tarafından davalılar aleyhine açılan FSEK tazminat istemli davanın mahkememizde yapılan açık yargılaması sırasında, çözümü hukuk dışında özel ve teknik bilgiyi gerektiren ara kararında belirtilen hususlarda HMK'nın 266/1. maddesi uyarınca bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verildiği, aşağıda açık kimlikleri yazılı kişilerin bilirkişi olarak seçildikleri, kendilerine tebligat yapıldığı ve mahkemeye geldikleri anlaşılmıştır.

Hazır olan bilirkişilerin kimliklerinin tespitine geçildi.

1. Bilirkişi; Prof. Dr. ENDER ETHEM ATAY …, İdare Hukuku olarak görev yapar. Taraflarla ilgisinin olup olmadığı (tanıklıktan çekilmeye ilişkin nedenlere dayanarak çekilebilir ve hakimlikten çekinme ve redde ilişkin sebeplere dayanarak reddedilebilir)

2. Bilirkişi; Prof. Dr. MURAT SEZGİNER …, hukukçu olarak görev yapar. Taraflarla ilgisinin olup olmadığı (tanıklıktan çekilmeye ilişkin nedenlere dayanarak çekilebilir ve hakimlikten çekinme ve redde ilişkin sebeplere dayanarak reddedilebilir)

3. Bilirkişi; Prof. Dr.MUSTAFA FADIL YILDIRIM …. Fikri Haklar-Medeni Haklar-Borçlar Hukuku, olarak görev yapar.

Taraflarla ilgisinin olup olmadığı (tanıklıktan çekilmeye ilişkin nedenlere dayanarak çekilebilir ve hakimlikten çekinme ve redde ilişkin sebeplere dayanarak reddedilebilir) engel hâli olmadığı,

HMK 274/1 maddesi uyarınca bilirkişilere raporun hazırlanması için verilecek süre 3 ayı geçemeyeceğinden şimdilik 1 ay raporun hazırlanması için süre verildiği,

Bilgisine başvurulan bilirkişinin kendisine tevdii olan görevin uzmanlık alanına girmediği, inceleme konusu maddi vakıaların açıklığa kavuşturulması ve tespiti için başka bir bilirkişi ile işbirliğine ihtiyaç duyduğu veya görevi kabulden kaçınmasını haklı kılacak mazereti var ise HMK 275/1. Maddesi uyarınca 1 hafta içerisinde mahkemeye bilgi verip talepte bulunması gerektiği; incelemeyi gerçekleştirebilmesi için baazı hususları önceden soruşturulması ve tespiti ile bazı kayıt ve belgelerin getirtilmesine ihtiyaç duyuyorsa bunun sağlanması için bir hafta içinde mahkemeye bilgi verip talepte bulunması icap ettiği (HMK m. 275/2),

Bilirkişinin mahkemece kendisine tevdii olunan görevi bizzat yerine getirmekle yükümlü olduğu ve görevinin icrasını kısmen yahut tamamen başka birisine bırakamayacağı (HMK m. 276/1),

Bilirkişinin görevi sebebiyle yahut görevini yerine getirirken öğrendiği sırları saklamak kendisi ve başkaları yararına kullanmaktan kaçınmakla yükümlü olduğu (HMK m. 277/1),

Bilirkişinin görevini mahkemenin sevk ve idaresi altında yürüteceği, görev alanı ve sınırları hakkında tereddüte düşerse mahkemeden her zaman bilgi isteyebileceği, ihtiyaç duyarsa mahkemenin de uygun bulması ile her iki tarafın birlikte bulunması kaydıyla tarafların bilgisine başvurabileceği, oy ve görüşünü açıklayabilmesi için bir şey üzerinde inceleme yapması zorunlu ise mahkeme kararı ile gerekli incelemeyi yapabilme yetkisinin bulunduğu (HMK m.278),

Bilirkişinin oy ve görüşünü yazılı olarak sunması (HMK m. 279/1),

Yazılı olarak sunulacak oy ve görüşe ilişkin raporun tarafların ad ve soyadlarını bilirkişiden istenen görevlendirme konularını, gözlem ve inceleme konusu maddi vakıaları, gerekçe ve varılan sonuçları, düzenlenme tarihini ve oy ve görüş veren bilirkişilerin imzalarını içermesi gerektiği (HMK m. 279/1),

Oy ve görüşün sunulduğu yazılı raporda bilirkişinin hukuki değerlendirmelerde bulunamayacağı (HMK m. 279/4),

Oy ve görüşü alınmasına karar verilen bilirkişinin Türk Ceza Kanunu anlamında kamu görevlisi olduğu (HMK m. 284/1), kasten ve ağır ihmal suretiyle düzenlenmiş gerçeğe aykırı bilirkişi raporunun hükme esas alınması halinde zarar görmüş olanların devletten alacakları tazminatlar sebebiyle bilirkişiye rücu edilebileceği (HMK m.285),

Hususları ayrı ayrı açıklanıp ihtar edildi.

Yeminlerinin eda ettirilmesine geçildi.

Birinci bilirkişiye "Bilirkişilik görevimi sadakat ve özenle, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsız ve objektif bir biçimde yerine getireceğime, namusum, şerefim ve kutsal saydığım bütün inanç ve değerlerim üzerine yemin ederim." şeklindeki sözler, tekrarlattırılmak suretiyle yemin teklif edildi.

Birinci bilirkişi "Bilirkişilik görevimi sadakat ve özenle, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsız ve objektif bir biçimde yerine getireceğime, namusum, şerefim ve kutsal saydığım bütün inanç ve değerlerim üzerine yemin ederim." dedi. beyanı okundu imzası alındı.

Bilirkişi adı/soyadı/imzası
ENDER ETHEM ATAY

İkinci bilirkişiye "Bilirkişilik görevimi sadakat ve özenle, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsız ve objektif bir biçimde yerine getireceğime, namusum, şerefim ve kutsal saydığım bütün inanç ve değerlerim üzerine yemin ederim." şeklindeki sözler, tekrarlattırılmak suretiyle yemin teklif edildi.

İkinci bilirkişi "Bilirkişilik görevimi sadakat ve özenle, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsız ve objektif bir biçimde yerine getireceğime, namusum, şerefim ve kutsal saydığım bütün inanç ve değerlerim üzerine yemin ederim." dedi. beyanı okundu imzası alındı.

Bilirkişi adı/soyadı/imzası
MURAT SEZGİNER

Üçüncü bilirkişiye "Bilirkişilik görevimi sadakat ve özenle, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsız ve objektif bir biçimde yerine getireceğime, namusum, şerefim ve kutsal saydığım bütün inanç ve değerlerim üzerine yemin ederim." şeklindeki sözler, tekrarlattırılmak suretiyle yemin teklif edildi.

Üçüncü bilirkişi "Bilirkişilik görevimi sadakat ve özenle, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsız ve objektif bir biçimde yerine getireceğime, namusum, şerefim ve kutsal saydığım bütün inanç ve değerlerim üzerine yemin ederim." dedi. beyanı okundu imzası alındı.

Bilirkişi adı/soyadı/imzası
MUSTAFA FADIL YILDIRIM

(Yemin eden listedeki bilirkişilere, görevlendirildikleri her dava veya işte ayrıca yemin verdirilmez; sadece görevlendirme yazısında, bilirkişilere önceden etmiş bulundukları yemine bağlı kalmak suretiyle oy ve görüş bildirmek zorunda oldukları hususu hatırlatılır.)

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1- Bilirkişilerin oy ve görüşlerini içeren yazılı raporlarını hazırlayabilmeleri için dosyanın dizi pusulasına bağlı olarak kendilerine tevdiine (HMK. M. 280/1),

2- Bilirkişilere oy ve görüşlerini içeren yazılı raporlarını sunmak için bir ay süre verilmesine,

3- Raporun, bilirkişilere verilen dosya ve ekleri ile birlikte dizi pusulasına bağlı olarak anılan süre içerisinde mahkemeye sunulmasına,

4- Raporun verildiği tarihin rapor üzerine yazılmasına ve duruşma gününden önce birer örneğinin taraflara tebliğine,

5- Bilirkişilere sarf etmiş oldukları emek ve mesai ile orantılı olarak, inceleme, ulaşım, konaklama ve diğer giderleri karşılığı olarak bu konuda Adalet Bakanlığınca çıkarılan ve her yıl güncellenen tarife esas alınarak her biri için ayrı ayrı 600.-TL ücret takdirine,

6- Raporun mahkemeye verilmesinden sonra, bilirkişilere ücret ödenme yazısı verilmesine,

Gerçekleştirilen inceleme sonucunda karar verildi. 03.01.2013

Kâtip Hakim 32863

Dosyayı dizi pusulasına bağlı olarak teslim aldım ...../...../2012. Bilirkişi:

EK-9: 13 ŞUBAT 2013 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 3)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 11.23
CELSE TARİHİ : 13.02.2013
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : ÜMRAN SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davalı vekili Av. Kıvanç Su duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Davacı vekilinin mazeret bildirdiği görüldü.

Bilirkişi raporunun henüz gelmediği görüldü

Davalı vekilinden soruldu; beklensin dedi

G.D :

1- Bilirkişi raporunun dönüşünün beklenmesine,

2- Davacı vekilinin mazeretinin kabulüne, duruşma gününü UYAP'tan öğrenmesine,

Bu nedenle duruşmanın 10.04.2013 günü saat 09.30'a bırakılmasına karar verildi.13.02.2013

Katip Hakim 3286

EK-10: 10 NİSAN 2013 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 4)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO **:** 2012/49
CELSE SAATİ **:** 09:30
CELSE TARİHİ **:** 10.04.2013
HAKİM **:** FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP **:** ÜMRAN SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. FAHRETTİN KAYHAN ile davalı vekili Av. KAAN KOÇALİ duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Dosyanın bilirkişi heyetinden de dönmediği görüldü.

Taraf vekillerinden soruldu; beklensin dediler

G.D :

1-Dosyanın bilirkişiden dönüşünün beklenmesine, bilirkişilere raporlarını sunmaları için ihtarat çıkartılmasına, bilirkişilerden döndüğünde raporun taraflara tebliğine, masrafın davacı vekilinden alınmasına,

Bu nedenle duruşmanın 22.05.2013 günü saat 09.40'a bırakılmasına karar verildi.10.04.2013

Katip Hakim 3286

EK-11: AV. FAHRETTİN KAYHAN'IN BİLİRKİŞİ RAPORUNA İTİRAZ DİLEKÇESİ (16 MAYIS 2013)

ANKARA
İKİNCİ FİKRİ VE SINAİ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNE

Esas No: 2012/49
BİLİRKİŞİ RAPORUNA BEYAN VE İTİRAZLAR

Davacı : Kemal Gözler
Vekili : Av. Fahrettin Kayhan …
Davalılar : 1- Seçkin Yayıncılık San. Tic.
2- Ramazan Çağlayan
Vekilleri : Av. Kaan Koçali …

Taraflar arasındaki davanın yapılan yargılamasında hazırlanan bilirkişi raporuna karşı beyan ve itirazlarımızı aşağıdaki paragraflarda sunuyoruz. Ayrıca raporla ilgili olarak müvekkilimizin Mahkemeye hitaben hazırladığı "Bilirkişi Raporu Hakkında Gözlemler" başlıklı 35 sayfalık metni ekte sunuyoruz:

1. Hemen belirtmek gerekir ki, bilirkişi raporunda olaya uygulanacak hukuki ilkeler oldukça açık ve bilimsel olarak açıklanmıştır. Bunlara bir diyeceğimiz olamaz. Vakıalar bakımından da, büyük ölçüde, iddialarımızı doğrular şekilde, tespitler yapılmıştır. Ancak bilirkişi raporunda, kabul edilen bu öncüllerle raporun sonuç kısmı çelişkilidir.

2. Bilirkişi raporunda davalının eylemeleri üç kategoride değerlendirilmiştir. İlk kategoride "nezaket kurallarına aykırılık" olarak nitelenen ihlaller incelenmiştir. Bu gruptaki inceleme ve değerlendirme 1 paragraftır. Somut örnekler üzerinde durulmamıştır. İncelenmeyen bu örneklerin sayısı 200 adetin üzerindedir. Usulsüz alıntının yapıldığı bölümler ağırlıklı olarak "277-292, 305-362, 429-552" sayfaları arasıdır. Bu sayfa aralıklarında işlenen her bir konu bir master veya doktora tezinin konusunu oluşturacak boyut ve nitelikte bağımsız bölümlerdir. Toplam 195 sayfa tutan bu bölümlerde (ki davalının kitabının nerdeyse 1/3'ü) davalının müvekkilin usulüne uygun 200, usule aykırı olarak yaptığı alıntı sayısı 250'nin üzerindedir. Usule aykırı kimi atıflar birden çok paragraf veya sayfadan oluşmaktadır. Bu oran ancak müşterek yazarlık (örneğin Gözübüyük/Tan) olarak ya da iktibas yoluyla patchwork kitap yazımı (derleme değil) olarak tanımlanabilir.

Bilirkişi raporunda bu durumu ortaya konmayarak sözde gerekçelerle Kitabın belli bölümlerinde (195 sayfalık) yoğunlaşan 200'den usulsüz alıntı ve 250'nin üzerinde usule uygun uzun paragraflardan oluşan alıntıların olduğu sabittir. Bilirkişiler uzun emeklerle hazırlanan bunu açıkça ortaya koyan dilekçemizdeki açıklamaları ve dilekçemizin ekinde sunduğumuz EK-3'te müvekkilimizin açıkça ortaya koyduğu bu olguya değinmeden bunun hukuka aykırılık olmadığı, ancak nezaket kurallarına aykırı olduğunu söylemeleri dosya içeriğine uygun olmamıştır.

Bu bir paragraflık değerlendirmede cevabını çok iyi bildiğimiz şu iki sorunun yanıtını bulamıyoruz:

a) Alıntılar kitabın hangi bölümlerine ve hangi sayfalarında yoğunlaşmıştır
b) Maksadın haklı göstereceği nispetin tespiti bakımında usule uygun olan ve olmayan atıfların sayısı nedir? Bunlar kaç sayfa tutmaktadır?

Bu istatistiki veriler, bu alıntıların hukuka aykırı olduğunu koymayacaksa, hangi durum hukuka aykırı olacaktır? Kitabın tamamen bire bir iktibası mı sadece hukuka aykırıdır? Bilirkişinin (raporda yer yer tekil ifade kullanıldığı için "ler" takısı kullanılmamıştır). O zaman FSEK'nunda burada tekrar etmeyeceğimiz alıntıyla ilgili hukuksal kuralların anlamı ve kapsamı nedir? Mahkemeye sunduğumuz dava dilekçesi ve ekleri ve diğer layihalara gösterdiğimiz hukuksal emek ve özen en azından birden fazla paragrafla gerekçelendirmeyi hak etmektedir.

Bilirkişiler gerekçe bölümünde "nezaket kurallarına aykırılık" , sonuç bölümünde "nezaket etik kurallarına" aykırılık gibi ibareler kullanmışlardır. Bu iki ibare konusunda çok şey yazabilirim; ama Bilirkişilerin taşıdığı unvanlarına ve Yüce Mahkemeye duyduğumuz derin saygı burada bir "hukuk başlangıcı" konusunu işlememe mani oluyor. Biz söylemesek de Mahkemenin bu hususu takdir edeceğinden kuşkumuz yoktur.

Gerek Mahkeme kararlarında gerek bilirkişi raporlarında gerekçe mantıksal uslamlamaya dayanır. Tam bir gerekçe, uygulanacak normu, olguyu ve bu ikisinin altlanmasıyla bir zorunlu bir sonucu içerir. Bu unsurları taşımayan bir akıl yürütme mantısal olarak yanlış kurulmuş bir argümandır ve uygulamalı Mantık disiplininde "mantık yanlışları olarak ayrıntılı olarak incelenir. Bilirkişi raporunun bu bölümünde, sabit sayılan vakıaya tam olarak yer vermeme, hukuksal terimlere uslamlama sürecinde birbirinden farklı anlamlar vererek tevil yoluna başvurma gibi hukuk mantığı hataları içermektedir. Bu hataların mantık disiplinindeki adlarını alınganlık yaratmamak için burada zikretmiyoruz.

Açıklanan nedenlerle, Raporun bu bölümü sadece nezaket kurallarına değil, hukuka da aykırıdır. Akademik camia ne der bilemem ama biz pratis-

yen hukukçular, hukuk kimyasında akademik nezaketsizliğin ve etiğe aykırılığın bu kadar yoğunlaşmışına hukuka aykırılık ve hatta suç deriz.

Ancak bu bölümde söyleyeceğimiz bundan ibaret değildir. Aşağıda işleyeceğimiz konuyla bağlantılı olarak bu bahse yeniden döneceğiz.

3. Bilirkişi raporunun 13. Sayfasından sonra, hakikate oldukça yaklaşıldığını müşahede ediyoruz. Akademik dürüstlük bakımından altın kıymetindeki geçiş paragrafına burada aynen yer vermek istiyoruz. Bilirkişi(ler) aynen bu geçiş paragrafında aynen şu sözleri kullanıyorlar:

> "Bazı örnekler ise oldukça sorunlu olup, davalının savunmasında ya hiç açıklanmamakta ya da yeterli açıklıkta yer almamakta, cevap verilmemektedir. Bu örnekler, konuya ilişkin diğer örneklerde yapılan açıklamalarla da bağdaşmamaktadır. Davacının dilekçe ekinde sunduğu 276 adet hukuka aykırı iktibas örneği içinde, davalının davacıya atıf yapması gerekirken yapmaması durumuna ilişkin tespit ettiğim örnekler şunlardır:"

Bilirkişi(ler)in tespit ettiği 50 örnekte hiç atıf yoktur. Bunlar tek tek bilirkişi raporunda irdelenmiştir. Ancak bilirkişiler konuyla ilgili dilekçelerimizde ayrıntılı biçimde açıkladığımız hukuk normlarının unsurlarını açıkça tespit etmelerine rağmen her bir örneğin sonuç (hüküm) kısmında bizim fikri mülkiyet hukuk lisanında kullanmadığımız ve bu nedenle anlayamadığımız bir terim kullanmışlardır: "Olağan değildir"… Nasıl yani? Bu alıntılar "olağan üstü mü?" veya "olağan dışı mı?" Peki bu sonucun hukuki anlamı ne? Bu elli alıntı tek tek değerlendirildiğinde hukuka aykırı mı değil mi? Bu kez bu çıkarımların mantıktaki adını Avukatlık Kanunun 1. maddesine hürmeten söylemek zorundayım. Bu değerlendirmelerin hukuk mantığındaki adı: konuyu saptırma (fallacy of red herring)dır.

Ayrıca bu elli alıntının kitaptaki yoğunlaştığı yerler ve konulara değinilmediği gibi, raporun değerlendirme bölümünde bu 50 alıntının birlikte değerlendirilmesine de yer verilememiştir.

Bilirkişilerin nezaket kurallarına aykırı bulduğu 200'den fazla usulüz, 50 adet olağan olamayan ve 250'den fazla usulüne uygun alıntıyı birlikte değerlendirdiğimizde fikri hukukta buna tecavüz denir. Davalının hukuk alanında Doçent olduğu, "intihal konusunda" makale yayınladığı da dikkate alındığında fikri haklara tecavüzün gerçekleştiğini kabul etmek zorunludur.

Ancak bilirkişiler, tevilli olarak da olsa tespit ettikleri durumdan bu durumun hukuka aykırı olduğunu açıkça söylemek yerine, tespit ettikleri vakıaların hukuk karşısındaki zorunlu sonucunu raporların sonuç kısmına yazmamışlar, bunun yerine davalının eyleminin etik ve nezaket kurallarına aykırı olduğunu ifade etmişlerdir. Sosyolojik hukuk anlayışlarından birine göre görüşe göre hukuk minimum etiktir. Ne yazık ki davalının bilirkişilerin tespit ettiği etik ihlali, hukuk ihlali derecesindedir.

Peki bilirkişiler, vakıaları tespit ederken büyük ölçüde davalının sorumluluğunu gerektirecek şekilde dosya içeriğine sadık kalmaya çalışmışlar, ama sonuç kısmında bunun sonucunu hafifletecek bir yargıya varmışlardır? Bunun nedeni akademik dayanışma olabiliri mi? Buna ihtimal vermek istemeyiz. Zira bilirkişiler alanlarında iyi şöhret sahibi ve dürüstlüğüne şahitlik edebileceğimiz nitelikte hukukçulardır. Ancak, bir meslektaşımızın aleyhinde rapor yazmanın güçlüklerini avukat müvekkil ilişkilerinde bilirkişilik yapmış biri olarak iyi biliyorum. Bazen psikolojik zorluk o dereceye varabilir ki, hukukçu vicdanınız sizi gerçeği söylemeye mecbur eder, ama sonucu açıkça söylemeye diliniz varmaz. Bu özellikle at olduğunuz kapalı çevre içerisinde yapılan bilirkişiliklerde daha da yoğun multivalans ve yıkıcı bir duygudur. Avukatsanız savunma sanatını bilirsiniz, akademisyenseniz idare hukukunu, bu konuda kitap yazmayı ve ders anlatmayı bilirsiniz. Ama bir meslektaşınız hakkında hüküm vermek başka bir şeydir. Hüküm hakimin işidir. O her gün verdiği kararlarla bu duygularla başa çıkarak themis'in kılıcını adil olarak kullanabilir. Bu durumda bilirkişilerin duygu durumu rapora da yansır, hakikatı söylerler ve hükmü hakime bırakırlar. Bilirkişi(ler) de bizce sonucu tevil ederek öyle yapmak istemişlerdir. Onları anlıyorum, ama vardıkları sonucu, bir hukukçu olarak kabul etmiyorum.

Sonuç Olarak: Tüm eleştirilerimize rağmen rapor, hakimin hüküm vermesine yetecek verileri ortaya koymuştur. İstenirse itirazlarımız doğrultusunda bir ek-rapor da alınabilir. Ancak Mahkeme, gerekçeyi dikkate almadan sadece sonuç kısmına itibar edecekse, o vakit her üç bilirkişinin de duruşmaya davet edilerek onlara doğrudan soru yöneltme hakkımızı kullanma olanağının sağlanmasını ve sonucuna göre hüküm kurulmasını talep ediyoruz.

Saygılarımızla,
Av. Fahrettin KAYHAN
Davacı Vekili

EK-1 (Bilirkişi raporu hakkında davacının gözlemleri)

EK-12: KEMAL GÖZLER'İN BİLİRKİŞİ RAPORUNA İTİRAZ DİLEKÇESİ (16 MAYIS 2013)

ANKARA 2. FİKRİ VE SINAİ HAKLAR MAHKEMESİ SAYIN HAKİMLİĞİNE

BİLİRKİŞİ RAPORU HAKKINDA DAVACININ GÖZLEMLERİ

Dosya No: E.2012/49
Davacı: Kemal Gözler
Vekili: Av. Fahrettin Kayhan
Davalılar: 1. Ramazan Çağlayan; 2. Seçkin Yayıncılık
Vekilleri: Av. Kaan Koçali
Dava Konusu: Hukuka Aykırı İktibas Sebebiyle Tecavüzün Refi, Meni ve Tazminat Davası

I. BİLİRKİŞİ RAPORU HAKKINDA GENEL GÖZLEMLER

1. Bilirkişi raporu toplam 22 sayfadır. Raporun ilk 5 sayfası (s.1-5) davanın özetinden ibarettir.

2. Bilirkişi raporunun "Genel Esaslar" başlıklı 5 ilâ 12'nci sayfaları arasındaki 7 sayfalık kısmı, fikir ve sanat eserleri hukukunda iktibas ve iktibas serbestisi şartlarına ilişkin genel bilgiler içermektedir.

3. Bilirkişi raporunda benim iddia ettiği somut alıntı örneklerinin incelenmesine 13'üncü sayfanın ortasından başlanmakta ve 21'nci sayfanın sonuna doğru bitmektedir. Bilirkişi raporunda vakıa tespitinin yapıldığı paragraflar, raporun 13 ilâ 21'inci sayfalarında bulunmaktadır.

II. SOMUT ÖRNEKLER ÜZERİNDEN BİLİRKİŞİNİN YAPTIĞI TESPİTLER

Bilirkişi raporunun 13'üncü sayfasının ikinci ve üçüncü paragrafında aynen şöyle denmektedir:

> Bazı örnekler ise oldukça sorunlu olup, davalının savunmasında ya hiç açıklanmamakta ya da yeterli açıklıkla yer almamakta, cevap verilmemektedir. Bu örnekler, konuya ilişkin diğer örneklerde yapılan açıklamalarla da bağdaşmamaktadır. Davacının dilekçe ekinde sunduğu 276 adet hukuka aykırı iktibas örneği içinde, davalının davacıya atıf yapması gerekirken yapmaması durumuna ilişkin tespit ettiğim örnekler şunlardır;
>
> 8, 9, 14, 25, 43, 44, 59, 60, 63, 64, 65, 73, 80, 87, 96, 103, 127, 142, 148, 152, 155, 160, 161, 162, 167, 168, 169, 170, 177, 190, 214, 222, 223, 226, 229, 231, 237, 239, 243, 247, 248, 254, 257, 259, 264, 269, 272, 273, 274, 276 sayılı örneklerde, davacının kitabından alıntı yapıldığı, ancak kendisine atıf yapılmadığı kanaati oluşmuştur. Diğer örneklerde ise yukarıda da ifade edildiği gibi, davacının iddiaları haklı olsa bile, ancak etik ve nezakete ilişkin bir eleştiri getirilebilir. Bunun ötesinde hukuki bir sorumluluk sonucuna ulaşılamaz.

Görüldüğü gibi bilirkişi raporunda Dava Dilekçesi, Ek-3'te sunduğumuz örneklerden 8, 9, 14, 25, 43, 44, 59, 60, 63, 64, 65, 73, 80, 87, 96, 103, 127, 142, 148, 152, 155, 160, 161, 162, 167, 168, 169, 170, 177, 190, 214, 222, 223, 226, 229, 231, 237, 239, 243, 247, 248, 254, 257, 259, 264, 269, 272, 273, 274, 276 nolu örnekler olmak üzere, **toplam 50 adet örnekte, davalının benim kitabıma atıf yapması gerekirken atıf yapmadığı hususu açıkça tespit edilmiştir.**

Bilirkişi raporunda daha sonra (s.13-21) bu örneklerin her birinde, söz konusu alıntının nasıl benim kitabımdan yapıldığı ve alıntının kaynağının nasıl gösterilmediği açıklanmaktadır. Bilirkişi raporunda somut alıntı örneklerine ilişkin yapılan bütün incelemelerde benim haklı olduğum açıkça tespit edilmiştir.

Ben bilirkişi heyetinin, raporun 13 ilâ 21'inci sayfalarında incelediği 50 örnekte, tamamıyla benim iddialarımı doğruladıktan sonra, niçin son sayfada bir paragraflık sonuç bölümünde benim aleyhime bir sonuca ulaştığını anlamış değilim. Bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'nci sayfaları arasındaki örnekler hakkında bilirkişi değerlendirmeleri okununca sonucun benim lehime olacağı tahmin edilmektedir. Ama nedense sonuç öyle olmuyor.

Diğer yandan belirtmek isteriz ki, bilirkişi raporunda söz konusu örneklerde alıntının kaynağının gösterilmemiş olduğu açıkça tespit edildikten sonra, parantez açıp siyah harflerle davalının savunmasından cümleler alınmıştır. Bu parantez içindeki cümlelerin ne fonksiyon ifa ettiğini anlamış değilim. Bilirkişi heyeti parantez içindeki bu davalının bu savunma cümlelerini almaktadır; ama bundan bilirkişi heyetinin davalının bu savunma cümlelerine hak verdiği sonucu çıkmamaktadır. Bu cümleler, ayrıca bir değerlendirme yapılmaksızın olduğu gibi alınmıştır. Durum böyle olunca parantez içinde siyah harflerle verilen bu cümlelerin ne için verildiği anlaşılamamaktadır. Paragrafların sonuna eklenen bu cümleler önceki cümlelerle açıkça çelişen cümlelerdir. Bu cümleler bilirkişi raporundaki eklendikleri ilgili paragraflara o kadar yabancıdırlar ki, adeta, bilirkişi raporuna sonradan bir başka el tarafından ilave edilmiş gibi durmaktadır. Bu durumu örneklerle göstermek isterim:

Bilirkişi Raporu, Sayfa 13, Son İki Paragraf:

> **8 numaralı örnekte**, davacının bir Fransızca eserden aktardığı 1912 tarihli bir karar, davalının eserinde kaynak gösterilmeksizin doğrudan yer alıyor.
>
> **9 numaralı örnekte**, davacının bir Fransızca eserden aktardığı 1921 tarihli bir karar, davalının eserinde kaynak gösterilmeksizin doğrudan yer alıyor. **(8 ve 9 sayılı örneklere ilişkin olarak davalı, kararların alındığı eserin teknik bir sebeple silindiğini ifade ediyor).**

İlginçtir ki, bilirkişi, Dava Dilekçesi, EK-3'te ileri sürdüğüm iddialarıma hak vererek davalının kaynak göstermeksizin iktibasta bulunduğunu hakkıyla tespit ettikten sonra, sebebi anlaşılamayan bir şekilde paragraf sonunda parantez içinde üstelik siyah harflerle **(8 ve 9 sayılı örneklere ilişkin olarak davalı kararların alındığı eserin teknik bir sebeple silindiğini ifade ediyor)** diye yazıyor. Bilirkişi heyetinin bunu ne için yazdığı anlaşılamamaktadır. Çünkü bilirkişi raporunun bu kısmı iddia ve savunmaların özetlendiği bir kısım değildir. Ayrıca belirtmek isteriz ki, bilirkişi heyeti, bu cümleyi davalının savunmasına hak verdiği için yazıyor ise, bunu yazması yetmez, yazdığı cümlenin içeriğinin de doğru olduğunu göstermesi, yani kaynağı silen teknik sebebin ne olduğunu da göstermesi gerekir.

Dava Dilekçesi, EK-3, Örnek 9'deki verdiğim örneği tekrar vermek isterim:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.52-53:

> Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi 1921 tarihli bir kararında[41], sınaî ve ticarî kamu hizmetlerinin özel hukuka tabi olduğuna ve bunlardan doğan davaların adlî yargının görev alanına girdiğine karar vermiştir.
>
> [41] Tribunal des Conflits, Société commerciale de l'ouest africain, 22.01.1921, RDCE, s.91.

Gözler, *İdare Hukuku Dersleri,* 2010, s.47:

> Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi *Bac d'Eloka* diye bilenen 22 Ocak 1921 tarihli *Société commerciale de l'Ouest africain* kararında, sınaî ve ticarî kamu hizmetlerinin özel hukuka tâbi olduğuna ve bunlardan kaynaklanan uyuşmazlıkların adlî yargının görev alanına girdiğine karar vermiştir[120].
>
> 120. Tribunal des conflits, 22 Ocak 1921, *Société commerciale de l'ouest africain,* RDCE, 1921, s.91 (Long *et al., op. cit.,* s.228).

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın alıntısının altında 41 nolu dipnotta kaynak gösterilmiştir. Eğer altında bir kaynak gösterilmemiş olsaydı belki normalde benim kitabıma bir atıf olduğunu, ama bir teknik sebeple bana atıf olan dipnotun silindiği düşünülebilirdi. Gelgelelim ortada silinen bir dipnot yoktur. Tersine Ramazan Çağlayan'ın 41 nolu dipnotu vardır ve bu dipnotta bana değil, benim atıf yaptığım kaynağa atıf yapılmaktadır. Bu şu anlama gelmektedir ki, 41 nolu dipnotun kendisi dahi benim 120 nolu dipnotumdan alınmadır. Ortada gerçekte Ramazan Çağlayan'ın fiziken görmediği, benim 120 nolu dipnotumdan üzerinden yapılmış bir transit atıf vardır. Davalının benim kitabımdan yaptığı alıntı için bana değil, benim atıf yaptığım kaynağa atıf yapması, benim açımdan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma" durumunu ortaya çıkarır. 41 nolu dipnotta davacıya atıf yapılması gerekirken başka yazara atıf yapılması ise FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme" durumuna vücut verir.

Bu nedenle bilirkişi raporunda, 9 nolu örnekte kaynak göstermeden iktibasta bulunulduğu tespit edildikten sonra, parantez içinde davalının savunmasından bir cümlenin yazılmasının ortada kaynaksız alıntı bulunduğu vakıası üzerinde doğurabileceği bir sonuç yoktur.

Bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'inci sayfaları arasında verilen bütün somut örneklerde önce alıntının nasıl kaynaksız alıntı olduğu mükemmel bir şekilde tespit edilmekte, ama her nedense bu tespit biter bitmez parantez açılıp, siyah harflerle davalının savunmasından cümleler alınmaktadır. Adeta bu parantez içindeki cümleler sanki bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'nci sayfaları arasındaki 50 adet örneğe ilişkin değerlendirmeleri yazan kişiler tarafından değil, başka bir el tarafından ilave edilmiş gibidir. Zira her örneğe ilişkin paragrafta yapılan açıklama ile bu açıklama bittikten sonra parantez içinde siyah harflerle yapılan birbiriyle çelişmektedir. Bir örnek **(Bilirkişi Raporu, s.14, Paragraf 4):**

> **44 numaralı örnekte,** Davacının bir Fransız yazardan yaptığı alıntıda Fransızca karşılığı da bazı kelimeler çıkartılmak suretiyle kullanılmıştır. Davalı da aynı Fransız yazara atıf yapmış, alıntının Fransızca karşılığında ise davacının çıkarttığı ve Fransız yazarda olmayan ancak davacının eklediği kısımları aynen kullanmıştır. Davacı birden fazla yazara atıf yaparak Conseil D'Etat'nın görüşüne atıf yapıyor. Davalı bu yazarlardan sadece birine Chapu'nün eserine yer veriyor. Ancak Chapus'de yer alan Fransızca cümle bu şekilde değil.[2] **(Davalı burada benzer kelimelerle bir cümle çevirisi olduğunu ve hak ihlalinin söz konusu olamayacağını ifade etmektedir.)**

Dikkat edileceği gibi önce davalının benim kitabımdan kaynak göstermeksizin iktibas yaptığı tespit edilmekte ve hatta davalının atıf yaptığı yazarda öyle bir cümle olmadığı dahi açıkça vurgulanmakta, ama ne ilâhî hikmetse, bu tespit bittikten sonra parantez açılıp, siyah harflerle **(Davalı burada benzer kelimelerle bir cümle çevirisi olduğu ve hak ihlalinin söz konusu olamayacağını ifade etmektedir)** diye yazılmaktadır. Oysa bir cümle önce, davalının çevirdiğini iddia ettiği cümlenin Fransız yazarda olmadığı belirtiliyor. Makul ve mantıklı bir kişi, davalının çevirdiğini iddia ettiği cümle atıf yaptığı Fransız yazarda yok diye yazdıktan sonra, bunun tam aksi bir cümleyi parantez içinde niye yazar? Bu husus bize, raporun yazıldıktan sonra, bu parantez içinde siyah cümlelerin daha sonradan ilave edildiğini düşündürmektedir.

Bir örnek daha **(Bilirkişi Raporu, s.15, Paragraf 2):**

60 numaralı örnekte, Davacının bir başka yazardan aktardığı Danıştay kararı, aynı bölümü ile davalının eserinde gerek davacının ve gerekse davacının alıntı yaptığı yazar zikredilmeksizin aynen alınmış; kararda geçen bir ifade davacının yaptığı şekilde dip notta aynı ifadeyle eleştirilmiştir. Kararın aynı cümlelerinin alınması, tırnak içindeki vurgular dahil aynı şekilde eleştirilmesi, davacının eserinden yararlanılmaksızın olabilecek bir şey değildir. **(Davalı savunmasında, benzer durumlarda, kararı görmediği hallerde ilgili yazarlara atıf yaptığını, burada ise kararı gördüğü için atfa gerek duymadığını ifade etmektedir.)**

Görüldüğü gibi bilirkişi raporunda önce davalının benim kitabımdan kaynak göstermeksizin alıntı yaptığı tespit etmektedir. Haklı olarak raporda, *"kararın aynı cümlelerinin alınması, tırnak içinde vurgular dâhil aynı şekilde eleştirilmesi, davacının eserinden yararlanılmaksızın olabilecek şey değildir"* diye yazılmaktadır. Bu cümleyi yazdıktan sonra, bilirkişi heyetinin parantez açıp, siyah harflerle "davalı savunmasında benzer durumlarda, kararı görmediği hallerde ilgili yazarlara atıf yaptığını burada ise kararı gördüğü için atfa gerek duymadığını ifade etmektedir" diye yazması anlaşılacak bir şey değildir. Önceki cümlede "davacının eserinden yararlanılmaksızın olabilecek bir şey değildir" diye yazan bilirkişi heyeti, nasıl olup da, izleyen cümlede davalının savunmasından alıntı yapma gereğini duymaktadır? Bu parantez içinde siyah harflerle dizilmiş cümlelerin bu paragraflara ilave edilmesi, bize, bilirkişinin davalıyı koruma saikiyle hareket ettiğini düşündürtmektedir.

Böyle bir saikle hareket etmiş olsa bile, bilirkişi heyeti bu parantez içinde siyah harfle yazılmış cümlelerde davalının iddiasını aktarmakla kalmakta, ona hak veren bir değerlendirme yapmamaktadır. Bu nedenle, parantez açıp siyah harflerle davalının savunmasından alınan cümlelerin, somut alıntı örneklerine ilişkin bilirkişi raporunda yapılan tespitler üzerinde bir etki doğurması mümkün değildir. Ben, parantez içinde siyah harflerle dizilen davalının savunmasından alınan cümleleri görmeden bilirkişi raporunu okumak gerektiğini düşünüyorum.

Bilirkişi raporunun 13 ile 21'nci sayfalar arasında yer alan 50 adet örnek üzerinden yapılan tespitlerin benim iddialarımı doğruladığını düşünüyor ve özellikle bilirkişi raporunda bulunan şu tespitlerin altını çizmek istiyorum:

Bilirkişi Raporu, Sayfa 15, Paragraf 3:

63 numaralı örnekte, yetki devrine ilişkin değerlendirmeler söz konusudur. Yetkiyi devreden veya devredilen kişinin değişmesi durumunda yetki devrinin sona ermeyeceği, bakan-müsteşar örneği verilerek her iki yazar tarafından ifade ediliyor. Bu husus öğretide herkes tarafından kabul edilen bir sonuç değildir. Farklı görüşler de mevcuttur. Dolayısıyla aynı sonucun, aynı örnekle ifade edilmesi olağan değil.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 15, Paragraf 4:

64 numaralı örnekte, yetki devrine ilişkin bir Danıştay kararının aynı bölümleri davacı ve davalı tarafından kullanılıyor ve aynı üslupla eleştiriliyor. Davacı başka yazarlardan kararın bir paragrafını alıntılayarak ve "*Danıştay Beşinci Dairesinin bu kararı haliyle yanlıştır*" diyerek eleştirmiş ve Danıştay Beşinci Dairesinin "*bu hatanın farkına vararak*" karar düzeltme aşamasında kararını düzelttiğini belirtmiş; davalı da kararın aynı paragrafını alarak "*Danıştay'ın bu kararı haliyle yanlıştır*" dedikten sonra "*Danıştay Beşinci Dairesi, bu yanlışı karar düzeltme aşamasında fark ederek kararını düzeltmiştir*" demektedir. Kararın aynı cümlelerinden alıntı yapılması ve eleştirilerin de aynı cümleler ve kurgu ile yapılması olağan değildir.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 15, Paragraf 5:

65 numaralı örnekte, Vekâlet ve Vekâletin Türleri, benzer cümleler ve aynı ayırım esas alınarak her iki eserde de yer almaktadır. Davacı Fransızca eserlerde yer alan *vekalet verme (suppléance) ve vekaleten atama (İntérim)* ayırımını Türk hukukunda ilk kez kendisinin kullandığını ifade etmektedir. Esasında mevzuattaki düzenlemelerden hareketle aynı sonuca ulaşılabilmekle beraber, *vekalet verme* ve *vekaleten atama* şeklindeki tespit, konunun anlatımı içinde bir şekilde belirtilse bile başlıklar ile böyle bir ayırım, Türk İdare Hukuku eserlerinde yer almamaktadır. Davalının aynı başlıkları kullanması çok da olağan değil. Doğrudan kendisi tarafından böyle bir ayırım mevzuat düzenlemelerinden hareketle yapılmış olsa bile, aynı ayırımı daha önce kullanan bir yazar mevcut ise bu yazara da atıf gerekir. Üstelik bu yazar, eserde en fazla atıf yapılan bir eser ise bu durum kaçınılmazdır.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 16, Paragraf 2:

79 ve 80 numaralı örnekte, Yetki gaspı konusu benzer cümlelerle açıklanmaktadır. Konu açıklanırken davacı dipnotta Kemal Sunal'ın bir filmini örnek göstererek açıklamada bulunmaktadır. Davalı da aynı bağlamda dipnotta Kemal Sunal'ın aynı filmini örnek olarak benzer kelimelerle vermektedir. Bu durum olağan değildir. **(Davalı savunmasında derslerde bu örneği hep verdiğini belirtmektedir.)**

Bilirkişi Raporu, Sayfa 16, Paragraf 3:

87 numaralı örnekte, Davacı tarafından "*Çelişme Usulü (Savunma Hakkı)*" başlığı, davalının eserinde de "*Çelişme Usulü (Savunma Hakkı)*" başlığı ile yer alıyor. Bu bölümde davacıya da atıf yapılıyor. Bununla birlikte konuya ilişkin İdare Hukuku alanıyla ilgili olmayan bir kitaba, Nurullah Kunter'in Ceza Muhakemesi Hukuku adlı eserinin 1986 baskısına, davacı tarafından bir atıf yapılıyor. Davalı da aynı eserin aynı tarihli baskısına ve sayfasına davacıdan naklen alındığını ifade etmeksizin atıf yapıyor. Bilinen, yaygın bir eserin aynı baskısına atıf yapılması olağan olmakla birlikte; özellikle çok baskı yapan kitapların, uzun yıllar sonra geçmişteki bir baskısına ve sayfasına her iki eserde de atıf yapılması şaşırtıcıdır. Bu durum uyuşmazlık konusu kitapta zaman zaman görülmektedir. Davalı bu kitapların kendisinde olduğunu beyan ediyor. Hiç şüphesiz bu beyana saygı duyulması gerekir. Zira söz konusu kitaplar hemen herkeste bulunan ders kitabı niteliğinde olan eserlerdir. Bununla birlikte çok baskı yapan ve günümüzde de daha yeni tarihli baskıları bulunan kitapların, neredeyse 25 yıl önceki baskısına, her iki yazar tarafından da atıf yapılması hususu, bilirkişilerden ziyade mahkemenin takdir edeceği bir hususdur. Aynı durum, mesela **242 sayılı örnekte** Fikret Eren'in Borçlar Hukuku kitabına yapılan atıfta da söz konusudur. Çok sayıda Borçlar Hukuku kitabı mevcutken her iki yazarın da aynı yazarın eski tarihli (1998 baskısı) kitabının aynı sayfalarına atıf yapması söz konusudur. Gerek Kunter'in ve gerekse Eren'in eserlerinin idare hukuku ile ilgili eserler olmaması sebebiyle, her iki yazar tarafından da aynı bağlamda ve aynı konularda kullanılması olağan değildir.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 16, Paragraf 3:

96 numaralı örnekte, Davacı tarafından Auby-Drago'nun eserine atıf yapılarak kurulan bir cümle, aynı kelimelerle davalının eserinde yer alıyor. Orijinal Fransızca cümlenin tercümesi dahi olmayan, tamamen serbest bir değerlendirme cümlesinin davacı zikredilmeksizin kullanılması uygun değildir.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 17, Paragraf 1:

99, 101-105 numaralı örneklerde, Bu örneklerde davacıya hiç atıf yapılmamıştır. Bununla birlikte davacıdan farklı tek bir örnek ve karar mevcut değildir. Davacının kullandığı kararlar aynı sıra içinde aynı bölümlerle yer almaktadır. Mahkeme kararları kamuya ait olmakla birlikte, kararların aynı bölümlerinin aynı bağlam içinde sıralanması normal değil. Ayrıca, diğer bölümlerde, davacı ile birlikte atıf yapılan yabancı yazarların yanında davacının da eseri zikredilmiş olmakla beraber, davacının eserinden normalin üstünde sayılabilecek bir yararlanmada tek atıf olmaması olağan değil. Bu örneklerde davacının eserinden farklı tek bir açıklama veya mahkeme kararı mevcut değildir.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 17, Paragraf 2:

127 numaralı örnekte, Kamu yararı ile özel yararın birleşmesine ilişkin her iki yazar da aynı örneği vererek, benzer kelimelerle konuyu açıklıyor. Birçok örnek vermek mümkün iken her iki yazarın da aynı örneği vermesi olağan değil.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 17, Paragraf 3:

137 numaralı örnekte, Davacının eseri ile birlikte, Vedel-Delvolvé'nin eserine de atıf yapılıyor. Ancak yabancı eser davacıdan naklen yapılan bir alıntı olmayıp, daha önce davacıya da atıf yapılan örneklerde olduğu gibi, davacı ile birlikte hatta ondan önce yapılan bir atıf şeklinde. Yabancı atfın orijinali kontrol edilmeksizin, davacının eserinden alındığı anlaşılıyor. Zira davacı sayfayı 433 yerine sehven 233 olarak yazmış. Yabancı eserden alıntı, davalının eserinde de sayfa 233 şeklinde yer alıyor.

Daha ne diyeyim? Bilirkişi raporunda benim iddiam olduğu gibi kabul ediliyor. Zaten davacının yaptığı maddî hatanın dahi davalı tarafından aktarılmış olması intihalin tartışılmaz kanıtıdır. Böyle su götürmez bir tespit yaptıktan sonra, nasıl olup da davalı lehine sonuç çıkarabildiği merak konusudur.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 17, Paragraf 4:

142 numaralı örnekte, 137 numaralı örnekte olduğu gibi, davacı yabancı bir esere atıf yaparken, atıf yapılan yazarın adını sehven yanlış yazıyor. Davalı da dipnotunda aynı yazara aynı hatalı yazılış ile atıf yapıyor. **(Davalı bu konuda bir açıklama yapmıyor.)**

Bilirkişi Raporu, Sayfa 17, Paragraf 5:

148 numaralı örnekte, "İdarenin Sorumluluğunun Özerkliği" başlığı ve açıklamalar davacının kitabı ile davalının kitabında neredeyse tamamen aynı şekilde yer almaktadır. Davacıya sadece bir kez atıf yapılmış ve davacının Fransızca bir paragrafının tercümesi kendisine atıf yapılmaksızın aynen kullanılmış ve dipnotta Fransızca paragraf davacının eserinde olduğu gibi orijinal dilinde aynen alıntılanmış.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 17, San Paragraf, Sayfa 18, Paragraf 1:

152 numaralı örnekte, Her iki yazar da René Chapus'nün eserine atıf yaparak aynı şekilde tırnak içinde bir cümle kuruyor. "La faute est un manquement a un obligation préexistante" cümlesi her iki yazar tarafından "Kusur, mevcut bir ödevin yerine getirilmesindeki eksikliktir." Şeklinde tercüme ediliyor. Kısa bir cümle olmakla birlikte, aynı kelimelerle çevrilmesi mümkün değil. Üstelik davalı savunmasında: "*Manquement:Kusur, Obligation:ödev, préexistante: var olan, mevcut. Burada yapılan bu ifadenin çevirisinden ibarettir.*" Demektedir. Bu durumda cümlede geçen "*eksikliktir*" kelimesi hangisidir? Ayrıca préexistante: var olan, mevcut olan ise "existant(e)" ne demektir? Cümledeki "Faute" kelimesi nasıl çevrilecektir? Görüldüğü üzere davacı tarafından yapılan bir serbest çeviri mevcuttur, davalı ise bu tercümeyi aynen kullanmaktadır.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 18, Paragraf 4:

161 numaralı örnekte, Davacının eserinde kullandığı Danıştay'ın 1996 ve 1995 tarihli iki kararı, davalı tarafından aynı sıra ile kararların aynı paragrafı alınmak suretiyle ve davacının yaptığı değerlendirmeler ile birlikte kullanılmıştır. Böyle bir tesadüf olması mümkün değildir.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 18, Paragraf 5:

162 numaralı örnekte, Davacı tarafından kullanılan cümle, tırnak içindeki vurgu dâhil, aynı şekildedir. Bu vurgu, alıntı yapılan Fransızca kaynakta mevcut değildir.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 18, Paragraf 6:

167 numaralı örnekte, Aynı cümle, aynı tırnak içindeki vurgu ve Fransızca karşılığı ile ve aynı yabancı yazarlara atıf ile iki yazarda da yer almaktadır.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 18, Paragraf 7:

169 numaralı örnekte, Özel hukukta ve idare hukukunda kusur karşılaştırması aynı vurgularla ve benzer cümlelerle her iki yazarda da yer almaktadır. **(Davalı savunmasında, bilinen bir husus olduğu için atfa gerek duymadığını ifade etmektedir.)** (Bilinen bir hususun aynı kelimelerle ifade edilmesi olağan değil)

Bilirkişi Raporu, Sayfa 18, Son Paragraf, Sayfa 19, İlk Paragraf:

170 numaralı örnekte, Ağır kusur kavramı, her iki yazarda da Chapus'nün eserinden yararlanılarak açıklanmıştır. Ancak her iki eserde de aynı cümleler ile anlatım söz konusudur. Ayrıca, davacıda tırnak içinde italik olarak verilen tanım aynı şekilde ve içerikte davalıda da yer almaktadır. Davalı, (Ağır kusur, basit kusurdan daha ağır bir kusurdur) ibaresinin Fransızca, "La faute lourde est une faute qui est plus grave que la faute simple" cümlesinin tercümesi olduğunu ifade etmektedir. Kısa bir cümlenin aynı kelimelerle tercüme edilmesi mümkün olmakla beraber, örnekte "grave" kelimesinin "ağır" şeklinde her iki yazarca da tercüme edilmesi kanaatimce mümkün değildir. Bu kelimenin ilk karşılıkları olan ibareler yerine, altıncı, yedinci sırada zikredilebilecek "ağır" kelimesi ile tercümesi olağan değil. Kaldı ki cümlede "lourde" kelimesi de ağır anlamına gelmektedir. Dolayısıyla "grave" için *ciddi, önemli* vb karşılıklar ilk akla gelen daha makul görülebilecek karşılıklardır. Benzer durum 172. örnekte de söz konusudur. 221. örnekte de tercüme aynı kelimelerle ve vurguyla yapılıyor.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 19, Paragraf 2:

177 numaralı örnekte, Davacının kullandığı cümle tırnak içindeki vurguları ile birlikte aynen davalının eserinde de mevcuttur. Her iki yazar da yabancı yazara atıf yapmaktadır.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 19, Paragraf 4:

214 numaralı örnekte, sosyal olaylarda kusursuz sorumluluğun şartları, her iki eserde de aynı sıra ve örneklerle açıklanmıştır. Her iki yazarın da aynı yazarlara atıf yapması sebebiyle bu benzerlik makul olabilir. Ancak cümle yapılarının ve vurgularının aynı olması ve davacının tırnak ve parantez içine aldığı kelimelerin ve Fransızca karşılıkları verilen kelimelerin de aynı olması olağan değildir. Bu benzerliğin davacının eserinde yararlanılmaksızın meydana gelmesi imkansızdır.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 19, Paragraf 5:

222 ve 223 numaralı örneklerde, Davacı ve davalı aynı yazara atıf yaparak açıklama yapıyor. Ancak davacının parantez içinde Fransızca karşılıklarını verdiği Türkçe kelimeler aynı. Üstelik davacı tarafından karşılığı Türkçede aynı olan kelimenin de Fransızca karşılığı verilmiş, anlaşılmaz şekilde davalı da aynı kelimenin karşısına parantez içinde Fransızca karşılık yazmış: "anormal (*anormal*)". (Tırnak ve parantez içi italik form bile aynı). 223 numaralı örnekte de "kişiye (cana) değil" vurgusu aynı şekilde yer almaktadır. (Davalı bu ibarenin yer aldığı cümlede davacıdan farklı bir yazara atıf yapmıştır).

Bilirkişi Raporu, Sayfa 19, Son Paragraf:

226 numaralı örnekte, Bu örnekte de davacının tercümesinin kullanıldığı, aynı vurguların yapıldığı görülmektedir. Her iki yazar da "dağ buzulu"nun Fransızca karşılığını vermektedir. Hukuki olmayan bir terimin karşılığının hem davacı hem de davalı tarafından verilmesi olağan değil. Aynı durum aşağıda da ifade edileceği üzere, 206 ve 239 numaralı örneklerde de mevcut.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 20, Paragraf 1:

229 numaralı örnekte, "yargı faaliyetlerinden dolayı devletin sorumsuzluğu ilkesi" her iki yazarda da aynı şekilde yer alıyor. Davacının kullandığı bu cümle aynı şekilde davalının eserinde yer alıyor. Davalı bunun kısa bir cümlenin tercümesi olduğunu ifade ediyor. Bununla birlikte aynı kelimelerle aynı tercümenin yapılması ve aynı vurgu ile her iki eserde yer alması söz konusudur ve olağan değildir.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 20, Paragraf 3:

237 numaralı örnekte, Bu örnekte davacının ibaresinin aynen yer alması, konunun aynı kelimelerle ifadesi çok zor bir ihtimal.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 20, Paragraf 4:

239 numaralı örnekte, Bu örnekte de davacının verdiği örnekler davalı da aynen yer alıyor. Hiç şüphesiz her iki eserde de yararlanılan Fransızca kaynaklar aynı olduğu için benzer örnekler yer alabilir. Ancak burada da davacının Fransızca karşılığını verdiği kelimenin Fransızca karşılığı verilmiş. Üstelik hukuki bir ibare, kavram da söz konusu değil: Şans kaybı "*Perte d'une chance*" . Aynı eleştiriyi başka örnekler için de yapmak mümkündür. Mesela, **206 numaralı örnekte**, davacı göz yaşartıcı bomba'nın Fransızca karşılığını veriyor (*grenades lacrymogene*). Aynı kelimenin karşılığı davalı tarafından da veriliyor. Doğrudan hukuki olmayan kavramların yabancı dildeki karşılıklarının her iki eserde de yer alması olağan değildir.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 20, Paragraf 6:

244, 245, 246, 247 ve 263 numaralı örneklerde, Davacıya atıf yapılmakla birlikte, aşırı bir yararlanma, yetersiz atıf eleştirisi yapılabilir.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 20, Paragraf 6:

248, 254, 257, 259, 264, 268 ve 272 numaralı örneklerde, Bu örneklerde ise hiç atıf yapılmamıştır. Ancak yukarıda başka örneklerde olduğu gibi burada da, davacının Fransızca karşılığını verdiği kelimelerin davalı tarafından da Fransızca karşılığı verilmiştir. Ayrıca 259 numaralı örnekte, tercümenin her iki eserde de aynı kelimelerle, aynı dizilişle ve aynı vurgu ile yapılması mümkün değil.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 20, Son Paragraf, Sayfa 21, İlk Paragraf:

273 numaralı örnekte, Davacı yokluk kavramının kullanımındaki yanlışlığını vurgulamakta ve eskiden kullanılmakta olan keenlemyekün kelimesi ile karşılaştırmakta, kelimenin karşılığını Ferit Devellioğlunun Osmanlıca-Türkçe sözlüğünün 1984 baskısından yararlanarak vermektedir. Davalı eserinin dipnotunda aynı kelimelerle konuyu açıklamakta ve sözlüğün aynı baskısına atıf yapmaktadır. Kanımca bu örnek, atıf yapılması gerektiği halde yapılmaması örnekleri içinde ilk sırada yer alabilir. Davacı şu ifadeleri kullanmaktadır:

"Keza Türk Hukukunda da eskiden bu konuda bir karışıklık yoktu. Çok ağır sakatlıklarla malul işlemlerin karşılaşacağı müeyyideyi ifade etmek için "keenlemyekün" terimi kullanılıyordu ve bu terim "sanki yokmuş", "hiç yokmuş", "hiç olmamış gibi" anlamlarına gelmekteydi (Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara Aydın Kitabevi, 1984, s.601). Ancak bu keenlemyekün tabiri öz Türkçeciler tarafından eskimiş bulunmuş ve onun yerine "yokluk" diye bir karşılık bulunmuştur. Maalesef bu karşılık da öz Türkçecilerin bulduğu pek çok karşılık gibi anlam bakımından yanlıştır".

Aynı konuya ilişkin davalı tarafından dipnotta verilen cümle ise şu şekildedir;

"Hukukumuzda eskiden, bu tür işlemler için "keenlemyekün" tabiri kullanılırdı ve "hiç olmamış, hiç yokmuş gibi" anlamına gelirdi (DEVERLİOĞLU, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklöpedik Lügat, Ankara 1984, s.601). Maalesef bu kavram terk edilerek yerine "yokluk" kelimesi kullanılarak karışıklığa neden olunmuştur."

Bilirkişi raporunda yukarıda aldığımız örnekler benzeri 50 örnek üzerinden tamamıyla benim iddialarımı doğrular nitelikte tespitler yaptıktan sonra nasıl olup da şu sonuca ulaşıldığını anlamış değilim:

Bilirkişi Raporu, Sayfa 21, Son Paragraf, Sayfa 22, İlk Paragraf:

SONUÇ:

Davalının eserindeki üslup, konuların incelenmesi ve verilen örnekler bakımından, akademik anlamda bir kısım eleştiriler getirilmesi mümkün olmakla birlikte; eserin tümü bakımından yapılan değerlendirmede, FSEK kapsamında iktibas sınırlarının aşıldığı, yanlış ve yetersiz atıf yapıldığı sonucuna ulaşmak mümkün görülmemektedir. Davalının yukarıda eleştirisi yapılan alıntılarının, eserin tümü bakımından değerlendirilmesi ve bu suretle bir sonuca ulaşılması gerekmektedir. Fransızca bilen davalının eserini oluşturur iken aynı Fransızca kaynaklara başvurması, kendi ifadesi ile uzun yıllar davacının kitabını ders kitabı olarak okutması sebepleri ile her iki eserdeki üslubun oldukça benzemesi sonucunun ortaya çıktığı kanaatine

ulaşılmıştır. Örneklere varıncaya kadar davacının eserine bağlı kalmak, bağımsız örnek geliştirmek veya bulmak yerine davacının bulduğu örneklere ve yaralandığı mahkeme kararlarına, velev ki bizzat görerek, aynı kararları okuyarak atıf yapmak akademik anlamda yadırganacak bir husus olmakla birlikte, kanaatimizce FSEK kapsamında hukuka aykırılık şartlarını taşımamaktadır. Davacının, kendisine atıf yapılan durumlarda kendisi ile birlikte başka yazarlara da atıf yapılması ve bu suretle kendi isminin gizlendiği veya gölgelendiği şeklindeki iddiaları ise tarafımızdan, kendine özgü bir iktibas anlayışı geliştirilmesi şeklinde değerlendirilmiştir. Bu hususlar akademik bir eleştirinin ötesine geçemez ve hukuki sorumluluk doğurması kabul edilemez. Bu çerçevede, davalı tarafından davacının eserinden yapılan ve yukarıda eleştirisi yapılan alıntı ve atıfların, eserin bütünlüğü içinde FSEK. Kapsamında bir ihlal boyutlarında olmadığı ve Kanunun 35. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği düşüncesinde olduğumuzu, takdiri mahkemeye ait olmak üzere saygı ile sunarız.

50 adet örnek üzerinden davalının kaynaksız alıntı yaptığını en açık ifadelerle tespit eden bir bilirkişi heyetinin bu 50 adet tespitten sonra nasıl olup da böyle bir sonuca ulaştığı merak konusudur. Bilirkişi raporundaki "Sonuç" başlıklı paragraf, bu paragraftan önce gelen 50 paragraflar ile tam bir tezat içindedir. Bilirkişi raporundaki bu sonuç paragrafındaki her cümleyi ayrıca değerlendirmek isteriz:

III. BİLİRKİŞİ RAPORUNUN "SONUÇ" KISMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Burada bilirkişi raporunun "Sonuç" paragrafı cümle cümle şu şekilde değerlendirilebilir:

A. BİRİNCİ CÜMLENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bilirkişi raporunun sonuç bölümündeki birinci cümle şöyledir:

> "Davalının eserindeki üsluh, konuların incelenmesi ve verilen örnekler bakımından, akademik anlamda bir kısım eleştiriler getirilmesi mümkün olmakla birlikte; eserin tümü bakımından yapılan değerlendirmede, FSEK kapsamında iktibas sınırlarının aşıldığı, yanlış ve yetersiz atıf yapıldığı sonucuna ulaşmak mümkün görülmektedir" (Bilirkişi Raporu, s.21).

Bilirkişi heyeti, hiç olmazsa, davalının kitabında, "konuların incelenmesi ve verilen örnekler bakımından", "*akademik anlamda*" usûlsüzlükler olduğu vakıasını kabul etmektedir. Demek ki, bilirkişi heyetine göre *"akademik anlamda" alıntı şartları* başka, *FSEK, m.35 anlamında alıntı şartları* başkadır. Bilirkişi heyetinden bu ilginç teoriyi açıklamasını beklerdik. Bizim bildiğimiz kadarıyla akademik âlemde bilinen alıntı şartları, FSEK, m.35'teki şartlardan farklı değildir. FSEK, m.35'e göre de, akademik alıntı ve atıf kurallarına göre de, alıntının belli olacak şekilde yapılması ve kaynağının gösterilmesi gerekir. Üstelik FSEK, m.35/son'da kaynağı nasıl gösterilmesi gerektiği dahi "iktibas hususunda kullanılan eserin ve eser sahibinin

adından başka bu kısmın alındığı yer belirtilir" denerek belirtilmiştir. Şimdi sormak isterim: "Akademik anlamda" alıntı kuralları, bundan farklı mıdır? Eğer farklı değilse, bilirkişi heyetinin, davalının kitabında, "konuların incelenmesi ve verilen örnekler bakımından", "*akademik anlamda*" usulsüzlükler olduğunu kabul etmesi, aynı zamanda davalının kitabında FSEK, m.35'e aykırılıklar olduğu anlamına da gelir.

Kaynak göstermenin FSEK'e göre ayrı kuralları, akademik etiğe göre ayrı kuralları yoktur. Nitekim Profesör Ünal Tekinalp, açıkça

> "kaynak göstermeme veya kaynağı gereği gibi (*yani bilimsel etiğe uyacak şekilde*) belirtmeme ya da yeteri kadar gönderme yapmama intihal olarak nitelendirilebilir"[1]

diye yazmaktadır. Dikkat edileceği üzere, Profesör Tekinalp, "kaynak göstermeme veya kaynağı gereği gibi belirtememeyi", "kaynağı *bilimsel etiğe uyacak şekilde* belirtmeme" olarak tanımlamıştır. Bu şu anlama gelir ki, kaynağı bilimsel etiğe uyacak şekilde belirtilmemesi, FSEK anlamında kaynak göstermeme veya kaynağı gereği gibi göstermeme durumunu oluşturur.

Bilirkişi raporunda, davalının yaptığı usûlsüz alıntıların akademik kurallara aykırı olduğunun tespit edilmesi, ama bu aykırılıkların "hukuka aykırılık" oluşturmadığını yazılması, bilirkişinin bizim iddialarımızın doğruluğunu "**tevil yoluyla tespit**" ettiği anlamına gelir. Bilirkişi vakıayı tespit ediyor, vakıayı hukuka aykırılık olarak değil, akademik kurallara aykırılık olarak vasıflandırıyor. Bilirkişinin görevi vakıaların hukukî *tavsifini* yapmak değil, vakıaları *tespit* etmekten ibarettir. Kaynaksız alıntının hukuka aykırılık oluşturup oluşturmadığına bilirkişi heyeti değil, Mahkemeniz karar verecektir.

Bilirkişi raporunun 13'üncü sayfasının üçüncü paragrafında şöyle denmektedir:

> 8, 9, 14, 25, 43, 44, 59, 60, 63, 64, 65, 73, 80, 87, 96, 103, 127, 142, 148, 152, 155, 160, 161, 162, 167, 168, 169, 170, 177, 190, 214, 222, 223, 226, 229, 231, 237, 239, 243, 247, 248, 254, 257, 259, 264, 269, 272, 273, 274, 276 sayılı örneklerde, davacının kitabından alıntı yapıldığı, ancak kendisine atıf yapılmadığı kanaati oluşmuştur. Diğer örneklerde ise yukarıda da ifade edildiği gibi, davacının iddiaları haklı olsa bile, ancak etik ve nezakete ilişkin bir eleştiri getirilebilir. Bunun ötesinde hukuki bir sorumluluk sonucuna ulaşılamaz.

Görüldüğü gibi bilirkişi heyeti 50 adet örnekte benim kitabımdan kaynak gösterilmeden alıntı yapıldığını açıkça kabul etmektedir. Bilirkişi heyeti, "*diğer örnekler de ise … davacının iddiaları haklı olsa bile, ancak etik ve nezakete ilişkin bir eleştiri getirilebilir"* diye yazmaktadır. Böylece bilirkişi heyeti, *tevil yoluyla benim iddialarımın doğruluğunu kabul etmekte*dir. Bu şu

1. Ünal Tekinalp, *Fikrî Mülkiyet Hukuku,* İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2012,s.157. İtalikler bana ait.

anlama gelir ki, benim iddia ettiğim maddî vakıalar bilirkişinin tespitiyle ispatlanmıştır. İddia ettiğimi vakıaların "etik ve nezakete mi aykırı olduğu", yoksa "FSEK'e mi aykırı olduğunu" takdir, yani vakıanın hukukî tavsifini yapma bilirkişinin görevi değil, Mahkemenizin görevidir.

B. İKİNCİ CÜMLENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bilirkişi raporunun sonuç bölümündeki ikinci cümle şöyledir:

> "Davalının yukarıda eleştirisi yapılan alıntılarının, eserin tümü bakımından değerlendirilmesi ve bu suretle bir sonuca ulaşılması gerekmektedir" (Bilirkişi Raporu, s.21).

Görüldüğü gibi bilirkişi heyeti, davalının kitabımızdan kaynaksız alıntı yaptığı iddiamız karşısında, "*eserin tümü bakımından değerlendirilmesi ve bu surette bir sonuca ulaşılması gerekmektedir*" diye yazmaktadır. Bu argüman (FSEK, m.71/1, b.3) "kaynaksız alıntı yapmak" suçunun (ki bu suç bu dava bakımından aynı zamanda haksız fiil oluşturur) tanımıyla tezat teşkil eden ve dolayısıyla "kaynaksız alıntı yapmak" suçunun ve haksız fiilinin oluşumu üzerinde bir etkisi olamayacak bir argümandır. Zira, **"kaynaksız alıntı" suçunun oluşması için, kitabın baştan sona kaynağı gösterilmemiş alıntılarla yazılmış olması şart değildir.** Alıntı kısmen de olabilir. Kısmen yapılmış bir alıntı da FSEK anlamında bir "iktibas"tır ve bu "iktibas"ın kaynağının gösterilmesi gerekir. Nitekim Ünal Tekinalp, "eserin tümünün değil de *bazı bölümlerin*, pasajların, ezgilerin veya *anlatımın*, eser sahibinin adı zikredilmeksizin alınması da aşırmadır" diye yazmaktadır[2].

Burada belirtmek isterim ki, davalı Ramazan Çağlayan da "*İlim ve Edebiyat Eserlerinde İktibas ve İntihâl Üzerine*" başlıklı makalesinde,

> "FSEK'nun öngördüğü koruma eserin tamamı kadar, eserin parçalarına da şamildir (m.13/II). Bu sebeple, eserin *belli bir parçasından* yararlanırken de kaynak gösterilmesi zorunludur. Aksi halde intihal oluşur"[3].

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'a göre de "eserin tamamında" değil, sadece "*belli bir parçasından*" kaynak gösterilmemesi "intihal" suçuna vücut verir. Dahası Ramazan Çağlayan aynı makalesinde intihale şu örneği vermektedir:

> "- Bir öğretim elemanı yazdığı eserde, başkasına ait eserden kısım kısım yararlanmış, fakat *bazı yerlerde usulüne uygun kaynak göstermiş, bazı yerlerde ise göstermemiştir. Yine de intihal suçu oluşur*"[4].

---

2. *Ibid.*
3. Ramazan Çağlayan, "İlim ve Edebiyat Eserlerinde İktibas ve İntihâl Üzerine", *E-Akademi: Hukuk Ekonomi, Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi,* Nisan 2008, Sayı 74, http://www.e-akademi.org/makaleler/rcaglayan-1.htm, paragraf 99.
4. *Ibid.,* pararaf 143.

Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 29 Ocak 2003 tarih ve K.2003/37 sayılı kararı ile intihalin "*tam veya kısmî nitelikte*" olabileceğine karar vermiştir[5].

Bu nedenlerle bilirkişi raporunda, kaynaksız alıntı fiilinin olup olmadığı tespit edilirken, eserin tümümün değerlendirilmesine gerek yoktur. Zira, serin tümünde değil, sadece bazı kısımlarında kaynak gösterilmemiş olsa bile ortaya "kaynaksız alıntı yapma" suçu ve haksız fiili çıkar.

Bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'inci sayfaları arasında verilen **50 adet örnekte, davalının benim kitabımdan kaynak göstermeksizin alıntı yaptığı hususu tespit edilmiştir**. Bu sayı sonuca varmak için yeterli değil de nedir? 50 adet örnek kaynaksız alıntı iddiasının ispatına yeterli olmayacak ise kaç örnek yeterli olacaktır?

İlginçtir ki, bilirkişi raporunda tartışılan somut örneklerin birinde dahi, davalının savunmasına hak verilmemiştir. Bütün somut alıntı örnekleri incelemesinde söz konusu alıntının hukuka aykırı olduğu tespit edilmiştir. *Somut örneklerden birisinde dahi* aksi bir tespit yoktur. Bilirkişi raporunda somut örnekler söz konusu olduğunda davalı lehine bir tespit yok iken, somut örnekler bittikten sonra, bir paragraflık sonuç kısmında, soyut, genel, mesnetsiz ifadelerle davalıya hak verilmesinin sebebi anlaşılamamaktadır.

C. ÜÇÜNCÜ CÜMLENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bilirkişi raporunun sonuç paragrafının üçüncü cümlesi şöyledir:

> "Fransızca bilen davalının eserini oluşturur iken aynı Fransızca kaynaklara başvurması, kendi ifadesi ile uzun yıllar davacının kitabını ders kitabı olarak okutması sebepleri ile her iki eserdeki üslubun oldukça benzemesi sonucunun ortaya çıktığı kanaatine ulaşılmıştır" (Bilirkişi Raporu, s.21)

Bu cümlede tam üç ayrı hata vardır:

1. Birinci Hata: Bu Davanın Konusu, Davalının Kitabının Üslûbunun Benim Kitabımın Üslûbuma Benzediği İddiasından İbaret Değildir

Öncelikle belirteyim ki, ben sadece "*üslûbun benzediğini*" değil, 276 adet örnekte, *cümle cümle, kelime kelime*, Ramazan Çağlayan'ın paragrafları ile benim paragraflarım arasında *benzerlik ve hatta ayniyet* olduğunu iddia ediyorum. Örneğin Dava Dilekçesi, Ek-3'te verilen

- Örnek 9'da 20 kelimeden 20'si aynı,

5. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 29 Ocak 2003 Tarih ve E.2003/4-47, K.2003/37 Sayılı Kararı (Nakleden: Filiz Ceritoğlu Sengel, *Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda İntihal ve Esinlenme,* Ankara, Seçkin, 2009, s.79).

- Örnek 11'de 32 kelimeden 29'u aynı,
- Örnek 28'de 29 kelimeden 25'i aynı,
- Örnek 31'de 36 kelimeden 34'ü aynı,
- Örnek 44'te 18 kelimeden 16'sı aynı,
- Örnek 47'de 30 kelimeden 29'u aynı,
- Örnek 57'de 22 kelimeden 19'u aynı,
- Örnek 120'de 12 kelimeden 11'i aynı,
- Örnek 137'de 19 kelimeden 19'u aynı,
- Örnek 152'de 12 kelimeden 12'si aynı,
- Örnek 264'te 37 kelimeden 34'ü aynı

dır. Haliyle bunlarda bir "*üslûp benzerliği*" değil, benim cümlelerimin kaynağı gösterilmeksizin, *kelime kelime aşırılması* söz konusudur.

Maalesef bilirkişi heyeti, bu örneklerden sadece 9, 44, 137, 152, 264 nolu örnekleri incelemiş ve bu örnekler de benim iddiamın doğru olduğunu tespit etmiştir. Bilirkişi heyetine niçin

- Örnek 11'de 32 kelimeden 29'u aynı,
- Örnek 28'de 29 kelimeden 25'i aynı,
- Örnek 31'de 36 kelimeden 34'ü aynı,
- Örnek 47'de 30 kelimeden 29'u aynı,
- Örnek 57'de 22 kelimeden 19'u aynı,
- Örnek 120'de 12 kelimeden 11'i aynı,

olan alıntıların hukuka aykırı olup olmadığını incelemediğini sormak isterim. Bilirkişi raporunun 13'üncü sayfasının üçüncü paragrafında yer alan

> "diğer örneklerde ise yukarıda da ifade edildiği gibi, davacının iddiaları haklı olsa bile, ancak etik ve nezakete ilişkin bir eleştiri getirilebilir. Bunun ötesinde hukukî sorumluluk sonucuna ulaşılamaz"

şeklindeki cümleye bakarak, bilirkişi heyetinin o paragrafta saydığı 50 adet örnek dışındaki *diğer örneklerde*, FSEK'e bir aykırılık görmemiş, sadece "*etik ve nezakete*" bir aykırılık görmüş olduğu söylenebilir. Sormak isterim: Kaynağı gösterilmemiş, 32 kelimeden 29 kelimesi aynı bir alıntı (bkz.: Dava Dilekçesi, EK-3, Örnek 11), 29 kelimeden 25 kelimesi aynı olan bir alıntı (bkz.: Örnek 28), 36 kelimeden 34 kelimesi aynı olan bir alıntı (bkz.: Örnek 31), 30 kelimeden 29 kelimesi aynı olan bir alıntı (bkz.: Örnek 47), 22 kelimeden 19 kelimesi olan bir alıntı (bkz.: Örnek 57), 12 kelimeden 11 kelimesi aynı olan bir alıntı (bkz.: Örnek 120) ne zamandan beri "FSEK'e uygun", ama sadece "*etik ve nezakete*" aykırı bir alıntı oluyor? 36 kelimeden 34 kelimesi aynı olan ve kaynağı gösterilmemiş bir alıntının FSEK'e uygun olduğunu, ikisi idare hukuku, biri fikri haklar uzmanı olan üç profesörün nasıl söyleyebildiği merak konusudur.

2. İkinci Hata: Davalının Fransızca Bilmesi ve Fransızca Kaynaklara Başvurması Vakıasıyla Kitabındaki Pek Çok Paragrafın Benim Kitabımdaki Paragraflarla Aynı Olması Vakıası Açıklanamaz

Bilirkişi heyeti bilirkişi raporunun sonuç paragrafının ikinci cümlesinde şöyle yazıyor:

> "Fransızca bilen davalının eserini oluşturur iken aynı Fransızca kaynaklara başvurması, kendi ifadesi ile uzun yıllar davacının kitabını ders kitabı olarak okutması sebepleri ile her iki eserdeki üslubun oldukça benzemesi sonucunun ortaya çıktığı kanaatine ulaşılmıştır" (Bilirkişi Raporu, s.21)

Görüldüğü gibi bilirkişi heyeti, davalının kitabı ile benim kitabım arasında sayısız benzerliği, davalının Fransızca bilmesi ve davalının da güya benim kullandığım Fransızca kaynakları kullanmasıyla açıklamaktadır.

Öncelikle belirtelim ki, davalının Fransızca bilip bilmediği hususu bu davanın konusu değildir. Bir ihtimal davalı Fransızca biliyor olsa bile, bu husus, onun yaptığı alıntıyı benim kitabımdan değil, Fransız yazarların kitaplarını fiziken görerek yaptığını ispatlamaz. Zira Fransızca bilen kişilerin intihal yapmayacağı yolunda bir kural yoktur. Dolayısıyla "davalının Fransızca bildiği argümanı" mantıkta kendisine "safsata" denen kabilden bir argümandır.

Diğer yandan, davalının kitabı ile benim kitabım arasındaki "benzerliği", açıklamak için bilirkişi heyetinin davalının benim kullandığım "*aynı Fransızca kaynaklara başvurduğu*" yolundaki iddiası da gerçeklerle uyuşmamaktadır. Biz, Dava Dilekçesi, EK-3'te ayrıntılı bir şekilde Ramazan Çağlayan'ın dipnotlarımda atıf yaptığı Fransızca kaynakları fiziken görmediğini, bu kaynaklara benim kitabımdaki dipnotlar üzerinden transit atıflar yaptığını açıkladık. Dava Dilekçesi, EK-3'te ayrıntılı olarak açıklandığı gibi Fransa'da yüzden fazla idare hukuku kitabı var iken davalının benim kullandığım aynı kitapları kullanması ve üstelik bilirkişi raporunda da teslim edildiği gibi (Sayfa 14, paragraf 5'te Örnek 53'e ilişkin tespit) bu kitapların pek çok (bazılarının 20 küsur) baskısı var iken, davalının da söz konusu kitabın benim atıf yaptığım eski bir baskısına atıf yapması bir tesadüf olamaz.

Ben, dava dilekçesi, EK-3'te aşağıdaki listede yer alan 80 küsur örnekte, örneklerin her birinde, Ramazan Çağlayan'ın alıntıyı gerçekte benden yapmış olmasına rağmen, bana değil, benim kendi dipnotlarım üzerinden, yani transit atıf usûlüyle Fransız yazarlara atıf yaptığını tek tek ayrıntılarıyla gösterdim.

Örnek 7	Örnek 115	Örnek 158	Örnek 229
Örnek 17	Örnek 116	Örnek 160	Örnek 231
Örnek 25	Örnek 118	Örnek 166	Örnek 232
Örnek 38	Örnek 121	Örnek 167	Örnek 235
Örnek 47	Örnek 122	Örnek 168	Örnek 236
Örnek 52	Örnek 123	Örnek 188	Örnek 239
Örnek 53	Örnek 124	Örnek 196	Örnek 240
Örnek 54	Örnek 130	Örnek 199	Örnek 241
Örnek 58	Örnek 131	Örnek 200	Örnek 244
Örnek 67	Örnek 133	Örnek 201	Örnek 246
Örnek 68	Örnek 134	Örnek 204	Örnek 248
Örnek 79	Örnek 136	Örnek 205	Örnek 249
Örnek 87	Örnek 137	Örnek 206	Örnek 252
Örnek 90	Örnek 138	Örnek 212	Örnek 253
Örnek 92	Örnek 147	Örnek 220	Örnek 254
Örnek 96	Örnek 149	Örnek 220	Örnek 255
Örnek 100	Örnek 150	Örnek 223	Örnek 257
Örnek 104	Örnek 151	Örnek 226	Örnek 263
Örnek 106	Örnek 156	Örnek 227	Örnek 264
Örnek 108	Örnek 157	Örnek 228	Örnek 268
Örnek 109			

Bu örneklerde Ramazan Çağlayan, ana metinde benim bir cümlemi almakta, o cümlenin sonunda düştüğü dipnotla, benim aynı cümle için atıf yaptığım Fransız yazar veya yazarlara atıf yapmaktadır. Ne demek istediğimi bir örnekle göstereyim (Örnek Dava Dilekçesi, Ek-3, Örnek 104'ten alınmıştır):

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.347:

> Açık değerlendirme hatası, çok ağır ve apaçık olan, uzman olmayanların da anlayabileceği hatalardır[390]. Fransız hukukunda, açık değerlendirme hatası olup olmadığı şeklindeki denetime "minimum denetim (*contrôle minimum*)"[391] veya "sınırlı denetim (*contrôle restreint*)"[392] denilmektedir.
>
> [390] AUBY/DRAGO, age., C.II, s.394.; VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.327.
>
> [391] RİVERO, age., s.242
>
> [392] CHAPUS, Droit Administartif, s.1038.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.797:

> Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur; sıradan bir kişi bile bunların yanlış olduğunu anlayabilir[735]. Fransa'da hakimin açık değerlendirme hatasına dayanarak yaptığı denetime, "minimum denetim (*contrôle minimum*)" [736] veya "sınırlı denetim (*contrôle restreint*)" [737] denmektedir.
>
> 735. Auby ve Drago, *op. cit.,* c.II, s.394; Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.II, s.327.
> 736. Rivero, *op. cit.,* s.242.
> 737. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.,* c.I, s.1061.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın sadece ana metni değil, dipnotları dahi benden alınmadır. Şöyle: Ramazan Çağlayan'ın 390 nolu dipnotu benim 735 nolu dipnotumdan, 391 nolu dipnotu benim 736 nolu dipnotumdan, 392 nolu dipnotu benim 737 nolu dipnotumdan alınmadır. Üç dipnotta da benim atıf yaptığım aynı yazarların aynı sırayla geçmesi bir rastlantı olamaz. Ne demek istediğimi şematik olarak göstereyim:

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.797:	**Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.347:**
735. Auby ve Drago, *op. cit.,* c.II, s.394; Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.II, s.327. 736. Rivero, *op. cit.,* s.242. 737. Chapus, *Droit administratif général*, *op. cit.,* c.I, s.1061.	[390] AUBY/DRAGO, age., C.II, s.394.; VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.327. [391] RİVERO, age., s.242 [392] CHAPUS, Droit Administartif, s.1038.

Dikkat edileceği gibi ben **735 nolu** dipnotumda Auby ve Drago ile Vedel ve Delvolvé'ye atıf yapıyorum; Ramazan Çağlayan da 390 nolu dipnotunda aynısını yapıyor. Aynı cümle için atıf yapılabilecek pek çok Fransız yazar varken aynı iki yazarı seçmemiz ne büyük rastlantı! Ben izleyen dipnotta (yani **736 nolu** dipnotta) Rivero'ya atıf yapıyorum; Ramazan Çağlayan da izleyen dipnotta (yani 391 nolu dipnotta) Rivero'ya atıf yapıyor. Ben onu izleyen dipnotta (yani **737** nolu dipnotta) Chapus'ye atıf yapıyorum, Ramazan Çağlayan da sonraki dipnotta (yani 392 nolu dipnotta) Chapus'ye atıf yapıyor. Üç dipnotun da bendeki sırayla gitmesi bir rastlantı olabilir mi?

Dahası, bu dipnotlarda atıf yapılan kitapların (Chapus'nün kitabı hariç) pek çok baskısı olmasına rağmen, ben de Ramazan Çağlayan da aynı baskılarına atıf yapıyoruz. Ben Rivero'nun kitabının 1971'de yapılan beşinci baskısına atıf yapıyorum; Ramazan Çağlayan da öyle. Oysa bu kitap Ramazan Çağlayan'ın kitabını yazdığı 2011 yılı itibarıyla yirmiüçüncü baskısını yapmıştı[6]. Kitabını 2011 yılında yazan Ramazan Çağlayan, Rivero'nun bu kitabı gerçekten görmüş olsaydı, muhtemelen benim atıf yaptığım 1971 tarihli beşinci baskısına değil, daha yeni bir baskısına atıf yapmış olurdu. Bu nedenle ben, Ramazan Çağlayan'ın gerçekte Jean Rivero'nun 1971 yılında basılan Beşinci Baskı kitabını fiziken görmediğini, bu kitaba benim 736 nolu dipnotum üzerinden "transit" olarak atıf yaptığını iddia ediyorum.

Burada şunu da not edeyim ki, Ramazan Çağlayan, kitabının diğer kısımlarında, Rivero'nun kitabını fiziken görerek yaptığı atıflarda, adı geçen kitabın 1971 baskısına değil, 1998 baskısına atıf yapmaktadır. Bu, Ramazan Çağlayan'ın, gerçekte, Rivero'nun kitabının 1971 baskısını değil, 1998 baskısını gördüğü anlamına gelir. Ramazan Çağlayan'ın Rivero'nun kitabının 1971 baskısını görmediği, 1998 baskısını gördüğü yolundaki iddiamızı des-

6. Bu kitabın yeni baskıları 1992'de yapılan 14'üncü baskısından itibaren sonra Jean Waline ile ortak olarak, 2008'de yapılan 22'nci baskısından itibaren sadece Jean Waline tarafından yapılmıştır.

tekler bir de ek kanıtımız vardır: Ramazan Çağlayan'ın kitabının "Yararlanılan Kaynaklar" kısmında Rivero'nun kitabının iki ayrı baskısı (1971 ve 1998 baskıları) bulunmaktadır. Aşağıda bibliyografyanın ilgili kısmının fotoğrafı çekilip konulmuştur (*İdarî Yargılama Hukuku,* Ankara, Seçkin, 1. Baskı, 2011, s.684):

> **RİVERO Jean,** Droit Administratif, Paris 1971.
> **RİVERO Jean/VALİNE Jean,** Droit Administratrif, 17. Baskı, Paris 1998.

Bir yazar kitabının bibliyografyasına, bir özel sebep olmadan, aynı kitabın iki değişik baskısını koymaz. Ben bundan şu sonucu çıkarıyorum: Ramazan Çağlayan, bu baskılardan gerçekte sadece birini görmüş, diğerine ise benim dipnotlarım üzerinden üzerimden transit atıf yapmış, transit atıf yaptığı baskı kendisinin gerçekte kullandığı baskıdan farklı olduğu için de o baskıyı da bibliyografyasına eklemiştir.

Maalesef bilirkişi raporunda ne yukarıda açıkladığım Örnek 104'teki transit atıf, ne de bir başka örnek tartışılmıştır. Ben çok açık bir şekilde **Ramazan Çağlayan'ın atıf yaptığı Rivero'nun 1971 baskı kitabını görmediğini iddia ediyorum**. Bu öylesine ispat edilmiş bir iddiadır ki, davalı Ramazan Çağlayan'ın dahi kitabının ikinci baskısında Rivero'nun 1971 baskı kitabına yaptığı atıfları çıkarmıştır. Ne var ki, bilirkişi raporunda bu iddiama bir cevap verilmemiştir. Bu örneğe bakarak, bilirkişinin Ramazan Çağlayan'ın hatalarına karşı, Ramazan Çağlayan'ın kendisine gösterdiği hoşgörüden daha fazla bir hoşgörü gösterdiğini bize düşündürtmektedir.

Daha bunu gibi yukarıda listesi verilen en az 80 örnekte Ramazan Çağlayan'ın Fransızca kitapları fiziken görmediğini benim üzerimden transit tekniğiyle bu kitaplara atıf yaptığını iddia ediyorum. Bilirkişi heyeti bu somut örneklerdeki iddialarımı incelemiyor. Bu somut iddialarıma bilirkişi raporu verilmiş bir cevap yoktur. Belki konuyla ilgili Bilirkişi Raporun da şöyle bir genel cevap olduğu ileri sürülebilir (Bilirkişi Raporu, s.13, ilk paragraf):

> "Bu çerçevede, hukuka aykırı iktibas örneği olarak sunulan 276 adet alıntının birçoğunun, davacı haklı olsa bile, objektif olarak, davalının beyanlarını geçersiz kılacak bir sonuca ulaşmak mümkün değildir. Davalının *eseri, kararı gördüm, tercüme ettim* şeklindeki açıklamalarının aksini ispat etmek mümkün değildir. kaldı ki, davalı dava dosyasına bazı eserlerin örneklerini sunmuş; davacının eserinden önce yazdığı bazı eserleri de delil olarak göstermiştir" (Bilirkişi Raporu, s.13).

Yukarıda verilen 89 adet örnek, Dava Dilekçesi, Ek-3'e bulunup bakılırsa, davalının atıf yaptığı Fransızca kaynakları nasıl görmediği ayrıntılarıyla ispatlanmış olduğu görülecektir. Keza bu örnekler de davalının "*tercüme ettim*" savunmasının nasıl gerçeği yansıtmadığı somut örnekler üzerinde tek

tek ispatlanmıştır. Eğer davalı söz konusu cümle veya cümleleri benim kitabımdan yararlanmadan kendisi tercüme etmiş olsaydı, yaptığı çeviri kaçınılmaz olarak benim çevirimden farklı olurdu. Aynı cümleyi Ramazan Çağlayan'ın ve benim aynı kelimelerle aynı şekilde çevirmemiz bir rastlantı olamaz. Bunun örnekleri için neredeyse Dava Dilekçesi, Ek-3'te verilen herhangi bir örneğe bakılabilir. Mesela Örnek 1, Örnek 2, Örnek 3, Örnek 4'e bakılabilir.

Ayrıca belirtmek isterim ki, benim Fransız yazarlardan yaptığım çevirilerin ezici çoğunluğu, aynen yapılmış, aslına sadık çeviriler değil, serbest çevirilerdir. Ben Fransızca cümleleri çevirirken, bu cümlelerden bir şeyler çıkarıyor, bu cümlelere bir şeyler ekliyorum. Aşağıda örnekleriyle gösterildiği gibi böyle durumlarda benim Fransızca cümleye eklediğim bu ifadeleri de Ramazan Çağlayan aktarmaktadır. Fransız yazarlarda olmayan benim eklediğim bu ifadeleri de Ramazan Çağlayan'ın aktarması, söz konusu cümlelerin benim kitabımdan alınmış olduğunu kanıtlar. İddiamı ispatlayan örnekler olarak Dava Dilekçesi, Ek-3, Örnek 90, Örnek 115, Örnek 121, Örnek 153, Örnek 177, Örnek 221, Örnek 233'e bakılabilir.

İlginçtir ki, **bilirkişi raporunda da** verilen somut örneklerin neredeyse hepsinde, davalının yaptığı çevirinin bu derecede benim çevirime benzemesinin "normal olmadığı" "olağan olmadığı", "çok zor bir ihtimal olduğu", "mümkün olmadığı" pek çok defa vurgulanmıştır Örnek olarak Bilirkişi Raporunun 13 ilâ 21'nci sayfaları arasında yer alan Örnek 44, 96, 137, 148, 152, 162, 170, 226, 229, 237 ve 239'a ilişkin açıklamalara bakılabilir. Durumu somut bir şekilde gözler önüne sermek için bunların bazılarından birkaç cümleyi aşağıya alıyoruz:

Bilirkişi Raporu, s.14:

"**44 numaralı örnekte,** Davacının bir Fransız yazardan yaptığı alıntıda Fransızca karşılığı da bazı kelimeler çıkartılmak suretiyle kullanılmıştır. Davalı da aynı Fransız yazara atıf yapmış, alıntının Fransızca karşılığında ise davacının çıkarttığı ve Fransız yazarda olmayan ancak davacının eklediği kısımları aynen kullanmıştır. Davacı birden fazla yazara atıf yaparak Conseil d'État'nın görüşüne atıf yapıyor. Davalı bu yazarlardan sadece birine Chapus'nün eserine yer veriyor. Ancak Chapus'de yer alan Fransızca cümle bu şekilde değil".

Bilirkişi Raporu, s.16:

"**96 numaralı örnekte,** Davacı tarafından Auby-Drago'nun esirine atıf yapılarak kurulan bir cümle, aynı kelimelerle davalının eserinde yer alıyor. Orijinal Fransızca cümlenin tercümesi dahi, tamemen serbest bir değerlendirme cümlesinin davacı zikredilmeksizin tullanılması uygun değildir".

Bilirkişi Raporu, s.17 (Örnek 137'ye ilişkin):

"Yabancı atfın orijinali kontrol edilmeksizin, davacının eserinden alındığı anlaşılıyor. Zira ravacı sayfayı 433 yerine sehven 233 olarak yazmış. Yabancı eserden alıntı, davalının eserinde de sayfa 233 şeklinde yer alıyor".

Bilirkişi Raporu, s.17 (Örnek 148'e İlişkin)

"… davacının Fransızca bir paragrafın tercümesi kendisine atıf yapılmaksızın aynen kullanılmıştır".

Bilirkişi Raporu, s.17, (Örnek 152'ye ilişkin):

"… Şeklinde tercüme ediliyor. Kısa bir cümle olmakla birlikte, aynı kelimelerle çevirilmesi mümkün değil. … Görüldüğü üzere davacı tarafından yapılan bir serbest çeviri mevcuttur, davalı ise tercümeyi aynen kullanmaktadır".

Bilirkişi Raporu, s.18 (Örnek 162'ye İlişkin)

"**162 numaralı örnekte,** Davacı tarafından kullanılan cümle, tırnak içindeki vurgu dahil, aynı şekildedir. Bu vurgu, alıntı yapılan Fransızca kaynakta mevcut değildir".

Bilirkişi Raporu, s.19 (Örnek 226'ya İlişkin)

"**226 numaralı örnekte,** Bu örnekte de davacının tercümesinin kullanıldığı, aynı vurguların yapıldığı görülmektedir. Her iki yazar da 'dağ buzulu'nun Fransızca karşılığını vermektedir. Hukukî olmayan bir terimin karşılığının hem davacı hem de davalı tarafından [aynı şekilde] verilmesi olağan değil. Aynı durum aşağıda da ifade edileceği üzere, 206 ve 239 numaralı örneklerde de mevcut".

Bilirkişi Raporu, s.19 (Örnek 229'a İlişkin):

"Davalı bunun kısa bir cümlenin tercümesi olduğunu ifade ediyor. Bununla birlikte aynı kelimelerle aynı tercümenin yapılması ve aynı vurgu ile her iki eserde yer alması söz konusudur ve olağan değildir".

Bilirkişi Raporu, Sayfa 20, (Örnek 237'ye İlişkin):

"**237 numaralı örnekte,** Bu örnekte davacının ibaresinin aynen yer alması, konunun aynı kelimelerle ifadesi çok zor bir ihtimal".

Bilirkişi Raporu, Sayfa 20, Paragraf 4:

"Aynı kelimenin karşılığı davalı tarafından da veriliyor. Doğrudan hukukî olmayan kavramların yabancı dildeki karşılıklarının her iki eserde de yer alması olağan değildir".

Bilirkişi Raporu, Sayfa 20, Paragraf 6:

"… [T]ercümenin her iki eserde de aynı kelimelerle, aynı dizilişle ve aynı vurgu ile yapılması mümkün değil".

Görüldüğü gibi yukarıdaki örneklerde bilirkişi heyeti, en açık bir şekilde ve en keskin ifadelerle davalı Ramazan Çağlayan'ın Fransız yazarlara atıfla kurduğu cümlelerin kendi tarafından Türkçeye tercüme edilmiş olamayacağı, bu çevirilerin benim kitabımdan yapılmış olduğu tespit edilmektedir. Bu tespiti yapan bilirkişi heyetinin aynı raporda "*davalının eseri, kararı gördüm, tercüme ettim şeklindeki açıklamalarının aksini ispat etmek mümkün değildir*" şeklinde yazması sebebi anlaşılamaz bir çelişki olarak kalmaktadır. Bilirkişi heyeti Ramazan Çağlayan'ın ben "tercüme ettim şeklindeki açıklamalarının *aksini ispat etmek mümkün değildir"* diye yazmaktadır; ama, yukarıda açıklandığı gibi aynı raporun 13 ilâ 21'nci sayfaları arasında yer alan Örnek 44, 96, 137, 148, 152, 162, 170, 226, 229, 237 ve 239'a ilişkin paragraflarında, aynı bilirkişi heyeti, mükemmel bir şekilde söz konusu örneklerdeki tercümenin davalı Ramazan Çağlayan tarafından yapılmış olamayacağını *tespit etmektedir*. Bilirkişinin bu örneklerde yaptığı şey *ispat değil de nedir*? Bu husus bilirkişi raporunun kendi içinde çelişik olduğunu göstermektedir. Ortada öyle bir çelişki var ki, adeta, bilirkişi raporunda 50 adet somut örnek üzerinden intihal yapılıp yapılmadığına ilişkin değerlendirme bir el tarafından, bilirkişi raporunun sonuç paragrafı bir başka el tarafından yazılmış gibidir.

Bilirkişi raporunun somut örneklerin incelendiği kısmında değil, genel değerlendirmelerin yapıldığı kısmında, Ramazan Çağlayan'ın Fransız yazarlara, benim dipnotlarım üzerinden atıf yapmadığını, bu yazarları görerek atıf yaptığına ilişkin bir de "delil" sunulmaktadır (Bilirkişi Raporu, s.13, paragraf 1):

> "… Kaldı ki davalı dava dosyasına bazı eserlerin örneklerini sunmuş; davacının eserinden önce yazdığı bazı eserleri de delil olarak göstermiştir".

Bu "delil", benim iddiamın aksini kanıtlamaya elverişli bir delil değildir. Ben davalı Ramazan Çağlayan'ın *kitabını yazdığı anda* atıf yaptığı Fransız yazarların kitapların fiziken görmediğini iddia ediyorum. Ramazan Çağlayan'ın kitap yayınlandıktan, kendisine karşı dava açıldıktan *sonra* söz konusu Fransızca kaynaklardan *bazıları* bulup bunlardan bazı sayfaları fotokopi çekip mahkemeye "delil" olarak sunması, haliyle Ramazan Çağlayan'ın bu kitapları, *kitabını yazarken* kullandığını ispat edemez. Ramazan Çağlayan'ın bu kitapların fotokopisini, kendisine karşı dava açıldıktan *sonra* çektirmiş olabilir. Ayrıca şunu da belirtelim ki, biz Dava Dilekçesi, EK-3'te Ramazan Çağlayan'ın görmeden atıf yaptığını iddia ettiğimiz kitaplardan bazılarını da Ramazan Çağlayan bulup Mahkemeye delil olarak sunamamıştır. Örneğin Dava Dilekçesi, Ek-3, Ramazan Çağlayan'ın Rivero'nun kitabının 1971 baskısını görmediğini iddia etmiştik. Ramazan Çağlayan'ın Cevap Dilekçesinin ekinde sunduğu "Deliller" arasında, görebildiğimiz kadarıyla Rivero'nun kitabının *1971 baskısının* fotokopisi yoktur. Keza biz Dava Dilekçesi, EK-3'te pek çok örnekte (mesela 8, 9) Ramazan Çağlayan'ın *Recueil des décisions de Conseil d'État*'ya yaptığı atıflarda gerçekten bu

Recueil'ü görmeden atıf yaptığını iddia etmiştik. Mesela Ramazan Çağlayan'ın Dava Dilekçesi, Ek-3, Örnek 8'de verilen örnekte *Recueil des décisions de Conseil d'État*'nın 1912 yılı cildine atıf yaptığını, Örnek 9'da 1921 yılı ciltlerine bu ciltleri görmeden, gerçekte benim kitabım üzerinden atıf yaptığını iddia etmiştim. Ramazan Çağlayan'ın Mahkemeye sunduğu ve bilirkişi heyetinin itibar ettiği bu "deliller" arasında ben *Recueil des décisions de Conseil d'État*'nın 1912 ve 1921 yılları ciltlerine ilişkin bir fotokopiyi göremedim.

3. Üçüncü Hata: Davalının Benim Kitabımı Uzun Yıllar Ders Kitabı Olarak Okutması Vakıasıyla Benden Kaynaksız Alıntı Yapmasını Meşru Gösteremez

Bilirkişi heyeti bilirkişi raporunun sonuç paragrafının üçüncü cümlesinde şöyle yazıyor:

> "…[D]avalının eserini oluşturur iken aynı Fransızca kaynaklara başvurması, kendi ifadesi ile uzun yıllar davacının kitabını ders kitabı olarak okutması sebepleri ile her iki eserdeki üslubun oldukça benzemesi sonucunun ortaya çıktığı kanaatine ulaşılmıştır" (Bilirkişi Raporu, s.21)

Görüldüğü gibi bilirkişi heyeti, davalının benim kitabımı, kendi derslerinde uzun yıllar ders kitabı olarak okutması vakıasıyla davalının yaptığı usulsüzlüğü meşrulaştırma gayreti içindedir. Haliyle bir öğretim üyesinin bir kitabı ders kitabı olarak okutması, ona o kitaptan kaynaksız alıntı yapma hakkını vermez. Burada ayrıca şu hususu belirtmek isteriz ki, FSEK, m.70/1, manevi hakları haleldar edilen kişinin, kusur şartı aranmadan manevî tazminat talep edebileceğini hüküm altına almıştır. Ramazan Çağlayan'ın benim kitabımı ders kitabı olarak yıllarca okutması, kendisine benden kaynak göstermeksizin alıntı yapmak hakkını vermeyeceği gibi, bu tarz bir savunmanın, FSEK, m.70/1 karşısında dile getirilmesinin bir anlamı da yoktur. Bununla birlikte bu anlamsız argümanın gerçekte bir anlamı vardır ve bilirkişi heyetinin davalıyı koruma gayretini gösterir.

D. DÖRDÜNCÜ CÜMLENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bilirkişi raporunun sonuç paragrafının dördüncü cümlesi şöyledir:

> "Örneklerine varıncaya kadar davacının eserine bağlı kalmak, bağımsız örnek geliştirmek veya bilmek yerine davacının bulduğu örneklere ve yararlandığı mahkeme kararına, velev ki bizzat görerek, aynı kararları okuyarak atıf yapmak akademik anlamda yadırganacak bir husus olmakla birlikte, kanaatimizce FSEK kapsamında hukuka aykırılık şartlarını taşımamaktadır" (Bilirkişi Raporu, s.21).

Burada da bilirkişi heyeti, *"akademik anlamda yadırganacak bir husus olmak"* ile *"FSEK kapsamında hukuka aykırılık"* şeklinde iki değişik kav-

ram ortaya atmaktadır. Yukarıda da açıkladığımız gibi, bilirkişi heyeti, akademik anlamda alıntı şartlarının başka, FSEK kapsamında alıntı şartlarının başka olduğunu düşünmektedir. Yukarıda açıkladığımız gibi böyle bir ayrım yoktur. Gerek akademik kurallara, gerekse FSEK'e göre, bir yazardan alıntı yapılmış ise, o alıntının kaynağının gösterilmesi gerekir.

Ben Dava Dilekçesi, EK-3'te pek çok örnek vererek Ramazan Çağlayan'ın Danıştay kararların kendisinin atıfta bulunduğu *Danıştay Dergisi*nden almadığını, gerçekte benim kitabımdan aktardığını ayrıntılarıyla açıkladım. Nitekim bizzat bilirkişi raporunun kendisinde bu iddialarıma şu somut örnekler üzerinden hak verilmiştir:

Bilirkişi Raporu, Sayfa 15, Paragraf 3:

> **60 numaralı örnekte,** Davacının bir başka yazardan aktardığı Danıştay kararı, aynı bölümü ile davalının eserinde gerek davacının ve gerekse davacının alıntı yaptığı yazar zikredilmeksizin aynen alınmış; kararda geçen bir ifade davacının yaptığı şekilde dip notta aynı ifadeyle eleştirilmiştir. Kararın aynı cümlelerinin alınması, tırnak içindeki vurgular dahil aynı şekilde eleştirilmesi, davacının eserinden yararlanılmaksızın olabilecek bir şey değildir.

Görüldüğü gibi bilirkişi raporunda önce davalının davacının kitabından kaynak göstermeksizin alıntı yaptığı tespit etmektedir. Haklı olarak raporda, *"kararın aynı cümlelerinin alınması, tırnak içinde vurgular dâhil aynı şekilde eleştirilmesi, davacının eserinden yararlanılmaksızın olabilecek şey değildir"* diye yazılmaktadır. Bu tespiti yaban bilirkişi heyeti nasıl olup da daha sonra bunun sadece bir *"akademik anlamda yadırganacak bir husus*" olduğunu *"FSEK kapsamında hukuka aykırılık"* olmadığı sonucuna varmasının sebebi anlaşılamamaktadır. Birkaç örnek daha verelim:

Bilirkişi Raporu, Sayfa 15, Paragraf 4:

> **64 numaralı örnekte,** yetki devrine ilişkin bir Danıştay kararının aynı bölümleri davacı ve davalı tarafından kullanılıyor ve aynı üslupla eleştiriliyor. Davacı başka yazarlardan kararın bir paragrafını alıntılayarak ve "*Danıştay Beşinci Dairesinin bu kararı haliyle yanlıştır*" diyerek eleştirmiş ve Danıştay Beşinci Dairesinin "*bu hatanın farkına vararak*" karar düzeltme aşamasında kararını düzelttiğini belirtmiş; davalı da kararın aynı paragrafını alarak "*Danıştay'ın bu kararı haliyle yanlıştır*" dedikten sonra "*Danıştay Beşinci Dairesi, bu yanlışı karar düzeltme aşamasında fark ederek kararını düzeltmiştir*" demektedir. Kararın aynı cümlelerinden alıntı yapılması ve eleştirilerin de aynı cümleler ve kurgu ile yapılması olağan değildir.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 17, Paragraf 1:

> **99, 101-105 numaralı örneklerde,** Bu örneklerde davacıya hiç atıf yapılmamıştır. Bununla birlikte davacıdan farklı tek bir örnek ve karar mevcut değildir. Davacının kullandığı kararlar aynı sıra içinde aynı bölümlerle yer almaktadır. Mahkeme kararları kamuya ait olmakla birlikte, kararların aynı bölümlerinin aynı bağlam içinde sıralanması normal değil. Ayrıca, diğer bölümlerde, davacı ile birlikte atıf yapılan yabancı yazarların yanında davacının da eseri zikredilmiş olmakla beraber, davacının eserinden normalin üstünde sayılabilecek bir yararlanmada tek atıf olmaması olağan değil. Bu örneklerde davacının eserinden farklı tek bir açıklama veya mahkeme kararı mevcut değildir.

Bilirkişi Raporu, Sayfa 18, Paragraf 4:

> **161 numaralı örnekte,** Davacının eserinde kullandığı Danıştay'ın 1996 ve 1995 tarihli iki kararı, davalı tarafından aynı sıra ile kararların aynı paragrafı alınmak suretiyle ve davacının yaptığı değerlendirmeler ile birlikte kullanılmıştır. Böyle bir tesadüf olması mümkün değildir.

Yukarıda örneklerde görüldüğü gibi, bilirkişi heyeti de mükemmel bir şekilde davalının Danıştay kararlarından yaptığı alıntıların gerçekte Danıştay Dergisinden değil, benim kitabımdan alınmış olduğunu gayet açık ve "*davacının eserinden yararlanılmaksızın olabilecek bir şey değildir*", "*kararın aynı cümlelerinden alıntı yapılması ve eleştirilerin de aynı cümleler ve kurgu ile yapılması olağan değildir*"; "*mahkeme kararları kamuya ait olmakla birlikte kararların aynı bağlam içinde sıralanması normal değil*"; "*böyle bir tesadüf olması mümkün değildir*" gibi oldukça keskin ifadelerle belirtilmiştir. Bilirkişi heyeti yaptığı bu tesitleri, bir hukuka aykırılığın tespitleri değil midir?

Bu hususu göstermektedir ki, bilirkişi raporunun "Sonuç" paragrafı, bu paragraftan önce gelen paragraflarla tezat halindedir.

E. BEŞİNCİ CÜMLENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bilirkişi raporunun "Sonuç" paragrafının beşinci cümlesinde şöyle denilmektedir:

> "Davacının, kendisine atıf yapılan durumlarda kendisi ile birlikte başka yazarlara da atıf yapılması ve bu suretle kendi isminin gizlendiği veya gölgelendiği şeklindeki iddiaları ise tarafımızdan, kendine özgü bir iktibas anlayışı geliştirilmesi şeklinde değerlendirilmiştir".

Öncelikle belirtelim ki, FSEK, m.71, sadece kaynak göstermemeyi suç hâline getirmemiş, "aldatıcı mahiyette kaynak göstermeyi" de suç hâline getirmiştir.

Davalı Ramazan Çağlayan'ın sıkça yaptığı bir usûlsüzlük de alıntıyı *gerçekte sadece benden yapıp*, dipnotta benim adımın yanında ve çoğunlukla benim adımdan önce başka bir yazar veya yazarlara atıf yapmaktır. Ramazan

Çağlayan'ın diğer yazarlara yaptığı bu atıflar, benim dipnotlarımda atıf yaptığım yazarlardır. Yani bunlara yapılan atıflar da birer transit atıftır. Bu şekilde bana yapılmış atıflar, alıntının benden yapıldığını gizlemeye yönelik olan "aldatıcı nitelikte atıflar"dır. Bir örnek vererek ne demek istediğimi somutlaştırayım (Örnek Dava Dilekçesi, EK-3, Örnek 137'den alınmıştır):

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.420:

> İdarî sözleşmeden doğan uyuşmazlıklardan dolayı açılan dava, bir tam yargı davası olduğuna göre, bu davayı ancak sözleşmenin tarafları açabilir[33].
>
> [33] VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.II, s.233; GÖZLER, age., C.II, s.181.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.181:

> İdarî sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklardan dolayı açılan dava, bir tam yargı davası olduğuna göre, bu davayı ancak sözleşmenin tarafları açabilirler[737].
>
> 737. *Ibid.*, c.I, s.233. (=Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.I, s.233)[7].

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın cümlesi noktası virgülüne benden alınmadır. Ramazan Çağlayan, aynen benden yaptığı bu alıntının kaynağı olarak sadece bana atıf yapacağı yerde, 33 nolu dipnotta bu alıntının kaynağı olarak benim ismimden önce Vedel ve Delvolvé'ye de atıf yapmaktadır. Vedel ve Delvolvé'ye yapılan bu atıf bir *"aldatıcı atıf"tır.* Ortada noktası virgülüne benden yapılmış bir alıntı vardır. Bir "aynen alıntı" mantık gereği aynı anda iki ayrı yazardan yapılmış olamaz. Aynen alıntının olduğu yerde, kaçınılmaz olarak tek yazara atıf yapılabilir. Dahası Ramazan Çağlayan'ın Vedel ve Delvolvé'ye yaptığı bu atıf, onun gerçekte Vedel ve Delvolvé'nin kitabını görmeden, benim 737 nolu dipnotum üzerinden "transit atıf" usûlüyle yaptığı bir atıftır. Bu sadece bir örnektir: Dava Dilekçesi, EK-3'te Örnek 3, 4, 5, 6, 7, 41, 42, 51, 52, 54, 68, 79, 87, 92, 100, 115, 116, 122, 124, 128, 131, 136, 137, 149, 150, 151, 153, 156, 157, 158, 159, 166, 201, 212, 220, 238, 240, 241, 242, 247, 249, 251, 252, 263'e bakılabilir.

Bu alıntılarda alıntı sadece benden yapılmış olmasına rağmen, Ramazan Çağlayan dipnotta sadece bana değil, benim adımın yanında ve çoğunlukla benim adımdan önce başka bir, iki, üç, dört ve bazen sekiz yazara daha atıf yapmaktadır. Böylece söz konusu alıntıdaki cümlelerin gerçek sahibi ben olmama rağmen, benim adım dipnotta bir veya birkaç yazarın (bazen sekiz yazarın) isminin arasında gizlenmekte, benim adım gölgede kalmaktadır. Böylece eser sahipliği konusundaki manevî haklarım ihlâl edilmiş olmaktadır. İki örnek vereyim:

---

7. Benim 737 nolu dipnotum "Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.I, s.233" şeklinde değil, "*Ibid.*, c.I, s.233" şeklindedir. "*Ibid*" kısaltması üst dipnottaki kaynak ile aynı kaynak demektir. Üst dipnotta atıf yapılan kaynak ise "Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.I, s." şeklindedir.

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.435, dipnot 127:

> [127] PEİSER Gustave, Droit Administratif Général, 21.Baskı, Paris 2002, s.192; DUPUİS Georges/ GUEDON Marie-José/ CHRETİEN Partice, Droit Administratif, 8. Baskı, Dalloz-Paris 2002, s.536; AKYILMAZ Bahtiyar, Kamu Görevlilerinin Kusurlarıyla Üçüncü Şahıslara Vermiş Oldukları Zararlardan Doğan Mali Sorumluluk, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Konya 1991, s.6; DARCY Gilles, La Responsabilité l'Administartion, Dalloz- Paris 1996. s.16; DE FORGES Jean-Michel, Droit Administratif, Paris 1991, s.284; GÖZLER, ege. C.II, s.938; DE LEMOTHE A. L. Dutheillet /Çev.S. Derbil, "İdarenin Haksız Fiil Dolayısıyla Mesuliyeti Konusunda Fransız Kamu Hukukundaki Gelişmeler", AUHFD, C.XVII, 1960, S.1-4, s.113.

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.436, dipnot 128:

> [128] CHAPUS René, Droit Administratif Général,14. Baskı, Montchrestien-Paris 2000, C.I, s.731-732; PAİLLET Michel, La Responsabilité Administrative, Dalloz-Paris 1996, s.3;VEDEL Georges/DELVOLVÉ Pierre, Droit Administratif, Paris 1992, C.1, s.101; BONNARD, age., s.178; GÖZLER, age., C.I, s.45.

Yukarıdaki dipnotların bağlı olduğu cümleler, Ramazan Çağlayan'ın atıf yaptığı onbir kitaptan değil, gerçekte sadece benim kitabımdan alınmıştır (Bkz. Dava Dilekçesi, EK-3, Örnek 150 ve 151). Ama maalesef dipnotta sadece bana değil, birincide benden başka yedi yazara, ikincisinde benden başka dört yazara daha atıf yapılmıştır. Üstelik birincisinde benim adım yedinci sırada, ikincisinde ise sonuncu sıradadır. Beni "kendine özgü bir iktibas anlayışı geliştirmekle" suçlayan bilirkişi heyetine sormak isterim: Yukarıdaki dipnotlara baktığınızda benim adımı görebiliyor musunuz?

F. ALTINCI CÜMLENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bilirkişi raporunun "Sonuç" paragrafının altıncı cümlesinde şöyle denilmektedir:

> "Bu hususlar akademik bir eleştirinin ötesine geçemez ve sorumluluk doğurması kabul edilemez".

Alıntının kaynağını gösterme zorunluluğuna ilişkin akademik kurallar ile FSEK'te öngörülen kurallar arasında bir fark olmadığı, kaynağı gösterilmemiş her alıntının FSEK bakımından sorumluluk doğuracağı açıktır. Bu hususu yukarıda açıklamaya çalıştık.

G. YEDİNCİ CÜMLENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bilirkişi raporunun "Sonuç" paragrafının yedinci cümlesinde şöyle denilmektedir:

> "Bu çerçevede davamı tarafından davacının eserinden yapılan ve yukarıda eleştirisi yapılan alıntı ve atıfların, eserin bütünlüğü içinde FSEK kapsamında bir ihlal boyutlarında olmadığı ve Kanunun 35. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği düşüncesinde olduğumuzu, takdiri mahkeme ait olmak üzere saygı ile sunarız".

Bu cümlede, bir kaynaksız alıntının FSEK kapsamından ihlâl olması için "belli bir boyuta" ulaşması gerektiği iddia ediliyor. Fikir ve sanat eserleri hukukunda böyle bir şey yoktur. Yukarıda açıklandığı gibi, kaynaksız alıntı yapma durumunun ortaya çıkabilmesi için, kitabın baştan sona kaynaksız alıntılarla yazılmış olması şart değildir. Bir kitapta her bir alıntının kaynağı ayrıca ve açıkça gösterilmiş olmalıdır. Bazı alıntıların kaynağı gösterilmiş olsa bile, kaynağı gösterilmemiş her alıntı, kaynaksız alıntı yapma durumuna vücut verir.

Bilirkişi raporunda (s.13-21) da toplam 50 adet örnekte Ramazan Çağlayan'ın benim kitabımdan kaynaksız alıntı yaptığı tespit edilmiştir. **Ramazan Çağlayan'ın benim kitabımdan en az 50 adet kaynaksız alıntı yaptığını bilirkişi de tespit etmiştir**. 50 adet kaynaksız alıntı, "*FSEK kapsamında ihlâl boyutlarında*" olmuyor ise, acaba bu boyutlarda bir ihlâl için minimum kaç adet kaynaksız alıntıya ihtiyaç vardır? **50 adet kaynaksız alıntı hukuka aykırılık oluşturmuyor ise, acaba en az kaç adet kaynaksız alıntı hukuka aykırılık oluşturacaktır?** Yoksa bilirkişi heyetine göre kaynaksız alıntı filinin oluşabilmesi için kitaptaki bütün cümlelerin mi intihal ürünü olması lazımdır? FSEK'in müeyyideye bağladığı "kaynak göstermeksizin alıntı yapmak" fiilinin oluşabilmesi için böyle niceliksel bir şart yoktur. Böyle niceliksel bir şart, hukukumuzda olmayan, bilirkişi heyetinin icat ettiği bir şarttır.

Şüphesiz ki her yazar yaptığı bazı alıntıların kaynağını göstermeyi şu ya da bu sebeple unutmuş olabilir. Bu her yazarın başına gelebilecek mazur görülmesi gereken bir hatadır. Ama böyle bir şey, bir alıntı için olur, iki alıntı için olur, üç alıntı için olur; bilemediniz beş alıntı için olur. 276 adet alıntı için olmaz. Keza, bir yazarın diğer bir yazardan kaynaksız alıntı yapıp yapmadığı hususu, haliyle bir kitaptan cımbızla çekip alınan bir veya iki cümle üzerinden ispatlanamaz. İntihal sorunu için asıl anlamlı olan şey, kaynağının gösterilmesi şu ya da bu sebepten unutulmuş olan bir iki alıntıdan ziyade, kaynaksız alıntıların ard arda, sistemli bir şekilde devam etmesidir.

Eğer Dava Dilekçesi, EK-3'te verdiğimiz 276 adet incelenirse görülecektir ki, bu alıntılar, Ramazan Çağlayan'ın kitabının orasından burasında cımbızla çekilen alıntılar olmadığı, bunların birbiriyle ardışık bir şekilde giden alıntılar olduğu görülecektir. Örneğin bu alıntılardan bazen üçü dördü Ramazan Çağlayan'ın kitabının aynı sayfasında bulunmaktadır. Bu husus, bu alıntılardaki usûlsüzlüğün, bir hatadan değil, sistemli ve bilinçli bir tutumdan kaynaklandığını gösterir.

Örneğin aşağıda Dava Dilekçesi, EK-3, Örnek 47, 48, 49 ve 50'de verilen dört alıntı Çağlayan'ın kitabının aynı sayfasından (*İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* s.308) alınmadır. Diğer bir örnek: Dava Dilekçesi, EK-3, Örnek 92, 93, 94 ve 95'te verilen alıntılar Ramazan Çağlayan'ın kitabının aynı

sayfasından (*Ibid.*, s.341) alınmadır. Üstelik bu örneklerde verilen paragrafların geçiş sırası benim kitabımdaki (*İdare Hukuku, op. cit.,* c.I, s.768-770) geçiş sırasıyla aynıdır. Yani Ramazan Çağlayan benim kitabımın ilgili kısmını paragraf paragraf özetlemektedir. Bir başka örnek: EK-3, Örnek, 235, 236, 237 ve 238'de verilen paragraflar Ramazan Çağlayan'ın kitabının aynı sayfasında (*op. cit.,* s.523) bulunmaktadır ve ard arda yer almaktadır. Yani Ramazan Çağlayan'ın kitabının 523'üncü sayfasının üçüncü, dördüncü beşinci ve altıncı paragrafları benden alınmadır. Ve üstelik bu paragrafların sırası benim kitabımdaki (*op. cit.,* c.II, s.1179-1181) aynı sırayla gitmektedir. Bu örnekler Ramazan Çağlayan'ın sehven değil, sistemli olarak benden kaynaksız alıntı yaptığını göstermektedir. Bu sistemli kaynaksız alıntılar, "FSEK kapsamında ihlâl boyutlarında" değil de nedir?

IV. BİLİRKİŞİ RAPORUNDA CEVAPLANMAYAN İDDİALARIMIZ

Biz Dava Dilekçesi, Ek-3'te Ramazan Çağlayan'ın benim kitabımdan yaptığı usulsüz alıntılara 276 adet örnek verdik ve her bir örnekte tek tek bu alıntılardaki hukuka aykırılığın ne olduğu gösterdik. İsterdik ki, bilirkişi heyeti de raporunda bizim dile getirdiğimiz 276 örnek üzerinden iddialarımıza tek tek cevap versin. Bilirkişi heyeti 276 örneği tartışmamış, sadece bunların içinden 50 adet örneği tartışmıştır (Bilirkişi Raporu, s.13-20). *Bu tartıştığı 50 örneğin hepsinde de bize hak vermiştir*. **Bu 50 örneğin dışındaki örnekleri ise tartışmamıştır.** Oysa bilirkişi heyeti tartışmadığı bu örneklerde biz daha pek çok iddialarda bulunmuştuk. Burada özetle belirtelim ki, şu iddialarımıza bilirkişi raporunda verilmiş bir cevap yoktur:

A. DAVALININ YETERSİZ KAYNAK GÖSTERDİĞİ YOLUNDAKİ İDDİAMIZ CEVAPLANMAMIŞTIR

Alıntı, bir düşüncenin aktarılmasıdır. Kaç düşünce var ise o kadar alıntı vardır. Ve her alıntının ayrıca ve açıkça kaynağının gösterilmesi gerekir. Bir atıf ile, iki düşünce alınamaz. Aynı yazardan alıntılar birbirini izlese bile her alıntının kaynağının gösterilmesi gerekir. Böyle bir durumda ardışık dipnotlarında "aynı eser" veya "aynı yer" anlamına gelen "*Ibid.*", "*a.e.*", "*a.y.*" gibi kısaltmalar kullanılır. Ama yine de kaynak gösterilir. Bir yazardan alınan ilk paragraftan sonra o yazara atıf yapıp, daha sonra atıf yapmadan aynı yazardan beş paragraf daha alınırsa ortada yetersiz atıf durumu vardır. Veya bir yazardan beş paragraf alıp sonuncu paragrafta atıf yapılırsa, orta da yine "yetersiz kaynak" gösterilerek yapılmış bir alıntı vardır. Keza bir atıf yapıp, o yazardan birkaç sayfa alma durumunda da evleviyetle yetersiz kaynak gösterme durumu vardır. Biz Dava Dilekçesi, Ek-3'te şu örneklerde Ramazan Çağlayan'ın bir atıfla birden fazla paragraf aldığını iddia etmiştik:

Örnek 10	Örnek 84	Örnek 154	Örnek 216
Örnek 12	Örnek 85	Örnek 163	Örnek 217
Örnek 18	Örnek 88	Örnek 164	Örnek 218
Örnek 19	Örnek 89	Örnek 173	Örnek 225
Örnek 35	Örnek 91	Örnek 175	Örnek 227
Örnek 45	Örnek 97	Örnek 176	Örnek 230
Örnek 55	Örnek 111	Örnek 181	Örnek 234
Örnek 67	Örnek 113	Örnek 191	Örnek 250
Örnek 75	Örnek 118	Örnek 192	Örnek 261
Örnek 76	Örnek 125	Örnek 193	Örnek 266
Örnek 81	Örnek 139	Örnek 194	Örnek 270
Örnek 82	Örnek 141	Örnek 202	Örnek 275
Örnek 83	Örnek 148	Örnek 214	Örnek 245

Yukarıdaki örneklerde Ramazan Çağlayan, bana bir atıf yaparak benden paragraflar ve hatta sayfalar süren alıntılar yapmaktadır. Mesela Örnek 35'te açıklandığı gibi tek atıfla 10 paragraf, Örnek 70'te açıklandığı gibi 4 sayfa uzunluğunda bir alıntı yapmaktadır. Yukarıda listede verilen bütün örneklere tek tek bakılabilir. Bu somut örnekler üzerinden ileri sürdüğümüz iddialara **bilirkişi raporunda bir cevap verilmemiştir**.

B. DAVALININ PLÂN ALINTISI YAPTIĞI İDDİAMIZ CEVAPLANMAMIŞTIR

FSEK, m.35/1, b.1'de öngörülen iktibasın "bazı cümle ve fıkralar" ile sınırlı olması ve FSEK, m.35/1, b.3'te öngörülmüş olan "iktibasın maksadın haklı göstereceği nispet dahilinde ve münderacatını aydınlatmak maksadıyla" yapılması şartları nedeniyle, bir yazarın oluşturduğu plân, kaynağı gösterilerek dahi bir başka yazar tarafından alınamaz. Ramazan Çağlayan ise pek çok başlıktaki plânını, benim kitabımın ilgili başlığının plânından, -üstelik kaynağını da göstermeksizin- almaktadır. Plân alıntılarına Dava Dilekçesi, EK-3'te pek çok örnek verdim. Hatırlamak için bir örneği tekrar vereyim:

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.1027-1030:	**Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.451-452:**
2. Kişisel Kusur a) Görevin Dışındaki Kusurlar: Saf Kişisel Kusur b) Görevin İçinde İşlenmiş Fevkalâde Ağır Kusurlar aa) Kişisel Saikler bb) Aşırılıklar cc) Mazur Görülemeyecek Hatalar c) Görevin Dışında, Ama Görev Dolayısıyla İşlenen Kusurlar	bb. Kişisel kusur (a) Görevin dışındaki kusurlar (saf kişisel kusur) (b) Görevin içinde işlenmiş fevkalâde ağır kusurlar (1) Kişisel saikler (2) Aşırılıklar (3) Maruz görülemeyecek hatalar (c) Görevin dışında, ama görev dolayısıyla işlenen kusurlar

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın "kişisel kusur" başlığın plânı, gerek başlıkların sırası, gerek başlıkları düzeyi, gerekse başlıklarda kullanılan

kelimeler itibarıyla benim planımla aynıdır. Ancak Ramazan Çağlayan bana atıf yapmamaktadır. Zaten yapsa bile bin plân alıntısı yapılamaz.

Dava Dilekçesi, Ek-3'te yer alan şu örneklerde Ramazan Çağlayan'ın benden nasıl plân alıntısı yaptığı ayrıntılarıyla gösterilmiştir:

Örnek 13	Örnek 97	Örnek 175	Örnek 230
Örnek 29	Örnek 111	Örnek 181	Örnek 234
Örnek 34	Örnek 113	Örnek 194	Örnek 250
Örnek 46	Örnek 119	Örnek 202	Örnek 262
Örnek 55	Örnek 139	Örnek 203	Örnek 266
Örnek 85	Örnek 141	Örnek 209	Örnek 270
Örnek 91	Örnek 154	Örnek 218	Örnek 275

Yukarıda açıklandığı gibi FSEK, m.35/1, b.1 ve b.3 uyarınca kaynağı gösterilerek dahi bir yazarın oluşturduğu bir plân bir başka yazar tarafından alınamaz. Kaldı ki, yukarıdaki örneklerde Ramazan Çağlayan benim plânımı alırken bunun kaynağını da göstermemiştir. Bu somut örnekler üzerinden dile getirdiğimiz plân alıntısı konusundaki iddialarımıza **bilirkişi raporunda bir cevap verilmemiştir**.

C. DAVALININ AYNEN ALINTILARI TIRNAK İÇİNDE VERMEDİĞİ YOLUNDAKİ İDDİAMIZ CEVAPLANMAMIŞTIR

FSEK, m.35/son'a göre "**iktibasın belli olacak şekilde yapılması lazımdır**". Aynen alıntıların belli olacak şekilde yapılmasının yolu, alıntılanan cümleleri tırnak içinde italikle verilmesi veya girintili paragraf olarak dizilmesidir. Bu şekilde verilmemiş bir aynen alıntı, kaynağı gösterilse bile usûlsüz bir alıntı olmaya devam eder. Ramazan Çağlayan bu kurala uymamaktadır. Ne demek istediğimi bir örnekle açıklayalım.

Ramazan Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku,* Ankara, Seçkin, 2011, s.461:

> İdare hukukunda "kusursuz sorumluluk (*responsabilité sans faut)",* idarenin hukuka uygun eylem ve işlemlerinden doğan zararları bazı durumlarda tazmin etmesi yükümlülüğüdür[307].
>
> [307] GÖZLER, age., C.II, s.1071.

Kemal Gözler, *İdare Hukuku,* Bursa, Ekin, 2003, c.II, s.1071:

> "Kusursuz sorumluluk (*responsabilité sans faute*)" idarenin hukuka uygun eylem ve işlemlerinden doğan zararları bazı durumlarda tazmin etmesi yükümlülüğüdür.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki cümlesi, noktası virgülüne aynen benim kitabımdan alınmıştır. Ortada bir "aynen alıntı" vardır. Aynen alıntının tırnak içinde verilmesi gerekir. Kaynağı gösterilmiş olsa bile

aynen alıntının tırnak içinde verilmemesi FSEK, m.35/son'da öngörülen "*iktibasın belli olacak şekilde yapılması*" şartına aykırılık teşkil eder.

Dava Dilekçesi, Ek-3'te yer alan şu örneklerde Ramazan Çağlayan benden aynen aktardığı cümle veya ifadeleri tırnak içine almadan veya girintili paragraf olarak dizmeden vermektedir:

Örnek 9	Örnek 47	Örnek 120	Örnek 195
Örnek 11	Örnek 48	Örnek 137	Örnek 201
Örnek 12	Örnek 57	Örnek 153	Örnek 236
Örnek 20	Örnek 75	Örnek 167	Örnek 249
Örnek 21	Örnek 76	Örnek 172	
Örnek 25	Örnek 96	Örnek 173	
Örnek 35	Örnek 112	Örnek 176	

Bu örneklerde tek tek açıkladığımız gibi Ramazan Çağlayan FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartını ihlâl etmektedir. Bilirkişi raporunda bu yöndeki **iddialarımıza cevap verilmemiştir**.

D. DAVALININ "AYNEN ALINTILARI", "MEALEN ALINTI" HÂLİNE DÖNÜŞTÜRDÜĞÜ YOLUNDAKİ İDDİAMIZ CEVAPLANMAMIŞTIR

Yukarıda açıklandığı gibi "aynen alıntı"ların tırnak içinde italikle veya girinti paragraf olarak verilmesi gerekmektedir. Ramazan Çağlayan bu yükümlülükten kurtulmak için normalde "aynen alıntı" formunda verilmesi gereken cümlelerden bir iki kelimeyi atıp veya bir iki kelimeyi değiştirerek onları "mealen alıntı" hâline getirdiğini ve böylece onları tırnak içinde verme yükümlülüğünden kurtulduğunu sanmaktadır. Önce ne demek istediğimi bir örnekle açıklayalım:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.441:

> Buna göre, gerektiği gibi davranılmaması halinde kusurlu davranılmış olur. Başka bir ifade ile kınamayı haklı gösterecek nitelikteki davranışlarda kusur vardır[176].
>
> [176] CHAPUS, Droit Administartif, s.1268; GÖZLER, age., C.II, s.978.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.978:

> Açıkçası, gerektiği gibi davranılmadığı zaman kusurlu olunur. Diğer bir ifadeyle, kınamayı haklı gösterecek nitelikteki davranışlarda kusur vardır[231].
>
> 231. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.,* c.I, s.1294.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan, benim cümlemden "*açıkçası*" ve "*başka*" kelimelerini çıkararak, normalde aynen alıntı formunda verilmesi gereken bir alıntıyı "mealen alıntı" haline dönüştürmeye teşebbüs etmiştir.

Bir cümleden bir iki kelime çıkarılarak veya yerlerine başka kelimeler konularak bir "aynen alıntı"nın "mealen alıntı" haline dönüştürülmesi dürüstlükle bağdaşmaz. Böyle bir şey hukuka aykırılık teşkil eder.

Dava Dilekçesi, Ek-3, Örnek 11, Örnek 24, Örnek 36, Örnek 51, Örnek 57, Örnek 72, Örnek 167, Örnek 172, Örnek 180, Örnek 208, Örnek 247'de verilen alıntı örneklerinde FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırı olarak yaptığı alıntılar vardır. Her bir örnekte bu durum açıklanmıştır. Bununla birlikte bilirkişi raporunda bu iddialarımıza bir cevap verilmemektedir.

E. FSEK, m.35/1, b.1 ve 3'e AYKIRILIK İDDİALARIMIZ CEVAPLANMAMIŞTIR

Dava Dilekçesi, Ek-3'te Örnek 18, 24¸ 29, 35, 45, 48, 55, 65, 75, 81, 82, 83, 85, 88, 89, 90, 97, 91, 113, 140, 141, 161, 181, 203, 215, 225, 230, 234, 266'da davalı Ramazan Çağlayan'ın alıntılarının FSEK, m.35/1, b.1'de öngörülen iktibasın "bazı cümle ve fıkralar" ile sınırlı olması şartına, FSEK, m.35/1, b.3'te öngörülmüş olan "iktibasın maksadın haklı göstereceği nispet dahilinde ve münderacatını aydınlatmak maksadıyla" yapılması şartına aykırı olduğunu iddia etmiştik. Yığınla somut örnek üzerinden davalı Ramazan Çağlayan'ın yaptığı alıntıların nasıl maksadın haklı gösterdiği nispeti geçtiği, Ramazan Çağlayan'ın kendi oluşturduğu içeriği aydınlatmak için değil, doğrudan doğruya içerik oluşturmak için alıntı yaptığı, bazı başlıklardaki bölümlerde benden yaptığı alıntılar çıkarsa o başlık altında bir şey kaldığı iddia edilmiştir. Örneğin davalının kitabında "*İdare Hukukunda Yokluk ve Tespit Davası*" (s.568-772) başlıkları altında kısımda benden yapılan alıntılar çıkarılırsa, geriye bir şey kalmamaktadır. Bu husus, bu kısımda benden yapılan alıntıların, bu kısmın yan unsuru değil, ana unsurunu oluşturduğunu gösterir[8]. Somut örnekler üzerinden dile getirdiğimiz bu iddialara karşı **bilirkişi raporunda bir cevap yoktur.**

E. DAVALININ KİTABININ İKİNCİ BASKISINDA YAPTIĞI DÜZELTMELERİN BİRİNCİ BASKIDAKİ YAPTIĞI HUKUKA AYKIRILIKLARIN KENDİSİ TARAFINDAN KABUL EDİLDİĞİ ANLAMINA GELDİĞİ YOLUNDAKİ İDDİAMIZ CEVAPLANMAMIŞTIR

Davalı Ramazan Çağlayan, dava konusu kitabının Şubat 2012'de bir de ikinci baskısını çıkarmıştır. Söz konusu kitabın ikinci baskısı hakkındaki gözlemlerim, vekilim tarafından sunulan bir beyanla Mahkemenize sunulan tarafımdan hazırlanan "EK-1: RAMAZAN ÇAĞLAYAN'IN CEVAPLA-

8. Özge Öncü'nün vurguladığı gibi, alıntı yapan yazarın eserinin *"ana unsuru olamaz; bir yan unsur olarak kalmalıdır"* (Özge Öncü, *Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda İktibas Serbestisi ve Sınırları*, Ankara, Yetkin, 2010, s.189).

RINA CEVAPLAR" başlıklı bir belgede açıklanmıştır. Orada ayrıntılarıyla açıklandığı gibi, Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskıda yapılan değişiklikleri şu şekilde özetleyebiliriz:

1. Ramazan Çağlayan, Birinci Baskıdaki Pek Çok Alıntıyı İkinci Baskıdan Çıkarmıştır

Ramazan Çağlayan, aşağıdaki örneklerde, birinci baskıda benim kitabımdan kaynağı gösterilmeden alındığını iddia ettiğim pek çok alıntıyı ikinci baskıdan çıkarmıştır. Bu örneklerin pek çoğunda söz konu alıntı bütünüyle ikinci baskıdan çıkarılmıştır. Bu örneklerin bazılarında ise Ramazan Çağlayan alıntıyı bütünüyle çıkarmak yerine, alıntıdan bazı cümle veya ifadeleri çıkarmış ve alıntının benden alındığı teşhis edilemeyecek tarzda tekrar kaleme almıştır:

Örnek 10	Örnek 63	Örnek 139	Örnek 207
Örnek 11	Örnek 64	Örnek 142	Örnek 208
Örnek 12	Örnek 67	Örnek 143	Örnek 210
Örnek 13	Örnek 81	Örnek 144	Örnek 213
Örnek 15	Örnek 87	Örnek 147	Örnek 214
Örnek 16	Örnek 89	Örnek 149	Örnek 216
Örnek 17	Örnek 90	Örnek 150	Örnek 218
Örnek 18	Örnek 94	Örnek 151	Örnek 220
Örnek 19	Örnek 98	Örnek 154	Örnek 221
Örnek 21	Örnek 99	Örnek 158	Örnek 223
Örnek 24	Örnek 100	Örnek 159	Örnek 227
Örnek 25	Örnek 102	Örnek 160	Örnek 233
Örnek 28	Örnek 103	Örnek 162	Örnek 238
Örnek 30	Örnek 105	Örnek 166	Örnek 239
Örnek 31	Örnek 106	Örnek 169	Örnek 244
Örnek 32	Örnek 109	Örnek 176	Örnek 246
Örnek 33	Örnek 110	Örnek 179	Örnek 256
Örnek 36	Örnek 112	Örnek 185	Örnek 257
Örnek 37	Örnek 116	Örnek 186	Örnek 258
Örnek 42	Örnek 119	Örnek 188	Örnek 259
Örnek 43	Örnek 124	Örnek 189	Örnek 262
Örnek 49	Örnek 126	Örnek 190	Örnek 268
Örnek 44	Örnek 127	Örnek 191	Örnek 269
Örnek 50	Örnek 132	Örnek 192	Örnek 270
Örnek 51	Örnek 133	Örnek 195	Örnek 271
Örnek 52	Örnek 134	Örnek 201	Örnek 273
Örnek 55	Örnek 135	Örnek 204	Örnek 275
Örnek 60	Örnek 136	Örnek 205	

Ramazan Çağlayan'ın birinci baskıda benim kitabımdan kaynağı gösterilmeksizin aldığını iddia ettiğim yukarıdaki örneklerdeki cümle ve paragrafları ikinci baskıdan çıkarması, benim birinci baskıda bu alıntılara ilişkin iddialarımda haklı olduğumu gösterir. İkinci baskıda bu örneklerin çıkarılmış olması, Ramazan Çağlayan birinci baskıya ilişkin benim iddialarımı kabul ettiğini gösterir.

2. Ramazan Çağlayan, Birinci Baskıdaki Kaynağını Göstermediği Pek Çok Alıntının Kaynağını İkinci Baskıda Göstermiştir

Ramazan Çağlayan, aşağıdaki örneklerde, birinci baskıda benim kitabımdan kaynağı gösterilmeden alındığını iddia ettiğim pek çok cümle veya paragrafın kaynağını ikinci baskıda dipnotta bana atıf yaparak göstermiştir:

Örnek 1	Örnek 89	Örnek 177	Örnek 239
Örnek 3	Örnek 101	Örnek 178	Örnek 240
Örnek 5	Örnek 102	Örnek 182	Örnek 241
Örnek 7	Örnek 104	Örnek 189	Örnek 248
Örnek 17	Örnek 107	Örnek 197	Örnek 252
Örnek 18	Örnek 109	Örnek 199	Örnek 253
Örnek 20	Örnek 110	Örnek 200	Örnek 254
Örnek 26	Örnek 115	Örnek 211	Örnek 255
Örnek 27	Örnek 117	Örnek 212	Örnek 257
Örnek 38	Örnek 118	Örnek 215	Örnek 258
Örnek 39	Örnek 137	Örnek 217	Örnek 259
Örnek 44	Örnek 145	Örnek 219	Örnek 260
Örnek 61	Örnek 148	Örnek 224	Örnek 233
Örnek 62	Örnek 152	Örnek 225	Örnek 264
Örnek 65	Örnek 161	Örnek 226	Örnek 267
Örnek 66	Örnek 163	Örnek 228	Örnek 271
Örnek 68	Örnek 166	Örnek 229	Örnek 272
Örnek 73	Örnek 172	Örnek 232	Örnek 275
Örnek 75	Örnek 176	Örnek 233	Örnek 276

Ramazan Çağlayan'ın birinci baskıda benim kitabımdan kaynağı gösterilmeksizin aldığını iddia ettiğim cümle ve paragrafların kaynağını ikinci baskıda göstermesi, benim birinci baskıda bu alıntılara ilişkin iddialarımda haklı olduğumu ve bu iddialarımın Ramazan Çağlayan tarafından kabul edildiği anlamına gelir.

3. Ramazan Çağlayan, Birinci Baskıda Benden Aldığı Danıştay Kararlarını İkinci Baskıda ya Kaynağı Göstermiş, ya da Bunları İkinci Baskıdan Çıkarmıştır

Dava Dilekçesi, Ek-3'te bazı örneklerde (Örnek 60, 62, 64, 73, 74, 81, 95, 99, 102, 103, 107, 110, 161, 198, 215, 217), Ramazan Çağlayan'ın Danıştay kararlarından yaptığı alıntıların, gerçekte Danıştay Dergisinden değil, benim kitabından yapılmış olduğunu iddia etmiştim. Ramazan Çağlayan, kitabının ikinci baskısında, ya bu yargı kararı alıntılarını bütünüyle çıkarmış (Örnek 64, 95, 99, 102, 103), ya da ilgili dipnotta Danıştay Kararının künyesini verdikten sonra bana atıf yapmıştır (Örnek 62, 102, 110, 161, 198, 215, 219).

4. Ramazan Çağlayan, Birinci Baskıdaki Plânlarını İkinci Baskıda Değiştirmiştir

Dava Dilekçesi, EK-3'de pek çok örnekte Çağlayan'ın plânlarının tamamıyla veya çok büyük ölçüde benden almış olduğunu iddia etmiştim. Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısında söz konusu plânları ya değiştirmiş, ya da çok büyük ölçüde kısaltmıştır. Örneğin birinci baskıda "*İptal Davasının Konusu*" başlığı *18 alt başlıklı* bir plânla işlenmiştir (s.277-289). İkinci baskıda ise aynı başlık, sadece *2 alt başlıklı* bir plân dâhilinde incelenmiştir (s.334-350).

Özetle Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısında yaptığı değişiklikler bu dava için çok önemli birer delildir. *Bilirkişi raporunda ise Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısında yaptığı değişiklikler dikkate alınmamış ve bir değerlendirme yapılmamıştır.* Bilirkişi raporunda davalının kitabının ikinci baskısı sadece bir yerde geçmekte, davalının bir savunmasına atfen şu şekilde bir ifade yer almaktadır:

Bilirkişi Raporu, s.5, paragraf 5:

> "Müvekkilinin 2. basısını yaptığı esirinin, davacının davasından yaklaşık üç ay önce hazırlanıp yayınladığını, bu nedenle davacının iddialarının neler olduğunu bilmeden, eserde değişlik yapılmasının da mantıken mümkün olmadığını, dolayısıyla iddiaların kabul edilmiş sayıldığına ilişkin bir delil oluşturmayacağını…"

Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısını benim kendisine karşı dava açmamdan önce yayınladığı doğrudur. Ancak *Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısını hazırlarken benim davada ileri sürdüğüm usûlsüz alıntı örneklerinin neler olduğunu bilmediği iddiası tamamıyla gerçek dışı bir iddiadır.* Zira ben Ramazan Çağlayan'a 23 Ekim 2011 ilâ 21 Kasım 2011 tarihleri arasında, kitabındaki usûlsüz alıntıları düzeltmesi konusunda pek çok e-mail gönderdim ve gerek bu e-maillerde, gerekse onların ekinde benden yaptığı ve daha sonra Dava Dilekçesi, Ek-3'te yer alacak usûlsüz alıntı örneklerinin önemli bir kısmını kendisine gönderdim. 2011 yılının Ekim ve Kasım aylarında Ramazan Çağlayan'a gönderdiğim ve ondan aldığım e-maillerin listesi aşağıdadır.

["Bilirkişi raporu İtiraz dilekçemizin aslında, gönderen adı, alıcı adı ve tarih ve saat bilgisinden ibaret olan a-mail listesi vardır. Bu liste buraya, yani kitabın bu ekine konulmamıştır. K. G.].

Yukarıdaki liste Ramazan Çağlayan'ın benim Dava Dilekçesi, Ek-3'te verdiğim alıntı örneklerini 2011 yılının Ekim ve Kasım aylarında bildiğini ispatlar. Ben şimdiye kadar, bu dava için "ikrar" niteliğinde delil oluşturacak olan bu e-maillerin içeriğini açıklamaktan davalının kişiliğini rencide etmemek için sarfı nazar ettim ve etmeye de devam ediyorum. (…)

Burada not edelim ki, Ramazan Çağlayan'ın bizim Dava Dilekçesi, Ek-3'te ileri sürdüğümüz örnekleri ikinci baskıyı hazırlarken bildiği hususunu (kendisine bu örnekleri gösteren pek çok e-mail gönderdiğimiz hususunu) 4 Ekim 2012 tarihli dilekçemizin ekinde Mahkemenize sunduğumuz "EK-1: RAMAZAN ÇAĞLAYAN'IN CEVAPLARINA CEVAPLAR" başlıklı belgenin 20'nci sayfasında ayrıntılı bir şekilde açıklamıştık. Bilirkişi heyeti, bu belgeyi incelemiş olsaydı, Ramazan Çağlayan'ın ikinci baskıyı hazırlarken, bizim usûlsüz olduğunu iddia ettiğimiz alıntıları bilmediği iddiasının dikkate alınabilecek bir iddia olmadığını görürdü.

F. BİLİRKİŞİ RAPORU, SANKİ BİR CEZA DAVASI İÇİN HAZIRLANMIŞ RAPOR GİBİDİR

Bilirkişi raporunda, somut örnekler açısından tartışılan tek şey, davalının benim kitabımdan kaynak göstermeden alıntı yapıp yapmadığı sorunudur. Şüphesiz kaynak gösterilmeden yapılmış bir alıntı, FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"nu oluşturur. Bu suçu oluşturan bir fiil aynı zaman da bir "haksız fiil"dir ve dolayısıyla bir hukuk davasına da vücut verebilir. Ancak bir hukuk davasının konusu olan haksız fiil, ceza davasının konusu olan suçtan ibaret değildir. "Hukuka aykırı alıntı" kavramı, "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"ndan çok daha geniştir. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'nci maddesinde öngörülen dört şarttan herhangi birine aykırı olarak yapılmış bir alıntı, kaynak gösterilerek yapılmış olsa bile bir hukuka aykırı alıntı oluşturur ve alıntının yapıldığı yazarın malî ve manevî haklarını ihlâl eder. Nedense bilirkişi raporunda bu yönde en ufak bir tartışma yoktur. Örneğin kaynağı gösterilmiş olsa bile, bu aynen alıntı tırnak içinde verilmemiş ise, FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırılık teşkil eder ve bunun *cezaî* olmasa bile, *hukukî* sorumluluğunu doğurur.

Ne var ki, 50 tane kaynaksız alıntının yapıldığını tespit ettikten sonra bu alıntıların "FSEK kapsamında bir ihlâl boyutlarında olmadığı" sonuca ulaşan bilirkişi heyeti için, bu tür sorunlar fazla rafine kalmaktadır.

V. BİLİRKİŞİ RAPORU HAKKINDA SON GÖZLEMLER

Bilirkişi raporu dikkatlice okunduğunda raporun 13 ilâ 21'nci sayfaları, bir elden, diğer sayfalar sanki başka bir elden çıktığı izlenimi doğuyor. Yukarıda açıklandığı bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'nci sayfalar arasında yer alan 50 adet somut örneğin tartışıldığı kısımda yapılan değerlendirmeler ile bilirkişi raporunun diğer kısmı birbiriyle uzlaşmaz bir şekilde çelişiyor. Bu izlenim raporun 13 ilâ 21'nci sayfalarında **dört ayrı yerde birinci tekil şahıs** ifadelerinin kullanılması vakıasıyla da pekişiyor. Oysa bilirkişi, üç kişiden

oluşmuş bir heyettir. Dolayısıyla bilirkişi raporu, birinci çoğul şahıs üzerinden kaleme alınır. Raporun 13 ilâ 21'nci sayfalarında dört ayrı yerde birinci tekil şahsın kullanılması şüphe uyandırıcıdır. Şimdi bunları görelim:

Sayfa 13, İlk Paragraf, Satır 12:

da atıfta yer verilmesine ilişkin örnekler, kanaatimce hukuki sorumluluk doğuracak bir durum

Sayfa 13, Paragraf 2, Son Satır:

yapmaması durumuna ilişkin tespit ettiğim örnekler şunlardır;

Sayfa 21, İlk Paragraf 2, İlk Satır:

aynı baskısına atıf yapmaktadır. Kanımca bu örnek, atıf yapılması gerektiği halde

Sayfa 14, Dipnot 2:

[2] Bu örnekte, René Chapus'nün Droit Du Contentieux Adinistratif, 10. baskı, s.666'ya bakıldı -

Dikkat edileceği gibi dipnotun sonu **"s.666'ya baktım"** diye bitmektedir. Daha sonra "baktım" kelimesi elle **"bakıldı"** şeklinde düzeltilmiştir.

Bu yanlışlıklar şüphesiz sehven yapılmışlardır. Ama bunlar bize, raporun bu kısmının içeriği ile diğer kısmının içeriği arasındaki tezat da dikkate alındığında, sanki raporunun 13 ilâ 21'nci sayfaları arasındaki 50 adet somut örneğe ilişkin değerlendirmelerin bir elden, raporun diğer kısmı bir başka elden çıkmış olabileceğini düşündürtüyor. Belki bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'nci sayfaları arasındaki kısım üç kişilik bilirkişi heyetinden bir üye tarafından yazıldı. Bu kısımda 50 adet somut örneğe bakarak bu üyenin benim iddialarıma hak veren bir üye olduğunu tahmin edilebilir. Bu 50 adet örnekte yaptığı değerlendirmelerin bazıları benim Dava Dilekçesi, Ek-3'te yaptığım değerlendirmelerden dahi keskin. Ama eğer böyle bir tahmin gerçeği yansıtıyorsa, bu üyenin niye muhalif kalmadığı da anlaşılamamaktadır.

SONUÇ

Bilirkişi raporunda vakıaların tespitine ilişkin sadece **50 adet örnek** üzerinden tartışma yapılmıştır. Bu tartışma bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'nci sayfaları arasında bulunmaktadır. Bu kısımda tartışılan istisnasız bütün örneklerde bizim iddialarımıza hak verilmiş; *davalı Ramazan Çağlayan'ın bu örneklerde kaynak göstermeden alıntı yaptığı tespit edilmiştir.* **Kaynaksız alıntı vakıasının ispatı için 50 adet örnek yeterlidir.** Zira, "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma" suçunun ve haksız fiilinin oluşabilmesi için kitabın bütünün kaynaksız alıntılardan oluşması şart değildir. Bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'inci sayfalar arasında yer alan 50 adet örnek üzerinden kay-

naksız alıntı yapıldığı vakıası ispatlanmıştır. **Bilirkişi raporunda incelenen tek bir somut örnekte dahi davalıya hak verilmemiştir.** Somut örnekler bazında yapılan tespit bu iken, bilirkişi raporunun sonuç paragrafında, bu kaynaksız alıntıların "*akademik bir eleştirinin ötesine geçemez; ve hukukî sorumluluk doğurması kabul edilemez*" denmesinin sebebi anlaşılamamaktadır. Bilirkişi heyeti, "*akademik anlamda*" alıntı şartları ile FSEK anlamında alıntı şartları arasında ayrım yapmaktadır. Oysa kaynak gösterme zorunluluğu bakımından, "akademik anlamda" alıntı kuralları ile, FSEK'in öngördüğü şartlar arasında bir fark yoktur. Gerek akademik kurallara göre, gerek FSEK'e göre alıntının belli olacak şekilde yapılması ve alıntının kaynağının gösterilmesi gerekir. Bu nedenle bilirkişi heyetinin, davalının kitabında, "konuların incelenmesi ve verilen örnekler bakımından", "*akademik anlamda*" usulsüzlükler olduğunu kabul etmesi, aynı zamanda davalının kitabında FSEK, m.35'e aykırılıklar olduğu anlamına da gelir.

Bilirkişi raporunda, davalının yaptığı usûlsüz alıntıların akademik kurallara aykırı olduğunun tespit edilmesi, ama bu aykırılıkların "hukuka aykırılık" oluşturmadığının yazılması, **bilirkişi heyetinin bizim iddialarımızın doğruluğunu "tevil yoluyla tespit" ettiği anlamına gelir.** Bilirkişi heyeti, vakıayı tespit ediyor, vakıayı hukuka aykırılık olarak değil, akademik kurallara aykırılık olarak vasıflandırıyor. Bilirkişinin görevi vakıaların hukukî **tavsifini** yapmak değil, vakıaları **tespit** etmekten ibarettir. Bilirkişi raporunun 13 ilâ 21'nci sayfaları arasında 50 adet örnek üzerinden davalının benim kitabımdan **kaynaksız alıntı yaptığı vakıası tespit edilmiştir.** Bu kaynaksız alıntıların hukuka aykırılık oluşturup oluşturmadığına, bilirkişi heyeti değil, Mahkemeniz karar verecektir.

Saygıyla arz ederim.

Bursa, 16 Mayıs 2013

Davacı Kemal Gözler

EK-13: 22 MAYIS 2013 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 5)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09:51
CELSE TARİHİ : 22.05.2013
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : ÜMRAN SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. Mehmet Kaan Koçali duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Duruşma arasında raporun geldiği, taraf vekillerine tebliğ edildiği, davacı vekilinin beyanda bulunduğu görüldü. Beyan dilekçesi ve ekinin bir örneği davalıya verildi.

Davacı vekilinden soruldu; beyanlarımızı tekrar ediyoruz dedi.

Davalı vekilinden soruldu; raporun aleyhe olan kısımlarını kabul etmiyoruz dedi. Şuan aldığımız dilekçe ve ekini değerlendirip yazılı beyanda bulunacağız dedi.

G.D :

Bu nedenle duruşmanın 19.06.2013 günü saat 10.05'a bırakılmasına karar verildi. 22.05.2013

Katip Hakim 3286

EK-14: 19 HAZİRAN 2013 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 6)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 10:29
CELSE TARİHİ : 19.06.2013
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : AYSEL YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan, davalı vekili Av. Mehmet Kağan Koçali duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Davacı vekilinden soruldu; önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz dedi.

Davalı vekilinden soruldu; önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz dedi.

G.D :

1- Dosyanın önceki bilirkişi heyetine tevdii ile,

itirazları karşılayan, ayrıca raporun 13 ve devamı sayfalarındaki tespitlerle sonuç kısmının örtüşmediği de hatırlatılarak ,

ek rapor düzenlenmesini istiyoruz dedi.

Bu nedenle duruşmanın 18.09.2013 günü saat 09.55'e bırakılmasına karar verildi. 19.06.2013

Katip Hakim 3286

EK-15: 16 TEMMUZ 2013 TARİHLİ AV. FAHRETTİN KAYHAN'IN BİLİRKİŞİ RET DİLEKÇESİ

T.C.
ANKARA
İKİNCİ FİKRİ VE SINAİ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNE

Esas No: 2012/49
BİLİRKİŞİ RET DİLEKÇESİ

Davacı : Kemal Gözler
Vekili : Av. Fahrettin Kayhan …
Davalılar : 1- Seçkin Yayıncılık San. Tic.
2- Ramazan Çağlayan
Vekilleri : Av. Kaan Koçali …
Öğrenme Tarihi: Ret sebebi müvekkil tarafından 13 Temmuz 2013 tarihinde öğrenilmiştir.

BİLİRKİŞİ RET NEDENLERİ

Bilindiği gibi huzurdaki davada Mahkemeniz tarafından görevlendirilen üç bilirkişiden biri Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. M. Fadıl YILDIRIM'dır.

Ramazan Çağlayan'ın yazdığı *İdarî Yargılama Hukuku* (Ankara, Seçkin yayınevi,. 2011) isimli kitapta müvekkil Kemal Gözler'in *İdare Hukuku* (Bursa, Ekin yayınevi, 2003) isimli kitabından yapılmış usûlsüz alıntılar bulunduğu iddiasıyla Mahkemenizde hukuk davası açılmış, diğer yandan da ceza davası açılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına 12 Mart 2012 tarihinde şikayette bulunulmuştuk.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı 26 Nisan 2012 tarih ve Soruşturma No 2012/34239 ve Karar no 2012/181 sayılı kararı ile 2547 sayılı Kanun m.53'e dayanarak **"görevsizlik kararı"** vererek soruşturma evrakını Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne göndermişti. Bunun üzerine Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü Ramazan Çağlayan hakkında bir soruşturma yapmıştır.

Ek-1'de sunduğumuz belgeden bu soruşturmada Ramazan Çağlayan'ın *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabında usûlsüz alıntılar bulunup bulunmadığını tepsi için üç kişilik bir bilirkişi heyeti görevlendirildiği, bu bilirkişilerden birinin de Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Fadıl Yıldırım'ın olduğu anlaşılmaktadır.

Bilindiği gibi HMK, m.272'ye göre "*Hâkimler hakkındaki yasaklılık ve ret sebepleriyle ilgili kurallar, bilirkişiler bakımından da uygulanır*".

HMK, m.36 ise "ret sebepleri"ni şu şekilde belirlemektedir:

> *"MADDE 36- (1) Hâkimin tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebebin bulunması hâlinde, taraflardan biri hâkimi reddedebileceği gibi hâkim de bizzat çekilebilir. Özellikle aşağıdaki hâllerde, hâkimin reddi sebebinin varlığı kabul edilir: (…)*

c) Davada, tanık veya bilirkişi olarak dinlenmiş veya hâkim ya da hakem sıfatıyla hareket etmiş olması".

Buna göre "*bilirkişi olarak dinlenmiş*" olmak hâkim için bir ret sebebi ise, bilirkişi için de bir ret sebebidir. Dahası 36'ıncı maddenin ilk fıkrasının "*Özellikle aşağıdaki hâllerde, hâkimin reddi sebebinin varlığı kabul edilir*" şeklindeki cümlede yer alan "*özellikle*" kelimesi bu sebeplerin sınırlı olmadığı hususunu vurgulamaktadır. Nitekim aynı fıkranın ilk cümlesi de açıkça "*hâkimin tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebebin bulunması hâlinde*" hâkimin reddedilebileceğini hüküm altına almaktadır. Dolayısıyla Cumhuriyet Savcılığından kendisine görevsizlik kararı ile havale edilen bir soruşturma evrakı hakkında inceleme yapan idareye bilirkişi raporu vermiş olmak, aynı konuda hukuk davasında bilirkişi olmaya engeldir.

Prof. Dr. Fazıl Yıldırım 8.1.2013 tarihinde Ramazan Çağlayan'ın İdarî *Yargılama Hukuku* isimli kitabı hakkında Kırıkkale Üniversitesine intihal olmadığı yolunda rapor vermiş, dört ay sonra da Mayıs 2013'te Mahkemenize aynı kitap hakkında intihal bulunmadığı yolunda rapor sunmuştur.

Görüşünü bilirkişi olarak daha önce açıklamış bir kişiden bilirkişi olarak görüş istenmesinin yargılamaya sağlayacağı nesnel bir katkı olamaz. Böyle bir kişinin bilirkişi olarak görevlendirilmesi usuli eşitliğe de aykırıdır.

Ayrıca ve özellikle belirtmek isteriz ki, Prof. Dr. Fadıl Yıldırım'ın Mahkemenizce verilen bilirkişi görevinden kendiliğinden çekinmesi gerekirdi. Zira söz konusu ret sebebi (daha önce bilirkişi olarak görev yapmış olmak) sadece kendisinin ve davalının bilebileceği bir hususdur. Bu hususu ne Mahkemeniz, ne biz bilebilecek durumda değil idik. Prof. Dr. Fadıl Yıldırım'ın bu ret sebebini mahkemeden saklaması ne hukukla, ne ahlakla bağdaşır. Mahkemenin veya tarafların bilme imkânına sahip olmadığı bir ret sebebi var ise bilirkişi ya kendiliğinden çekilmeli, ya da bu hususu mahkemeye ve ret haklarını kullanabilmeleri için taraflara bildirmelidir. Bu HMK, m.272 ve m.36'ın ruhundan, dürüstlük ve iyiniyet kurlarından ve meslek ahlakından çıkan bir sonuçtur.

SONUÇ

Yukarıda açıklanan nedenlerle,

(a) HMK, m.272 uyarınca bilirkişi Prof. Dr. Fadıl Yıldırım'ın reddine karar verilmesini;

(b) ret sebebini Mahkemeden ve bizden gizleyen ve nedenle kusurlu olan bilirkişi Prof. Dr. Fadıl Yıldırım'dan bilirkişi ücretinin geri alınmasına karar verilmesini,

saygılarımla arz ederim. 16 Temmuz 2013.

Avukat Fahrettin Kayhan
Davacı Vekili

EK: Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün Kırıkkale İdare Mahkemesine (E.2013/319) Sunduğu Cevap Dilekçesi (ilk sayfa, dördüncü sayfa ve son sayfa)

EK-16: 19 TEMMUZ 2013 TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

BİLİRKİŞİNİN REDDİ
VE BİLİRKİŞİ DEĞİŞİM KARARI

Esas No : 2012/49
Hakim : FETHİ MERDİVAN 32863
Katip : ÜMRAN SEZGİN 104375
Davacı : KEMAL GÖZLER
Vekili : Av. Fahrettin KAYHAN …
Davalılar : 1- SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC.
2- RAMAZAN ÇAĞLAYAN
Vekilleri : Av. Kaan KOÇALİ …
Dava : FSEK Tazminat
Dava Tarihi : 14.03.2012
Talep : Bilirkişinin Reddi
Talep Tarihi : 14.03.2012

Davacı vekili 16.07.2013 günlü dilekçesiyle, dosyada bilirkişi olarak atanan Mustafa Fadıl Yıldırım'ın aynı konuyla ilgili idarî soruşturma sırasında bilirkişi raporu düzenlediğini, bu hususu anılan kararın kendilerine bildirilmesinden sonra öğrendiklerini, HMK.nın 36. maddesi uyarınca bilirkişi hakkında red sebebi bulunduğunu ifade ederek anılan bilirkişinin reddine karar verilmesini istemiştir.

İstem üzerine dosya bilirkişi kurulundan getirtilmiş, adı geçen bilirkişiyle görüşülmüş idarî soruşturma sırasında böyle bir rapor düzenlediğini ifade etmiş, davacı vekilinin dilekçesi 17.07.2013 tarihinde davalı vekiline elden ulaştırılmıştır.

Davalı vekili 18.07.2013 tarihli dilekçesiyle red sebebi bulunmadığını bildirmiştir.

Yargılama dosyasında 03.01.2013 tarihinde Ender Ethem Atay, Munat Sezginer ve Mustafa Fadıl Yıldırım'ın bilirkişi olarak atandığı, adı geçenlerin 24.04.2013 havale tarihli raporu düzenleyerek mahkemeye sundukları, ek rapor alınmasına karar verildiği, 04.07.2013 tarihinde dosyanın tekrar aynı bilirkişi heyetine verildiği, davacı vekilinin 16.07.2013 günle dilekçesiyle Mustafa Fadıl Yıldırım'ın aynı konuyla ilgili davalı hakkında yapılan idarî tahkikat sırasında bilirkişi olarak dinlendiği ve rapor verdiği

Bilirkişilerin hâkimin reddini gerektiren sebeplerle reddinin mümkün olduğu, HMK'nın 36. maddesi uyarınca bir kişinin bir davada bilirkişi olarak dinlenilmiş olmasının ret sebebi olduğu, bu nedenle Mustafa Fadıl Yıldırım'in işbu dosyada bilirkişilik görevine son verilmesi gerektiği, diğer bilirkişiler hakkında herhangi bir red sebebi olmadığı, her iki tarafa ait eserleri kaynaklarıyla birlikte inceledikleri, bu nedenle anılan bilirkişilerin görevine son verilmesini gerektirecek bir hâl olmadığı, yargılamanın ulaştığı safha, kalan bilirkişilerin yargılama konusu eser ile ilgili uzmanlıklarının bulunması, karşısında heyete yeni bir fikri haklar uzmanı bilirkişinin atanmasının uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

HÜKÜM:

Bilirkişinin reddi isteminin kabulüne,

Bilirkişi Mustafa Fadıl Yıldırım'ın iş bu dosyadaki görevine son verilmesine,

Yerine bilirkişi olarak Ahmet Kılıçoğlu'nun atanmasına,

Dosyanın Ahmet Kılıçoğlu ile birlikte diğer iki bilirkişiden oluşan bilirkişi kuruluna verilerek, yeniden 28.11.2012 gün 1 nolu ara kararı doğrultusunda rapor düzenlenmesinin istenilmesine,

Bilirkişi Ahmet Klıçoğlu için 500.-TL ücret takdirine

Kararın tebliğine

Dair evrak üzerinden yapılan inceleme sonucunda kesin olarak karar verildi. 19.07.2013.

Kâtip Hakim 32863

EK-17: 6 EYLÜL TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

ARA KARARI

Esas No : 2012/49
Hakim : FETHİ MERDİVAN 32863
Katip : ÜMRAN SEZGİN 104375
Davacı : KEMAL GÖZLER
Vekili : Av. Fahrettin KAYHAN …
Davalılar : 1- SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC.
2- RAMAZAN ÇAĞLAYAN
Vekilleri : Av. Kaan KOÇALİ …
Dava : FSEK Tazminat
Duruşma Tarihi : 18.09.2013
Duruşma Saati : 09.55

Mahkememizin 19.07.2013 günlü bilirkişi değişim ve yeni bilirkişi görevlendirmesine ilişkin kararı gereğince dosya 23.07.2013 tarihinde bilirkişiye tevdi edilmiştir.

Bilirkişi raporu hazırlayarak 20.08.2013 günü dosyayı mahkememize ibraz etmiştir.

Dosyanın tetkikinde, dosyada Ethem Atay ve Murat Sezginer'den oluşan kurula Ahmet Kılıçoğlu'nunda katılımıyla rapor düzenlenmesi istenilmiş, 20.08.2013 tarihinde sunulan raporun heyet olarak düzenlenilmediği tespit edilmiş ve aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

KARAR:

Dosyanın Ahmet Kılıçoğlu ile birlikte diğer iki bilirkişi Ethem Atay ve Murat Sezginer'den oluşan bilirkişi heyetine verilerek, yeniden 28.11.2012 gün 1 nolu ara kararı doğrultusunda rapor düzenlenmesinin istenilmesine,

Kararın taraflara tebliğine,

Dair, evrak üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi.
06.09.2013

Katip **Hakim 32863**

EK-18: 18 EYLÜL 2013 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 7)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 10:18
CELSE TARİHİ : 18.09.2013
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : ÜMRAN SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalılar vekili Av. Kıvanç Su duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Davalı vekilinin beyan dilekçesi ve ekleri davacı vekiline verildi.

Dosyanın bilirkişi heyetinden de dönmediği görüldü.

Taraf vekillerinden soruldu; beklensin dediler

G.D :

1 - Dosyanın bilirkişiden dönüşünün beklenmesine, bilirkişilere raporlarını sunmaları için ihtarat çıkartılmasına, bilirkişilerden döndüğünde raporun taraflara tebliğine, masrafın davacı vekilinden alınmasına,

Bu nedenle duruşmanın 06.11.2013 günü saat 09.45'e bırakılmasına karar verildi. 18.09.2013

Katip Hakim 3286

EK-19: 23 EYLÜL 2013 TARİHLİ KEMAL GÖZLER'İN BEYAN DİLEKÇESİ

ANKARA 2. FİKRİ VE SINAİ HAKLAR MAHKEMESİ SAYIN HAKİMLİĞİNE

Davalı Vekilinin Tarihsiz (? Eylül 2013) Beyan Dilekçesine Karşı Beyanlarımız

Dosya No: E.2012/49
Davacı: Kemal Gözler
Vekili: Av. Fahrettin Kayhan
Davalılar: 1. Ramazan Çağlayan; 2. Seçkin Yayıncılık
Vekilleri: Av. Kaan Koçali
Bu Dilekçenin Konusu: Davalı Vekilinin Tarihsiz (? Eylül 2013) Beyan Dilekçesine Karşı Beyanlarımız.

BEYANLARIMIZ

Davalı vekili, 2013 yılının eylül ayı içerisinde, 20.8.2013 tarihli bilirkişi muhalefet şerhine karşı Mahkemenize 3 sayfalık tarihsiz bir beyan dilekçesi sunmuş ve bu dilekçeye iki belge eklemiştir.

Bunlardan birincisi Ramazan Çağlayan'ın bu davanın konusu olan kitapta usûlsüz alıntılar bulunduğu iddiası hakkında YÖK Başkanlığına verdiği cevapları içermektedir ve 80 sayfadır. Ramazan Çağlayan'ın bu savunmasının bizim davamız üzerinde haliyle bir etkisi olamaz.

İkincisi Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının Ramazan Çağlayan hakkında aldığı *"soruşturma açılmamasına gerek olmadığı" kararına* dayanak teşkil eden *69 sayfalık bir bilirkişi raporudur*.

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının aldığı *"soruşturma açılmamasına gerek olmadığı"* kararının iptali için Kırıkkale İdare Mahkemesinde iptal davası açtık ve davamız bu Mahkemede E.2013/319 sayılı dosyada görülmektedir.

Davalı vekilinin dilekçesine ekli olarak sunduğu söz konusu bilirkişi raporu hakkındaki gözlemlerimizi Kırıkkale İdare Mahkemesine 15 Temmuz 2013 tarihli cevaba cevap dilekçemizle sunduk. Davalı vekili, söz konusu bilirkişi raporunu *"dosyanın bilirkişi incelemesinden geçirilmesi halinde kaynak olması açısından"* Mahkemenize sunduğu için, biz de Kırıkkale İdare Mahkemesine sunduğumuz gözlemlerimizden bazılarını buraya da aktarmak isteriz:

1. Söz konusu bilirkişi raporunu hazırlayan heyet, **Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım, Doç. Dr. İlhan Üzülmez** ve **Prof. Dr. İlhami Sığırcı**'dan oluşmaktadır. Söz konusu bilirkişilerden Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın uzmanlık alanı medeni hukuk, Doç. Dr. İlhan Üzülmez'in uzmanlık alanı ceza hukuku

ve Prof. Dr. İlhami Sığırcı'dan uzmanlık alanı Fransız dili ve edebiyatıdır. **Yani bilirkişiler idare hukuku uzmanı değildir.** Oysa dava ve şikayet konusu olan kitap, bir *İdarî Yargılama Hukuku* kitabıdır. Bu intihal iddiası için bilirkişi heyetinde hiç olmazsa bir idare hukuku uzmanının olması gerekmez miydi? İdare hukuku alanındaki bir kitapta intihal olup olmadığına medeni hukukçular, ceza hukukçuları ve Fransız dili ve edebiyatı uzmanları değil, olsa olsa idare hukuku uzmanları karar verebilir.

2. Bilirkişi **Prof. Dr. İlhami Sığırcı** Kırıkkale Üniversitesi öğretim üyesidir. İlhami **Sığırcı, Ramazan Çağlayan'ın çalışma arkadaşıdır.** Her ikisi ortak kurullarda yer almışlar, ortak sempozyum düzenlemişlerdir (Bkz.: http://cevter.kku.edu.tr/kurullar. html).

3. Bilirkişi **Prof. Dr. Fadıl Yıldırım**, **Ramazan Çağlayan'ın** Erzincan Hukuk Fakültesinden **arkadaşıdır.** Fadıl Yıldırım ve Ramazan Çağlayan'ın Erzincan hukuk Fakültesinde uzun yıllar (1993-2004) birlikte çalışmışlardır. Bu ikilinin ilişkisi geçmişte kalmış da değildir. Günümüzde de bir danışmanlık/avukatlık firmasında (*PlusHukuk*) **danışman olarak birlikte çalışmaktadırlar**. *PlusHukuk* firmasının web sitesinin ilgili sayfası aşağıya olduğu gibi konulmuştur (http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/, Erişim: 12 Temmuz 2013)[1]:

1. Bu beyan dilekçemizden sonra *PlusHukuk* web sayfasından "Danışma Kurulu" sayfasını kaldırılmıştır. Ancak *WayBack Machine*'den ilgili sayfanın 24 Haziran 2013 tarihli sürümüne ulaşılabilmektedir: *https://web.archive.org/web/20130624084500/http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/* (Bu dipnot beyan dilekçesinin aslında yoktur. Bu kitapta bu dilekçe yayınlanırken ek bilgi olarak tarafımızdan düşülmüştür. K.G.).

3. Bilirkişi **Doç. Dr. İlhan Üzülmez** de, aynen birinci bilirkişi M. Fadıl Yıldırım gibi **Ramazan Çağlayan'ın** *PlusHukuk* danışmanlık şirketinden çalışma **arkadaşıdır** (Bkz.: http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu). Ramazan Çağlayan ile İlhan Üzülmez arasındaki ortaklık sadece bir özel şirkette çalışma arkadaşlığından ibaret değildir. Çalışma arkadaşlıklarını kamuda da sürdürmektedirler. Her ikisi de Başbakanlık Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kurulunda üye olarak görev yapmaktadırlar (http://www.bedk.gov.tr/KurulUyeleri.aspx).

Kırıkkale İdare Mahkemesine sunduğumuz 15 Temmuz 2013 tarihli cevaba cevap dilekçemizle yukarıdaki hususları açıklamamızdan bir süre sonra, Ramazan Çağlayan ile bilirkişi Fadıl Yıldırım ve İlhan Üzülmez'in çalışma arkadaşı olduğunun delili olan *www.plushukuk.com* internet sitesindeki ilgili sayfalar silindi ve sitenin ana sayfası da "*Sitemiz Yenilenmektedir*" şeklinde bir sayfaya yönlendirildi.

Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü vekilinin Kırıkkale İdare Mahkemesine sunduğu 27.8.2013 tarihli ikinci savunmada, Ramazan Çağlayan'ın diğer bilirkişiler M. Fadıl Yıldırım ve İlhan Üzülmez ile birlikte *PlusHukuk* isimli hukuk bürosunda danışmanlık yaptığı iddiası hakkında Ramazan Çağlayan'ın

> *"Bu konudan ilk defa haberdar olduğu ve böyle bir hukuk bürosu ile ne hukuken ne fiilen irtibatının olduğunu, gerekli hukukî işlemleri başlattığını, söz konusu hukuk bürosunun sahiplerin ile de hiçbir tanışıklığının olmadığını…"*

beyan ettiği yazılmaktadır. Böylece Ramazan Çağlayan, kendi isminin anılan siteye bilgisi dışında konulduğunu iddia etmektedir. Belki de doğrudur. Ancak şu soru hâlâ kafa karıştırmaya devam etmektedir: Nasıl oluyor da *PlusHukuk* isimli hukuk bürosu, üç kişiden oluşan "Danışma Kurulu"nun üyeleri olarak, bir rastlantı sonucu, *Ramazan Çağlayan, Mustafa Fadıl Yıldırım ve İlhan Üzülmez'den oluşan üç arkadaşın isimlerini koyuyor?* Eğer *PlusHukuk* isimli hukuk bürosu, haber vermeksizin web sayfasına hukuk fakültesi öğretim üyelerinin ismini koyan kötü niyetli bir hukuk bürosu olsaydı, yüzlerce hukuk öğretim üyesinin olduğu ülkemizde farklı üç öğretim üyesinin ismini koymuş olmaz mıydı[2]?

---

2. İlave edelim ki, *PlusHukuk* bürosunun kurucusu Avukat Nuh Sami Yıldırım'ın Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın kardeşi olduğu anlaşılıyor. *Pusula Haber* isimli sitede çıkan 17 Şubat 2015 tarihli haberde, Avukat Nuh Sami Yıldırım'ın "*en büyük ağabeyi halen Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı olarak görev yapıyor*" bilgisi bulunmaktadır. Bkz.: https://www.pusulahaber.com.tr/nuh-sami-yildirim-ak-parti-aday-adayi-174626h.htm. BU dipnot beyan dilekçesinde yoktur. Bu bilgiyi ilk defa bu kitabı hazırlarken 10 Ağustos 2020 tarihinde öğrendim.

Ramazan Çağlayan, Mustafa Fadıl Yıldırım ve İlhan Üzülmez'in isimlerinin bunların haberi olmaksızın *PlusHukuk* isimli hukuk bürosunun danışmanlar kurulunda yer alması ve M. Fadıl Yıldırım ve İlhan Üzülmez'in Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi **açtığı soruşturmada bilirkişi olarak seçilmeleri bir rastlantı mıdır?**

M. Fadıl Yıldırım, idarî soruşturmada Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı tarafından 9.7.2012 tarihinde bilirkişi olarak görevlendirilmiştir. Birkaç ay sonra da, yine bir rastlantı sonucunda M. Fadıl Yıldırım, aynı konuda Mahkemeniz tarafından bilirkişi olarak görevlendirilmiştir. Oysa ortada çok açık bir "bilirkişiyi ret sebebi" vardı. Mahkemeniz tarafından M. Fadıl Yıldırım'ın bilirkişi olarak atandığı tarihte, bu ret sebebini (yani M. Fadıl Yıldırım'ın aynı konuda daha önce bilirkişilik yaptığı vakıasını) sadece davalı Ramazan Çağlayan ve bilirkişinin kendisi bilebilecek durumda idi. Davalıdan etiğe uygun davranmasını beklemiyorum; ama bilirkişi olarak atanan Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın çıkıp *"ben, aynı konuda daha önce bilirkişilik yaptım"* deyip bu görevi reddetmesi gerekmez miydi? Bilirkişilik etiği bu mudur?

Bu durum bu davanın hukukî boyutlarının yanında, nasıl ahlakî boyutlarının olduğunu da göstermektedir. Bu ahlakî boyut çeşitlenmeye de devam ediyor: Davalı vekili, Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığına 2013 yılının Ocak ayında sunulan **M. Fadıl Yıldırım imzalı** bilirkişi raporunu niçin Mahkemenize sunmak için dokuz ay beklemiştir? **Niçin sayın davalı vekili, bu bilirkişi raporunu, Mahkemeniz tarafından M. Fadıl Yıldırım'ın bilirkişilik görevine son verildikten sonra Mahkemenize sunmaktadır? Niçin bu "değerli" raporu, M. Fadıl Yıldırım'ın bilirkişilik görevinden alınmadan önce Mahkemenize sunmamıştır?**

SONUÇ

Yukarıda açıkladığım sebeplerle davalı vekilinin beyanlarının dikkate alınmamasını saygılarımla arz ederim.

23 Eylül 2013

Davacı Kemal Gözler

EK-20: 6 KASIM 2013 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 8)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 10:25
CELSE TARİHİ : 06.11.2013
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : AYSEL YAVUZ 15518

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. Kaan Koçali duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Duruşma arasında raporun geldiği taraf vekillerine tebliğ edildiği görüldü.

Davacı vekilinden soruldu: Raporu henüz tebliğ aldık ama yazılı beyanda değil sözlü olarak beyanda bulunmak istiyorum. Rapor ek rapor niteliğinde değildir. Zira itirazlarımızı ve mahkemenin istediği hususlara cevap verilmemiştir. Bu sebeple biz bilirkişilerin duruşmaya davet edilmesini ve ek raporun sorulacak sorular ile birlikte şifahi olarak düzenlenip mahkemeye sunulmasının sağlanmasını istiyoruz dedi.

Davacı vekilinden soruldu: Raporu aldık muhalif görüşteki bilirkişinin raporuna beyanda bulunduğumuz için yeni bir beyanda bulunmadık dedi.

Davalı vekilinden soruldu: Davacı tarafın itirazlarını ve istemini kabul etmiyoruz. Zira bilirkişiler zaten daha önce yazılı olarak görüşlerini açıklamışlardır. Ek bir rapor alınmasını da istemiyoruz dedi. Bu yönde karar da verilebilir dedi.

G.D :

1 - Anılan birinci raporda 13. ve devamı sayfalardaki tespitlerin raporun sonuç kısmındaki çıkarımlarla örtüşmediği, yeni bilirkişinin katılımı ile düzenlenen son raporda ortak görüş beyan edilmediği gibi önceki rapora yenilik özellikle mahkememizin istem konusunun karşılanmadığı, düzenlenen rapor içeriklerinin kapsamına göre var olan görüş farklılıklarının bir ek rapor ile veya sözlü muhakeme ile giderilmesine de olanak olmadığı, bu sebeple de yeni bir inceleme yapılmasının zorunlu bulunduğu anlaşıldığından Ankara da bulunan hukuk fakültelerinden Fransızca diline hakim idari hukuk konusunda bilirkişilik yapabilecek öğretim üyesi kişilerin duruşma arasında tespiti için müzekkereler yazılmasına taraf vekillerini de bu konuda beyanda bulunurlarsa bu konunun dikkate alınmasına,

Bu nedenle duruşmanın 15.01.2014 günü saat 09.35'e bırakılmasına karar verildi. 06.11.2013.

Katip Hakim 32863

EK-21: 6 ARALIK 2013 TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

ARA KARARI

Esas No : 2012/49
Hakim : Fethi MERDİVAN 32863
Katip : Ümran SEZGİN 104375
Davacı : KEMAL GÖZLER
Vekili : Av. Fahrettin KAYHAN …
Davalılar : 1- SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC.
2- RAMAZAN ÇAĞLAYAN
Vekilleri : Av. Kaan KOÇALİ …
Dava : FSEK Tazminat
Duruşma Tarihi : 15.01.2014
Duruşma Saati : 09.35

Mahkememizin 06.11.2013 günlü duruşmasında "Ankara'da bulunan hukuk Fakültelerinden Fransızca diline hakim İdari Hukuk konusunda bilirkişilik yapabilecek öğretim üyelerinin tespiti için ara kararı oluşturulmuş,

Yazılan müzekkerelerin cevapları mahkememize ulaşmış;

* Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi-Yrd.Doç.Dr. Özge Okay TEKİNSOY

* A.Ü Siyasal Bilgiler Fakültesi - Prof.Dr. Onur KARAHANOĞULLARI

* Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Yrd.Doç.Dr. Eser US

* Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi - Prof. Dr. Turgut TAN ve Prof. Dr.Tekin AKILLIOĞLU

yukarıda yazılı isimlerinin bildirildiği görülmüş ve aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

KARAR:

1 - Kararın taraf vekillerine tebliği ile yukarıda isimleri yazılı bilirkişiler hakkında görüşlerini mahkememize bildirmeleri için süre verilmesine,

Dair, evrak üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi. 06.12.2013

Katip **Hakim 32863**

EK-22: AV. FAHRETTİN KAYHAN'IN BİLİRKİŞİ SEÇİMİ HAKKINDA BEYAN DİLEKÇESİ

(Dilekçe Tarihi: 7 Ocak 2013; Havale Tarihi: 12 Ocak 2014)

T.C.
ANKARA
İKİNCİ FİKRİ VE SINAİ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNE

Esas No: 2012/49
BİLİRKİŞİ SEÇİMİ HAKKINDA

Davacı : Kemal Gözler
Vekili : Av. Fahrettin Kayhan …
Davalılar : 1- Seçkin Yayıncılık San. Tic.
2- Ramazan Çağlayan
Vekilleri : Av. Kaan Koçali …
Dilekçe Konusu: Bilirkişi adayları ve davalının aynı hususta beyanlarını içeren tarihsiz dilekçesi hakkında beyan ve taleplerimiz..

BİLİRKİŞİ RET NEDENLERİ

I. Bilirkişi Adayları Konusundaki Beyanlarımız

1. Hemen belirtmek gerekir ki, kanaatimize göre, Mahkemece bilirkişi adaylarının araştırılması sonucunda belirlenen bilirkişi adaylarının her biri eldeki uyuşmazlıkta bilirkişilik yapabilecek vasıfları fazlasıyla taşımaktadır. Bu nedenle Mahkemenin belirlediği adaylar arasından oluşturacağı bilirkişi heyetine bir itirazımız yoktur.

II. Davalının Bilirkişi Adayları Hakkındaki Beyanlarına Karşı Beyanlarımız

2. Davalılar vekilleri eliyle mahkemeye sundukları tarihsiz dilekçede her bir bilirkişi adayına ayrı gerekçelerle itiraz etmiştir. Davalıların adaylara itirazlarının geçerli hukuksal bir dayanağı bulunmamaktadır.

Davalılar, Yrd. Doç Dr. Özge Okay TEKİNSOY ve Yrd. Doç Dr. Eser US'un akademik kariyerlerinin tarafların akademik kariyerleriyle mukayese edildiğinde bilirkişilik yapamayacağını ileri sürerek itirazda bulunmuştur. Bilirkişinin yasaklılık ve ret halleri HMK 272 delaletiyle aynı kanunun 34 vd. maddelerinde düzenlenen hakimlerin yasaklılık ve ret hallerine atıf yaparak düzenlenmiştir. Anılan maddelerden 34 ve 36.madde incelendiğinde tarafların akademik kariyerleriyle bilirkişilerin akademik kariyerlerinin denk olmaması şartı bulunmamaktadır.

Bilirkişi seçiminde esas alınacak kıstas; bilirkişinin HMK 266.maddesi gereğince görüşüne başvurulacak konuda "özel ve teknik bilgi"ye sahip olması, aynı Kanunu 268. Maddesine göre ise "bilgisine başvurulacak uzmanlık dalında" faaliyet gösteriyor olmasıdır. Kuşkusuz burada özel ve teknik bilgiye sahip olmaktan ve uzman olmaktan tarafların kariyerinden üstün olmaları gerektiği anlamı çıkmaz. Eldeki davada yargılama süjeleri olarak bilirkişilerde aradığımız teknik bilgi heyetteki üyelerin Fransızca bilmeleri, FSEK bağlamında intihal hükümlerini bilmeleri ve bu bilgileriyle dava konusu iki kitabı ve özgün Fransızca metinleri karşılaştırma yapabilecek yeterliğe sahip olmalarıdır. İtiraz edilen iki değerli akademisyen mensup oldukları üniversitenin verdiği bilgi doğruysa doktoralarını yapmış, Fransızca bilen, en az bir doktora çalışması ve yayınlanmış makaleleri olan uzmanlardır. Binaenaleyh, bu iki akademisyenin Mahkemenin aradığı koşulları taşıdığında kuşku yoktur. Bu nedenle, davalı tarafın bu yönü hedefleyen itirazlarının sübjektif mülahazalarla yapılmış itirazlar olduğunu ve hukuksal olarak yerinde olmadığını düşünmekteyiz.

3. Davalılar, bu iddialarını HMK 266 delaletiyle 38 (2) maddesi gereğince bilirkişinin reddi, dilekçeyle talep edilir. Bu dilekçede, ret talebinin dayandığı sebepler ile delil veya emarelerin açıkça gösterilmesi ve varsa belgelerin eklenmesi gerekir. Tarafımıza tebliğ edilen dilekçe ekinde böyle bir delil ortaya konmadığı gibi dilekçenin ikinci sayfasında yer alan ekler bölümünden de tarafımıza tebliğ edilmese de mahkemeye bir delilin sunulmadığı anlaşılmaktadır. Yaptığımız araştırmaya göre Dr. Turgut Tan'ın Ramazan Çağlayan'ın doçentlik sınavında jüri üyeliği yapmıştır. Bu durum Ramazan Çağlayan'ın doçentlik unvanını ele ettikten beş yıl sonra yazdığı bir kitap ile ilgili olarak bilirkişilik yapamayacağı anlamına gelmez. Eğer söz konusu dava, Ramazan Çağlayan'ın doçentlik çalışmasına karşı açılmış olsaydı ve bu çalışma hakkında Turgut Tan'ın bilirkişi olarak seçilmesi söz konusu olsaydı, belki böyle bir itiraz sebebi düşünülebilirdi. Turgut Tan'ın doçentlik sınavında görev aldı diye, bu sınavdan beş yıl sonra Ramazan Çağlayan'ın yazdığı bir kitap hakkında taraflı davranacağı düşüncesi bir vehimdir. Davalılar neredeyse "tarafları tanımıyor" olmayı ret sebebi saymaya çalışmaktadırlar. Oysa HMK 266. (1) fıkrasına göre bilirkişinin, aynı dava veya işte daha önceden tanık olarak dinlenmiş bulunması, bir ret sebebi teşkil etmemektedir. Hem usul hem de esas yönünden bu yönü hedefleyen itirazlar yerinde değildir.

4. Davalılar, bilirkişi adayı Prof Dr. Onur Karahanoğulları'yla davacı müvekkilin aynı yerde görev yaptığı ve yakınlığı olması nedeniyle tarafsız görev yapamayacağı endişesini taşıdıklarını ileri sürmektedirler. Hemen belirtelim ki, Prof. Dr. Onur Karahanoğulları ile müvekkil Kemal Gözler'in

aynı Üniversitede çalıştıkları iddası doğru değildir. Müvekkil Kemal Gözler, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden fiilen 1990 yılının Kasım ayında ayrılmıştır. Prof. Dr. Onur Karahanoğulları ise Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde araştırma görevlisi olarak çalışmaya 1994 yılında başlamıştır (http://80.251.40.59/politics.ankara.edu.tr/karahan/cvt.html). Müvekkil Kemal Gözler'in Onur Karahanoğluları ile bir meslektaş olarak tanışıklığı dışında özel bir dostluğu yoktur. Bu tamamen mesnetten yoksun ve gerçeği yansıtmayan bir iddiadır. Davalılar, bu iddialarını kanıtlayacak bir delil de sunmuş değildir. Bu nedenle bu itiraz da yerinde olmadığı gibi doğru da değildir.

5. Son olarak Diğer bilirkişi adayı olan Prof Dr. Tekin Akıllıoğlu'nun Anayasa hukuku ve insan hakları hukuku alanında çalışmalar yaptığını ileri sürerek bu hususdaki takdiri mahkemeye bırakmışlardır. Bilirkişilerde aradığımız teknik bilgiyi tekrar anımsatmak gerekirse bilirkişilerde aradığımız teknik bilgi, heyetteki üyelerin Fransızca bilmeleri, FSEK bağlamında intihal hükümlerini bilmeleri ve bu bilgileriyle dava konusu iki kitabı ve özgün Fransızca metinleri karşılaştırma yapabilecek yeterliğe sahip olmalarıdır. Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu'nun lisansı İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden, doktorası Fransa'da Rennes Üniversitesindendir. İdare hukuku doçenti ve profesörüdür. İdare hukuku yanında insan hakları alanında da çalışmış olması onun idare hukuku uzmanlığına halel getirmez. Tekin Akıllıoğlu'nun idare hukuku alanında yayınlanmış pek çok kitabı ve makalesi vardır. Özgeçmişine http://law.bilkent.edu.tr/eng/akillioglu.html'den ulaşılabilir. Tekin Akıllıoğlu'nun eldeki dosya için yeter koşulların ötesinde vasıflar taşıdığında kuşku yoktur.

6. Açıklanan nedenlerle, davalıların bilirkişilerin her biri hakkında ileri sürdükleri itirazların tamamı yersiz ve dayanaksızdır.

7. Davalılar dilekçelerinde, müvekkilin dava konusu kitapları ele alarak iki adet kitap yayınladığını, bu kitapları bedava ve elden teslimli kargo ile bütün akademisyenlere dağıttığını, bu kitapların bilirkişi adayı akademisyenlere de gönderilmiş olabileceğini ve onlar tarafından da okunarak kendilerinde önyargı oluşması ihtimali bulunduğunu, bilirkişi adaylarına söz konusu kitapların ulaşıp ulaşmadığının tahkik edilmesini ve dosyanın bu kitapların ulaşmadığı bir bilirkişi heyetine tevdi edilmesini talep etmişlerdir.

Müvekkilin davalının dava konusu kitabını eleştiren kitap yayınladığı ve bunun ücretsiz dağıtımını yaptığı doğrudur. Müvekkilin yayınladığı kitaplardan sadece biri (Ramazan Çağlayan'ın İdari Yargılama Hukuku İsimli kitabı Hakkında Eleştiriler) dava konusu kitaba ilişkindir. Dava konusu bir kitaba ilişkin bir eleştiri kitabı yayınlanamayacağına ilişkin bir kural, hukuk siste-

mimizde yoktur. Müvekkilin dava konusu olmuş bir kitabı da eleştirmesi, kendisine Anayasamızın 26 ve 27'nci maddelerinin tanıdığı temel hak ve hürriyetlerin korumamı altındadır.

Davalı, söz konusu kitapla haklarına saldırıda bulunulduğunu düşünüyorsa, kitapla ilgili olarak hukuk davası açabilir veya müvekkil hakkında ceza davası açılması için Savcılığa şikâyette bulunabilir. Bunları yapmayıp, tamamen hukuk düzeni içinde yazılmış bir kitap hakkında bir takım beyanlarda bulunması anlaşılır bir şey değildir.

Ancak bu kitabı okumuş olsa bile, müvekkilin kitabını okumuş olmak veya müvekkilin iddialarını herhangi bir yoldan öğrenmiş olması red sebebi değildir. Gerçekten de HMK 36 (1) ret nedenleri olarak bilirkişinin a) Davada, iki taraftan birine öğüt vermiş ya da yol göstermiş olması; b) Davada, iki taraftan birine veya üçüncü kişiye kanunen gerekmediği hâlde görüşünü açıklamış olması; c) Davada, veya bilirkişi olarak dinlenmiş veya hâkim ya da hakem sıfatıyla hareket etmiş olması ret nedeni sayılmıştır. Ret nedenleri arasında tarafların yaptığı yayınlardan ve görüş açıklamalarından dava konusu hakkında bilgi sahibi olmaları sayılmamıştır. Bilakis bilirkişilerin görüş açıklamış olmaları red nedenidir. Hatta HMK 266. (1) fıkrasına göre bilirkişinin, aynı dava veya işte daha önceden tanık olarak dinlenmiş bulunması, bir ret sebebi teşkil etmemektedir. Buna göre bilirkişilerden biri taraflardan iri lehine tanıklık yapmış ve görüşlerini açıklamış olsa bile bu durum bilirkişiliğe engel oluşturmamaktadır. Söz konusu kitapları muhtemel bilirkişi adaylarının okuyup okumadığını bilmemeyiz. Davalının iddiaları ve mahkemenizden bilirkişiye söz konusu kitapları okuyup okumadıklarının sorulmasına ilişkin talepleri, birer bilim adamı olan bu kişilerin okudukları her kitaptan etkilenecekleri varsayımı üzerine dayalıdır. Böyle bir varsayım mahkemenizin bilirkişi olarak seçeceği kişilere hakaret teşkil eder. Özellikle, akademisyen olan ve meslekleri gereği önyargıdan uzak oldukları ve objektif oldukları karine kabul edilen bilirkişi adaylarına müvekkilin kitabını okuyup okumadıklarını sormak ve eğer okudularsa onları önyargılı olmakla itham etmek bilirkişiyi ret koşulları arasında olmadığı gibi açıkça kötü niyetli bir itirazdır.

8. Peki, davalılar kırk dereden su getirerek aslı atarı olmayan bu itirazları ve hukukta yeri olmayan gerekçeleri delil bildirme gereği bile duymadan özensizce neden ileri sürmüşlerdir?

Bunun nedenini ise dilekçelerinin sonundaki şu cümlelerden anlamaktayız: "…şayet durum bu şekildeyse seçilecek hiçbir bilirkişinin konu hakkında önyargılı olmadıklarını söyleyebilme imkânı yoktur. Bu nedenle mevcut bilirkişi raporlarını yeterli kabul edip sayın mahkemenin değerlendirme

yapması gerekecektir". Bu cümleler, yerinde olmayan itirazlarla davada yeni bir bilirkişi incelemesinin önüne geçmek, kendi telakkilerine göre lehlerine kabul ettikleri raporla davanın reddini temin etmektir.

Ana rapordaki çelişkileri saptamak için uzman veya hukukçu olmaya gerek olmadığını, vicdan sahibi ortalama bir okuryazarın raporu okuduğunda raporun tarafgir hazırlandığı, uyuşmazlık konusu meseleden çeşitli acemice mantık ve retorik oyunlarla kaçınılmaya çalışıldığını söyleyecek kadar kötü hazırlanmıştır. Rapor o denli çelişkili hazırlanmıştır ki, aleyhimize gözüken rapordan yola çıkarak davamızın haklı olduğunu dahi söylemek olasıdır. Gerçekten de itirazlarımızda bu çelişkileri veciz bir şekilde ortaya koyduk, çelişkinin giderilmesi için HMK 281 (2) maddesi gereğince sözlü ek rapor alınması için bilirkişilerin duruşmaya davet edilmesini ve aynı kanunun 152. (1) Maddesi gereğince bilirkişiye raporu hakkında soru yöneltme hakkını kullandırılmasını talep ettik. Mahkeme bilirkişilerden ara kararıyla cevaplamalarını istediği soruları ve bizim itiraz dilekçemizdeki soruları sorarak ek-rapor istemiştir. Biz bilirkişilerin, apaçık hatalı ve çelişkili olan görüşlerinden döneceğini ve rapordaki çelişkileri gideceğini umarken, bilirkişiler, hatalarını saklama gayretiyle, mahkemenin de isabetle saptadığı gibi sorulara cevap vermediği, çelişkileri gidermediği anlaşılmıştır. Biz yine önceki taleplerimizi tekrarla bilirkişilerin sözlü ek-rapor vermeleri ve sorularımıza yanıt vermeleri için duruşmaya davetini talep ettik. Mahkeme takdiren bu heyetten sözlü olarak da ek-rapor alınmasında yarar görmeyerek yeni bir bilirkişi heyeti oluşturmaya karar verdi.

Bilirkişileri ret nedeni bulamayan davalılar, müvekkilimin yayınını gerekçe göstererek Kanunda olmayan ve adaylara da saygısızlık oluşturacak bir ret nedeni uydurmak suretiyle ve kötü niyetli yöntemle Türkiye'deki tüm bilirkişi adaylarını eleme gayreti içine girmiş gözükmektedirler. Mahkemenin bu davranışı himaye etmeyeceğinden kuşkumuz bulunmamaktadır.

III. Bilirkişi İncelemesiyle İlgili Sair Mülahazalar

9. Mahkemeniz tarafından atanan ilk bilirkişi heyetinde görev yapan **Prof. Dr. Ethem Atay'ın** Ramazan Çağlayan'ın bir başka kitabına karşı Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde görülen bir davada (E.1013/304) **Ramazan Çağlayan'ın profesörlük jürisinde görev yaptığı ortaya çıkmıştır.** Ramazan Çağlayan dava konusu İdarî Yargılama Hukuku isimli kitapla profesör olmuştur. Bu kitap hakkında Prof. Dr. Ethem Atay, tahminen 2013 yılının Ocak ayında profesör olabilir diye rapor düzenlemiş, bundan beş ay sonra da 2013 yılının Mayıs ayında Mahkemenize, söz konusu kitapta intihal yoktur diye bilirkişi raporu sunmuştur. Bilirkişi üyeleri hakkında böylesine kuşkulara sahip olan Ramazan Çağlayan'ın niçin kendi profesörlük jü-

risinde görev alan bir öğretim üyesi Mahkeme tarafından aynı aylarda bilirkişi seçilince bu hususu Mahkemeye bildirmemiştir?

10. Yine Mahkemenizin bilirkişi olarak atadığı diğer üye Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'ın aynı aylarda Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün Ramazan Çağlayan hakkında aynı kitaptan dolayı açtığı idarî soruşturmada bilirkişi olarak rapor sunduğu daha sonra Kırıkkale İdare Mahkemesinde müvekkil Kemal Gözler'in açtığı bir dava da ortaya çıkmıştır. Ve neticede bu sebeple Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım bilirkişilik görevinden alınmıştır. Bilirkişi seçimi konusunda böyle endişelere sahip Ramazan Çağlayan'ın neden bu durum ortayla çıkmadan önce Mahkemenize M. Fadıl Yıldırım hakkındaki ret sebebini bildirmediği merak konusudur.

11. Önceki bilirkişi heyetinde görev alan Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım ile Ramazan Çağlayan Erzincan Hukuk Fakültesinde yıllarca birlikte görev yapmış, iki arkadaştılar. Biz bunu bilmemize rağmen bilirkişi seçiminde buna itiraz etmedik; Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım'dan tarafsızca raporu hazırlamasını bekledik. Kendisine gelince bilirkişi seçimine ilişkin en ufak bir edişe duymamış olan Ramazan Çağlayan'ın yeni bilirkişilerin atanması söz konusu olunca böylesine endişeler içinde bulunmasını bir çelişki olarak görüyoruz.

12. Biz önceki bilirkişi seçiminde olduğu gibi bu bilirkişi seçiminde de, baştan herhangi bir itirazda bulunmuyor, bu konuyu mahkemenizin takdirine bırakıyoruz.

Sonuç: Yukarıda yazılı nedenlerle bilirkişi seçimi konusundaki davalının hukuksal dayanağı olmayan beyan ve taleplerinin reddedilerek Mahkemece **uygun görülecek yeni bir heyet oluşturularak bilirkişi mütalaası** alınmasına karar verilmesini saygılarımla arz ederim.

7 Ocak 2014 (Havale Tarihi: 12 Ocak 2014)
Davacı Vekili
Avukat Fahrettin KAYHAN

EK-23: 15 OCAK 2014 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 9)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 10:06
CELSE TARİHİ : 15.01.2014
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : ÜMRAN SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davalı vekili Av. Aytül Uzun duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Davalı vekilinden soruldu; biz davayı takip ediyoruz dedi.

Dosyanın savcılık tarafından istendiği ve gönderildiği ve henüz dönmediği görüldü.

Davacı vekilinin dilekçesi davalı vekiline verildi.

Davalı vekilinden soruldu: Dilekçedeki aleyhe hususları kabul etmiyoruz ancak beyanda bulunacağız dedi.

G.D :

1 - Dosyanın dönüşünün beklenmesine,

2 - Davalı vekiline aldığı dilekçeyi inceleyip beyanda bulunması için süre verilmesine,

3 - Dosyanın safahat itibariyle bilirkişi seçimine hazır hale geldiği anlaşıldığından duruşma arasında bilirkişi seçiminin yapılmasına,

Bu nedenle duruşmanın 26.03.2014 günü saat 09.35'e bırakılmasına karar verildi.15.01.2014

Katip **Hakim 32863**

EK-24: 3 ŞUBAT 2014 TARİHLİ BİLİRKİŞİ SEÇİM TUTANAĞI

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

BİLİRKİŞİ SEÇİM TUTANAĞI

Esas No	: 2012/49
Hakim	: FETHİ MERDİVAN 32863
Katip	: AYSEL YAVUZ 155187
Davacı	: KEMAL GÖZLER
Vekili	: Av. Fahrettin KAYHAN …
Davalılar	: 1- SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC. 2- RAMAZAN ÇAĞLAYAN
Vekilleri	: Av. Kaan KOÇALİ …
Dava	: FSEK Tazminat
Dava Tarihi	: 14.03.2012

Davacı vekili tarafından davalılar aleyhine açılan FSEK Tazminat istemli davanın mahkememizde yapılan açık yargılaması sırasında;

Çözümü hukuk dışında özel ve teknik bilgiyi gerektiren ara kararında belirtilen hususlarda HMK'nın 266/1. maddesi uyarınca bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verildiği,

Mahkeme ara kararında bilirkişinin görev alanı belirlenmiş olduğu, bu nedenle HMK'nın 273/1. maddesi uyarınca bu konuda yeniden bir belirleme yapılmasının gerekmediği, ara kararındaki hususların bilirkişilere hatırlatılması ile yetinilmesi,

Bilirkişi sayısı ile uzmanlık alanlarının mahkeme ara kararı ile HMK'nın 267/1. maddesi uyarınca 3 kişi olarak belirlenmesi nedeniyle yeniden sayı belirlenmesinin de icap etmediği,

Tarafların anlaşıp mahkemeye herhangi bir bilirkişi ismi vermediklerinden resen seçilmelerinin gerektiği,

(x) - Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Adli Yargı Adalet Komisyonu ve diğer Bölge Adliye Mahkemesi Adli Yargı Adalet Komisyonları listesinde bilgisine başvurulacak nitelikte uzmanlığı bulunan bilirkişi olmadığından, yargılama konusu uyuşmazlığın niteliği gözetilerek aşağıda isim/isimleri bulunan TEKİN AKILLIOĞLU, BAHTİYAR AKYILMAZ kişilerin bilirkişi olarak liste dışından mahkemece resen seçilmesinin usul ve yasaya uygun olacağı,

Anlaşıldığından,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1 - Mahkeme ara kararı uyarınca yaptırılması gereken inceleme için, davanın tarafı olan kamu kurumunda görevli bulunmadıkları anlaşılan, aşağıda isim, adres ve T.C. Kimlik numaraları bulunan kişilerin bilirkişi olarak seçilip atanmalarına,

BİLİRKİŞİ; **Prof. Dr. TEKİN AKILLIOĞLU** Hukukçu (İdare Hukuku) olarak görev yapar.

BİLİRKİŞİ; **Prof. Dr. BAHTİYAR AKYILMAZ** hukukçu olarak görev yapar.

BİLİRKİŞİ; **MUSTAFA ATEŞ** Fikri Haklar Uzmanı olarak görev yapar.

2 - Bilirkişi olarak atanan adı geçenlere açıklamalı ayrı ayrı tebligat çıkarılmasına,

3 - Çıkarılacak tebligata;

a - Bilirkişilik görevinin mahkemece yapılan davete uyup, tayin edilen gün ve saatte mahkemede hazır bulunmayı, yemin etmeyi ve bilgisine başvurulan konuda süresinde oy ve görüşünü mahkemeye bildirmeyi kapsadığı (HMK m. 269/1), geçerli bir özür olmaksızın yapılan davete uyup tayin edilen gün ve saatte mahkemede hazır bulunulmaması yahut mahkemeye gelip de yemin etmekten ve süresinde oy ve görüş bildirmekten kaçınan bilirkişiler hakkında HMK madde 245/1 uyarınca zorla getirme kararı ile gelmemeden doğan giderler ile 500.00.-TL disiplin para cezası, HMK 253/1. Maddesi uyarınca kanuni bir sebep olmaksızın bilirkişilikten çekinilmesi, yemin edilmemesi ve gösterilen sebep mahkemece kabul edilmemesine rağmen bilirkişilik yapmaktan çekinilmesi halinde 500,00.-TL den 5.000,00.-TL ye kadar disiplin para cezasına ve bu yüzden doğan giderlerin ödenmesine HMK 253/2 maddesi uyarınca istenen hususta oy ve görüş vermemekte direnilirse 2 haftayı geçmemek üzere disiplin hapsine mahkum edileceği,

b - Bildirim tarihinden itibaren en geç bir hafta içinde mahkemeye gelmeleri, yemin etmeleri ve dosyayı alıp istenen hususta oy görüşte bulunması gerektiği,

Hususlarının yazılmasına,

3 - Bilirkişiler geldiğinde; adı, soyadı, mesleği, adresi, çalıştığı kurum, taraflarla ilgisinin olup olmadığı (tanıklıktan çekilmeye ilişkin nedenlere dayanarak çekilebilir ve hakimlikten çekinme ve redde ilişkin sebeplere dayanarak reddedilebilir) ile engel hâli olup olmadığı hususlarını ihtiva eden kimlik tespiti yapılıp yemininin yaptırılmasına ve buna ilişkin tutanak düzenlenmesine,

4 - Kimlik tespiti ve yemin tutanağının düzenlenmesini müteakip görevlendirme yazısı ekinde dosyanın dizi pusulasına bağlı olarak kendilerine teslim edilmesine,

Evrak üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi. 03.02.2014

Katip **Hakim 32863**

EK-25: AV. F. KAYHAN'IN BİLİRKİŞİ RET DİLEKÇESİ

(Dilekçe Tarihi: 14 Şubat 2014)

T.C.
ANKARA
İKİNCİ FİKRİ VE SINAİ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNE

Esas No: 2012/49
BİLİRKİŞİ SEÇİMİ HAKKINDA

Davacı : Kemal Gözler
Vekili : Av. Fahrettin Kayhan …
Davalılar : 1- Seçkin Yayıncılık San. Tic.
2- Ramazan Çağlayan
Vekilleri : Av. Kaan Koçali …

BİLİRKİŞİ RET NEDENLERİ

Bilindiği gibi huzurdaki davada Mahkemeniz tarafından Prof. Dr. Tekin Akıllıoğlu, Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz ve Mustafa Ateş bilirkişi olarak seçilmişlerdir. Bu bilirkişilerden Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz HMK 266 ile 272 delaletiyle 36. (1) fıkrası uyarınca reddi talebinde bulunuyoruz.

Hemen belirtmek gerekir ki, Mahkeme, 06 Kasım 2013 tarihli celsede akdedilen (1) nolu ara kararıyla davanın somut özelliklerini dikkate alarak Fransızca lisanı bilmeyi bilirkişi seçiminde "özel bilgi" kriteri olarak belirlemiştir. Oysa Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın yabancı dili Fransızca değil, Almancadır (Bkz.: EK-1: Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın Gazi Üniversitesi resmi web sayfasında yayınlanan özgeçmişi). Şu halde, Bilirkişi olarak seçilen Bahtiyar Akyılmaz, bu dosya için bilirkişi seçilme vasfına sahip değildir.

Öte yandan, Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz, Ramazan Çağlayan'ın doçentlik kadrosuna atanması jürisinde bir defa ve yardımcı doçentliğe atanması jürisinde iki defa görev almıştır. (bkz. EK-2: Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 22.11.2013 tarih ve 74315950/900/5197 sayılı yazısı). Jüri görevi, davalının yayınlarını inceleme ve bu konuda olumlu veya olumsuz görüş bildirmeyi de içermektedir. Hal böyle olunca bu durum, Mahkemece bilirkişi olarak atanan Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın bilirkişi olarak tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebeptir.

Sonuç: Yukarıda yazılı nedenlerle bilirkişinin reddi talebimizin kabulüyle HMK 266 ile 272 delaletiyle 36. (1) fıkrası Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın heyetten çıkarılıp yerine bu davada bilirkişilik yapabilecek tarafsız bir bilirkişinin seçilmesini saygılarımla arz ederim.

14 Şubat 2014
Avukat Fahrettin Kayhan, Davacı vekili

EK-1: Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz'ın Gazi Üniversitesi resmi web sayfasında yayınlanan özgeçmişi.
EK-2: Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 22.11.2013 tarih ve 74315950/900/5197 sayılı yazısı.

EK-26: 27 ŞUBAT 2014 TARİHLİ ARA KARARI

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

ARA KARAR

Esas No	: 2012/49
Hakim	: Fethi MERDİVAN 32863
Katip	: Ümran SEZGİN 104375
Davacı	: KEMAL GÖZLER
Vekili	: Av. Fahrettin KAYHAN …
Davalılar	: 1- SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC. 2- RAMAZAN ÇAĞLAYAN
Vekilleri	: Av. Kaan KOÇALİ …
Dava	: FSEK Tazminat
Dava Tarihi	: 14.03.2012
Duruşma Günü	: 02.04.2014
Duruşma Saati	: 11.30

Mahkememizin 15.01.2014 gün ve 3 nolu ara kararı uyarınca bilirkişi incelemesine karar verilmiş, duruşma arasında 03.02.2014 günlü kararla Mustafa Ateş, Tekin Akıllıoğlu ve Bahtiyar Akyılmaz bilirkişi olarak seçilmiştir.

Bilirkişilere görevlendirmeler tebliğ edilmiş, taraflara da bildirilmiştir.

Davacı vekili uyuşmazlığın niteliği gereği bilirkişilerin Fransızca bilmesi gerektiğini, oysa Bahtiyar Akyılmaz'ın Fransızca değil Almanca bildiğini, kaldı ki davalının doçentlik jürisinde görevli olduğunu ifade ederek bilirkişinin reddi isteminde bulunmuştur.

Bilirkişi olarak atanan Tekin Akıllıoğlu fikri ve sınai haklar konusunda en ufak bir çalışması bulunmadığını bu nedenle bilirkişilik görevinden affını istemiştir.

Bilirkişi olarak atanan Mustafa Ateş'te davalı ile bazı davalarda birlikte bilirkişilik görevi ifa ettiklerini bu halin taraflar ve tarafsızlığı bakımından şüpheye yol açacağı endişesi taşıdığını ifade ederek bilirkişilikten affını istemiştir.

Bilirkişi kurulu oluşturulmadan evvel Ankara'da bulunan fakültelerden bilirkişilik yapabilecek öğretim üyesi isimleri araştırılmış ve bir kısım isimler tespit edilmiştir.

Daha önceki görevlendirmelerde bilirkişilerin nitelikleri de belirlenmiştir.

İtirazlar ve çekilmeler karşısında tarafların bu konuda görüşlerinin alınması ve yeni bir durum gerekiyorsa yeniden karar tesisi için belirlenmiş olan duruşma gününde tarafların dinlenmesine karar verilmesi gerekmiştir.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1 - TOBB Üniversitesi Hukuk Fakültesine müzekkere yazılarak Fransızca diline hakim İdare Hukuku dalında bilirkişilik yapabilecek öğretim üyesi bilirkişi isimlerinin mahkememize bildirilmesinin istenilmesine,

2 - Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesine müzekkere yazılarak Fransızca diline hakim İdare Hukuku dalında bilirkişilik yapabilecek öğretim üyesi bilirkişi isimlerinin mahkememize bildirilmesinin istenilmesine,

3 - İtiraz ve çekilmeler karşısında dosyanın şuan için belirlenen bilirkişilere verilmemesine,

4 - İtiraz ve çekilmelerin duruşmada karara bağlanmasına,

Evrak üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi.27.02.2014

Katip **Hakim 32863**

EK-27: 26 MART 2014 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 10)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09:52
CELSE TARİHİ : 26.03.2014
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : ÜMRAN SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Gelen yok. Açık yargılamaya devam olundu.

Davacı ve davalı vekillerinin mazeret bildirdikleri görüldü.

G.D :

1 - Davacı vekilinin mazeretinin kabulüne, talebi gibi yeni duruşma gününün UYAP'tan öğrenilmesine,

Davalı vekilinin mazeretinin kabulüne, talebi gibi yeni duruşma gününün UYAP'tan öğrenilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 21.05.2014 günü saat 10.05'e bırakılmasına karar verildi. 26.03.2014

Katip **Hakim 32863**

EK-28: 21 MAYIS 2014 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 11)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09:55
CELSE TARİHİ : 21.05.2014
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : ÜMRAN SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan davalılar vekili Av. Mihriban Kaya duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

06.11.2013 günlü ara kararıyla yeni bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verildiği, bilirkişi olarak Mustafa Ateş, Tekin Akıllıoğlu ve Bahtiyar Akyılmaz'ın seçildiği, davacı vekilinin bilirkişi Bahtiyar Akyılmaz'ın Fransızca dilini bilmediği gerekçesiyle itiraza uğradığı, Tekin Akıllıoğlu'nun bu konuyla ilgili hiç çalışmasının bulunmadığını, Mustafa Ateş'in ise davalı ile irtibatının bulunduğunu gerekçe göstererek çekilme dilekçeleri verdiği daha önce belirlenen ara kararları uyarınca Ankara'da bulunan Üniversitelerden araştırma yapıldığı ancak herhangi bir bilirkişi ismi bildirilmediği görüldü.

Davacı vekilinden soruldu; itirazımız devam ediyor, çekilmeleri mahkemenin takdirine bırakıyoruz dedi,

Davalılar vekilinden soruldu; 26.02.2014 günlü dilekçemizde itirazlara ilişkin beyanlarımızı sunmuştuk, takdiri mahkemeye bırakıyoruz dedi.

G.D :

1- Ankara'da yargılama konusu uyuşmazlıkla ilgili bilirkişilik yapabilecek kişilerin tespit edilememesi sebebiyle İstanbul Nöbetçi Fikri Ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesine talimat yazılmasına,

mahkemeleri tarafından komisyon bilirkişi listesinde yoksa bilirkişi listesi dışında resen iki Fransızca diline hakim öğretim üyesi bilirkişi, bir de fikri haklar konusunda uzman bilirkişinin seçilmesi,

bilirkişilerin seçiminden sonra taraf vekillerine tebliği,

şayet gerçekleşir ise itiraz ve çekilme sebeplerinin değerlendirilmesi,

bilirkişi ücretinin mahkemeler tarafından tespiti,

daha önce bilirkişi incelemesi yapılması, davacının anılan giderleri yatırması fakat sonuca ulaşılamaması sebebiyle HMK nın 325. maddesi uyarınca ileride haksız çıkan taraftan alınmak üzere sarf kararı yazılarak hazineden (suç üstü ödeneğinden karşılanması) (örnek sarf kararı),

bilirkişilere dosyanın tevdi,

davacının 2003 tarihli idare hukuku isimli mahsülünün eser olup olmadığı,

davalının 2011 tarihli idari yargılama hukuku isimli mahsülünün eser olup olmadığı,

davacının iddiasının konusu olan 276 başlık alltındaki metinlerin incelenerek bunların davacının eserinden usulüne uygun kaynak gösterilmeksizin alınmış kabul edilip edilemeyeceği,

her bir iddia ile ilgili karşılaştırılmalı, iddia ve savunmalarda başka kaynaklara yönelik atıflar da gözetilerek bunun usulsuz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği,

şayet bir ihlal var ise, davacının hangi mali ve manevi haklarının ihlal edilmiş olduğu ve bundan dolayı ne kadar telif tazminatı isteme hakkının bulunduğu hususlarında mütalaa alınmasına,

Bu nedenle duruşmanın 16.07.2014 günü saat 09.30'a bırakılmasına karar verildi. 21.05.2014

Katip **Hakim 32863**

EK-29: 27 MAYIS 2014 TARİHLİ TALİMAT YAZISI

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ
ESAS NO: 2012/49

FİKRİ VE SINAİ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ
İSTANBUL

Davacı KEMAL GÖZLER ile SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş, RAMAZAN ÇAĞLAYAN arasında mahkememizde görülen Fikir Ve Sanat Eseri davası nedeniyle;

Dosyamız ekleri ile birlikte gönderilmiş olup, iddia ve savunmalar doğrultusunda;

Mahkemeniz tarafından komisyon bilirkişi listesinde dosyada gerekli konuda görev alabilecek bilirkişi yok ise komisyon bilirkişi listesi dışından resen iki Fransızca diline hakim idare hukuku öğretim üyesi bilirkişi, bir de fikri haklar konusunda uzman bilirkişinin seçilmesi,

Bilirkişilerin seçiminden sonra taraf vekillerine tebliğ edilmesi,

Şayet gerçekleşir ise itiraz ve çekilme sebeplerinin değerlendirilmesi,

Bilirkişi ücretinin mahkemeniz tarafından tespiti,

Daha önce bilirkişi incelemesi yapılması,davacının anılan giderleri yatırması fakat sonuca ulaşılamaması sebebiyle HMK'nın 325. maddesi uyarınca ileride haksız çıkan taraftan alınmak üzere sarf kararı yazılarak hazineden (suç üstü ödeneğinden karşılanması)(örnek sarf kararı),

Bilirkişilere dosyanın tevdi,

Davacının 2003 tarihli İdare Hukuku isimli mahsulünün eser olup olmadığı,

Davalının 2011 tarihli idari yargılama hukuku isimli mahsulünün eser olup olmadığı,

Davacının iddiasının konusu olan 276 başlık altındaki metinlerin incelenerek bunların davacının eserinden usulüne uygun kaynak gösterilmeksizin alınmış kabul edilip edilemeyeceği,

Her bir iddia ile ilgili karşılaştırılmalı, iddia ve savunmalarda başka kaynaklara yönelik atıflar da gözetilerek bunun usulsuz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği,

Şayet bir ihlal var ise, davacının hangi mali ve manevi haklarının ihlal edilmiş olduğu ve bundan dolayı ne kadar telif tazminatı isteme hakkının bulunduğu hususlarında mütalaa alınmasına,

Mahkememiz dosyasında yeni belirlenen duruşma günü 16.07.2014 günü saat 09.30'dur bu tarihten önce olarak dosyanın mahkememize gönderilmesi rica olunur..27.05.2014

Katip 104375 Hakim 32863

Eki a) Mahkememizin 2012/49 Esas sayılı dosyası ve ekinde bulunan
b) Talimat evrakı dosyası gidiş-dönüşlü olarak gönderilmiştir.
c) Bilirkişilerin mahkemenize celbi için 27,00.-TL P.P.
d) Sarf kararı örneği
e) 1 bavul içerisinde kitap örnekleri, 1 klasör, 1 cilt kitap, *İdare Hukuku* 1, 2. cilt davacı kitapları, *İdare Hukuku* 1, 2 davalı kitapları ile davacının eleştiriler kitabı ile mahkememiz dava dosyası.

EK-30: 16 TEMMUZ 2014 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 12)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09:28
CELSE TARİHİ : 16.07.2014
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : AYSEL YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av.Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. Aytül Uzun duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

İstanbul'a yazılan talimata cevap yok.

G.D :

1- İstanbul'a yazılan talimatın beklenilmesine,

2 - Gider avansı için 200 TL'nin davacı vekili tarafından iki hafta içinde yatırılması için süre verilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 05.11.2014 günü saat 09.30'a bırakılmasına karar verildi. 16.07.2014

Katip **Hakim 32863**

EK-31: 5 KASIM 2014 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 13)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO **:** 2012/49
CELSE SAATİ **:** 09:29
CELSE TARİHİ **:** 05.11.2014
HAKİM **:** FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP **:** AYSEL YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. Mihriban Kaya duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

İstanbul'a yazılan talimata cevap yok.

Taraf vekillerinden soruldu. Önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz dedi.

G.D :

1 - İstanbul'a yazılan talimatın beklenilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 21.01.2015 günü saat 09.35'e bırakılmasına karar verildi. 05.11.2014

Katip **Hakim 32863**

EK-32: 21 OCAK 2015 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 14)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09:39
CELSE TARİHİ : 21.01.2015
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : AYSEL YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. Aytul Uzun duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Yazılan talimata cevap yok.

Taraf vekillerinden soruldu; beklensin dediler

G.D :

1 - Talimat akibetinin sorulmasına, bilirkişilerin ek ücret talebi olursa bu konunun da değerlendirilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 04.03.2015 günü saat 10.20'a bırakılmasına karar verildi. 21.01.2015.

Katip **Hakim 32863**

EK-33: 4 MART 2015 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 15)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO **:** 2012/49
CELSE SAATİ **:** 10.28
CELSE TARİHİ **:** 04.03.2015
HAKİM **:** FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP **:** AYSEL YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. Aytül Uzun duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Dosyanın talimat mahkemesinden de dönmediği görüldü.

Taraf vekillerinden soruldu; beklensin dediler

G.D :

1 - Talimatın beklenilmesine akıbeti için yeniden yazı yazılmasına,

Bu nedenle duruşmanın 14.05.2015 günü saat 11.30'a bırakılmasına karar verildi. 04.03.2015

Katip **Hakim 32863**

EK-34: 14 MAYIS 2015 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 16)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 11.03
CELSE TARİHİ : 14.05.2015
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : AYSEL YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. Aytül Uzun duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Yazılan talimata cevap yok.

Davacı vekilinden soruldu; talimat akıbeti sorulsun dedi.

Davalı vekilinden soruldu; talimat akıbeti sorulsun dedi.

G.D :

1 - Yazılan talimatın akıbetinin sorulmasına,

Bu nedenle duruşmanın 01.07.2015 günü saat 09.50'a bırakılmasına karar verildi. 14.05.2015.

Katip **Hakim 32863**

EK-35: 1 TEMMUZ 2015 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 17)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO **:** 2012/49
CELSE SAATİ **:** 09.39
CELSE TARİHİ **:** 01.07.2015
HAKİM **:** FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP **:** ÜMRAN SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. FAHRETTİN KAYHAN ile davalı vekili Av. KIVANÇ SU duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Yazılan talimata cevap yok müzekkereye cevap var.

Davacı vekilinden soruldu; önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz dedi.

Davalı vekilinden soruldu; önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz dedi.

G.D :

1 - İstanbul'a müzekkere yazılarak, talimatın gönderildiğinden bu yana bir yıllık süre geçtiği gözetilerek çabuklaştırılmasının istenilmesine,

2 - Yazılan talimatın beklenilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 21.10.2015 günü saat 09.35'e bırakılmasına karar verildi. 01.07.2015.

Katip **Hakim 32863**

EK-36: 21 EKİM 2015 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 18)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09.34
CELSE TARİHİ : 21.10.2015
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : AYSEL YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan, davalı vekili Av. Aytül Özkan duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

İstanbul'a yazılan talimata cevap yok.

Davacı vekilinden soruldu; Beklensin dedi.

Davalı şirket vekilinden soruldu; Cevap dilekçemizi tekrar ediyoruz, dedi.

G.D :

1 - İstanbul'a yazılan talimat sonucunun beklenilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 09.12.2015 günü saat 09.30 'a bırakılmasına karar verildi. 21.10.2015

Katip **Hakim 32863**

EK-37: 9 ARALIK 2015 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 19)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09.30
CELSE TARİHİ : 09.12.2015
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : AYSEL YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan, davalı vekili Av. Aytül Özkan duruşmaya katıldı. Başka gelen olmadığı görüldü. Açık yargılamaya devam olundu.

Yazılan talimata cevap yok.

Davacı vekilinden soruldu; Önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz dedi.

Davalı şirket vekilinden soruldu; Önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz dedi.

G.D :

1 - Yazılan talimatın dönüşünün beklenilmesine akıbeti için anılan mahkemeye müzekkere yazılmasına,

Bu nedenle duruşmanın 03.02.2016 günü saat 10.05'a bırakılmasına karar verildi. 09.12.2015.

Katip **Hakim 32863**

EK-38: 3 ŞUBAT 2016 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 20)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 10.15
CELSE TARİHİ : 03.02.2016
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : AYSEL YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. Aytül Özkan duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

İstanbul'a yazılan talimata cevap yok.

Davacı vekilinden soruldu; Önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz, dedi.

Davalı şirket vekilinden soruldu; Cevap dilekçemizi tekrar ediyoruz, dedi.

G.D :

1 - İstanbul'a yazılan talimat sonucunun beklenilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 16.03.2016 günü saat 10.00'a bırakılmasına karar verildi. 03.02.2016

Katip **Hakim 32863**

EK-39: 27 ŞUBAT 2014 TARİHLİ ARA KARARI

T.C.
İSTANBUL
1. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

KARAR

ESAS NO : 2014/18 Talimat
HAKİM : HAZAL ZENGİNGÜL 23142
Yz.İşl.Mdr : Esin ÖNEY NAYİR

Ankara 2. Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi'nin 27/05/2014 gün ve 2012/49 sayılı talimat yazıları doğrultusunda gerekli bilirkişi incelemesi yapılmak üzere mahkememize gönderilmiş olup, dosya ele alındı incelendi;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Ankara 2 Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinin 2012/49 Esas sayılı dosyası 27/05/2014 tarihli yazısı ile, Fransızca diline hakim idare hukuku öğretim üyesi ile FSEK konusunda uzman bir bilirkişinin seçilerek rapor hazırlanması istenmiş isede; dava konusunda uzman ve İdare Hukuku alanında Fransızca bilen öğretim üyelerinin listelerinin gönderilmesi için İstanbul Üniversitesi , Marmara Üniversitesi ve Galatasaray Üniversitelerinden isim listesi istenmiş olup, 21/07/2014 tarihli oluşturulan tensip kararı ile Galatasaray Üniversitesi İdare Hukuğu Bölümü Öğretim Üyesi Yrd Doç Özge Aksoylu, Yrd Doç Çağla Tansuğ ile Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç Dr Savaş Bozbel'in atandığı, bilirkişiler Çağla Tansuğ 13/08/2014 havale tarih ve Özge Aksoylu 19.08.2014 havale tarihli dilekçeleri ile sağlık sorunları nedeni ile bilirkişilikten affını istedikleri, istifa üzerine oluşturulan 16/12/2014 tarihli ara karar ile İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığından bildirilen listede yer alan Prof Dr İlhan Helvacı 09/07/2015 tarihli dilekçesi ile akademik çalışmalarının yoğunluğu, Doç Dr Başak Zeynep Baysal akademik uzmanlığının yetersiz bulunduğunu belirterek bilirkişilikten affını istemiş, oluşturulan 13/01/2014 tarihi oturum ara kararı ile Doç Dr Başak Baysal'n yerine Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç Dr Yalçın Tosun ve Prof Dr İlhan Helvacının yerine Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesinden Öğretim Üyesi Yrd Doç Cüneyt Bellican'ın atandığı, Yalçın Tosun un 05/02/2015 havale tarihli dilekçesi ile istifası üzerine yerine İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr Aydın Gülan atanmış, Prof Aydın Gülan 12/05/2015 havale tarihli dilekçe ile YÖK boyutunda görevlendirildiğinden taraflar arasında mesleki ilişki bulunduğundan bilirkişilikten affını istemesi üzerine yerine Galatasa-

ray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç Fülürya Yusufoğlu'nun atandığı ancak akademik faaliyetlerinin yoğunluğu nedeni ile 16/12/2015 havale tarihli dilekçesi ile bilirkişilikten affını istediği , Prof Cüneyt Bellican'ın 05/11/2015 havale tarihli dilekçesi ile idare hukukunun uzmanlık alanı içerisinde bulunmadığını ve Fransızca bilmediğini belirterek bilirkişilikten affını istemesi üzerine, yerine Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof Dr Hasan Nuri Yaşar, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof Dr Saibe Oktay Özdemir resen seçilmiş, Prof Dr Savaş Bozbel 18/01/2016 havale tarihli dilekçesi ile dosyanın tarafları ile mesleki ilişkisi bulunduğunu, Prof Dr Hasan Nuri Yaşar 08/01/2016 tarihli dilekçeleri ile iş yoğunluğu nedeni ile çekilmesi üzerine bilirkişilik yapamayacaklarını bildirerek çekilmek istedikleri, son tutanakla atanan ve tebligat gönderilen Prof Dr. Saibe Oktay Özdemir'in istifaya ilişkin dilekçe göndermemiş ise de, tek bilirkişi ile itilafın çözümü yapılamıyacağından ve istenilen uzmanlık alanına ilişkin yazışma yapılarak istenmesine ve bildirilen tüm bilirkişilere davetiye düzenlenmesine rağmen bilirkişilikten istifa ettiklerinden talimat evrakında belirtilen hususlarda başkaca bilirkişi de bulunmadığından davanın sürüncemede kalmaması açısından talimat dosyasının tümüyle yerel mahkemesine iadesine, karar verildi. 26/01/2016

Yazı İşleri Müdürü 66212 **Hakim 23142**

II. İSTANBUL 1. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ ÖNÜNDEKİ DÖNEME İLİŞKİN EKLER

(2014/18 TALİMAT DOSYASI)

(21 Mayıs 2014-8 Şubat 2016)

EK-40: 21 TEMMUZ 2014 TARİHLİ TALİMAT TENSİP ZAPTI

T.C.
İSTANBUL
1. FİKRÎ VE SINAÎ
HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

TALİMAT TENSİP ZAPTI

ESAS NO **:** 2014/18 Talimat
HAKİM **:** HAZAL ZENGİNGÜL 23142
Yz.İşl.Mdr **:** Esin Öney Nayir

Ankara 2. Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi'nin 27/05/2014 tarih ve 2012/49 sayılı dosyası Bilirkişi incelemesi yapılmak üzere mahkememize gelmiş olmakla incelendi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1- Talimatın mahkememizin 2014/18 Talimat sırasına kaydının yapılmasına,

2- Bilirkişi olarak; Galatasaray Üniversitesi İdare Hukuku Bölümü Öğretim Üyesi Yrd Doç ÖZGE AKSOYLU, Yrd Doç ÇAĞLA TANSUĞ ile Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç Dr SAVAŞ BOZBEL'in seçilmesine,

3- Dosyanın bilirkişilere verilmesine, Bilirkişilerin raporlarını ibraz ettiklerinde duruşma günü beklenmeksizin dosyanın mahalli mahkemesine iadesine,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda karar verildi. 21/07/2014

Yazı İşleri Müdürü 66212 Hakim 23142

EK-41: 29 AĞUSTOS 2014 TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
İSTANBUL
1. FİKRÎ VE SINAÎ
HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

ARA KARAR

ESAS NO : 2014/18 Talimat
HAKİM : HAZAL ZENGİNGÜL 23142
KATİP : GÖKÇEN KAÇIRAN 135021

Mahkememizin 21/07/2014 tarihli ara kararı ile seçilen bilirkişilerden Yrd.Doç.Dr.Çağla TANSUĞ 13/08/2014 havale tarihli dilekçesi ile Yrd.Doç.Dr.Özge AKSOYLU ise 19/08/2014 havale tarihli dilekçesi ile bilirkişilik görevlerinden affını istemiş olmakla dosya ele alındı, incelendi;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1-Bilirkişiler Yrd. Doç. Dr. Çağla TANSUĞ ve Yrd. Doç. Dr. Özge AKSOYLU'nun bilirkişilik görevlerinden affına,

2-İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Galatasaray Üniversitesi'ne müzekkere yazılarak **"İdare Hukukunda Fransızca Bilen"** Öğretim Üyelerinin isim, adres ve telefon bilgilerinin istenmesine, müzekkere gidiş dönüş masraflarının gider avansından karşılanmasına,

3-Yazı cevapları geldikten sonra heyete iki bilirkişinin dahil edilmesine,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi. 29/08/2014

Katip 135021 Hakim 23142

EK-42: 16 ARALIK 2014 TARİHLİ BİLİRKİŞİ SEÇİMİ ARA KARARI

T.C.
İSTANBUL
1. FİKRÎ VE SINAÎ
HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

BİLİRKİŞİ SEÇİMİ ARA KARARI

ESAS NO : 2014/18 Talimat
HAKİM : HAZAL ZENGİNGÜL 23142
Yz.İşl.Mdr : Esin Öney Nayir

Ankara 2 Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi Hakimliğinin 2012/49 Esas sayılı dosyasında yapılacak inceleme için seçilen bilirkişilerin istifa etmesi üzerine üniversitelere yazılan müzekkere yanıt geldiği görülmekle bilirkişi seçimi için dosya ele alındı incelendi ;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığından bildirilen listede yer alan Medeni Hukuk Kürsüsünde öğretim üyesi Prof Dr İlhan Helvacı ile Doç Dr Başak Zeynep Baysal'ın bilirkişi olarak seçilmesine,

Bilirkişilere dosyayı teslim almak üzere mahkememizde hazır bulunması hususunda davetiye gönderilmesine,

Dosya üzerinden yapılan inceleme sonucu karar verildi. 16/12/2014

Yazı İşleri Müdürü 66212 Hakim 23142

EK-43: 27 EKİM 2014 TARİHLİ İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ DEKANLIĞININ YAZISI

04.11.2014
Hakim 23142

Evrak Tarih ve Sayısı: 27/10/2014-642

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
Hukuk Fakültesi Dekanlığı

İVEDİ

Sayı :58938191-650-
Konu :Bilirkişilik

İSTANBUL 1. FİKRİ VE SINAİ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNE

İlgi :29/09/2014 tarihli, 2014/18 sayılı yazı
Tal.

İlgi yazınızla talep edilen konuyla ilgili olarak Fakültemiz idare hukuku anabilim dalı'nda fransızca bilen Prof.Dr.Aydın GÜLAN'ın isim, adres ve telefon bilgileri aşağıdadır. Ancak adıgeçen öğretim üyemiz daha önce bu ihtilafla ilgili YÖK tarafından görevlendirildiğini beyan etmiştir. Fakültemizde Fransızca bilen diğer öğretim üyelerinin anabilim dalları, isimleri adres ve telefon bilgileri aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

e-İmzalı
Prof. Dr. Adem SÖZÜER
Dekan

Adı Soyadı	Anabilim Dalı	Telefon Numarası
Prof.Dr.Aydın GÜLAN	İdare Hukuku	0212 440 00 00/11056

Fransızca Bilen Diğer Öğretim Üyeleri

Adı Soyadı	Anabilim Dalı	Telefon Numarası
Prof.Dr.Saibe OKTAY ÖZDEMİR	Medeni Hukuk	0212 440 00 00/10925
Prof.Dr.Mehmet HELVACI	Ticaret Hukuku	0212 440 00 00/11007
Prof.Dr.İlhan HELVACI	Medeni Hukuk	0212 440 00 00/10924
Doç.Dr.Başak Zeynep BAYSAL	Medeni Hukuk	0212 440 00 00/11579

Adres: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı
34116 Beyazıt-İstanbul

Doğrulamak için:http://194.27.128.66/anvision.Sorgula/Validate_Doc.aspx?V=BEND3418B
Ayrıntılı bilgi için irtibat : Melek UYAR Dahili : 10806
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi 34116 Beyazıt-Eminönü-İstanbul
Tel : 0212 440 00 00/10806 Fax : 0 212 512 41 35
e-posta : hukuk_dekan@istanbul.edu.tr Elektronik Ağ : http://istanbuluniversitesi.hukukfakultesi.gen.tr

EK-44: 13 OCAK 2015 TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
İSTANBUL
1. FİKRÎ VE SINAÎ
HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/18 Talimat

HAKİM: HAZAL ZENGİNGÜL 23142
Yz.İşl.MDr.: ESİN ÖNEY NAYİR

Bilirkişilerden Doç Dr Başak Zeynep Baysal 22/12/2014 havale tarihli dilekçesi ile, bilirkişilikten affını talep etmesi üzerine dosya ele alındı incelendi;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Dosya üzerinde yapılacak inceleme için bilirkişi olarak atanan Doç. Dr. Savaş Bozbel, Prof. Dr. İlhan Helvacı'nın da yer aldığı heyette bulunan Doç. Dr. Başak Zeynep Baysal'ın bilirkişilikten affı ile yerine Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yalçın Tosun'un atanmasına,

Bilirkişiye tebligat çıkartılmasına,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda karar verildi. 13/01/2014

Yazı İşleri Müdürü 66212 Hakim 23142

EK-45: 6 ŞUBAT 2015 TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
İSTANBUL
1. FİKRÎ VE SINAÎ
HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

ARA KARAR

ESAS NO **:** 2014/18 Talimat

HAKİM: HAZAL ZENGİNGÜL 23142
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: ESİN ÖNEY NAYİR

Ankara 2 Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinin 2012/49 Esas sayılı dosyası bilirkişi incelemesi için mahkememize gönderilmiş olup, dosyaya atanan bilirkişilerden YALÇIN TOŞUN üzerindeki iş yükü ve akademik çalışmaları nedeni ile yoğunluğunu belirterek bilirkişilikten affını istemesi üzerine dosya ele alındı inclendi;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Bilirkişilerden YALÇIN TOSUN'un bilirkişilikten affı ile, yerine İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde Öğretim Üyesi Prof. Dr AYDIN GÜLAN'ın atanmasına,

Bilirkişiye tebligat çıkartılmasına,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda karar verildi. 06/02/2015

Yazı İşleri Müdürü 66212 Hakim 23142

EK-46: 1 TEMMUZ 2015 TARİHLİ BİLİRKİŞİ SEÇİMİ ARA KARARI

T.C.
İSTANBUL
1. FİKRÎ VE SINAÎ
HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

BİLİRKİŞİ SEÇİMİ ARA KARARI

ESAS NO **:** 2014/18 Talimat
HAKİM **:** HAZAL ZENGİNGÜL 23142
KATİP **:** GÖKÇEN KAÇIRAN 135021

Bilirkişi Prof.Dr.Aydın GÜLAN 24/04/2015 tarihli dilekçesi ile bilirkişilik görevinden çekilmiş olmakla dosya ele alındı, incelendi;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Bilirkişi AYDIN GÜLAN'ın bilirkişilikten affı ile yerine Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Fülürya YUSUFOĞLU'nun resen seçilmesine, (Diğer Bilirkişiler İlhan Helvacı, Savaş Bozbel)

Bilirkişiye dosyayı teslim almak üzere mahkememizde hazır bulunması hususunda davetiye gönderilmesine,

Dosya üzerinden yapılan inceleme sonucu karar verildi.12/06/2015

Katip 135021 Hakim 23142

EK-47: 14 TEMMUZ 2015 TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
İSTANBUL
1. FİKRÎ VE SINAÎ
HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

ARA KARAR

ESAS NO **:** 2014/18 Talimat
HAKİM **:** HAZAL ZENGİNGÜL 23142
Yz.İşl.Mdr. : Esin ÖNEY NAYİR

Bilirkişi Av. Prof. Dr. İlhan Helvacı 09/07/2015 havale tarihli dilekçesiyle işlerinin yoğunluğunu belirterek bilirkişilik görevinden affını istemiş olmakla dosya ele alındı incelendi;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Bilirkişi Prof İlhan Helvacı'nın bilirkişilikten affı ile yerine Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd Doç. Cüneyt Bellican'ın seçilmesine (Diğer bilirkişiler Savaş Bozbel, Fülürya Yusufoğlu)

Bilirkişiye dosyayı teslim almak üzere mahkememizde hazır bulunması hususunda davetiye çıkartılmasına,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonucu karar verildi. 14/07/2015

Yazı İşleri Müdürü 66212 Hakim 23142

EK-48: 11 ARALIK 2015 TARİHLİ BİLİRKİŞİ SEÇİMİ ARA KARARI

T.C.
İSTANBUL
1. FİKRÎ VE SINAÎ
HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

BİLİRKİŞİ SEÇİMİ ARA KARARI

ESAS NO **:** 2014/18 Talimat
HAKİM **:** HAZAL ZENGİNGÜL 23142
Yz.İşl.Mdr. : Esin ÖNEY NAYİR

Heyette yer alan bilirkişilerden Cüneyt Bellican ve Fülürya Yusufoğlu dava konusu uyuşmazlığın çözümünde gerekli olan idare hukuku konusunda bilgi sahibi olmadıklarından bilirkişilikten affını talep etmiş olmakla dosya ele alındı incelendi;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Bilirkişiler Cüneyt Bellican ve Fülürya Yusufoğlunun bilirkişilikten azli ile yerine Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof Dr HASAN NURİ YAŞAR ile İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim üyesi Prof Dr SAİBE OKTAY ÖZDEMİR in resen seçilmesine, (Heyet: Savaş Bozbel, Hasan Nuri Yaşar, Saibe Oktay Özdemir)

Bilirkişilere tebligat çıkartılmasına,

Dosya üzerinden yapılan inceleme sonucu karar verildi. 11/12/2015

Yazı İşleri Müdürü 66212 Hakim 23142

EK-49: 21 ARALIK 2015 TARİHLİ BİLİRKİŞİ DOSYA TESLİM TUTANAĞI

T.C.
İSTANBUL
1. FİKRÎ VE SINAÎ
HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

Bilirkişi Yemin ve Teslim Tutanağı

ESAS NO : 2014/18 Talimat
HAKİM : HAZAL ZENGİNGÜL 23142
KATİP : GÖKÇEN KAÇIRAN 135021

Ankara 2. Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinden gelen 2012/49 sayılı dosyanın talimat defterine kaydı yapıldı. Talimat yazısı gereğince, Taraflar arasında görülen işbu davada verilen ara kararı gereğince dosyanın bilirkişiye tevdiine karar verilmiş olup;

Bilirkişi/Bilirkişiler mahkememize geldiğinden huzura alındı/alındılar.

BİLİRKİŞİ : 1- SAVAŞ BOZBEL, … oğlu/kızı … doğumlu, HUKUK, tarafları tanımaz, bilirkişiliğe engel halinin bulunmadığı anlaşılarak usulen yemini yaptırıldı.

2- SAİBE OKTAY ÖZDEMİR, … oğlu/kızı … doğumlu, HUKUK, tarafları tanımaz, bilirkişiliğe engel halinin bulunmadığı anlaşılarak usulen yemini yaptırıldı.

3- HASAN NURİ YAŞAR, … oğlu/kızı … doğumlu, 211-HUKUK , tarafları tanımaz, bilirkişiliğe engel halinin bulunmadığı anlaşılarak usulen yemini yaptırıldı.

SORULDU; Dosyayı aldım/aldık, inceleyip raporumu/raporumuzu ibraz edeceğim/edeceğiz dedi/dediler. Beyanın doğruluğunu ayrı ayrı imzaları ile tasdik etti/ettiler.

BİLİRKİŞİ	BİLİRKİŞİ	BİLİRKİŞİ
SAVAŞ BOZBEL	SAİBE OKTAY ÖZDEMİR	HASAN NURİ YAŞAR

Talimat evrakı/dosya incelendi,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1. Dosyanın ve varsa eklerinin Bilirkişilere verilmesine,

2. Bilirkişinin/Bilirkişilerin raporunu 30 günlük süre içinde taraf adedinden bir fazla suret halinde ibraz etmesine,

3. Rapor ibraz edildiğinde takdir olunan ücretin kendisine ödenmesine,

4. Rapor geldiğinde masraf gider avansından karşılanarak duruşma günü beklenmeksizin taraflara tebliğine karar verildi. 31/12/2015

Katip 135021 Hakim 23142

DOSYAYI TESLİM ETTİM	DOSYAYI TESLİM ALDIM SAVAŞ BOZBEL
31/12/2015	BİLİRKİŞİ 31/12/2015

NOT: Dosya tek klasör olarak bilirkişiye teslim edilmiştir.

EK-50: İSTANBUL 1. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNİN ANKARA 2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNE 15 EYLÜL 2015 TARİHLİ CEVAP YAZISI

T.C.
İSTANBUL
1.FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

Talimat No: 2014/18 Talimat 15/09/2015
Konu : Müzekkere

ANKARA 2. FİKRİ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK
MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNE

Davacı, KEMAL GÖZLER ile Davalı, RAMAZAN ÇAĞLAYAN arasında mahkememizde görülmekte olan davası nedeniyle;

Mahkememize bilirkişi incelemesi yapılmak üzere gönderilen Hakimliğinizin 2012/49 Esas sayılı dosyası mahkememizin 2014/18 Talimat sırasına kayıtlanmış olup, atanan bilirkişilerin istifa etmeleri üzerine Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd Doç Cüneyt Bellican, Galatasaray Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd Doç. Fülürya Yusufoğlu ile Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Savaş Bozbel atanmış olup, kendilerine dosyayı teslim almaları için davetiye çıkartıldığı ancak henüz dosyayı teslim almadıkları dosya tetkikinden anlaşılmıştır.

Gereği bilgilerinize rica olunur.

Yazı İşleri Müdürü 66212 Hakim 23142

Elektronik imza ile imzalanmış olup, fiziki olarak gönderilmeyecektir.

III. ANKARA 2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ ÖNÜNDE TALİMAT SONRASI DÖNEME İLİŞKİN EKLER

(8 Şubat 2016-6 Ekim 2017)

EK-51: 16 ŞUBAT 2016 TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

ARA KARAR

Esas No	: 2012/49
Hakim	: Fethi MERDİVAN 32863
Katip	: Ümran SEZGİN 104375
Davacı	: KEMAL GÖZLER
Vekili	: Av. Fahrettin KAYHAN …
Davalılar	: 1- SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC. 2- RAMAZAN ÇAĞLAYAN
Vekilleri	: Av. Kaan KOÇALİ …
Dava	: FSEK Tazminat
Dava Tarihi	: 14.03.2012
Duruşma Günü	: 24.02.2016
Duruşma Saati	: 10.00

Davacı vekili tarafından davalılar aleyhine açılan FSEK Tazminat istemli davanın mahkememizce yapılan tetkiki sonucunda;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ;

Mahkememiz dosyasında

"Davacının 2003 tarihli İdare Hukuku isimli mahsulünün eser olup olmadığı, Davalının 2011 tarihli idari yargılama hukuku isimli mahsülünün eser olup olmadığı, Davacının iddiasının konusu olan 276 başlık altındaki metinlerin incelenerek bunların davacının eserinden usulüne uygun kaynak gösterilmeksizin alınmış kabul edilip edilemeyeceği, Her bir iddia ile ilgili karşılaştırılmalı, iddia ve savunmalarda başka kaynaklara yönelik atıflar da gözetilerek bunun usulsuz iktibas veya intihal olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, Şayet bir ihlal var ise, davacının hangi mali ve manevi

haklarının ihlal edilmiş olduğu ve bundan dolayı ne kadar telif tazminatı isteme hakkının bulunduğu hususlarında mütalaa alınmasına"

dair verilen ara karar doğrultusunda İstanbul mahkemelerine talimat yazılmış, talimat İstanbul 1.Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'nin 2014/18 talimat sırasına kayıt edilmiştir.

İstanbul 1.Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi 26.01.2016 tarihli kararıyla yapılan yazışmalar doğrultusunda bildirilen tüm bilirkişilere davetiye düzenlenmesine rağmen bilirkişilerin istifa ettiklerinden talimat evrakında belirtilen hususlarda başkaca bilirkişi de bulunmadığından bahisle talimat evrakı 08.02.2016 tarihinde bila ikmal iade edilmiştir.

Dosyanın sürüncemede kalmaması bakımından belinlenmiş olan duruşma günü beklenmeksizin aşağıdaki şekilde karar verilmesi düşünülmüştür.

KARAR:

1-Bilirkişi incelemesi hususunda yeniden değerlendirme yapmak ve tarafların görüşlerini almak üzere yeni duruşma günü belirlenmesine,

2-Yeni duruşma gününün 24.02.2016 günü saat:10.00 olarak belirlenmesine,

3-İşbu kararın taraf vekillerine tebliğine,

Dair, evrak üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi. 16.02.2016

Katip **Hakim 32863**

EK-52: 24 ŞUBAT 2016 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 21)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 10.15
CELSE TARİHİ : 24.02.2016
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : ÜMRAN SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. FAHRETTİN KAYHAN, davalı vekili Av. MEHMET KAAN KOÇALİ duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

İstanbul'a yazılan talimatın bila ikmal döndüğü görüldü.

Davacı vekilinden soruldu; biz önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz dedi.

Davalı şirket vekilinden soruldu; önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz, dedi.

G.D :

1-dosyanın 22.05.2014 gün 1 nolu ara kararı doğrultusunda resen seçilecek üç kişilik bilirkişi heyetine tevdi ile,

Rapor alınmasına,

Bilirkişilere 600'er TL ücret takdirine

Daha önce ücretin yatırılmış olması gözetilerek ücretin yasal ödenekten karşılanmasına,

Bu nedenle duruşmanın 04.05.2016 günü saat 09.30'a bırakılmasına karar verildi. 24.02.2016

Katip **Hakim 32863**

EK-53: 1 MART 2016 TARİHLİ BİLİRKİŞİ SEÇİM KARARI

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

BİLİRKİŞİ SEÇİM KARARI

Esas No : 2012/49
Hakim : FETHİ MERDİVAN 32863
Katip : ÜMRAN SEZGİN 104375
Davacı : KEMAL GÖZLER
Vekili : Av. Fahrettin KAYHAN …
Davalılar : 1- SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC.
2- RAMAZAN ÇAĞLAYAN
Vekilleri : Av. Kaan KOÇALİ …
Dava : FSEK Tazminat
Dava Tarihi : 14.03.2012
Duruşma Tarihi : 04.05.2016 saat: 09.30

Davacı vekili tarafından davalı aleyhine açılan Fikir ve Sanat Eseri (Manevi Tazminat İstemli) istemli davanın mahkememizde yapılan açık yargılaması sırasında;

Çözümü hukuk dışında özel ve teknik bilgiyi gerektiren ara kararında belirtilen hususlarda HMK'nın 266/1. maddesi uyarınca bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verildiği,

Mahkeme ara kararında bilirkişinin görev alanı belirlenmiş olduğu, bu nedenle HMK'nın 273/1. maddesi uyarınca bu konuda yeniden bir belirleme yapılmasının gerekmediği, ara kararındaki hususların bilirkişilere hatırlatılması ile yetinilmesi,

Bilirkişi sayısı ile uzmanlık alanlarının mahkeme ara kararı ile HMK'nın 267/1. maddesi uyarınca 3 kişi olarak belirlenmesi nedeniyle yeniden sayı belirlenmesinin de icap etmediği,

Tarafların anlaşıp mahkemeye herhangi bir bilirkişi ismi vermediklerinden resen seçilmelerinin gerektiği,

(x)- Bölge Adliye Mahkemesi Adli Yargı Adalet Komisyonları tarafından HMK'nın 268/1. maddesinde gösterildiği biçimde bilirkişi listesinin oluşturulduğu, yargılama konusu uyuşmazlığın niteliği gözetilerek bilirkişilerin bu listeden mahkemece resen seçilmesinin usul ve yasaya uygun olacağı,

Anlaşıldığından,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1 - Mahkeme ara kararı uyarınca yaptırılması gereken inceleme için, davanın tarafı olan kamu kurumunda görevli bulunmadıkları anlaşılan, aşağıda isim,

adres ve T.C. Kimlik numaları bulunan kişilerin bilirkişi olarak seçilip atanmalarına,

BİLİRKİŞİ; **PROF. DR. ALİ DURSUN ULUSOY**, (…) idare hukuku bilirkişi tarafları tanımaz engel hali yok.

BİLİRKİŞİ; **DOÇ. DR. CÜNEYT OZANSOY,** (…) bilirkişi tarafları tanımaz engel hali yok.

BİLİRKİŞİ; **DOÇ. DR.HAMDİ PINAR** (…) bilirkişi tarafları tanımaz engel hali yok.

3 - Çıkarılacak tebligata;

a - Bilirkişilik görevinin mahkemece yapılan davete uyup, tayin edilen gün ve saatte mahkemede hazır bulunmayı, yemin etmeyi ve bilgisine başvurulan konuda süresinde oy ve görüşünü mahkemeye bildirmeyi kapsadığı (HMK m. 269/1), geçerli bir özür olmaksızın yapılan davete uyup tayin edilen gün ve saatte mahkemede hazır bulunulmaması yahut mahkemeye gelip de yemin etmekten ve süresinde oy ve görüş bildirmekten kaçınan bilirkişiler hakkında HMK madde 245/1 uyarınca zorla getirme kararı ile gelmemeden doğan giderler ile 500.00.-TL disiplin para cezası, HMK 253/1. maddesi uyarınca kanuni bir sebep olmaksızın bilirkişilikten çekinilmesi, yemin edilmemesi ve gösterilen sebep mahkemece kabul edilmemesine rağmen bilirkişilik yapmaktan çekinilmesi halinde 500,00.-TL den 5.000,00.-TL ye kadar disiplin para cezasına ve bu yüzden doğan giderlerin ödenmesine HMK 253/2 maddesi uyarınca istenen hususta oy ve görüş vermemekte direnilirse 2 haftayı geçmemek üzere disiplin hapsine mahkum edileceği,

b - Bildirim tarihinden itibaren en geç bir hafta içinde mahkemeye gelmeleri, yemin etmeleri ve dosyayı alıp istenen hususta oy görüşte bulunmasi gerektiği,

Hususlarının yazılmasına,

4 - Bilirkişiler geldiğinde; adı, soyadı, mesleği, adresi, çalıştığı kurum, taraflarla ilgisinin olup olmadığı (tanıklıktan çekilmeye ilişkin nedenlere dayanarak çekilebilir ve hakimlikten çekinme ve redde ilişkin sebeplere dayanarak reddedilebilir) ile engel hâli olup olmadığı hususlarını ihtiva eden kimlik tespiti yapılıp yemininin yaptırılmasına ve buna ilişkin tutanak düzenlenmesine,

5 - Kimlik tespiti ve yemin tutanağının düzenlenmesini müteakip görevlendirme yazısı ekinde dosyanın dizi pusulasına bağlı olarak kendilerine teslim edilmesine,

Evrak üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi. 01.03.2016

Kâtip **Hakim 32863**

Dosyayı dizi pusulasına bağlı olarak teslim aldım ...../...../2016

Bilirkişi :

EK-54: 4 MAYIS 2016 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 22)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09.30
CELSE TARİHİ : 04.05.2016
HAKİM : FETHİ MERDİVAN 32863
KATİP : ÜMRAN SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davalı vekili Av. AYTÜL ÖZKAN duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Davacı vekilinin mazeret bildirdiği görüldü.

Dosyanın bilirkişi heyetinden de dönmediği görüldü.

Davalı vekilinden soruldu; beklensin dedi.

G.D :

1 - Dosyanın bilirkişiden dönüşünün beklenmesine, bilirkişilere raporlarını sunmaları için ihtarat çıkartılmasına, bilirkişilerden döndüğünde raporun taraflara tebliğine, masrafın davacı vekilinden alınmasına,

2 - Davacı vekilinin mazeretinin kabulüne, talebi gibi yeni duruşma gün ve saatinin uyaptan öğrenilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 22.06.2016 günü saat 10.40'a bırakılmasına karar verildi. 04.05.2016

Katip **Hakim 32863**

EK-55: 22 HAZİRAN 2016 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 23)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09.41
CELSE TARİHİ : 22.06.2016
HAKİM : Fethi MERDİVAN 32863
KATİP : Aysel YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan, davalı vekili Av. Aytül Özkan duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Dosyanın bilirkişi heyetinden de dönmediği görüldü.

Taraf vekillerinden soruldu; beklensin dediler

G.D :

1 - Dosyanın bilirkişiden dönüşünün beklenmesine, bilirkişilere raporlarını sunmaları için ihtarat çıkartılmasına, bilirkişilerden döndüğünde raporun taraflara tebliğine, masrafın davacı vekilinden alınmasına,

2 - Bilirkişilere tebligat çıkarılmasına,

Bu nedenle duruşmanın 26.10.2016 günü saat 10.05'e bırakılmasına karar verildi. 22.06.2016

Katip **Hakim 32863**

EK-56: 26 EKİM 2016 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 24)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO **:** 2012/49
CELSE SAATİ **:** 09.41
CELSE TARİHİ **:** 26.10.2016
HAKİM **:** Fethi MERDİVAN 32863
KATİP **:** Aysel YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. Aytül Özkan duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Dosyanın bilirkişi heyetinden de dönmediği görüldü.

Taraf vekillerinden soruldu; beklensin dediler

G.D :

1 - Dosyanın bilirkişiden dönüşünün beklenmesine, bilirkişilere raporlarını sunmaları için ihtarat çıkartılmasına, bilirkişilerden döndüğünde raporun taraflara tebliğine, masrafın davacı vekilinden alınmasına,

2 - Raporun hazırlanmasının biran önce tamamlanması konusunda her üç bilirkişiye açıklamalı tebligat çıkarılmasına,

Bu nedenle duruşmanın 25.01.2017 günü saat 09.35'e bırakılmasına karar verildi. 26.10.2016.

Katip **Hakim 32863**

EK-57: BİLİRKİŞİ RAPORU HAKKINDA AV. FAHRETTİN KAYHAN'IN 24 KASIM 2016 TARİHLİ BEYAN DİLEKÇESİ

T.C.
ANKARA 2. FİKRİ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ'NE

Esas no: 2012/49

ÜÇÜNCÜ BİLİRKİŞİ KURULU RAPORU HAKKINDA BEYAN

Davacı: Kemal GÖZLER ...
Vekili: Avukat Fahrettin KAYHAN ...
Davalılar: 1.Ramazan ÇAĞLAYAN ...
Vekilleri: Avukat M. Kaan KOÇALİ Avukat Kıvanç SU, Avukat İpek ÖCAL DİNÇ

Taraflar arasındaki davanın yapılan yargılaması sırasında yapılan bilirkişi incelemesi sonucunda Mahkemeye sunulan kurul raporu ve karşı oy yazısı hakkında beyanlarımızı aşağıdaki paragraflarda sunuyoruz:

I. BİLİRKİŞİ KURULU RAPORU HAKKINDA BEYANLAR

Bilirkişi kurulu raporunda sonuç olarak, oy çokluğu ile, taraflara ait mukayeseye konu kitapların eser niteliğinde olduğu, davalıya ait "*İdari Yargılama Hukuku*" ait kitapta, davacıya ait "*İdare Hukuku*" adlı kitaptan alıntılar yapıldığı, ancak bu alıntıların kaynağının yasada öngörülen şekilde belirtilmediği, yasaya aykırı atıf yapıldığı, bu eylemin FSEK madde 35 kapsamında iktibas serbestisi sınırlarını dışına çıkılarak Kanunun bu hükmünü ihlal ettiği sonuç ve kanaatine varılmıştır. Üyelerden Hamdi PINAR, çoğunluk görüşünü eleştirerek karşı oy yazısı kaleme almıştır.

Hemen belirtelim ki, bilirkişi raporunda Mahkemeye sunduğumuz 276 intihal ve iktibas iddiasını incelemişler ve 51 örnekte gerekçeli olarak rapordaki ifadeyle "*açıkça usulsüz iktibas*" yapıldığını ortaya koymuşlardır. Bu ifadeden bilirkişilerin bu incelemeyi yaparken "*açıkça usulsüz iktibas*", "*örtülü usulsüz iktibas*" ayrımı yaptıkları ve 51 örneğin tartışmasız olarak usulsüz iktibas oluğunu ortaya koydukları anlaşılmaktadır (bkz. Rapor, s.8-17). Raporun "*Genel Değerlendirme ve Sonuç*" bölümünde ise, yapılan iktibasların bir kısmında müvekkile ait eserdeki yazım hatalarının (yazar adı, sayfa numarası vb.) aynen davalının eserinde tekrar edilidiği, bir kısım örneklerde birbirini takip eden paragraflara müvekkilin eserine atıf yapılmış ise de, bir kısım paragraflarda atıf yapılmadığı, bunun dahi usulsüz atıf niteliğinde ol-

duğu tespitini yapmışlardır. Bu bölümde, "açıkça usulsüz iktibas" olarak değerlendirilmeyen örneklerin de usulsüz olduğu gerekçeli olarak belirtilmiş, ancak bu "örtülü usulsüz iktibas" yapılan bölümlerdeki tespitlerin bir kısmının kesin kanaat düzeyine ulaşmadığını, davalının müvekkilin "*eserinden esinlendiği izlenimi*" edindiklerini ifade etmişlerdir. Kanaatimizce, bilirkişilerde davalının müvekkilin eserinden esinlendiği izlenimi edindikleri örneklerin de, evvelce verdiğimiz dilekçelerde açıkladığımız gerekçelerle açık usulsüz iktibas olduğu kanısındayız.

Sonuç olarak bilirkişi kurulu raporu, FSEK'nun öngördüğü "*serbesti standartlarına*" göre davalı yararına "daha toleranslı standartlar" benimsemiş, buna göre sadece tartışmasız tecavüz örneklerini tek tek gerekçelendirerek davalının ihlalini apaçık ortaya koymuştur.

2012 yılında açtığımız bu davada davacı olarak HMK'dan kaynaklanan tüm yükümlülüklerimizi tam ve büyük bir özenle yerine getirmemize karşın müvekkilin "adil yargılanma hakkının" süre yönünden ihlal sınırına gelmiş bulunmaktayız. Müvekkil açısından artık bir ıstıraba dönüşen bu davayı uzatmamak için, bu konuda tekrar bilirkişi incelemesi yapılmaması halinde davayı sonuçlandırmak için "örtülü usulsüz iktibas"ları tartışma konusu yapmak istemiyoruz. Ancak Mahkemece tekrar bilirkişi incelemesinde karar verilmesi ihtimalinde bilirkişilerde davalının müvekkilin eserinden esinlendiği izlenimi edindikleri örneklerin de, evvelce verdiğimiz dilekçelerde açıkladığımız gerekçelerle açık usulsüz iktibas olduğu iddiamızı tekrar ediyoruz. Çoğunluk görüşü, davalının eyleminin tecavüz olduğunu tartışmasız örneklerle ortaya koymuş bulunmaktadır. Bilirkişilerin esinlenme izlenimi edindikleri bölümlerle, açık tecavüz kabul ettikleri bölümleri birlikte değerlendirildiğinde ihlalin dercesi ve davalı yazarın eser kaleme alırken uyguladığı hukuka ve akademik nezakete aykırı metodoloji ortaya çıkmaktadır.

Huzurdaki dava 2012 yılında açılmıştır. Tahkikat safhasında 3 kişilik bir heyetten rapor alınmış, üyelerden biri değiştirilerek bir rapor daha alınmıştır. Son iki yıl boyunca yeni bilirkişi heyeti oluşturulmaya çalışılmış, Ankara'da oluşturulamayınca İstanbul'a talimat yazılmıştır. Bu süreçte atanan bilirkişilerin çoğu bilirkişi görevden çekilmiştir. İstanbul'da da heyet oluşturulamayınca tekrar Ankara'ya heyet oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu arada 24 adet duruşma yapılmıştır. Nihayet dört yıl sonra dilekçemize konu rapora ulaşılmıştır.

Her ne kadar bu rapor oybirliği ile verilmemiş ise de, bilimsel olarak gerekçeli, doyurucu ve hüküm kurmaya elverişlidir. Hükme dayanak oluşturacak raporun oybirliği ile verilmesi gerektiğine dair hukuksal bir zorunluluk da bulunmamaktadır. Bilirkişilik kurumu HMK'da bir çok konuda (red, çekilme vs.) hakimlikle ilgili düzenlemelere atıf yapılarak düzenlenmiştir. Bu durum bilirkişi kurulu raporlarını, toplu mahkeme kararları ile kıyaslamamız

için meşru ve mantısal bir temel oluşturmaktadır. Nasıl toplu Mahkemeler tarafından oy çokluğu ile karar verilebiliyor ve oy birliği kararın geçerliği için koşul olarak aranmıyorsa, pekala tatmin edici gerekçeler içeren oy çokluğu ile verilen bilirkişi raporuna dayanılarak da hüküm verilebilir. Nitekim HMK madde 82- (1) "*Hâkim, bilirkişinin oy ve görüşünü diğer delillerle birlikte serbestçe değerlendirir*" denilmektedir. Mahkemeniz, ihtisas mahkemesi olduğundan şu ana kadar alınan bilirkişi raporlarında ortaya konulan argümanları isabetle ve mukayeseli olarak değerlendirerek bir hükme varabilecektir. Dilekçemizin bir sonraki bölümünde ayrıntısını açıklayacağımız üzere karşı oy yazısı dava konusu eser hakkında değil, bilirkişi raporu hakkında olup teknik anlamda bir karşı oy yazısı niteliğini taşımamaktadır.

Öte yandan, her ne kadar, maddi tazminat konusunda bilirkişi incelemesi yapılmamışsa da, ihlal iddiamızla ilgili olarak davalı tarafından rapora itiraz üzerine yahut Mahkemece re'sen yeni bir bilirkişi incelemesine karar verilmemesi durumunda maddi tazminat konusunda bilirkişi deliline dayanmaktan ve bu konuda delil toplanması talebimizden duruşmada vaz geçmeye hazırız. Bu durumda, Mahkemenin Borçlar Kanunun 50. maddesinin 2. fıkrası gereğince, olayların olağan akışını göz önünde tutarak, kitabın şu anki satış bedelinin 65 TL olduğu, iki baskı yaptığı, talep ettiğimiz tazminatın yaklaşık 15 kitap bedelinden ibaret olduğu ve zararın bu miktardan çok fazla olduğu dikkate alınarak, hakkaniyete göre belirlenecek gerçekçi bir tazminatın bunun çok üzerinde kalacağı dikkate alınarak talep ettiğimiz maddi tazminata hakim tarafından hakkaniyet ilkelerine göre karar verilmesini talep ediyoruz.

Açıklanan nedenlerle, kanaatimizce tahkikatı gerektiren bir husus kalmadığından HMK 184. maddesi gereğince tahkikata son verilerek sözlü yargılama aşamasına geçilmesini ve davamızın kabulüne karar verilmesini talep ediyoruz.

II. KARŞI OY YAZISI HAKKINDA BEYANLAR

HMK madde 279- (2)'ye göre "raporda, tarafların ad ve soyadları, bilirkişinin görevlendirildiği hususlar, gözlem ve inceleme konusu yapılan maddi vakıalar, gerekçe ve varılan sonuçlarla, bilirkişiler arasında görüş ayrılığı varsa, bunun sebebi, düzenlenme tarihi ve bilirkişi ya da bilirkişilerin imzalarının bulunması gerekir. Azınlıkta kalan bilirkişi, oy ve görüşünü ayrı bir rapor hâlinde de mahkemeye sunabilir."

Kurul üyelerinden Hamdi PINAR'ın 18 sayfalık karşı oy yazısının ilk 12 sayfası dava dosyasının özeti niteliğinde olup, dava ile ilgili bir değerlendirme içermemektedir. Karşı oy yazısının 12 ila 14 sayfaları arasında yer alan "Tespit ve Değerlendirmeler" kısmında ise sayın üye, “Telif Hukuku Açısından İntihal” kavramını genel olarak açıklamaktadır. Raporun 14 ila 17. say-

falarında yer alan "7.2. Dava Konusu Uyuşmazlık Açısından Değerlendirme" başlıklı kısmında dava konusu uyuşmazlıkla ilgili yapılan somut bir değerlendirme yoktur. Sayın üye bu kısımda da intihal fiilinin şartı olan "hususiyet" ve "iktibas serbestisi" kavramlarını doktrinden alıntılar yaparak açıklamış, ama dava konusu uyuşmazlıkta davacının ve davalının eserlerinin "hususiyet" taşıyıp taşımadığı ve davalının eserinde iktibas oranını aşıp aşmadığını incelememiştir.

Kuşkusuz pratik hukuk metodolojisinde hukukun uygulanması yalın bir ifadeyle bir dizi "altlama" (substantion) işlemiyle yapılan bir mantık işlemidir. Hukuk kuralının uygulanmasının birinci aşaması büyük önermenin (hukuk normunun) ne olduğunu tespitle başlar. İkinci aşama küçük önerme olan somut olayın tespitidir. Nihayet son aşama, sonuç çıkarma yani tespit edilen somut olayın hukuk normu karşısındaki durumunun hükme bağlanmasıdır. Bu sürece hukuk mantığında argümantasyon da denilmektedir (Daha kapsamlı açıklamalar için: Ali Nazım SÖZER, *Hukukta Yöntembilim*, Beta Yayınları, İzmir 2008; Eveline T. Feteris (çev. Ertuğrul UZUN), *Hukuki Argümantasyonun Temelleri*, Paradigma Yayınları 2010). Karşı oy yazısında, hukuk normunun ne olduğuna dair tarafların, Mahkemenin ihtiyacını aşacak derecede ayrıntılı ve üzerinde uyuşmazlık bulunmayan açıklamalar (hukuk kuralının ne olduğuyla ilgili hazır bulunuşluğunu göz ardı ederek) yapılmış, ancak uyuşmazlık konusu somut olayla ilgili tespitlere hiç yer verilmemiştir.

Karşı oy yazısının son sayfası dışında muhalif üyenin dava konusu olaya ilişkin yaptığı bir değerlendirme olmadığı gibi, karşı oy yazısının sonuç kısmında dava konusu eserde intihal BULUNDUĞU veya BULUNMADIĞI konusunda bir sonuca ulaşılmamıştır. Bilirkişi, bu sonucu ortaya koymak yerine bilirkişinin kendisinin cevaplandırması gereken muhatabı meçhul 4 adet soru yöneltmeyi tercih etmiştir. Davacı taraf olarak Mahkemeye sunduğumuz dilekçe ve ekindeki müvekkilin kapsamlı ve mukayeseli görüşlerinde, tüm hukuk camiasının değerlendirmesine açık, uzmanlık alanı olmasa da "hukuksal temyiz yetkesini" kazanmış her hangi bir hukukçunun ilk incelemede anlayacağı şekilde ilmi değerlendirmelerle biz bu soruları cevaplandırdık. Çoğunluk görüşünde de bu soruların cevapları bulunmaktadır.

Karşı oy sahibi bilirkişinin, karşı oyu hukuken kabul edilebilir değildir. Sayın bilirkişiden HMK madde 279 (2) son cümlesi uyarınca karşı oy yazısının sonuç kısmında sorduğu sorulara cevap veren ayrı bir rapor sunması beklenirdi.

Açıklanan nedenlerle, bu karşı oy yazısı, teknik anlamda bir karşı oy yazısı olarak kabul edilemez ve bilirkişi bilirkişilik görevini ifa etmiş sayılamaz. Sayın üye, davanın tarafı olsaydı karşı oy yazısı, küçük değişikliklerle belki bilirkişi raporuna karşı usulen verilmiş bir itiraz dilekçesi olarak te-

lakki edilebilirdi. Bu nedenle, karşı oy yazısında burada ele alabileceğimiz ve tartışabileceğimiz. Mahkemenin kendisine tevcih ettiği görev kapsamına giren somut olayla değinen olumlu veya olumsuz "bir kanaat" yahut "hukuksal bir argüman" bulunmamaktadır. Karşı oy, bu anlamda "yok"tur.

III. TAHKİKATIN TÜMÜ HAKKINDA BEYAN

Müvekkilimiz, bu dava sürecince büyük ıstırap çekmiştir. Müvekkilimiz, eserlerinden yapılan intihallerle mücadele uğruna akademik çalışmalarındaki programını aksatmıştır. Maruz kaldığı ve gözlemlediği eser talanının akademik hayatta yarattığı tahribattan ve bilimsel sığlıktan duyduğu derin acı nedeniyle, bu dava süresinde intihallerle ilgili iki kitap yazmak sorumluluğunu hissetmiştir.

Müvekkilin yazdığı *Örnekleriyle Usûlsüz Alıntı Sorunu* adlı kitaba http://www.anayasa.gen.tr/uas-s-1-58.pdf adresinden ulaşılabilir. Bu kitabın tamamının okunmasını beklemiyoruz. Ancak mümkünse "BU KİTABI NEDEN VE NASIL YAZDIM?" bölümünün fikri mülkiyet hukukuna ilgi duyan ve akademik kariyer amacıyla zorunlu olarak yahut saf bilimsel tutku saikiyle fikri ürün üretmeye niyetlenen herkesin kalemi eline almadan evvel okuması gerektiğini düşünüyoruz. Ancak mücadelelerle dolu akademik yaşamını başından bugüne kadar bir hukukçu olarak hayranlıkla takip ettiğim müvekkilin manevi zararının ne olduğunu anlatan bölümünün bu davayla yakından ilgili olduğunu düşünerek aynen alıntılamakla yetiniyoruz:

> «**Bir Fikrî Eserin Usûlsüz Alıntıya Kurban Gitmesi Eser Sahibini Neden Üzer?-** Bir fikrî eser durup dururken ortaya çıkmaz. Kendi kendini yazmış veya makineler tarafından yazılmış bir kitap yoktur. Kitap insan eseridir. Üstelik bir kitabı, ne kadar çalışırsa çalışsın herkes yazamaz. Bir kere bir akademik kitabın arkasında, doktora diplomasıyla tamamlanan en az 30 yaşına kadar süren bir öğrencilik dönemi bulunur. Kitap yazmak için o alanın sadece eğitimini almış olmak yetmez, yıllara yayılan disiplinli ve zor bir çalışma dönemi gerekir. Her kitap, yazarının alın terinin ürünüdür. Her kitabın altında yazarının hesapsız emeği bulunur. Dahası güzel bir kitabı yazmak, bu emeği fazlasıyla vermiş olsa da, her yazara nasip olmaz. Bir kitabı güzel kılan, özgün kılan, o yazarın sahip olduğu bir takım Allah vergisi yeteneklerdir.
>
> Gerekli eğitimi almış olsa, Allah vergisi bu yeteneklerle donatılmış olsa bile, bir yazarın eseri ortaya çıkarmak için gece gündüz çalışması, alın teri dökmesi, dünya kadar ıstırap çekmesi ve bu süreçte de pek çok şeyden fedakarlıkta bulunması gerekir. Fikrî üretim süreci fevkalade sancılı bir süreçtir. Yazar yoğunlaştığında yazdığı konu yazarı ele geçirir. Sadece çalıştığı saatler değil, yemek yediği saatlerde

dahi kafasında konuyla uğraşır; yazmaya devam eder. Sadece uyanıkken değil, uyurken dahi bu yazdığı konu onu bırakmaz. Yazdığı konuyla ilgili rüyalar görür. Hatta yazdığı ve bazen yazacağı cümleleri uykusunda sayıklar. Geceleyin uyanmış ise, kafasından kitabını yazmaya devam eder. Uyandığında ayakları onu kahvaltı masasına değil, çalışma masasına götürür.

Yazar bir kitabı yazarken adeta bu dünyadan kopar. Bin bir çile çeker. Daha sonra eseri ortaya çıkar. Yayınlanır. Fikrî eser budur. Bu fikrî eserin sahibi onu yazan yazardır. Bir başka yazarın, bu yazarın çektiği çileyi çekmeden, bu yazarın kitabından usûlsüz alıntı yapması, bu yazarı fevkalade üzer. Usûlsüz alıntı acısı, yazar için evlat acısı gibidir. Fikirleri aşırılmış bir yazar, çocuğu kaçırılmış bir babanın duyduğu acıya benzer bir acı duyar.

Fikir ve sanat eserleri hukukunda yazarın eseri üzerinde "mülkiyet hakkı" olduğunu söylüyorlar. Bu "mülkiyet hakkı" tabiri çok hafif kalıyor. Bir yazar eseri üzerinde "mülkiyet hakkı"ndan çok daha ileri bir hakka sahiptir. Bir babanın çocuğu üzerinde mülkiyet hakkına sahip olduğunun söylenmesi nasıl anlamsız bir şey ise, bir yazarın eseri üzerinde mülkiyet hakkına sahip olduğunun söylenmesi de öylesine anlamsız ve yetersizdir. Nasıl bir baba, çocukları üzerinde bir "babalık hakkı"na sahip ise, bir yazar da aynı şekilde eseri üzerinde "babalık hakkı"na sahiptir. O nedenle usûlsüz alıntı, yazarı fevkalade üzer. Bu üzüntünün nasıl bir şey olduğunu muhtemelen ancak kayda değer bir fikrî eser yaratmış yazarlar anlayabilir. Nasıl çocuksuz bir kişi, bir babanın çocuğu karşısında hissettiği şeyleri hissedemez ise, hayatında bir fikrî eser üretmemiş kişiler de, eseri usûlsüz alıntıya kurban giden yazarın çektiği acıyı hissedemezler. Tecrübe sahibi biri olarak, tüm samimiyetimle söylememe lütfen izin veriniz: Eserim usûlsüz alıntıya kurban gittiğinde, benim fikrimin bir başka yazar tarafından sahiplenildiğini gördüğümde, içim acıyor, göğsümde bir ağrı hissediyorum; sinirden ellerim titriyor.

O nedenle usûlsüz alıntı denen şeyin olmaması lazım. Bunun için de usûlsüz alıntıyla mücadele etmek lazım».

IV. TALEP SONUCU

Yukarıda yazılı nedenlerle, davalının bilirkişi raporuna itirazların reddine karar verilerek davamızın kabulüne karar verilmesini saygılarımızla talep ediyoruz.

[22.11.2016]
Avukat Fahrettin KAYHAN
Davacı Vekili

EK-58: 25 OCAK 2017 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 25)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09.27
CELSE TARİHİ : 25.01.2017
HAKİM : Fethi MERDİVAN 32863
KATİP : Aysel YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. Aytül Özkan duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Duruşma arasında raporun geldiği taraf vekillerinin beyanda bulundukları görüldü.

Davacı vekilinden soruldu; Önceki beyanlarımızı ve bilirkişi raporuna itiraz dilekçemizi tekrar ediyoruz, beyanlarımızı ve isteklerimizi net bir şekilde belirttik. Biz yapılan tahkikatın yeterli olduğunu düşünüyoruz. Tahkikata son verilerek sözlü duruşma aşamasına geçilip karar verilmesini istiyoruz. Dava kabul edilsin dedi.

Davalılar vekilinden soruldu; Cevap dilekçemizi ve tüm beyanlarımızı tekrar ediyoruz, dava reddedilsin dedi.

G.D :

1-Dosyanın son raporu düzenleyen bilirkişi heyetine tevdi ile,

İtirazları karşılayan,

İddiaları ayrı ayrı değerlendirilen başka bir ifade ile

"... Örneklerde de aynı durum vardır şeklinde" açıklama ile yetinilmemesi nedeni ile rapor düzenlenmesinin istenilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 02.03.2017 günü saat 09.30'a bırakılmasına karar verildi. 25.01.2017

Katip **Hakim 32863**

EK-59: 2 MART 2017 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 26)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09.35
CELSE TARİHİ : 02.03.2017
HAKİM : Fethi MERDİVAN 32863
KATİP : Aysel YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davalı vekili Av. Konuralp Eskizara duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Davacı vekilinin mazeret bildirdiği görüldü.

Dosyanın bilirkişi heyetinden de dönmediği görüldü.

Taraf vekillerinden soruldu; beklensin dediler

G.D :

1 - Dosyanın bilirkişiden dönüşünün beklenmesine, bilirkişilere raporlarını sunmaları için ihtarat çıkartılmasına, bilirkişilerden döndüğünde raporun taraflara tebliğine, masrafın davacı vekilinden alınmasına,

2 - Davacı vekilinin mazeretinin kabulüne, talebi gibi yeni duruşma gün ve saatinin uyaptan öğrenilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 03.05.2017 günü saat 09.45'e bırakılmasına karar verildi. 02.03.2017

Katip **Hakim 32863**

60: 3 MAYIS 2017 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 27)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 09.32
CELSE TARİHİ : 03.05.2017
HAKİM : Fethi MERDİVAN 32863
KATİP : Aysel YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalılar Av. Aytül Özkan duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Duruşma arasında dosyanın daha önce rapor veren bilirkişilerin çoğunluğu tarafından ek rapor olarak sunulduğu ancak muhalefet görüşü sunan bilirkişinin rapor vermediği duruşma arasında muhafalet veren bilirkişinin raporu aldığı görüldü.

Davacı vekilinden soruldu; Önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz, dava kabul edilsin dedi.

Davalılar vekilinden soruldu;Cevap dilekçemizi tekrar ediyoruz, dava reddedilsin dedi.

G.D :

1 - Raporun dönüşünün beklenilmesine,

Bu nedenle duruşmanın 31.05.2017 günü saat 10.25'a bırakılmasına karar verildi. 03.05.2017

Katip **Hakim 32863**

EK-61: 31 MAYIS 2017 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 28)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2012/49
CELSE SAATİ : 10.26
CELSE TARİHİ : 31.05.2017
HAKİM : Fethi MERDİVAN 32863
KATİP : Aysel YAVUZ 155187

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalılar vekili Av. Aytül Özkan duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Bilirkişi muhalefet görüşünün dosyaya sunulduğu görüldü. Taraflara verildi.

Davacı vekilinden soruldu; Önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz, tahkikata son verilerek talebimiz gibi karar verilsin dedi.

Davalılar vekilinden soruldu; Önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz, bilirkişi olarak dinlenen 10 akademisyenden yedisini iktibas sınırının aşılmadığı yönünde mütalaa vermiştir. Dava reddedilsin dedi.

Dosyadaki tüm belgeler okundu.

Tahkikatın tümü hakkında taraflara soruldu.

Davacı vekilinden soruldu; Önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz, tahkikat tamamlanmıştır; sözlü yargılamaya geçilsin, dava kabul edilsin dedi.

Davalılar vekilinden soruldu; Önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz, tahkikata bir diyeceğimiz yoktur. Dava reddedilsin dedi.

G.D :

Tahkikatın genişletilmesi isteminin reddine karar verildi. Açık duruşmaya devam olundu.

Tahkikatın bittiği taraflara tefhim olundu

G.D:

1 - Gelecek celsenin sözlü duruşma olarak belirlenmesine, taraflar gelmeseler bile karar verileceğinin ihtarına, ihtarat yapıldı.

2 - Sözlü duruşma gününün duruşma arasında belirlenip taraflara ihtarlı bir şekilde ayrı ayrı tebliğine, (hızlı tebligat)

Dair tarafların yüzüne karşı karar verildi. 31.05.2017

Katip **Hakim 32863**

EK-62: 12 HAZİRAN 2017 TARİHLİ ARA KARARI

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

ARA KARAR

Esas No : 2012/49
Hakim : FETHİ MERDİVAN 32863
Katip : AYSEL YAVUZ 155187
Davacı : KEMAL GÖZLER
Vekili : Av. Fahrettin KAYHAN …
Davalılar : 1- SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC.
2- RAMAZAN ÇAĞLAYAN
Vekilleri : Av. Kaan KOÇALİ …
Dava : FSEK Tazminat
Dava Tarihi : 14.03.2012
Duruşma Tarihi : 12.07.2017
Duruşma Saati : 10.40

Davacı KEMAL GÖZLER tarafından davalılar SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş, RAMAZAN ÇAĞLAYAN aleyhine açılan Fikir Ve Sanat Eseri, Fikir Ve Sanat Eseri (Maddi Tazminat İstemli), Fikir Ve Sanat Eseri (Manevi Tazminat İstemli.) davasının yapılan açık yargılaması sırasında verilen 12.06.2017 tarihli ara kararı gereğince:

G.D

1 - Gelecek celsenin sözlü duruşma olarak belirlenmesine, taraflar gelmeseler bile karar verileceğinin ihtarına, ihtaratın tebligat zarfları üzerine de yazılmasına.

2 - Sözlü duruşma gününün davacı ve davalı vekillerine ihtarlı bir şekilde ayrı ayrı tebliğine,

3 - Sözlü duruşma gününün 12.07.2017 günü, saat 10.40 belirlenmesine,

Dair tarafların yokluğunda, evrak üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi. 12.06.2017

Kâtip **Hakim 32863**

EK-63: 12 TEMMUZ 2017 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI
(Duruşma No 29)

T.C.
ANKARA
2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO **:** 2012/49
CELSE SAATİ **:** 11.11
CELSE TARİHİ **:** 12.07.2017
HAKİM **:** Fethi MERDİVAN 32863
KATİP **:** Ümran SEZGİN 104375

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davalılar vekili Av. Aytül Özkan duruşmaya katıldı. Açık yargılamaya devam olundu.

Davacı vekilinin yokluğunda karar verilmesi istemli mazeret dilekçesi gönderdiği görüldü.

Davalılar vekilinden soruldu; Önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz, dava reddedilsin dedi. Dosyadaki tüm belgeler okundu.

Dosya incelendi. Duruşmaya son verildi.

G.D :

Davanın kısmen kabulüne,

Davalı Ramazan Çağlayan'ın eser sahibi, davalı şirketin yayımcısı olduğu "Eylül 2011 bası tarihli İDARİ YARGILAMA HUKUKU isimli eserin 1. basısında yer alan aşağıdaki kısımların, davacıya ait "Bursa 2003 bası tarihli İDARE HUKUKU Cilt 1, Cilt 2" isimli eserden 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre usulsüz iktibas edilmiş olduğunun; eylemin bu nedenle davacının eserden kaynaklanan mali ve manevi haklarına tecavüz ve haksız fiil oluşturduğunun tespitine,

[Duruşma tutanağının bundan sonraki kısmında Ramazan Çağlayan'ın kitabından alınan toplam 104 adet örneğe ilişkin toplam 36 sayfa uzunluğunda metinler paragraf paragraf listelenmiştir. Bu metinler gerekçeli kararda verileceği için buraya alınmamıştır. K. G.]

Yukarıdaki usûlsüz iktibasları içeren davalıya ait kitabın aslı ve tedavüldeki çoğaltılmış nüshalarının toplanmasına, bunlardan usûlsüz iktibasları içeren kısımların anılan eserden çıkarılmak suretiyle tecavüzün ref'ine,

1.000,00 TL maddi ve 5.000,00 TL manevi tazminatın 30.11.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı Ramazan Çağlayan'dan alınarak davacıya verilmesine,

Kararın kesinleşmesine müteakip özetinin, masrafı davalılara ait olmak üzere, tüm Türkiye'de yayımlanan gazetelerden birinde, bir defa ilânına,

Fazla istemin reddine

Dair ekli karar davalılar vekillerinin yüzüne karşı, davacı vekilinin yokluğunda tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde Ankara Bölge Adliye Mahkemesi'nde istinaf yolu açık olmak üzere açıkça okunup usulen anlatıldı. 12.07.2017.

Katip	Hakim 32863
E-imzalıdır.	E-imzalıdır.

EK-64
ANKARA 2. FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİNİN 12 TEMMUZ 2017 TARİH VE E.2012/49, K.2017/292 SAYILI GEREKÇELİ KARARI

Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararı, A4 boyutunda 293 sayfa uzunluğunda oldukça uzun bir karardır. Kararın 10 ile 254'üncü sayfaları arasında usûlsüz alıntı iddialarının karşılaştırmalı olarak incelendiği tablolar vardır. Kararda bu tablolar, A4 kağıdında yatay olarak verilmiştir.

Karar UYAP'ta *.udf* veya *.doc* formatında değil, *.tiff* formatında, yani resim olarak yüklüdür. Bende asıl kararın bir de fotokopisi vardır. Gerek UYAP'taki *.tiff* formatındaki belgeyi, gerekse kâğıt fotokopiyi *word* belgesi haline dönüştüremedim. Dolayısıyla kararın, kitap formatında yeni bir sayfa düzenini yapmam mümkün olmamıştır.

Buraya Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12 Temmuz 2017 Tarih ve E.2012/49, K.2017/292 sayılı gerekçeli kararının ana metni ve hüküm kısmını olduğu gibi aldım. Usûlsüz alıntı örneklerinin tartışıldığı toplam 104 adet tablodan ise sadece 15 adet tabloyu aldım (Örnek 20, 25, 28, 31, 96, 104, 148, 155, 180, 181, 211, 236, 248, 264, 271). Bu örnekleri seçmemen sebebi, kitabın yukarıdaki bölümlerinde bu örneklerin zikredilmesi ve bu örneklerden alıntılar yapılmasıdır. Arzu edenler, buraya bakarak, bu örneklere ilişkin ilk derece mahkemesinin ne karar verdiğini görebilsinler istedim. Bütün tabloların buraya alınmamasının sebebi ise şudur. Tablolar 244 sayfa uzunluğundadır. 244 sayfa bu hacimdeki kitap için fazla uzundur. Ayrıca belirteyim ki, tablolar A4 boyutunda ve yatay olarak verilmiştir. Tablolar fevkâlâde düzensizdir. Keza neredeyse bütün tablolarda gerek UYAP'taki *tiff* formatındaki belgede, gerekse bizdeki asıl kararın fotokopisinde çarpıklık vardır. Tabloları kitap boyutunda ve düzgün bir şekilde vermek için çok uğraştım.

Bu nedenlerden dolayı bu kararı, bu kitapta tam metin olarak yayınlamıyorum. Arzu edenler kararın tam metnine,

- http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-2017-292-karar.htm
- http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-2017-292-karar.pdf
- http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-2017-292-karar.tif

linklerinden ulaşabilirler.

T.C.
ANKARA
2.FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

KARAR

Esas No : 2012/49
Karar No : 2017/292

Hâkim : Fethi MERDİVAN 32863
Kâtip : Ümran SEZGİN 104375

Davacı : KEMAL GÖZLER

Vekili : Av.Fahrettin KAYHAN

Davalılar : 1-RAMAZAN ÇAĞLAYAN

2-SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Her İki Davalı Vekili : Av.Mehmet Kaan KOÇALİ

Dava : Eserden Usulsüz Alıntı Sebebiyle Maddi ve Manevi Tazminatın Tahsili ile Tecavüzün Tespit ve Refi.
Dava Tarihi : 14.03.2012
Karar Tarihi : 12.07.2017

Davacı vekili tarafından davalılar aleyhine açılan Eserden Usulsüz Alıntı Sebebiyle Maddi ve Manevi Tazminatın Tahsili ile Tecavüzün Tespit ve Refi istemli davanın mahkememizde yapılan açık yargılaması sonunda;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

Davacı vekili dilekçeleriyle özetle; müvekkilinin "İDARE HUKUKU" isimli iki ciltten oluşan Bursa 2003 tarihli Ekin Kitapevinin yayımladığı "İDARE HUKUKU" isimli eserin sahibi olduğunu, davalının da Ankara 2011 tarihli "İDARİ YARGILAMA HUKUKU" isimli Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nden çıkan eserin sahibi olduğunu, davalı Seçkin Yayıncılık A.Ş.'nin davalı yazara ait kitabın yayımcısı olduğunu, davalının kitabının "İptal Davasının Konusu İdari İşlemler (S.277-292), İptal Davasında İptal Sebepleri (S.305-362) ve Tam Yargı Davasında Sorumluluk Esasları (S.429-552)" başlıkları altında bulunan 276 adet kısmında müvekkilinin eserinden alıntı yapıldığını, buna karşın bir kısmında hiç kaynak gösterilmediğini, bir kısmında yetersiz kaynak gösterildiğini ve bir kısmında da aldatıcı nitelikte kaynak gösterme şeklinde eylemin bulunduğunu, 276 adetten oluşan bu örneklere ilişkin tablonun dilekçeleri ekinde bulunduğunu, bir eserden iktibasın FSEK'in 35. maddesi uyarınca bazı cümle ve fıkraların alınması ile sınırlı ve kapsamda olabileceğini, fakat davalı eserine yapılan alıntıların bu sınırı aştığını, yapılan alıntıların içeriği aydınlatmak amacıyla gerçekleşmesinin ve maksadın haklı

göstereceği nisbetin aşmamasının gerektiğini, fakat yapılan alıntıların birebir paragraflarla ve hatta sayfalarla gerçekleştiğini, içeriği aydınlatma amacının aşıldığını, zira müvekkilinin düşüncelerini desteklemek onlara örnek teşkil etmek veya onları eleştirmek şeklinde bir amaç bulunmadığını, öte yandan yazarın davalının kendi oluşturduğu içeriği aydınlatma, benimsediği görüşleri destekleme ve kendi görüşlerini örneklendirme amacı dışında olduğunu, alıntının belli olacak şekilde yapılmasının gerektiğini, buna karşın davalının eserine yapılan alıntılarda bu gerekliliğe uyulmadığını, aynen yapılan alıntıların tırnak içine alınması veya italik dizilmesi yahut üç satırdan uzun olması durumunda satırların girintili paragraf olarak verilmesi kuralına uyulmadığını, mealen gerçekleşen alıntılarda müvekkilinin eserinden alındığı açık olan kısımlarda alıntının belli olacak tarzda gerçekleşmediğini, alıntının kaynağının gösterilmesinin zorunlu olduğunu, oysa dilekçe ekinde sundukları örneklerde görüldüğü üzere aynen alıntıların bir çoğunda bile herhangi bir atıfta bulunulmadığını, bir kısmında ise yetersiz yanlış ve aldatıcı mahiyette kaynak gösterildiğini, zira müvekkilinin eserinden yapılan alıntılara karşın onun ismi yanında daha birçok yazarın adının gösterildiğini ifade ederek, davalı Ramazan Çağlayan'ın Seçkin Yayıncılık Ticaret Sanayi A.Ş. tarafından Eylül 2011 tarihinde yayımlanan "İDARİ YARGILAMA HUKUKU" kitabında müvekkili davacının 2003 tarihli Ekin Yayınları'ndan çıkan "İDARE HUKUKU" kitabından çok sayıda yetersiz, yanlış ve aldatıcı mahiyette kaynak göstermek suretiyle alıntı yaptığının, bir kısmında kaynak gösterilmediğinin, bu şekilde müvekkilinin mali ve manevi haklarına tecavüzde bulunduğunun, eylemin haksız fiil olduğunun, bu alıntı ve iktibasların neler olduğunun, tecavüzün kapsamının, maddi ve manevi zararın tespitine, tecavüz ve haksız fiilin başka türlü giderilmesi olanaksız olduğundan davalıya ait piyasaya sunulan kitapların toplanarak imha edilmek suretiyle tecüvüzün ref'ine, belirsiz alacak davası olarak şimdilik 1.000,00.-TL maddi ve 9.000,00.-TL manevi tazminatın Eylül 2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı Ramazan Çağlayan'dan alınarak müvekkiline verilmesine, hükmün veya özetinin masrafı davalıya ait olmak üzere Türkiye genelinde yayımlanan üç ayrı gazetede ilanına veya ilgili kurumlara bildirilmesine, yargılama giderinin davalılardan müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalılar vekili savunmalarında özetle; davacı tarafın iddialarının abartılı olduğunu, gerçeğe uygun düşmediğini, hatalı ve tek yanlı değerlendirmelere dayalı bulunduğunu, davacının davalı yazarın bilimsel kariyerini hafife almaya çalıştığını, iddia konusu kitabın yazarının davalı Ramazan Çağlayan, yayımcısının ise Seçkin Yayıncılık A.Ş. olduğunu, cevaplarının ilk olarak daha ziyade davalı yazar yönünden olduğunu, davacının Anayasa Hukuku alanında uzmanlaştığını, müvekkilinin ise İdare Hukuku alanında çalışmalar gerçekleştirdiğini, müvekkilinin Fransızca diline hakim olduğunu, kariyeri boyunca Fransızca kaynaklar üzerinde çalıştığını, davacının müvekkilinin bu durumunu görmezden geldiğini, Fransızca kaynakların sadece kendisi tarafından tercümesinin yapılabileceği düşüncesinde olduğunu, her iki yazarın da mesleki çalışmalarını başta Fransız Danıştay kararları olmak üzere Fransızca eserlerin çevirilerini kendi eserlerinde kullanmak suretiyle gerçekleştirdiklerini, bu nedenle çevirilerin özellikle sabit terimleri içeren çevirilerin birbirine benzerlik göstermelerinin ve çoğu zaman aynı olmalarının doğal olduğunu, davacının eserinin idare hukukuna ilişkin konuları içerdiğini, davalının eserinin ise idari yargılama hukukuna ilişkin

bulunduğunu, konu olarak farklı olduklarını ancak içeriğindeki bir kısım konuların örtüştüğünü, bununla birlikte davalının eserinin bütününe bakıldığında, davacı eseri ile örtüşen konuların tek başına anılan eseri kıymetlendiren konular olmadığını, her iki eserin birbirinden farklı alanlara hitap eden sadece bazı alanlarda benzer konuları içeren farklı eserler olduğunu, her iki tarafın sosyal bilimler alanında eser vucüda getirmiş olduğunu, niteliği gereği eserlerin ağırlıklı olarak birbirleriyle etkileşim halinde bulunduğunu, zira sosyal bilimler alanında sıfırdan yepyeni bir akım yahut buluş oluşturulamayacağını, bu eserlerin diğer eserlerin üstüne bir kısım açıklamalar getiren, bazı konularda farklılık yaratan, en çok da kendinden önceki başkalarına ait eserleri açıklayan eserler olduğunu, tarafların yayınladığı kitaplarda herhangi bir buluş olmadığını, benzer kitaplarla karşılaştırıldığında, bir kısım yeni ya da küçük değişiklikler bulunduğunu, dava konusu kitaplarda da benzeri yayımlarda olduğu gibi bol miktarda benzerlik ve alıntının olmasının normal olduğunu, davacıya ait eserlerin davalı tarafından uzun yıllardır ders konuları arasında okutulduğunu, davacının üslûbu ile öğrencilere aktarıldığını, davacının eseri vucüda getirmekteki amacının da zaten eserin bu şekilde kullanılması olduğunu, dolayısıyla eserlerdeki görüşlerin ve üslûptaki benzeşmenin kabul edilebilir durumda bulunduğunu, bundan alıntıların usule aykırı olduğu sonucunun çıkarılamayacağını, her iki tarafın eserlerinde Fransızca eserlerde bulunan kavramların derlenip kullanıldığını, müvekkilinin 2001 tarihli "İDARİ YARGI KARARLARININ SONUÇLARI VE UYGULANMASI" isimli eseri ile 2004 tarihli "İDARİ YARGICIN YENİ EMİR VERME YETKİSİ ÜZERİNE" isimli makalesinde bu durumun açıkça görüldüğünü, davalının eserlerinde hukuki kavramların Fransızca'sını parantez içerisinde vermek şeklinde bir uygulama yaptığını, bunun davacının itiraz edebileceği bir konu olmadığını, idare hukukunda ağırlıklı olarak Fransızca kaynakların referans alındığını, bunların kimsenin tekelinde olmadığını, önceki çevirilerin bir başkası tarafından çevirilerek kullanılabileceğini, davacı ve davalının eserlerinde çok sayıda yabancı yazarın eserine atıfta bulunulduğunu, müvekkili ile davacının atıfta bulunduğu eserlerin basılarının farklı olduğunu, müvekkilinin de anılan eserleri gördüğünü, okuduğunu ve alıntı yaptığını, müvekkilinin ONAR, GÜNDAY, GÖZÜBÜYÜK/TAN gibi yazarların eserlerine atıflar yaptığını, anılan yazarların daha önceki eserlerinden yararlanıldığını, bunun normal olduğunu, iddiaların haksız olduğunu, atıfların dikkatli bir şekilde gerçekleştirildiğini, müvekkilinin kitabının 305-362. sayfalarında yer alan "İdari İşlemlerin Unsurları ve İptal Sebepleri" gibi konuların davacı kitabından evvel yayımlanan 2001 tarihli "İDARİ YARGI KARARLARININ SONUÇLARI VE UYGULANMASI" eserinde de incelendiğini, davalının kitabında hem bu eserlere hem de davacı eserlerine atıf yaptığını, her iki tarafın da eserlerinde yargı kararlarını kullandığını, gerek Türk, gerek Fransız yargı kararlarının herkesin kullanımına açık olduğunu, davacının Fransızca eserlerin tümünde bulunan plan tasnifleri üzerinde bile hak iddia ettiğini, oysa bunun doğru olmadığını, çok değerli bilim adamlarının ifadelerini kendisine mal ettiğini, iktibasların usulüne uygun olduğunu, müvekkili eserinin bağımsızlığını ortadan kaldıracak seviyede olmadığını, davacının eserine gerektiği heryerde atıf yapıldığını, iddiaların haksız olduğunu, iktibasların maksada uygun yasal şartları taşıyan nitelikte bulunduğunu; öte yandan müvekkili yayınevinin alanındaki en önemli yayıncı olduğunu, iddiaları kabul etmesinin mümkün olmadığını ifade ederek davanın reddini istemiştir.

Taraflar arasındaki uyuşmazlık, davalının Ankara 2011 tarihli "İDARİ YARGILAMA HUKUKU" isimli eserinin birinci basısına, davacının Bursa 2003 tarihli "İDARE HUKUKU" isimli eserinden usulsüz iktibasta bulunulup bulunulmadığı noktasında toplanmaktadır.

Davanın açılmasını müteakip tarafların dilekçeleri karşılıklı tebliğ olunmuş, davalılar vekilinin sunmuş olduğu Droit Administratif., *Precis Dalloz - Jean Rivero* 1971, Droit Administratif., *Georges Vedel - Pierre Devolve* 1992, La Responsabilite Administrative., *Dalloz* 1996, Droit Administratif General.. *Rene Chapus* 2000, Droit Administratif 1., *Georges Vedel - Pieıre Delvolve* 1992, Droit Administratif., *Jean Michel de Forges* 1991, Traite De Droit Administratif - Tome 1., *Jean Claude Venezia* 1999, Traite De Droit Administratif., *Jean Claude Venezia* 1999, Droit Administrative 2., *Georges Vedel* - Pierre 1992, Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt : 7 Sayı : 3-4 2003, İdari Yargıda Kanun Yolları (Kararlara Karşı Başvuru Yolları)., *Yrd.Doç.Dr Ramazan Çağlayan* Seçkin Yayınları 2003, İdari Yargı Kararlarının Sonuçları ve Uygulanması)., *Yrd.Doç.Dr Ramazan Çağlayan* Seçkin Yayınlan 2001, La Responsabilite de l'administration., *Dalloz* 1996, Memento De La Jurisprudence Administrativ., *Jean Claude Ricci,* Droit Administratif., *Charles Dcbbasch* 2002, Traite De Droit Administratif.. *Yves Gaudemet* 2001,Droit Administratif., *Georges Dupuis - Marie-Jose Guedon - Patrice Chretien* 2002, Precis de droit administratif., *Pierre-Laurerıt Frier* 2001, Traite De Droit Administratif., *Yves Gaudemet* 2001, Droit administratif general., *GilIes Lebretorı* 2000, Droit Administratif - 2.L'action administrative., *Bertrarıd Seiller* 2001, Droit administratif general.. *Gustave Peiser* 2002, Droit administratif general., *Jean-Louis Autin - Catherine Ribot* 1999,Dictionnaire de droit administratif., *Agathe Van Lang - Genevieve Gondouin - Veronique lnserguet-Brisset* 1999, La Responsabilite De L'administration., *Clamar Leclercq - Jean Pierre Lukaszewicz - Andre Chaminade* 2002,La Responsabilite de la puissance publique., *Andre Maurin* 2001, *Didier Maus,* Responsabilite, in *Olivier Duhamel & Yves Meny*, Dictionnaire constitutionnel, Contentieux Administratif., *Olivier Gohin* 1999, Droit du Contentieux Administratif.. *Rene Chapus* 1995, Droit du Contentieux Administratif.. *Rene Chapus* 1995, Droit Administratif., *Jean-Michel de Forges* 1991, Droit Administratif., *Jean-Michel de Forges* 1991,Traite Droit Administratif - Tl droit administratif general, l'administration., *Andre de Laubadere - J. C. Venezia - Yves Gaudemet* 1999, Droit Administratif General Tome 1.. *Rene Chapus* 2000 isimli eserler ve deliller dosyaya konulmuştur.

Tarafların kanıtlarını sunmasını müteakip dosyada bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmiştir. Bilirkişi olarak Fransızca diline de hakim olan idare hukuku alanında çalışan E.A., M.S. ile fikri hukuk bakımından çalışmaları bulunan M.F.Y. atanmışlardır. Heyet 24.04.2013 tarihinde raporunu sunmuştur. Raporun teknik değerlendirilmelerle ilgili kısımlarında davacının örneklediği birçok parçanın davalının eserine usulsüz biçimde konulduğuna yönelik gerekçeli tespitlerde bulunulmuştur. Fakat raporun sonuç kısmında bunun bir ihlal olmadığına yönelik raporun önceki bölümlerindeki maddi olgularla örtüşmeyecek biçimde bir tespitte bulunulmuştur. Raporun taraflara tebliğini müteakip davacı vekili bilirkişilerden M.F.Y'nin davalı hakkında aynı olayla ilgili yapılan idari tahkikat sırasında bilirkişi olarak dinlendiğini, bunu mahkemeden gizlediğini ifade ederek red isteminde

bulunmuştur. Gerçekten de idari tahkikat sırasında düzenlenen 08.01.2013 günlü raporda adı geçen bilirkişi M.F.Y.'nin rapor düzenleyici olarak bulunduğu görülmüştür. Bu vesile ile idari tahkikat sırasında düzenlenen raporun, sözkonusu belirtilen M.F.Y. ile birlikte Fransızca unvanlı olduğu bildirilen İ.S ve ceza hukuku uzmanlığı olduğu bildirilen İ.Ü. tarafından kaleme alındığı belirlemiştir. Bir kişinin aynı olayla ilgili olarak daha önceden bilirkişi olarak dinlenmiş olması, sonradan aynı olayla ilgili yargılamada bilirkişi olarak atanmasına engel olacak bir ret nedeni olduğundan, anılan hususun öğrenilmesi üzerine bilirkişi M.F.Y'nin bilirkişilik görevine son verilmiş, yerine fikri hukuk konusunda çalışmaları olan A.M.K atanmıştır. Fakat önceki heyette bulunan bilirkişilerle yeni atanan bilirkişinin ortak rapor verebilmesi mümkün olmamıştır. Bundan da öte önceki raporda maddi olgulara dayalı teknik değerlendirmeleri yaptığı anlaşılan bilirkişiler E.A. ve M.S., A.M.K.'dan ayrı olarak düzenledikleri ek raporda, önceki raporlarının teknik değerlendirilmelerle ilgili kısımlarında bulunan olgu ve hukuki sonuçlarla çelişecek biçimde ve fakat gerekçelendirilmeyen beyanlarda bulunmuşlardır.

Beliren durum ve okunan iddia konusu kitapların içeriği karşısında, gerek ilk rapora, gerekse ek rapora ve fikri hukukta uzmanlığı bulunan buna karşın idare hukukçusu olmadığı bilinen A.M.K'nın düzenlediği ek ayrık rapora dayanılarak hüküm kurulmasının mümkün bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Mahkememizce konu hakkında uzmanlığı olan, iddia ve savunma konularıyla ilgili olarak Fransızca kaynakları da inceleme yetisi bulunan, fikri hukuk konusunda iddiaları değerlendirebilecek bilirkişi isimleri araştırılmış, bununla ilgili üniversitelerle yazışmalar yapılmıştır. Davalı vekili mahkememize son raporu düzenleyen Prof. Dr.Ali Dursun ULUSOY ve Yrd.Doç.Dr.Hamdi PINAR'ın da bulunduğu birçok bilirkişilik yapabilecek isim bildirmiştir.

Yapılan araştırmalarla tespit edilen ve davalı vekilinin verdiği listelerde de bulunan uyuşmazlık konusunda mütalaa verebilecek nitelikte bilirkişi seçimleri yapılmıştır. Bir kısmı daha tutanak düzenlenmeden kalem personeli tarafından arandığında, bir kısmı da resmi olarak atama yapılmasını müteakip, değişik gerekçeler ileri sürerek görevden affını istemişlerdir. Bunun üzerine tarafların bu konudaki istemleri de gözetilerek İstanbul Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'ne bilirkişi incelemesi yapılması istemli talimat yazılmıştır. Anılan mahkeme 21.07.2014 tarihinde başlayıp 26.01.2016 tarihine kadar devam eden süreçte konu ile ilgili onlarca öğretim üyesini bilirkişi olarak seçmiş, ancak her biri değişik gerekçelerle görevden affını istemesi üzerine talimatı bila ikmal mahkememize geri iade etmiştir.

Bunun üzerine mahkememizce yeniden araştırma yapılmış ve nihayetinde konu ile ilgili uzmanlığı bulunan bilirkişiler A.U., C.O. ve H.P. bilirkişi olarak atanmıştır. Anılan bilirkişi heyeti 02.11.2016 tarihli raporunu mahkemeye sunmuştur. Fikri hukuk uzmanlığı bulunduğu düşünülerek atanan bilirkişi H.P. idare hukukuna ilişkin diğer bilirkişilerin tespitlerine dört sorudan oluşan ayrık görüşünü sunmuştur. Rapora yönelik tarafların görüşleri alınmıştır. İtirazlar üzerine ek rapor alınmıştır. Ek raporda idare hukuku uzmanlığı bulunan bilirkişiler önceki rapordaki görüşlerini tekrar etmişler, detaylı araştırma içermediği bildirilen iddia konuları ile ilgili açıklamalarını genişletmişlerdir. Ayrık görüş bildiren H.P. netice olarak takdirin idare hukuku alanında uzman olmayan bir akademisyene ait olamayacağını, diğer bilirkişilerin idare hukuku alanında uzman olduklarını bildirmiştir. Asıl ve ek rapor tetkik edilmiştir. Her

iki tarafın kitapları, iddia ve savunma konuları ayrı ayrı okunup tetkik olunmuştur. İddia konusu metinler titizlikle karşılaştırılmıştır.

Davalıya ait kitabın Eylül 2011 tarihli olduğu, davaya konu edilen basının da dava dilekçesinin içerik ve talep sonucu tetkik olunduğunda, Eylül 2011 tarihli olana yönelik bulunduğu gözlenmektedir.

Davalıya eserin birinci basısı için 585 adet bandrolün 26.08.2011 tarihinde alındığı, işbu davanın 14.03.2012 tarihinde açıldığı, ikinci bası için 28.02.2012 tarihinde 1150 adet bandrol alındığı, davacının da kabulünde olduğu üzere davalı eserinin ikinci basısında davalı eserinden iddia konusu birçok kısmın çıkarıldığı, dava dilekçesinden de görüldüğü üzere zaten davanın Ankara 2011 tarihli birinci basıya ilişkin olarak açıldığı gözlenmiştir.

Davacıya ait eserin Bursa 2003 bası tarihli; davalıya ait eserin ise Eylül 2011 tarihli olduğu olduğu belirlenmiştir.

Her iki tarafın mahsulünün de sahibinin hususiyetini taşıyacak biçimde şekillenmiş ilim eseri mahiyetinde bulundukları (FSEK m.2), sahiplerinin ilkinde davacı ve ikincisinde davalı olduğu konusunda herhangi bir tartışma bulunmamaktadır.

Davacı, davalının kamuya sunduğu eserde 276 örnek başlığı altında usulsüz iktibas yapıldığını iddia etmektedir.

Davalı ise istemi reddetmektedir.

5846 sayılı FSEK uyarınca eserin sahibi, eserle ilgili umuma arz (FSEK m. 14), adın belirtilmesi (FSEK m. 15), eserin bütünlüğünün korunması (FSEK m. 16), esere ulaşma (FSEK m. 17) gibi manevi ile işleme (FSEK m. 21), çoğaltma (FSEK m. 22), yayma (FSEK m. 23), temsil (FSEK m. 24) ve umuma iletim (FSEK m. 25) gibi mali haklara sahiptir.

Anılan Yasanın 35.maddesi uyarınca, yayımlanmış bir eserden maksadın haklı göstereceği nispet dahilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadıyla başka bir ilim eserine iktibas yapılabilmektedir. Aynı hüküm uyarınca, iktibasın belli olacak şekilde yapılması, kullanılan eseri ve sahibinin adı yanında, alıntı yapılan kısmın da atıf usulüyle gösterilmesi icap etmektedir.

Eser sahibinin hakkı, eserin bütününe ve parçalarına şamildir (FSEK m. 13).

Eserden kaynak göstermeksizin veya usulüne uygun biçimde kaynaklandırma yapılmaksızın alıntı yapıp, bu parçaların başka bir eser içerisinde kamuya sunulması da eser sahibinin belirtilen haklarına tecavüz oluşturabilir.

Kaynak gösterme yükümlülüğü, alıntı yapılan parçanın sahibinin hususiyetini taşıması halinde söz konusudur. Buna karşın herkes tarafından bilinen, bilimsel özelliği olmayan, hiç kimseye bağlanmayan veya bağlanmaması gereken bir kanun veya diğer bir düzenleme hükmünün ya da bir yargı kararının tekrarı niteliği taşıyan, mevzuatın yorumunda herkesin temas edeceği noktalara ilişkin bulunan hususlar için kaynak gösterilmesi gerekmez. Zira, bunlardan zaten yargı kararlarının herkes tarafından işlenmesi serbesttir. Fakat, belirtilen ögelerin hususiyet taşıyacak biçimde tartışılması, eleştirisi, çözümlenmesi ve açıklanmasındaki ifade biçimi koruma altındadır.

Her iki tarafın ürünü de bilimsel eser niteliğindedir. Bilimsel eserler gözlem, deney, teşhis, bilimsel sonuçlar ve yorum gibi bilimsel muhtevayı ağırlıklı olarak içerirler. Bilimsel muhteva fikri hukuk tarafından korunmaz. Bu tür eserlerde usulsüz iktibas yapılıp yapılmadığına ilişkin karşılaştırma yaparken, eserin sahibinin esere

vermiş olduğu hususiyetin derecesi gözetilerek, bunun yanında bilimsel tasnif ve ifade şekli üzerinde durulması gereği vardır. Korumanın konusu her halde üslûp, dilin kullanılışı, yorumu ve düşüncenin açıklanış biçimi üzerinde yoğunlaşmaktadır.

FSEK'in 31.maddesi uyarınca resmen yayımlanan veya ilan olunan kanun, tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve kazai kararların çoğaltılması, yayılması, işlenmesi ve herhangi bir suretle bunlardan faydalanılması serbesttir.

Mevzuat hükümlerinin alıntılanmasında, kaynak gösterilmesi icap etmez.

Yargı kararlarının kendisi hiç kimsenin tekelinde değildir. Ancak, anılan kararların tasnifi, değerlendirilmesi, önceki kararlarla ilişkilendirilmesi, mevzuatla uyumunun tespiti ve eleştirisi yahut değerlendirilmesine ilişkin olarak şekil bulan ifadelerin koruma altında olduğu şüphesizdir.

Genel olarak herkesin bildiği kavram veya bilimsel içeriğin, her yazar tarafından ayrı bir şekilde ifade edilmesi mümkündür. Herkesin bildiği ve herkesin üzerinde ittifak ettiği bir konu veya müessese ile ilgili hususiyet taşıyan bir ifade de FSEK korumasındadır. İsterse fikir hep aynı olsun. Bu tür bir ifade biçimi de, içeriği herkesin bildiği veya benzer şekilde ifade edildiğinden bahisle, bir başkası tarafından usulüne uygun iktibas yapılmadan kullanılamaz. Zaten eser koruması fikre değil, ifadeye yöneliktir.

Bilimsel bir muhtevanın sistematik hale getirilmesine, bilginin sağlıklı biçimde derlenmesi, ifade edilmesi, eleştirilmesine, değerlendirilmesine olanak sağlayan konunun işleniş planının da, şayet hususiyet taşıyorsa koruma altında bulunduğu şüphesizdir.

Bilimsel eserlerde yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanılması sık rastlanılan ve bir yerde de kaçınılmaz olan bir çalışma yöntemidir. Fakat başlıbaşına bu tarz koruma altında değildir. Herkesin oluşturacağı eserinde, yabancı ilmi kaynaklardan yararlanması mümkündür. Daha önce anılan yabancı kaynaktan bir başka yazar yararlanarak eser vucüda getirdi diye, sonrakinin aynı eserden yararlanma yolu kapalı değildir. Fakat, bir yabancı eserden tercüme edilerek yapılan alıntıların, sonradan bir başka yazar tarafından ilk vücuda getirilen eserden iktibas edilebilmesi için, anılan esere usulüne uygun kaynak gösterme zorunluluğu bulunmaktadır. Zira bir yazarın atıf yaptığı yabancı yazarları ve onların eserlerini, eserlerindeki iktibas edilecek görüşleri ve eser parçalarını seçmesi, onu kendi dil ve hukuk bilgisi ile yorumlayıp kendi eserine aktarması elbetteki sonraki esere ve bu parçalarına yeni bir hususiyet vermedir. Nasıl olsa daha önce aynısı çevrilmiş, tekrar çevirme gereksizdir şeklinde bir kabul benimsenemez.

Bir eserde, daha önceden var olan hususiyet taşıyan konunun işleniş biçimine ilişkin tasnif, konuların ifade ediliş biçimi, yararlanılan kaynakların sırası ve aynılığı, işlenen yargı kararlarının tarihleri ve sıraları, yazarın kendine özgü biçimlendirme yöntemi ve bunun tezahür biçimi birebir yahut birebire yakın şekilde bulunuyorsa artık iktibas yoktur, kaynak göstermek gerekmez şeklinde bir değerlendirme yapılamaz. Özellikle, önceki eserde bulunan yabancı eserlere yönelik yapılan atıflarda yazar ismi, sayfa numarası, tarihler gibi maddi hataların tekrarı alıntının ispatını sağlayan unsurlardır.

Usulsüz iktibas iddiasına dayalı bir davada mahkemenin, tarafların hukuki bilgisi ile yabancı dillere olan hakimiyetini tetkik etme görevi bulunmamaktadır. İddianın ispatına yönelik belirti, ipucu ve iz herhalde eserler içerisinde aranmalıdır.

Yabancı kaynaklardan ve özellikle Fransız dilinde vücuda getirilen eserlerden yapılan alıntıların, sonradan Türkçe olarak oluşturulan farklı ve birbirinden bağımsız vücuda getirildiği iddia olunan iki ayrı esere, iki ayrı yazar tarafından aynı yerlerden ve aynı şekilde seçilmesi, birebir aynı şekilde tercüme edilmesi, aynı biçimde yorumlanması, değerlendirilmesi, eleştirilmesi; bunun yanında önceki alıntılamayı yapan eserdeki gibi kelimeleri tırnak içine alma, Türkçe'deki karşılığı yanına yabancı dildeki karşılığı kelimeyi koyma biçimleri ile birlikte, özellikle önceki eserde oluşturulan fikir silsileleriyle birlikte yeni bir esere konulması, tesadüf olarak değerlendirilemeyecek bir maddi vakıadır.

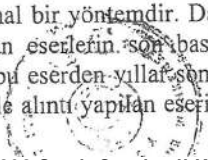
Aynı şekilde konuya ilişkin gerek Türk, gerek Fransız Danıştay'ına ait kararların aynı tarih sırasıyla, aynı biçimde seçilen bölümlerinin, benzer biçimsel özellikleri ile birlikte sonraki esere alınması, değerlendirilmesi ve eleştirilmesi, içerisindeki cümlelerin dahi aynı seçilmesi de tesadüf olarak değerlendirilemeyecek bir haldir.

Benzer biçimde, önceki eserin oluşturulması sırasında gerçekleşen alıntılar için yapılan kaynak gösterme sırasında dipnotlarda yararlanılan eserin sahibi olan yazar isimlerinde yapılan maddi hataların, sonraki tarihli eserde aynen tekrar ediliyor bulunması, eylemin tesadüf eseri gerçekleştiğini göstermemektedir.

Usulsüz iktibas iddiasına dayalı davanın konusu, sonraki tarihli eserin bilimsel olarak kıymetini ölçmek de değildir. FSEK'e göre içerik olarak korunmayan bilimsel muhtevanın hususiyet taşıyacak biçimde bir yazar tarafından yeniden ifade edilmesi, o alanda daha önce yazılmış olan kaynaklar tüketilmemiş olsa bile eserdir. Daha önce yazılmış aynı alandaki eserlere atıf yapılmamış olması FSEK bakımından hukuka aykırı bir durum değildir. Hukuka aykırılık, alıntıya karşın kaynak gösterilmemesi halinde vardır.

FSEK'in 35. maddesine göre davacının eseri daha önce yayımlanmış olduğuna göre iktibas bazı cümle ve fıkraların alınması ile sınırlı değildir. Maksadın haklı göstereceği bir nisbet dahilinde ve münderecatı aydınlatmak maksadıyla yapılması şartıyla bazı cümle ve fıkraları aşacak biçimde alıntı yapılması mümkündür. İktibasın bazı cümle ve fıkraların alınmasıyla ilgili sınır, alenileşmiş ve fakat yayımlanmamış eserler için sözkonusudur. Fakat her halde alıntı için -esasa ilişkin anılan şart yanında- alıntı yapılan eserin ve sahibinin adı ile alıntının yapıldığı yerin belli olacak biçimde sonraki eserde gösterilmesi gerekmektedir. Alıntı kısa veya uzun olabilir. Sadece uzunluk ihlale sebebiyet vermez. Fakat, herhalde alıntılar bir görüş veya yorumun anlamlandırılmasına, eleştirilmesine, değerlendirilmesine yönelik olmalıdır. Önceki eserde var olan üslûbun, açıklama tarz ve yönteminin, diğer yabancı ve yerli eserlere yönelik atıfların, yerli ve yabancı yargı kararlarının adeta sözü önceki yazara bırakacak tarzda aynen alınması, bazı hallerde küçük bir iki kelimenin çıkarılması yahut değiştirilmesi şeklinde eylemi görünmez kılmaya yönelik peçeleyici farklılıklara gidilmesi FSEK tarafından hukuka uygun kabul edilemeyecektir.

Eski tarihte vucüda getirilmiş bir eserin yayım veya kamuya sunulduğu tarihte var olan aynı alanda yazılmış diğer eserlerin muhtemelen son basılarından alıntı yapılması ve onlara atıf yapması normal bir yöntemdir. Davacının eserinde bu mutat uygulamadan ayrılınmış, alıntı yapılan eserlerin son baskılarına değil, çok önceki baskılarına atıflar yapılmıştır. Anılan bu eserden yıllar sonra vucüda getirilen sonraki tarihli bir eserde de, konu aynı olsa bile alıntı yapılan eserin yayımına yakın tarihteki

baskısına atıf yapılması beklenir. Eğer sonraki tarihli eser -yukarıda belirtilen emarelerle birlikte- önceki eserin atıf yaptığı eski tarihli basılarına atıf yapıyorsa bundan çıkan sonuç, diğer verilerle birlikte değerlendirildiğinde iddia konusu eserden alıntı yapıldığına yönelik olacaktır.

Eski tarihli bir eserde bulunan korunan kısımların, sonraki tarihli esere güncel dildeki kelimelerle yapılan alıntısının, sonraki tarihli bir eserde aynen tekrarı halinde, sadece eski tarihli esere atıf yapılması yeterli değildir. Kaynağın güncel dilde anılan bilgiyi ifade eden esere de öncelikli olarak yapılması gerekmektedir. Çünkü dilin yenilenmesi ve güncellenmesi suretiyle yeniden kelimelere dökülmesi hususiyet taşıyan bir ifade biçimidir.

Davacı iddialarını, davalıya ait eserin Ankara 2011 tarihli birinci basısında yer alan 276 örnekle somutlaştırmıştır.

Son düzenlenen asıl ve ek rapor kapsamlarına, incelenen davacı ve davalı eserlerinin içeriğine ve tüm dosya kapsamına göre, davacının 13, 20, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 32, 36, 43, 44, 46, 51, 52, 53, 54, 59, 60, 63, 64, 65, 73, 78, 79, 80, 91, 96, 97, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 109, 111, 112, 113, 114, 120, 121, 127, 137, 142, 148, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 160, 161, 162, 166, 167, 168, 169, 170, 172, 177, 180, 181, 182, 183, 190, 195, 197, 202, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 229, 236, 248, 251, 257, 259, 264, 269, 271, 273 ve 276 sayılarıyla örneklediği parçaların, davalının Eylül 2011 tarihli "İDARİ YARGILAMA HUKUKU" isimli eserine, davacının Bursa 2003 tarihli "İDARE HUKUKU" isimli eserinden usulsüz iktibas yoluyla konulduğu kanısına ulaşılmıştır.

Zira yukarıda koruma konularıyla ilgili olarak belirtilen açıklamalarda yazılı maddi emarelerin tümü, bu parçalar için gerçekleşmiş durumdadur.

Davacının iddia konusu ettiği ve örneklediği eserlerle ilgili diğer parçaların usulsüz iktibas olmadığı belirlenmiştir.

Aşağıda usulsüz iktibasta bulunulduğu ifade edilen, iddia konusu davacı ve davalı eserlerinin ilgili parçaları tablo halinde karşılıklı yanyana konulmuş, her iki tarafın bu parçalara yönelik iddiaları ve savunmaları hemen altlarına yazılmış ve en son kısma da bilirkişi raporları ile mahkememizin kanaati her bir parça için ayrı ayrı belirtilmiştir.

Sunulan örneklerde davacı ve davalının kitaplarının sayfa numaralarına yönelik maddi hatalar, sunulan metinler ile kitaplar arasında karşılaştırma yapılmak suretiyle düzeltilmiştir.

Sayfa 9

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.I, s.841:	**ÖRNEK 20** Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.133:
Açık takdir hatası, çok "ağır (*grossier*)" ve "apaçık (*flagrant*)" takdir hatalarıdır[881]. Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur; sıradan bir kişi bile bunların yanlış olduğunu anlayabilir[882].	Açık takdir hatasını, "*çok ağır ve apaçık takdir hataları*" olarak tanımlayabiliriz. Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur. Yanlışlığı herkes tespit edebilir[404]. Kanunun açıkça yasak- [404] GÖZLER, age., C.I, s.841.

Davacı iddiası	Yukarıda görüleceği gibi Ramazan Çağlayan, "Açık takdir hatasını, 'çok ağır ve apaçık takdir hataları' olarak *tanımlayabiliriz*" diye yazıyor. Oysa yukarıdaki alıntıda görüldüğü gibi bu tanımı Ramazan Çağlayan değil, ben yapıyorum. Ramazan Çağlayan, benim tanımı alıyor, ama sanki bu tanımı kendisi yapmış gibi kurduğu cümlenin sonunu "tanımlayabiliriz" diye bitiriyor. Bu cümleyi izleyen *"Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur"* cümlesi, yine yukarıda görüldüğü gibi noktası virgülüne benim *"Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur"* şeklindeki cümlemden alınmadır. Dolayısıyla "aynen alıntı" olan bu cümlenin tırnak içinde verilmesi ve tırnağın sonunda bana atıf yapılması gerekirdi. Aynen alıntının tırnak içinde verilmemesi, FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırıdır.
Davalı savunması	Eser incelendiğinde görülecektir ki, tırnak içinde ve italik yazımlar, başkalarından alıntılanan kısımlar için kullanılmıştır. Bu örnekte yer alan *"çok ağır ve apaçık takdir hataları"* ifadelerinin yazım şekli de, bu ifadelerin Gözler'den alındığını ortaya koymak için bu şekilde yazılmıştır. Buradaki tüm bilgiler Gözler'den alındığı için, en sonda Gözler'e atıf yapılmıştır. Belki ifade daha düzgün olduğu söylenebilir. Fakat bilginin Gözler'den alındığı açık olduğundan FSEK kapsamında bir hak ihlali olduğunu söylemek hukuka uygun değildir. Ote yandan bu tanımlama Fransızca *"Lerreur d'appreciation lorsque cette erreur est par trop flangrante (manifeste)"* ifadelerinin Türkçeye aktarımıdır (Dipnotta verilen ve dilekçe ekinde sunulan eserlere bakılabilir).
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Bu örnekte davalı, davacının eserinden aynen alıntı yapmıştır. Davalı, davacıya atıf yapmış olmakla beraber aynen alıntı yaptığı cümleyi tırnak içinde vermemiştir. FSEK, iktibas şartlarına ilişkin 35. maddesinde iktibasın belli olacak şekilde yapılması kuralından söz etmektedir. Kanunun bu hükmünün nasıl uygulanacağı öğretide genel kabul gören, yaygın atıf kuralları ve Türkçe dil bilgisi kuralları dikkate alınarak belirlenmelidir. Bir yazarın bir cümlesinin, paragrafının hiçbir değişiklik yapılmadan aynen aktarılması durumunda aynen alıntı vardır ve bu durumda aynen alıntılanan kısım tırnak içinde belirtilmelidir. Aksi takdirde okuyucuda cümlenin/ ifade ediş biçiminin alıntıyı yapan yazara ait olduğu zehabı uyanacaktır ki bu durum Kanunla öngörülen düzenlemeye aykırılık teşkil eder.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.I, s.844:	**ÖRNEK 25** Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.134:
Georges Vedel ve Pierre Delvolvé'nin haklı olarak sordukları gibi, teknik konularda uzman olmayan hâkim, nasıl olacak da, konunun uzmanı olan idarecilerin gözden kaçırdıkları hataları "apaçık" bir şekilde görecektir[899]?	Teknik konularda uzman olmayan hâkim, konunun uzmanı olan idarenin gözden kaçırdığı hataları "apaçık" bir şekilde nasıl görecektir[417]? [417] VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.2, s.328.

Davacı iddiası	Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın *"teknik konularda uzman olmayan hâkim, konunun uzmanı olan idarecilerin gözden kaçırdıkları hataları "apaçık" bir şekilde nasıl görecektir"* cümlesi olduğu gibi "nasıl olacak da" kelimeleri hariç, noktası virgülüne benim *"teknik konularda uzman olmayan hâkim, nasıl olacak da, konunun uzmanı olan idarecilerin gözden kaçırdıkları hataları "apaçık" bir şekilde görecektir"* şeklindeki benim cümlemden alınmadır. Dahası ikimizin de "apaçık" kelimesini tırnak içinde vermemiz bunun bir kanıtıdır.
	Aslında Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki cümlesi tırnak içinde verilmesi gereken bir "aynen alıntı"dır. Ama Ramazan Çağlayan bu aynen alıntıyı tırnak içinde vermemektedir. Bu husus, FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırılık teşkil eder. Zira alıntının belli olacak şekilde yapılması lazımdır ve aynen alıntıların belli olacak şekilde yapılmasının usûlü, bu alıntının tırnak içinde ve italikle veya girintili paragraf olarak verilmesinden geçer. Ramazan Çağlayan'ın sadece "nasıl olacak da" kelimelerini çıkararak, bu alıntı "mealen alıntı" haline dönüştürmeye teşebbüs etmesi ise dürüstlükle ve akademik ahlak ile bağdaşmaz. Ramazan Çağlayan, yukarıdaki aynen alıntı formunda yani tırnak içinde vermediği gibi alıntının kaynağı olarak dipnotta bana değil, benim kendi dipnotumda atıf yaptığım Vedel ve Delvolvé'ye atıf yapmaktadır. Ramazan Çağlayan'ın Vedel ve Delvolvé'ye atıf yapmasının sebebi alıntı konusu cümleyi Vedel ve Delvolvé'den okumuş olması değil, benim bu cümlenin kaynağı olarak Vedel ve Delvolvé'ye atıf yapmamdır. Eğer Ramazan Çağlayan, bu cümleyi benden almıyor, doğrudan doğruya Vedel ve Delvolvé'den alıyor olsa idi, bu cümleyi benim kurduğumdan daha farklı bir şekilde kurardı. Bu şunu göstermektedir ki, Ramazan Çağlayan sadece ana metindeki cümlesi değil, bu cümleye bağlı olan dipnot dahi intihal ürünüdür. Ayrıca sadece ana metnin değil, dipnotun da aktarılmış olması intihali kanıtlayan bir delildir. Benden yapılmış bir alıntının kaynağı olarak bir Fransız yazara atıf yapılması, FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"nu, hem de FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu"nu oluşturur. Gerçekte Ramazan Çağlayan, Vedel ve Delvolvé'nin kitabını değil, benim kitabımı kullanmakta, ama bana değil, Vedel ve Delvolvé'ye atıf yaparak onları onurlandırmaktadır. Pek muhtemelen Ramazan Çağlayan atıf yaptığı Vedel ve Delvolvé'nin bu kitabını fiziken görmemiştir. Benim kitabımdaki atıflardan yararlanarak Vedel ve Delvolvé'ye atıf yapmaktadır. Nitekim Ramazan Çağlayan'ın dipnotları incelenirse görülecektir ki, Vedel ve Delvolvé'ye yaptığı atıfların neredeyse tamamı aynen benim kitabımda da vardır. Yukarıdaki alıntıya ilişkin olarak şunun da altını çizmek isterim ki, yukarıdaki kutuda görüleceği gibi ben bir yazarın orijinal düşüncesini aktarıyorsam, ona sadece dipnotta atıf yapmakla yetinmiyor, onun adını da ana metinde ayrıca zikrediyorum. Aynı şeyi Ramazan Çağlayan'ın da yapması beklemem kadar doğal ne olabilir.

Bilirkişi görüşü ve kanaat	Davacı Fransız yazarlara açıkça atıf yapmak suretiyle bir cümle kaleme almıştır. Davalı aynı cümleyi çok küçük bir eksiltme dışında koruyarak eserine aktarmış ancak atfı davacıya değil, söz konusu Fransız yazarlara yapmıştır. Davacının çevirisi ve üslubuyla davalının çevirisinin ve üslubunun birebir aynı olması alıntının davacıdan yapıldığını göstermektedir fakat davalı, davacıya atıf yapmamıştır. Bu örnekte yabancı bir eserden alıntılanan bir bölümle ilgili olarak davacıyla davalının üslubunun ve konuyu dile getiriş biçiminin neredeyse ayniyet arz ettiği, fakat davalı tarafından davacıya atıf yapılmadığı yolunda değerlendirme yapılmıştı. Davalı konuyu davacının eserinden değil, davacının da yararlandığı Fransızca kaynaktan alıntıladığını ve bu kaynağa usulüne uygun atıf yaptığını belirtmiş, heyetimizce yapılan değerlendirmenin asıl kaynağa müracaat edilmeden yapıldığını ve yüzeysel, sübjektif olduğunu iddia etmiştir. Bu ve benzeri örneklerle ilgili olarak açıklanması gereken husus yabancı bir eserden yapılan çevirinin, çeviriyi yapana atıf yapılmaksızın alıntılanmasının hukuken mümkün olup olmadığıdır. Bu konuda gerekli değerlendirmeyi ilk raporumuzda yapmıştık. Burada yalnızca bir ekleme yapmak istiyoruz. Yabancı bir metnin o dili bilenlerce kaç farklı şekilde çevrilebileceği yalnızca hukuk bilgisi ile çözüme kavuşturulabilecek bir mesele değildir. Bir metni başka türlü çevirme imkânının bulunup bulunmadığı ve dolayısıyla iki farklı kişinin / yazarın yabancı bir hukuk eserinde yer alan bir bölümü, cümleyi birebir aynı şekilde çevirmesinin olağan olup olmadığı konusundaki bir değerlendirmeyi mutlak bir kesinlikte tespit edebilecek kişiler ancak o dilin uzmanlarıdır. Bu örnekle ilgili önem arz eden durum şudur: Davalı, Fransızca eserde yer alan bir cümleyi davacıyla neredeyse aynı şekilde çevirerek eserine aktarmış fakat davacıya atıf yapmamıştır. Kanımızca burada usulsüz intihal vardır. Davalının itirazı bu kanaatimizi güçlendirmiştir. Zira davalı, atıf yaptığı yabancı eserin ilgili cümlesini itiraz dilekçesine aktarmış ve parantez içinde Türkçe çevirisini sunmuştur. Burada dikkatimizi celp eden husus davalının parantez içinde yazdığı çevirinin dava konusu eserinde yer alan çeviriden farklı olduğudur. Bu durum aynı cümlenin farklı şekillerde çevrilmesinin mümkün olduğu ve fakat davalının davacının çevirisini kullanmayı tercih ettiğini göstermektedir. Davacıya atıf yapılmadığından intihal söz konusudur.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.I, s.846:	ÖRNEK 28 Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.136-137:
Fransız Danıştayı bu tekniği ilk defa 28 Mayıs 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararında kullanmıştır[910]. Fransız Danıştayı bu kararında, ..."bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun olarak verilebileceğine" hükmetmiştir[911]. Diğer bir ifadeyle, bu teknikte işlemin yarar ve zararları hâkim tarafından tartılmakta; zararları yararlarından fazlaysa karar iptal edilmektedir[912]. 910. Conseil d'État, Assemblée, 28 Mayıs 1971. *Ville Nouvelle Est*, RDCE, 1971, s.409 (Bu kararın metni ve açıklaması Long *et al.*, *op. cit.*, s.623-635'te bulunmaktadır). 911. Conseil d'État, Assemblée, 28 Mayıs 1971, *Ville Nouvelle Est*, RDCE, 1971, s.409 (Nakleden: Long *et al.*, *op. cit.*, s.625) 912. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.II, s.324.	Fransız Danıştay'ı bu tekniği ilk defa 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararında[430] kullanmıştır. Karara konu olan olayda, Lille şehrinin içinde bulunan ... analizi yapmış ve "*...Bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, mali külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun (olduğu)...*" şeklinde karar vermiştir. Görüldüğü üzere burada mahkeme, idarî işlemin fayda ve zararlarını tartmakta, zararı fazla çıkarsa iptal kararı vermektedir[431]. 431 VEDEL/DEKVOLVE, age., C.2, s.324.

Davacı iddiası	
	Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın *"Fransız Danıştayı bu tekniği ilk defa 28 Mayıs 1971 tarihli Ville nouvelle Est kararında kullanmıştır"* cümlesi olduğu gibi benden alınmadır. Ama maalesef Ramazan Çağlayan bu cümlenin kaynağı olarak bana atıf yapmamaktadır. Bu tipik bir intihaldir. Ayrıca bu cümle bir "aynen alıntı" olduğu için tırnak içinde verilmesi gereken bir cümledir. Dolayısıyla cümlenin mealen alıntı şeklinde verilmesi FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartını ihlâl etmektedir. Diğer yandan yukarıdaki kutuda Ramazan Çağlayan'ın Fransız Danıştayının adı geçen kararından yaptığı *"bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun (olduğu)..."*

	şeklindeki çeviri noktası virgülüne benim kitabımın 846'ncı sayfasının ikinci paragrafında yer alan şu girintili paragrafla aynıdır: "bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun olarak verilebileceğine" Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan benden üç satır boyunca noktasına virgülüne dokunmadan alıntı yapmakta, ama maalesef bana atıf yapmamaktadır. Bu tipik bir intihaldir ve FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"nu oluşturur. Burada belirtelim ki, benim yukarıdaki girintili paragrafım, Fransız Danıştayının 28 Mayıs 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararında geçen bir cümlenin Türkçe çevirisidir. Çeviri de sahibinin hususiyetini taşır ve fikri bir çabanın ürünüdür. Dolayısıyla FSEK'in koruması altındadır. Bir çeviriden, ancak FSEK, m.35'te öngörülen koşullara uyularak ve kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki paragrafının sonunda yer alan *"Görüldüğü üzere burada mahkeme, idarî işlemin fayda ve zararlarını tartmakta, zararı fazla çıkarsa iptal kararı vermektedir"* cümlesi de gerçekte benim kitabımın 846'ncı sayfasında yer alan *"bu teknikte işlemin yarar ve zararları hâkim tarafından tartılmakta; zararları yararlarından fazlaysa karar iptal edilmektedir"* şeklindeki cümlemden alınmadır. Ama maalesef bu cümlenin kaynağı olarak Ramazan Çağlayan, bana değil, Vedel ve Delvolvé'ye atıf yapmaktadır. Aslında Ramazan Çağlayan'ın Vedel ve Delvolvé'ye atıf yapması bir rastlantı değildir; çünkü benden aldığı cümlenin kaynağı olarak ben kendi kitabımın 846'ncı sayfasında 912 nolu dipnotta Vedel ve Delvolvé'ye atıf yapıyorum. Gerçekte ben Vedel ve Delvolvé'ye atıf yapmasaydım, Ramazan Çağlayan da Vedel ve Delvolvé'ye atıf yapmayacaktı. Dolayısıyla Ramazan Çağlayan sadece metindeki cümlesi değil, dipnotu dahi benden intihaldir. Ramazan Çağlayan benden yaptığı alıntının kaynağı olarak bir başka yazarı göstermesi, FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu"nu oluşturur.
Davalı savunması	Fransız Danıştay'ının 1971 tarihli *"Ville nouvelle Est"* kararı hakkında bilgi CHAPUS'nün eserinin 1052. sayfasında ve VEDEL/DELVOLVE"nin eserinin 324. sayfasında yer almaktadır. Öte yandan bu kararı davacının eserin henüz yayınlanmadan öce, bir önceki örnekte zikredilen "Türk Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi" başlıklı makalemde (dilekçe ekinde mevcut) (s.206), Fransız Danıştayının internet sitesinden indirerek incelemiştim. Dolayısıyla bu kararı ilk defa Gözler'den öğrenmiş değilim. Bu bakımdan bir hak ihlalinden söz edilmesi isabetli değildir.

Bilirkişi görüşü ve kanaat	Bu örnekte davacı esas olarak bir Fransız Danıştayı kararından bahsetmektedir. Kararla ilgili genel bilgi verildikten sonra kararda geçen bir bölümü çevirerek sunmaktadır. Davalı, Fransız Danıştayı'nın söz konusu kararına ilişkin genel bilgilendirmeyi davacının cümlesiyle çok benzer ifadeleri kullanarak yaptıktan başka; davacının sunduğu karar bölümünü(Türkçe çevirisini) birebir aktarmaktadır. Hem davacı hem davalı tarafından kararın aynı bölümünün (üç cümlelik kısmın) aktarıma değer görülmesi tesadüf sınırlarını zorlamaktadır. Ancak bu örnekte daha ciddi olan sorun bu bölüme ait çevirinin birebir aynı olmasıdır. Yabancı bir yargı kararının/eserin bir veya birden fazla cümlesinin iki farklı kişi tarafından kelimesi kelimesine aynı şekilde çevrilmesi hayatın olağan akışı içinde yüksel bir ihtimal değildir. 28 numaralı örnek incelendiğinde davacı ile davalının cümlelerinin aynı olduğu görülmektedir. Bu benzerlik makul sınırı aşmakta ve davalının davacıdan alıntı yaptığı sonucunu doğurmaktadır. Burada ayrıca belirtmek gerekir ki bir konuyu yabancı bir kaynaktan/yargı kararından çevirerek aktarmak, o kaynağı/ kararı çevirene hasretmez. Çevirenin dipnotlarından asıl kaynağa/karara ulaşan, onu bizzat inceleyen ve tercüme edebilecek yeterliliğe sahip olan herkes bu kaynaklardan/kararlardan istifade edebilir. Kaynak göstermenin bir işlevi de zaten budur. Ancak bu durumda, asıl yabancı kaynaktan/karardan yararlanmanın hukuka uygun olabilmesi için, tercümenin bizzat çeviren tarafından yapılması bir başka deyişle aktaranın cümlelerinin kullanılmaması gerekir. Aksi halde usulsüz alıntı söz konusu olacaktır. Zira yabancı bir mahkeme kararından bir cümleyi, bölümü çevirmek; söz konusu kararı çevirenin şahsi malı yapmaz fakat çevrilmiş olan cümleyi, bölümü çevirene ait kılar. **SAVUNMADAKİ MAKALEYE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK ANALİZ:** Davalı "Fransız Danıştay'ının 1971 tarihli *"Ville nouvelle Est"* kararı hakkında bilginin CHAPUS'nün eserinin 1052. sayfasında ve VEDEL/DELVOLVE"nin eserinin 324. sayfasında yer aldığını; öte yandan bu kararı davacının eserin henüz yayınlanmadan öce, bir önceki örnekte zikredilen "Türk Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi" başlıklı makalesinde (dilekçe ekinde mevcut) (s.206), Fransız Danıştayının internet sitesinden indirerek incelediğini, dolayısıyla bu kararı ilk defa Gözler'den öğrenmiş olmadığını, bu bakımdan bir hak ihlalinden söz edilmesi isabetli olmadığını" ifade etmektedir.

Gerçekten de davalının yazarı olduğu, Aralık 2003 tarihli Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi'nin CİLT: VII, SAYI 3-4'ünün ayrı basısında yayımlanan davalının yazarı olduğu "Türk Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi" başlıklı makalenin bulunduğu 206 sayfasında davalı yazar;
(205.sayfada Türk Danıştayının 1992 yılında Aliağa Termik Santralı davasında kamu yararı ölçütünü nazara alarak vermiş olduğu karara yönelik yaptığı değerlendirmenin ardından),

206 *Ramazan Çağlayan AÜEHFD, C. VII, S. 3-4 (Aralık 2003)*

Bu karar bize Fransa'da içtihatla ortaya çıkan *fayda-maliyet analizi* ya da *denge ilkesi* (*prencipe du Bilan*) ilkesini hatırlatmaktadır[138]. Conseil d'Etat'nın 1971 tarihli "Ville Nuvelle Est" kararı[139] ile ortaya konulan bu ilkeye göre, çatışan iki değer arasında bir değerlendirme yapılacak, başka bir ifade ile fayda-maliyet analizi yapılacak, hangisinin faydası daha fazla ise ona göre karar verilecektir. İlk başlarda sadece bayındırlık işlerinde uygulanan *fayda-maliyet analizi* ilkesi daha sonraları çevre koruma alanına da girmiştir[140].

şeklinde ifade edilmiş; 139 nolu dipnotta da;

139 Conseil d'Etat, "Ville Nouvelle Est", 28 Mais 1971, Les Grands Arrets de la Jurisprudence Administrative, (Bu karar, Aralık 2002 de internette http: //www. conseil-etat. fr/ce/jurisp// adresinden alınmıştır. Karara konu olan olayda, Lille şehrinin içinde bulunan üniversitenin şehir dışında bir "campus"e nakli için kamulaştırma kararı alınır. Üniversitenin nakli için düşünülen yerde, daha önce başlanan bir toplu konut yapımı henüz tamamlanmıştır. Üniversitenin nakli için büyük bir kısmının yıkılması gerekmektedir. Yargı yeri bu iki faaliyet arasında bir fayda-maliyet analizi yapmış ve ona göre karar vermiştir.

biçiminde bir açıklamaya yer verilmiştir.

Bu veriden, kararın davalının bilgisi dahilinde olduğu sonucuna varılması mümkündür. Fakat, anılan makaledeki anlatımlar ile davalının yargılama konusu kitabında bulunan anlatımlar yahut ifade biçimi aynı değildir. Aksine davalı kitabındaki anlatım veya ifade biçimi, davacının kitabındakiyla aynıdır. Zaten önemli olan da koruma ifade biçimine ilişkin bulunduğundan savunmaya katılmak mümkün değildir.

Ankara 2. FSSHM, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar, Sayfa 20-21

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.I, s.599:	**ÖRNEK 31** Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.281:
Asıl Kararı Hazırlayıcı Değerlendirmeler.- Atama, unvan verme gibi bazı işlemlerden önce yazılı ve sözlü sınavlar, mülakatlar, tez veya eser incelemeleri gibi çeşitli değerlendirmeler yapılır. Burada asıl işlem atama veya atamayı reddetme, unvan verme veya vermeme işlemleridir. Bu işlemlerden önceki değerlendirme işlemleri hazırlık işlemi niteliğindedir. Örneğin bir memuriyete atanmak için başvuran bir kişi, genellikle, yazılı, sözlü ve mülakat değerlendirmesinden geçirilir. Sonuçta bu kişi atanır veya atanmaz. Atanmayan kişi atanmama işlemine karşı dava açtıktan sonra yazılı veya sözlü sınavında hukuka aykırılık yapıldığını iddia edebilir. Ancak atanmama işlemine karşı dava açmadan doğrudan doğruya sadece sözlü sınavına karşı dava açamaz. Keza, bir akademik kadroya atama talebinden sonra adayın eserleri, jüri üyelerine incelettirilir. Jüri üyeleri raporlarını verirler. Bu jüri üyelerinin raporları asıl işlemin (atama işleminin) hazırlık işlemi niteliğindedir. Bu raporlar bizatihi icraî nitelikte değildir. Dolayısıyla bunlara karşı doğrudan doğruya dava açılamaz. Asıl işleme karşı dava açıldıktan sonra bunların da hukuka aykırılığı iddia edilebilir.	*-Asıl kararı hazırlayıcı değerlendirmeler*: Atama, unvan verme gibi bazı işlemlerden önce, yazılı ve sözlü sınavlar, mülakatlar, tez veya eser incelemeleri gibi değerlendirmeler yapılmaktadır. Burada asıl işlem, atama yahut atamama, unvanı verme ya da vermeme işlemidir. Bundan önceki değerlendirme işlemleri, hazırlık işlemleri niteliğinde olduğundan, tek başlarına iptal davasına konu teşkil edemez. Ancak nihai işleme karşı açılan davada, söz konusu hazırlayıcı işlemlerdeki hukuka aykırılıklar da ileri sürülebilir.

Davacı iddiası	Yukarıdaki iki kutunun karşılaştırılmasından görüleceği gibi Ramazan Çağlayan'ın paragrafı benim paragrafımdan özetlenmiştir. Ama maalesef bana bir atıf bulunmamaktadır. Ortada bir intihal ve dolayısıyla FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu" vardır.
Davalı savunması	Bu kısımda yer alan bilgiler, Gözlerin eserinde 594-632 sayfalar arasında yaklaşık 38 sayfa olarak ele alınmaktadır. Benim eserimde ise sadece 3 sayfa olarak incelenmektedir. Burada yer alan başlıkların (tasnifin) Gözlerden alındığı 280. sayfa 26. dipnotta belirtilmiştir. Dolayısıyla başlıklara ilişkin bir yanıltma söz konusu değildir. 280. sayfada, "Burada hazırlık işlemlerine birkaç örnek vermekle yetineceğiz" ifadesinden sonra dipnot 27'de (Gözler, age., C.I, s.595 vd.) şeklinde bir atıf yapılarak devam eden bilgilerin Gözler'den alındığı yine açıkça belirtilmiştir. Yine 282. sayfada "İç düzen işlemlerini de kendi içinde üçe ayırabiliriz" ifadesinden sonra üst üste iki nokta koyarak Gözler'e açıkça atıf yapılmış ve devam eden bilgilerin gözlerden alındığı açıkça belirtilmiştir.
	Bu kısmı okuyan bir kişinin söz konusu bilgilerin gözlerden alındığını anlamasında bir tereddüt yaşamayacağı açıktır. Dolayısıyla burada da bir hak ihlalinden söz edilemez.
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Bu örnekte davacının açıklamaları ile davalının eserinde yer alan açıklamalar ciddi ölçüde benzerlik hatta kısmen aynılık taşımaktadır. Her ne kadar söz konusu bilgi genel nitelikte kabul edilebilirse de bu bilgiyi sunma biçimi davacının hususiyetini taşımaktadır. Bu durumda atıf yapılmadan kullanılması intihal sonucu doğurmaktadır.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.I, s.772:	ÖRNEK 96 Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s. 342:
… işlemin sebep unsuru soyut bir şekilde kavramlarla belirlenmiş ise, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, mahkemeler de idarenin bu doldurduşunu denetler[625]. … 625. Auby ve Drago, *op. cit.*, c.II, s.398-399.	zorundadır[365]. İşlemin sebep unsurunun soyut kavramlarla belirlendiği durumlarda, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, yargı yerleri de idarenin bu dolduruşunu denetler[366]. Örneğin kamu görevlisi "ahlâk ve yetersiz- [365] AUBY/DRAGO, age., C.II, s.398-399.

Davacı iddiası	Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın kurduğu cümle, üç kelime farkıyla benim cümlemden olduğu gibi alınmadır. *"…idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, mahkemelerde idarenin bu dolduruşunu denetler"* ifadesi kelime kelime benim ifademdir; tek farkla ki, benim *"mahkemeler"* terimim Ramazan Çağlayan *"yargı yerleri"* terimi ile değiştirmiştir. *"Dolduruşunu denetler"* gibi tuhaf bir ifadeyi, Ramazan Çağlayan'ın benim ifademden habersiz olarak kullanmış olması mümkün mü? "Mahkemleler" teriminin "yargı yerleri" terimi ile değiştirilmesi, kötü niyetli, alıntının benden olduğunu gizlemek için yapılmış bir değişiklikten başka bir şey değildir. Ama gerçekten bu değişiklikle alıntının benden olduğu gizlenebiliyor mu, onu okuyucunun takdirine bırakıyorum. Bu arada vurgulamak isterim ki, Ramazan Çağlayan, yukarıdaki cümleyi benden almış olmasına rağmen, bana değil, Auby ve Drago'ya atıf yapmaktadır. Ramazan Çağlayan'ın bu atıfı yapıyor olmasının sebebi benim burada Auby ve Drago'ya atıf yapıyor olmamdır. Dolayısıyla Ramazan Çağlayan'ın sadece ana metindeki cümlesi değil, dipnotu dahi bir intihal ürününüdür. Pek muhtemelen gerçekte, Ramazan Çağlayan Auby ve Drago'nun eserini dahi görmemiştir. Konu hakkında bilgisi sınırlı olan ve iyiniyetli okuyucular, Ramazan Çağlayan'nın bu cümlesini gerçekten Auby ve Drago'dan aldığını ve ortada sadece bir rastlantı bulunduğunu sanabilirler. Bir kere alıntı da kullanılan kelimeler arasındaki fark bu derecede bir rastlantı olamayacağını gösterir. İkinci olarak atıf yapılan Auby ve Drago'un adı geçen eserinin belirtilen sayfalarında *"işlemin sebep unsurunun soyut kavramlarla belirlendiği durumlarda, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, yargı yerleri de idarenin bu*

	dolduruşunu denetler" şeklinde çevrilebilecek tek bir cümle yoktur. Bu cümleyi ben Auby ve Drago'nun kitabının ilgili sayfasında geçen *"les conditions légales sont abstraitement fixées par le législateur, mais le juge définit le contenu* (kanuni şartlar kanun koyucu tarafından soyut olarak belirlenir, ama hâkim onların kapsamını belirler)" ifadesine dayanarak kurdum ve fikrin kaynağı olarak da Auby ve Drago'ya atıfta bulundum. Ortada FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu" vardır. Ayrıca belirtelim ki, yukarıdaki kutuda verilen teorik açıklamadan sonra örnek olarak Danıştay Dava Daireleri Kurulunun K.1968/271 sayılı kararı da benim kitabımdan (c.I, s.773) alınmıştır.
Davalı savunması	Burada yabancı bir serden benzer ifadelerle alıntı bulunmakta ve o esere atıf yapılmaktadır. Aynı konular defaatle okunduğundan, Fransızca metin okunduğunda benzer ifadelerle çevrilmektedir.
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Davacı bu örnekte Fransızca bir eserden yararlanarak konuyu açıklamış, ancak birebir çeviri yapmayıp konunun ana fikrini kendi cümleleriyle belirtmiştir. Davalı davacıyla neredeyse aynı cümleyi kullanarak ve davacıya değil davacının dipnotta belirttiği yazara atıf yaparak konuyu ele almıştır. Türkçe veya yabancı bir dilde yazılmış bir eserin belli bir bölümünü inceleyip bu incelemeyi birkaç cümleyle özetleyerek veya daha veciz bir şekilde ifade etmek söz konusu cümleyi bu incelemeyi yapan yazara ait kılar. Özetle davacının yabancı bir kaynağa dayanarak yaptığı çıkarım kendi fikri emeğinin ürünüdür ve atıf yapılmadan kullanılması intihale vücut vermiştir.

ÖRNEK 104

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.I, s.796-697:	Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.346: (DOĞRUSU S.347)
Yukarıda belirttiğimiz nedenden dolayı, Fransız Danıştayı birçok alanda idarenin sebep olarak gösterdiği olayların, durumların, fiillerin hukukî tavsifini denetlemeyi "açık değerlendirme hatası (*erreur manifeste de l'appréciation*)" olmadıkça reddetmektedir[721]. ... Fransız Danıştayı bu alanlarda idarenin ancak "açık değerlendirme hatası (*erreur manifeste de l'appréciation*)" yapması durumunda olayların hukukî tavsifinin doğruluğunu denetlemektedir[733]. Açık değerlendirme hatası, çok ağır (*grossier*) ve apaçık (*flagrant*) hatalardır[734]. Bunlar öyle hatalardır ki, bunların yanlış olduğunu anlamak için uzman olmaya gerek yoktur; sıradan bir kişi bile bunların yanlış olduğunu anlayabilir[735]. Fransa'da hakimin açık değerlendirme hatasına dayanarak yaptığı denetime, "minimum denetim (*contrôle minimum*)" [736] veya "sınırlı denetim (*contrôle restreint*)" [737] denmektedir.	Bu sebeplerden dolayı Fransız Danıştayı birçok alanda idarenin gösterdiği sebeplerin nitelendirilmesini denetlerken "açık değerlendirme hatası (*erreur manifeste d'appréciation*)" ilkesini uygulamaktadır. Açık değerlendirme hatası bulunmadıkça, denetlemeyi reddetmektedir[389]. Açık değerlendirme hatası, çok ağır ve apaçık olan, uzman olmayanların da anlayabileceği hatalardır[390]. Fransız hukukunda, açık değerlendirme hatası olup olmadığı şeklindeki denetime "minimum denetim (*contrôle minimum*)"[391] veya "sınırlı denetim (*contrôle restreint*)"[392] denilmektedir.
[721] Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.II, s.322. [733] De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *Traité, op. cit.*, c.I, s.590. [734] *Ibid.* [735] Auby ve Drago, *op. cit.*, c.II, s.394; Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.II, s.327. [736] Rivero, *op. cit.*, s.242. [737] Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1061.	[389] CHAPUS, Droit Administartif, s.1039 vd.; AUBY/DRAGO, age., C.II, s.392 vd.; VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.322. [390] AUBY/DRAGO, age., C.II, s.394.; VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.327. [391] RİVERO, age., s.242 [392] CHAPUS, Droit Administartif, s.1038.

Davacı iddiası	Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan, yukarıdaki paragrafı bütünüyle benden almakta ve hatta benim atıf yaptığım yazarlara dahi dipnotta atıf yapmaktadır. Ramazan Çağlayan'ın bu paragrafla ilgili hem ana metni, hem dipnotları benden alınmıştır. Ortada FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu" ve FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu" vardır. Ayrıca belertmek isterim ki, yukarıdaki kutuda yer alan metin itibarıyla sadece ana metnimi ve dipnotlarımı almakla yetinmemiş, benim stilimi dahi taklit etmiştir. Şöyle: Benim "açık değerlendirme hatası (*erreur manifeste de l'appréciation*)", minimum denetim (*contrôle minimum*)" ve "sınırlı denetim (*contrôle restreint*)" terimlerimi Ramazan Çağlayan sadece kelime kelime almakla yetinmemekte, üstüne üstlük bu terimlerin Fransızca karşılıklarını da aynen verdiğim gibi italikle ve parantezi içinde vermekte ve keza Türkçe terimi ve Fransızca terimi de tırnak içine almaktadır. Bu stili Türk idare hukuku literatüründen kullanan benden başka bir yazar yoktur.
Davalı savunması	Burada da Fransızca eserlerdeki açıklamalar benzer ifadelerle özetlenmektedir. Atıf yapılan eserler arasında olan CHAPUS'nün eserinin sayfa numaralarının farklı olduğunu belirtmek isterim Diğer eserlerin aynı baskılarına atıf yapıldığından sayfa numaraları aynıdır. Bu esrelerden örnekler ekte sunulmaktadır.
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Bu örnekte davacı konuyu çeşitli Fransızca eserlere atıf yapmak suretiyle açıklamıştır. Davalı davacıyla çok benzer bir içerik ve ifade tarzıyla sunmuş ancak davacıya değil davacının da yararlanmış bulunduğu eserlere atıf yapmıştır. Aynı uzmanlık alanında çalışıyor, aynı konuda yazıyor olsalar da iki farklı yazarın bir meseleyi tesadüf eseri olarak bu kadar benzer bir ifade biçimiyle sunması, 4 farklı eserin aynı cümlelerini aynı sırayla alıntılaması olanak dışıdır. Burada davalı davacıdan alıntı yapmış ancak davacıya atıf yapmamıştır.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.953-954:

D. İDARÎ SORUMLULUĞUN ÖZERKLİĞİ

Yukarıda gördüğümüz gibi malî sorumluluğun "medenî sorumluluk (*responsabilité civile*)" ve "idarî sorumluluk (*responsabilité administrative*)" olmak üzere iki çeşidi vardır. Medenî sorumluluk veya özel hukuk sorumluluğu, oldukça eski bir sorumluluktur. Bugünde geçerli olan temel ilkeleri Roma hukukunda oluşmuştur. İdarî sorumluluk ise yukarıda görüldüğü gibi genel olarak ancak Fransa'da 1 Şubat 1873 tarihli *Blanco* kararıyla[96] ortaya çıkmış ve bu tarihten sonra gelişmiştir. Dolayısıyla özel hukuk sorumluluğunun 2500 yıllık bir geçmişi, idarî sorumluluğun ise 130 yıllık bir geçmişi vardır. İdarî sorumluluk da, özel hukuk sorumluluğu gibi kişilerin uğradığı zararın tazmin edilmesini amaçlamaktadır. Bunların kuralları arasında da benzerlikler vardır. Dahası özel hukuk sorumluluğunun idareye de uygulanması mümkündür ve yukarıda gördüğümüz gibi bazı idarî eylem ve işlemler için de uygulanmaktadır. O zaman ortaya şu sorun çıkıyor: Acaba idarî sorumluluk denen sorumluluk, özel hukuk sorumluluğu karşısında bir özerkliğe sahip midir? Yoksa idarî sorumluluk, özel hukuk sorumluluğunun bir çeşidinden mi ibarettir?

Bu soruya Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi yukarıda gördüğümüz 1 Şubat 1873 tarihli *Blanco* kararıyla idarî sorumluluğun özerkliği lehinde cevap vermiştir: Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi şöyle demiştir:

> "Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medenî Kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O hâlde [devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye] sadece idarî makamlar yetkilidir"

ÖRNEK 148

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.433:

4. İdarî Sorumluluğun Özerkliği

Özel hukuk sorumluluğu, Roma hukukundan buyana bilinmekte ve uygulanmaktadır. Oysa idarî sorumluluk çok daha yakın bir tarihte, Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin 1973 tarihli *Blanco* kararıyla ortaya çıkmış ve bu tarihten sonra yargı kararları ve öğretideki teorilerle gelişmiştir. İdarî sorumluluk da, aynen özel hukuk sorumluluğunda olduğu gibi, kişilerin uğradığı zararların tazmin edilmesini konu edinmektedir. Bu iki tür sorumluluğun kuralları arasında benzerlikler de bulunmaktadır. Öte yandan, özel hukuk sorumluluk ilkelerinin, idareye de uygulandığı durumlar bulunmaktadır. Şu halde idarî sorumluluk, özel hukuk sorumluluğundan bağımsız, kendi özgü kural ve ilkeleri olan bir sorumluluk mudur? Yoksa özel hukuk sorumluluğundan türetilmiş, onun bir türünden mi ibarettir?

Bu sorunun cevabını, idarî sorumluluğun doğum tarihi de olan, Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin 1873 tarihli *Blanco* kararında[111] bulmaktayız. Mahkeme söz konusu kararında şöyle demektedir:

> "*...Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medeni kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O halde, devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye sadece idarî makamlar yetkilidir...*"[112].

Bu karar, idarenin sorumluluğu yanında, bu sorumluluğun özerkliğini de ilan etmektedir. Bu karardan çıkan sonuçları şu şekilde özetleyebiliriz[113]:

1) Devlet, kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle kişilere verilen zararlardan sorumludur[114].

2) Bu sorumluluk, Medeni Kanun hükümlerine tâbi değildir. Söz konusu bu sorumluluğun kendine özgü kuralları bulunmaktadır[115].

3) Bu sorumluluk dolayısıyla açılacak davalarda görevli yargı düzeni, idare mahkemeleridir[116].

Ankara 2. FSSHM, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar, Sayfa 113

97.

Bu kararda üç şey denmektedir: (1) Devlet kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı sorumludur. (2) Bu sorumluluk, Medenî Kanun hükümlerine tâbi değildir; bu sorumluluğun kendine özel kuralları vardır. (3) Bu sorumluluk dolayısıyla açılacak davalar idarî yargıda görülür. Denilen birinci şey, idarenin sorumluluğu ilkesinin kabul edilmesi anlamına gelmektedir. Bunu biraz yukarıda gördük. Denilen ikinci ve üçüncü şey, idarenin sorumluluğunun özel hukuk sorumluluğu olmadığı, bu sorumluluğun kendine has bir sorumluluk olduğu, açıkçası bu sorumluluğun özerk olduğu anlamına gelmektedir. İdarenin bu özel hukuka tâbi olmayan bu kendine has sorumluluğuna daha sonraları "idarî sorumluluk" denmeye başlanmıştır.

96. Tribunal des conflits, 1 Şubat 1873, *Blanco,* 1er supll. s.61 (Bu ünlü kararın metni ve incelemesi Long *et al., op. cit.*, s.1-7'de bulunmaktadır).

97. "Considérant que la responsabilité, qui peut incomber à l'Etat pour les dommages causés aux particuliers par le fait des personnes qu'il emploie dans le service public, ne peut être régie par les principes qui sont établis dans code civil, pour les rapports de particulier à particulier; que cette responsabilité n'est ni générale, ni absolue; qu'elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la nécessité de concilier les droits de l'Etat avec les droits privés" (Tribunal des conflits, 1 Şubat 1873, *Blanco,* 1er supll. s.61, nakleden: Long *et al., op. cit.*, s.1).

111 Kararın metni ve incelemesi için bkz. LONG/WEİL /BRAİBANT / DELVOLVÉ/GENEVOİS, age., s.1-7; RİCCİ, Mémento, s.11; DE FORGES, age., s.275.

112 "*Considéran que la responsabilité, qui peut incomber à l'Etat pour les dommages causés aux particuliers par la fait personnes qu'il emploie dans le service publice, ne peut être régie par les pirincipes qui sont établis dans code civile, pour les papports de particulier à particulier; que cette responsabilité n'est ni générale ni absolue; qu'elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la névessit de concilier les droits de l'Etat avec les droits privé...*". LONG/WEİL/BRAİBANT/DELVOLVÉ/GENEVOİS, age., s.1-7.

113 DE LEMOTHE, agm., s.114; GÖZLER, age., C.II, s.953.

114 Uyuşmazlık Mahkemesinin, Devletin sorumluluğuna ilişkin bu içtihadı, Fransız Danıştayının 1903 tarihli *Terrier* ve Uyuşmazlık Mahkemesinin 1908 tarihli *Feutry* kararlarıyla, diğer kamu tüzel kişileri için de kabul edilmiştir. Bkz. RİCCİ, Mémento, s.17 ; RİVERO, age., s.254.

115 DE FORGES, age., s.276.

116 Daha sonra verilen kararlarda idarî sorumluluğun bağımsızlık niteliği tekrarlanmıştır. Örneğin Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin 1999 tarihli *Comité d'Expansion de Dordogne* kararında, *Blanco* içtihadı tekrarlanarak "*devlete ve diğer kamu tüzel kişilerine, onların idarî kamu hizmetlerine isnat edilen zararlar dolayısıyla yükletilecek sorumluluğun kamu hukuku rejimine tabi olduğuna, bu ilkeye ancak sarih kanun hükmüyle istisna getirilebileceğine*" karar verilmiştir. CHAPUS, age., s.1204.

Davacı iddiası

Yukarıda iki kutu içindeki metinler karşılaştırılırsa Ramazan Çağlayan'ın benden alıntı yaptığı görülür. Ama maalesef bana değil, Fransız yazarlara atıf vardır. Yukarıdaki metnin benden alındığı tartışmasızdır: Ramazan Çağlayan'ın *Blanco* kararından aldığı kısım noktasına virgülüne benden alınmadır: İki metni verelim:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.433:

Bu sorunun cevabını, idarî sorumluluğun doğum tarihi de olan, Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin 1873 tarihli *Blanco* kararında[111] bulmaktayız. Mahkeme söz konusu kararında şöyle demektedir:

"...Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medeni kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O halde, devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye sadece idarî makamlar yetkilidir..."[112].

[112] *"Considèran que la responsabilité, qui peut incomber à l'Etat pour les dommages causés aux particuliers par la fait personnes qu'il emploie dans le service publice, ne peut être régie par les pirincipes qui sont établis dans code civile, pour les papports de particulier à particulier; que cette responsabilité n'est ni générale ni absolue; qu'elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la névessit de concilier les droits de l'Etat avec les droits privé...".* LONG/WEİL/BRAİBANT/DELVOLVÉ/GENEVOİS, age., s.1-7.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.953:

Bu soruya Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi yukarıda gördüğümüz 1 Şubat 1873 tarihli *Blanco* kararıyla idarî sorumluluğun özerkliği lehinde cevap vermiştir: Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi şöyle demiştir:

> "Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medenî Kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O hâlde [devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye] sadece idarî makamlar yetkilidir"[97].

97. "Considérant que la responsabilité, qui peut incomber à l'Etat pour les dommages causés aux particuliers par le fait des personnes qu'il emploie dans le service public, ne peut être régie par les principes qui sont établis dans code civil, pour les rapports de particulier à particulier; que cette responsabilité n'est ni générale, ni absolue; qu'elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la nécessité de concilier les droits de l'Etat avec les droits privés" (Tribunal des conflits, 1 Şubat 1873, *Blanco*, 1er supll. s.61, nakleden: Long *et al.*, *op. cit.*, s.1).

Yukarıdaki iki kutuyu karşılaştıralım: Birinci paragraf, birkaç kelimesi değiştirilerek benim paragrafımdan alınmıştır. İkinci paragraf

ise noktası virgülüne benden alınmıştır. Yukarıda Ramazan Çağlayan italikle verdiği paragraf ile benim girintili paragraf olarak verdiğim karşılaştırılabilir. Bütün kelimeler aynı. Bu paragraf, *Blanco* kararından benim yaptığım bir çeviridir. Çeviri de bir fikri eserdir. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunun koruması altında olan bir fikri eserdir. Ramazan çağlayan *Blanco* kararının ilgili paragrafının Türkçe çevirisi benden almakta, milletlerarası çevirinin benim tarafından yapıldığını belirtmemektedir. Okuyucu bu çevirinin haliyle Ramazan Çağlayan tarafından yapıldığını sanacaktır.

Ramazan Çağlayan'ın yaptığı şey tipik bir hırsızlıktır. Çeviriyi noktası virgülüne benden almakta ama bana atıf yapmamaktadır. Bu basit bir hata, gözden kaçmış bir husus değildir.

Yukarıdaki çalıntıya ilişkin ayrıca şu husus da belirtmek isteriz: Ramazan Çağlayan benden intihal ettiği metnin altına 112 nolu dipnotta çevrilen metnin Fransızca orijinalini koymaktadır. Belirtmek isterim ki, Ramazan Çağlayan'ın 112 nolu dipnotu dahi kendisinin emeğinin bir ürünü değildir. Ramazan Çağlayan'ın *Blanco* kararının Fransızca orijinalinden koyduğu pasaj, benim kitabımın 953'nci sayfasında bulunan 97 nolu dipnottan alınmadır. Eğer ben, Blanco kararından bu pasajı Türkçeye çevirip kitabıma koymasaydım, Ramazan Çağlayan da koymayacaktı. Eğer ben çevirdiğin metnin Fransızca orijinalini 97 nolu dipnota koymasaydım, Ramazan Çağlayan da 112 nolu dipnotuna koymayacaktı.

Devam edelim:

Bu karar, idarenin sorumluluğu yanında, bu sorumluluğun özerkliğini de ilan etmektedir. Bu karardan çıkan sonuçları şu şekilde özetleyebiliriz[113]:

1) Devlet, kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle kişilere verilen zararlardan sorumludur[114].

2) Bu sorumluluk, Medeni Kanun hükümlerine tâbi değildir. Söz konusu bu sorumluluğun kendine özgü kuralları bulunmaktadır[115].

3) Bu sorumluluk dolayısıyla açılacak davalarda görevli yargı düzeni, idare mahkemeleridir[116].

[113] DE LEMOTHE, agm., s.114; GÖZLER, age., C.II, s.953.

115

[114] Uyuşmazlık Mahkemesinin, Devletin sorumluluğuna ilişkin bu içtihadı, Fransız Danıştayının 1903 tarihli *Terrier* ve Uyuşmazlık Mahkemesinin 1908 tarihli *Feutry* kararlarıyla, diğer kamu tüzel kişileri için de kabul edilmiştir. Bkz. RİCCİ, Mémento, s.17 ; RİVERO, age., s.254.

[115] DE FORGES, age., s.276.

[116] Daha sonra verilen kararlarda idarî sorumluluğun bağımsızlık niteliği tekrarlanmıştır. Örneğin Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin 1999 tarihli *Comité d'Expansion de Dordogne* kararında, *Blanco* içtihadı tekrarlanarak *"devlete ve diğer kamu tüzel kişilerine, onların idarî kamu hizmetlerine isnat edilen zararlar dolayısıyla yükletilecek sorumluluğun kamu hukuku rejimine tabi olduğuna, bu ilkeye ancak sarih kanun hükmüyle istisna getirilebileceğine"* karar verilmiştir. CHAPUS, age., s.1204.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.953-954:

Bu kararda üç şey denmektedir: (1) Devlet kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı sorumludur. (2) Bu sorumluluk, Medenî Kanun hükümlerine tâbi değildir; bu sorumluluğun kendine özel kuralları vardır. (3) Bu sorumluluk dolayısıyla açılacak davalar idarî yargıda görülür.

Yukarıdaki iki kutudaki metni karşılaştırılırsa bunun benden alınma olduğu kolayca görülür: Ramazan Çağlayan'ın *"1) Devlet kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle kişilere verilen zaralardan sorumludur"* cümlesi kendisinin dipnotta belirttiği gibi Ricci veya Rivero'dan değil, benim *"(1) Devlet kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı sorumludur"* şeklindeki cümlemden (c.II, s.953) alınmadır. Ramazan Çağlayan'ın *"2) Bu sorumluluk, Medenî Kanun hükümlerine tâbi değildir. Söz konusu bu sorumluluğun kendine özel kuralları vardır"* cümlesi kendisinin dipnotta gösterdiği gibi De Forges'ten değil, benim *"(2) Bu sorumluluk, Medenî Kanun hükümlerine tâbi değildir; bu sorumluluğun kendine özel kuralları vardır"* şeklindeki cümlemden (c.II, s.434) alınmadır. Bunların benden alındığı öylesine tartışmasızdır ki, cümlelerin önündeki madde numaraları dahi aynıdır.

Ramazan Çağlayan gerçekte benden aldığı bu cümleler için bana değil, Fransız yazarlara atıf yapmaktadır. Bunun dürüstlükle izahı mümkün değildir. Burada basit bir intihal yoktur; aynı zamanda yapılan intihali gizleme çabası vardır. Bu cümleleri okuyan kişi, bunların sonundaki dipnotlara bakacak ve bunların bir Fransız yazardan alındığını sanacaktır. Böylece bu cümlelerin gerçekte benden alındığını kimse araştırma ihtiyacı hissetmeyecektir.

Ramazan Çağlayan yukarıdaki paragrafları bir yandan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"nu, diğer yandan da FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu"nu oluşturur.

Davalı savunması	Burada bir teknik hata kasıt dışı teknik bir hata oluşmuştur. 11. dipnotta "kararın metni ve incelemesi için bkz. dedikten sonra kararın Fransızca metnin yer alması gerekmekte idi. Çeviri ise Gözler'den alınmıştır. Kitabın 10. sayfasının 17. dipnotuna bakılacak olursa, çeviri Gözler'den alındığında açıkça belirtilmiştir. Orada belirtirken burada belirtmekten neden kaçınayım. Burada dipnotlardan da anlaşılacağı gibi, kitabın hacminin kısaltılması sırasında teknik bir sebeple dipnotlarda da kaymalar olmuştur.
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Bu örnekte ağır, ciddi bir intihal durumu mevcuttur. Bu örnekte davacı konuyu açıkladıktan sonra Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin bir kararından söz etmiş, kararın belli bir kısmını çevirmiş ve tırnak içinde aktarmış ayrıca kararın ana noktalarını da üç maddede ifade etmiştir. Davalı da konuyu davacıyla aynı üslup (davacı çeşitli sorularla okuyucuyu yönlendirmiş davalı da aynı konuda sorulara yer vermiş) ve aynı kelimelerle açıkladıktan sonra söz konusu yargı kararından bahsetmektedir. Davalı, davacının çevirip eserinde yer verdiği bölümü kelimesi kelimesine kitabına aktarmakta ve fakat davacıya atıf yapmamaktadır. Üslup ve kullanılan kelimelerdeki tesadüfü aşan benzerlik yanında davalının yabancı bir mahkeme kararının çevirisini davacıya atıf yapmadan aktarmış olması, davacının fikri emeğinin eseri olan bu bölümü/çeviriyi kanuna aykırı biçimde kendisine mal etmesi anlamına gelmektedir ve intihaldir.

Ankara 2. FSSHM, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar, Sayfa 117

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.979:	**ÖRNEK 155** Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.441-445:
3. Hukuka Aykırılık ve Kusur "Hukuka aykırılık (*illégalité*)" ile "kusur (*faute*)" arasında ne gibi bir ilişki vardır? Hukuka aykırı olan bir eylem ve işlem aynı zamanda kusurlu mudur? Hukuka uygun eylem ve işlem kusurlu olabilir mi? Bu sorulara idarenin eylemleriyle işlemleri arasında ayrım yaparak cevap verilmektedir.	***2. Hukuka Aykırılık ve Kusur*** ***a. Hukuka Aykırılık-Kusur İlişkisi*** "Hukuka aykırılık (*illégalité*)" ile "kusur (*faute*)" arasında ne gibi bir ilişki bulunmaktadır? İşlem ve eylemlerin hukuka aykırı olması, aynı zamanda kusurlu olduğunu gösterir mi? Hukuka uygun işlem ve eylemlerde kusur olabilir mi? Bu sorulara idarî eylemler ile idarî işlemler arasında bir ayırım yapılarak cevap verilmektedir.

Davacı iddiası	Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki cümleleri olduğu gibi benim cümlelerimden alınmıştır. Ama maalesef atıf bana atıf yoktur. Atıf yapmadan bir yazarın cümlelerinin bir başka yazar tarafından alınmasına intihal denir ve FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"nu oluşturur. Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki paragrafından sonraki paragrafı da benden alınmadır. Şimdi bunu görelim:
Davalı savunması	Burada verilen karşılaştırmada sadece bir benzerlik bulunmaktadır. Aynı konunun benzer ifadelerle verilmesi gayet normaldir. CHAPUS'nün ifadesi: *"si la decision est illegale, elle est par la meme fautive"*
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Davalı davacının üslubunu, konuyu sunma aktarma biçimini, girizgâh için kullandığı kelimeleri, cümleleri aynen alıntılamış ancak davacıya atıf yapmamıştır. İntihal vardır.

Gözler, *İdare Hukuku*, 2003, c.II, s.1026:	**ÖRNEK 180** Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku*, 2011, s.451:
2. Kişisel Kusur "Kişisel kusur (*faute personelle*)", kamu görevlilerinin görevlerinin ifasından ayrılabilir nitelikte olan kusurlarıdır[462]. Hizmetten ayrılabilir nitelikte olan bu kusurlar üç değişik şekilde ortaya çıkabilirler: 462. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1386; De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.954; De Forges, *op. cit.*, s.312.	**bb. Kişisel Kusur** "Kişisel kusur (*faute personelle)*", kamu görevlilerinin, görevlerinin ifasından ayrılabilir nitelikte olan kusurlardır[238]. Kamu görevlilerinin, hizmetten ayrılabilir nitelikteki kusurları üç değişik şekilde ortaya çıkabilir. [238] CHAPUS, Daroit Administartif, s.1359.

Davacı iddiası	Yukarıdaki iki kutudaki metinleri karşılaştırınız. Alıntının benden yapıldığı ortadadır. Ramazan Çağlayan'ın bu alıntısında tam dört adet hukuka aykırılık vardır: 1. Ramazan Çağlayan'ın "Kişisel kusur (*faute personelle)*", kamu görevlilerinin, görevlerinin ifasından ayrılabilir nitelikte olan kusurlardır[238]. şeklindeki cümlesi kelime kelime, noktası virgülüne benden alınmış bir cümledir. Bu bir "aynen alıntı"dır. FSEK, m.35/son uyarınca "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şarttır. Aynen alıntının belli olacak şekilde yapılmasının yöntemi ise alıntılanan cümlenin tırnak içinde ve italikle verilmesi gerekir. Ramazan Çağlayan aynen alıntıyı sanki mealen alıntı imiş gibi vermektedir.
	2. Alıntı benden yapılmıştır. Ama bana atıf yoktur. kaynağı gösterilmemiş alıntı intihal teşkil eder ve FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"nu oluşturur. 3. Ramazan Çağlayan alıntıyı benden yapmış olmasına rağmen, bana değil, bir Fransız yazara atıf yapmaktadır. Benden yapılmış bir alıntı için başka yazarın kaynak olarak gösterilmesi FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu"nu oluşturur.
Davalı savunması	CHAPUS (C.I, s. 1358): "*Les fautes personelles ont en corumun d'etre detachable de l'exercice des fonktionse.*" Burada söz konusu olan yukarıdaki ifadenin tercümesinden ibarettir.
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Aynen alıntılanmış bir çeviri vardır ancak atıf davacıya değil asıl kaynağa yapılmıştır. Benzer bir durum **ÖRNEK 197**'de de söz konusudur. Bu örnekte yalnızca çeviri değil, çeviriyi aktarma biçimi de alıntılanmıştır. Keza **ÖRNEK 236**'da da hem çeviri aynen aktarılmış hem de konu davacıyla aynı vurgulamalar yapılarak açıklanmıştır. **ÖRNEK 180 (ÖRNEK 197, ÖRNEK 236)** Bu örneklerde davacıdan aynen alıntılanmış bir çeviri vardır ancak atıf davacıya değil asıl kaynağa yapılmıştır. Parantez içinde verilen tüm örnekler bakımından aynı yönde değerlendirme yapılmış, tekrara düşmemek adına her bir örnek ayrı başlık halinde sunulmamıştır. Davalının itirazını ve mahkemenin talebini dikkate alarak her bir örnekle ilgili değerlendirmemizi ayrı ayrı tekraren sunuyoruz.

	ÖRNEK 181 **Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku*, 2011, s.451-453:**
Gözler, *İdare Hukuku*, 2003, c.II, s.1027-1030:	**Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku*, 2011, s.451-452:**
2. Kişisel Kusur a) Görevin Dışındaki Kusurlar: Saf Kişisel Kusur b) Görevin İçinde İşlenmiş Fevkalâde Ağır Kusurlar aa) Kişisel Saikler bb) Aşırılıklar cc) Mazur Görülemeyecek Hatalar c) Görevin Dışında, Ama Görev Dolayısıyla İşlenen Kusurlar	bb. Kişisel kusur (a) Görevin dışındaki kusurlar (saf kişisel kusur) (b) Görevin içinde işlenmiş fevkalâde ağır kusurlar (1) Kişisel saikler (2) Aşırılıklar (3) Maruz görülemeyecek hatalar (c) Görevin dışında, ama görev dolayısıyla işlenen kusurlar
Davacı iddiası	Ramazan Çağlayan kişisel kusur hallerini tamamıyla benden alarak vermektedir. Önce plânın nasıl benden alınmış olduğunu gösterelim: Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan kişisel kusur planı aynen benden alınmıştır. Sadece başlıkların sırası değil, başlıklarda kullanılan bütün kelimeler noktası virgülüne benim kelimelerimdir. Benim "*mazur*" kelimemi yanlış olarak "*maruz*" yazması dışında bir fark yoktur. Ramazan Çağlayan bu plânın benden alındığını belirtmemektedir. Bana yapılan bir atıf bulunmamaktadır. Böyle bir atıf olsa bile değişen bir şey olmaz. Kaynağını göstererek dahi bir yazarın oluşturduğu bir plân bir başka yazar tarafından alıntılanamaz. Çünkü bir kere alıntının FSEK, m.35/1, b.1 göre "bazı cümle ve fıkralar" ile sınırlı olması şarttır. Bir plân, bir sistem, "bazı cümle veya fıkra" kapsamında olan bir şey değildir. Diğer yandan, Ramazan Çağlayan böyle bir plânı benden alması FSEK, m.35/1, b.3'te öngörülmüş olan "iktibasın maksadın haklı göstereceği nispet dahilinde ve münderacatını aydınlatmak maksadıyla" yapılması şartına da aykırılık teşkil eder. Alıntı yoluyla münderacat, yani içerik oluşturulamaz. Plânı dahi bir başka yazardan alan bir yazar nasıl olacak da bir içerik oluşturacaktır? Ramazan Çağlayan kişisel kusura ilişkin açıklamalarının sadece planı değil, bu plân altındaki açıklamalar da olduğu gibi benden alınmadır. Şimdi bunlara örnek verelim:
Davalı savunması	CHAPUS' (C.I, s. 1359): "*Les troit types de fautes personelles:* *a- İl correspond a certaines des f autes commises dans l'exercice des fontions.*

153

	b- il est repr 'esente par les fautes commises en dehors de l'exercice des fonfions. *c- la faute personelle du troisieme type est celle qui est depourvue de tout lien evec le cevrice:* *c 'est la faute purement personelle.* *''la faute purement personelle:* saf kişisel kusur. Bu bilgiler aktarılmış ve yazara atıf yapılmıştır.
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Bu örnekte davacı idari işlemin sebep unsurunu öğretide diğer yazarlar tarafından kullanılmamış bir sınıflandırma kapsamında incelemiştir. Gerek sistematik gerekse konunun kavramlaştırılması idare hukuku yazınında genel bilgi niteliğinde değildir. Ayrıca bu konuda serbest biçimlendirme alanı mevcut olup öğretideki diğer yazarlarca bu alan kullanılarak konu incelendiğinden davacının formülasyonu hususiyet arz etmektedir. Bu örnekte de davacı konuyu öğretide diğer yazarlar tarafından kullanılmamış bir sınıflandırma kapsamında incelemiştir. Gerek sistematik gerekse konunun kavramlaştırılması idare hukuku yazınında genel bilgi niteliğinde değildir. Ayrıca bu konuda serbest biçimlendirme alanı mevcut olup öğretideki diğer yazarlarca bu alan kullanılarak konu incelendiğinden davacının formülasyonu hususiyet arz etmektedir.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.1097:	ÖRNEK 211 Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.479:
Fransız Danıştayının 6 Kasım 1968 tarihli *Dame Saulze* kararına konu teşkil eden olayda bir ilkokulda kızamık salgını baş gösterir ve bu ilkokulda görevli bir hamile öğretmen de bu nedenle kızamık olur ve bebek bazı oluşum bozukluklarıyla dünyaya gelir. Buradaki zarar, hamile öğretmenin görevi nedeniyle okulda bulunma durumu nedeniyle karşı karşıya kaldığı riskten kaynaklanmıştır. Öğretmenin kendisinin uğradığı zarardan devlet kusursuz sorumluluk ilkesine göre sorumlu değildir. Bu öğretmenin kendi zararı sosyal güvenlik sistemiyle karşılanır. Ancak, annesinin okuldaki görevine göre bir üçüncü kişi durumunda olan bebeğin uğradığı zarardan devlet kusursuz sorumluluk esaslarına göre sorumludur. Çünkü bebek, annesinin öğretmenlik durumu nedeniyle anormal ve özel bir risk ile karşı karşıya kalmış ve ağır bir zarara uğramıştır. Fransız Danıştayı bu olayda bebeğin uğradığı zarardan dolayı idarenin kusursuz sorumluluğuna hükmetmiştir[760]. 760. Conseil d'État, Assemblée, 6 Kasım 1968, *Dame Saulze*, RDCE, 1968, s.550 (Nakleden: Long *et al.*, *op. cit.*, s.222; Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1346).	İlkokulda görevli ve hamile bir öğretmen, okulda başgösteren kızamık salgını neticesinde kızamık olur, bundan etkilenen bebek bazı oluşum bozuklukları ile dünyaya gelir. Burada öğretmenin üstlendiği riskli görev nedeniyle bebek tehlikeli bir durumda kalmış ve zarara maruz kalmıştır. Bebeğin karşı karşıya kaldığı bu anormal ve özel risk sebebiyle idarenin kusursuz sorumluluğuna hükmedilmiştir[465]. 465 Conseil d'Etat, 6 Novembre 1968, *Dme Saulze*, RDCE 1968, s.550, CHAPUS, age., C.I, s.1320 (PEISER, age., s.206; DARCY, age., s.106).

Davacı iddiası	Görüldüğü gibi alıntı benden, ama atıf Fransız yazarlara. Ortada bir yandan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu", diğer yandan da FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu" vardır. Ramazan Çağlayan'ın dipnotunda zikrettiği Fransız Danıştayı kararının benim dipnotumda da bulunması ne büyük rastlantı! Gerçekte Ramazan Çağlayan, bu Fransız Danıştayı kararını kendi dipnotunda belirttiği Fransızca kaynaklardan almıyor; benden alıyor; ama onlara atıfta bulunuyor. Hem ana metinde, hem dipnotlarda aynılık, intihale delil teşkil eder. Aynı problemli alıntı, Ramazan Çağlayan'ın *İdarenin Kusursuz Sorumluluğu* isimli kitabında da (*op. cit.*, s.285) aynen vardır. Bu

	kitaptaki ilgili alıntının benden olduğu çok daha barizdir.
Davalı savunması	Bu iki örnekte Fransız Danıştayı kararları aktarılmakta ve CAHAPU'ya atıf yapılmaktadır. İfadeler farklı olduğu gibi, atıf yapılan eserin sayfa numaraları da farklıdır. Buradan nasıl bir hak ihlali çıkmaktadır anlaşılır değildir. Fransızca eserden herkes serbestçe yararlanabilir. Bir kişi yaralandığında başkası yararlanamaz diye bir kural bulunmamaktadır.
Bilirkişi görüşü ve kanaat	**ÖRNEK 204 – ÖRNEK 224 ARASINDAKİ ÖRNEKLER-** Tüm bu örneklerde davacı konuyu Fransız öğretisine ve Fransız Danıştayı kararlarına atıf yapmak suretiyle belli bir sistematik dahilinde açıklamıştır. Davalı da davacıyla aynı kaynaklara ve aynı yargı kararlarına atıf yapmıştır. Aynı kararların kullanılması keza aynı kaynakların kullanılmış olması dolayısıyla içerikler arasındaki benzerlik bir ölçüde anlaşılabilir olsa da, davalının üslubunun, vurgularının, ifade tarzının (aynı kelimeler tırnak içine alınmış, parantez içinde aynı açıklamalar yapılmış, aynı terimler italik yazılmış) benzerliği makul sınırı aşmaktadır. Ayrıca bu örneklerde yer yer aynı cümlelere de rastlanmaktadır ki iki yazarın bir cümleyi birebir aynı şekilde çevirmesi olağan değildir.

Ankara 2. FSSHM, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar, Sayfa 179

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.1177: (DOĞRUSU S.1180)	ÖRNEK 236 Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.523:
3. Zarar "Kesin" Olmalıdır[1122] İdarenin sorumluluğuna hükmedilebilmesi için, mağdurun iddia ettiği zararın "kesin (*certain*)" olması gerekir[1123]. Buna "zararın kesinliği şartı (*exigence de la certitude du préjudice*)" da denir[1124]. Zararın kesinliğinden, bilfiil gerçekleşmiş zararlar (güncel zararlar) ve gelecekte gerçekleşmesi kaçınılmaz olan zararlar anlaşılır[1125]. 1122. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1235-1237; De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.1006-1007; De Forges, *op. cit.*, s.290-291; Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.I, s.625-626; Vlachos, *op. cit.*, c.I, s.240-241. 1123. Conseil d'État, 21 Şubat 2000, *Vogel*, DA, 2000, n°145 (Nakleden: Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1235). Conseil d'État, 7 Nisan 1943, *Marlot*, RDCE, 1943, s.89 (Nakleden: De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.1006). 1124. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1235. 1125. Vlachos, *op. cit.*, s.240.	***(b) Zarar kesin olmalıdır:*** Mağdurun tazmin edilmesini iddia ettiği zararın "kesin(*certain*) olması[746] gerekir ki, buna "zararın kesinliği şartı (*exigence de la certitude du préjudice*) denir[747]. Buradaki zararın kesinliğinden, bilfiil gerçekleşmiş zararlar (güncel zararlar) ve gelecekte gerçekleşmesi kaçınılmaz olan zararlar anlaşılır[748]. [746] DE FORGES, age., s.280; PAILLET, age., s.195; DARCY, age., s.121; RIVERO/WALINE, age., s.264; DEBBASCH, age., s.590. [747] CHAPUS, age., s.1211. [748] DE FORGES, age., s.280; GÖZLER, age., C.II, s.1180; VLACHOS Georges, Les Principes Généraux du Droit Administratif, Paris 1993, s.240.

Davacı iddiası	Ramazan Çağlayan'nın birinci cümlesi benden alınmadır. Ramazan Çağlayan bunun aksini iddia ediyorsa nasıl olup da, hangi rastlantının sonucu "Buna 'zararın kesinliği şartı (exigence de la certitude du préjudice)' denir" cümlesinin hem kendi kitabında, hem de benim kitabımda bulunduğunu açıklaması gerekir. Yukarıdaki **birinci cümlesi** itibarıyla, Ramazan Çağlayan alıntıyı benden yapmakta,

ama atıfı Chapus'ye yapmaktadır. Ramazan Çağlayan'ın Chapus atıf yapmasının sebebi benim Chapus'ye atıf yapıyor olmamadır. Yani bu cümlenin sadece ana metni değil, dipnotu da benden intihaldir. Ramazan Çağlayan bu cümlesi bir yandan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"nu, diğer yandan da FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu"nu oluşturur.

Yukarıdaki kutuda Ramazan Çağlayan'ın

> zararın kesinliğinden, bilfiil gerçekleşmiş zararlar (güncel zararlar) ve gelecekte gerçekleşmesi kaçınılmaz olan zararlar anlaşılır[748].

şeklindeki **ikinci cümlesi** noktası virgülüne, kelime kelime benim

> Zararın kesinliğinden, bilfiil gerçekleşmiş zararlar (güncel zararlar) ve gelecekte gerçekleşmesi kaçınılmaz olan zararlar anlaşılır[1125].

şeklindeki cümlemden alınmadır. Görürlüğü gibi kelime kelime bir alıntı olduğu için bir "aynen alıntı"dır ve bu nedenle ya tırnak içinde, ya da girintili paragraf olarak verilmesi gerekir. Aynen alıntının tırnak içine alınmadan verilmesi FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırılık teşkil eder. Ama maalesef Ramazan Çağlayan bu alıntıyı sanki kendi cümlesiymiş gibi vermekte ve sonra da bunun kaynağı olarak

[748] DE FORGES, age., s.280; GÖZLER, age., C.II, s.1180; VLACHOS Georges, Les Principes Généraux du Droit Administratif, Paris 1993, s.240.

sırasıyla De Forges'i, beni ve Vlachos'u gösteriyor. Alıntı bir "aynen alıntı" olduğuna göre, alıntının haliyle sadece bir kaynağı olabilir. Dolayısıyla Ramazan Çağlayan "aynen alıntı"nın birden fazla kaynağı olamayacağı yolundaki mantık kuralını çiğnemektedir.

Ayrıca şu soruyu sormak isterim: Alıntı bir "aynen alıntı" olduğuna ve dolayısıyla sadece benden yapılmış iken, Ramazan Çağlayan niçin benim ismimin yanında iki ayrı yazarın ismini de vermektedir? Bunun sebebini anlamak mümkün değildir. Alıntı tartışmasız olarak, kelime kelime benden yapılmış iken benim adımın yanında başka yazarların isminin yazılması benim adımı gizleme, benim adımı gölgede bırakma kaygısıyla açıklanabilir. Burada ayrıca şu iki şeyi de belirtmek isterim: (1) Alıntı kelime kelime benden olduğuna göre, hiç olmazsa, bu üç yazar arasında benim adım birinci sırada verilebilirdi. Ama maalesef Ramazan Çağlayan bunu yapmıyor. Ramazan Çağlayan'dan birinci sırada atıf almak için galiba Fransız olmak gerekiyor. (2) Ramazan Çağlayan'ın benim adımı gizlemek için kullandığı iki yazar (De Forges ve Vlachos) muhtemelen yazarın gerçekte kitaplarını fiziken gördüğü iki yazar değildir. Bu iki yazara Ramazan Çağlayan benim dipnotlarımdan yararlanarak atıf yapmaktadır. Her iki yazar da benim ilgili paragrafın dipnotlarında kendilerine atıf yaptığım yazarlardır. Bu cümle sadece ana metni itibarıyla

	değil, dipnotları itibarıyla da benden alınmadır. Bu cümleye ilişkin özetle Ramazan Çağlayan'ın tam dört hatası vardır: **1.** Ramazan Çağlayan, "aynen alıntı" olan bu cümleyi tırnak içinde veya girintili paragraf olarak vermesi gerekirken kendi cümlesiymiş gibi veriyor. Ortada FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırılık vardır. **2.** Ramazan Çağlayan "aynen alıntı" olan bu cümlenin kaynağı olarak sadece beni göstermesi gerekirken, benim dışımda iki yazarı daha göstermektedir. Ortada FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu" vardır. **3.** Ramazan Çağlayan'ın hiç olmazsa benim adımı birinci sırada vermesi gerekirken ikinci sırada vermektedir. Ortada dürüstlük ve iyiniyet ile bağdaşmayan bir tavır vardır. **4.** Ramazan Çağlayan'ın bu cümlesinin sadece ana metni değil, dipnotu da benden alıntıdır. Ana metnin ve dipnotun birlikte alınması intihale karine teşkil eder. Yukarıdaki birinci hata, Ramazan Çağlayan'ın alıntı kurallarını bilmediğini veya bu kuralı kasten ihlâl ettiğini, ikinci hata yaptığı atıfın aldatıcı nitelikte bir atıf olduğunu, üçüncü hata, alıntı yaptığı asıl yazara karşı vefasızlık içinde olduğunu, dördüncü hata ise intihal yaptığını göstermektedir. Aynı problemli alıntı, Ramazan Çağlayan'ın İdarenin Kusursuz Sorumluluğu isimli kitabında da (op. cit., s.167) aynen vardır. Ramazan Çağlayan'ın alıntılarına yukarıda örnek olarak verdiğimiz paragrafı izleyen paragrafla devam edelim. Bu paragrafta benim kitabımdan yukarıda verdiğim paragrafım izlemektedir:
Davalı savunması	Burada da yine plan konusu gündeme getirilmektedir. Zararın nitelikleri konusu yerli yabancı bütün eserlerde benzer plan içinde anlatılmaktadır. Aşağıya, atıf yapılan eserlerden bazı başlıklar aktarılacaktır. CHAPUS'nün ifadesi: *"un dommacge direct, matetial et certain..."* *"le prejudice doit etre actuel.."* FORGES (s.290 vd.): *"le prejudice doit etre certain...)* *- le prejudice doit s'anlyser en une atteinte a un interet legitime".*

	- le prejudice doit etre en ergent PAİLLET (s. 195 vd.): *"Les caracteres necessaires du prejudice"* *A. Carectere reel et certain* *B. Carectere directe* Yukarıya alman başlıklar altında, zararın direk, kesin, parayla ölçülebilir olması gibi açıklamalar yabancı eserlerden alınmıştır. Buna rağmen gerek olmadığı halde Gözler'e de atıf yapılmaktadır. Zira Gözler de zaten yabancı eserlerden aktarmaktadır. Öte yandan dipnotta gösterilen kaynakların farklılık içerdiğini de ifade etmek gerekir.
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Aynen alıntılanmış bir çeviri vardır ancak atıf davacıya değil asıl kaynağa yapılmıştır. Benzer bir durum **ÖRNEK 197**'de de söz konusudur. Bu örnekte yalnızca çeviri değil, çeviriyi aktarma biçimi de alıntılanmıştır. Keza **ÖRNEK 236**'da da hem çeviri aynen aktarılmış hem de konu davacıyla aynı vurgulamalar yapılarak açıklanmıştır. **ÖRNEK 180 (ÖRNEK 197, ÖRNEK 236)** Bu örneklerde davacıdan aynen alıntılanmış bir çeviri vardır ancak atıf davacıya değil asıl kaynağa yapılmıştır. Parantez içinde verilen tüm örnekler bakımından aynı yönde değerlendirme yapılmış, tekrara düşmemek adına her bir örnek ayrı başlık halinde sunulmamıştır. Davalının itirazını ve mahkemenin talebini dikkate alarak her bir örnekle ilgili değerlendirmemizi ayrı ayrı tekraren sunuyoruz. Bu örnekte hem davacıya ait çeviri aynen aktarılmış hem de konu davacıyla aynı vurgulamalar yapılarak açıklanmıştır. İkinci cümlenin sonunda davacıya atıf yapılmıştır ancak yeterli değildir. Zira ilk cümlede de atıf yapılması gerektiği halde yapılmamış, ikinci cümlede aynen alıntı yapılmasına karşın tırnak içinde belirtilmemiştir.

230

ÖRNEK 248

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.1213:	Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.528:
İdareye atfedilen bir fiilden dolayı idarenin sorumlu tutulabilmesi için bu fiil ile zarar arasındaki "illiyet bağı" dolaylı bir şekilde değil, "doğrudan doğruya (*directe*)" olması gerekir[1333]. Diğer bir ifadeyle, idareye atfedilen fiil, ortaya çıkan zararın "doğrudan nedeni (*cause directe*)" olmalıdır[1334]. Aynı anlamda, ortaya çıkan zararın idarenin fiilinin "doğrudan sonucu (*conséquence directe*)" olması gerektiği de söylenir[1335]. Bu tür illiyet bağına da "doğrudan illiyet bağı (*lien direct de causalité*)" denmektedir[1336]. Bundan şu sonuç çıkar: İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğrudan doğruya değil, ancak dolaylı bir şekilde kaynaklanan zararlardan (*dommages indirectes*)[1337] sorumlu değildir[1338].	İdareye isnat edilebilen bir fiilden dolayı idarenin sorumlu tutulabilmesi için, zarar ile fiil arasındaki illiyet bağının, doğrudan olması (*cause directe*) gerekir[799]. Diğer bir anlatımla, idarenin fiili, ortaya çıkan zararın doğrudan nedeni, ya da ortaya çıkan zarar, idarenin fiilinin doğrudan sonucu olmalıdır[800]. Bunu şu şekilde de ifade edebiliriz. Zarar ile zararı doğuran olay arasında doğrudan doruya bir ilişki bulunmalıdır; biri diğerin uygun ve normal sonucu olmalıdır. Eğer sonuç, olayların doğal akışına göre beklenilmeyen bir durum ise, idarenin sorumluluğuna gidilemez[801]. Zararla, zarara neden olan idarî fiil arasında doğrudan doğruya değil de dolaylı bir neden-sonuç ilişkisi varsa (*dommages indirectes*), meydana gelen zarardan İdarî sorumluluk doğmaz[802].
1333. Rivero, *op. cit.*, s.258; De Forges, *op. cit.*, s.295. Conseil d'État, 16 Şubat 1945, *Roset*, RDCE, 1945, s.36 (Nakleden: Rivero, *op. cit.*, s.259). 1334. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.I, s.615. 1335. Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1245. 1336. De Forges, *op. cit.*, s.295; Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.I, s.614; Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1245. Conseil d'État, 13 Kasım 1963, *Ministre des Armées c. Occelli*, (Nakleden: Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.I, s.615). 1337. Rivero, *op. cit.*, s.259; Vlachos, 237. 1338. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.I, s.614; De Forges, *op. cit.*, s.295; Rivero, *op. cit.*, s.259; Vlachos, *op. cit.*, s.237.	799 DE FORGES, age., s.384; RİVERO, age., 258; ATAY/ODABAŞI/GÖKCAN, age., s.174. 800 VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.615; CHAPUS, age., C.I, s.1221. 801 GÖZÜBÜYÜK/TAN, age., s.711. 802 RİVERO, age., s.259; DE FORGES, age., s.282.

Davacı iddiası	Yukarıdaki iki paragraf karşılaştırılırsa, Ramazan Çağlayan paragrafının benim paragrafımdan alınma olduğu görülür. Ama Ramazan Çağlayan maalesef bana değil, başka başka yazarlara atıf yapmaktadır. Ortada bir yandan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu", diğer yandan da FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu" vardır. Aynı problemli alıntı, Ramazan Çağlayan'ın *İdarenin Kusursuz Sorumluluğu* isimli kitabında da (*op. cit.*, s.176) aynen vardır.
Davalı savunması	ATAY/ODABAŞI/GÖKCAN (s. 174): "*İdare ancak kendisine doğrudan bağlanabilir nitelikteki işlemi emden*

	sorumludur. ...Dolayısıyla zararlardan (dommage indir ect) dolayı sorumlu değildir." FORGES (s.294): *"si l'on s'accorde pour considerer que le droit a reparations n'est ouvert que lorsqu'il existe un lien causalite suffisamment direct le dommage et le fti dommageable..."* CHAPUS (C.I, s. 1220): *"la responsabilite de la personne a qui reparations est denabdee ne peut etre engage que si lef ait qu 'on lui impute a ete la cause (directe insistent les arrets) du pr'judice."* VEDEL/DELVOLVE: *"En prencipe, la reparation de prejudice ne s'impose que si l'activite imputable au pretendu respnsable est la cause directe du dommage."* RİVERO: *"Entre elle le domage, le lien de causalite doit etre direct."* Burada yukarıda bazı bölümlerini aktardığım açıklamalara yer verilmiş ve gerekli atıflar yapılmıştır. Davacının herhangi bir hakkının ihlali söz konusu değildir.
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Bu örnekte davacı konuyu Türkçe ve Fransızca eserlerden atıf yapmak suretiyle faydalanarak açıklamıştır. Davalı da konuyu davacıyla aynı cümleleri aynı sırayla kullanarak açıklamış ve dipnotta davacının da atıf yapmış bulunduğu yazarların bir kısmına atıf yapmıştır. Dipnotlarda geçen kaynaklardan her iki yazarın istifade etmesi son derece doğal olmakla beraber iki yazarın aynı sırayı takip ederek, aynı cümleleri alıntılaması olağan dışıdır.

Ankara 2. FSSHM, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar, Sayfa 232

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.II, s.1284:	ÖRNEK 264 Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.555:
5. Nakdi Tazminatın Türünün Belirlenmesi: Sermaye veya İrat Şeklinde Tazminat[1634] ... (İ)dare mahkemesi idarenin zarar gören kişiye belli bir miktar para ödemesi anlamına gelen "tazminat" ödemeye mahkûm eder. Bu tazminat da "sermaye şeklinde (*en capital*)" ve "irat (gelir) şeklinde (*en rente*)" olmak üzere iki değişik türde olabilmektedir[1635]. "Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital*)" belli bir paranın bir defada zarar gören kişiye ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente*)" ise zarar gören kişiye belli aralıklarla (aylık veya yıllık) belli miktarda bir paranın verilmesi demektir. 1634. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.I, s.632; De Forges, *op. cit.*, s.302; Chapus, *Droit administratif général, op. cit.*, c.I, s.1233; De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.1028. 1635. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.I, s.632.	*(c) Tazminatın türü:* İdare mahkemesi idareyi, zarar göre kişiye belli bir miktar para ödemeye mahkum eder. İşte ödenecek para cinsinden bu tazminat "sermaye şeklinde (*indemnisation en capital)*" veya "irat şeklinde (*indemnisation en rente)*" olmak üzere ki türde olabilmektedir[1009]. . "Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital)*", belli bir miktardaki pir paranın bir defada zarar görene ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente)*" ise, hükmedilen paranın zarar gören kişiye belli aralıklarla aylık veya yıllık) verilmesi demektir[1010]. [1009] PAİLLET, age., 255; DEBBASCH, age., s.598; FRIER, age., s.495; DE FORGES, age., s.291; VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.I, s.632; DE LAUBADÈRE/VENEZİA/GAUDEMENT, C.I, s.1028. [1010] İrat şeklinde tazminata ilişkin detaylı bilgi için bkz. İYİMAYA Ahmet, "Tazminatın İrat Şeklinde Belirlenmesi", TBBD, Y.3, Sy.1, Ankara 1990, s.23-45.

Davacı iddiası

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki iki paragrafı benden alınmadır. Bu husus her iki paragraftaki cümlelerin benzerliği ile kanıtlanabilir. Kaldı ki Ramazan Çağlayan'ın

> . "Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital)*", belli bir miktardaki pir paranın bir defada zarar görene ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente)*" ise, hükmedilen paranın zarar gören kişiye belli aralıklarla aylık veya yıllık) verilmesi demektir[1010].

şeklindeki iki cümlesi aynen noktası virgülüne benim

> "Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital*)" belli bir paranın bir defada zarar gören kişiye ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente*)" ise zarar gören kişiye belli aralıklarla (aylık veya yıllık) belli miktarda bir paranın verilmesi demektir.

şeklindeki iki cümlemden alınmadır. Bu alıntı öylesine benden alınmadır ki, dürüst bir yazar bu alıntıyı girintili paragraf olarak, yani bir "aynen alıntı" şeklinde verirdi. Ramazan Çağlayan bunu yapmadığı gibi bu cümlelerin sonunda bana değil, Ahmet İyimaya'ya

	atıf yapmaktadır. Burada özenle vurgulamak isterim ki, yukarıdaki iki cümle, Ahmet İyimaya'dan değil, noktası virgülüne, kelime kelime benden alınmıştır. Ramazan Çağlayan'ın alıntıyı benden yapıp, atıfı başkasına yapmak şeklindeki tavrına daha önce de pek çok defa örnek verdik. Ortada bir yandan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu", diğer yandan da FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu" vardır. Aynı problemli alıntı, Ramazan Çağlayan'ın İdarenin Kusursuz Sorumluluğu isimli kitabında da (op. cit., s.241-242) aynen vardır.
Davalı savunması	FRIER (s.496): *"Ces interets moratires-le prix du temps-portent a leur tour interet et son sont capitalise a'ils sont dus pour, au moins, une annea endere."* DEBBASCH (s.598): *"L'imdemnisation est normalment assure par un versement en Capital. Autrefois la rent avait le preference du juge a cause de la grande stabilite monetaire."* LAUBADERE/VEVEZİA/GAUDEMET (s. 1028): *"L'indemnite acorde peut prendre la form siot d'un Capital soit d'une rente..."* Yukarıya, atıf yapılan eserlerden bazılarındaki ifadeler aktarılmaktadır. Öte yandan, sermaye şeklindeki tazminatın, bir defada ödenen meblağ, irat şeklindeki tazminatın da belli aralıklarla 7 aylık, yıllık gibi) ödenen meblağ olduğu bilgisi, hukuk fakültesi birinci sınıfında öğrenilen bir bilgidir. EREN Fikret: *"sermaye şeklinde tazminat bir defada toptan ödenir. İratta ise, tazminat belli zaman aralıklarında örneğin ayda bir olmak üzere dönemli olarak ödenir."* Bunun için ayrıca atıf yapmaya bile gerek yoktur. Ancak konunun ayrıntılarını merak edenler için, Ahmet İyimaya'nın makalesine yönlendirme yepılmaktadır.
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Bu örneklerde davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak, birbiriyle çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer bir biçimde konunun ifade dilmiş olması, iki yazarın motamot aynı çeviriyi yapmış

olması olağan/olası değildir. **ÖRNEK 151, ÖRNEK 156, ÖRNEK 172, ÖRNEK 182, ÖRNEK 183, ÖRNEK 264, ÖRNEK 271, ÖRNEK 229** ve **ÖRNEK 259** (davalı, davacı tarafından kavramlaştırılan/veciz hale getirilen kalıbı aynen kullanmıştır) da aynı durum söz konusudur.

Davalı bu örneklerin bir kısmında hem davacıya hem de asıl kaynağa atıf yapmıştır. Ancak bu tür bir atıf kanunun öngördüğü şartı sağlamamaktadır. Şayet davacının çevirisinden doğrudan yararlanma durumu söz konusu ise bunu belli edecek biçimde atıf yapılması gerekir.

ÖRNEK 121 (ÖRNEK 151, ÖRNEK 156, ÖRNEK 172, ÖRNEK 182, ÖRNEK 183, ÖRNEK 264, ÖRNEK 271, ÖRNEK 229 ve ÖRNEK 259)
Bu örneklerde davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak, birbiriyle çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer bir biçimde konunun ifade edilmiş olması, iki yazarın motamot aynı çeviriyi yapması olası değildir. Davalı bu örneklerin bir kısmında hem davacıya hem de asıl kaynağa atıf yapmıştır. Ancak bu tür bir atıf kanunun öngördüğü şartı sağlamamaktadır. Şayet davacının çevirisinden doğrudan yararlanma durumu söz konusu ise bunu belli edecek biçimde atıf yapılması gerekir.
Parantez içinde verilen tüm örnekler bakımından aynı yönde değerlendirme yapılmış, tekrara düşmemek adına her bir örnek ayrı başlık halinde sunulmamıştır. Davalının itirazını ve mahkemenin talebini dikkate alarak her bir örnekle ilgili değerlendirmemizi ayrı ayrı tekraren sunuyoruz.

Bu örnekte davacı ve davalı aynı Fransızca esere atıf yaparak, birbiriyle çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer bir biçimde konunun ifade edilmiş olması, iki yazarın motamot aynı çeviriyi yapması olağan değildir.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.I, s.886-886: (DOĞRUSU S.886)	ÖRNEK 271 Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.569:
B. YOK HÜKMÜNDE SAYMA ... ... (S)adece maddî olarak mevcut olmayan işlemler değil; aynı zamanda maddî olarak mevcut, ama bazı ağır sakatlıklar taşıyan işlemlerin de yoklukla malûl olduğu iddia edilmektedir[26]. Bu durumda iptale yol açan sakatlık ile yokluğa yol açan sakatlık arasında "sakatlığın ağırlık derecesi (*degré de gravité de l'irrégularité*)"ne göre ayrım yapılmaktadır[27]. "Fevkalade ağır ve apaçık hukuka aykırılıklar (*illégalités particulièrement graves et flagrantes*)"[28]ın veya "apaçık sakatlıklar (*irrégularités flagrantes*)"[29]ın, "çok ağır ve mazur görülemez sakatlıklar (*vices très graves et inexusables*)"[30]ın, "kaba saba hukuka aykırılıklar (*illégalités grossières*)"[31]ın bulunduğu işlemlerin "yokluk" ile malûl oldukları ileri sürülmektedir. 26. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *Traité, op. cit.*, c.I, s.686-687; Chapus, *Droit administratif général,. op. cit.*, c.I, s.1014-1016; Auby ve Drago, *op. cit.*, c.II, s.432-437; Vedel ve Delvolvé, *op. cit.*, c.II, s.264; Long *et al.*, *op. cit.*, s.537-538.	***2. Yok Hükmünde Sayma*** **Tanım:** Maddeten var olmakla birlikte, bazı ağır sakatlıklar sebebiyle yoklukla malûl olma haline, yok hükmünde sayma denilir[41]. Bu durumda, yokluğa yol açan sakatlıkla iptale yol açan sakatlık arasında, "sakatlığın ağırlık derecesine" göre bir ayırım yapılmaktadır[42]. "Fevkalade ağır ve apaçık hukuka aykırılıklar" veya "apaçık sakatlıklar" yahut "çok ağır ve marzur görülemez sakatlıklar", işlemin yoklukla malûl olması sonucunu doğurur[43]. 41 CHAPUS, Droit Adminstartif, s.992; AUBY/DRAGO, age., C.II, s.432. 42 CHAPUS, Droit Adminstartif, s.992. 43 LAUBADÈRE/VENEZİA/GAUDEMET, age., C.I, s.686; GÖZLER, age., C.I, s.886.

267

27. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.687; Chapus, *Droit administratif général*,. *op. cit.*, c.I, s.1014.
28. Long *et al.*, *op. cit.*, s.537.
29. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.686.
30. Sayagués Laso, *Traité de droit administratif* (Trad. par Simone Aicardi), Paris, Travaux et recherches de l'institut de droit comparé de l'Université de Paris, 1964, c.I, s.505.
31. Sayagués Laso, *op. cit.*, c.I, s.505.

Davacı iddiası	Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki paragrafı benden alınmıştır. Bunun ispatı oldukça kolaydır: Benim
	Bu durumda iptale yol açan sakatlık ile yokluğa yol açan sakatlık arasında "sakatlığın ağırlık derecesi (*degré de gravité de l'irrégularité*)"ne göre ayrım yapılmaktadır[27]. 27. De Laubadère, Venezia ve Gaudemet, *op. cit.*, c.I, s.687; Chapus, *Droit administratif général*,. *op. cit.*, c.I, s.1014.
	şeklindeki cümlem Ramazan Çağlayan'da şu şekilde vardır:
	Bu durumda, yokluğa yol açan sakatlıkla iptale yol açan sakatlık arasında, "sakatlığın ağırlık derecesine" göre bir ayırım yapılmaktadır[42]. [42] CHAPUS, Droit Adminstartif, s.992.
	İnsaf sahibi okur, Ramazan Çağlayan'ın bu cümlesinin benden alınmış olduğunu takdir edecektir. Ama Ramazan Çağlayan benim kitabıma değil, bir Fransız yazarın kitabına atıf yapmaktadır. Diğer yandan, Ramazan Çağlayan'ın ve benim yukarıdaki paragraflarımızda geçen *"fevkalade ağır ve apaçık hukuka aykırılıklar", "apaçık sakatlıklar"* ve *"çok ağır ve mazur görülemez sakatlıklar"* terimlerin bire bir aynı olması, bu paragrafın yine benden alındığını göstermektedir. Alıntı benden yapılmış olmasına rağmen bana atıf yapılmaması ve bir başka yazara atıf yapılması, bir yandan FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan "kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma suçu"nu, diğer yandan da FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan "aldatıcı mahiyette kaynak gösterme suçu"nu oluşturur.
Davalı savunması	CHAPUS (C.I, s.992): "en raison de la gravite des vices.." "on n 'en done qu 'une vague idee en liant inexistence et gravite de illegalite commis...

	LAUBADERE/VENEZİA/GAUDEMET (C.I, s.686): *"Faut-il, en droit administratif, distinguer de la simple nullite un degre plus grave d'irregularite, l'innexistence des actes administratifs..."* Yukarıya, atıf yapılan eserlerden bazı bölümler aktardık. Buradaki açıklamalarla beraber Gözler'in açıklamalarını birleştirerek yabancı yazarlar yanında Gözler'e de atıf yapılmaktadır. Dolayısıyla bir hak ihlalinden söz edilemez.
Bilirkişi görüşü ve kanaat	Bu örneklerde davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak, birbiriyle çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer bir biçimde konunun ifade dilmiş olması, iki yazarın motamot aynı çeviriyi yapmış olması olağan/olası değildir. **ÖRNEK 151, ÖRNEK 156, ÖRNEK 172, ÖRNEK 182, ÖRNEK 183, ÖRNEK 264, ÖRNEK 271, ÖRNEK 229** ve **ÖRNEK 259** (davalı, davacı tarafından kavramlaştırılan/veciz hale getirilen kalıbı aynen kullanmıştır) da aynı durum söz konusudur. Davalı bu örneklerin bir kısmında hem davacıya hem de asıl kaynağa atıf yapmıştır. Ancak bu tür bir atıf kanunun öngördüğü şartı sağlamamaktadır. Şayet davacının çevirisinden doğrudan yararlanma durumu söz konusu ise bunu belli edecek biçimde atıf yapılması gerekir. **ÖRNEK 121 (ÖRNEK 151, ÖRNEK 156, ÖRNEK 172, ÖRNEK 182, ÖRNEK 183, ÖRNEK 264, ÖRNEK 271, ÖRNEK 229 ve ÖRNEK 259)** Bu örneklerde davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak, birbiriyle çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer bir biçimde konunun ifade edilmiş olması, iki yazarın motamot aynı çeviriyi yapması olası değildir. Davalı bu örneklerin bir kısmında hem davacıya hem de asıl kaynağa atıf yapmıştır. Ancak bu tür bir atıf kanunun öngördüğü şartı sağlamamaktadır. Şayet davacının çevirisinden doğrudan yararlanma durumu söz konusu ise bunu belli edecek biçimde atıf yapılması gerekir. Parantez içinde verilen tüm örnekler bakımından aynı yönde değerlendirme yapılmış, tekrara düşmemek adına her bir örnek ayrı başlık halinde sunulmamıştır. Davalının itirazını ve mahkemenin talebini dikkate alarak her bir örnekle ilgili değerlendirmemizi ayrı ayrı tekraren sunuyoruz.

Kanaat kısımlarında da gösterildiği üzere, belirtilen örneklere konu eser parçalarına yönelik iktibaslar FSEK'in aradığı koşullara göre yapılmamıştır. Yukarıda sayıları verilen ve tablolarda metinleri gösterilen örneklerin, -tablolarda ayrı ayrı gösterildiği üzere- bir kısmında kaynak gösterilmemiş, bir kısmında yetersiz veya yanıltıcı kaynak gösterilmiş, bir kısmında da iktibasın miktarı amacıyla mütenasip olmamış ve maksadın haklı göstereceği ölçü aşılmıştır.

İktibas hakkını kötüye kullanılarak, esasa ve şekle ilişkin şartlara uyulmadan iktibas yapılması yararlanılan eserin sahibinin fikrî hakları ihlal eder ve FSEK'de manevî ve malî hakların ihlali halinde öngörülen müeyyidelerin uygulanması gerekir.

Çoğaltılarak yayımlanan eserdeki usulsüz iktibaslar, kullanılan eser parçaları da bu suretle usulsüz çoğaltılmış ve yayılmış olacağı için, asıl eser sahibine ait çoğaltma ve yayma haklarını ihlal eder. Zira fikrî haklar eserin bütünü kadar parçalarını da kapsar ve iktibasta kullanılan eser parçaları eserin bütünü gibi koruma altındadır (FSEK md. 13/II). İktibaslarda yararlanılacak eserin özelliğini yanlış ve eksik aksettirecek yahut bozacak şekilde değişiklik, ekleme ve kısaltmalar yapılmışsa, o takdirde eser sahibinin eserde de değişiklik yapılmasını yasaklama ve eserin bütünlük ve özelliğini koruma hususundaki manevî hakları da tecavüze uğramış olur. İktibasın şekil şartlarına aykırılık, özellikle iktibasın belli edilmemesi ve iktibas edenin kullandığı eser parçalarını kendine mal etmesi, kaynak göstermemesi, yanlış veya kifayetsiz yahut aldatıcı kaynak göstermesi hallerinde ise, eser sahibinin eserde adını belirtme hususundaki manevî hakkı ihlal edilmiştir. Bütün bu hallerde ilgili malî ve manevî hakları korumak için öngörülmüş olan hukuk davaları açılarak oradaki müeyyidelerin uygulanması eser sahibi veya halefleri tarafından talep olunabilir.

Sonuç olarak davalının; davacıya ait eserin korunan parçalarını yukarıda belirtildiği şekilde çoğalttığı, yaydığı, bir kısmında eser sahibinin adına yer vermeksizin, bir kısmında eksik ve yanıltıcı kaynak göstermek ve bir kısmını da alınan parçanın mahiyet ve hususiyetini bozacak biçimde değiştirerek umuma arz ettiği saptanmıştır.

FSEK' nun 13. maddesi uyarınca fikir ve sanat eserleri üzerinde sahiplerinin malî ve manevî menfaatleri bu kanun dairesinde himaye görür. Bir eserden her ne şekil ve tarzda olursa olsun faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. FSEK' nun 18. maddesi uyarınca "malî hakları kullanma yetkisi münhasıran eser sahibine aittir." ve "bir eserin ... yayımcısı, ancak eserin sahibi ile yapacağı sözleşmeye göre malî hakları kullanabilir."

Bu eserle ilgili olarak eser sahibi malî haklarını, hayatta vaki olan tasarrufları düzenleyen aynı Yasanın 48.maddesi uyarınca "...süre, yer ve muhteva itibariyle mahdut veya gayrimahdut, karşılıklı veya karşılıksız olarak başkalarına devredebileceği gibi, malî hakların sadece kullanma salahiyetini de diğer bir kimseye bırakılabilir."

Vücuda getirilmiş eserler üzerindeki malî haklara dair sözleşme ve tasarrufların, anılan Yasa' nın 52. maddesi uyarınca *"yazılı olması ve konuları olan hakların ayrı ayrı gösterilmesi şart"* bulunmaktadır. İşlemlerde *yazılı şekil geçerlik şartı* dır. Devredilen malî hakların teker teker sayılması gerekmektedir. Oysa davacı ile davalılar arasında bu şartları taşıyan bir sözleşme bulunmamaktadır.

Dolayısıyla eser sahibinin, FSEK'in 21. maddesinde "bir eserin aslını veya kopyalarını, herhangi bir şekil veya yöntemle, tamamen veya kısmen, doğrudan veya dolaylı, geçici veya sürekli olarak çoğaltma hakkı münhasıran eser sahibine aittir" biçiminde tanımlanın ç o ğ a l t m a hakkı ile 22. maddesinde "bir eserin aslını veya çoğaltılmış nüshalarını, kiralamak, ödünç vermek, satışa çıkarmak veya diğer yollarla dağıtmak hakkı münhasıran eser sahibine aittir" şeklinde tanımlanan y a y m a hakkının ihlâl edilmesi vakıası karşısında, davacının; malî hakların ihlâlinden doğan taleplerde ve bu arada m a d d i t a z m i n a t isteminde bulunabileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Somut olayın özelliğine göre varsayımsal sözleşme bedeli, eser sahibinin bilimsel/sanatsal yeteneği, üretim kapasitesi gibi subjektif nitelikleri, eserin beğeni ölçüsü, sayfa sayısı, estetik görünümü, nitelik ve niceliği, ihlâl edilen mali hakkın türü, coğrafi kapsamı, ihlâl süresi, ihlâlin yapıldığı vasıta, bunun geniş halk kitlelerine ulaşımı gibi kriterler dikkate alınarak belirlenmelidir.

Talebin davalıya ait eserin 2011 tarihli basısına hasredilmesi, bu basının 585 adet çoğaltılıp yayılması, davalıya ait bu eserin usulsüz iktibaslarla birlikte çoğaltılması ve dağıtılması karşısında, davacının eserden kaynaklanan çoğaltma ve yayma şeklindeki mali haklarının ihlal edildiği, mali hakları ihlal edilen davacının FSEK uyarınca telif tazminatı isteme hakkının bulunması, usulsüz iktibas oranı, eserin niteliği, iktibasların eserin tümüne oranı ve satışına katkısı, satış fiyatları, davalının kusurunun derecesi ve dosyadaki tüm kanıtlara göre davacının talep edebileceği tazminat miktarının 1.000,00.-TL olarak belirlenmesinin hakkaniyete uygun düşeceği sonucuna varılmıştır. Zaten davacı da bu miktarda istemde bulunmuş, sonraki tarihli dilekçelerinde anılan miktarın hüküm altına alınmasını istemiştir.

FSEK 14 ilâ 17. madde hükümlerinde, eser sahibine eseri dolayısıyla doğrudan kişiliğine bağlı haklar tanımış, bunları "manevî haklar" diye adlandırmış ve manevî hakları aynı zamanda "salahiyet" ler olarak nitelendirmiştir. Bunun sebebi, manevî hakların, herkese karşı ileri sürülebilecek ve uygulanabilecek mutlak ve inhisari yetkiler olmasıdır. Manevî haklar eser sahibine, eser bağlamında kişiliğini koruması amacıyla tanınmıştır. Bu sebeple sadece kişiliği koruyan, kişilik haklarından ayrılırlar. Manevî hak ile korunan eser sahibinin o esere bağlı ve o esere özgülenmiş fikrî kişiliğidir.

"Bir eserin umuma arz edilip edilmemesini, yayımlanma zamanını ve tarzını münhasıran eser sahibi tayin eder." şeklinde 5846 sayılı FSEK' nun 14. maddesinde düzenlenen u m u m a a r z yetkisi, "eseri, sahibinin adı veya müstear adı ile yahut adsız olarak, umuma arzetme veya yayımlama hususunda karar vermek salahiyeti münhasıran eser sahibine aittir" biçiminde tanımlanan aynı Yasanın 15. maddesinde düzenlenen a d ı n b e l i r t i l m e s i yetkisi ve e s e r d e d e ğ i ş i k l i k y a p ı l m a s ı n ı ö n l e m e salahiyeti olarak "eser sahibinin izni olmadıkça eserde veyahut eser sahibinin adında kısaltmalar, ekleme ve başka değiştirmeler yapılamaz", "eser sahibi kayıtsız ve şartsız olarak izin vermiş olsa bile şeref veya itibarını zedeleyen veya eserin mahiyet ve hususiyetlerini bozan her türlü değiştirilmeleri men edebilir" biçiminde tanımlanan aynı Yasanın 16. maddesinde düzenlenen m a n e v î h a k l a r ı n, anılan davacı eserinin korunan parçalarının, izinsiz ve iktibas kurallarına aykırı olarak, bir kısım değişiklikler yapılarak, sonraki tarihli eserde basılıp, çoğaltılarak, bir kısmında eser sahiplerinin adına yer verilmeksizin, bir kısmında yeterli

kaynak göstermeksizin davalının adı ile umuma arz edilmesi suretiyle ihlâle uğradığı kanaatine varılmıştır.

Eser sahibinin manevî haklarından birine tecavüz hâlinde, bir haksız fiil-borç ilişkisi doğar ve kural olarak haksız fiil sorumluluğuna ilişkin hükümler uygulanır. Manevî hakları tecavüze uğrayan e s e r s a h i b i manevî tazminat davası açabilir. Davanın ikame edilebilmesi için, eser sahibinin herhangi bir manevî hakkına tecavüz edilmesi yeterlidir. Eser sahibinin herhangi bir manevî zarara uğramasına gerek bulunmadığı gibi mütecavizin kusuru da aranmaz. Çünkü FSEK, manevî bir hakkın haleldar olmasıyla manevî bir zararın da oluştuğunu, tecavüz ile zarar arasında ayrıca ispatı gerektirmeyen kanunî bir sebep-sonuç bağının bulunduğunu varsaymıştır.

Kaldı ki davalının sayılan yukarıdaki kusurlu eylemleri sebebiyle davacı eser sahiplerinin ruh dünyasında bir sarsıntı, yaşama zevk ve sevincinde bir azalma olmadığını söylemekte mümkün değildir.

Manevî tazminatın miktarı ise; tarafların ekonomik ve sosyal durumları, tecavüz olunan manevî haklar, ihlâlin nitelik ve niceliği nazara alınarak, zenginleşme vasıtası olmamasına da dikkat edilerek belirlenecektir. Sonuç olarak, tarafların şahsî, sosyal ve ekonomik durumları, ihlâl olunan manevî hakların mahiyeti, tecavüzün etkileri, tecavüzün ulaştığı kitle, ibraz olunan belgeler karşısında davacının bilimsel yeteneği de göz önüne alınarak; manevî tazminat miktarının 5.000,00.-TL olarak saptanmasının hakkaniyete uygun olacağı düşünülmüştür.

Her iki tazminata talep doğrultusunda ilk baskının gerçekleştiği Eylül 2011 tarihinden itibaren yasal faiz işletilmesi gerekmiştir.

Davacının maddi ve manevi tazminat isteminin sadece davalı yazara, diğer tüm istemlerinin ise her iki davalıya karşı yöneltilmesi karşısında hüküm fıkrası talebe göre düzenlenmiştir.

Hükmün özetinin yayımında davacının menfaati bulunduğundan, bu istem de hüküm fıkrasındaki gibi kabul edilmiştir. Fazla istemlerin reddine karar verilmesi icap etmiştir.

Sayfa 257

HÜKÜM :

Davanın kısmen kabulüne,

Davalı Ramazan Çağlayan'ın eser sahibi, davalı şirketin yayımcısı olduğu "Eylül 2011 bası tarihli İDARİ YARGILAMA HUKUKU" isimli eserin 1.basısında yer alan aşağıdaki kısımlarının, davacıya ait "Bursa 2003 bası tarihli, İDARE HUKUKU, Cilt-1, Cilt-2" isimli eserden 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre usulsüz iktibas edilmiş olduğunun; eylemin bu nedenle davacının eserden kaynaklanan mali ve manevi haklarına tecavüz ve haksız fiil oluşturduğunun tespitine,

Ankara 2. FSSHM, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar, Sayfa 258

Gerekçeli kararın bundan sonraki kısmında, 258-291'inci sayfalar arasında Ramazan Çağlayan'ın kitabında bulunan ve usûlsüz alıntı olduğuna hükmedilen 104 adet örneğe ilişkin toplam 33 sayfa uzunluğunda metinler çerçeve içinde listelenmiştir. Söz konusu metinlerden sonra gerekçeli karar şu şekilde devam etmektedir:

Yukarıdaki usulsüz iktibasları içeren davalıya ait kitabın aslı ve tedavüldeki çoğaltılmış nüshalarının toplanmasına, bunlardan usulsüz iktibasları içeren kısımların anılan eserden çıkarılmak suretiyle tecavüzün ref'ine,

1.000,00.-TL maddi ve 5.000,00.-TL manevi tazminatın 30.11.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı Ramazan Çağlayan'dan alınarak davacıya verilmesine,

Kararın kesinleşmesini müteakip özetinin, masrafı davalılara ait olmak üzere, tüm Türkiye'de yayımlanan gazetelerden birinde, bir defa ilânına,

Fazla istemin reddine,

Peşin alınan 148,50.-TL'nin mahsubuyla kalan (409,86-148,50=) ***261,36.-TL*** nispi harcın davalılardan alınarak hazineye irat kaydına,

291

Ankara 2. FSSHM, K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Karar, Sayfa 291

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 09.11.2016 gün ve E.2014/11-130, K.2016/1045 sayılı kararı uyarınca; davacı kendisini vekil ile temsil ettirdiğinden Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca kabul edilen maddi tazminat için hesap edilen takdiren 1.000,00.-TL maktu, kabul edilen manevi tazminat için hesap edilen takdiren 2.860,00.-TL maktu ve kabul olunan diğer maddi istemleri için hesap edilen takdiren 2.860,00.-TL maktu ücreti vekaletin, ilk ikisinin davalı Ramazan Çağlayan'dan, sonuncusunun ise her iki davalıdan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

Davanın manevi tazminat yönünden kısmen reddedilmesi ve davalı Ramazan Çağlayan'ın bu yönden kendisini vekille temsil ettirmesi sebebiyle reddedilen manevi tazminat için hesap edilen takdiren 2.860,00.-TL maktu ücreti vekaletin davacıdan alınarak davalı Ramazan Çağlayan'a verilmesine,

Davanın kabul ret oranının takdiren 3/4 olarak belirlenmesine,

Harcın yalnızca davanın kabul edilen kesimi üzerinden alınması sebebiyle davacının peşin yatırdığı 148,50.-TL'nin tamamının davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

Davacının bunun dışında yapmış olduğu aşağıda dökümü yazılı 2.629,40.-TL yargılama giderinin 3/4'ünün müştereken ve müteselsilen davalılardan alınarak davacıya verilmesine,

Yasal ödenekten yapılan **1.800,00.-TL** yargılama giderinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak **hazineye irat kaydına,**

Davalı Ramzaan Çağlayan'ın yapmış olduğu bir gider olmadığından bu konuda bir karar verilmesine yer olmadığına,

Davalı şirketin yapmış olduğu bir gider olmadığından bu konuda bir karar verilmesine yer olmadığına,

Yatırılan ve kullanılmayan gider avansının hükmün kesinleşmesini müteakip resen davacıya iadesine, (HMK m.33)

Dair, davalılar vekilinin yüzüne karşı, davacı vekilinin yokluğunda, tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde Ankara Bölge Adliye Mahkemesi'nde İstinaf yolu açık olmak üzere verilen karar, açıkça okunup usulen anlatıldı.**12.07.2017**

Kâtip
e-imzalıdır

Hâkim 32863
e-imzalıdır

masraf dökümü sayfanın arkasındadır. 292

Ekler Bölüm 2
İSTİNAF SAFHASI EVRAKI
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi
20. Hukuk Dairesi E.2017/1161
Sayılı Dosya

EK-65: 7 EYLÜL 2017 TARİHLİ İSTİNAFA CEVAP DİLEKÇESİ

Ankara 6 Eylül 2017

T.C. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ'NE
Sunulmak üzere
T.C. ANKARA 2. FİKRİ VE SINAİ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ'NE

Esas No: 2012/49
Karar No: 2017/292

İSTİNAF BAŞVURUSUNA CEVAP

Davacı : Kemal GÖZLER
Vekili : Av. Fahrettin KAYHAN …
Davalılar : 1- Ramazan ÇAĞLAYAN
2- Seçkin Yayıncılık San. Tic.
Vekilleri : Av. Kaan KOÇALİ, Avukat Kıvanç SU- Avukat İpek Öcal DİNÇ …

Taraflar arasındaki davanın yapılan yargılamasında davanın kabulüne dair verilen hüküm aleyhine davalılar tarafından yapılan istinaf başvurusuna karşı cevaplarımızı süresi içinde sunuyoruz:

HÜKMÜN ÖZETİ

Mahkeme kararında özetle: Dava dilekçesi ekinde sunduğumuz 276 usulüz alıntı örneğinden kararda yazılı 102 adet örneğin davalı tarafından Eylül 2011 tarihli "İdari Yargılama Hukuku" adlı eserine müvekkilin Burs 2003 tarihli İdare Hukuku" isimli eserinden usulsüz iktibas yoluyla alındığı kanısına ulaşıldığı gerekçesiyle davanın kabulüyle bu iktibasları içeren kitapların toplatılmasına, bu iktibasları içeren kısımların çıkartılarak tecavüzün ref'ine, 1.000 TL maddi ve 5.000 TL manevi tazminatın 30.11.2011 tarihinden işleyecek faiziyle birlikte davalıdan tahsiline, kararın kesinleşmesine müteakip masrafı davalılara ait olmak üzere Türkiye'de yayınlanan bir gazetelerden birinde bir defa ilanına karar verilmiştir.

İSTİNAF BAŞVURUSUNA CEVAPLAR

Hemen belirtmek gerekir ki, davacının istinaf başvuru sebeplerinin tamamı yargılama sürecinde verilen dilekçelerinde de ileri sürülmüş, tarafı-

mızdan ayrıntılı ve bilimsel gerekçelerle yanıtlanmıştır. Ayrıca gerekçeli kararda da, genel olarak ve her bir usulsüz iktibas örneği tek tek incelenerek gerekçeli olarak hüküm kurulmuştur. Bu nedenlerle, istinaf başvuru sebeplerine yanıt olarak öncelikle ilk derece yargılama sürecinde mahkemeye verdiğimiz dilekçelere atıf yapıyoruz.

Davalı vekili istinaf dilekçesinde, Mahkeme ve İdare tarafından 10 ayrı akademisyenden görüş alındığını; bu 10 görüşten 7 tanesinin davalının maddi ve manevi hakları ihlal etmediği yönünde görüş bildirdiğini, sayın mahkemece bu azınlık görüşlerine dayanarak davanın kabulüne karar verdiğini ileri sürmektedir.

Huzurdaki davada 3 ayrı bilirkişi incelemesi yapılmıştır. BU DAVADA alınmış sadece üç bilirkişi raporu vardır. İlk rapor Ethem Atay, Murat Sezginer ve M. Fadıl Yıldırım'dan oluşan heyetten alınmıştır. Bu raporun gerekçe bakımından iddialarımızı doğrular nitelikte olmasına karşın, sonuç bölümünde hukuka aykırılığı, bilimsel nezaket kurallarına aykırılık olarak niteleyerek çelişkiye düşülmüştür. Esasen bu ilk raporun gerekçe bölümü dahi lehimize hüküm kurmak için elverişlidir (bkz. Bilirkişi raporuna itiraz dilekçemiz)

İkinci bilirkişi raporu Ahmet Kılıçoğlu tarafından verilen rapordur. Bu rapor davacı iddialarını destekler niteliktedir.

Üçüncü heyet raporu ise Prof. Dr. Ali Ulusoy, Doç.Dr. Cüneyt Ozansoy ve Y. Doç. Dr. Hamdi Pınar tarafından hazırlanmış olup, hükme dayanak alınmıştır. Adı geçen heyet teşkil edilinceye kadar, çeşitli sebeplerle bilirkişi raporu alınması mümkün olmamıştır. Toplamda 5 yıl geçmiştir. Bu durum dikkate alındığında hükme dayanak teşkil eden raporun önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Davalı Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yürütülen idari soruşturmada oluşturulan heyet raporuna da dayanmaktadır. Hüküm ancak tahkikat aşamasında ortaya konulmuş delillere dayanabilir. Duruşmada ortaya konmamış ve tartışılmamış bir delil hükümde tartışma konusu edilemez. Dolayısı ile davalının dayandığı idari tahkikatta alınan raporun huzurdaki davada delil değeri bulunmamaktadır. Hukuk davasında usulüne göre alınmış bilirkişi raporu var iken, idari soruşturmada alınmış raporların ileri sürülmesinin bir anlam ve gereği yoktur. Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yürütülen idari soruşturmada görev alan Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım, Doç. Dr. İlhan Üzülmez ve Prof. Dr. İlhami Sığırcı'dır. M. Fadıl Yıldırım'ın neden bilirkişilik görevinden alındığı Mahkeme kararında açıklanmıştır. Doç. Dr. İlhan Üzülmez ise idari hukukçusu veya fikri haklar uzmanı değil, ceza hukukçusudur. bu davada bir uzmanlığı yoktur. Ayrıca belirtmek isteriz ki, kendisi davalıyla aynı yüksek kurulda görev yapan çalışma arkadaşıdır. Di-

ğer bilirkişi İlhami Sığırcı ise şu iki nedenden dolayı bilirkişi olamaz: Bir kere hukuk alanında bir uzmanlığı yoktur. Kendisi Fransız dili ve Edebiyatı uzmanıdır. İkinci olarak davalıyla aynı üniversitede görevlidir. Dolayısıyla tarafsız bilirkişinin olması gereken özelliklerine sahip değildir. Bu yönden de idari raporun delil niteliği yoktur.

Öte yandan HMK m. 282(1)'e göre hâkim, bilirkişinin oy ve görüşünü diğer delillerle birlikte serbestçe değerlendirir. Mahkeme İhtisas Mahkemesi olup, fikri haklar konusunda uzmandır. Huzurdaki dava İdare hukuku ve Fransız dilini bilmeyi gerektirdiğinden bilirkişi incelemesine bu yönden gereksinim duyulmuştur. Mahkemeye verilen raporlar, mahkemenin gereksinim duyduğu teknik ve özel bilgiyi içermektedir.

Sonuç olarak hüküm, usul ve yasaya uygun olup, istinaf başvurusu yerinde değildir.

TALEP SONUCU: Yukarıda yazılı nedenlerle yerinde olmayan istinaf başvurusunun ESASTAN REDDİNE karar verilmesini saygılarımızla arz ederim.

Avukat Fahrettin KAYHAN

Davacı Vekili

EK-66: 27 ARALIK 2017 TARİHLİ TENSİP KARARI

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

TENSİP TUTANAĞI

ESAS NO : 2017/1161 Esas
BAŞKAN : Döndü Deniz BİLİR 31413
ÜYE : Erol KAPLAN 42473
ÜYE : Ebru YÜCETÜRK 36026
KATİP : Mehmet Akif ŞİRİN 168370
DAVACI : KEMAL GÖZLER
VEKİLİ : Av. FAHRETTİN KAYHAN …
DAVALILAR : 1- SEÇKİN YAYINCILIK SAN. TİC.
2- RAMAZAN ÇAĞLAYAN
VEKİLLERİ : Av. KAAN KOÇALİ …
DAVA : Fikir ve Sanat Eseri, (Maddi Tazminat), (Manevi Tazminat)
DAVA TARİHİ : 11/10/2017

Taraflar arasında görülen davada Ankara 2. Fikri Ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi'nce verilen 12/07/2017 tarih ve 2012/49 E. - 2017/292 K. sayılı kararın Dairemizce incelenmesi davalılar tarafından istenmiş ve istinaf dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1- Yapılan ön inceleme sonucu dosyada bir eksiklik bulunmadığı saptandığından inceleme aşamasına geçilmesine,

2- Dosyada mevcut 24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu ve davalı tarafından dosyaya sunulan idari tahkikat raporu ile hükme esas alınan 10.10.2016 tarihli bilirkişi raporu arasında, davacının eser sahipliğinden kaynaklanan mali ve manevi haklarının ihlal edilip edilmediği hususunda çelişki bulunduğundan bu hususta, yeni bir bilirkişi heyetinden rapor aldırılmak üzere duruşma açılmasına,

3- Dairemizce, UYAP sistemi üzerinde yapılan incelemede gerek Ankara Bölge Adliye Mahkemesi bilirkişilik bölge kurulu, gerekse de diğer bilirkişilik bölge kurullarınca hazırlanan listelerde, Fransızca'dan tercüme konusunda akademik düzeyde bilirkişilik yapacak nitelikte bir bilirkişi bulunmadığı ve dosya üzerindeki bilirkişi incelemesinin heyetçe yapılması gerektiği anlaşıldığından HMK'nın 268/2. maddesi uyarınca anılan listeler dışından bi-

lirkişi görevlendirmesine, bu hususta Ankara'da bulunan tüm üniversitelere müzekkereler yazılmasına, masrafın gider avansından karşılanmasına,

4- İncelemenin Dairemizce yapılan işbölümü kurallarına uygun olarak Üye Erol Kaplan tarafından duruşmalı olarak yerine getirilmesine,

Bilirkişi raporu aldırıldıktan ve gerekli usuli işlemler yapıldıktan sonra dosyanın Heyete tevdiine

5- İstinaf talebinde bulunan davalılar vekiline HMK'nın 120/2.md ve Gider Avansı Tarifesinin 4 ve 6. maddesi gereği hesaplanan 2 adet duruşma günü, 3 adet bilirkişilere çıkartılacak tebligat ve 2 adet bilirkişi raporunun tebliği için olmak üzere toplam 7 adet tebligat gideri olan 98,00-TL tebligat ve 200,00 TL diğer iş ve işlemler gideri olmak üzere toplam 298,00-TL gider avansını DURUŞMA GÜNÜNE KADAR YATIRMAK ÜZERE KESİN SÜRE VERİLMESİNE, bu süre içerisinde yatırmadığı taktirde HMK.'nın 358/3. maddesi uyarınca dosyanın mevcut durumuna göre karar verileceği, öngörülen tahkikat yapılmaksızın karar verilmesine olanak bulunmayan hallerde başvurunun reddedileceğinin ihtarına

6- İstinaf yoluna başvuran davalılar için: "Tahkikat için belirlenen gün ve saatte mahkemede hazır bulunmanız, geçerli bir özrünüz olmadan hazır bulunmadığınız takdirde tahkikatın yokluğunuzda yapılarak karar verileceği,

Ayrıca, yapılacak tahkikatla ilgili olarak belirlenen 298,00-TL gideri duruşma gününe kadar avans olarak yatırmanız gerektiği,

Mazeretsiz olarak duruşmalara katılmadığınız veya tahkikatla ilgili giderleri süresi içinde yatırmadığınız takdirde, dosyanın mevcut durumuna göre karar verileceği, öngörülen tahkikat yapılmaksızın karar verilmesine olanak bulunmayan hallerde başvurunuzun reddedileceği İHTAR OLUNUR (H.M.K. 358/1-3.m.)" meşruhatını,

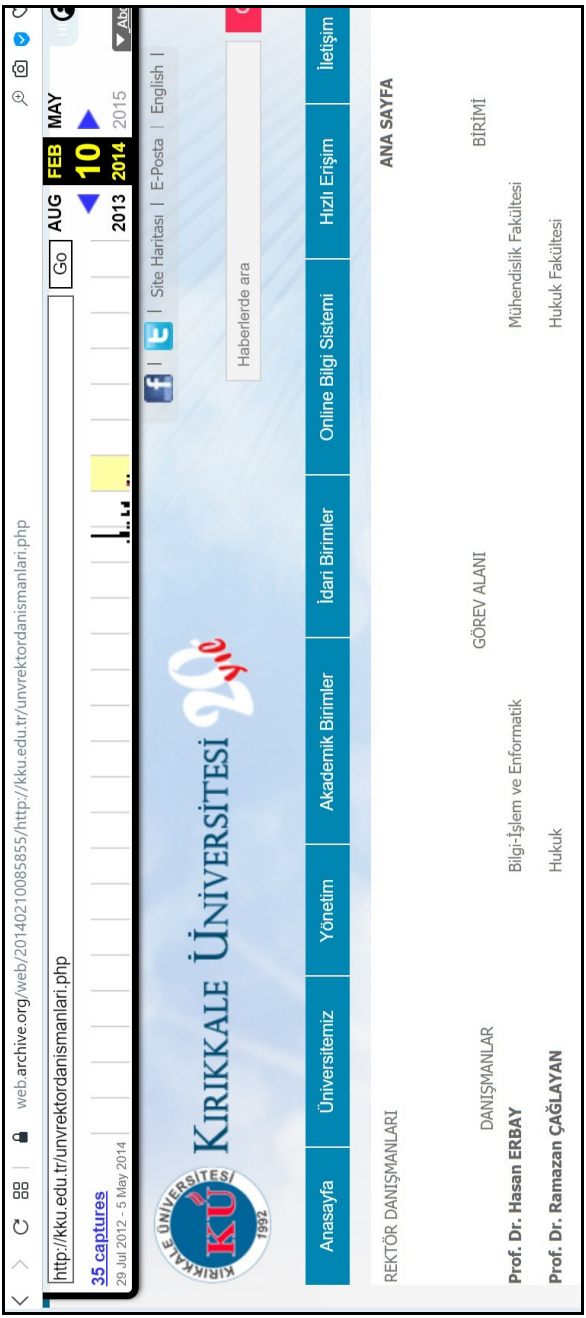
Davacı için: "Tahkikat için belirlenen gün ve saatte mahkemede hazır bulunmanız, geçerli bir özrünüz olmadan hazır bulunmadığınız takdirde tahkikatın yokluğunuzda yapılarak karar verileceği,

Mazeretsiz olarak duruşmalara katılmadığınız takdirde, dosyanın mevcut durumuna göre karar verileceği, öngörülen tahkikat yapılmaksızın karar verilmesine olanak bulunmayan hallerde başvurunuzun reddedileceği İHTAR OLUNUR. (H.M.K.358/1-3.m.)" meşruhatını içerir davetiyenin işbu tensip tutanağı ile birlikte taraflara tebliğine, masrafın gider avansından karşılanmasına,

7- Yargılamanın 14/02/2018 günü saat 10:15'e bırakılmasına tensiben oybirliği ile karar verildi. 22/12/2017.

Başkan 31413 Üye 36026 Üye 42473 Katip 168370

EK-67: 10 ŞUBAT 2014 TARİHLİ KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ "REKTÖR DANIŞMANLARI" SAYFASI

Kaynak: http://kku.edu.tr/unvrektordanismanlari.php (Erişim Tarihi: 10 Şubat 2014. Günümüzde bu sayfaya ulaşılamıyor. Sayfanın 10 Şubat 2014 tarihindeki hâline "Wayback Machine"den ulaşılabilmektedir: https://web.archive.org/web/20140210085855/https://kku.edu.tr/unvrektordanismanlari.php.

EK-68: DANIŞTAY 1. DAİRESİNİN 26 MART 2014 TARİH VE E.2014/417, K.2014/451 SAYILI KARARI

T.C.
DANIŞTAY
BİRİNCİ DAİRE
Esas No : 2014/417
Karar No : 2014/451

KARAR

Şüpheli: Ramazan Çağlayan-Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

Suçu : "İdari Yargılama Hukuku (2011)" adlı kitabında, şikayetçi Kemal Gözler'e ait olan "İdare Hukuku (2003)" adlı kitaptan kaynak göstermeksizin ve yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterip alıntı yaparak 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa muhalefet etmek

Suç Tarihi : 2011 Yılı

İncelenen Karar : Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Kurulun 19.2.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararı

Karara İtiraz Eden: Yok

İnceleme Nedeni : Yasa gereği kendiliğinden

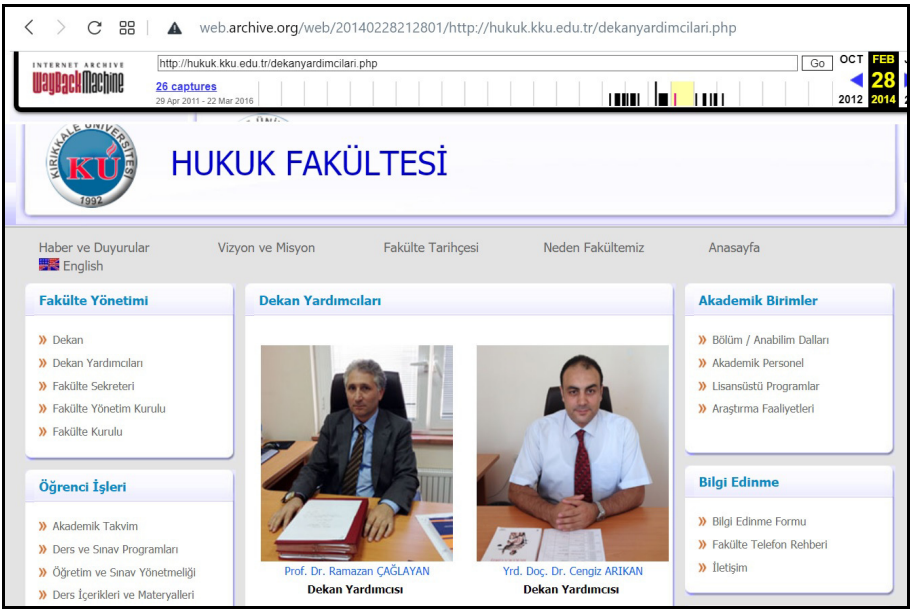
Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünün 27.2.2014 tarih ve 422-1677 sayılı yazısı ekinde gönderilen soruşturma dosyası ile yukarıda belirtilen Kurul kararı, Tetkik Hakimi Bihter Aydın'ın açıklamaları dinlenildikten sonra, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53 üncü maddesi uyarınca incelendi;

Gereği Görüşülüp Düşünüldü :

Dosyadaki bilgi ve belgelere göre mevcut delillerin, atılı suçtan dolayı şüpheli hakkında kamu davası açılmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Yetkili Kurulun 19.2.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men-i muhakeme kararının onanmasına, dosyanın karar ekli olarak Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğüne gönderilmesine 26.3.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
İlyas ARLI	Zeynep YILMAZ	Ülkü ERBÜK	Hicabi ECE	İbrahim ER

EK-69: 28 ŞUBAT 2014 TARİHLİ KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİNİN WEB SİTESİNİN "DEKAN YARDIMCILARI" SAYFASI

Kaynak: *http://hukuk.kku.edu.tr/dekanyardimcilari.php* (Erişim Tarihi: 24 Şubat 2014). Günümüzde bu sayfaya ulaşılamıyor. Sayfanın 24 Şubat 2014 tarihindeki hâline "*Wayback Machine*"den ulaşılabilmektedir: *https://web.archive.org/web/20140228212801/http://hukuk.kku.edu.tr/dekanyardimcilari.php*

EK-70: 28 ARALIK 2017 TARİHLİ BİLİRKİŞİ İSMİ TALEP MÜZEKKERESİ

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

Sayı: 2017/1161 Esas **28/12/2017**

DAĞITIMLI
(.....)

Davacı KEMAL GÖZLER ile Davalılar, RAMAZAN ÇAĞLAYAN, SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş arasında Başkanlığımızda görülmekte olan Fikir ve Sanat Eseri, (Maddi Tazminat İstemli), (Manevi Tazminat İstemli) davası nedeniyle;

Başkanlığımızın 22/12/2017 tarihli ara kararı gereğince; Fikri mülkiyet/Telif hakları ve İdari Hukuk alanlarında bilirkişilik yapabilecek öğretim üyelerinizin isim, TC kimlik numarası, adres ve telefon (GSM) bilgilerinin ACELE olarak Başkanlığımıza gönderilmesi rica olunur.

Katip 168370 **Üye 42473**

DAĞITIM:
-Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
-Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi
-Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi
-İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi
-TOBB Üniversitesi Hukuk Fakültesi
-Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi
-Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi
-Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi
-Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi
-Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Not: Müzekkeremiz gidişli-dönüşlü olarak gönderilmiştir. Gönderi için herhangi bir ücret ödenmeyecektir.

EK-71: 14 ŞUBAT 2018 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2017/1161 Esas
CELSE NO : 1
CELSE TARİHİ : 14/02/2018
HAKİM : Erol KAPLAN 42473
KATİP : Mehmet Akif ŞİRİN 168370

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan, Davalılar vekili Av. Aytül Özkan duruşmaya geldi. Açık yargılamaya başlandı.

İstinaf dilekçesi okundu.

İstinaf eden davalılar vekilinden soruldu; İstinaf dilekçesini tekrar ederiz. Müvekkil kitabında yapılan iktibaslar usulüne uygun olarak yapılmıştır. İlk derece aşamasında görüş bildiren 10 bilirkişiden 7'si de bu yönde kanaat bildirmişlerdir. Bu nedenle ilk derece mahkemesi kararının kaldırılarak, davanın reddine karar verilmesini istiyoruz dedi.

Davacı vekilinden soruldu; ilk derece mahkemesi kararı yeterli gerekçeyi içermektedir. Bu nedenle istinaf isteminin esastan reddi gerektiğini düşünüyoruz. Ancak mahkemenizce tahkikat yapılması düşünülüyorsa yalnızca Fransızca alanında uzman bir bilirkişiden alınacak raporla yetinilmemesini ayrıca kitapların ilişkili olduğu konuda uzman bir bilirkişinin de heyete dahil edilmesini talep ediyoruz dedi.

Dairemiz tensip kararına uygun olarak Üniversitelere yazılan müzekkereleri cevap verildiği görüldü, okundu taraflardan soruldu.

Davalılar vekili; Gelen yazı cevaplarına bir diyeceğimiz yoktur. Bilirkişilerin mahkemece belirlenmesini ve tarafımıza bildirilmesini istiyoruz. Müvekkille görüştükten sonra gerekmesi halinde itirazlarımızı sunacağız dedi.

Davacı vekili; Bizim de gelen yazı cevaplarına bir diyeceğimiz yoktur. Biz de bilirkişilerin mahkemece görevlendirilmesini ve tarafımıza bildirilmesini istiyoruz. Aynı şekilde müvekkille görüştükten sonra gerekirse bilirkişilere itiraz hakkımızın saklı tutulmasını istiyoruz dedi.

Dosya incelendi.

G.D:

1- Dosyada mevcut hükme esas 10/10/2016 tarihli bilirkişi raporu ile yine dosyaya sunulan 24/04/2013 tarihli ilk bilirkişi raporu ve davalı tarafından dosyaya sunulan idari tahkikat raporu arasında davacının eser sahiplinden kaynaklanan mali ve manevi haklarının ihlal edilip edilmediği hususunda çelişki bulunduğundan uyuşmazlığın niteliği de gözetilerek bu hususta 1 Fransızca uzmanı, 1 telif hakları uzmanı ve 1 idari hukukçusundan oluşturulacak bilirkişi heyetinden rapor aldırılmasına, Ankara Bilirkişilik Bölge Kurulu ile diğer bölge kurullarınca hazırlanan listelerde bu nitelikte bilirkişilerin bulunmadığı anlaşıldığından HMK'nın 268/2 maddesi uyarınca bilirkişilerin bu listeler dışından belirlenmesine, görevlendirilecek bilirkişilerin Ankara Bilirkişilik Bölge Kurulu'na bildirilmesine,

2- Bilirkişilerden ilk derece mahkemesince usulsüz olarak iktibas yapıldığı tespit edilen 102 başlık altındaki metinlerin FSEK'in 35 maddesi uyarınca iktibas serbestisi kapsamında kalıp kalmadığı, iktibas kurallarına uyulup uyulmadığı, iktibas sınırlarının aşılıp aşılmadığı, Fransızcadan yapılan tercümelerin davacıya ait kitapta yapılan tercümeler ile birebir aynı olup olmadığı, diğer bir deyişle davalı kitabındaki tercümelerin davacı kitabından aynen veya çok küçük değişikliklerle alınıp alınmadığı, usulsüz iktibas var ise davacının hangi haklarının ihlal edildiği ve bundan dolayı ne miktarda telif tazminatı talep edilebileceği hususlarında tarafların iddia ve savunmaları da gözetilerek görüş bildirmelerinin istenilmesine , şayet önceki raporlar ile bildirilecek görüş arasında çelişki çıkması halinde gerekçelerinin açıklanmasına,

3- Uyuşmazlığın niteliği ve yapılacak incelemenin kapsamı gözetilerek her bir bilirkişi için 1.200,00 TL ücret taktirine, toplam 3.600,00 TL bilirkişi ücretinin karşılanması için istinaf eden davalılar vekiline HMK'nın 358 /1 maddesi uyarınca bir dahaki duruşma gününe kadar kesin süre verilmesine, bu süre içerisinde bilirkişi ücreti yatırılmadığı taktirde dosyanın mevcut durumuna göre karar verileceği hususunun kendisine ihtarına (ihtar edildi).

Bu sebeplerle ve ara karanının niteliği dikkate alınarak duruşmanın 16/05/2018 tarihi saat 11:00'a bırakılmasına karar verildi. 14/02/2018 10:07:25

Katip 168370 Üye 42473

EK-72: 15 ŞUBAT 2018 TARİHLİ BİLİRKİŞİ SEÇİM KARARI

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

BİLİRKİŞİ SEÇİM KARARI

ESAS NO : 2017/1161 Esas
HAKİM : Erol KAPLAN 42473
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : Hediye AYDOĞDU 50804
DAVA : Fikir ve Sanat Eseri, …
DAVA TARİHİ : 11/10/2017
ARA KARAR TARİHİ : 15/02/2018

Davacı Kemal GÖZLER tarafından davalılar Ramazan ÇAĞLAYAN ve Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret AŞ aleyhine açılan eser sahipliğinden kaynaklanan haklara tecavüzün tespiti, önlenmesi, maddi ve manevi tazminat istemli davanın 14/02/2018 tarihli duruşmasında, dosyanın bilirkişiye tevdiine karar verilmesi üzerine, Dairemizce Ankara'da bulunan üniversitelerinden gelen cevabi yazıların değerlendirilmesi sonucu bilirkişi olarak Hayri BOYGEYİK, Gül BAYSAN ve Mustafa Ayhan TEKİNSOY belirlenmiş ve bu bilirkişilerin harici bilirkişi olarak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Bilirkişi Kurulundan atamalarının yapılması "Diğer bölgelerden ilk derece mahkemesince yapılan görevlendirmelerden çok sayıda bilirkişinin çekilmiş olması, Ankara ve diğer bölge kurullarınca belirlenen listelerde dava konusu uyuşmazlık hususunda bilirkişilik yapabilecek nitelikte bilirkişi bulunmaması, dairemizce Ankara ilindeki üniversitelere yazılan yazılarda bilirkişilik yapabilecek kişilerin belirtilmesi ve seçimde davanın niteliğine uygun olarak bu listelerden yapılmış olması dikkate alınarak Yönetmeliğin 49 maddesi uyarınca işlem yapılması" gerekçesi ile talep edilmiş, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Bilirkişi Kurulunca Hayri BOYGEYİK, Gül BAYSAN ve Mustafa Ayhan TEKİNSOY'un bilirkişi olarak atanmalarına izin verilmiş olmakla, dosya incelendi;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1. Taraflar arasında uyuşmazlıkla ilgili olarak bu konuda uzman olduğu anlaşılan Hayri BOYGEYİK, Gül BAYSAN ve Mustafa Ayhan TEKİNSOY'un bilirkişi olarak TAYİNLERİNE,

2. İş bu ara karar evrakının taraflara tebliğine,

3. 14/02/2018 tarih 3 nolu ara kararında belirtilen bilirkişi ücretinin yatırılması halinde harici bilirkişi olarak atanan bilirkişilerin 271/2 maddesi gereğince birinci fıkrada belirtilen şekilde yeminlerini yapmak üzere dairemizde hazır bulunmaları için kendilerine tebliğat yapılmasına,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi.15/02/2018

Yazı İşleri Müdürü 50804 Üye 42473

Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.

EK-73: 23 ŞUBAT 2018 BİLİRKİŞİ SEÇİMİNE İTİRAZ DİLEKÇESİ

T.C. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA

ESAS NO: 2017/1161

DAVACI : Kemal GÖZLER
VEKİLİ : Av. Fahrettin KAYHAN …
DAVALILAR : 1- Seçkin Yayıncılık San. Tic.
2- Ramazan ÇAĞLAYAN
VEKİLLERİ : Av. Kaan KOÇALİ, Avukat Kıvanç SU, Avukat İpek Öcal DİNÇ

Taraflar arasındaki davanın yapılan istinaf yargılaması sırasında Hayri BOZGEYİK, Gül BAYSAN VE Mustafa Ayhan TEKİNSOT'un bilirkişi olarak tayinlerine karar verilmiş ve verilen bu karar 22.2.2018 günü tarafımıza tebliğ edilmiştir.

HMK 272 maddesi delaletiye 36. maddesinin 1. fıkrası uyarınca Hayri BOZGEYİKve Gül BAYSAN'nın tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebebin bulunması nedeniyle bu bilirkişileri red ediyoruz.

1. Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK, davalı Prof. Dr. Ramazan ÇAĞLAYAN ile Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesinde 2004-2011 yılları arasında birlikte görev yapmışlar. Davalı ile uzun yıllar birlikte çalışan bir öğretim üyesinin tarafsız bir şekilde bilirkişilik göreve yapamayacağı açıktır. Prof. Dr. Hayri Bozgeyik, davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan ile aynı Üniversitede (Marmara Üniversitesinde) aynı [dönemde] yüksek lisans yapmıştır (Çağlayan 1993-1994; Hayri Bozgeyik 1993-1995 yılları). Dolayısıyla Prof. Dr. Hayri Bozgeyik, davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan ile öğrencilik dönemlerine giden bir tanışıklıkları ve dostlukları vardır.

Türkiye'de 70'ten fazla hukuk fakültesi var iken, davalı ile aynı fakültede uzun yıllar birlikte çalışmış ve aynı üniversitede aynı yıllarda yüksek lisans yapmış bir öğretim üyesinin bilirkişi olarak seçilmesi bilirkişilerden beklenen tarafsızlık ve objektiflik sıfatıyla bağdaşmamaktadır.

İlk derece mahkemesi önünde dosyanın pek çok bilirkişiye gitmiş ve bilirkişi raporu alınmasında güçlük çekilmiş olması gerekçesi idare hukukçusu bilirkişiler için geçerlidir. Fikir ve sanat eserleri uzmanı olan bilirkişilere ilişkin böyle bir sorun yaşanmamıştır. Bu nedenle Prof. Dr. Hayri BOZ-

GEYİK'in bilirkişi olarak seçilmesine itiraz ediyor; ara karardan dönülerek yeni bir bilirkişi atanmasını talep ediyoruz.

Prof. Dr. Ramazan Çağlayan'ın özgeçmiş bilgileri için *https://kariyer.kku.edu.tr/akademik/egitim.aspx* ; Prof. Dr. Hayri Bozgeyik'in özgeçmiş bilgileri için *http://ybu.edu.tr/hukuk/contents/files/Prof_%20Dr_%20Hayri%20Bozgeyik.pdf* adreslerine bakılabilir.

2. Prof. Dr. Gül BAYSAN (*http://www.websitem.gazi.edu.tr/site/gbaysan*) idare hukuku uzmanı değil, Fransız dili ve edebiyatı uzmanıdır. Bu davada idare hukukçusu veya fikri haklar uzmanı olmayan bir kişinin bilirkişi olarak görev yapmaması gerektiğini düşünüyoruz. Dava konusu eserle ilgili olarak bilirkişi olarak görev yapacak hem idare hukuku uzmanı olan, hem de çok iyi Fransızca bilen doktorasını da Fransa'da yapan idare hukukçuları vardır. Bilirkişilerin Fransızca bilmesi arzu ediliyor ise, Fransızca bilen idare hukuku uzmanlarından bilirkişi heyetinin oluşturulması gerektiği kanısındayız.

TALEP SONUCU: Yukarıda yazılı nedenlerle bilirkişileri red talebimizin kabulüyle Hayri BOZGEYİKve Gül BAYSAN'ın görevden alınarak Fransızca bilen idare hukuku uzmanlarından bir heyet oluşturulmasını saygı ile arz ederim. 23.2.2018.

Avukat Fahrettin KAYHAN
Davacı Vekili

EK-74: 26 ŞUBAT 2018 TARİHLİ EK KARAR

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

EK KARAR

ESAS NO	**:** 2017/1161 Esas
HAKİM	**:** Erol KAPLAN 42473
KATİP	**:** Numan ÇİLESİZ 100225
DAVACI	**:** KEMAL GÖZLER
VEKİLİ	**:** Av. FAHRETTİN KAYHAN …
DAVALILAR	**:** 1- RAMAZAN ÇAĞLAYAN … 2- SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİC. A.Ş
VEKİLİ	**:** Av. MEHMET KAAN KOÇALİ …
DAVA	**:** Fikir ve Sanat Eseri, (Maddi Tazminat İstemli), (Manevi Tazminat İstemli)
DAVA TARİHİ	**:** 11/10/2017
ARA KARAR TARİHİ	**:** 26/02/2018

Davacı vekili, 23.02.2018 tarihli dilekçesi ile Dairemizin 15.02.2018 tarihli kararıyla bilirkişi olarak tayin edilen Hayri BOYGEYİK ve Gül BAYSAN'ın reddini talep etmiştir.

HMK'nın 272/1 maddesi uyarınca, hakimler hakkındaki yasaklılık ve ret sebepleriyle ilgili kurallar, bilirkişiler bakımından da uygulanır. Hakimin reddi sebepleri ise HMK 'nın 36. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre hakimin tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebebin bulunması halinde hakim reddedilebilir. Maddenin devamında ise hakimin reddi sebebinin varlığı kabul edilen haller sayılmış olup bu haller somut olayda bulunmamaktadır. Davacı taraf bilirkişi olarak tayin edilen Hayri BOYGEYİK'in davalı ile aynı üniversitede görev yaptığını, yüksek lisans eğitimini de aynı üniversitede aldığını, aralarında önceye dayalı tanışıklık bulunduğunu, bu durumun anılan bilirkişinin tarafsızlığına şüphe düşürdüğünü ileri sürmüş ise de bilirkişi olarak atanan Hayri BOYGEYİK'in, davalı ile aynı üniversitede görev yapmasının veya yüksek lisans eğitimini davalı ile aynı üniversitede almış olmasının tek başına tarafsızlığını şüpheye düşürdüğünden bahsedilemeyeceği gibi dosyanın geçirdiği safahat, yargılama sırasında birçok bilirkişinin ya reddedilmesi ya da görevden çekilmesi ve bu nedenle bilirkişi görevlendirilmesi konusunda yaşanan zorluklar da gözetildiğinde davacı vekilinin soyut bilirkişinin reddi talebi yerinde görülmemiştir.

Öte yandan davacı vekili, dava konusu uyuşmazlık ile ilgili olarak idare hukukçusu veya fikri haklar uzmanı olmayan bir bilirkişinin görev yapma-

ması gerektiğini belirterek Fransız Dili ve Edebiyatı uzmanı olan bilirkişi Gül BAYSAN'ın da reddini talep etmiş ise de uyuşmazlığın çözümü, Fransızca'dan yapılan bir kısım tercümelerin davacıya ait eserden mi alındığı, yoksa davalı tarafça mı yapıldığı hususunun tespitine bağlı bulunduğundan bu ret sebebi de yerinde görülmemiş ve davacı vekilinin bilirkişilerin reddi talebinin reddine karar verilmiştir.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1. Davacı vekilinin bilirkişiler Hayri BOYGEYİK ve Gül BAYSAN'ın reddi talebinin REDDİNE,

2-Kararın taraflara tebliğine,

Dair; dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda HMK'nın 272/4 maddesi uyarınca esas hakkındaki kararla birlikte temyiz yolu açık olmak üzere karar verildi. 26/02/2018

Katip 100225 Üye 42473

Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.

EK-75: 2 MART 2018 TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

ARA KARAR

ESAS NO	**:** 2017/1161 Esas
HAKİM	**:** Erol KAPLAN 42473
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ	**:** Hediye AYDOĞDU 5080
DAVA	**:** Fikir ve Sanat Eseri, (Maddi Tazminat İstemli), (Manevi Tazminat İstemli)
DAVA TARİHİ	**:** 11/10/2017
ARA KARAR TARİHİ	**:** 02/03/2018

Davacı Kemal GÖZLER tarafından davalılar Ramazan ÇAĞLAYAN ve Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret AŞ aleyhine açılan eser sahipliğinden kaynaklanan haklara tecavüzün tespiti, önlenmesi, maddi ve manevi tazminat istemli davada harici bilirkişi olarak atanan Mustafa Ayhan TEKİNSOY, 02/03/2018 tarihli dilekçesi ile uyuşmazlığın tarafları ile kişisel ilişkisinin olması, akademik çevrelerde daha önce konuya ilişkin fikrini açıklamış olması ve bunun biliniyor olması nedeniyle tarafsızlığının şüpheli olması nedeniyle bilirkişilik görevinden affını talep etmiş olup, bilirkişi olarak atanan Mustafa Ayhan TEKİNSOY'un bilirkişilikten çekilme dilekçesinde belirttiği hususlar bilirkişinin tarafsızlığı hususunda şüphe uyandırdığından bilirkişilikten çekilme talebi uygun görülmüştür.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1. Harici bilirkişi olarak atanan Mustafa Ayhan TEKİNSOY'un Bilirkişi Kurulundan çıkartılmasına,

2. Ankara İlindeki Üniversitelerden gelen cevabi yazılarda ismi geçen Profesör Metin GÜNDAY'ın bilirkişi olarak seçilmesine ve bilirkişi kuruluna tayinine, harici bilirkişi olarak atanması hususunda Ankara Bilirkişi Bölge Kurulundan talepde bulunulmasına,

3. Ankara Bilirkişi Bölge Kurulunca Prof. Metin GÜNDAY harici bilirkişi olarak atandığında, harici bilirkişi Metin GÜNDAY'ın yemini yapmak üzere dairemizde hazır bulunması hususunda tebliğat yapılmasına,

4. İş bu ara karar evrakının taraflara tebliğine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi.
02/03/2018

Yazı İşleri Müdürü 50804 Üye 42473

Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.

EK-76: 7 MART 2018 TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

ARA KARAR

ESAS NO : 2017/1161 Esas
HAKİM : Erol KAPLAN 42473
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : Hediye AYDOĞDU 5080
DAVA : Fikir ve Sanat Eseri, (Maddi Tazminat İstemli), (Manevi Tazminat İstemli)
DAVA TARİHİ : 11/10/2017
ARA KARAR TARİHİ : 07/03/2018

Davacı Kemal GÖZLER tarafından davalılar Ramazan ÇAĞLAYAN ve Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret AŞ aleyhine açılan eser sahipliğinden kaynaklanan haklara tecavüzün tespiti, önlenmesi, maddi ve manevi tazminat istemli davada 02/03/2018 tarihli ara kararı ile Prof. Metin GÜNDAY'ın bilirkişi olarak seçilmesine ve bilirkişi kuruluna tayinine, harici bilirkişi olarak atanmasına karar verilmiş ise de; davalı Ramazan ÇAĞLAYAN tarafından 05/03/2018 tarihli dilekçe ile davacı Kemal GÖZLER'in, kendisine ait bir eserinde Metin GÜNDAY'dan alıntı yaptığı ve buna ilişkin olarak 3. kişi Fazıl M. KÖPRÜLÜ tarafından usulsüz alıntılara ilişkin kitap yazıldığı belirtilerek, dilekçe ekinde "Kemal GÖZLER'in Eserlerinde Usulsüz Alıntı Örnekleri-I (İntihal Risalesi)" adlı kitap da sunulmuş olup, bilirkişi olarak atanan Metin GÜNDAY ile davacı arasında usulsüz alıntı yapıldığına ilişkin iddianın bulunması, bilirkişinin tarafsızlığından şüpheye düşüreceğinden talebin kabulü ile HMK 272. maddesi gereğince Metin GÜNDAY'ın bilirkişi kuruluna tayininden vazgeçilmesi uygun görülmüştür.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1. Davalı Ramazan ÇAĞLAYAN'ın harici bilirkişi olarak atanmasına karar verilen Metin GÜNDAY'ın bilirkişi heyetinden çıkartılması talebinin KABULÜNE,

2. 02/03/2018 tarihli ara kararımızda harici bilirkişi olarak atanması uygun görülen Metin GÜNDAY'ın bilirkişi heyetinden çıkartılmasına,

3. Dosyada somut olayın özelliği gereği bir idare hukuku alanında görevli öğretim görevlisinin bilirkişi olarak görevlendirilmesi gerektiğinden, Ankara Yıldırım Beyazıt, Ankara Hacettepe, Ankara Ufuk ve Ankara Gazi Üniversitelerine İdare Hukuku alanında görevli öğretim görevlisinin bildirilmesi için müzekkere yazılmasına,

4. Üniversitelerden yazımıza cevap verildiğinde, değerlendirilerek İdare Hukuku alanında bir bilirkişinin bilirkişi kuruluna tayin edilmesine ve harici bilirkişi olarak atanması hususunda Ankara Bilirkişi Bölge Kurulundan talepte bulunulmasına,

5. İş bu ara karar evrakının taraflara tebliğine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda kesin olarak karar verildi. 07/03/2018

Yazı İşleri Müdürü 50804 Üye 42473

Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.

EK-77: 7 MART 2018 TARİHLİ BİLİRKİŞİ TALEP YAZISI

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

Sayı : 2017/1161 Esas
07/03/2018
Konu : Harici Bilirkişi Talebi

DAĞITIMLI
(.....)

Davacı , Kemal GÖZLER ile Davalılar , Ramazan ÇAĞLAYAN ve Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret A.Ş arasında mahkememizde görülmekte olan dava nedeniyle,

Başkanlığımızın 28/12/2017 tarih ve aynı sayılı yazısıyla İdare Hukuk alanında bilirkişilik yapabilecek öğretim üyelerinizin bildirilmesi istenilmiş, idare hukuku alanında uygun öğretim üyesi bulunmadığı bildirilmiş ise de; dosyada somut olayın özelliği gereği idare hukuku alanında görevli bir öğretim görevlisinin görevlendirilmesi gerektiğinden, **harici bilirkişi olarak görevlendirilebilecek, İdare Hukuku öğretim üyelerinizin isim, TC Kimlik numarası, adres ve telefon (GSM) bilgilerinin ACELE olarak Başkanlığımıza bildirilmesi** rica olunur.

Yazı İşleri Müdürü 50804 Üye 42473

DAĞITIM:
1 - Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi
2 - Ankara Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi
3 - Ankara Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Not: Müzekkeremiz gidişli-dönüşlü olarak gönderilmiştir. Gönderi için herhangi bir ücret ödenmeyecektir.

EK-78: 26 MART 2018 TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

ARA KARAR

ESAS NO	**:** 2017/1161 Esas
HAKİM	**:** Erol KAPLAN 42473
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ	**:** Hediye AYDOĞDU 5080
DAVA	**:** Fikir ve Sanat Eseri, (Maddi Tazminat İstemli), (Manevi Tazminat İstemli)
DAVA TARİHİ	**:** 11/10/2017
ARA KARAR TARİHİ	**:** 26/03/2018

Davacı Kemal GÖZLER tarafından davalılar Ramazan ÇAĞLAYAN ve Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret AŞ aleyhine açılan eser sahipliğinden kaynaklanan haklara tecavüzün tespiti, önlenmesi, maddi ve manevi tazminat istemli davada harici bilirkişi olarak atanan Mustafa Ayhan TEKİNSOY ve Metin GÜNDAY'ın harici bilirkişi heyetinden çıkartılmasına karar verilmiş, Dairemizce Üniversitelere yazılan yazılara verilen cevaplar ışığında Ufuk Üniversitesi tarafından İdare Hukuku alanında uzman olarak bildirilen Celal IŞIKLAR'ın idare hukuku alanında bilirkişi olarak seçilmesine ve bilirkişi kuruluna tayinine karar vermek gerekmiştir.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1. Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesinden gelen cevabi yazıda ismi geçen Dr. Celal IŞIKLAR'ın bilirkişi olarak seçilmesine ve bilirkişi kuruluna tayinine, harici bilirkişi olarak atanması hususunda Ankara Bilirkişi Bölge Kurulundan talepde bulunulmasına,

2. Ankara Bilirkişi Bölge Kurulunca Dr. Celal IŞIKLAR harici bilirkişi olarak atandığında, harici bilirkişi Celal IŞIKLAR'ın yeminini yapmak üzere dairemizde hazır bulunması hususunda tebliğat yapılmasına,

3. İş bu ara karar evrakının taraflara tebliğine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi. 26/03/2018

Yazı İşleri Müdürü 50804 Üye 42473

Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.

EK-79: BİLİRKİŞİ YEMİN TUTANAĞI

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

Bilirkişi Yemin Tutanağı

ESAS NO : 2017/1161 Esas

HAKİM : Erol KAPLAN 42473
YAZI İŞL. MD. : Hediye AYDOĞDU 50804

Taraflar arasında görülen işbu davada 26/03/2018 tarihinde verilen ara kararı gereğince dosyada Celal IŞIKLAR'ın bilirkişi kuruluna tayinine karar verilmiş olup;

Bilirkişi Celal IŞIKLAR mahkememize geldiğinden huzura alındı.

BİLİRKİŞİ : Celal IŞIKLAR: oğlu, d.lu, Ankara Ufuk Üniversitesinde misafir idare hukukunda öğretim görevlisi, tarafları tanır, bilirkişiliğe engel halinin bulunmadığı anlaşılarak, Celal IŞIKLAR harici bilirkişi olarak atandığından usulen HMK 271 madde okundu.

SORULDU : " Bilirkişilik görevimi sadakat ve özenle, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsız ve objektif bir biçimde yerine getireceğime, namusum, şerefim ve kutsal saydığım bütün inanç ve değerlerim üzerine yemin ederim" dedi, devamla dosyayı diğer bilirkişiler Hayri BOZGEYİK ve Gül BAYSAN ile birlikte inceleyerek raporumuzu ibraz edeceğiz dedi. Beyanın doğruluğunu imzası ile tasdik etti.

BİLİRKİŞİ
Celal IŞIKLAR

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1. Dosyada harici bilirkişi olarak atanan bilirkişi Celal IŞIKLAR'ın yemini yaptırılmakla, bilirkişilerin müşterek raporlarını 60 günlük süre içerisinde taraf adedinden bir fazla suret halinde ibraz etmelerine,

2. Bilirkişiye emek ve mesaisine karşılık 1.200,00 TL ücret takdirine, rapor ibraz edildiğinde takdir olunan bilirkişi ücretinin kendisine ödenmesine,

Dosya üzerinden karar verildi.28/03/2018

Yazı İşleri Müdürü
50804

Üye 42473

Not: Davalı : RAMAZAN ÇAĞLAYAN Vekilleri: Av. MEHMET KAAN KOÇALİ
Davacı : KEMAL GÖZLER Vekilleri: Av. FAHRETTİN KAYHAN
Duruşma Tarihi : 16/05/2018

EK-80: 2 NİSAN 2018 TARİHLİ BİLİRKİŞİ RET DİLEKÇESİ

T.C. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA

ESAS NO: 2017/1161
BİLİRKİŞİNİN REDDİ TALEBİ

DAVACI : Kemal GÖZLER
VEKİLİ : Av. Fahrettin KAYHAN …
DAVALILAR: 1- Seçkin Yayıncılık San. Tic.
2- Ramazan ÇAĞLAYAN
VEKİLLERİ : Av. Kaan Koçali, Avukat Kıvanç SU- Avukat İpek Öcal DİNÇ …

Taraflar arasındaki davanın yapılan istinaf yargılaması sırasında Dr. Celal IŞIKLAR'ın bilirkişi olarak tayinlerine karar verildiğini öğrenmiş bulunmaktayız.

HMK 272 maddesi delaletiyle 36. maddesinin 1. fıkrası uyarınca Dr. Celal IŞIKLAR'ın tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli sebeplerin bulunması nedeniyle bu bilirkişiyi red ediyoruz.

RED NEDENLERİ

1. DR. CELAL IŞIKLAR ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM ÜYESİ DEĞİLDİR. "HARİCİ BİLİRKİŞİ" OLARAK SEÇİLEMEZ. Ufuk Üniversitesinde konuk öğretim elemanı olarak, ders ücreti karşılığında, ikinci dönem haftada iki saat "HUK 422 İdare Hukuku (Uygulama)" isimli dersi vermektedir (Bkz. EK-1). Üniversitede kadrosu olmayan bir kişinin neden Üniversite Rektörlüğü tarafından bilirkişilik yapabilecek öğretim üyesi olarak bildirildiği ve neden Daireniz tarafından "harici bilirkişi" olarak seçildiği anlaşılamamaktadır.

Daireniz üniversitede öğretim üyesi olmayan bir kişiyi bilirkişi olarak seçecek ise; bu bilirkişinin 3 Kasım 2016 tarih ve 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu uyarınca bilirkişi siciline ve listesine kayıtlı olmalıdır. Bunun dışında harici bilirkişi seçilmesi için HMK m.268'deki şartların gerçekleşmesi gerekir ki, bu şartlar Celal Işıklar bakımından gerçekleşmemiştir. Üniversite öğretim üyesi olmayan ve bilirkişi listesine veya siciline kayıtlı olduğu anlaşılmayan Celal Işıklar'ın, sanki üniversite öğretim üyesiymiş gibi harici bilirkişi olarak görevlendirilmesi hukuka aykırıdır.

2. BİLİRKİŞİ İLE DAVALI AYNI FAKÜLTEDE GÖREV YAPMAKTADIRLAR. Bilirkişi Dr. Celal Işıklar, davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan ile aynı Fakültede "konuk öğretim elamanı" olarak ders vermektedirler. http://www2.ufuk.edu.tr/?page_id=284 adresinde yayınlanan "Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Akademik Kadro"suna göre bilirkişi Dr. Celal Işıklar ile davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan "konuk öğretim elemanı" olarak ders

vermektedirler (Bkz. EK-2). Bu fakültede "*İdare Hukuku*" dersi davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan tarafından; "*İdare Hukuku (Uygulama)*" isimli ders de bilirkişi Celal Işıklar tarafından verilmektedir. Yani davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan bu Fakültede "İdare Hukuku" dersini vermekte (bkz. EK-3), bu dersin uygulamalarını da bilirkişi Dr. Celal Işıklar yapmaktadır (EK-1). Yani teorik ders davalı, aynı dersin pratiği bilirkişi tarafından yapılmaktadır. Bilirkişinin davalının taraf olduğu böyle bir davada tarafsız ve objektif olarak rapor hazırlayamayacağı ortadadır.

3. Diğer yandan belirtmek isteriz ki, bu davanın her iki tarafı da profesör unvanlı kişilerdir. Davanın konusu bir profesörün diğer bir profesörün yazdığı kitapta intihal bulunduğu iddiasıdır. Bu iddianın kaderini belirleyecek bilirkişinin de profesör unvanına sahip olması beklenir. "Doktora"dan başka akademik bir unvanı olmayan, akademi de bir tecrübesi de bulunmayan, uygulamadan gelen bir kişinin bu dava da hakkıyla bilirkişilik yapamayacağı husus açıktır.

4. Nihayet belirtmek isteriz ki, bu davanın ilk derece aşamasında ilk bilirkişi seçiminde davalı ve bilirkişilerden biri, aynı konuda idarî soruşturmada bilirkişilik yaptığını gizleyerek mahkemeye yanıltmıştır. Neticede bu bilirkişi görevden alınmış, ama bu nedenle bu dava bir yıldan fazla bir süreyle gecikmiştir. İlk derece aşamasında yaşadığımız tecrübeler ve bu istinaf aşamasında iki bilirkişinin seçilip görevden alınması ve sonra davalı ile aynı fakültede ders veren ve kadrolu öğretim üyesi olmayan bir kişinin "harici bilirkişi" olarak görevlendirilmesi vakıası, bize bilirkişi seçimi konusunda endişelerin devam ettiğini düşündürtmektedir.

TALEP SONUCU: Yukarıda yazılı nedenlerle bilirkişiyi red talebimizin kabulüyle Dr. Celal IŞIKLAR görevden alınarak Fransızca bilen idare hukuku profesörlerinden bir heyet oluşturulmasını saygı ile arz ederim. 31.03.2018. (Dilekçenin *kayıt tarihi:* 2 Nisan 2018'dir)

Avukat Fahrettin KAYHAN
Davacı Vekili

EKLER

EK-1: Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı 4. Sınıf Iı. Dönem (Bahar Yarıyıl) Ders Programı (Bilirkişi Celal Işıklar'ın "HUK 422 İdare Hukuku (Uygulama)" isimli dersi verdiğini göstermektedir). (Bkz. http://www2.ufuk.edu.tr/wp-content/uploads/2012/03/2017-2018-4.-SINIF-bahar-yarıyıl2.pdf)

EK-2: Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi akademik kadrosunu gösteren liste. Listenin birinci sayfasında "Prof. Dr. Ramazan Çağlayan", ikinci sayfasında "Dr. Celal Işıklar" bulunmaktadır). (Kaynak: http://www2.ufuk.edu.tr/?page_id=284)

EK-3: Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı 2. Sınıf II. Dönem (Bahar Yarıyıl) (Davalı Ramazan Çağlayan'ın "HUK 205 İdare Hukuku" isimli dersi verdiğini göstermektedir). (Kaynak: http://www2.ufuk.edu.tr/wp-content/uploads/2012/03/2017-2018-2.-SINIF-BAHAR-yarıyıl-ingilizce.pdf)

EK-81: 3 NİSAN 2018 TARİHLİ ARA KARAR

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

ARA KARAR

ESAS NO	**:** 2017/1161 Esas
HAKİM	**:** Erol KAPLAN 42473
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ	**:** Hediye AYDOĞDU 5080
DAVA	**:** Fikir ve Sanat Eseri, (Maddi Tazminat İstemli), (Manevi Tazminat İstemli)
DAVA TARİHİ	**:** 11/10/2017
ARA KARAR TARİHİ	**:** 03/04/2018

Davacı Kemal GÖZLER tarafından davalılar Ramazan ÇAĞLAYAN ve Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Ticaret AŞ aleyhine açılan eser sahipliğinden kaynaklanan haklara tecavüzün tespiti, önlenmesi, maddi ve manevi tazminat istemli davada 26/03/2018 tarihli ara kararı ile Dr. Celal IŞIKLAR'ın bilirkişi olarak seçilmesine ve bilirkişi kuruluna tayinine, harici bilirkişi olarak atanmasına karar verilmiş, davacı Kemal GÖZLER vekili Av. Fahrettin KAYHAN tarafından 31/03/2018 tarihli dilekçe ile, Dr. Celal IŞIKLAR'ın üniversite öğretim üyesi olmadığı, harici bilirkişi olarak seçilemeyeceği, bilirkişinin davalı ile aynı fakültede görev yaptığını, bu davanın her iki tarafının da profesör ünvanlı kişiler olduğunu, doktoradan başka akademik bir unvanı olmayan, akademide bir tecrübesi de bulunmayan, uygulamadan gelen bir kişinin bu davada hakkıyla bilirkişilik yapamayacağını belirterek Celal IŞIKLAR'ın görevden alınarak Fransızca bilen idare hukuku profesörlerinden bir heyet oluşturulmasını talep etmiş ise de; gerek ilk derece yargılamasında, gerekse de istinaf aşamasında bilirkişi seçiminde büyük zorluk çekildiği, belirlenen bilirkişilerin bir kısmının çekildiği, diğer bir kısmına ise taraflarca itiraz edildiği, Dairemizce Ankara ilindeki tüm üniversitelere yazılar yazılmasına rağmen yukarıda belirtilen nedenlerle bilirkişi temin edilemediği, Ufuk Üniversitesi'nin 15/03/2018 tarihli yazısında bilirkişi Celal IŞIKLAR'ın isminin bildirildiği ve Dairemizce de bu kişinin bilirkişi olarak görevlendirildiği, davacı vekilinin 31/03/2018 tarihli dilekçesindeki itirazların soyut nitelikte bulunduğu, bilirkişi olarak atanan Celal IŞIKLAR'ın üniversitede kadrolu öğretim üyesi olmamasının, bilirkişinin konuk öğretim üyesi olduğu üniversitede davalının da konuk öğretim üyesi olmasının ya da profe-

sör unvanı taşımamasının bilirkişinin tarafsızlığında şüphe edilmesini gerektirmediği anlaşılmakla bilirkişinin reddine ilişkin davacı vekilinin talebinin reddine karar vermek gerekmiştir.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1. Davacı vekilinin harici bilirkişi olarak atanmasına karar verilen Celal IŞIKLAR'ın bilirkişi heyetinden çıkartılması talebinin REDDİNE,

2. İş bu ara karar evrakının davacı vekiline tebliğine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi. 3/04/2018

Yazı İşleri Müdürü 50804 Üye 42473

Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.

EK-82: 16 MAYIS 2018 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO **:** 2017/1161 Esas
CELSE NO **:** 2
CELSE TARİHİ **:** 16/05/2018
HAKİM **:** Erol KAPLAN 42473
KATİP **:** Mehmet Akif ŞİRİN 168370

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Duruşmaya gelen olmadı. Açık yargılamaya devam olundu.

Dosyanın Bilirkişi incelemesi yapılmak üzere bilirkişi heyetine teslim edildiği raporun henüz sunulmadığı, davacı ve davalı vekiline mesleki mazeretlerini bildirir dilekçe sundukları görüldü.

G.D:

1- Taraf vekillerinin mesleki mazeretlerinin kabulü ile duruşma günün kendilerine tebliğine, masrafın dosyada mevcut gider avansından karşılanmasına,

2- Bilirkişi raporunun beklenilmesine,

Ara kararın niteliğine göre duruşmanın 11/07/2018 günü saat 10:10'a bırakılmasına karar verildi. 16/05/2018 12:12:57

Katip 168370 Üye 42473

EK-83: 11 TEMMUZ 2018 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2017/1161 Esas
CELSE NO : 3
CELSE TARİHİ : 11/07/2018
HAKİM : Erol KAPLAN 42473
KATİP : Numan Çilesiz 100225

Belirli gün ve saatte celse açıldı. Gelen yok. Açık yargılamaya devam olundu.

Taraf vekilleri tarafından mazeret dilekçesi sunulduğu görüldü okundu. Dosyasına konuldu.

Dosyanın bilirkişi heyetine teslim edildiği, halen bilirkişi heyetinin raporunu ibraz etmediği görüldü.

G.D:

1- Dosyanın bilirkişi heyetinden dönüşünün beklenmesine,

2- Bilirkişi heyeti raporunu ibraz ettiği takdirde, resen meşruhatlı davetiye ile taraflara tebliğine, taraflara rapora karşı beyan ve itirazlarını sunmaları için HMK 281. maddesi uyarınca tebliğ tarihinden itibaren 2 haftalık KESİN SÜRE VERİLMESİNE, süresi içerisinde itirazlarını sunmadıkları taktirde rapora karşı itiraz hakkından vazgeçmiş sayılacakları ihtaratının tebligata yazılmasına,

3- Taraf vekillerinin mesleki mazeretinin kabulü ile duruşma gün ve saatinin kendisine tebliğine, masrafın dosyada mevcut gider avansından karşılanmasına,

4- Bu nedenle duruşmanın 19.09.2018 günü saat 10:00'a bırakılmasına karar verildi. 11/07/2018

Katip 100225 Üye 42473

EK-84: 19 EYLÜL 2018 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2017/1161 Esas
CELSE NO : 4
CELSE TARİHİ : 19/09/2018
HAKİM : Erol KAPLAN 42473
KATİP : Numan ÇİLESİZ 100225

Belirli gün ve saatte celse açıldı. Gelen olmadı. Açık yargılamaya devam olundu.

Taraf vekillerinin mazeret dilekçesi sunduğu görüldü okundu dosyasına konuldu.

Dosyanın bilirkişi heyetine teslim edildiği, halen bilirkişi heyetinin raporunu ibraz etmediği görüldü.

G. D:

1- Dosyanın bilirkişi heyetinden dönüşünün beklenmesine, verilen süre içerisinde rapor ibraz edilmediğinden raporun sunulması hususunda bilirkişi heyetine ihtarat yapılmasına,

2- Bilirkişi heyeti raporunu ibraz ettiği takdirde, resen meşruhatlı davetiye ile taraflara tebliğine, taraflara rapora karşı beyan ve itirazlarını sunmaları için HMK 281. maddesi uyarınca tebliğ tarihinden itibaren 2 haftalık KESİN SÜRE VERİLMESİNE, süresi içerisinde itirazlarını sunmadıkları taktirde rapora karşı itiraz hakkından vazgeçmiş sayılacakları ihtaratının tebligata yazılmasına,

3- Taraf vekillerinin mesleki mazeretinin kabulü ile duruşma gün ve saatinin kendisine tebliğine, masrafın dosyada mevcut gider avansından karşılanmasına,

4- Bu nedenle duruşmanın 21.11.2018 tarihi saat 10:00'a bırakılmasına karar verildi. 19/09/2018

Katip 100225 Üye 42473

EK-85: 6 KASIM 2018 TARİHLİ AVUKAT FAHRETTİN KAYHAN'IN BİLİRKİŞİ RAPORUNA İTİRAZ DİLEKÇESİ

T.C. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİNE

BİLİRKİŞİ KURULU RAPORUNA İTİRAZ DİLEKÇESİ

ESAS NO : E.2017/1161
DAVACI : Kemal Gözler
VEKİLİ : Av. Fahrettin Kayhan …
DAVALILAR : 1- Seçkin Yayıncılık
2- Ramazan Çağlayan
VEKİLLERİ : Av. Kaan Koçali,

Taraflar arasındaki davann istinaf incelemesi sırasında Hayri Bozgeyik, Gül Baysan ve Celal Işıklar'dan alınan bilirkişi raporuna karşı itirazlarımızı aşağıdaki paragraflarda sunuyoruz.

1. Çoğunluk görüşünün yer aldığı bilirkişi kurulu raporu başlıklı metnin kurul üyelerinden Sayın Hayri BOZGEYİK ve Sayın Celal IŞIKLAR tarafınan kaleme alındığı düşünülmekte, bu rapora karşı Sayın Gül BAYSAN tarafından ise karşı oy yazıldığı görülmektedir.

Çoğunluk görüşünün yer aldığı bilirkişi kurulu raporu başlıklı metinde, müvekkilin de ekteki dilekçesine belirttiği gibi **toplam 302 paragraf Fransızca metne** yer verilmiştir. **Oysa** bizim internette olan özgeçmişlerinden görebildiğimiz kadarıyla **Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR, Fransızca bilmemektedir**. Bu bilirkişilerin, Fransızca bilmedikleri halde raporlarına aldıkları Fransızca metinleri bizzat okuyup, anladıkları ve değerlendirdikleri izlenimi verecek şekilde raporu kaleme aldıkları görülmektedir.

Bilirkişi raporu Fransızca metinleri incelemiş olan Sayın Gül BAYSAN, karşı oy yazısında nun 5. sayfasının son paragrafında *"Dosya kapsamındaki kaynaklar, Gül Baysan tarafından incelenmiş; sonra sağlıklı bir değerlendirme yapılabilmiştir"* şeklinde bir cümle yer almaktadır. Acaba bu cümleden kastedilen rapora alınan Fansızca metinlerin Sayın Gül BAYSAN tarafından diğer iki bilirkişi için tercüme edildiği midir? Ne var ki Farnsız dili uzmanı Sayın Gül BAYSAN Fransızca bilmeyen diğer iki bilirkişinin görüşüne karşı çıkmaktadır. Karşı oy yazısında da, bu metinlerin diğer üyeler için çevrildiğine dair bir ibareye rastlanmamaktadır. Kaldı ki Sayın Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIK-LAR'ın raporlarındaki değerlendirmeleri yapabilmeleri ve vardıkları sonuçları çıkarabilmeleri için raporlarına aldıkları Fransızca metinleri tercüman aracılığıyla değil bizzat okuyup anlamaları gerekmektedir.

Başka bir ihtimal olarak, Fransızca bilmeyen bu iki bilirkişi kurul üyesi Fransızca bilen 3. bir kişinin yardımıyla bu raporu kaleme almışlar da olabilirler. Ancak HMK'nun 276. maddesine göre **bilirkişi, mahkemece kendisine tevdi olunan görevi bizzat yerine getirmekle yükümlü olup, görevinin icrasını kısmen yahut tamamen başka bir kimseye bırakamaz**.

Açıklanan nedenlerle bilirkişiler Sayın **Hayri BOZGEYİK ve Sayın Celal IŞIKLAR'ın Fransızca bilip bilmedikleri, bilmiyorlarsa raporu hangi yöntemle hazırladıkları, Sayın Gül BAYSAN'nın rapordaki Fransızca metinleri diğer iki bilirkişi için tercüme edip etmediği, hususunun açıklığa kavuşturulması ve dilekçemiz ekinde sunduğumuz itiraz nedenlerine doyurucu cevaplar verilmesi gerekmektedir. Bu hususların açıklığa kavuşturulması için bilirkişi kurulundan yazılı ek rapor alınmasının yeterli olacağını düşünmüyoruz**.

HMK'nun 279- (1) mddesine göre Mahkeme, bilirkişinin oy ve görüşünü *sözlü olarak bildirmesine de* karar verebilir. HMK'nun 281(2) maddesine göre mahkeme, bilirkişi raporundaki eksiklik yahut belirsizliğin tamamlanması veya açıklığa kavuşturulmasını sağlamak için, tayin edeceği duruşmada, sözlü olarak açıklamalarda bulunmasını da kendiliğinden isteyebilir. Mahkemece bu bilirkişilerin duruşmaya davet edilerek kendilerinden itirazlarımız hakkında sözlü açıklama alınmasını talep ediyoruz. Öte yandan HMK'nun 152- (1) maddesine göre taraf vekilleri; *bilirkişilere* duruşma disiplinine uygun olarak *doğrudan soru yöneltebilirler. Taraflar ise hâkim aracılığıyla soru sorabilirler.* . HMK 152. maddesinde düzenlenen bu hak, AİHS 6. maddesi ve Anayasanın 36. maddesine düzenlenen adil yargılanma hakkı kapsamında kalan mutlak bir haktır.

İstanbul 4. Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 2009/47 E. sayılı dosyasında ısrarımız üzerine sayın Mahkeme Profesör Dr. bilirkişiyi, rapordaki mütalaası için sözlü açıklamaya davet etmiş, duruşma sırasında sorulan sorulara verdiği cevaplarda sayın bilirkişinin dava konusu ürünü hiç bilmediği, kullanmadığı, dava konusu ürünleri incelemediği, raporu patent vekilinin yazdığı anlaşılmıştır (Bu davanın tutanağı için bkz.: https://www.fahrettinkayhan.com/FileUpload/bs820441/File/bilirkisinin_dinlenilmesi.pdf)

Açıklanan nedenlerle davanın bir tarafın aleyhe rapor düzenleyen bilirkişilerle yüzleşme hakkı temel insan hakkı ve gerçeğin ortaya çıkarılmasının bilinen en etkili yoludur. Anılan maddeler uyarınca bilirkişilerin duruşmaya davet edilerek itirazlarımız konusunda sözlü açıklama yapmalarının istenmesini ve kendilerine soru yöneltme hakkımızın kullandırılmasını talep ediyoruz.

2. Müvekkil davacı tarafından hazırlanan bilirkişi raporuna itiraz dilekçesini ekte sunuyoruz. Müvekkilin itiraz dilekçesine belirttiği itiraz gerekçelerine ve taleplerine aynen katılıyoruz.

SONUÇ:

Yukarıda açıklanan ve dilekçemiz ekindeki davacı müvekkil tarafından hazırlanan dilekçede yazılı sebepler ile,

I. Tekrar bilirkişi incelemesi yaptırılmaksızın davalının istinaf talebinin esastan reddine karar verilmesini;

II. Buna karar verilmeyecekse, yukarıda açıklanan sebeplerle mevcut bilirkişi heyetinin üyelerinden

1. Hayri BOZGEYİK'in

a) davalı Ramazan ÇAĞLAYAN ile uzun yıllar aynı Fakültede çalıştığı ve dolayısıyla tarafsızlık şartını sağlamadığı;

b) diğer davalı SEÇKİN YAYINEVİ ile ise arasında yazar-yayıncı ilişkisi olduğu ve dolayısıyla tarafsızlık şartını sağlamadığı gerekçesiyle,

2. Celal IŞIKLAR'ın

a) öğretim üyesi olmadığı için hariçten bilirkişi olarak görevlendirilmesinin mümkün olmaması;

b) davalı Ramazan ÇAĞLAYAN'ın verdiği idare hukuku dersinin uygulamalarını yaptıran ders ücretli bir öğretim görevlisi olduğu ve dolayısıyla davalı Ramazan ÇAĞLAYAN karşı tarafsız davranamayacağı,

gerekçesiyle bilirkişilik görevlerinden alınmalarını ve yerlerine yeni iki bilirkişi seçilmesi ve üçüncü bilirkişi Gül BAYSAN ile birlikte yeni bir rapor hazırlamak üzere görevlendirilmelerine,

karar verilmesini;

III. Buna da karar verilmeyecekse, mevcut bilirkişi heyetinden yukarıda ayrıntılarıyla izah edilen bilirkişi raporundaki eksiklik ve çelişkilerin giderilmesi amacıyla;

1. HMK 279(1) ve 281 (1) maddesi uyarınca bilirkişilerin duruşmaya davet edilerek itirazlarımız konusunda sözlü açıklama yapmalarının istenmesine ve kendilerine HMK 152 (1) maddesi gereğinde soru yöneltme hakkımızın kullandırılmasına karar verilmesini;

2. Prof. Dr. Gül BAYSAN'a bilirkişi raporu ana metninde (s.6-177 arasında) yer alan bütün Fransızca cümle ve paragrafların (toplam 302 paragraf) kendisi tarafından Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK ve Dr. Celal IŞIKLAR için Türkçeye çevrilip çevrilmediğinin sorulması;

3. Bilirkişi raporunda sıkça kullanılan "hususiyet" şartını değerlendirilirken bilirkişi heyetinin hangi hususiyet teorisini esas aldıkları hususunun açıklamasını ve

a) Esas alınan hususiyet teorisinin yukarıda V nolu başlık altında listelenen 31, 32, 54, 60, 64, 65, 80, 101, 112, 121, 169, 222, 248 nolu örneklere nasıl uygulandığı ve bu örneklerdeki alıntıların neden davacının hususiyetini taşımadığı hususunun açıklanması ve yine bu örneklerdeki alıntıların aynen alıntı niteliğinde olup olmadığı hususunun açıklığa kavuşturulmasını;

b) Raporda esas alınan hususiyet teorisinin 13, 21, 24, 28, 46, 53, 65, 101, 103, 109, 111, 114, 120, 142, 155, 160, 161, 162, 167, 169, 170, 180, 181, 183, 190, 202, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 213, 214, 218, 220, 223, 224, 226, 236, 259, 261 nolu örneklere nasıl uygulandığı ve bu örneklerdeki alıntıların "yazarın hususiyetini taşıması" bakımından tekrar değerlendirilmeleri ve bu örneklerdeki alıntıların neden davacının hususiyetini taşımadığı hususunun açıklığa kavuşturulması,

c) Raporda esas alınan hususiyet teorisinin 13, 21, 26, 28, 53, 101, 109, 160, 162, 167, 169, 170, 180, 181, 183, 202, 205, 208, 211, 214, 218, 220, 223, 224, 226 nolu örneklere nasıl uygulandığı ve bu örneklerde davacının Fransızcadan yaptığı çevirilerinin neden davacının hususiyetini yansıtmadığı hususunun açıklığa kavuşturulması,

4. İlk derece mahkemesinin hükmüne esas teşkil eden 102 adet örneğin FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartı açısından değerlendirilmesi;

5. Bilirkişi raporundan atlanan Örnek 96'nın bilirkişi heyeti tarafından incelenmesi;

6. Örnek 197'de dipnotta davacının yaptığı sayfa numarası hatasının davalının dipnotunda da bulunması vakıası da dikkate alınarak Örnek 197'nin tekrar değerlendirilmesi;

7. Örnek 148'de usulsüzlüğe sebep olarak gösterilen maddi hatanın açıklığa kavuşturulması, ne gibi bir sebebin (dipnot kayması vs) böyle bir maddi hataya yol açabileceği hususunun açıklanması;

8. İlk derece mahkemesinin hükmüne esas teşkil eden 102 adet örneğinin Ramazan ÇAĞLAYAN'ın dava konusu kitabının Ocak 2012'de yapılan ikinci baskısında ne hâle geldiğinin tespiti ve bu örneklere ilişkin usulsüz alıntı iddiasının bu açıdan da değerlendirilmesi,

için sayın Bilirkişi Heyetinden ek rapor istenmesine,

karar verilmesini saygılarımla arz ve talep ederim.

Avukat Fahrettin KAYHAN
Davacı Vekili

EKİ: Davacı asil tarafından hazırlanan bilirkişi raporuna itiraz dilekçesi (25 Sayfa)

EK-86: 6 KASIM 2018 TARİHLİ KEMAL GÖZLER'İN BİLİRKİŞİ RAPORUNA İTİRAZ DİLEKÇESİ

ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİNE

(Bilirkişi Raporuna Karşı Beyan Dilekçesi)

DOSYA NO: E.2017/1161

DAVACI: Kemal Gözler,

VEKİLİ: Av. Fahrettin Kayhan

DAVALILAR: 1. Ramazan Çağlayan
2. Seçkin Yayıncılık

VEKİLLERİ: Av. Kaan Koçali

DAVA KONUSU: Hukuka Aykırı İktibas Sebebiyle Tecavüzün Refi, Meni ve Tazminat Talebi

BU DİLEKÇENİN KONUSU: Hayri Bozgeyik, Gül Baysan ve Celal Işıklar'dan oluşan bilirkişi heyetinin tarihsiz raporuna karşı beyanlarımızın sunulmasıdır.

B E Y A N L A R I M I Z

Burada bilirkişi raporu hakkında örnekler üzerinde beyanda bulunmadan önce bilirkişi heyetinin oluşumuna ve bilirkişi raporunun geneline ilişkin bazı değerlendirmelerde bulunmak isteriz.

I. BİLİRKİŞİ SEÇİMİNE İLİŞKİN İTİRAZLARIMIZI TEKRARLIYORUZ

Bilirkişi raporu hakkında beyanlarımıza geçmeden önce bilirkişi heyetinin oluşturulması aşamasında heyette bulunan üç üyenin seçimine de itiraz ettiğimizi hatırlatmak isteriz. İtiraz gerekçelerimizi özetle şunlardır:

1. a) Ayrıntıları ve delilleri vekilim Av. Fahrettin KAYHAN'ın Dairenize sunduğu 23.2.2018 tarihli dilekçesinde belirtildiği üzere bilirkişi Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK ile davalılardan biri olan Prof. Dr. Ramazan ÇAĞLAYAN, Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesinde 2004-2011 yılları arasında birlikte görev yapmışlar. Davalı ile uzun yıllar aynı fakültede birlikte çalışan iş arkadaşının bu davada tarafsız bir şekilde bilirkişilik görevi yapamayacağı açıktır.

b) Bundan başka **yeni** tespit ettiğimiz bilirkişiyi ret sebebimi vardır: *Hayri Bozgeyik ile davalılardan biri olan Seçkin Yayınevi arasında yazar-yayıncı ilişkisi vardır.* Bilirkişi Hayri Bozgeyik'in "*Poliçede Müracaat Hakkı*" (1. Baskı, 2004, ISBN: 9753475914) ve "*Mimaride Telif Hakları*" (İkinci Baskı, 2014, ISBN: 9750228360) isimli kitabı Davalı Seçkin Yayınevi tarafından yayınlanmıştır. Delil olarak Seçkin Yayınevinin internet sitesinde söz konusu kitaplara ilişkin sayfaların (*https://www.seckin.com.tr/kitap/719671836 ve https://www.seckin.com.tr/kitap/616227717*) ekran görüntülerini ekte sunuyoruz (EK-1 ve EK-2). *Bilirkişi Hayri Bozgeyik'in* kendisiyle telif hakkı sözleşmesi imzaladığı, *kendisinden telif ücreti aldığı bir Yayınevinin* telif haklarına ilişkin bir *davasında tarafsız davranamayacağı açıktır.*

Yukarıdaki iki sebepten dolayı *Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK'in bilirkişilik görevinden alınmasını talep ediyoruz.*

2. a) Ayrıntıları ve delilleri vekilim Av. Fahrettin KAYHAN'ın Dairenize sunduğu 23.2.2018 tarihli dilekçesinde belirtildiği üzere bilirkişi *Dr. Celal IŞIKLAR üniversite öğretim üyesi DEĞİLDİR. "Harici bilirkişi" olarak seçilemez.* Ufuk Üniversitesinde ders ücreti karşılığında, ikinci dönem haftada iki saat "HUK 422 İdare Hukuku (Uygulama)" isimli dersi vermektedir. *Üniversite kadrosunda olmayan bir kişinin neden Üniversite Rektörlüğü tarafından bilirkişilik yapabilecek öğretim üyesi olarak bildirildiği ve neden Daireniz tarafından "harici bilirkişi" olarak seçildiği anlaşılamamaktadır.* Daireniz üniversitede öğretim üyesi olmayan bir kişiyi, bilirkişi olarak seçecek ise, bu bilirkişi 3 Kasım 2016 tarih ve 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu uyarınca bilirkişi siciline ve listesine kayıtlı olmalıdır.

b) Diğer yandan, yine vekilim tarafından sunulan aynı dilekçede delilleriyle açıklandığı üzere bilirkişi Dr. Celal IŞIKLAR ile davalı Prof. Dr. Ramazan ÇAĞLAYAN aynı Fakültede (Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesinde) "konuk öğretim elamanı" olarak ders vermektedirler. Bu fakültede *"İdare Hukuku"* dersi davalı Prof. Dr. Ramazan ÇAĞLAYAN tarafından, *"İdare Hukuku (Uygulama)*" dersi de bilirkişi Celal IŞIKLAR tarafından verilmektedir. Yani davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan bu fakültede "İdare Hukuku" dersini vermekte, bu dersin pratik çalışmaları da bilirkişi Dr. Celal IŞIKLAR tarafından yapılmaktadır. Yani teorik ders davalı, aynı dersin pratiği bilirkişi tarafından yapılmaktadır. *"İdare Hukuku (Uygulama)*" dersi dışarıdan ders ücreti karşılığında birine verilmesiydi, bu dersi Ramazan ÇAĞLAYAN'ın asistanı verecekti! Davalı ile böylesine yakın ilişkiler içinde bulunan, *davalının verdiği teorik dersin pratik çalışmalarını yapan bir kişinin davalıya karşı tarafsız kalamayacağı açıktır.*

Sonuç olarak bilirkişi *Celal IŞIKLAR'ı (a) öğretim üyesi olmadığı için harici bilirkişi olarak görevlendirilemeyeceği ve (b) Davalı Ramazan ÇAĞLAYAN'ın verdiği teorik dersin aynı fakültede uygulamasını yaptıran bir öğretim elemanı olduğu için bilirkişilik görevinden alınmasını talep ediyoruz.*

II. BİLİRKİŞİ RAPORU HAKKINDA GENEL GÖZLEMLER

Bilirkişi raporuna ilişkin spesifik konularda beyanlarımızı sunmadan önce, bilirkişi raporu hakkında genel gözlemlerde bulunmak isteriz:

1. Gül BAYSAN'ın Oyu "Ayrık Görüş" Değil, "Karşı Oy"dur

Bilirkişi raporunun sonuç bölümünde (s.181), bilirkişi Prof. Dr. Gül BAYSAN'ın isminin sonuna yıldız konulmuş altına da "*Ayrık görüş ektedir*" yazılmıştır. Bilirkişi raporunun 182 ilâ 193'üncü sayfalarında yer alan Gül BAYSAN'ın raporu da "AYRIK GÖRÜŞ" başlığını taşımaktadır. Ancak "Ayrık Görüş" başlıklı bu kısım incelendiğinde *Gül BAYSAN'ın oyunun* "gerekçede ayrık görüş" değil, açıkça ve tartışmasız bir şekilde *"karşı oy (muhalefet şerhi)" olduğu anlaşılmaktadır.* Sonuç olarak söz konusu bilirkişi raporunun oy birliğiyle değil, bire karşı iki oy çoğunluğuyla verilmiş bir bilirkişi raporudur.

2. Raporun Hacmi Konusunda Gözlemlerimiz

Bilirkişi raporu, toplam 193 sayfadır. Gül BAYSAN tarafından yazılmış karşı oy 11 sayfadır (s.182-193). Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR tarafından yazılmış ve çoğunluk görüşünü oluşturan metin 181 sayfadır. Bilirkişi raporu ilk bakışta ayrıntılı bir bilirkişi raporu gibi görünüyorsa da gerçekte bu böyle değildir. Raporda benim kitabımdan ve davalının kitabından alınmış örneklerden başka ve onların genellikle üç dört katı uzunlukta Fransız yazarların kitaplarından alıntılar vardır. İlk 181 sayfalık metinde toplam 302 (üçyüziki) adet Fransızca paragraf vardır. Oysa Fransızca metinler konusunda uzman olan Gül BAYSAN raporunda bu derece bir Fransızca metin yoktur. Fransızca uzmanı bilirkişi Fransızca metinlerden bu kadar alıntı yapmaya ihtiyaç duymazken, Fransızca bilmeyen Hayri BOZGEYİK ve vış bu kadar Fransızca metinlerden alıntı yapması şaşırtıcı olduğu kadar manidardır da. Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR, her örneğin orasına burasına sıkıştırdıkları Fransızca alıntılar nedeniyle gereksiz yere şişmiş; kolayca okunamaz ve anlaşılamaz hâle gelmiştir.

Fransızca metinler konusunda değerlendirme yapmak, bilirkişi heyetinin Fransızca bilmeyen üyesi Hayri BOZGEYİK ve yine Fransızca bilmeyen Celal IŞIKLAR'ın üzerine vazife değildir. bu metinleri değerlendirmek bilirkişi heyetinin Fransızca uzmanı Gül BAYSAN'ın görevidir. Gül BAYSAN da bu görevini yazdığı karşı oy yazısında güzel bir şekilde yerine getirmiş; ve Ramazan ÇAĞLAYAN paragraflarının Fransızca metinlerden çeviri olmadığı, benim metinlerimden aktarma olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR'ın bilirkişi raporunun çoğunluk görüşünü yansıtan kısmına (s.1-181) koyduğu yığınla Fransızca metinler ve metinlerden yola çıkarak kullandığı argümanlar bize Ramazan ÇAĞLA-

YAN'ın ilk derece mahkemesine önündeki cevap dilekçesi ve ekinde sunduğu Fransızca kitap fotokopilerini ve beyanlarını ve keza Ramazan ÇAĞLAYAN çeşitli bilirkişi raporlarına karşı yaptığı ve dosyada bulunan beyanları ve dosyada bulunmayan Ramazan ÇAĞLAYAN hakkında YÖK'e ve Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yapılan soruşturmalarda alınan bilirkişi raporlarını hatırlatmaktadır.

Sayın Hayri BOZGEYİK ve sayın Celal IŞIKLAR'ın bilirkişi raporuna bu kadar çok Fransızca metin koyması, meselenin özünü bulandırmaktadır. Bilirkişi raporunda bazen bir örneğin incelemesine iki üç sayfa yer ayrılmakta, ama gerçekte bu iki üç sayfanın son paragrafı dışında alt alta çeşitli Fransız yazarlarının kitaplarından alınan fotokopiler konulmaktadır. Mesela "Örnek 224" bakılabilir. Bu Örnekte 16 paragraf uzunluğunda Fransız yazarlardan metinler alınmış ve sonra tek paragrafla Ramazan ÇAĞLAYAN'nın benden yaptığı alıntının "davacının hususiyetine dahil olmadığı" sonucuna ulaşılmıştır (s.155). Benzer örnekler için Örnek 104'e (s.54-56), Örnek 168'e (s.92-95), Örnek 222'ye (s.147-148), Örnek 226'ya (s.155-158), Örnek 229 (s.158-159), Örnek 236 (s.160-161), Örnek 257 (s.165-167), Örnek 259 (s.167-168), Örnek 264 (s.169-170), Örnek 271 (s.172-173). Bu örneklerin her birinde 5-10 paragraf uzunluğundan Fransızca metinler. Bilirkişi raporunun pek çok sayfada Fransızca paragraflar, Türkçe paragraflardan çoktur. Örnek olarak sayfa 157'ye bakılabilir. Sayfa 154'te ise tek bir Türkçe cümle yoktur; sayfanın tümü Fransızca paragraflardan oluşmaktadır.

Bilirkişi raporunun çoğunluk görüşünü oluşturan kısmı (s.1-181), hacmine rağmen içi boş, bizim argümanlarımızın tartışmaktan ve çürütmekten uzak bir rapordur.

III. HAYRİ BOZGEYİK VE CELAL IŞIKLAR FRANSIZCA METİNLERİ DEĞERLENDİRME KONUSUNDA BİR UZMANLIĞA SAHİP DEĞİLLERDİR

Bilirkişi raporunun çoğunluk görüşünü oluşturan kısmında (s.1-181) neredeyse bütün örneklerde benim ve Ramazan Çağlayan'ın paragraflarına kaynaklık eden Fransızca kaynaklardan ilgili paragraflar alınmış ve Ramazan ÇAĞLAYAN'ın paragraflarının benim kitabım yapılmış aktarmalar değil, Fransız yazarların kitaplarından Ramazan ÇAĞLAYAN tarafından yapılmış orijinal çeviriler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yukarıda açıklandığı gibi bilirkişi raporunun çoğunluk görüşü kısmı Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK ve Dr. Celal IŞIKLAR'ın görüşünü yansıtmaktadır. Oysa bizim internette olan özgeçmişlerinden görebildiğimiz kadarıyla *Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK ve Dr. Celal IŞIKLAR Fransızca bilmemektedirler.* Fransızca bilmeyen bu iki bilirkişi heyeti üyesinin nasıl olup da bilirkişi raporunda bu kadar yoğun bir şekilde Fransızca kaynak kullandıkları ve bu kaynaklardan yola çıkarak

Ramazan ÇAĞLAYAN'ın paragraflarının benim paragraflarımdan değil, Fransız yazarlarının paragraflarından alınma olduğu sonucuna ulaşabildikleri merak konusudur.

Bilirkişi raporuna bakılırsa Fransızca metinlerin değerlendirilmesinin Fransızca uzmanı Gül BAYSAN tarafından yapıldığı sanılabilir. Ne var ki, *bu Fransızca metinleri Gül BAYSAN değerlendirmiş ise, onun bu konudaki değerlendirmesine itibar etmek lazımdır ki,* o yazdığı karşı oy yazısında açıkladığı üzere Ramazan ÇAĞLAYAN'ın Fransız yazarlardan değil,benim kitabımdan alıntı yaptığı sonucuna ulaşmıştır.

Bilirkişi raporunun ana metninde (s.6-181 arasında) yer alan toplam 102 örnekteki yüzlerce yanlış saymadıysak toplam 302 (üçyüziki) adet Fransızca paragraf var. Hatta bilirkişi raporunun ana metninin çoğunun Türkçe değil, Fransızca metinlerden oluştuğu gözlemlenmektedir. Bu kadar uzun metinleri, acaba Gül BAYSAN tek tek Türkçeye çevirip Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR'a mı verdi? *Prof. Dr. Gül BAYSAN'a bilirkişi raporu ana metninde (s.1-181) arasında yer alan toplam 302 adet Fransızca paragrafın kendisi tarafından Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK ve Dr. Celal IŞIKLAR için Türkçeye çevrilip çevrilmediğinin sorulmasını talep ediyoruz.*

Eğer bir ihtimal Fransız yazarların paragrafları tek tek, sayın BOZGEYİK ve IŞIKLAR tarafından değil, sayın Gül BAYSAN tarafından Türkçeye çevrilmiş ise, niçin Ramazan ÇAĞLAYAN'ın paragrafları ile Fransız yazarların paragraflar arasında benzerlik olup olmadığı konusunda Gül BAYSAN'ın görüşüne itibar edilmemiştir? Fransızca bilmiyorlarsa, Fransızca uzmanı bilirkişinin görüşüne değil, kendi görüşlerini oluşturma ehliyetlerini nereden almışlardır?

Diğer yandan belirtmek isterim ki, bir ihtimal bu paragrafların hepsi Prof. Dr. Gül BAYSAN Türkçeye çevrilmiş olsa bile bu karşılaştırmayı Fransızca bilmeyen birisi yapamaz. Fransızca bilmeyen sayın BOZGEYİK ve IŞIKLAR'ın yaptığı karşılaştırma Türkçe metinler ile Fransızca metinler arasında yapılan bir karşılaştırma değil, Türkçe metinler ile Fransızca metinlerin Gül BAYSAN tarafından yapılan Türkçe çevirileri arasında yapılan bir karşılaştırmadır. Tabir caiz ise, orijinal metne bakarak değil, çeviri metne bakarak yazılan bilirkişi raporu, tavşanın suyunun suyuna bakarak rapor yazmasına benzer. Bir Türkçe metnin aslı olan Fransızca metinden çevrilip çevrilmediğini ancak Fransızca metnin bir başkası tarafından yapılan çevirisine bakılarak değil, ancak asıl metne bakılarak yapılır. Bunun için ise hâliyle Fransızca bilmek gerekir. Bu bilirkişi heyetinde Fransızca bilen üye ise sayın BAYSAN'dır o da soruna bakmış ve Ramazan ÇAĞLAYAN'in çevrilerinin Ramazan ÇAĞLAYAN tarafından Fransızca metinlerden yapılan çeviriler olmadığı, bu çevirilerin benim kitabımdan alınma olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Sayın Hayri BOZGEYİK ve sayın Celal IŞIKLAR Fransızca bilmedikleri için Fransızca metinler ile Türkçe metinler arasında karşılaştırmaya dayanan örnekleri (13, 25, 28, 44, 51, 52, 53, 54, 73, 79, 91, 97, 101, 104, 109, 112, 121, 137, 142, 148, 151, 152, 153, 154, 156, 160, 162, 166, 167, 168, 169, 170,172, 177, 180, 181, 182, 183, 195, 197, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 218, 219, 220, 221, 223, 226, 236, 248, 251, 257, 259, 264, 269 nolu örnekler) değerlendirmeye ehil değildirler. Dolayısıyla *Fransızca metinlerin değerlendirilmesine dayanan örneklere ilişkin* olarak bilirkişi raporunun çoğunluk görüşünü oluşturan 1 ilâ 181'inci sayfaları arasında Sayın *Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR tarafından yapılan değerlendirmelerin dikkate alınmamasını, bu örnekler söz konusu olduğunda Fransızca uzmanı Gül BAYSAN'ın değerlendirmelerinin hükme esas alınmasını talep ediyoruz.*

IV. RAMAZAN ÇAĞLAYAN'IN PARAGRAFLARI İLE FRANSIZ YAZARLARIN PARAGRAFLARI ARASINDA KARŞILAŞTIRMADA FRANSIZCA UZMANI BİLİRKİŞİ GÜL BAYSAN'IN GÖRÜŞÜNE İTİBAR EDİLMELİDİR

Hatırlanacağı üzere vekilim Av. Fahrettin KAYHAN'ın Dairenize sunduğu 23.2.2018 tarihli dilekçesiyle heyette Fransızca uzmanı bir bilirkişinin bulunmasına itiraz etmiştik. Zira ülkemizde Fransızca bilen pek çok idare hukuku profesörü vardır. Bunlardan birisi bilirkişi olarak görevlendirilebilirdi. Daireniz talebimizi reddederek Fransızca bilmeyen, (öğretim üyesi de olmayan, sadece Dr. unvanına sahip) bir idare hukukçusunu bilirkişi olarak seçmeyi tercih etmiştir. Sayın Daireniz, bilirkişi heyetinin Fransızca bilmeme eksikliğini gidermek için Fransız dili ve edebiyatı uzmanı sayın Prof. Dr. Gül BAYSAN'ı bilirkişi olarak seçmiştir. Böylece idare hukuku uzmanı bilirkişinin Fransızca eksikliği Fransızca uzmanı bilirkişi tarafından telafi edileceği varsayılmıştır. Eğer bu böyleyse, Fransız yazarlar ile Ramazan ÇAĞLAYAN'ın paragrafları arasındaki ifade benzerlikleri/farklılıkları konusunda Fransızca bilmeyen bilirkişi tarafından yapılan değerlendirmeye değil, Fransızca uzmanı bilirkişinin yaptığı değerlendirmeye itibar edilmelidir. Aksi takdirde bu bilirkişi heyetinin seçiminin temelinde bulunan argüman yıkılır. Ya öyle, ya böyle. Bu iki seçenek arasında ortalama bir yol yoktur. Ya bu heyette bir Fransızca uzmanı bulunmalıdır; o zaman Fransızca çeviriler konusunda onun dediğine itibar edilmelidir; ya da bu heyette bir Fransızca uzmanı bulunmasına gerek yoktur.

Daireniz, itirazımıza rağmen bilirkişi heyetinde bir Fransızca uzmanı görevlendirmiştir. Dolayısıyla Fransızca metinler ile Türkçe metinler arasında karşılaştırma konusunda Fransızca uzmanı bilirkişinin görüşüne itibar etmelidir.

Sonuç olarak Fransızca Uzmanı bilirkişi Prof. Dr. Gül BAYSAN'ın muhalefet şerhinde incelediği örnekler (13, 25, 28, 44, 91, 97, 101, 112, 121,

142, 154, 160, 168, 169, 170, 172, 181, 211, 216, 218, 219, 221, 264 nolu örnekler) *bakımından hükme Fransızca bilmeyen Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR'ın görüşüne değil, sayın BAYSAN'ın görüşünün esas alınmasını talep ediyoruz.*

V. "BENZERLİK VAR, AMA BUNLAR GENEL BİLGİLERDİR" ARGÜMANI

Bilirkişi raporunun çoğunluk görüşünde kullanılan temel argümanlardan biri alıntılarda benzerlik var, ama alıntılanan bilgiler "genel bilgilerdir"; "anonim bilgilerdir" "temel bilgilerdir" dolayısıyla bu tür bilgilerin kaynak gösterilmeden alınması mümkündür argümanıdır. Bu argüman bilirkişi raporunda pek çok örnekte kullanılmıştır. Mesela aşağıdaki örneklerde bu argüman geçmektedir. Örneklerin yanlarında bu argümanın bilirkişi raporunda geçtiği sayfa numarası parantez içinde gösterilmiştir.

Örnek 31 (s.17)	Örnek 65 (s.38)	Örnek 121 (s.67)
Örnek 32 (s.18)	Örnek 80 (s.43)	Örnek 169 (s.96)
Örnek 54 (s.30)	Örnek 101 (s.54)	Örnek 222 (s.148)
Örnek 60 (s.32)	Örnek 112 (s.64)	Örnek 248 (s.168)
Örnek 64 (s.35)		

Biz dava dilekçemize ekli "EK-3" nolu belgede açıkladığımız gibi pek çok örnekte Ramazan ÇAĞLAYAN'ın idare hukukunun temel bilgilerini dahi kendi cümleleriyle ifade etme zahmetine katlanmadan bizim kitabımızdan kaynağını göstermeden aktardığını iddia etmiş ve bu iddialarımızdan pek çoğunda da ilk derece mahkemesi bizi haklı bulmuştur. Biz bu örneklerde Ramazan ÇAĞLAYAN'ın alıntıladığı cümlelerle ifade edilen bilgi üzerinde tekel hakkımızın bulunduğunu iddia etmiyoruz; Ramazan ÇAĞLAYAN'ın bu bilgiyi kendi cümleleriyle ifade etme zahmetine katlanmadan ya kelimesi kelimesine, ya da çok büyük ölçüde benzer bir şekilde bizden aktardığını, ama bize atıf yapmadığını iddia ediyoruz. Ne demek istediğimizi bir örnek ile açıklayalım:

ÖRNEK 31

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.281:

> *-Asıl kararı hazırlayıcı değerlendirmeler*: Atama, unvan verme gibi bazı işlemlerden önce, yazılı ve sözlü sınavlar, mülakatlar, tez veya eser incelemeleri gibi değerlendirmeler yapılmaktadır. Burada asıl işlem, atama yahut atamama, unvanı verme ya da vermeme işlemidir.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.599:

> *Asıl Kararı Hazırlayıcı Değerlendirmeler.*- Atama, unvan verme gibi bazı işlemlerden önce yazılı ve sözlü sınavlar, mülakatlar, tez veya eser incelemeleri gibi çeşitli değerlendirmeler yapılır. Burada asıl işlem atama veya atamayı reddetme, unvan verme veya vermeme işlemleridir.

Yukarıdaki her iki kutu içinde toplam 36 kelime vardır. Kelimelerden sadece ikisi farklıdır. Benim "veya" kullandığım bir yerde Ramazan ÇAĞLAYAN "yahut" kelimesini, diğer bir yerde de "ya da" kelimesini kullanmıştır. Bunların dışında geri kalan 34 kelime aynıdır ve aynı sırayla geçmektedir. Birbirinden habersiz iki yazarın 36 kelimelik iki cümlenin 34 kelimesini aynı şekilde kurmaları mümkün müdür? Ramazan ÇAĞLAYAN'ın bu 36 kelimelik iki cümlenin 34 kelimesini rastlantı sonucu benimle aynı şekilde kurmasının imkan ve ihtimali yoktur. İlave edelim ki, Ramazan ÇAĞLAYAN'ın benim kullandığım "veya" kelimesi yerine "yahut" ve "ya da" kelimelerini kullanması, bilinçli ve kötü niyetli olduğunu, bilerek ve kaynak göstermeksizin aynen alıntı yaptığını, ama fark edilmesin diye bir kelimeyi değiştirdiğini göstermektedir. Ramazan ÇAĞLAYAN'ın yaptığın bu şey, dürüstlükle bağdaşmaz. Ramazan ÇAĞLAYAN'ın yapması gereken şey, bana atıf yapmak istemiyorsa, emek verip söz konusu bilgiyi kendi cümleleriyle ifade etmekten ibaretti. Ne var ki ÇAĞLAYAN, cümle kurma zahmetine katlanmamıştır.

Bilirkişi raporunda bu örnek konusunda şu değerlendirme yapılmıştır:

> "Kaldı ki tarafların '*asıl kararı hazırlayıcı değerlendirmeler*' başlığı altında yer verdikleri hususlar idare hukuku literatüründe **genel bilgilerdir**. Tarafların herhangi birinin hususiyetine dahil olmadıklarından bu bilgiler için atıf yapılması şart da olmamakla…" (B. Raporu, s.18).

Tekrarlayalım: Biz yukarıdaki paragrafımızdaki bilgilerin bize atıf yapılmadan Ramazan ÇAĞLAYAN tarafından alınamayacağını iddia etmiyoruz. Şüphesiz ki bunlar idare hukukunda genel bilgilerdir. Ramazan ÇAĞLAYAN bu bilgileri, bana atıf yapmaksızın, kendi cümleleriyle verebilir. Ama Ramazan ÇAĞLAYAN, bu bilgileri vermek için, kendi cümlelerini kurma zahmetine katlanmamış, benim cümlelerimi olduğu gibi aktarma yoluna gitmiştir. Ramazan ÇAĞLAYAN'ın yaptığı şey, benim emeğimin sömürülmesinden başka bir şey değildir.

Bilirkişi heyetinin burada bu cümleleri *benim hususiyetime dahil görmemesi* ise anlaşılabilir bir şey değildir. Bu 36 kelime bir robot tarafından mı sıralanmıştır? Bir bilginin ifade edilebileceği yüzlerce kelime var iken o 36 kelimenin seçilmesi ve o kelimelerin o sırayla dizilmesi yazarın üslubunu oluşturur ve üslup da, yazarın bir hususiyetidir ve fikir ve sanat eserleri hukukunda korunur. Hususiyet konusuna biraz aşağıda ayrıca değineceğiz.

Burada ayrıca belirtelim ki, yukarıdaki alıntıda tek hukuka aykırılık bana atıf yapılmaması değildir; *bu alıntı, FSEK, m.35/son'da öngörülen alıntının belli olacak şekilde yapılması şartına da aykırıdır.* Bir aynen alıntı olduğu için bu alıntının tırnak içinde verilmesi gerekirdi.

Bu alıntıya ilişkin son olarak belirtelim ki, Ramazan ÇAĞLAYAN Ocak 2012'de yayınladığı dava konusu kitabın ikinci baskısından (*İdarî Yargılama Hukuku,* Ankara, Seçkin, İkinci Baskı, 2012) yukarıdaki alıntıyı çıkarmıştır. İkinci baskıda olsaydı, bu alıntı kitabın 338'inci sayfasında olacaktı. Ramazan Çağlayan bu alıntıyı ikinci baskıdan çıkardığına göre bu alıntının problemli bir alıntı olduğunu herhalde kendisi de fark etmiştir.

Yukarıdaki örnek sadece bir örnektir. Sayın Dairenizden, *yukarıdaki listede sayılan örnekleri (Örnek 31, 32, 54, 60, 64, 65, 80, 101, 112, 121, 169, 222, 248), benim hazırladığım "EK-3" nolu belgeye ve ilk derece mahkemesinin gerekçeli kararındaki değerlendirmeleri de göz önünde bulundurarak bu açıdan dikkatle incelemesini özellikle talep ediyorum.*

VI. "BENZERLİK VAR, AMA HUSUSİYET YOK" ARGÜMANI

Bizim davamız somut örneklere dayalıdır. Biz dava dilekçemizde ve onun ekinde sunduğumuz 249 sayfa uzunluğunda "EK-3" nolu belgede Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabından 276 adet somut cümle ve paragraf veriyor daha sonra da her cümle veya paragraf altına bunların kitabımızdan alındığı cümle ve paragrafları koyuyor ve Ramazan ÇAĞLAYAN'ın bu cümle ve paragraflarının bizim kitabımızdan usûlüne aykırı olarak aldığını iddia ediyoruz (Örnek olarak dosyada bulunan dava dilekçemizin ekinde sunduğumuz "EK-3" nolu belgedeki herhangi bir örneğe bakılabilir). Verdiğimiz örneklerde Ramazan ÇAĞLAYAN'ın cümle ve paragrafları ile benim cümle ve paragraflarım arasında kelime kelime aynılık vardır. Ramazan ÇAĞLAYAN'ın cümle ve paragrafları ile benim cümle ve paragraflarım arasında çok büyük benzerlik veya ayniyet olduğunu görmek için idare hukuku veya fikri haklar hukuku profesörü olmaya gerek yoktur. Bunların arasında benzerlik veya aynıyetin bulunduğunu görmek için okuma yazma bilmek yeterlidir.

Bilirkişi heyetinin sayın çoğunluk üyeleri bizim verdiğimiz apaçık örnekleri çürütmek için çok uğraşmışlardır. Ne var ki, Ramazan ÇAĞLAYAN'ın cümleleri ile cümlelerim arasında benzerlik veya aynılık vakıasını onlar da inkar edememişler, bu benzerlik veya aynılığın intihal oluşturmayacağını *"alıntılanan paragrafta yazarın hususiyetin bulunmadığı" argümanını* ileri sürerek savunmaya çalışmışlardır.

Bilirkişi raporunun çoğunluk görüşün yansıtan kısmında aşağıdaki listede verilen toplam 42 örnekte örneklerde "*benzerlik var, ama söz konusu cümlede veya paragrafta davacının hususiyeti yoktur*" gerekçesi kullanılmıştır (her örneğin yanında bilirkişi raporunda bu gerekçenin geçtiği sayfa numarası gösterilmiştir).

Örnek 13 (s.8)	Örnek 155 (s.82)	Örnek 207 (s.117)
Örnek 21 (s.10)	Örnek 160 (s.86)	Örnek 208 (s.118)
Örnek 24 (s.12)	Örnek 161 (s.88)	Örnek 210 (s.120)
Örnek 28 (s.15)	Örnek 162 (s.89)	Örnek 211 (s.121)
Örnek 46 (s.24)	Örnek 167 (s.92)	Örnek 213 (s.124)
Örnek 53 (s.28)	Örnek 169 (s.96)	Örnek 214 (s.216)
Örnek 65 (s.38)	Örnek 170 (s.98)	Örnek 218 (s.139)
Örnek 101 (s.54)	Örnek 180 (s.100)	Örnek 220 (s.221)
Örnek 103 (s.51)	Örnek 181 (s.102)	Örnek 223 (s.149)
Örnek 109 (s.62)	Örnek 183 (s.104)	Örnek 224 (s.155)
Örnek 111 (s.63)	Örnek 190 (s.105)	Örnek 226 (s.158)
Örnek 114 (s.65).	Örnek 202 (s.108)	Örnek 236 (s.161)
Örnek 120 (s.66)	Örnek 205 (s.111)	Örnek 259 (s.168)
Örnek 142 (s.73)	Örnek 206 (s.114)	Örnek 261 (s.170)

Burada bu örnekleri tek tek incelemeyeceğiz. Bu örneklerin her biri bizim dava dilekçemizin ekinde sunduğumuz 249 sayfa uzunluğunda "EK-3" nolu belgede ayrıntılarıyla incelenmiştir. Keza yine bu örneklerin hepsinde neden usulüz iktibas bulunduğu ilk derece mahkemesine sunulan ve hükme esas alınan bilirkişi raporunda ve keza ilk derece mahkemesinin 292 sayfa uzunluğunda gerekçeli kararında tek tek ve ayrıntılarıyla gösterilmiştir.

Burada sadece Türkçe ve Fransızca alıntılarda "yazarın hususiyeti yoktur" argümanının nasıl kullanıldığını göstermek için birer örnek vereceğiz.

Dava dilekçemizin ekli "EK-3" nolu belgede 264 nolu örnek olarak verdiğimiz ve ilk derece mahkemesinin hükmünü dayandırdığı örneklerden biri olan "Örnek 264" şöyledir:

ÖRNEK 264

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.555:

> . "Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital)"*, belli bir miktardaki pir paranın bir defada zarar görene ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente)"* ise, hükmedilen paranın zarar gören kişiye belli aralıklarla aylık veya yıllık) verilmesi demektir[1010].
>
> [1010] İrat şeklinde tazminata ilişkin detaylı bilgi için bkz. İYİMAYA Ahmet, "Tazminatın İrat Şeklinde Belirlenmesi", TBBD, Y.3, Sy.1, Ankara 1990, s.23-45.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.1284:

> "Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital*)" belli bir paranın bir defada zarar gören kişiye ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente*)" ise zarar gören kişiye belli aralıklarla (aylık veya yıllık) belli miktarda bir paranın verilmesi demektir.

Görüldüğü gibi Ramazan ÇAĞLAYAN'ın paragrafı ile benim paragrafım kelimesi kelimesine aynıdır. Dahası benim tırnak işareti koyduğum yerde Ramazan ÇAĞLAYAN tırnak işareti koyuyor; benim parantez açıp kul-

landığım kavramın Fransızca karşılığını verdiğim yerde Ramazan ÇAĞLAYAN da parantez açıp o kavramın Fransızca karşılığını veriyor. Her iki paragrafta da aynı 37 kelime var. 37 kelime de her iki paragrafta aynı sırayla geçiyor. Bu 37 kelimenin iki yazar tarafından birbirini görmeden aynı şekilde sıralanması mümkün müdür? İki yazarın birbirini görmeden 37 kelimelik bir paragrafı aynı şekilde kelimesi kelimesine kurması, bu iki yazarın geceleyin aynı rüyayı görme ihtimalinden daha düşüktür.

Bu örneğe ilişkin bilirkişi raporunda (s.169-170) intihal yoktur sonucuna şu gerekçeyle ulaşılıyor:

> "*Bu nedenle Örnekte yer alan ifadeler üzerinde davacının bir hususiyetinin olmadığı ve bir telif hakkı ihlâli bulunmadığı değerlendirilmektedir*" (Bilirkişi Raporu, s.170 son paragraf).

Oysa biz, ÖRNEK 264'te, söz konusu ayrımın bizim tarafımızdan icat edildiğini veya bu ayrım üzerinde tekel hakkımızın bulunduğunu, Ramazan ÇAĞLAYAN'ın bu ayrımı bize atıf yapmadan veremeyeceğini iddia etmiyoruz. **Biz Ramazan ÇAĞLAYAN'ın bu ayrımı kendi cümleleriyle ifade etmediğini, bu ayrımı ifade eden cümleleri bizden kaynağını göstermeden kelime kelime aldığını iddia ediyoruz.** Ramazan ÇAĞLAYAN'ın yapması gereken şey, "sermaye şeklinde tazminat" ve "irat şeklinde tazminat" şeklindeki ayrımı kendi cümleleriyle ifade etmekten ibaretti. Ramazan ÇAĞLAYAN bu ayrımı kendi cümleleriyle yazma zahmetine katlanmamış, bu ayrımı açıklamak için benim paragrafımı aynen almış, ama bana atıf yapmamıştır. Ramazan ÇAĞLAYAN kendi cümlelerini kurma zahmetine katlanmıyor ise, benden aktarma yapıyor ise hâliyle bana atıf yapmalıdır. Bunun aksi kanuna da, ahlaka da, genel dürüstlük kurallarına da aykırılık teşkil eder; zira böyle bir şey bir emek sömürüsü teşkil eder.

Bilirkişi raporunda ise, yukarıda listelenen en az 42 örnekte "Ramazan ÇAĞLAYAN'ın cümleleri ile Kemal GÖZLER'in cümleleri arasında benzerlik vardır; ama bu cümlelerde Kemal GÖZLER'in bir hususiyeti yoktur" deniyor.

Bilirkişi raporunun can alıcı argümanı budur. Söz konusu alıntılarda benim "hususiyet"im var ise, bilirkişi raporu baştan sona çökmektedir. O nedenle burada "hususiyet" kavramı üzerinde durmak gerekir.

Maalesef **bilirkişi raporunda**, bu raporun dayanağı ve temel argümanı olan **"hususiyet" kavramı ve "eserin sahibinin hususiyetini taşıması" şartı, gerektiği gibi tartışılmamıştır.** 181 sayfalık bilirkişi raporunda gerekli gereksiz Fransızca metinler yer alırken "eser" kavramı "ve hususiyet" şartının açıklanmasına sadece beş paragraf yer ayrılmıştır (Bilirkişi raporu, sayfa 3, sondan beş paragraf). Burada da hususiyetin ne olduğu, bu konuda doktrinde ileri sürülen teorilerinin ne olduğu, Yargıtay içtihatlarında hangi teorinin benimsendiği açıklanmıştır. Keza birikişi raporunda hangi hususiyet

teorisinin esas alındığı da belirtilmemiştir. Yine benim kitabımdaki paragraflar neden benim hususiyetimi taşımayacağı sorunu da tartışılmamıştır.

Bu nedenle bu konulara değinmek gereğini hissediyoruz.

Bilindiği gibi 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 1/B maddesinin a bendinde göre "eser", "*sahibinin hususiyetini taşıyan* ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri" olarak tanımlanmıştır.

Doktrinde hususiyet kavramı konusunda farklı görüşler var ise, de baskın görüşe göre hususiyet, sadece eserin içeriğindeki özgünlükte değil, eserin şeklinde ve üslubunda da bulunur. Prof. Dr. Ünal Tekinalp'e göre "*bilimsel eserlerde hem ide (buna burada teori de diyebiliriz) hem de idenin* ***ifade ediliş şekli*** *korunur*" (Ünal Tekinalp, Fikri Mülkiyet Hukuku, İstanbul, Vedat Kitapcılık, 5. Baskı, 2012, s.106). Prof. Dr. Fırat Öztan da "hususiyet" konusunda şöyle yazar: "'*Dille ifade olunan bütün eserler' (sprachwerke), eser sahibinin ruhundan kaynaklanarak yaratılmanın verdiği hususiyetleri, kendilerine (eser) esas teşkil eden ve yazarın zihninde yarattığı temadan (hikayeden, Fabel) emde eder; ama aynı zamanda* ***kelimelerin kullanılış tarzı*** *ile şekillenen fikir yürütme (Gedankenführung) ve teşkilinden, keza malzemenin toplanış ve seçiminden, taksim ve düzenlenmesinden*" (Fırat Öztan, *Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku,* Ankara, Turhan, 2008, s.94).

Özetle fikir ve sanat eserleri hukukunda, **hususiyet,** sadece yazının içeriğinde savunulan fikirde değil, yazının kendisinde, fikrin ifade ediliş biçiminde de bulunur. Yazarın üslubu onun hususiyetidir. Fikir ve sanat eserleri hukukunda **sadece içerik değil, üslup da korunur**.

Bilirkişi raporunda ise bu sorun tartışılmamaktadır.

Benim kitabım bir bilgisayar programı, bir robot tarafından yazılmamıştır. Benim eserimdir. Benim kitaplarımı okuyan herkes bilir ki, benim kendime has bir üslubum vardır. Kitabımdaki her cümle, her paragraf benim eserimdir ve benim hususiyetimi taşır. Sadece bu cümleler ile ifade ettiğim fikirler üzerinde değil, cümlelerimin kendisi üzerinde, bu cümlelerin ifade tarzı ve üslubu üzerinde de ben fikri haklara sahibim. Bilirkişi raporunun çoğunluk görüşünde anlaşılmayan, bilmezden gelinen şey budur.

Bilirkişi raporuna göre ders kitapları ve genel eserlerde "aranan hususiyet seviyesi" düşüktür (s.4, ilk paragraf). Ramazan ÇAĞLAYAN o dava konusu kitabı bir ders kitabı veya genel eser olabilir. Ama benim intihale kurban gittiğini iddia ettiğim *İdare Hukuku* isimli kitabım bir ders kitabı veya genel eser değil, Fransızların "*Traité*" dedikleri cinsten, iki cilt ve toplam 2832 sayfa uzunluğunda derinlemesine bir inceleme kitabıdır. Bu davada araştırılan hususiyet, Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabındaki hususiyet değil,

benim kitabımdaki hususiyettir. Bu kitap ise benim hususiyetimin çok yüksek oranda mevcut olduğu bir kitaptır.

Nihayet hususiyete ilişkin belirtmek isterim ki, eser ve keza eserde bulunması gereken hususiyet, sadece eserin bütünü için değil, eserin bir parçası, bir paragrafı ve hatta tek bir cümlesi için dahi söz konusu olabilir. Fikir ve sanat eserlerinde eserin bütünün korunduğu gibi eserin içindeki tek bir cümle dahi korunur.

Dava konusu somut alıntı örneklerine dönerek şunu söylemek isterim ki, benim verdiğim 276 örneğin hepsinde benim hususiyetim vardır. Bu örneklerdeki cümlelerin hiçbiri bir rastlantı sonucu bir başkası tarafından kurulabilecek cümleler değildir. Yukarıda verilen 37 kelimelik ÖRNEK 264'e tekrar bakalım. Konuyu ifade ederken kullanılabilecek yüzlerce kelime var iken bunların içinden bu 37 kelimenin seçilmesi, 37 kelimenin kendi içinde onlarca değişik şekilde sıralanması mümkün iken bu şekilde sıralanması, bunun bir üslup sorunu olduğunu gösterir. Bu 37 kelimeyi, Ramazan ÇAĞLAYAN'ın benim kitabımı görmeden bir rastlantı sonucu benimle aynı şekilde kurmuş olması mümkün müdür? Bu bir rastlantıyla açıklanamaz ise, bundan şu sonuç çıkar ki, Ramazan ÇAĞLAYAN bu cümleleri alarak benim üslubumu iktibas etmiştir. Cümlelerin sonunda bana atıf yapmadığına göre de Ramazan ÇAĞLAYAN'ın bu fiili intihal niteliğinde bir fiildir.

Burada şunu da belirtmek isterim ki, yazarların üslubu korunmaz ise, fikri eserler herkesin serbestçe yağmalayacağı birer malzeme hâline gelir. Bu durumda ise dürüst olmayan yazarlar, kendileri cümle kurma zahmetine katlanmazlar; diğer yazarların kurduğu cümleleri kopyalarlar. Böylece asıl yazarların emeği sömürülmüş olur. Hususiyet sahibi yazarların emeklerinin sömürüldüğü bir ülkede fikri üretim olmaz.

Bu arada belirtelim ki, Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabının Ocak 2012'de yaptığı ikinci baskısında bu örnekte benden alınmış olduğunu iddia ettiğim paragrafı, tekrar kaleme almış (İkinci Baskı, s.580, son paragraf) ve bana tam 4 adet atıfta (hem de ilk sırada) bulunmuştur (s.580, dipnot 705-108). Demek ki, ilk baskıda bir problem varmış.

Yukarıdaki örnek sadece bir örnektir. Sayın Dairenizden, yukarıdaki listede sayılan 42 adet örneği benim hazırladığım "EK-3" nolu belgeye ve ilk derece mahkemesinin gerekçeli kararındaki değerlendirmeleri de göz önünde bulundurarak bu açıdan dikkatle incelemesini özellikle istirham ediyorum.

Yukarıda açıkladığım sebeplerle, sonuç olarak, sayın Dairenizden *Bilirkişi heyetinden hususiyet konusunda hangi teoriyi esas aldıkları ve bu teoriyi Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabına değil, benim kitabıma nasıl uyguladıkları hususunun sorulması ve bu konuda ek rapor alınmasını talep ediyorum.*

VII. "ÇEVİRİLERDE BENZERLİK VAR; AMA HUSUSİYET YOK" ARGÜMANI

Ben dava dilekçesine ekli bulunan EK-3'te sunduğum pek çok örnekte Ramazan ÇAĞLAYAN'ın atıf yaptığı Fransız yazarların eserlerinden veya mahkeme kararlarından değil, gerçekte benim kitabımdan alıntı yaptığını, ama bana değil, benim dipnotlarımdan yararlanarak Fransız yazarlara atıf yaptığını (yani "transit atıf" yaptığını) iddia etmiş bunlara pek çok örnek vermiştim. İddiamı ispat için de Ramazan ÇAĞLAYAN'ın Fransız yazarlardan "çevirdiği" cümlelerin birebir benim cümlelerimle birebir aynı veya çok büyük ölçüde benzer olduğunu ve bunun rastlantıyla açıklanamayacağı vakıasını ileri sürmüştüm. İlk derece mahkemesi de bu örneklerimden pek çoğunda bizi haklı görmüş ve bu örneklerde usulsüz alıntı olduğuna hükmetmiştir.

Bilirkişi raporunda ise, pek çok örnekte (Örnek 13, 21, 26, 28, 53, 101, 109, 160, 162, 167, 169, 170, 180, 181, 183, 202, 205, 208, 211, 214, 218, 220, 223, 224, 226), Ramazan ÇAĞLAYAN'ın Fransız yazarlardan kendisinin çevirdiğini iddia ettiği cümleler ile benim Fransız yazarlardan çevirdiğim cümleler arasında belli ölçüde benzerlik olduğunu kabul etmekte, ama bu benzerliğe rağmen ortada usulsüz alıntı olmadığını, çünkü söz konusu çevirilerin benim hususiyetimi yansıtmadığını, Ramazan ÇAĞLAYAN'ın da bana atıf yapmaksızın Fransız yazarlardan çeviri yapabileceğini, iki yazarın yaptığı çeviriler arasında benzerlik olabileceğini, *adeta çeviride hususiyet olmayacağını iddia edilmektedir*.

Öncelikle belirtelim ki, biz, Ramazan ÇAĞLAYAN'ın Fransız yazarları bize atıf yapmaksızın kendisinin Türkçeye çeviremeyeceğini iddia etmiyoruz. Ramazan ÇAĞLAYAN da, bizim yaptığımız gibi istediği Fransız yazardan istediği paragrafları Türkçeye çevirebilir. Ancak bu çeviriyi benim çevirimden yararlanmadan, emek vererek kendisinin yapması gerekir. Oysa Ramazan ÇAĞLAYAN, benim Fransız yazarlardan çevirdiğim cümleleri, aynen kelimesine veya çok büyük ölçüde benzer bir şekilde benden almakta, ama bana değil, doğrudan doğruya Fransız yazarlara atıf yapmaktadır. Örnek olarak bir üst paragrafta saydığım örnekler benim dava dilekçesine eklediğim "EK-3" nolu belgede bulunarak bakılabilir. Burada durumu somutlaştırmak için tek bir örnek vermek istiyorum:

ÖRNEK 28

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.136-137:

Fransız Danıştay'ı bu tekniği ilk defa 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararında[430] kullanmıştır. Karara konu olan olayda, Lille şehrinin içinde bulunan

...

analizi yapmış ve "*...Bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, mali külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun (olduğu)...*" şeklinde karar vermiştir. Görüldüğü üzere burada mahkeme, idarî işlemin fayda ve zararlarını tartmakta, zararı fazla çıkarsa iptal kararı vermektedir[431].

[431] VEDEL/DEKVOLVE, age., C.2, s.324.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.846:

Fransız Danıştayı bu tekniği ilk defa 28 Mayıs 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararında kullanmıştır[910]. Fransız Danıştayı bu kararında,

> "bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun olarak verilebileceğine"

hükmetmiştir[911]. Diğer bir ifadeyle, bu teknikte işlemin yarar ve zararları hâkim tarafından tartılmakta; zararları yararlarından fazlaysa karar iptal edilmektedir[912].

910. Conseil d'État, Assemblée, 28 Mayıs 1971, *Ville Nouvelle Est,* RDCE, 1971, s.409 (Bu kararın metni ve açıklaması Long *et al., op. cit.,* s.623-635'te bulunmaktadır).
911. Conseil d'État, Assemblée, 28 Mayıs 1971, *Ville Nouvelle Est,* RDCE, 1971, s.409 (Nakleden: Long *et al., op. cit.,* s.625)
912. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.II, s.324.

Görüldüğü gibi Ramazan ÇAĞLAYAN Fransız Danıştayının 28 Mayıs 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararından bir cümle alıyor ve bunu tırnak içinde italikle (yani aynen alıntı) formunda veriyor ve kaynak olarak bana değil, bir Fransız yazara (Vedel ve Delvolvé) atıf yapmaktadır. Cümlenin tırnak içine alındığı ve italikle verildiğine bakarak bu cümlenin Fransızca aslından Ramazan ÇAĞLAYAN tarafından Türkçeye çevrildiği sonucu çıkar. Oysa gerçekte Ramazan ÇAĞLAYAN bu cümleyi atıf yaptığı Vedel ve Delvolvé'den değil, benim kitabımdan almaktadır.

Ben

> "bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun olarak"

diye çeviri yapmışım; ne büyük rastlantı Ramazan ÇAĞLAYAN da aynen

> *"Bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun (olduğu)..."*

diye çeviriyor. Görüleceği üzere toplam 26 kelimelik bir ifade, benim kitabımda ve Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabında aynen kelimesi kelimesine ve hatta virgüle virgülüne aynıdır. Ramazan ÇAĞLAYAN'ın benim kitabımdaki Fransızca çeviriyi görmeden bu cümleyi Türkçeye çevirmiş olabilir mi? Böyle bir şey akla ve mantığa sığar mı? İki çevirmenin 26 kelimeyi aynı şekilde aynı sırayla kullanması mümkün müdür?

Bunun mümkün olmayacağı konusunda bilirkişi heyetinin Fransızca uzmanı, çevirmen-düzletmen olarak tecrübe sahibi Prof. Dr. Gül BAYSAN'ın bilirkişi raporunun 184-185'inci sayfalarında yer alan ve sonu "*bu örnekte Davalının, Davacının yorumundan ve çevirilerinden yararlanmış olduğu açıkça görülmektedir*" şeklinde biten tahlilinin okunmasını özellikle istirham ederim.

Bilirkişi raporunun çoğunluk görüşünü kaleme alan Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK ve Dr. Celal IŞIKLAR ise söz konusu örneğe ilişkin olarak şu değerlendirmeyi yapmaktadır:

> *"Çerçeve içindeki kırmızı renkli metinler bakımından davacı ve davalı tamamen aynı ifadeleri kullanmışlardır, aynı çeviriyi yapmışlardır. … Metinler arasında benzerlik veya ayniyet Fransızca bir yargı kararına ilişkin olmasından kaynaklanmaktadır. …İncelenen örneğin davacının hususiyetine ilişkin dahil olup olmadığının belirlenmesi gerekir… Her iki metinde çeviri kokmaktadır. Benzerliğin kaynağı bu kısa karar çeviri olabilir. Sonuç olarak bu Örnek konusunda Davacı iddiaları yerine görülmemektedir"* (Bilirkişi Raporu, s.14-15).

Ben iki ayrı çevirmenin birbirinden habersiz olarak nasıl olup da aynı 26 kelimeyi seçebileceklerini ve nasıl olup da aynı sırayla dizebileceklerini ve hatta virgülleri de aynı yere koyacaklarını anlamış değilim. Bilirkişi heyetinin sayın üyelerinin iki ayrı çevirmenin rastlantı sonucu 26 kelimelik bir cümleyi aynen kurabileceklerini bize ispatlamaları gerekir.

Bilimsel veya edebî her çeviri, bir fikrî eserdir ve çevirenin kaçınılmaz olarak hususiyetini yansıtır. Yukarıdaki Fransızca cümleyi ben çevirdim. Bir robot veya *Google Translate* gibi bir program değil. Benim çevirdiğim cümleyi Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kendi çevirmiş gibi yazması ve bana atıf yerine Fransızca asıl kaynağa atıf yapması dürüstlükle bağdaşmaz.

Konuyla ilgili diğer tipik bir örnek, "Örnek 251'dir. Yukarıdaki örnek gibi bu davada onlarca örnek olduğunu bir kez daha hatırlatmak isterim.

Örnek 28, İkinci Baskıda Ne Hâle Gelmiştir? Ramazan Çağlayan Örnek 28'deki alıntıyı kitabının ikinci baskısından çıkarmıştır. İkinci baskıda olsaydı, 173'üncü sayfada olacaktı. Ramazan Çağlayan'ın bu alıntıyı kitabın ikinci baskısından çıkarmış olması, bizim bu alıntıya ilişkin iddiamızda haklı olduğumuzu gösterir.

VIII. BİLİRKİŞİ RAPORUNDA "İKTİBASIN BELLİ OLACAK ŞEKİLDE YAPILMASI LAZIMDIR" ŞARTINA UYGUNLUĞU TARTIŞILMAMIŞTIR

Bilindiği üzere Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesinin son fıkrasına göre "*iktibasın belli olacak şekilde yapılması lazımdır*". Bu şu anlama gelir: Bir eserden yapılan alıntı, o eserin bir parçası olmadığı, bir başka eserden alınmış olduğu üçüncü kişiler tarafından kolaylıkla anlaşılabilmesi gerekir . Yani okuyucu, bir eseri okuduğunda, o eserde alıntı olan kısımların yazarın düşüncesi değil, bir başka yazarın düşüncesi olduğunu kolayca anlayabilmelidir. Alıntı niteliğinde olan cümlelerin bir başka eserden alındığı belli değil ise, bu durum intihale yol açar (Özge Öncü, *İktibas serbestisi ve Sınırları,* Ankara, Yetkin, 2010, s.348). Yine bilindiği gibi, aynen alıntıda, yani bir eserdeki cümlelerin, kelime kelime, noktası virgülüne bir başka esere alınması durumunda, alıntılanan cümlenin veya paragrafın *tırnak içinde verilmesi* veya *italikle dizilmesi* veya üç satırdan uzun olması durumunda alıntılanan satırların girintili paragraf olarak verilmesi gerekir (Öncü, *op. cit.,* s.349).

Aynen alıntı tırnak içine alınmamış ise, alıntılanan cümlenin sonunda atıf yapılmış olsa bile ortada bir usulsüz alıntı vardır; çünkü FSEK, m.35/son'da öngörülen "*iktibasın belli olacak şekilde yapılması*" şartına uyulmamıştır. Bu husus bilirkişi raporunda tartışılmadığı gibi, tersine bilirkişi raporunda böyle durumlarda Ramazan ÇAĞLAYAN'ın bana yaptığı atıf, ortada usulsüz alıntı olmadığı iddiasına bir delil olarak sunulmuştur. Bir örnek aşağıda verilmiştir:

ÖRNEK 195

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.461:

> İdare hukukunda "kusursuz sorumluluk (*responsabilité sans faut)",* idarenin hukuka uygun eylem ve işlemlerinden doğan zararları bazı durumlarda tazmin etmesi yükümlülüğüdür[307].
>
> [307] GÖZLER, age., C.II, s.1071.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.1071:

> "Kusursuz sorumluluk (*responsabilité sans faute*)" idarenin hukuka uygun eylem ve işlemlerinden doğan zararları bazı durumlarda tazmin etmesi yükümlülüğüdür.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki cümlesi benim cümlemden alınmıştır. Ramazan Çağlayan da zaten cümlenin sonunda bana atıf yapmaktadır. Ama bu alıntı, kelimesi kelimesine, noktası virgülüne yapılmış bir alıntıdır. Dolayısıyla bu alıntı bir "aynen alıntı" olup, tırnak içinde italikle veya girintili paragraf olarak verilmesi gereken bir alıntıdır. Ramazan

Çağlayan'ın aynen alıntıyı sanki ortada mealen bir alıntı varmış gibi vermesi FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırılık teşkil eder.

Bilirkişi raporunda ise bu örnek hakkında şu sonuca ulaşılmaktadır: "*Örnekte yer alan cümle sonunda Davacı eserine açıkça atıf yapılmaktadır. Bu nedenle iktibasın usulsüz olmadığı değerlendirilmektedir*" (s.105 son paragraf).

Biz zaten bu örneğe ilişkin bize atıf yapılmadığı iddiasında bulunmadık. Biz bu örnekteki alıntının tırnak içine alınmadığı, yani belli olacak şekilde yapılmadığını ve bu nedenle alıntının FSEK, 35/sona aykırı olduğu iddiasında bulunmuştuk. İlk derece mahkemesinin gerekçeli kararında bu örneğe ilişkin kaynaksız alıntı gerekçesi yoktur. **İlk derece mahkemesi, 195 nolu örneği "*aynen alıntı tırnak içinde belirtilmediği*" için FSEK, m.35'teki iktibasın belli olacak şekilde yapılması şartına aykırı görmüştür**. Bu husus da bilirkişi heyetinin ilk derece mahkemesinin gerekçeli kararını hakkıyla incelemediğini göstermektedir.

Örnek 195, İkinci Baskıda Ne Hâle Gelmiştir?- Birinci baskıda benim kitabımdan usûlsüz olarak alındığını iddia ettiğim cümleyi Ramazan Çağlayan, kitabının ikinci baskısından çıkarmıştır. Bu cümle olsaydı ikinci baskının 513'üncü sayfasında olacaktı. Ramazan Çağlayan'ın bu cümleyi ikinci baskıdan çıkarmış olması, bu cümleye ilişkin yukarıda dile getirdiğim iddianın doğru olduğunu gösterir.

IX. "BAŞKA YAZARLAR DA ATIF YAPMIYOR" ARGÜMANI

Bilirkişi raporunda intihalin olmadığını göstermek için sıklıkla kullanılan diğer bir argüman da "başka yazarlar da atıf yapmıyor" argümanıdır. Bilirkişi raporu çoğunluk görüşü kısmında çeşitli örneklere ilişkin sayfalarda Ramazan ÇAĞLAYAN'ın yaptığı alıntının intihal oluşturmadığını ispatlamak için benzer alıntıların başka yazarlarda da bulunduğunu bu yazarlarında bu alıntıların kaynağını göstermediğini iddia etmekte ve çeşitli yazarları isim isim belirtip örnek verilmektedir. Bu argümanın bilirkişi raporunda kullanıldığı örnekler ve bunların geçtiği sayfa numaraları aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

Örnek 97 (s.45)	Örnek 180 (s.101)
Örnek 120 (s.46)	Örnek 182 (s.103)
Örnek 156 (s.84)	Örnek 197 (s.106)
Örnek 168 (s.95)	Örnek 204 (s.109)
Örnek 169 (s.97)	Örnek 248 (s.162)
Örnek 170 (s.98)	Örnek 259 (s.167)
Örnek 179 (s.100)	Örnek 269 (s.172)

Türk literatüründe içerik olarak benzer alıntıların başka yazarlarda da olduğu bir gerçektir. Ancak Ramazan ÇAĞLAYAN dışındaki yazarlardan hiçbiri yukarıda örneklerde görüldüğü gibi 36 kelimelik bir paragrafı kelime kelime benden veya diğer bir yazardan, kaynak göstermeksizin almıyorlar; emek verip, oturup söz konusu bilgiyi kendi cümleleriyle kaleme alıyorlar veya almışlarsa o yazara atıf yapıyorlar.

Burada diğer yazarların adlarının zikredilerek "onlar da atıf yapmıyorlar" denmesinin sebebini anlamış değilim; acaba bu argüman bir nevi "bozacının şahidi şıracı" türünden bir argüman mıdır? Her halükarda şu hususu belirtmek isteriz ki, bu dava Ramazan ÇAĞLAYAN ile benim aramda olan bir davadır. Başka yazarlar bu davanın tarafı değildir. Davanın tarafı olmayan kişilerin bir intihal davasında isimlerinin zikredilmesi, bu yazarlar için "onlar da atıf yapmıyorlar" denmesi doğru değildir. Bu davada diğer yazarların atıflarının düzgünlüğü tartışılmamaktadır.

Sayın Dairenizden alıntının intihal oluşturmadığını ispatlamak için bilirkişi raporunda diğer yazarların isminin zikredildiği bütün örnekleri, intihal yoktur tezinin temellendirilmesi açısından *değerlendirme dışında bırakılmasını* veya söz konusu örneklerden diğer yazarların isimleri çıkarılarak söz konusu örneklerin *tekrar değerlendirilmesi konusunda ek rapor istenmesini talep ediyoruz.*

IX. BİLİRKİŞİ RAPORUNDA ATLANAN BİR ÖRNEK (ÖRNEK 96)

Bilirkişi raporunda usulsüz iktibas konusunda verdiğimiz en çürütülemez örneklerden birisi olan ÖRNEK 96 atlanmıştır. Oysa bu örnek de ilk derece mahkemesinin kararına esas aldığı ve dolayısıyla Daireniz tarafından bilirkişinin incelemekle görevli olduğu örneklerden biridir. Örnek şöyledir:

ÖRNEK 96

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s. 342:

> İşlemin sebep unsurunun soyut kavramlarla belirlendiği durumlarda, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, yargı yerleri de idarenin bu dolduruşunu denetler[366].
>
> [366] AUBY/DRAGO, age., C.II, s.398-399.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.772:

> … işlemin sebep unsuru soyut bir şekilde kavramlarla belirlenmiş ise, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, mahkemeler de idarenin bu dolduruşunu denetler[625].
>
> 625. Auby ve Drago, *op. cit.,* c.II, s.398-399.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın kurduğu cümle, üç kelime farkıyla benim cümlemden olduğu gibi alınmadır. "*…idare bu kavramların kap-*

samını somut olaylarla doldurur, mahkemelerde idarenin bu dolduruşunu denetler" ifadesi kelime kelime benim ifademdir; tek farkla ki, Ramazan ÇAĞLAYAN, benim kullandığım "mahkemeler" terimini, "yargı yerleri" terimi ile değiştirmiştir. "*Dolduruşunu denetler*" gibi tuhaf bir ifadeyi, Ramazan Çağlayan'ın benim cümlelerimden habersiz olarak kullanmış olması mümkün mü? "Mahkemeler" teriminin "yargı yerleri" terimi ile değiştirilmesi, kötü niyetli, alıntının benden olduğunu gizlemek için yapılmış bir değişiklikten başka bir şey değildir.

Ayrıca belirtmek isterim ki, atıf yapılan Auby ve Drago'nun adı geçen eserinin belirtilen sayfalarında "işlemin sebep unsurunun soyut kavramlarla belirlendiği durumlarda, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, yargı yerleri de idarenin bu dolduruşunu denetler" şeklinde çevrilebilecek bir cümle yoktur. Bu cümleyi ben Auby ve Drago'nun kitabının ilgili sayfasında geçen "*les conditions légales sont abstraitement fixées par le législateur, mais le juge définit le contenu* (kanuni şartlar kanun koyucu tarafından soyut olarak belirlenir, ama hâkim onların kapsamını belirler)" ifadesine dayanarak kurdum ve fikrin kaynağı olarak da Auby ve Drago'ya atıfta bulundum. Böyle bir cümleyi Ramazan Çağlayan'ın benim yukarıdaki cümlemden habersiz olarak yukarıdaki şekilde çevirmesi mümkün müdür?

Burada özellikle vurgulamak isterim ki, yukarıda açıklandığı gibi, söz konusu cümleyi Ramazan Çağlayan, benden almış olmasına rağmen, bana değil, Auby ve Drago'ya atıf yapmaktadır. Ramazan Çağlayan'ın 366 nolu dipnotunda Auby ve Drago'ya atıf yapıyor olmasının sebebi benim 625 nolu dipnotumda Auby ve Drago'ya atıf yapıyor olmamdır. Dolayısıyla Ramazan Çağlayan'ın sadece ana metindeki cümlesi değil, dipnotu dahi benden alınmadır. Pek muhtemelen gerçekte, Ramazan Çağlayan, Auby ve Drago'nun kitabını dahi görmemiştir. Eğer görmüş olsaydı, Ramazan Çağlayan'ın kurduğu bu cümlenin karşılığı olabilecek bir cümlenin Auby ve Drago'da olmadığını görür, ona göre davranırdı.

Ortada tipik bir "transit atıf" hâli vardır. Alıntıyı gerçekte benden yapmak, ama bana değil, benim dipnotum üzerinden benim atıf yaptığım yazara atıf yapmak. "Transit atıf" kolay kitap yazmanın bir yoludur. Ramazan Çağlayan tarafından çok sıklıkla kullanılmaktadır. Transit atıfla alıntı yapmak, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme hâlini oluşturur.

Bu örneğe ilişkin olarak şunu belirtmek isteriz ki, bilirkişi heyeti üyeleri Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK ve Dr. Celal IŞIKLAR görevden alınmayacaksa bu örneğe ilişkin olarak kendilerinden ek rapor istenmesini talep ederiz.

Acaba "Örnek 96" rastlantı sonucu mu atlanmıştır?

X. ÖRNEK 137'DEKİ MADDİ HATANIN DAHİ ALINTILANMASI ARGÜMANI ATLANMIŞTIR

Bu davada en çürütülmez delilimiz 137 nolu örnektir. Zira bu örnekte bizim dipnotta yaptığımız bir maddi hata (**s.433 yerine yanlışlıkla s.233 yazmam**) aynen Ramazan ÇAĞLAYAN'ın ilgili alıntıdan sonra yaptığı dipnotta da vardır. Önce örneği verelim:

ÖRNEK 137

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.420:

> İdarî sözleşmeden doğan uyuşmazlıklardan dolayı açılan dava, bir tam yargı davası olduğuna göre, bu davayı ancak sözleşmenin tarafları açabilir[33].
>
> [33] VEDEL/DELVOLVÉ, age., C.II, s.233; GÖZLER, age., C.II, s.181.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.181:

> İdarî sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar dolayı açılan dava, bir tam yar-gı davası olduğuna göre, bu davayı ancak sözleşmenin tarafları açabilirler[737].
>
> 737. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.I, s.233.

Bu örnek neden bizim en sağlam örneğimiz? Çünkü benim 737 nolu dipnotumda atıf yaptığım sayfa numarası (s.233) yanlıştır. Söz konusu alıntı Vedel ve Delvolvé'nin kitabında sayfa 233'te değil, sayfa 433'te bulunmaktadır. Benim yaptığım aynı hatanın Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabında da bulunması, Ramazan ÇAĞLAYAN'ın atıf yaptığı Vedel ve Delvolvé'nin kitabından değil, alıntıyı benden yaptığını, atıfı ise bana değil, benim dipnotum üzerinden Vedel ve Delvolvé'ye yaptığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Dipnotun ve dipnottaki hatanın da alınması usulsüz iktibasın en su götürmez kanıtıdır. Eğer Ramazan ÇAĞLAYAN, alıntıyı benden yapmıyor olsaydı, gerçekten Vedel ve Delvolvé'nin kitabına baksaydı, doğru sayfa numarasının 233 değil, 433 olduğunu görürdü. 1200 sayfalık kitapta iki yazarın aynı sayfaya yanlışlıkla atıf yapması tesadüfle açıklanabilir mi?

Dipnottaki maddi hatanın da aktarılması ilk derece mahkemesinin gerekçeli kararında hükme dayanak teşkil etmiş ve kararda "*iki yazarın/kişinin aynı doğruları yapması belli şartlar altında normal karşılanabilirse de aynı yanlışı yapmaları olağan karşılanamaz*" denmiştir.

Bilirkişi raporunda 197 nolu örnek dipnottaki maddi hatanın aktarılması hususu gözden kaçırılarak tartışılmış ve "bu Örnek bakımından davalı kullanımının usulsüz iktibas niteliğini taşıdığına ilişkin yeterli dayanak bulunmadığı" sonucuna ulaşılmıştır. Acaba dipnottaki maddi hatanın dahi aktarılması usulsüz alıntı için "yeterli dayanak" değil de nedir? Acaba ortada bilirkişi heyetinin gözden kaçırdığı bir hata mı, yoksa kasten gizlediği bir husus mu

vardır? Bu hususu sayın Dairenin takdirine bırakıyorum. Ama bilirkişi heyeti üyeleri sayın BOZGEYİK ve IŞIKLAR görevden alınmayacaksa, bilirkişiden söz konusu 137 nolu örneği **dipnottaki maddi hatanın da göz önünde bulundurarak yeniden değerlendirmesi konusunda ek rapor alınmasını talep ederim**.

Bu örnek vesilesiyle belirtmek isterim ki, bilirkişi raporunda en silik/bulanık/okunaksız alıntı örneği budur. Bu örnekteki metin öylesine kötü bir şekilde ve düşük çözünürlükle taramıştır ki, örneğin püf noktası olan dipnottaki "233" rakamı okunamaz hâle gelmiştir. Diğer örneklerdeki Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabından ve benim kitabımdan alınan parçalar rahatlıkla okunurken bu örnekte dipnottaki intihalin en önemli delili olan "233" rakamı okunamayacak haldedir. Bilirkişi raporunun UYAP'ta taranmış metninde de, bize tebliğ edilen fizikî metninde de bu böyledir. Bu şüphe uyandırıcı bir durumdur. Bundan başka Örnek 28'de de (Bilirkişi Raporu, s.13) benzer şüphe uyandırıcı aynı durum vardır. İntihalin en açık bir şekilde görüldüğü iki örneğin en düşük çözünürlükte taranmış örnekler olmasını manidar buluyoruz. İlk derece mahkemesinin gerekçeli kararındaki bütün örnekler pırıl pırıldır ve ilk derece mahkemesinin gerekçeli kararı UYAP'ta vardır.

Örnek 137 Ramazan ÇAĞLAYAN'ın Kitabının İkinci Baskısında Ne Hâle Gelmiştir?- Örnek 137'de benim kitabımdan alınmış olduğunu iddia ettiğim cümlenin sonunda, Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısında, Vedel ve Delvolvé'ye yaptığı atıfı çıkarmıştır. Cümlenin sonunda olması gerektiği gibi sadece bana atıf vardır (İkinci Baskı, s.479, dipnot 31). Ramazan Çağlayan'ın bu dipnottan Vedel ve Delvolvé'yi çıkarıp sadece bana atıf yapması benim yukarıdaki iddiamda haklı olduğumun Ramazan Çağlayan tarafından da kabul edildiğini gösterir.

XI. BİLİRKİŞİNİN USULSÜZ ALINTI OLDUĞUNU KABUL ETTİĞİ, AMA ONU DA MADDÎ HATA VARDIR DİYEREK MEŞRULAŞTIRMAYA ÇALIŞTIĞI ÖRNEK: ÖRNEK 148

Bilirkişi heyetinin çoğunluk görüşünü kaleme alan Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK ve Dr. Celal IŞIKLAR'ın incelediği 102 örnekten sadece birinde Ramazan ÇAĞLAYAN'nın cümlelerinin benim cümlelerimden alınma olduğun kabul etmişlerdir. Bu örnek 148 nolu örnektir:

ÖRNEK 148:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.433:

Bu sorunun cevabını, idarî sorumluluğun doğum tarihi de olan, Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin 1873 tarihli *Blanco* kararında[111] bulmaktayız. Mahkeme söz konusu kararında şöyle demektedir:

"*...Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medeni kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O halde, devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye sadece idarî makamlar yetkilidir...*"[112].

[112] "*Considèran que la responsabilité, qui peut incomber à l'Etat pour les dommages causés aux particuliers par la fait personnes qu"il emloie dans le service publice, ne peut être régie par les pirincipes qui sont établis dans code civile, pour les papports de particulier à particulier; que cette responsabilité n'est ni générale ni absolue; qu'elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la névessit de concilier les droits de l'Etat avec les droits privé...*". LONG/WEİL/BRAİBANT/DELVOLVÉ/GENEVOİS, age., s.1-7.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.953:

Bu soruya Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi yukarıda gördüğümüz 1 Şubat 1873 tarihli *Blanco* kararıyla idarî sorumluluğun özerkliği lehinde cevap vermiştir: Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi şöyle demiştir:

> "Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medenî Kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O hâlde [devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye] sadece idarî makamlar yetkilidir"[97].

97. "Considérant que la responsabilité, qui peut incomber à l'Etat pour les dommages causés aux particuliers par le fait des personnes qu'il emploie dans le service public, ne peut être régie par les principes qui sont établis dans code civil, pour les rapports de particulier à particulier; que cette responsabilité n'est ni générale, ni absolue; qu'elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la nécessité de concilier les droits de l'Etat avec les droits privés" (Tribunal des conflits, 1 Şubat 1873, *Blanco,* 1er supll. s.61, nakleden: Long *et al., op. cit.,* s.1).

Bilirkişi ilk defa bu örnekte Ramazan ÇAĞLAYAN hata yaptığını kabul etmiş, ancak bu hatanın da bir "maddi hata" olduğunu belirterek bu hatayı meşrulaştırmaya çalışmıştır.

Şüphesiz ki her yazar maddi hata yapabilir. Ama acaba burada maddi hata var mıdır? Burada ne gibi bir maddi hata olabilir? Dipnot basılmamış mıdır? Dipnot kaymış mıdır? Her şey yerli yerinde. Dahası bu örneğe ilişkin "EK-3" isimli belgede etraflıca açıkladığımız gibi, söz konusu paragraf, öncesinde ve sonrasında kaynak gösterilmeksizin yapılan büyük bir alıntının parçasıdır. Siyak ve sibak kuralı uyarınca bir delili öncesi ve sonrasına bakarak değerlendirmek gerekir. Bu konuda daha fazla bir şey söylemeden bu ör-

neğe ilişkin olarak ilk derece mahkemesinin gerekçeli kararından şu cümleleri almakla yetiniyorum:

> "*Bu örnekte ağır, ciddi bir intihal durumu vardır. … Üslup ve kullanılan kelimelerdeki tesadüfü aşan benzerlik yanında davalının yabancı bir mahkeme kararının çevirisini davacıya atıf yapmaksızın aktarmış olması, davacının fikri emeğinin eseri olan bu bölümü/çeviriyi kanuna aykırı biçimde kendine mal etmesi anlamına gelmektedir ve intihaldir*".

XII. RAMAZAN ÇAĞLAYAN BANA ÇEŞİTLİ YERLERDE ATIF YAPMASI BENDEN USULSÜZ ALINTI YAPMADIĞINI GÖSTERİR Mİ?

Bilirkişi raporunun çeşitli sayfalarında Ramazan ÇAĞLAYAN'ın bana atıf yaptığı, dolayısıyla ortada usulsüz alıntı olmadığı yolunda ibareler vardır. Örnek olarak bilirkişi raporunun 18, 19, 27, 28, 29, 43, 63, 78, 84, 91, 107, 115, 143, 164'üncü sayfalarına bakılabilir.

Gerçekten de Ramazan ÇAĞLAYAN'ın dava konusu kitabının pek çok sayfasında bana yapılmış pek çok atıf vardır. Hâliyle Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabında bana pek çok atıf yapması, atıf yapmadan benden aldığı diğer cümle ve paragrafları usulsüz alıntı olmaktan çıkarmaz. Bir yazarın diğer bir yazardan yüz adet alıntı yapmış ise, yüz adet atıf yapmalı, bin adet alıntı yapmış ise bin adet atıf yapmalıdır. Ben bu davada somut örnek olarak 276 adet cümlenin veya paragrafın veya başlığın, usûlüne aykırı olarak benim kitabımdan alındığını iddia ediyorum. İddiam somut olarak bundan ibarettir. Ramazan ÇAĞLAYAN'ın bana genelde atıf yapıp yapmadığı bu davanın konusu değildir.

XIV. RAMAZAN ÇAĞLAYAN'IN KİTABININ İKİNCİ BASKISI BU DAVANIN ESASI HAKKINDA BİR "İKRAR"DIR

Ramazan ÇAĞLAYAN, bu davanın konusunu oluşturan *İdarî Yargılama Hukuku* kitabının Eylül 2011 birinci baskısını yaptıktan beş ay sonra, ama durup dururken değil, benim kendisine e-mail yoluyla eleştiriler yöneltmemden sonra, Şubat 2012'de kitabının ikinci baskısını çıkardı (*Ramazan ÇAĞLAYAN, İdarî Yargılama Hukuku,* Ankara, Seçkin, Ocak 2012).

Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabının ikinci baskısında, kitabının birinci baskısında pek çok hata ve eksikliğinin olduğunu kabul etmiş, bunu ikinci baskıya yazdığı önsözde açıkça yazmış ve bu davanın konusunu oluşturan 276 adet usulsüz alıntı örneğindeki eksiklik ve hataları bir ölçüde de olsa gidermeye çalışmıştır. Bu alıntıların bir kısmını ikinci baskıdan çıkarmış, bir kısmını, değiştirerek yeniden kaleme almış, bir kısmında da atıf eksikliklerini tamamlamıştır. Ramazan ÇAĞLAYAN'ın ikinci baskıda bana yaptığı atıf sayısı 550'yi geçmiştir. Ancak ikinci baskıdan onbir ay sonra Ocak 2013'te

kitabının yaptığı üçüncü baskısında ise bana ikinci baskıda yaptığı bütün atıfları çıkarmıştır. Bu dava kitabın birinci baskısına karşı açılmış bir davadır. İkinci ve üçüncü baskıya karşı dava açmadım. Ancak ikinci baskıda yapılan değişiklikleri, düzeltmeleri ve atıf eksikliklerinin giderilmesini bu davada delil olmak üzere 7.6.2012 tarihli "Cevaba Cevap Dilekçemiz" ve onun 316 sayfa uzunluğunda olan "Ek-1" nolu ekinde ilk derece mahkemesine sundum. Bu uzun ek de dava dosyasında bulunmaktadır.

Cevaba cevap dilekçemizin ekinde sunduğumuz 316 sayfa uzunluğunda "EK-1"de Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabının ikinci baskısı hakkında gözlemlerimizi etraflıca, tek tek örnekler üzerinden açıklamıştık. Bu davanın konusu olan 276 adet örneğin Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabının ikinci baskısında çok büyük ölçüde yeniden kaleme alındığı veya tümden çıkarıldığı ve yer yer atıf eksikliklerinin kısmen de olsa tamamlandığını açıklamıştık. *Bu davaya konu teşkil eden örneklerden herhangi birinin ikinci baskıda değiştirilmesi veya tümden çıkarılması veya örnekteki atıf eksikliğinin giderilmesi aslında o örneğe ilişkin hukuka aykırılığın bulunduğunun bizzat Ramazan ÇAĞLAYAN tarafından kabul edildiği anlamına gelir.* **Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabının ikinci baskısı aslında birinci baskıdaki alıntıların problemli olduğunun kendisi tarafından ikrarıdır**. Cevaba cevap dilekçemizde ve ekindeki "EK-1"de bunu ayrıntılarıyla göstermemize rağmen bu husus bu davada dikkate alınmamış ve tartışılmamıştır. Bu bilirkişi raporunda da Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabının ikinci baskısı hakkında yapılan tek bir değerlendirme yoktur. Bu husus eksiktir.

Sayın Daireniz yeni bir bilirkişiye gitmeyecek ise, bu davanın konusu olan ve bilirkişinin incelemekle görevli olduğu 102 adet örneğinin Ramazan ÇAĞLAYAN'ın Ocak 2012'de yapılan kitabının ikinci baskısında ne hâle geldiğinin tespiti ve bu usulsüz alıntı iddiasının bu açıdan da değerlendirilmesi için mevcut bilirkişi heyetinden **ek rapor istenmesini talep ederiz**.

XV. RAMAZAN ÇAĞLAYAN'IN KİTABININ İKİNCİ BASKISINA YAZDIĞI "ÖNSÖZ" NE ANLAMA GELİYOR

Ramazan ÇAĞLAYAN'ın kitabının ikinci baskısına yazdığı önsöz bu davada "ikrar" niteliğinde bir delildir. Bu açıdan ikinci baskının önsözü çök tipiktir ve burada zikredilmeye değerdir:

Ramazan ÇAĞLAYAN'ın "İkinci Baskıya Önsözü"nün ilk iki paragrafını buraya aynen koyuyorum (Önsözün kendisi bu dilekçenin ekinde EK-1 olarak sunulmaktadır):

İkinci Baskıya Önsöz

Kitabın birinci baskısında, içinde birçok eksiği ve hataları barındıran bir ödevle karşınıza çıktığım için bağışlanmamı talep ediyorum. Kitap içinde kimisi teknik sebeplerden, kimisi acelecilikten, kimisi de yoğun çalışma ortamının getirdiği zihin dağınıklığından intâç eden birçok hata bulunduğunu görünce doğrusu çok hicap duydum.

Birinci baskıda yer alan ve hayli yekûn tutan hataları görmeme, ders kitabı yazmanın ne kadar zor bir iş olduğunu anlamama ve bunu hakkıyla başaranlara gıpta ile bakmama vesile olan Kemal Gözler'e burada minnettarlığımı ifade etmek istiyorum. Orhan Veli'nin "*Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel/ Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu*" dizelerini çoğumuz biliriz. Meselenin zorluğunu acemice bir gözüpeklikle böyle bir çalışmaya girişerek idrâk etmiş oldum. Ancak hiç başlamamaktansa, eksiklikleri ile de olsa (düzeltmek kaydıyla) başlamayı yeğlemek gerekir diye düşünüyorum. Şu halde; başlamıştık, öncekileri bir önsöz olarak kabul edip, eksiklikleri ve hataları düzelterek devam ediyoruz...

Bu önsöz ikrardan başka ne anlama gelir? Ramazan ÇAĞLAYAN açıkça "*kitabın birinci baskısında, içinde birçok eksiği ve hataları barındıran bir ödevle karşınıza çıktığım için bağışlanmamı talep ediyorum*" diyor. "*Kitap içinde ... birçok hata bulunduğunu görünce doğrusu çok hicap duydum*" diyor. Dahası "*birinci baskıda yer alan ve hayli yekün tutan hataları görmeme, ... vesile olan Kemal Gözler'e burada minnettarlığımı ifade etmek istiyorum*" diyor.

Bu cümleleri okuduktan sonra sorulabilecek tek soru kalıyor: *Altı yıldır süren bu dava, neyin davasıdır?*

Ramazan ÇAĞLAYAN yukarıda açıkladığım paragraf sonunda "*Ancak hiç başlamamaktansa, eksiklikleri ile de olsa (düzeltmek kaydıyla) başlamayı yeğlemek gerekir diye düşünüyorum. Şu hâlde; başlamıştık, öncekileri bir önsöz olarak kabul edip, eksiklikleri ve hataları düzelterek devam ediyoruz*" diyor. Evet doğrudur; "eksiklik ve hataları düzeltmek" lazımdır ve dahası bu *eksiklik ve hataların yol açtığı zararı da gidermek gerekir*. İşte altı yıldır süren bu dava bunun davasıdır.

XV. SAYIN DAİRENİZ İSTİNAF TALEBİNİN ESASI HAKKINDA KARAR VEREBİLECEK DURUMDADIR

Bilirkişi raporu bire karşı üç oyla hazırlanmıştır. Bilirkişi heyeti üyelerinden Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR aleyhimize ve Gül BAYSAN ise lehimize görüş bildirmişlerdir.

Sayın Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR'ın ulaştığı sonuçlar yukarıda örnek örnek açıklandığı gibi yanlış bir "davacının hususiyeti yoktur" argümanına dayanmaktadır. Bu argümanın neden yanlış olduğunu yukarıda açıkladık. Fikir ve sanat eserleri hukukunda eserin hususiyeti unsuru, hukuki bir unsurdur; maddi vakıanın tespitine ilişkin değil, maddi vakıanın hukukî tavsifine (nitelendirilmesine) ilişkindir. Dolayısıyla bir eserde hususiyet bulunup bulunmadığının tespiti işi, bilirkişinin işi değil; hakimlerin işidir. Bilirkişiler, davacının ve davalının eserlerini karşılaştırır ve rastlantıyla açıklanamayacak derecede bir benzerlik olup olmadığı tespit ederler. Aralarında benzerlik bulunan alıntıların hukukî tavsifini yapmak, kanuna aykırı olup olmadıklarına karar vermek Sayın Dairenize düşer.

Bilirkişi üyelerinden sayın Gül BAYSAN ayrıntılı bir şekilde benim ve Ramazan ÇAĞLAYAN'ın paragraflarını karşılaştırmış ve paragraflar arasında rastlantıyla açıklanamayacak derecede benzerlik veya ayniyet bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.Sayın bilirkişi yaptığı incelemede bizim dahi fark etmediğimiz rastlantıyla açıklanamayacak benzerlikler keşfetmiştir. Örneğin 211 nolu örneğe ilişkin olarak "*rubéole*" kelimesini benim ve Ramazan ÇAĞLAYAN'nın Türkçeye yanlış olarak çevirmesi vakıasını sayın BAYSAN tespit etmiş ve benim ve "*iki eğitimli insanın… aynı bağlamda aynı hatayı yapmaları mantıklı görünmemektedir*" sonucuna ulaşmıştır (Bilirkişi Raporu, s.191). Fransızca uzmanı bilirkişinin raporunda çürütülemeyecek çok sağlam argümanlar vardır.

Bilirkişi heyetinin diğer sayın üyeleri Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR ise farklı bir sonuca ulaşmakla birlikte onlarda benim eserim ve Ramazan ÇAĞLAYAN eseri arasında benzerlik olduğunu pek çok defa tespit etmişlerdir. Bilirkişi raporunun pek çok sayfasında (örneğin sayfa 95, 99, 104, 107, 111, 119, 121, 125, 137, 142, 149, 153, 173 vs.) "benzerlik vardır", "benzerlik bulunmaktadır", "benzemektedir", "benzer ifadeler görülmekle birlikte", "davalı davacıdan etkilenmiş olabilir" gibi ifadeler bulunmaktadır.

Dava dosyasında ilk derece mahkemesi aşamasında iki ayrı heyetten alınmış bilirkişi raporu vardır. Keza dosyada ilk derece mahkemesinin 292 sayfa uzunluğunda ayrıntılı bir gerekçeli kararı vardır. Kendisine karşı beyanlarımızı sunduğumuz bu bilirkişi raporunda da maddi vakıanın tespitine ilişkin, Fransızca Uzmanı bilirkişi Gül BAYSAN'ın çok önemli ve çarpıcı tespitleri ve başka sonuca ulaşsalar da Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR'ın benzerliğe ilişkin tespitleri bulunmaktadır.

Pek çok örnekte paragraflar arasında rastlantıyla açıklanamayacak derecede benzerlik olup olmadığı ayrı bir uzmanlık bilgisini gerektirmemektedir. Okumayı bilen herkes benim ve Ramazan ÇAĞLAYAN'ın cümleleri arasında rastlantıyla açıklanamayacak derecede bir benzerlik olup olmadığını an-

lar. Ayrıca belirtmek isterim ki, dava konusu kitap bir matematik kitabı veya bir tıp kitabı değil, hukuk kitabıdır. Sayın Daireniz, hem genel olarak hukuk, hem de fikir ve sanat eserleri hukukunda uzman bir dairedir. Sayın Daireniz, bilirkişiye başvurmadan dahi, benim cümlelerim ile Ramazan ÇAĞLAYAN'ın cümleleri arasında benzerlik olup olmadığını tespit edebilecek durumdadır.

SONUÇ VE TALEPLER

Yukarıda açıklanan sebepler ile,

I. Tekrar bilirkişi incelemesi yaptırılmaksızın **davalının istinaf talebinin esastan reddine karar verilmesini;**

II. Buna karar verilmeyecekse, yukarıda açıklanan sebeplerle mevcut bilirkişi heyetinin üyelerinden

1. Hayri BOZGEYİK'in

a) davalı Ramazan ÇAĞLAYAN ile uzun yıllar aynı Fakültede çalıştığı ve dolayısıyla tarafsızlık şartını sağlamadığı;

b) diğer davalı SEÇKİN YAYINEVİ ile ise arasında **yazar-yayıncı ilişkisi olduğu** ve **dolayısıyla** tarafsızlık **ş**artını sağlamadığı gerekçesiyle,

2. Celal IŞIKLAR'ın

a) öğretim üyesi olmadığı için hariçten bilirkişi olarak görevlendirilmesinin mümkün olmaması;

b) davalı Ramazan ÇAĞLAYAN'ın verdiği idare hukuku dersinin uygulamalarını yaptıran ders ücretli bir öğretim görevlisi olduğu ve dolayısıyla davalı Ramazan ÇAĞLAYAN karşı tarafsız davranamayacağı,

gerekçesiyle **bilirkişilik görevlerinden alınmalarını** ve yerlerine **yeni iki bilirkişi seçilmesi ve üçüncü bilirkişi Gül BAYSAN ile birlikte yeni bir rapor hazırlamak üzere görevlendirilmelerine**,

karar verilmesini;

III. Buna da karar verilmeyecekse, mevcut bilirkişi heyetinden yukarıda ayrıntılarıyla izah edilen bilirkişi raporundaki eksiklik ve çelişkilerin giderilmesi amacıyla;

1. Prof. Dr. Gül BAYSAN'a bilirkişi raporu ana metninde (s.6-177 arasında) yer alan bütün Fransızca cümle ve paragrafların (toplam 302 paragraf) kendisi tarafından Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK ve Dr. Celal IŞIKLAR için Türkçeye çevrilip çevrilmediğinin sorulması;

2. Bilirkişi raporunda sıkça kullanılan "hususiyet" şartını değerlendirilirken bilirkişi heyetinin hangi hususiyet teorisini esas aldıkları hususunun açıklamasını ve

a) Esas alınan hususiyet teorisinin yukarıda V nolu başlık altında listelenen 31, 32, 54, 60, 64, 65, 80, 101, 112, 121, 169, 222, 248 nolu örneklere nasıl uygulandığı ve bu örneklerdeki alıntıların neden davacının hususiyetini taşımadığı hususunun açıklanması ve yine bu örneklerdeki alıntıların aynen alıntı niteliğinde olup olmadığı hususunun açıklığa kavuşturulmasını;

b) Esas alınan hususiyet teorisinin yukarıda VI nolu başlık altında listelenen 13, 21, 24, 28, 46, 53, 65, 101, 103, 109, 111, 114, 120, 142, 155, 160, 161, 162, 167, 169, 170, 180, 181, 183, 190, 202, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 213, 214, 218, 220, 223, 224, 226, 236, 259, 261 nolu örneklere nasıl uygulandığı ve bu örneklerdeki alıntıların "yazarın hususiyetini taşıması" bakımından tekrar değerlendirilmeleri ve bu örneklerdeki alıntıların neden davacının hususiyetini taşımadığı hususunun açıklığa kavuşturulması,

c) Esas alınan hususiyet teorisinin yukarıda VII nolu başlık altında listelenen 13, 21, 26, 28, 53, 101, 109, 160, 162, 167, 169, 170, 180, 181, 183, 202, 205, 208, 211, 214, 218, 220, 223, 224, 226 nolu örneklere nasıl uygulandığı ve bu örneklerde davacının Fransızcadan yaptığı çevirilerinin neden davacının hususiyetini yansıtmadığı hususunun açıklığa kavuşturulması,

3. İlk derece mahkemesinin hükmüne esas teşkil eden 102 adet örneğin FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartı açısından değerlendirilmesi;

4. Bilirkişi raporundan atlanan Örnek 96'nın bilirkişi heyeti tarafından incelenmesi;

5. Örnek 197'de dipnotta davacının yaptığı sayfa numarası hatasının davalının dipnotunda da bulunması vakıası da dikkate alınarak Örnek 197'nin tekrar değerlendirilmesi;

6. Örnek 148'de usulsüzlüğe sebep olarak gösterilen maddi hatanın açıklığa kavuşturulması, ne gibi bir sebebin (dipnot kayması vs) böyle bir maddi hataya yol açabileceği hususunun açıklanması;

7. İlk derece mahkemesinin hükmüne esas teşkil eden 102 adet örneğinin Ramazan ÇAĞLAYAN'ın dava konusu kitabının Ocak 2012'de yapılan ikinci baskısında ne hâle geldiğinin tespiti ve bu örneklere ilişkin usulsüz alıntı iddiasının bu açıdan da değerlendirilmesi,

için sayın Bilirkişi Heyetinden **ek rapor istenmesine**

karar verilmesini saygılarımla arz ve talep ederim.

5 Kasım 2018
[Sunuluş Tarihi 6 Kasım 2018'dir]

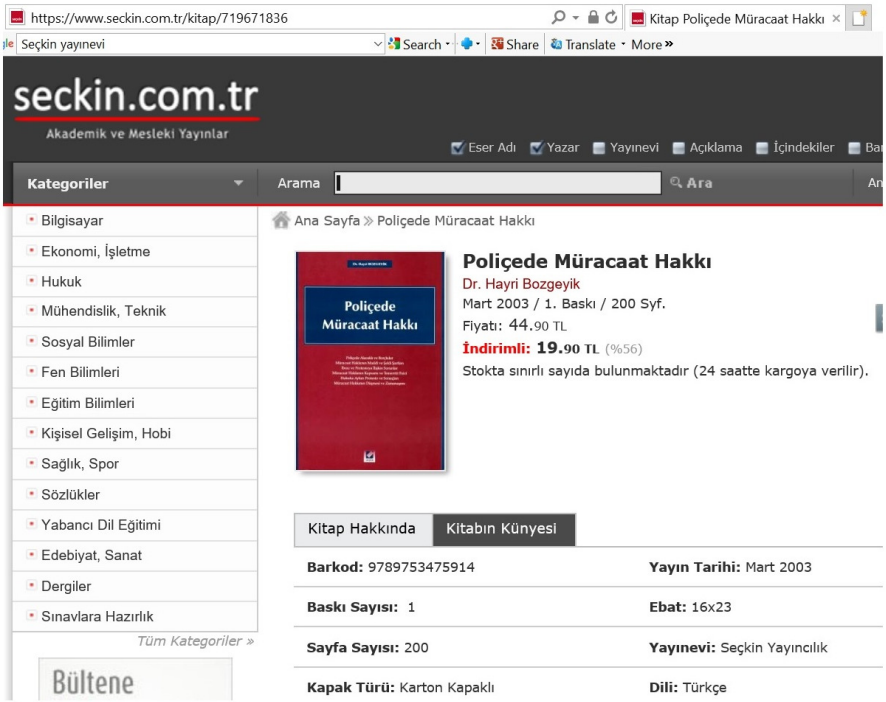
Davacı (Asıl) Kemal GÖZLER

EK-1: Bilirkişi Hayri Bozgeyik'in "*Poliçede Müracaat Hakkı*" (1. Baskı, 2004, ISBN: 9753475914) isimli kitabının davalı Seçkin Yayınevi tarafından yayınlandığını gösterir Seçkin Yayınevinin internet sitesi ekran görüntüsü (https://www.seckin.com.tr/kitap/719671836).

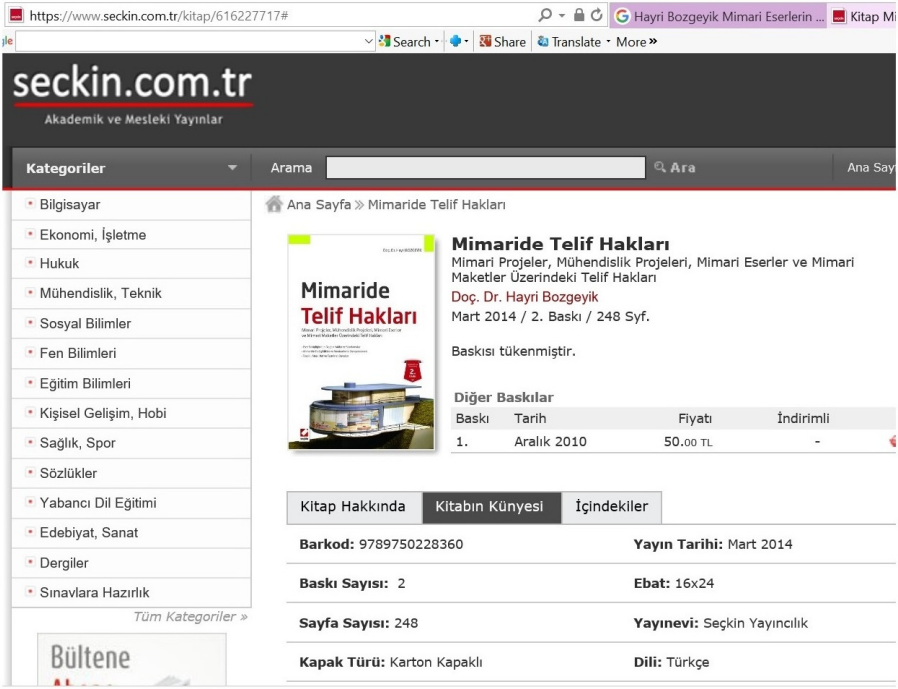
EK-2: Bilirkişi Hayri Bozgeyik'in "*Mimaride Telif Hakları*" (İkinci Baskı, 2014, ISBN: 9750228360) isimli kitabının davalı Seçkin Yayınevi tarafından yayınlandığını gösterir Seçkin Yayınevinin internet sitesi ekran görüntüsü (https://www.seckin.com.tr/kitap/616227717).

EK-3: Ramazan ÇAĞLAYAN'ın Seçkin Yayınevi tarafından Ocak 2012'de yayınlanmış *İdarî Yargılama Hukuku* isimli kitabının ikinci baskısının önsöz sayfası.

EK-1: Bilirkişi Hayri Bozgeyik'in "*Poliçede Müracaat Hakkı*" (1. Baskı, 2004, ISBN: 9753475914) isimli kitabının davalı Seçkin Yayınevi tarafından yayınlandığını gösterir Seçkin Yayınevinin internet sitesi ekran görüntüsü (https://www.seckin.com.tr/kitap/719671836).

EK-2: Bilirkişi Hayri Bozgeyik'in "*Mimaride Telif Hakları*" (İkinci Baskı, 2014, ISBN: 9750228360) isimli kitabının davalı Seçkin Yayınevi tarafından yayınlandığını gösterir Seçkin Yayınevinin internet sitesi ekran görüntüsü (https://www.seckin.com.tr/kitap/616227717).

EK-3: Ramazan Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku*, Ankara, Seçkin, 2. Baskı, Ocak 2012, "Önsöz".

İkinci Baskıya Önsöz

Kitabın birinci baskısında, içinde birçok eksiği ve hataları barındıran bir ödevle karşınıza çıktığım için bağışlanmamı talep ediyorum. Kitap içinde kimisi teknik sebeplerden, kimisi acelecilikten, kimisi de yoğun çalışma ortamının getirdiği zihin dağınıklığından intâç eden birçok hata bulunduğunu görünce doğrusu çok hicap duydum.

Birinci baskıda yer alan ve hayli yekûn tutan hataları görmeme, ders kitabı yazmanın ne kadar zor bir iş olduğunu anlamama ve bunu hakkıyla başaranlara gıpta ile bakmama vesile olan Kemal Gözler'e burada minnettarlığımı ifade etmek istiyorum. Orhan Veli'nin "*Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel/ Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu*" dizelerini çoğumuz biliriz. Meselenin zorluğunu acemice bir gözüpeklikle böyle bir çalışmaya girişerek idrâk etmiş oldum. Ancak hiç başlamamaktansa, eksiklikleri ile de olsa (düzeltmek kaydıyla) başlamayı yeğlemek gerekir diye düşünüyorum. Şu halde; başlamıştık, öncekileri bir önsöz olarak kabul edip, eksiklikleri ve hataları düzelterek devam ediyoruz...

♣♣♣

İletişim ve ulaşım alanında olduğu gibi, günlük hayatımıza giren bunca hızlı teknolojik araç-gereçe rğmen, zaman darlığından şikâyetimiz sona ermiş değil. Hep bir zamansızlık ve acelecilik içindeyiz. Üniversitedeki ders yoğunluğu yanında, belki de idare hukukçularının yakasını bırakmayan idarî ve danışmanlık görevleri içinde yazmaya vakit ayırmak gerçekten büyük bir meşakkâti göze almayı gerektiriyor. Öte yandan eserin önemli bir kısmının, daha önceki bilimsel çalışmaların bir araya getirilmesi şeklinde oluşturulması, dizgi aşamasında dokuzyüz sayfa civarında olan hacminin öğrencilerin satın alabileceği makûl bir sayfaya indirilmesi zarureti de eklenince, atıflar başta olmak üzere bir dizi nakısanın oluşması gerçeği ile yüzleşmemiz kaçınılmaz oldu.

İkinci baskıda, kitap baştan sona gözden geçirildi. Bazı konular, özellikle iptal davasında "iptal sebepleri" ve tam yargı davalarında "sorumluluk esasları" yeniden kaleme alındı. Bir ders kitabı için ayrıntı sayılabilecek bazı kısımlar çıkarılırken, öğrencilerin başka bir yerde rastlamaları pek mümkün olmayan kısa bilgiler (örneğin Yargıtay'ın kısa tarihi gibi) ilave edildi. Atıflarda meydana gelen yanlışlıklar (gözümüzden kaçan olmadıysa) düzeltildi. Dilbilgisi ve imlâ hatalarının asgariye indirilebilmesi için azami titizlik gösterildi. Ancak ikinci baskının hatadan halî olduğu da söylenemez.

EK-87: 21 KASIM 2018 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI

T.C.
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi
20. HUKUK DAİRESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO **:** 2017/1161 Esas
CELSE NO **:** 5
CELSE TARİHİ **:** 21/11/2018
HAKİM **:** Erol KAPLAN 42473
KATİP **:** Numan ÇİLESİZ 100225

Belirli gün ve saatte celse açıldı. Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. Aytül Özkan geldi. Başka gelen yok. Açık yargılamaya devam olundu.

Celse arasında bilirkişi raporunun ibraz edildiği, raporun taraflara tebliğ edildiği, davacı vekilinin bilirkişi raporuna karşı beyanlarını ve itirazlarını içerir dilekçe sunduğu, dilekçesinde bilirkişiler Hayri Bozgeyik ile Celal Işıklar'ın reddini de talep ettiği görüldü. Okundu, dosyasına konuldu.

Taraf vekillerinden soruldu.

Davacı vekili: Biz bilirkişi raporuna karşı itirazlarımızı tekrar ediyoruz. Raporda imzası bulunan bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar Fransızca bilmemektedirler. Heyetteki Fransızca bilen bilirkişi ayrık görüş sunmuştur. Bu bilirkişinin kanaatleri de iddialarımızı ispatlar niteliktedir. Biz bilirkişi heyetinin duruşmaya çağırılarak özellikle Fransızca metinleri nasıl tercüme ettikleri konusunda sözlü sorularınızın cevaplanmasını talep ediyoruz dedi.

Davalı vekili: Bilirkişi raporunun çoğunluk görüşüne bir diyeceğimiz yoktur. Bu görüş doğrultusunda davanın reddini talep ediyoruz ayrıca bilirkişi isimleri tespit edildikten sonra karşı tarafa tebliğ edilmiş ve bir itiraza uğramamıştır. Rapor hazırlandıktan sonra bilirkişilerin reddini kabul etmiyoruz dedi.

G.D:

1-Davacı tarafça bilirkişi olarak atanan Celal Işıklar'ın reddi talep edilmiş ise de aynı nedenlerle daha önce de anılan bilirkişinin reddedildiği ve Dairemizin 03.04.2018 tarihli kararı ile bilirkişinin reddi talebinin reddine karar verildiği anlaşılmakla bu hususta karar verilmesine yer olmadığına,

2-HMK'nın 272/son maddesi uyarınca esas karar ile birlikte temyiz yolu açık olmak üzere her ne kadar bilirkişi Hayri Bozgeyik'in reddi talep edilmiş ise de anılan bilirkişinin son olarak 2014 yılında davalı Seçkin Yayıncılık A.Ş.'den kitabının yayınlanmış olması tek başına bilirkişinin tarafsızlığından şüphe edilmesini gerektirir bir hal olmadığından bilirkişinin reddi talebinin reddine, sair nedenlerle aynı bilirkişinin reddi talebinin Dairemizin 26.02.2018 tarihli kararı ile reddine karar verilmiş olduğu anlaşılmakla bu nedenlere dayalı red talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına,

3-Ayrık bilirkişi görüşünde dava dilekçesi ekinde örnek 121 olarak belirtilen ihlal iddiasıyla ilgili Peiser Gustave adlı yazarın eserinin 22. sayfasına rastlanılmadığı belirtildiğinden söz konusu sayfanın bir suretinin sunulması hususunda taraflara 2 haftalık süre verilmesine,

4-Davacı Asil 'in 05.11.2018 tarihli dilekçesinin sonuç ve talepler kısmının 3. nolu bendinde ileri sürülen itirazlar hususunda ek rapor alınmak üzere dosyanın bilirkişi heyetine tevdiine bu kısmın 7. sırasında belirtilen itiraz ile ilgili olarak bir değerlendirme yapılmasına yer olmadığına,

5-Her ne kadar davacı tarafça bilirkişilerin duruşmaya çağırılarak bu hususların sözlü olarak sorulması talep edilmiş ise de itirazların niteliği ve mahiyeti gözetildiğinde bu talebin reddine,

6-Bu nedenle duruşmanın 13.02.2019 tarihi saat 10:00'a bırakılmasına karar verildi. 21/11/2018

Katip 100225 Üye 42473

EK-88: 13 ŞUBAT 2019 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI

T.C.
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi
20. HUKUK DAİRESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO : 2017/1161 Esas
CELSE NO : 6
CELSE TARİHİ : 13/02/2019
HAKİM : Erol KAPLAN 42473
KATİP : Numan ÇİLESİZ 100225

Belirli gün ve saatte celse açıldı. Gelen olmadı. Açık yargılamaya devam olundu.

Taraf vekillerinin mesleki mazeretlerini bildirir dilekçelerin sunulduğu görüldü. okundu dosyasına konuldu.

Bilirkişi Ek raporunun dosyaya sunulduğu, raporun ibraz tarihi ile duruşma tarihi ile yeterli süre olmadığından taraflara tebliğ edilemediği görüldü. Okundu, dosyasına konuldu.

G.D:

1-Bilirkişi ek raporunun taraflara tebliğine, rapora karşı beyan ve itirazlarını sunmaları için HMK 281. maddesi uyarınca tebliğ tarihinden itibaren 2 haftalık KESİN SÜRE VERİLMESİNE, süresi içerisinde itirazlarını sunmadığı taktirde rapora karşı itiraz hakkından vazgeçmiş sayılacağı ihtaratının tebligata yazılmasına,

2-Davacı ve davalı vekillerinin mesleki mazeretlerinin kabulü ile duruşma gün ve saatinin kendilerine tebliğine, masrafın dosyada mevcut gider avansından karşılanmasına,

3-İtiraz süresi tamamlandığında dosyanın heyete tevdiine,

4-Bu nedenle duruşmanın 13.03.2019 gün ve saat 10:30'a bırakılmasına karar verildi. 13/02/2019

Katip 100225 Üye 42473

EK-89: 20 ŞUBAT 2019 TARİHLİ AVUKAT FAHRETTİN KAYHAN'IN BİLİRKİŞİ EK RAPORUNA İTİRAZ DİLEKÇESİ

T.C. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİNE

BİLİRKİŞİ KURULU EK RAPORUNA İTİRAZ DİLEKÇESİ

ESAS NO : E.2017/1161
DAVACI : Kemal Gözler
VEKİLİ : Av. Fahrettin Kayhan …
DAVALILAR : 1- Seçkin Yayıncılık
2- Ramazan Çağlayan
VEKİLLERİ : Av. Kaan Koçali,

Taraflar arasındaki davanın istinaf incelemesi sırasında Hayri Bozgeyik, Gül Baysan ve Celal Işıklar'dan alınan bilirkişi raporuna karşı itirazlarımızı aşağıdaki paragraflarda sunuyoruz.

1. Davacı asılın ek rapora karşı hazırladığı ayrıntılı itiraz dilekçesini ekte sunuyoruz. Müvekkilin itiraz dilekçesinden de açıkça anlaşılacağı üzere bilirkişi kurulu çoğunluk görüşü, itirazların hiç birini cevaplamamış, muğlak ifadelerle geçiştirmiştir. Müvekkilimizin hazırladığı dilekçemiz ekindeki itiraz dilekçesini tekrar ettiğimizi beyanla bu dilekçedeki itirazları aynen yineliyoruz.

2. HMK 276 (1) maddesine göre bilirkişi, mahkemece **kendisine tevdi olunan görevi bizzat yerine getirmekle** yükümlü olup, görevinin icrasını kısmen yahut tamamen başka bir kimseye bırakamaz. Bilirkişi kurulunun çoğunluğunu oluşturan Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR'ın Fransızca bilmedikleri halde 302 Fransızca paragrafı kendileri okumuş, tercüme etmiş ve değerlendirmiş gibi kök raporu hazırladıkları, ayrık oy sahibi Gül BAYSAN'ın ek beyanlarıyla da tartışmasız sübut bulmuştur.

Bu durum bilirkişi raporundaki çoğunluk görüşünün Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR dışına Fransızca bilen biri veya birileri tarafından hazırlandığını ve bilirkişiler tarafından imzalandığını **her türlü şüpheden uzak bir şekilde kanıtlamaktadır**. Çoğunluk görüşüne imza atan bilirkişilerin Fransızca bilmedikleri halde Fransızca metinler hakkında biliyormuş gibi yorum yapmalarını ve bilirkişi raporundaki tarafgir anlatımları, bilirkişilerin reddi talebimizde arz ettiğimiz gerekçelerle birlikte değerlendirildiğinde ve raporun da gerçeğe aykırı mütalaa içermesi karşısında … kaçınılmaz olarak

"kuvvetli kuşku" duyuyoruz. Bilirkişilerin, Fransızca metinleri kime tercüme ettirdiklerini açıklayarak bu haklı kuşkumuzu gidermesini bekliyoruz.

3. HMK'nun "Bilirkişinin ceza hukuku bakımından durumu" başlıklı 284 (1) maddesine göre bilirkişi Türk Ceza Kanunu anlamında kamu görevlisidir. Bilirkişiler, Hayri BOZGEYİK ve Celal IŞIKLAR'ın …

Açıklanan nedenlerle … talep ediyoruz.

4. Dava 2012 yılında açılmış olup, üzerinden 7 yıl gibi bir süre geçmiştir. Müvekkilin adil yargılanma hakkı süre yönünden çoktan ihlal edilmiş bulunmaktadır. Sayın Dairenin, ilk derece mahkeme kararındaki gerekçeleri ve bu kararın dayadığı bilirkişi raporunu hangi nedenlerle yetersiz bulduğunu bilemiyoruz. Ancak bize göre, ilk derece mahkemesi kararı usul ve yasaya uygun olduğundan tahkikata girişilmeden istinaf talebinin esastan reddine karar verilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, ara kararından dönülüp tahkikattan vaz geçilerek davalıların istinaf taleplerinin esastan reddine karar verilmesin talep ediyoruz.

5. Hukuk Muhakemeleri Kanunun 279. Maddesine göre mahkeme, bilirkişinin oy ve görüşünü "yazılı" veya **"sözlü"** olarak bildirmesine karar verir. Aynı Kanunun 281 (2) maddesine göre 281 (2) maddesine göre ise Mahkeme, bilirkişi raporundaki eksiklik yahut belirsizliğin tamamlanması veya açıklığa kavuşturulmasını sağlamak için, bilirkişiden, yeni sorular düzenlemek suretiyle ek rapor alabileceği gibi, **tayin edeceği duruşmada, "sözlü olarak açıklamalarda" bulunmasını** da kendiliğinden isteyebilir. Yine aynı Kanunun 152. maddesine göre duruşmaya katılan taraf vekilleri; **bilirkişilere duruşma disiplinine uygun olarak doğrudan soru yöneltebilirler. Bilirkişilere duruşmada soru yöneltme hakkımızı kullanabilmemiz için, onların duruşmaya davet edilmesi gerekir**. Hukuk Muhakemeleri Kanunun taradığımızda 36/1-c maddesinde "bilirkişi olarak dinlenmiş", 148 (3) maddesinde "bilirkişinin, (…) dinlenilmesi", 185 (2) maddesinde maddesinde "bilirkişiyi tekrar çağırıp dinleyebileceği" ibareleri yer almaktadır. Bilirkişilerin duruşmada dinlenilmemesi, HMK 152. Maddesinde düzenlenen hakkımızın kullanılamasını engelleyeceği gibi, bu durum AİHS 6. Maddesine göre adil yargılanma hakkının ihlaline vücut verecektir.

Bu nedenle, bilirkişilerin Muhterem Dairenizce verilen açık ara kararına rağmen, ara kararında sorulan hususlara cevap vermekten kaçındıkları görülmektedir. Bu nedenle bu bilirkişilerden yazılı görüş istemenin yararlı olmayacağı ortaya çıkmıştır. Bu nedenle HMK 279(1) ve 281 (1) maddesi uyarınca bilirkişilerin duruşmaya davet edilerek itirazlarımız konusunda sözlü açıklama yapmalarının istenmesini ve HMK 152.maddesi uyarınca bilirkişilere sonu yöneltmemize olanak sağlanmasını talep ediyoruz Bilirkişilere so-

racağımız soruların bir kısmı ekte sunduğumuz müvekkilin dilekçesinde belirtilmiştir.

TALEP SONUCU: Yukarıda açıklanan sebeplerle,

1. Bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın … bulunulmasına,

2. İlk derece Mahkemesinin vermiş olduğu karar usul ve yasaya uygun olduğundan tahkikattan vazgeçilerek davalıların istinaf talebinin esastan reddine;

3. Mahkeme aksi kanaatte ise Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar'ın bilirkişilik görevinden alınarak oluşturulacak yeni bir bilirkişi kuruluna inceleme yaptırılmasına;

4. Buna karar verilmeyecek ise, bilirkişi raporundaki tutarsızlıklar ve eksiklikler, ek rapora rağmen, henüz giderilmediğinden ve **bilirkişilerin yazılı olarak sorulara cevap vermeyecekleri ek raporlarından da açıkça anlaşıldığından** HMK 279(1) ve 281 (1) maddesi uyarınca bilirkişilerin duruşmaya davet edilerek itirazlarımız konusunda sözlü açıklama yapmalarının istenmesine ve kendilerine **HMK 152 (1) maddesi gereğinde soru yöneltme hakkımızın kullandırılmasına karar verilmesini** saygılarımla arz ve talep ederim. 19 Şubat 2019

Avukat Fahrettin KAYHAN
Davacı vekili

EKİ: Davacı asil tarafından hazırlanan bilirkişi kurulu ek raporuna itiraz dilekçesi (9 Sayfa)

EK-90: BİLİRKİŞİ EK RAPORUNA KARŞI KEMAL GÖZLER'İN 19 ŞUBAT 2019 TARİHLİ İTİRAZ DİLEKÇESİ

T.C. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİNE

(Ek Bilirkişi Raporuna Karşı İtiraz Dilekçesi)

DOSYA NO: E.2017/1161
DAVACI : Kemal Gözler
DAVALILAR: 1. Ramazan Çağlayan
2. Seçkin Yayıncılık
DAVA KONUSU: Hukuka Aykırı İktibas Sebebiyle Tecavüzün Refi, Meni ve Tazminat Talebi
BU DİLEKÇENİN KONUSU: Hayri Bozgeyik, Gül Baysan ve Celal Işıklar'dan oluşan bilirkişi heyetinin vekilime 13 Şubat 2019 günü tebliğ edilen tarihsiz **ek raporuna karşı, davacı asıl sıfatıyla gözlem ve itirazlarımızın** sunulmasıdır.

İ T İ R A Z L A R I M I Z

Bilirkişi heyetinin kök raporuna karşı 25 sayfa uzunluğunda 5 Kasım 2018 tarihli beyan dilekçemizle itirazlarımızı sunmuş ve dilekçenin "Sonuç ve Talepler" kısmının **III** nolu başlığı altında 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 rakamlarıyla numaralandırılmış yedi ayrı talepte bulunmuştuk. Sayın Mahkemeniz 21 Kasım 2018 tarihli duruşmada verdiği ara kararıyla bu yedi talepten sonuncusu dışındaki taleplerimizi kabul etmiş ve bu talepler konusunda bilirkişi heyetinden ek rapor istenmesine karar vermiştir.

Öncelikle belirtmek isteriz ki, bizim itiraz dilekçemiz 25 sayfa uzunluğundadır. Ek rapor alınmasını istediğimiz hususlar somut örnekler üzerinden ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Ek raporun ana metni ise 5 sayfa uzunluğundadır. Bizim sorduğumuz sorulara ek raporda ya hiç cevap verilmemiş, ya da yetersiz ve soyut cevaplar verilmiştir. Ek rapor, Mahkemenizin 21 Kasım 2018 ara kararının gereklerini karşılamaktan uzaktır.

İtiraz dilekçemizde ve ara kararda belirtilen hususlara ilişkin olarak ek raporda yapılan açıklamalar ve bunlara karşı bizim cevaplarımız madde madde şu şekildedir:

I. BİLİRKİŞİ HAYRİ BOZGEYİK VE CELAL IŞIKLAR'IN KÖK RAPORUNDA GÖRÜŞLERİNİ DAYANDIRDIKLARI FRANSIZCA PARAGRAFLAR, KİMİN TARAFINDAN TÜRKÇEYE ÇEVRİLMİŞTİR?

5 Kasım 2018 tarihli itiraz dilekçemizin 3'üncü sayfasında yer alan **"III"** nolu başlığı altında bilirkişi heyeti üyeleri sayın Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar'ın Fransızca bilmedikleri tespitinde bulunmuştuk. Oysa kök bilirkişi raporunun ana metninde (s.6-176 arasında) yer alan toplam 102 örnekte toplam 302 (üçyüziki) adet Fransızca paragraf bulunmaktadır. Bu metinler, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar tarafından imzalı olan çoğunluk görüşünde Fransızca olarak yer almaktadır. Sayın Bozgeyik ve Sayın Işıklar, sanki Fransızca biliyor gibi Fransızca metinleri benim ve davacının Türkçe çevirileriyle karşılaştırıyorlar ve davalı Ramazan Çağlayan'ın paragraflarının benim paragraflarımdan değil, Fransızca paragraflardan alınma olduğuna hükmediyorlar. Bu hususları gözlemleyip, itiraz dilekçemizde, Fransızca bilmeyen bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın nasıl olup da bu Fransızca metinleri okuyup anlayabildikleri sorusunu sormuştuk. Keza aynı yerde 302 adet Fransızca paragrafın Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için Fransızca uzmanı Prof. Dr. Gül Baysan tarafından Türkçeye çevrilip çevrilmediği hususunun bilirkişi heyetine sorulmasını talep etmiştik.

A. PROF. DR. HAYRİ BOZGEYİK VE DR. CELAL IŞIKLAR'IN AÇIKLAMASI

Yukarıdaki sorumuza ek raporun çoğunluk görüşü kısmında sayın Bozgeyik ve Işıklar tarafından şu cevap verilmektedir (Cümleyi aynen alıyorum):

> "Bütün metinlerin Fransızca'dan Türkçe'ye birebir çevirileri, buna gereksinim olmadığı kanaatiyle yapılmadığı gibi, mahkeme tarafından bu yönde bir görevlendirme de söz konusu olmamıştır".

A. CEVABIMIZ

Sayın Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın cevabı hayret vericidir. Sayın bilirkişiler bir yandan Fransızca bilmediklerini kabul etmekte, diğer yandan ise *"bütün metinlerin Fransızca'dan Türkçe'ye birebir çevirileri, buna gereksinim olmadığı kanaatiyle yapılmadığını"* itiraf etmektedirler.

Bu durumda şu soruya cevap vermek gerekir: Metinler Türkçeye çevrilmemiş ise, Fransızca bilmeyen sayın Bozgeyik ve Işıklar, nasıl olup da 302 adet Fransızca paragrafı okuyup, kök rapordaki değerlendirmeleri yapabilmişlerdir? Kök raporda görüleceği üzere bu paragraflar konusunda Bozgeyik ve Işıklar, ancak Fransızca bilen birisinin yapabileceği düzeyde ayrıntılı değerlendirmeler yapmaktadırlar.

Örnekler

Örnek olarak kök raporun 6 ilâ 176'ncı sayfaları arasında yer alan 13, 25, 28, 44, 51, 52, 53, 54, 73, 79, 91, 97, 101, 104, 109, 112, 121, 137, 142, 148, 151, 152, 153, 154, 156, 160, 162, 166, 167, 168, 169, 170,172, 177, 180, 181, 182, 183, 195, 197, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 218, 219, 220, 221, 223, 226, 236, 248, 251, 257, 259, 264, 269 nolu örnekler altında verilen Fransızca paragraflara ve bu paragraflara dayanılarak yapılan değerlendirmelere bakılabilir. Bu değerlendirmeleri Fransızca bilmeyen birisi yapabilir mi?

Mesela **"Örnek 104'e** ilişkin, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, bilirkişi raporunun 55'inci sayfasında, Ramazan Çağlayan'ın paragrafının benim kitabımdaki paragraftan değil, doğrudan Fransızca kitaplardan alındığını göstermek için Chapus'nün kitabından üç paragraflık, Vedel/Delvolvé'nin kitabından dört paragraflık ve Rivero'nun kitabından bir paragraflık Fransızca metinler vermektedir. Bu metinlerden sonra, şu değerlendirmeyi yapmaktadırlar:

> "Bu örnekteki bilgilerin, Davalı tarafından dipnotlarında gösterilen Fransızca eserlerde yer aldığı görülmektedir. Aynı bilgilerin Davacı eserinde de yer alması, Davalının Davacı eserine atıf yapmasını gerektirmemektedir. Davalının bu karardan ilk defa Davacı eserindeki kullanımdan haberdar olması da asıl kaynağa ulaşıp buradan yararlandığı şeklinde görüldüğünden Davacıya ayrıca atıf yapmasını gerektirmemektedir. *Kaynak olarak gösterdiği* **Fransızca eserleri kontrol ettikten sonra**, *Davalının bu savı doğru kabul edilmiştir*" (Kök Bilirkişi Raporu, s.55-56).

Görüldüğü gibi bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar açıkça **"Fransızca eserleri kontrol ettiklerini"** söylemektedirler. **Fransızca bilmeyen sayın bilirkişiler, bu "kontrol"ü nasıl olup da yapmışlardır?** Fransızca bilmeyen bilirkişiler, Ramazan Çağlayan'ın cümlelerinin benim kitabımdaki cümlelere değil de Fransızca asıl kaynaklardaki cümlelere benzediğine nasıl olup da hükmedebilmişlerdir? Bu mümkün müdür? Eğer bu mümkün değil ise, bilirkişi raporunun 55'inci sayfasında yer alan 8 paragraflık **Fransızca metnin Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için bir başkası tarafından çevrilmiş olması gerekir**.

Daha pek çok somut örnek verebiliriz:

-Örnek 53'e ilişkin kök bilirkişi raporunun 28'inci sayfasının sondan bir önceki paragrafında yer alan Fransızca paragrafı Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, bu paragrafın o anlama geldiğini nasıl olup da anlamışlardır? Yoksa bu paragrafı onlara başka birisi mi çevirmiştir? Benzer örnekleri artırabiliriz:

-Örnek 59'a ilişkin olarak Bilirkişi Raporunun 31'inci sayfanın sonunda yer alan Chapus'den alınma iki Fransızca paragrafı Türkçeye kim çevirmiştir?

-Örnek 73'e ilişkin bilirkişi raporunun 39'uncu sayfasının sondan ikinci paragrafından başlayıp 40'ıncı sayfanın ilk iki paragrafında devam eden dört paragraflık Fransızca bir metin verilmekte ve bu metin ile ilgili"*bu bilgilerin (Ramazan Çağlayan'ın verdiği bilgilerin atıf yapılan Fransızca eserde de yer aldığı görülmektedir*" sonucuna ulaşılmaktadır. Peki ama Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar bu dört paragraflık Fransızca metni nasıl okuyup anlamışlar ve bu sonuca nasıl ulaşmışlardır? Yoksa bu Fransızca paragrafları onlar için başka biri mi Türkçeye çevirmiştir?

-Örnek 101'e ilişkin, bilirkişi raporunun 53'üncü sayfasında yer alan Chapus'nün kitabından alınma iki paragraflık Fransızca bir metni kim Türkçeye çevirmiştir?

-Örnek 109'a ilişkin, bilirkişi raporunun 62'nci sayfasında yer alan Fransızca paragrafları Fransızca bilmeyen bilirkişiler nasıl olup da anlayabilmişlerdir?

-Örnek 121'e ilişkin, bilirkişi raporunun 67'nci sayfasında yer alan Fransızca paragrafları Fransızca bilmeyen bilirkişiler için başka biri mi Türkçeye çevirmiştir?

-Örnek 137'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 70'inci sayfasında yer alan Fransızca paragraflar kimin tarafından Türkçeye çevrilmiştir?

-Örnek 151'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 77'nci sayfasında yer alan beş paragraflık Fransızca metni kim Türkçeye çevirmiştir? İlginçtir ki, bu örnekte bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, usulsüz iktibas iddiasının çözümlenmesi için Ramazan Çağlayan'ın verdiği söz konusu bilgilerin Fransızca eserlerde "var olup olmadığına bakmak gerekir" demekteler ve Fransızca eserlerden beş paragraflık alıntı yaptıktan sonra "*davalı eserinde atıf yapılan Fransızca eserlerde, örnekte yer alan bilgiler aynen yer almakta*" tespiti yapmakta ve "*sonuç olarak bu örnekte verilen bilgiler bakımından usulsüz iktibastan söz edilemeyeceği değerlendirilmektedir*" sonucuna ulaşmaktadırlar. İyi güzelde, Fransızca bilmeyen sayın Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar nasıl olup da verdikleri beş paragraf Fransızca metni okumuşlar ve bu sonuca ulaşmışlardır? Yoksa bu Fransızca metin onlar için bir başkası tarafından mı Türkçeye çevrilmiştir?

Örnekleri çoğaltabiliriz:

-Örnek 152'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 78'inci sayfasında,

-Örnek 153'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 79'uncu sayfasında,

-Örnek 156'ya ilişkin olarak bilirkişi raporunun 83'üncü sayfasında,

-Örnek 162'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 89'uncu sayfasında,

-Örnek 166'ya ilişkin olarak bilirkişi raporunun 91'inci sayfasında,

-Örnek 167'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 91 ve 92'nci sayfasında,

-Örnek 167'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 91 ve 92'nci sayfasında,

-Örnek 169'a ilişkin olarak bilirkişi raporunun 96'ncı sayfasında,

-Örnek 172'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 98-99'uncu sayfalarında,

-Örnek 180'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 100'üncü sayfasında,
-Örnek 182'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 103'üncü sayfasında,
-Örnek 183'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 104'üncü sayfasında,
-Örnek 197'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 106-108'inci sayfalarında,
-Örnek 204'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 109'uncu sayfasında,
-Örnek 205'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 110-111'inci sayfalarında,
-Örnek 206'ya ilişkin olarak bilirkişi raporunun 114-115'inci sayfalarında,
-Örnek 207'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 116-117'nci sayfalarında,
-Örnek 208'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 118'inci sayfasında,
-Örnek 210'a ilişkin olarak bilirkişi raporunun 119-120'nci sayfalarında,
-Örnek 211'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 121'inci sayfasında,
-Örnek 212'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 122'nci sayfasında,
-Örnek 213'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 123-124'üncü sayfalarında,
-Örnek 214'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 125'inci sayfasında,
-Örnek 216'ya ilişkin olarak bilirkişi raporunun 136'ncı sayfasında,
-Örnek 217'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 138'inci sayfasında,
-Örnek 220'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 143'üncü sayfasında,
-Örnek 222'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 147'nci sayfasında,
-Örnek 223'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 149'uncu sayfasında,
-Örnek 224'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 153-154'üncü sayfalarında,
-Örnek 226'ya ilişkin olarak bilirkişi raporunun 157-158'inci sayfalarında,
-Örnek 229'a ilişkin olarak bilirkişi raporunun 159'uncu sayfasında,
-Örnek 236'ya ilişkin olarak bilirkişi raporunun 160-161'inci sayfalarında,
-Örnek 248'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 163'üncü sayfasında,
-Örnek 251'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 164'üncü sayfasında,
-Örnek 257'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 166'ncı sayfasında,
-Örnek 259'a ilişkin olarak bilirkişi raporunun 168'inci sayfasında,
-Örnek 259'a ilişkin olarak bilirkişi raporunun 168 ve 171'inci sayfalarında,
-Örnek 271'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 173'üncü sayfasında

Fransızca paragraflar yer almaktadır. Bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, bu Fransızca paragraflara dayanarak davalı Ramazan Çağlayan'ın paragraflarının benim kitabımdaki paragraflardan değil, bu Fransızca paragraflardan alındığına hükmetmektedirler. Fransızca bilmeyen sayın bilirkişiler nasıl olup da bu Fransızca paragrafları anlamışlar ve Ramazan Çağlayan'ın cümlelerinin bu paragraflar alınma olduğuna hükmedebilmişlerdir? Yoksa bu paragraflar sayın bilirkişiler için başka birisi tarafından mı Türkçeye çevrilmiştir? …

* * *

SORUMUZ: Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar Fransızca bilmediklerine göre, yukarıda toplam 47 adet somut örneği verilen, bilirkişi raporunda kullanılan toplam 302 adet Fransızca paragraf kimin tarafından Türkçeye çevrilmiştir?

Acaba bu paragraflar, Sayın Bozgeyik ve Sayın Işıklar için bilirkişi heyetinin Fransızca uzmanı üyesi Prof. Dr. Gül Baysan tarafından mı Türkçeye çevrilmiştir?

Bu soruya sayın Gül Baysan şu cevabı vermektedir (Aynen alıyorum):

> "**İtiraz ettiğim konularda** bilirkişileri ikna etmek için yaptığım ve **ayrık görüşlerimi içeren bölüme koyduklarım dışında bir çeviri yapmadım**".

Gül Baysan altını çizerek (kelimelerdeki **koyu** ile vurgu kendisine aittir) kendi ayrık görüşüne koydukları dışında bir çeviri yapmadığını söylüyor. Yani Sayın Bozgeyik ve Sayın Işıklar için bilirkişi raporunun 6 ilâ 176'ncı sayfalarında kullandıkları 302 adet Fransızca paragraf Türkçeye Sayın Bozgeyik ve Sayın Işıklar için **Gül Baysan tarafından çevrilmemiştir**.

Sanıyorum şu soruyu sormak hakkımdır: Bilirkişi kök raporunun 6 ilâ 176'ncı sayfalarında kullandıkları *302 adet Fransızca paragraf, Türkçeye Sayın Bozgeyik ve Sayın Işıklar için Gül Baysan tarafından çevrilmemiş ise kimin tarafından Türkçeye çevrilmiştir?*

Fransızca bilmeyen sayın Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar Bilirkişi kök raporunun 6 ilâ 176'ncı sayfalarında kullandıkları 302 adet Fransızca paragrafa ilişkin söz konusu değerlendirmeleri, Fransızca çeviriler olmadan yapmaları mümkün değildir. Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar için bu 302 adet paragraf Türkçeye bir başkası tarafından Türkçeye çevrilmiş olmalıdır. Eğer bu böyleyse, **… sonucu ortaya çıkmaktadır**. Bu nedenle, Mahkemenizden … *karar verilmesini talep etmek zorunda kalıyorum.*

Bu vesileyle hatırlatmama lütfen izin veriniz ki, … yükümlüdürler.

* * *

Olayın yukarıda açıklanan cezaî boyutu, bizim daha baştan itibaren bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar hakkında itiraz gerekçelerimizin ne kadar yerinde olduğunu teyit etmektedir. Tekrar hatırlatalım ki, itiraz dilekçelerimizde çeşitli defa belirttiğimiz gibi, Hayri Bozgeyik ile Ramazan Çağlayan geçmişte *uzun yıllar aynı fakültede çalışmış iki arkadaştır*. Ayrıca *Hayri Bozgeyik, davalı Seçkin Yayınevinin yazarıdır*. Bilirkişi ile davalı arasında yayın sözleşmesi ve dolayısıyla malî ilişkiler vardır. Celal Işıklar ise, yine itiraz dilekçelerimizde çeşitli defalar açıkladığımız gibi, aynı fakültede *Ramazan Çağlayan'ın verdiği teorik idare hukuku dersinin pratik çalışmalarını yürütmektedir*. Keza *Celal Işıklar bir öğretim üyesi değildir*. Bir üniversite öğretim üyesiymiş gibi ders ücreti karşılığında pratik kur dersi

verdiği üniversiteye resmi yazı yazılarak bulunmuş ve görevlendirilmiştir. Tüm bu itirazlarımızı sayın Mahkemenin dikkate almamasını, özellikle bu bilirkişileri görevlendirme gayreti içinde olmasını şüphe ile karşılıyoruz. Bu dava 2012 yılında açılmıştır. Sayın Mahkemenin bilirkişi seçimi konusunda itirazlarımızı dikkate almaması nedeniyle bu davanın daha çok uzayacağından endişe ediyoruz.

* * *

Olayın cezaî boyutu dışında, 5 Kasım 2018 tarihli itiraz dilekçemizde de etraflıca açıkladığımız gibi, **her bilirkişi heyeti üyesi, değerlendirmeyi doğrudan doğruya kendisi yapmalıdır**. Söz konusu Fransızca metinler, bir başkasının çevirisi üzerinden değil, doğrudan doğruya bilirkişinin kendisi tarafından okunup anlaşılmalı ve değerlendirilmelidir. Fransızca bilmeyen bilirkişilerin Fransızca metinlere dayanarak değerlendirme yapmamaları gerekirdi. Yine 5 Kasım 2018 tarihli itiraz dilekçemizde de etraflıca açıkladığımız gibi, Fransızca metinlere dayalı bütün örneklerde Fransızca bilmeyen bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar'ın yaptıkları değerlendirmelere değil, Fransızca uzmanı bilirkişi Prof. Dr. Gül Baysan'ın değerlendirmelerine itibar edilmelidir. Aslında bu davada, itiraz dilekçelerimizde belirttiğimiz gibi, Fransızca bilmeyen bilirkişiler değil, Fransızca bilen bilirkişiler seçilmeliydi. Sayın Mahkemenin ülkemizde Fransızca bilen pek çok idare hukuku profesörü var iken Fransızca bilmeyen bilirkişi seçmesinde ısrar etmesi, bu davada adaletin zamanında ve doğru bir şekilde çalışmasına engel olmuştur ve olmaya da devam etmektedir.

* * *

Bu açıdan belirtelim ki, Ek Bilirkişi Raporunun 6'ncı sayfasında (ayrık görüşünün ilk sayfasının I nolu başlığı altında) bilirkişi Prof. Dr. Gül Baysan şöyle yazmaktadır: **"Son toplantıda, diğer bilirkişilerle uzlaşamadığımız konulardaki görüşlerimi ana rapora ayrıca eklememe karar verildi"**. Bilirkişi heyetinin çoğunluk üyelerinin böyle bir konuda karar verme yetkisi hâliyle yoktur. Bilirkişi heyetinin her üyesi, diğer üyelerle uzlaşamadığı konulardaki görüşlerini "karşı oy" veya "ayrık oy" biçiminde bilirkişi raporuna ekleyebilir. Sayın Fransızca uzmanı bilirkişi Prof. Dr. Gül Baysan'ın Fransızca metinler üzerindeki değerlendirmeleri bu dava için fevkâlâde önemlidir. Bu nedenle bilirkişi Prof. Dr. Gül Baysan'ın, sadece ek raporunda belirttiği görüşleri değil, "**diğer bilirkişilerle uzlaşamadığı bütün konulardaki görüşlerini"** ayrı bir ek rapor olarak dosyaya sunmasına karar verilmesini talep ediyorum.

II. "HUSUSİYET" İTİRAZIMIZ

5 Kasım 2018 tarihli beyan dilekçemizle onlarca somut örnek üzerinden bilirkişi heyetinin hangi hususiyet teorisini esas aldığını açıklamasını talep etmiştik.

Ek Rapordaki Açıklama: Ek raporun çoğunluk görüşü kısmında ise verilen cevap şu cümleden ibarettir: "*Kök rapor kapsamında hususiyet kavramına ilişkin yeterli açıklamaya yer verildiği değerlendirilmektedir*".

Cevabımız: 5 Kasım 2018 tarihli ilk beyan dilekçemizde gösterdiğimiz gibi kök raporda hususiyet kavramına ilişkin kısa genel ve soyut bir açıklama vardır. Kök raporda hangi hususiyet teorisinin esas alındığına ilişkin bir açıklama yoktur. Esas alınan hususiyet teorisinin somut örneklere nasıl uygulandığına ilişkin ise hepten bir açıklama yoktur. Hususiyet sorunu çözülmeden bu davada karar verilemez. Bu konuda asıl rapora karşı sunduğumuz 5 Kasım 2018 tarihli itiraz dilekçemizin 7 ilâ 10'uncu sayfalarına (özellikle 9'uncu sayfasına) bakılabilir.

III. "İKTİBASIN BELLİ OLACAK ŞEKİLDE YAPILMASI" İTİRAZIMIZ

5 Kasım 2018 tarihli beyan dilekçemizle kök raporda dava konusu örneklerin "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına uyulup uyulmadığının incelenmediği itirazında bulunmuş ve toplam 102 adet örneğin bu açıdan değerlendirilmesini talep etmiştik.

Ek Rapordaki Açıklama: Ek rapordaki bu konudaki açıklama şu cümleden ibarettir: *"FSEK m.35 ve son fıkra hükmünün, kaynak eser sahibinin hususiyetine dahil olan eser ve eser parçaları bakımından söz konusu olduğu, eser sahibinin hususiyetine dahil olmayan eser ve eser parçaları 'eser sahibi hakları' kapsamında yer almayacağından iktibasa ilişkin kuralların bu konuda uygulanmasının söz konusu olmadığı değerlendirilmektedir"*.

Cevabımız: İlk dava dilekçemizde ve bilirkişi raporuna karşı 5 Kasım 2018 tarihli ilk beyan dilekçemizde etraflıca ve somut örnekleriyle açıkladığımız gibi (s.13-14), iki yazarın onlarca kelimeden oluşan cümleleri birbirinden habersiz olarak kelimesi kelimesine kurması mümkün değildir. İktibasın içeriğindeki sadece bilgi değil, iktibasın üslubu da bir fikri eserdir ve FSEK, m.35 uyarınca korunur. Dolayısıyla aynen alıntılarda, yani kelimesi kelimesine yapılan alıntılarda alıntılanan bilgi içerik olarak genel bilgi olsa bile, alıntılanan cümleler, birer aynen iktibas oldukları belli olacak şekilde, yani tırnak içinde verilmelidirler. Kök raporda bu soru tartışılmadığı gibi, ek raporda da bu soruya cevap verilmemektedir.

IV. ÖRNEK 96'YA İLİŞKİN AÇIKLAMA

Kök bilirkişi raporunda Örnek 96'nın değerlendirilmesi atlanmıştır. Örnek 96 şöyledir:

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s. 342:

> İşlemin sebep unsurunun soyut kavramlarla belirlendiği durumlarda, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, yargı yerleri de idarenin bu dolduruşunu denetler[366].
>
> [366] AUBY/DRAGO, age., C.II, s.398-399.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.I, s.772:

> … işlemin sebep unsuru soyut bir şekilde kavramlarla belirlenmiş ise, idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, mahkemeler de idarenin bu dolduruşunu denetler[625].
>
> 625. Auby ve Drago, *op. cit.,* c.II, s.398-399.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın kurduğu cümle, üç kelime farkıyla benim cümlemden olduğu gibi alınmadır. "*…idare bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurur, mahkemelerde idarenin bu dolduruşunu denetler*" ifadesi kelime kelime benim ifademdir; tek farkla ki, Ramazan Çağlayan, benim kullandığım "mahkemeler" terimini, "yargı yerleri" terimi ile değiştirmiştir. "*Dolduruşunu denetler*" gibi tuhaf bir ifadeyi, Ramazan Çağlayan'ın benim cümlelerimden habersiz olarak kullanmış olması mümkün mü? Bu davanın özü budur. Yukarıdaki iki paragraf arasında benzerlik olup olmadığını takdir etmek için esasen bilirkişi olmaya gerek yoktur. Okuma yazma bilen herkes bu iki paragraf arasında rastlantıyla açıklanamayacak derecede benzerlik bulunduğunu takdir edecektir.

Örnek 96'da nasıl bir benzerliğin bulunduğunu görmek için ayrıca Fransızca uzmanı bilirkişi Gül Baysan'ın ek karşı oy yazısına (s.6) bakılabilir.

V. ÖRNEK 121'E İLİŞKİN AÇIKLAMA

Ek bilirkişi raporunun çoğunluk görüşü Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar imzalıdır. Çoğunluk görüşünde, bilirkişi heyetinin çoğunluk üyeleri, davacı ve davalının cümleleriyle bunların kaynağı olan Gustave Peiser'nin cümlelerini karşılaştırmışlar ve usulsüz alıntı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kök rapora itiraz dilekçemizde ayrıntılarıyla açıkladığımız gibi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar Fransızca bilmemektedirler. Fransızca bilmeyen bilirkişiler nasıl olup da Peiser'nin Fransızca cümlelerini okumuşlar ve davacının ve davalının cümlelerini bu cümlelerle karşılaştırabilmişlerdir?

Belirtelim ki, bilirkişi heyetinin Fransızca uzmanı üyesi Prof. Dr. Gül Baysan, ek raporunda, Gustave Peiser'nin cümleleri ile davalı ve davanın cümlelerini karşılaştırmış ve davalının cümlelerinin davacının cümlelerinden alınma olduğu sonucuna ulaşmıştır (bkz. Ek Rapor, s.7-8).

VI. ÖRNEK 137'DEKİ MADDÎ HATAYA İLİŞKİN AÇIKLAMA

Kök rapora karşı sunduğumuz 5 Kasım 2018 tarihli itiraz dilekçemizin 16 ve 17'nci sayfalarında Örnek **137** tekrar verilmiş ve burada davacının dipnotta yaptığı maddi hatanın (davacının 433 yazacağı yerde sehven 233 yazması hatasının) dahi davalı tarafından alındığı hususu usulsüz alıntıya delil olarak gösterilmiştir. 5 Kasım 2018 tarihli itiraz dilekçemizin 22'nci sayfasında "Sonuç ve Talepler" kısmında bu örneği zikrederken biz yine bir maddi hata yaparak "**Örnek 137**" yazacağımız yerde "**Örnek 197**" yazmışız. Sayın bilirkişi heyetinin çoğunluk üyeleri de ek raporlarında "Örnek 137"yi değil, maddi hata bulunmayan "Örnek 197"yi incelemişlerdir. Bu talihsiz hatamız şunu da göstermiştir: Bilirkişi heyetinin çoğunluk üyeleri bizim itiraz dilekçemizin ana metnini okumamış, sadece "Sonuç ve Talepler" kısmını okumuşlardır. Zira eğer ana metni okumuş olsalardı, 16 ve 17'nci sayfalarda maddi hatalı örneğin 197'nci örnek değil, 137'nci örnek olduğunu görürlerdi. Bu husus bilirkişi heyetinin görevini hakkıyla yapmadığını göstermektedir.

VII. ÖRNEK 148'DEKİ MADDÎ HATAYA İLİŞKİN AÇIKLAMA

Örnek 148 bizim davamızda ileri sürdüğümüz en çürütülmez örneklerden biridir. Çünkü 64 kelimelik bir paragraf, kelimesi kelimesine, virgülü virgülüne benim kitabımdan alınmış olmasına rağmen Ramazan Çağlayan tarafından bana atıf yapılmamıştır. Bilirkişi raporunda bu husus bir maddi hata olarak açıklanmıştır. Bunun maddi hata olması mümkün değildir. Zira alıntının öncesinde ve sonrasında da usulsüz alıntılar devam ediyor. Eğer kitapta hiçbir usulsüz alıntı yokken sadece bu örnekte kaynak gösterilmesi unutulmuş olsaydı, belki o zaman kaynak göstermenin sehven unutulduğu söylenebilirdi. İlk derece mahkemesinin en az 102 örnekte intihalin bulunduğuna hükmettiği bir davada belirli bir örnekte kaynak göstermenin sehven unutulduğu açıklaması inandırıcılıktan yoksundur.

SONUÇ VE TALEPLER

Yukarıda açıklanan sebeplerle, vekilim tarafından sunulan taleplere ek olarak ve onlara halel getirmeksizin, davacı asıl sıfatıyla,

1. Fransızca bilmeyen bilirkişi heyeti üyeleri sayın Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar'ın kök bilirkişi raporunun 6 ilâ 176'ncı sayfalarında yer alan 302 adet Fransızca paragrafın başkaları tarafından Fransızcaya çevrilmiş olması ve bilirkişilerin bilmedikleri bir dildeki paragraflara dayanarak rapor düzenlemeleri … **bulunulmasına**,

2. Yukarıda izah edilen şekilde Fransızca bilmemelerine rağmen Fransızca metinlere dayanarak görüş oluşturan bilirkişi heyeti üyeleri sayın Prof.

Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar'ın **bilirkişilik görevinden alınmalarına**,

3. İlk derece Mahkemesinin vermiş olduğu karar hukuka uygun olduğundan tahkikattan vazgeçilerek davalıların **istinaf talebinin esastan reddine**;

5. Buna karar verilmeyecek ise, bilirkişi raporundaki tutarsızlıklar ve eksiklikler, ek rapora rağmen, henüz giderilmediğinden;

a) 4 Kasım 2018 tarihli itiraz dilekçemizdeki belirtilen hususlarda **tekrar ek bilirkişi raporu istenmesine** ve bu amaçla da,

b) Suç duyurusuna konu teşkil etmesi ihtimaline binaen, herhangi bir tereddüde mahal vermemek için bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar'ın idare hukuku metinlerini okuyup anlayacak düzeyde Fransızca bilip bilmedikleri hususunun adı geçen bilirkişilere **sorulmasına**,

c) Eğer biliyorlarsa, Fransızca bilgilerini gösteren resmî belgeleri mahkemeye **sunmalarına**,

d) Eğer bilmiyorlarsa, bilirkişi raporunda görüşlerine dayanak yaptıkları 302 adet Fransızca paragrafı nasıl okuyup anladıkları hususunun **sorulmasına**,

e) Eğer bilirkişi raporunda kullandıkları 302 adet Fransızca paragraf, kendileri için bir başkası tarafından Türkçeye çevrilmiş ise bu çevirilerin **kimin tarafından** yapıldığının **sorulmasına**,

6. Bilirkişi Prof. Dr. Gül Baysan, ek bilirkişi raporunun 6'ncı sayfasında "diğer bilirkişilerle uzlaşamadığımız konulardaki görüşlerimi ana rapora ayrıca eklememe karar verildi" diye yazdığından, adı geçen sayın bilirkişinin sadece ilk rapordaki karşı oy yazısında belirttiği görüşlerini değil, "diğer bilirkişilerle uzlaşamadığı konulardaki **bütün** görüşlerini" ayrı bir ek rapor olarak **dosyaya sunmasına**,

karar verilmesini saygılarımla arz ve talep ederim.

19 Şubat 2019
Davacı (Asıl) Kemal GÖZLER

EK-91: 13 MART 2019 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI

T.C.
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi
20. HUKUK DAİRESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO	**:** 2017/1161 Esas
CELSE NO	**:** 7
CELSE TARİHİ	**:** 13/03/2019
BAŞKAN	**:** DÖNDÜ DENİZ BİLİR 31413
HAKİM	**:** EROL KAPLAN 42473
HAKİM	**:** KAMİL ERSİN ORTAÇ 95073
KATİP	**:** NUMAN ÇİLESİZ 100225

Belirli gün ve saatte celse açıldı. Davacı vekili Av. Fahrettin Kayhan ile davalı vekili Av. İbrahim Kıvanç Su geldi. Açık yargılamaya devam olundu.

G.D.

HMK'nın 185 maddesi uyarınca yargılamanın bundan sonraki kısmının heyet olarak yapılmasına karar verildi, tefhimle açık duruşmaya devam olundu.

Bilirkişi raporunun taraflara usulüne uygun olarak tebliğ edildiği, taraf vekillerinin bilirkişi raporuna karşı beyan ve itirazlarını içerir dilekçe ibraz ettikleri görüldü. Alındı, okundu, dosyasına konuldu.

Davacı vekilinden soruldu: Ek bilirkişi raporuna karşı beyanlarımızı aynın tekrar ediyoruz. Fransızca tercüman bilirkişi tarafından yapılan çeviriler dışında da başka Fransızca eserlere yapılan atıflarında Fransızca tercüman bilirkişi tarafından tercüme edilmesini istiyoruz, bu yönde Fransızca tercüman bilirkişiden ek rapor alınsın dedi.

Davalı vekilinden soruldu: Bu celse tebliğ aldığımız itiraz dilekçesine karşı beyanlarımızı sunmak üzere süre talep ediyoruz, Fransızca tercüman bilirkişinin hukuki tecrübesi olmadığından yine heyetçe verilecek bir ek rapor alınmasını istiyoruz dedi.

G.D.

1- Davalı vekiline davacı vekili tarafından iş bu celse sunulan ek bilirkişi raporuna itiraz dilekçesine karşı beyanda bulunmak üzere ve ayrıca taraf vekillerinin tüm tahkikat hakkında esas hakkındaki beyanlarını sunmak üzere iki haftalık mehil verilmesine, süresi dolduktan sonra mahkememizce takdir edilir ise bilirkişilerden yeniden tarafların itirazları doğrultusunda ek rapor alınmasına,

2- Bu nedenle duruşmanın 08.05.2019 günü saat 10:00'a bırakılmasına karar verildi. 13.03.2019

Başkan 31413 Üye 42473 Üye 95073 Katip 100225

EK-92: AV. FAHRETTİN KAYHAN'IN 3 NİSAN 2019 TARİHLİ BEYAN DİLEKÇESİ

T.C. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİNE

(Davalı Vekilinin 22.3.2019 Tarihli Beyanına Cevap)

ESAS NO : E.2017/1161
DAVACI : Kemal Gözler
VEKİLİ : Av. Fahrettin Kayhan …
DAVALILAR : 1- Seçkin Yayıncılık
2- Ramazan Çağlayan
VEKİLLERİ : Av. Kaan Koçali,
DAVA KONUSU: Hukuka Aykırı İktibas Sebebiyle Tecavüzün Refi, Men'i ve Tazminat
DİLEKÇE KONUSU: Davalı Vekilinin 22.3.2019 Tarihli Beyanına Karşı Cevaplarımız.

CEVAPLARIMIZ

Davalı vekili, 22.3.2019 tarihli dilekçesiyle, bizim ek bilirkişi raporuna itiraz dilekçesinde ileri sürdüğümüz bazı hususlar hakkında beyanlarda bulunmuştur. Bu beyanlara cevaplarımız şöyledir:

1. Davalı Vekilinin 1 Nolu Beyana Cevabımız

Davacının asıl sıfatıyla sunduğu 19 Şubat 2019 tarihli itiraz dilekçesinde ve keza benim vekil sıfatıyla sunduğum itiraz dilekçesinde herhangi bir abartı yoktur. Bilirkişi raporunda tam 302 adet Fransızca paragraf vardır. TDK Türkçe Sözlük'e göre paragraf "düzyazıların kendi içinde satır başlarıyla ayrıldıkları bölümler"dir. Dolayısıyla bir paragraf bir cümleden de ibaret olabilir. Kaldı ki itiraz dilekçemizde verdiğimiz örneklere bakılırsa Fransızca paragrafların çoğunluğunun bir paragraftan ibaret olmadığı görülecektir.

Davalı vekili bu paragrafların "toplandığında 5 sayfayı geçmeyecek uzunlukta bir metin oluşmaktadır" demektedir. Sayın Mahkemeniz kök raporun 6 ilâ 176'ncı sayfaları arasında yer alan 13, 25, 28, 44, 51, 52, 53, 54, 73, 79, 91, 97, 101, 104, 109, 112, 121, 137, 142, 148, 151, 152, 153, 154, 156, 160, 162, 166, 167, 168, 169, 170,172, 177, 180, 181, 182, 183, 195, 197, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 218, 219, 220, 221, 223, 226, 236, 248, 251, 257, 259, 264, 269 nolu örnekler altında verilen

Fransızca paragraflara bakarsa bunların toplam 5 sayfadan çok uzun bir metin olduğunu görecektir.

Kaldı ki, bir ihtimal, Fransızca paragraflar toplam beş sayfadan ibaret olsa bile, bu beş sayfayı, Fransızca bilmeyen bilirkişiler nasıl olup da anlamış ve değerlendirmişlerdir? Bu paragraflar beş sayfa az mıdır? Müvekkilin bunlar sadece beş sayfa oluşturuyor demesi tevil yollu bir ikrardan başka bir şey değildir.

2. Davalı Vekilinin 2 Nolu Beyana Cevabımız

Davalı vekili beyanının 2 nolu kısmında "*Heyette Fransızca uzmanının bulunmasının sebebi, Fransızca metinlerin değerlendirilmesinde diğer üyelere yardımcı olmaktır*" denmektedir. Bu doğru değildir. Bilirkişi heyetinin her üyesi diğeriyle aynı değerde ve kendi görüşüne egemendir. Bir üye diğer üyenin yardımcısı veya çevirmeni değildir. Her üye incelediği metni doğrudan doğruya kendisi değerlendirmelidir.

3. Davalı Vekilinin 3 Nolu Beyana Cevabımız

Davalı vekilinin beyanını 3 nolu kısmında "*Raporun her sayfası altında her üç bilirkişinin de imzası (parafı) olduğuna göre, her sayfadaki bilgi, açıklama ve değerlendirmelerin üç bilirkişi tarafından da okunduğunu göstermektedir*" denmektedir. Bu doğru değildir. Bilirkişi heyetinin Fransızca uzmanı üyesi, çoğunluk görüşünü oluşturan Fransızca metinlerin kendisi tarafından Türkçeye çevrilmediğini açıkça beyan etmiştir.

4. Davalı Vekilinin 4 Nolu Beyana Cevabımız

Davalı vekili "Her sayfanın altında Fransızca uzmanı bilirkişinin de imzası (parafı) olduğuna göre Fransızca metinlerin onun tarafından da değerlendirildiği kuşkusuzdur" demektedir. Yukarıda da belirtildiği gibi Fransızca uzmanı bilirkişi bunun aksini açıkça beyan etmiştir. Sayın vekil, ilk iki bilirkişiyi kurtarmak için üçüncü bilirkişiyi zor durumda bırakmaya çalışmaktadır.

5. Diğer Hususlara İlişkin

Diğer hususlara ilişkin gerek kök rapora itiraz dilekçemizde, gerekse ek rapora itiraz dilekçemizde yeterli açıklamalar vardır. Burada özellikle belirtmek isteriz ki, ilk derece mahkemesinin geçersiz kılınan bilirkişi raporlarına dayanarak bir sonuç çıkarılamaz. İlk derece mahkemesinin önünde alınmış bilirkişi raporlarından sadece bir tanesi geçerlidir; o da kendi-sine dayanarak hüküm tesis edilen sonuncu rapordur. Diğerleri mahkeme tarafın-

dan geçersiz kabul edilmiştir. İki sakat raporu toplamı, bir sağlıklı rapor etmez. İki sakat işlemin toplamının sonucu yine sıfırdır.

SONUÇ

Ek bilirkişi raporuna itiraz dilekçelerimizde (asılın dilekçesi ve vekilin dilekçesi) ayrıntılarıyla açıkladığımız gibi, bilirkişi raporunun çoğunluk görüşünde dayanak olarak gösterilen 302 adet Fransızca paragraf vardır. Bilirkişi heyetinin çoğunluk üyeleri Fransızca bilmemektedir. Fransızca bilen bilirkişi ise, bunların kendisi tarafından çevrilmediğini beyan etmiştir. Bunların kimin tarafından çevrildiği belli değildir. Bilirkişi heyetinin çoğunluk üyelerinin bilmedikleri bir dildeki paragraflara dayanarak rapor düzenlemişler ve böylece …. Bu nedenle, Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar hakkında … karar verilmesini bir kez daha talep eder; diğer hususlar da ek bilirkişi raporuna itiraz dilekçelerimizdeki taleplerimizi saygıyla tekrarlarız.

3 Nisan 2019
Avukat Fahrettin KAYHAN
Davacı Vekili

EK-93: 8 MAYIS 2019 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI

T.C.
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi
20. HUKUK DAİRESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO	**:** 2017/1161 Esas
CELSE NO	**:** 8
CELSE TARİHİ	**:** 08/05/2019
BAŞKAN	**:** DÖNDÜ DENİZ BİLİR 31413
HAKİM	**:** EROL KAPLAN 42473
HAKİM	**:** KAMİL ERSİN ORTAÇ 95073
KATİP	**:** NUMAN ÇİLESİZ 100225

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı Vekili Av. FAHRETTİN KAYHAN, Davalılar Vekili Av. MEHMET KAAN KOÇALİ duruşmaya katıldı. Başka gelen yok. Açık yargılamaya devam olundu.

Geçen celse davalı vekiline davacı vekili tarafından sunulan ek bilirkişi raporuna karşı itiraz dilekçesine karşı beyanda bulunmak üzere ve taraf vekillerine tüm tahkikat hakkında esas hakkındaki beyanlarını sunmak üzere mehil verildiği, davalı vekili tarafından davacı vekilinin vermiş olduğu dilekçeye karşı beyanda bulunulduğu, davalı vekili tarafından da bu beyana karşı ayrıca beyan dilekçesi verildiği görüldü, okundu, dosyasına konuldu.

Davacı vekili : Dilekçemizi aynen tekrar ediyoruz, bilirkişilerin verdikleri rapor da suç işledikleri kanısındayız, haklarında suç duyurusunda bulunulmasını istiyoruz, ilk derece mahkemesi yerinde olduğundan tahkikattan vazgeçilerek istinaf talebinin reddine karar verilmesini talep ediyoruz, yeniden bilirkişi raporu alınacaksa da son alınan bilirkişi kurulundan farklı bir heyetten rapor alınmasını talep ediyoruz dedi.

Davalılar vekili : Bugüne kadar yapılan beyanlarımızı aynen tekrar ediyoruz, dosyada çok fazla bilirkişi raporu alındı ve ağırlıklı bilirkişi görüşleri bizim iddialarımızı doğrular niteliktedir. Müvekkilim Fransızca diline hakimdir. Davacı taraf olduğu kadar kendisi de değerli bir akademisyendir. Müvekkilim yeteri kadar atıfda bulunmuştur. Belki gözden kaçan durumlar olabilir, müvekkilimde elinden gelen azami dikkati göstermiştir. Gerektiğinden fazla atıf yapmadığı gibi alıntılarda da yeteri kadar atıfda bulunmuştur. Bu nedenle istinaf talebimizin kabulüne karar verilmesini talep ediyoruz dedi.

Dosya incelendi.

G.D:

1- Davacı tarafın bilirkişiler hakkında suç duyurusunda bulunulmasında muhtariyetine,

2- Davacı tarafın yeni bir bilirkişi tarafından yeniden rapor alınması talebinin reddine,

3- Davacı tarafın bilirkişilerin duruşmaya çağrılarak sözlü açıklama yapmalarının istenilmesi talebinin de reddine,

4-Tahkikatı gerektirir başka bir husus kalmadığından tahkikatın bitirilmesine,

5- Bir sonraki celsenin sözlü yargılama ve hüküm duruşması olarak yapılmasına,

6- Huzurda bulunan taraf vekillerine HMK 186 maddesi uyarınca sözlü yargılama ve hüküm duruşmaları için hazır bulunmaları gerektiğine, aksi taktirde yokluğunda hüküm verileceğinin ihtarına, (ihtar yapıldı sonuçlar anlatıldı.)

7- Bu nedenle duruşmanın 29/05/2019 günü saat 10:00 bırakılmasına karar verildi. 08/05/2019

Başkan 31413 Üye 42473 Üye 95073 Katip 100225

EK-94: 29 MAYIS 2019 TARİHLİ DURUŞMA TUTANAĞI

T.C.
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi
20. HUKUK DAİRESİ

DURUŞMA TUTANAĞI

ESAS NO	**:** 2017/1161 Esas
CELSE NO	**:** 9
CELSE TARİHİ	**:** 29/05/2019
BAŞKAN	**:** DÖNDÜ DENİZ BİLİR 31413
HAKİM	**:** EROL KAPLAN 42473
HAKİM	**:** KAMİL ERSİN ORTAÇ 95073
KATİP	**:** NUMAN ÇİLESİZ 100225

Belirli gün ve saatte celse açıldı.

Davacı Vekili Av. FAHRETTİN KAYHAN, Davalılar Vekili Av. MEHMET KAAN KOÇALİ geldi. Başka gelen yok. Açık yargılamaya devam olundu.

Sözlü yargılama ve hüküm duruşmasına geçildi.

Taraf vekillerinden ayrı ayrı son sözleri soruldu.

Davacı vekili esas hakkındaki son beyanında: Bilirkişi raporlarına uzun itiraz dilekçelerimizi dosyaya sunmuştuk, bilirkişiler Fransızca bilmedikleri halde Fransızca biliyor gibi rapor düzenlediler, rapor gerçeğe aykırıdır. Kaldı ki oy çokluğu ile verilmiştir daha önce verilen bilirkişi raporundaki haklı argümanları çürütecek gerekçeleri de bulunmamaktadır. Bilirkişiler daha öncede söylediğimiz gibi huzurda dinlenilmeli ve tarafımızca sorulacak sorulara da cevap alınmalıydı, bu nedenle Dairenizce alınan bilirkişi raporu yok sayılarak istinaf talebinin reddine karar verilmesini talep ediyoruz dedi.

Davalılar vekili esas hakkındaki son beyanında: Daha önceki beyanlarımızı aynen tekrar ederiz, bu dosyada çok sayıda bilirkişi raporu alınmıştır. Raporları düzenleyen 13 bilirkişiden en az dokuzu müvekkil lehine beyanda bulundu, davacı tarafın iddialarını ise 4 bilirkişi doğruladı, taraflar aynı kulvarda yürüyen başarılı iki akademisyendir her ikisi de davaya konu eseri yazabilecek niteliktedir. Müvekkil kitabında davacıya ait kitaba çok sayıda atıfta bulunmuştur, maddi hataların olduğunu bizde kabul etmekteyiz, ancak bu hatalar bu davanın açılmasını gerektirir nitelikte değildir bu nedenle yerel mahkeme kararının kaldırılması ile davanın reddine karar verilmesini istiyoruz dedi.

Dosya incelendi açık yargılamaya son veridi.

G.D.

Gerekçesi ayrıntılı kararda açıklanacağı üzere;

1- Davalılar vekilinin istinaf başvurusunun kabulu ile Ankara 2. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinin 12.07.2017 gün ve 2012/49 Esas - 2017/292 Karar sayılı kararının KALDIRILMASINA,

2- Davanın REDDİNE,

Dair, taraf vekillerinin yüzlerine karşı yapılan açık yargılama sonucunda 29/05/2019 tarihinde HMK 361 maddesi uyarınca kararın taraflara tebliğinden itibaren 2 haftalık süre içerisinde temyiz yolu açık olmak üzere oy çokluğu ile karar verildi.

Başkan 31413 Üye 42473 (M) Üye 95073 Katip 100225

Davacı tarafından 25, 28, 44, 59, 96, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 109, 114, 127, 142, 148, 155, 160, 161, 168, 170, 172, 180, 183, 205, 206, 208, 211, 212, 214, 215, 216, 219, 221, 226, 248, 257 ve 264 sayıları ile örneklenen kısımların, davacının 2003 yılı baskılı İdare Hukuku isimli eserinden, usulsüz iltibas yoluyla davalı Ramazan Çağlayan'ın İdari Yargılama Hukuku isimli eserinin Eylül 2011 tarihli baskısında kullanıldığı ve bu nedenle davanın kısmen kabulü gerektiği düşüncesinde olduğumdan davanın reddine ilişkin Dairemizin çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye 42473

EK-95: ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 20. HUKUK DAİRESİNİN 29 MAYIS 2019 TARİH VE E.2017/1161, K.2019/642 SAYILI GEREKÇELİ KARARI*

T.C.
ANKARA
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİ

TÜRK MİLLETİ ADINA
KARAR

ESAS NO : 2017/1161 Esas
CELSE NO : 9

BAŞKAN : DÖNDÜ DENİZ BİLİR 31413
HAKİM : EROL KAPLAN 42473
HAKİM : KAMİL ERSİN ORTAÇ 95073
KATİP : NUMAN ÇİLESİZ 100225

İNCELENEN KARARIN
MAHKEMESİ : ANKARA 2. FİKRİ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ
TARİHİ : 12/07/2017
NUMARASI : 2012/49 E. - 2017/292 K.

DAVACI : KEMAL GÖZLER - (T.C. No: ….)
VEKİLİ : Av. FAHRETTİN KAYHAN - … ANKARA

DAVALILAR : 1-RAMAZAN ÇAĞLAYAN - (T.C. No:…)
: 2-SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
VEKİLİ : Av. MEHMET KAAN KOÇALİ - … ANKARA

DAVANIN KONUSU : Eserden Usulsüz Alıntı Sebebiyle Tecavüzün Tespit ve Ref'i, Maddi ve Manevi Tazminat,

Taraflar arasında görülen davada Ankara 2. Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi'nce verilen 12/07/2017 tarih ve 2012/49 E. - 2017/292 K. sayılı kararın Dairemizce incelenmesi davalılar tarafından istenmiş ve istinaf dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

* Burada yayınlanan kararın metni, orijinal karar ile birebir aynıdır. Ancak metnin sayfa düzeni ve punto büyüklüğü değişmiştir. Asıl mahkeme kararı, A4 boyutunda ve 40 sayfa uzunluğundadır.

TARAFLARIN İDDİA VE SAVUNMALARININ ÖZETİ: Davacı vekili, müvekkilinin "İDARE HUKUKU" isimli iki ciltten oluşan Bursa 2003 tarihli "İDARE HUKUKU" isimli eserin sahibi olduğunu, davalı Ramazan Çağlayan'ın da diğer davalı şirket tarafından yayımlanan Ankara 2011 tarihli "İDARİ YARGILAMA HUKUKU" isimli eserin sahibi bulunduğunu, davalının kitabının "İptal Davasının Konusu İdari İşlemler (S.277-292), İptal Davasında İptal Sebepleri (S.305-362) ve Tam Yargı Davasında Sorumluluk Esasları (S.429-552)" başlıkları altında bulunan 276 adet kısmında, müvekkilinin eserinden alıntı yapıldığını, bu alıntıların bir kısmında hiç kaynak gösterilmediğini, bir kısmında yetersiz kaynak gösterildiğini ve bir kısmında da aldatıcı nitelikte kaynak gösterildiğini, 276 adetten oluşan bu örneklere ilişkin tablonun dilekçeleri ekinde bulunduğunu, bir eserden iktibasın FSEK'in 35. maddesi uyarınca bazı cümle ve fıkraların alınması ile sınırlı olabileceğini, fakat davalının eserinde bu sınırın aşıldığını, yapılan alıntıların içeriği aydınlatmak amacıyla gerçekleşmesinin ve maksadın haklı göstereceği nisbeti aşmamasının gerektiğini, somut olayda yapılan alıntıların ise birebir paragraflarla ve hatta sayfalarla gerçekleştiğini, içeriği aydınlatma amacının aşıldığını, zira müvekkilinin düşüncelerini desteklemek, onlara örnek teşkil etmek veya onları eleştirmek şeklinde bir amaç bulunmadığını, öte yandan davalının kendi oluşturduğu içeriği aydınlatma, benimsediği görüşleri destekleme ve kendi görüşlerini örneklendirme amacı dışında bulunduğunu, alıntının belli olacak şekilde yapılmasının gerektiğini, buna karşın davalının eserinde yapılan alıntılarda bu gerekliliğe uyulmadığını, aynen yapılan alıntıların tırnak içine alınması veya italik dizilmesi yahut üç satırdan uzun olması durumunda satırların girintili paragraf olarak verilmesi kuralına uyulmadığını, mealen gerçekleşen alıntılarda müvekkilinin eserinden alındığı açık olan kısımlarda alıntının belli olacak tarzda gerçekleşmediğini, alıntının kaynağının gösterilmesinin zorunlu olduğunu, oysa dilekçe ekinde sundukları örneklerde görüldüğü üzere aynen alıntıların bir çoğunda bile herhangi bir atıfta bulunulmadığını, bir kısmında ise yetersiz yanlış ve aldatıcı mahiyette kaynak gösterildiğini, zira müvekkilinin eserinden yapılan alıntılara karşın onun ismi yanında daha birçok yazarın adının gösterildiğini ileri sürerek, davalı Ramazan Çağlayan'ın Eylül 2011 tarihinde yayımlanan "İDARİ YARGILAMA HUKUKU" kitabında, müvekkilinin eser sahipliğinden kaynaklanan mali ve manevi haklarına tecavüzde bulunduğunun tespitine, tecavüz ve haksız fiilin başka türlü giderilmesi olanaksız olduğundan davalıya ait piyasaya sunulan kitapların toplanarak imha edilmek suretiyle tecüvüzün ref'ine, belirsiz alacak davası olarak şimdilik 1.000,00.-TL maddi ve 9.000,00.-TL manevi tazminatın Eylül 2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı Ramazan Çağlayan'dan alınarak müvekkiline verilmesine, hükmün ilanına karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalılar vekili, davacı tarafın iddialarının abartılı olduğunu, gerçeğe uygun düşmediğini, hatalı ve tek yanlı değerlendirmelere dayalı bulunduğunu, davacının, müvekkili Ramazan Çağlayan'ın bilimsel kariyerini hafife almaya çalıştığını, davacının anayasa hukuku alanında uzmanlaştığını, müvekkilinin ise idare hukuku alanında çalışmalar gerçekleştirdiğini, müvekkilinin Fransızca diline hakim olduğunu, kariyeri boyunca Fransızca kaynaklar üzerinde çalıştığını, davacının müvekkilinin bu durumunu görmezden geldiğini, Fransızca kaynakların sadece kendisi tarafından tercümesinin yapılabileceği düşüncesinde olduğunu, her iki yazarın da mesleki çalışmalarını başta Fransız Danıştay kararları olmak üzere Fransızca eserlerin çevirile-

rini kendi eserlerinde kullanmak suretiyle gerçekleştirdiklerini, bu nedenle çevirilerin, özellikle sabit terimleri içeren çevirilerin birbirine benzerlik göstermelerinin ve çoğu zaman aynı olmalarının doğal olduğunu, davacının eserinin idare hukukuna ilişkin konuları içerdiğini, müvekkilinin eserinin ise idari yargılama hukukuna ilişkin bulunduğunu, konu olarak farklı olduklarını ancak içeriğindeki bir kısım konuların örtüştüğünü, bununla birlikte müvekkilinin eserinin bütününe bakıldığında, davacı eseri ile örtüşen konuların tek başına anılan eseri kıymetlendiren konular olmadığını, her iki eserin birbirinden farklı alanlara hitap eden sadece bazı alanlarda benzer konuları içeren farklı eserler olduklarını, her iki tarafın sosyal bilimler alanında eser vücuda getirmiş olduğunu, niteliği gereği eserlerin ağırlıklı olarak birbirleriyle etkileşim halinde bulunduğunu, zira sosyal bilimler alanında sıfırdan yepyeni bir akım yahut buluş oluşturulamayacağını, bu eserlerin diğer eserlerin üstüne bir kısım açıklamalar getiren, bazı konularda farklılık yaratan, en çok da kendinden önceki başkalarına ait eserleri açıklayan eserler olduğunu, dava konusu kitaplarda, benzeri yayımlarda olduğu gibi bol miktarda benzerlik ve alıntının olmasının normal bulunduğunu, davacıya ait eserlerin müvekkili tarafından uzun yıllardır ders konuları arasında okutulduğunu, davacının üslûbu ile öğrencilere aktarıldığını, dolayısıyla eserlerdeki görüşlerin ve üslûptaki benzeşmenin kabul edilebilir olduğunu, bundan alıntıların usule aykırı olduğu sonucunun çıkarılamayacağını, her iki tarafın eserlerinde Fransızca eserlerde bulunan kavramların derlenip kullanıldığını, müvekkilinin 2001 tarihli "İdari Yargı Kararlarının Sonuçları ve Uygulanması" isimli eseri ile 2004 tarihli "İdari Yargıcın Yeni Emir Verme Yetkisi Üzerine" isimli makalesinde bu durumun açıkça görüldüğünü, müvekkilinin eserlerinde hukuki kavramların Fransızcasını parantez içerisinde verdiğini, bunun davacının itiraz edebileceği bir konu olmadığını, idare hukukunda ağırlıklı olarak Fransızca kaynakların referans alındığını, bunların kimsenin tekeline bırakılamayacağını, önceki çevirilerin bir başkası tarafından çevrilerek kullanılabileceğini, davacı ve müvekkilinin eserlerinde çok sayıda yabancı yazarın eserine atıfta bulunulduğunu, müvekkili ile davacının atıfta bulunduğu eserlerin basılarının farklı olduğunu, müvekkilinin de anılan eserleri gördüğünü, okuduğunu ve alıntı yaptığını, müvekkilinin kitabının 305-362. sayfalarında yer alan "İdari İşlemlerin Unsurları ve İptal Sebepleri" gibi konuların davacı kitabından evvel yayımlanan 2001 tarihli "İdari Yargı Kararlarının Sonuçları ve Uygulanması" eserinde de incelendiğini, gerek Türk, gerek Fransız yargı kararlarının herkesin kullanımına açık olduğunu, davacının Fransızca eserlerin tümünde bulunan plan tasnifleri üzerinde bile hak iddia ettiğini, oysa bunun doğru olmadığını, çok değerli bilim adamlarının ifadelerini kendisine mal ettiğini, iktibasların usulüne uygun olduğunu, müvekkili eserinin bağımsızlığını ortadan kaldıracak seviyede olmadığını, davacının eserine gerektiği her yerde atıf yapıldığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ: Mahkemece, davacıya ait eserin Bursa 2003 bası tarihli, davalıya ait eserin ise Eylül 2011 tarihli olduğu, her iki tarafın kitabının da sahibinin hususiyetini taşıyacak biçimde şekillenmiş ilim eseri mahiyetinde bulunduğu, 5846 sayılı Kanun'un 35.maddesi uyarınca, yayımlanmış bir eserden maksadın haklı göstereceği nispet dahilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadıyla başka bir ilim eserine iktibas yapılabileceği, aynı hüküm uyarınca, iktibasın belli olacak şekilde yapılmasının, kullanılan eserin ve sahibinin adı yanında, alıntı yapılan kısmın da atıf usulüyle gösterilmesinin gerektiği, eser sahibinin hakkının, eserin bütününe ve parçalarına şamil olduğu, eserden kaynak gösterilmek-

sizin veya usulüne uygun biçimde kaynaklandırma yapılmaksızın alıntı yapıp, bu parçaların başka bir eser içerisinde kamuya sunulmasının da eser sahibinin haklarına tecavüz oluşturabileceği, kaynak gösterme yükümlülüğünün, alıntı yapılan parçanın sahibinin hususiyetini taşıması halinde söz konusu olacağı, herkes tarafından bilinen, bilimsel özelliği olmayan, hiç kimseye bağlanmayan veya bağlanmaması gereken bir kanun veya diğer bir düzenleme hükmünün ya da bir yargı kararının tekrarı niteliği taşıyan, mevzuatın yorumunda herkesin temas edeceği noktalara ilişkin bulunan hususlar için kaynak gösterilmesi zorunluluğunun olmadığı, fakat belirtilen ögelerin hususiyet taşıyacak biçimde tartışılması, eleştirisi, çözümlenmesi ve açıklanmasındaki ifade biçiminin koruma altında bulunduğu, bilimsel eserlerde yabancı dilde yazılmış kaynaklardan yararlanılmasının sık rastlanılan ve bir yerde de kaçınılmaz olan bir çalışma yöntemi olduğu, bununla birlikte başlı başına bu tarzın koruma altında olmadığı, herkesin oluşturacağı eserinde, yabancı ilmi kaynaklardan yararlanmasının mümkün bulunduğu, daha önce anılan yabancı kaynaktan bir başka yazar yararlanarak eser vücuda getirdi diye, sonrakinin aynı eserden yararlanma yolunun kapalı olmadığı, ancak bir yabancı eserden tercüme edilerek yapılan alıntıların, sonradan bir başka yazar tarafından ilk vücuda getirilen eserden iktibas edilebilmesi için, anılan esere usulüne uygun kaynak gösterme zorunluluğu bulunduğu, zira bir yazarın atıf yaptığı yabancı yazarları ve onların eserlerini, eserlerindeki iktibas edilecek görüşleri ve eser parçalarını seçmesi, onu kendi dil ve hukuk bilgisi ile yorumlayıp kendi eserine aktarması elbette ki sonraki esere ve bu parçalarına yeni bir hususiyet verdiği, bir eserde, daha önceden var olan hususiyet taşıyan konunun işleniş biçimine ilişkin tasnif, konuların ifade ediliş biçimi, yararlanılan kaynakların sırası ve aynılığı, işlenen yargı kararlarının tarihleri ve sıraları, yazarın kendine özgü biçimlendirme yöntemi ve bunun tezahür biçimi birebir yahut birebire yakın şekilde bulunuyorsa artık iktibas yoktur, kaynak göstermek gerekmez şeklinde bir değerlendirme yapılamayacağı, özellikle, önceki eserde bulunan yabancı eserlere yönelik yapılan atıflarda yazar ismi, sayfa numarası, tarihler gibi maddi hataların tekrarı alıntının ispatını sağlayan unsurlardan oldukları, usulsüz iktibas iddiasına dayalı bir davada mahkemenin, tarafların hukuki bilgisi ile yabancı dillere olan hakimiyetini tetkik etme görevinin bulunmadığı, yabancı kaynaklardan ve özellikle Fransız dilinde vücuda getirilen eserlerden yapılan alıntıların, sonradan Türkçe olarak oluşturulan farklı ve birbirinden bağımsız vücuda getirildiği iddia olunan iki ayrı esere, iki ayrı yazar tarafından aynı yerlerden ve aynı şekilde seçilmesinin, birebir aynı şekilde tercüme edilmesinin, aynı biçimde yorumlanmasının, değerlendirilmesinin, eleştirilmesinin; bunun yanında önceki alıntılamayı yapan eserdeki gibi kelimeleri tırnak içine alma, Türkçe'de ki karşılığı yanına yabancı dildeki karşılığı kelimeyi koyma biçimleri ile birlikte, özellikle önceki eserde oluşturulan fikir silsileleriyle birlikte yeni bir esere konulmasının, tesadüf olarak değerlendirilemeyecek maddi vakıalar olduğu, aynı şekilde konuya ilişkin gerek Türk, gerek Fransız Danıştay'ına ait kararların aynı tarih sırasıyla, aynı biçimde seçilen bölümlerinin, benzer biçimsel özellikleri ile birlikte sonraki esere alınmasının, değerlendirilmesinin ve eleştirilmesinin, içerisindeki cümlelerin dahi aynı seçilmesinin de tesadüf olarak kabul edilemeyeceği, benzer biçimde, önceki eserin oluşturulması sırasında gerçekleşen alıntılar için yapılan kaynak gösterme sırasında dipnotlarda yararlanılan eserin sahibi olan yazar isimlerinde yapılan maddi hataların, sonraki tarihli eserde aynen tekrar ediliyor bulunmasının, eylemin tesadüf eseri gerçekleşmediğini gösterdiği, FSEK'in 35. maddesine

göre davacının eseri daha önce yayımlanmış olduğuna göre iktibasın, bazı cümle ve fıkraların alınması ile sınırlı olmadığı, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde ve münderecatı aydınlatmak maksadıyla yapılması şartıyla bazı cümle ve fıkraları aşacak biçimde alıntı yapılmasının mümkün olduğu, her halde alıntı için, alıntı yapılan eserin ve sahibinin adı ile alıntının yapıldığı yerin belli olacak biçimde sonraki eserde gösterilmesinin gerektiği, alıntının kısa veya uzun olabileceği, sadece uzunluğun ihlale sebebiyet vermeyeceği, alıntıların bir görüş veya yorumun anlamlandırılmasına, eleştirilmesine, değerlendirilmesine yönelik olmasının gerektiği, önceki eserde var olan üslûbun, açıklama tarz ve yönteminin, diğer yabancı ve yerli eserlere yönelik atıfların, yerli ve yabancı yargı kararlarının adeta sözü önceki yazara bırakacak tarzda aynen alınması, bazı hallerde küçük bir iki kelimenin çıkarılması yahut değiştirilmesi şeklinde eylemi görünmez kılmaya yönelik peçeleyici farklılıklara gidilmesinin FSEK anlamında hukuka uygun kabul edilemeyeceği, eski tarihte vücuda getirilmiş bir eserin yayım veya kamuya sunulduğu tarihte var olan aynı alanda yazılmış diğer eserlerin muhtemelen son basılarından alıntı yapılmasının ve onlara atıf yapmasının normal bir yöntem olduğu, davacının eserinde bu mutat uygulamadan ayrılındığı, alıntı yapılan eserlerin son baskılarına değil, çok önceki baskılarına atıflar yapıldığı, anılan bu eserden yıllar sonra vücuda getirilen sonraki tarihli bir eserde de, konu aynı olsa bile alıntı yapılan eserin yayımına yakın tarihteki baskısına atıf yapılmasının bekleneceği, eğer sonraki tarihli eser, önceki eserin atıf yaptığı eski tarihli basılarına atıf yapıyorsa bundan çıkan sonucun, diğer verilerle birlikte değerlendirildiğinde iddia konusu eserden alıntı yapıldığına yönelik olacağı, davacının iddialarını, davalıya ait eserin Ankara 2011 tarihli birinci basısında yer alan 276 örnekle somutlaştırdığı, bu örneklerden aşağıda tek tek sayılan örneklere konu eser parçalarına yönelik iktibasların FSEK'in aradığı koşullara göre yapılmadığı, bunların bir kısmında kaynak gösterilmediği, bir kısmında yetersiz veya yanıltıcı kaynak gösterildiği, bir kısmında ise iktibasın miktarının, amacıyla mütenasip olmadığı ve maksadın haklı göstereceği ölçünün aşıldığı, iktibas hakkının kötüye kullanılarak, esasa ve şekle ilişkin şartlara uyulmadan iktibas yapılmasının, yararlanılan eserin sahibinin fikrî haklarını ihlal edeceği ve FSEK'de manevî ve malî hakların ihlali halinde öngörülen müeyyidelerin uygulanmasını gerektireceği, somut olayın özelliğine göre varsayımsal sözleşme bedelinin, eser sahibinin bilimsel/sanatsal yeteneği, üretim kapasitesi gibi subjektif nitelikleri, eserin beğeni ölçüsü, sayfa sayısı, estetik görünümü, nitelik ve niceliği, ihlâl edilen mali hakkın türü, coğrafi kapsamı, ihlâl süresi, ihlâlin yapıldığı vasıta, bunun geniş halk kitlelerine ulaşımı gibi kriterlerin dikkate alınarak belirleneceği, talebin davalıya ait eserin 2011 tarihli basısına hasredilmesi, bu basının 585 adet çoğaltılıp yayılması, davalıya ait bu eserin usulsüz iktibaslarla birlikte çoğaltılması ve dağıtılması karşısında, davacının eserden kaynaklanan çoğaltma ve yayma şeklindeki mali haklarının ihlal edildiği, mali hakları ihlal edilen davacının FSEK uyarınca telif tazminatı isteme hakkının bulunması, usulsüz iktibas oranı, eserin niteliği, iktibasların eserin tümüne oranı ve satışına katkısı, satış fiyatları, davalının kusurunun derecesi ve dosyadaki tüm kanıtlara göre davacının talep edebileceği tazminat miktarının 1.000,00 TL olarak belirlenmesinin hakkaniyete uygun düşeceği, manevi tazminat koşullarının oluştuğu ve 5.000,00 TL manevi tazminatın hakkaniyete uygun bulunduğu, sonuç olarak tüm dosya kapsamına ve yukarıda yapılan açıklamalara göre, davacının 13, 20, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 32, 36, 43, 44, 46, 51, 52, 53, 54, 59, 60, 63, 64, 65, 73, 78, 79, 80, 91, 96, 97, 99, 101, 102, 103,

104, 105, 109, 111, 112, 113, 114, 120, 121, 127, 137, 142, 148, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 160, 161, 162, 166, 167, 168, 169, 170, 172, 177, 180, 181, 182, 183, 190, 195, 197, 202, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 229, 236, 248, 251, 257, 259, 264, 269, 271, 273 ve 276 sayılarıyla örneklediği parçaların, davalının Eylül 2011 tarihli "İDARİ YARGILAMA HUKUKU" isimli eserine, davacının Bursa 2003 tarihli "İDARE HUKUKU" isimli eserinden usulsüz iktibas yoluyla konulduğu kanısına ulaşıldığı, zira yukarıda koruma konularıyla ilgili olarak belirtilen açıklamalarda yazılı maddi emarelerin tümünün, bu parçalar için gerçekleştiği, davacının iddia konusu ettiği ve örneklediği eserlerle ilgili diğer parçaların usulsüz iktibas olmadığı, maddi ve manevi tazminat koşullarının da oluştuğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, davalıların eylemlerinin, davacının eser sahipliğinden kaynaklanan mali ve manevi haklarına tecavüz ve haksız fiil oluşturduğunun tespitine, usulsüz iktibas içeren davalıya ait kitabın aslının ve tedavüldeki çoğaltılmış nüshalarının toplanmasına, bunlardan usulsüz iktibasları içeren kısımların anılan eserden çıkarılmak suretiyle tecavüzün ref'ine, 1.000,00 TL maddi ve 5.000,00 TL manevi tazminatın 30.11.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı Ramazan Çağlayan'dan alınarak davacıya verilmesine, kararın kesinleşmesini müteakip özetinin, masrafı davalılara ait olmak üzere, tüm Türkiye'de yayımlanan gazetelerden birinde, bir defa ilânına, fazla istemin reddine karar verilmiştir.

İLERİ SÜRÜLEN İSTİNAF SEBEPLERİ: Davalılar vekili, davacı tarafça toplam 276 adet hukuka aykırı alıntı yapıldığının ileri sürüldüğünü, mahkemece ise bunlardan 102 tanesinde usulsüz alıntı yapıldığı kanaatine varılarak davanın kısmen kabulüne karar verildiğini, dosya kapsamında bilirkişi raporları alındığını ve bilirkişi olarak görüş bildiren 10 akademisyenden yedisinin, davacının mali ve manevi haklarının ihlal edilmediğini açıkladıklarını, mahkemece ise aksi yöndeki üç bilirkişinin görüşüne itibar edildiğini, müvekkili Ramazan Çağlayan'ın davaya konu eserini oluştururken, alanındaki en önemli eserlerden biri olan davacı eserinden, usulüne uygun biçimde atıfta bulanarak alıntılar yaptığını, müvekkilinin idare hukuku alanında profesör unvanına sahip, çok sayıda eseri bulunan, alanında ve aldığı görevlerde başarılı ve tanınan, Fransızca diline hakim bir akademisyen olduğunu, davacının iddiaları değerlendirilirken bu hususların dikkate alınmasının gerektiğini, mahkemece ise bu hususların değerlendirme dışında bırakıldığını, her iki eserde de Fransızca kaynaklara atıflar yapıldığını, benzer konulardaki çevirilerde, sadece tarafların değil diğer birçok eser sahibinin benzer terimlerle ve kalıplarla çeviriler yaptıklarını, yıllar içerisinde yerleşen bu tip terimlerin ve kalıpların, davacı tarafından kullanıldığı gibi müvekkili tarafından kullanılmasının da normal olduğunu, yine davacının alanında çok önemli yeri olan eserinden, birçok hukukçunun olduğu gibi müvekkilinin de yararlanmasının ve etkilenmesinin normal bulunduğunu, davacının eserinin, tüm idare hukuku konularını içeren 2 cilt, 2450 sayfalık bir eser olduğunu, müvekkilinin kitabının ise sadece idari yargılama hukukunu konu alan 660 sayfalık dar kapsamlı bir kitap niteliğini taşıdığını, davacının iddia ettiği kısımların müvekkili eserinin bir bölümüne tekabül ettiğini, müvekkilinin hemen hemen her sayfasında birçok esere atıf yaptığını, bu atıflar arasında an fazla atfın davacı eserine yapıldığını, davacı eserine yapılan yüzlerce atıf bulunduğunu, bu kadar atıf yapılan bir eserde, bir kısım atıfların yapılmamış olmasının ya da hatalı şekilde yapılmasının sadece bilimsel olarak eleştirilecek bir husus olarak kabul edilebileceğini, binlerce atfın bulunduğu

bir kitapta, oransal olarak çok az sayıdaki eksik ya da hatalı atfın hukuk çerçevesinde cezalandırılmamasının gerektiğini, müvekkilinin hukuka aykırı bir amacı olsaydı çok daha az atıf yaparak bu amacı gerçekleştirebileceğini, dava konusu eserde müvekkilinin usulüne uygun biçimde defalarca atıflar yaptığını, dava konusu edilen kısımların bir kısmının ise herkesin kullanımına açık olan Türk ve Fransız mahkemelerinin kararlarına ilişkin bulunduğunu, müvekkilinin söz konusu yargı kararlarından yararlanmasının herhangi bir hukuka aykırılık taşımadığını, müvekkilinin, davacı eserinde atıf yapılan yabancı kaynaklardan yararlandığını ve kendi eserinde de doğrudan bu yabancı kaynaklara atıfta bulunduğunu, davacının ise haksız olarak doğrudan asıl eser sahiplerine değil kendisine atıfta bulunulması gerektiğini iddia ettiğini, buna ilişkin davacı taleplerinin reddinin gerektiğini, sonuç olarak müvekkilince yeterli sayıda ve usulüne uygun biçimde atıf yapıldığını, mahkemece hükme esas alınan bilirkişi görüşlerinin tamamen subjektif ve kişisel yargılara dayalı olduğunu ileri sürerek, ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasını istemiştir.

GEREKÇE: Dava, davalı Ramazan Çağlayan'ın, Eylül 2011 tarihinde yayımlanan "İdari Yargılama Hukuku" adlı kitabında, davacının 2003 tarihinde yayımlanan "İdare Hukuku" isimli kitabından çok sayıda yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak göstermek suretiyle usulsüz alıntı yaptığı, bir kısmında kaynak göstermediği, bu şekilde davacının mali ve manevi haklarına tecavüzde bulunduğu iddiasına dayalı davalının tecavüzünün, maddi ve manevi zararının tespiti, davalıya ait piyasaya sunulan kitapların toplanarak imha edilmek suretiyle tecavüzün ref'i, belirsiz alacak davası olarak şimdilik 1.000. TL. maddi ve 9.000 TL. manevi tazminatın Eylül 2011 tarihinden itibaren yasal faizi ile davalı Ramazan Çağlayan'dan tahsili ile hükmün ilanına karar verilmesi, diğer davalı yönünden ise, tecavüzün önlenmesi, eserin toplatılması ya da eserden tecavüzlü kısmın çıkarılmasına karar verilmesi istemine ilişkindir.

İlk derece mahkemesi tarafından 24.04.2013 tarihli kök rapor, 21.10.2013 tarihli ek rapor ve ek rapora ayrık rapor alınmış, alınan raporlar mahkemece teknik değerlendirmelerle ilgili kısımlarında bulunan olgu ve hukuki sonuçlarla çelişecek biçimde ve fakat gerekçelendirilemeyen beyanda bulundukları gerekçesiyle yeterli görülmemiş ve yeni bir bilirkişi heyetinden 10.10.2016 tarihli ikinci bir bilirkişi raporu ile aynı heyetten ek rapor alınmıştır. Alınan ikinci bilirkişi ve ek rapora fikri haklar uzmanlığı nedeniyle atanan bilirkişinin ayrık görüş bildirdiği görülmüştür. İlk derece mahkemesi tarafından yukarıda açıklanan gerekçelerle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Karar davalılar vekili tarafından istinaf edilmiştir.

Önemle belirtilmelidir ki, davacı dava dilekçesinde, davalının kamuya sunduğu eserinde 276 örnek başlığı altında usulsüz iktibas yapıldığını iddia etmiş, mahkeme tarafından ise 102 örnekte davalının usulsüz iktibas yaptığı kabul edilerek davanın kısmen kabulüne karar verilmiş olup, ilk derece mahkemesi kararı yalnızca davalı vekili tarafından istinaf edildiğinden, Dairemizce istinaf incelemesi, ilk derece mahkemesinin usulsüz iktibas olduğunu kabul ettiği 102 örnek üzerinden HMK'nın 355. madde uyarınca yapılmıştır.

Dairemizce, dosyada mevcut 24.04.2013 tarihli ilk bilirkişi raporu, davalı tarafından dosyaya sunulan idari tahkikat raporu ile hükme esas alınan 10.10.2016 tarihli bilirkişi raporu arasında, davacının eser sahipliğinden kaynaklanan mali ve manevi

haklarının ihlal edilip edilmediği hususunda çelişki bulunduğundan bahisle, bu çelişkinin giderilmesi için oybirliği ile HMK'nın 356. maddesi uyarınca duruşma açılmasına karar verilmiş, ayrıca davacının ve davalının eserlerinde Fransızca eserlere atıf yapılması, iddia ve savunmaların da bu Fransızca eserlere dayandırılması nedeniyle aralarında Fransızca dili konusunda uzman bir bilirkişinin olduğu heyetten 23.10.2018 havale tarihli rapor alınmış, tarafların alınan bu rapora itirazlarını karşılamak üzere de aynı heyetten ek rapor alınmıştır.

FSEK 1/B-a. maddesinde eser, "Sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri" şeklinde tanımlanmıştır. Görüldüğü üzere Kanunda, sahibinin hususiyetini taşıyan her türlü fikir ve sanat mahsullerinin, sayılan eser türlerinden birisine dahil olmak koşuluyla eser olabileceği düzenlenmiş ancak, hususiyet kavramında ne anlaşılması gerektiği hususunda bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu hususta, doktrinde ve yargı kararlarında farklı tanımlar yapıldığı görülmüştür. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 13.03.2007 tarih, 2006/934 esas, 2007/4555 sayılı kararında da, hususiyetin, sıradan olmamayı ve belli bir düzeyin bulunmasını gerektirdiği açıklanmıştır. Bir başka kararda ise, "Hususiyet, kendisini anlatım biçiminde (üslup) gösterir ve yaratıcısının fikri çabasını yansıtarak kendisini tanıtma yeteneğini ifade eder." açıklamasına yer verilmiştir (Yargıtay 11. HD'nin 23.12.2015 tarih, 2005/13440-12765 E.K. sayılı ilamı). Sonuç olarak hususiyet kavramını, "eser sahibinin duygu ve düşünceleri ile yaşam deneyimleri, gözlem, yetenek, araştırma, algılama, bilgi, yetenek vb. birikimini kullanarak meydana getirdiği üründeki fikri çabasını diğerinden ayıran, asgari seviyede de olsa yaratıcılık içeren, sıradan olmayıp belirli bir düzeye sahip olan ve eser sahibine özgülenebilen anlatım dili (üslup) olarak genellemek mümkündür"(Yavuz, Alıca, Merdivan, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yorumu, 2. baskı, Cilt-1, Sayfa 68).

Bir eser üzerindeki korumanın konusunu fikir değil, maddi bir araç üzerinde tespit edilmekle bağımsız bir özellik kazanan ve şekillenen ifade edilişi oluşturur. Bu ifade tarzı sahibinin hususiyeti yani, anlatım biçimi "üslupta" kendini gösterir. Her üslup sahibinin yaratıcılığını içerir. Her eserin türüne göre değişik tarzda ortaya çıkar. Önemli olan husus ortaya çıkan fikri ürün üzerinde yaratıcısının fikri çabasını yansıtacak şekilde hakimiyet ve etkisi bulunmalı ve bu etkinin sahibinin ürüne kattığı hususiyetini günlük hayatımızda karşımıza çıkan sıradan fikri çaba ve ürünlerden farklı kılmalıdır (Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yorumu. Levent Yavuz-Türkay Alıca-Fethi Merdivan. 2.baskı, Cilt-1 Sayfa 65).

Diğer yandan, iktibas niteliği taşımamakla birlikte, bir eserden esinlenmek suretiyle yeni bir eser meydana getirilmesi intihal olarak nitelendirilemez. Herkes daha önce meydana getirilen eserlerden yararlanabilir. İktibasta bulunabilir yada esinlenebilir. (Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yorumu. Levent Yavuz-Türkay Alıca-Fethi Merdivan. 2. Baskı, cilt-1 Sayfa 72) Esinlenme, bir eserin oluşturulmasında, kendisinden önceki eserlerde ortaya konulan düşüncelerden yararlanılması, bu düşüncelerden hareketle yeni eserin biçimlendirilmesidir.

Telif hakları eser sahibinin yarattığı fikri ürünlerin tamamı için tek bir koruma sağlamayıp, koruma her bir eser temelinde ayrı ayrı gerçekleştiğinden (eser bağlamında koruma ilkesi); eser sahipliğinin tespiti, intihal, yolsuz iktibas vb. uyuşmaz-

lıklarda hususiyetin varlığı her eser için ayrı ayrı ve eseren dahil olduğu kategoride uzman bilirkişilerin görüşü alınarak belirlenmelidir (Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yorumu. Levent Yavuz-Türkay Alıca-Fethi Merdivan.2. baskı, cilt-1, Sayfa 67).

FSEK.31 ila 37.maddeleri arasında eser sahibinin haklarına kamu yararı düşüncesi ile sınırlamalar getirilmiştir. Yasanın 31.maddesinde, mevzuat ve yargı kararlarından herkesin serbestçe yararlanması ilkesi benimsenmiştir. Serbest yararlanma kararın özgün metnine ilişkindir. Kararın özetlenmesi başka dile çevrilmesi, açıklanması (şerh edilmesi) nedeniyle işlenmesi halinde ise, meydana gelen bu yeni işleme eser serbest yararlanma kapsamında değildir.

Anılan Yasa'nın 35.maddesi genel iktibas serbestisini düzenler. İktibas serbestisi hukuk düzeni tarafından üçüncü kişilere tanınmış mutlak bir yetki olup, eser sahibi tarafından sınırlandırılması, bir takım koşullara tabi kılınması mümkün değildir. Herkes daha önce alenileşmiş eserlerden, eser sahiplerinin iznine ihtiyaç duyulmadan, yeni bir eserin oluşturulması için gerekli alıntıları yapmak olanağını elde eder. Ancak, bilimsel bir eserden diğer bir bilimsel esere yapılan iktibasta, iktibasın belli olacak şekilde ve alıntının yapıldığı önceki eserdeki yerinin nasıl belirtileceğine dair yasada bir usul belirlenmiş değildir. Şu halde okuyucunun alıntıyı, alıntı yapılan eser ve eser sahibini, önceki eserden alıntının yapıldığı bölümü istediğinde bulabilecek şekilde anlaması yasal koşulların yerine getirildiğinin kabulü için yeterlidir. Ancak uygulamada sonraki eserin bilimsel düzeyi, türü, yazarın tercihine göre değişik atıf yöntemlerinin kullanıldığı gözlenmektedir. Bunlardan en sık rastlanan yöntem, aynen yapılan iktibasta, yeni eserde alıntı metninin tırnak içinde, daha belirgin, italik yazılması veya dip not ya da son not olarak alıntının yapıldığı yazarın ve eserin adı, baskı sayısı ve yılı, alıntının bulunduğu sayfa numarasının belirtilmesi şeklindedir. Mealen yapılan iktibasta ise, metin içinde anlam itibariyle ilgili bölümün alıntı olduğunu açıklayan bir ifade ile birlikte, dip not ya da son not olarak atfın yapılması metodu yaygın olarak kullanılmaktadır. Mealen yapılan iktibasta dikkat edilmesi gerekin en önemli konu, iktibasın aslına göre anlam itibariyle farklılaştırılmadan ve yanlış anlaşılmaya neden olabilecek şekilde eksik aktarılmamasıdır. Aksi halde yetersiz veya yanlış atıf yada usule aykırı iktibas ortaya çıkabilir (Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Yorumu. Levent Yavuz-Türkay Alıca-Fethi Merdivan. 2 Baskı, Cilt-1 Sayfa 1270-1271).

Nitekim, Yargıtay 11.HD.nin 28.02.2008 tarih ve 2007/917E - 2008/ 2291K sayılı ilamında ; "iktibasın, yeni meydana getirilecek eserin bağımsızlığını ve özelliğini ortadan kaldıracak ve asıl esere olan ihtiyacı giderecek ölçüye varmaması gerektiği, yeni fikir ürününün başka eserlerden alınan parçalara rağmen yaratıcısının bağımsız fikri çalışmasını yansıtması, yani özellik taşıyan ayrı bir eser sayılması ve iktibasların miktar olarak yeni esere galip gelmemesi gerektiği, maksadın haklı göstereceği ölçüyü aşan şekilde başka eserlerden geniş bölümlerin aynen alınmasının caiz görülemeyeceği,…" belirtilerek iktibasın nasıl yapılması gerektiği açıklanmıştır.

Herkesin oluşturacağı eserinde, yabancı ilmi kaynaklardan yararlanması mümkündür. Daha önce anılan yabancı kaynaktan bir başka yazar yararlanarak eser vücuda getirdi diye, sonrakinin aynı eserden yararlanma yolu kapalı değildir. Ancak, yukarıda açıklanan hususlar burada aynen geçerlidir.

5846 sayılı FSEK uyarınca eser sahibinin, umuma arz hakkı (FSEK m.14), adın belirtilmesi hakkı (FSEK m.15), eserin bütünlüğünü koruma hakkı (FSEK m.16), esere ulaşma hakkı (FSEK m.17) gibi manevi hakları, işleme hakkı (FSEK m.21), çoğaltma hakkı (FSEK m.22), yayma hakkı (FSEK m.23), temsil hakkı (FSEK m.24), umuma iletim hakkı (FSEK m.25) gibi mali hakları bulunmaktadır. Eser sahibinin hakları, eserin bütününe ve parçalarına şamildir. (FSEK.13.m).

Yukarıdaki açıklamalardan sonra dava konusu olaya döndüğümüzde; davacıya ait eserin, 2003 bası tarihli, 2 cilt, 2467 sayfa "İdare Hukuku" adlı kitap, davalıya ait eserin ise Eylül 2011 bası tarihli, tek cilt 656 sayfa "İdari Yargılama Hukuku" adlı kitap olduğu, her iki tarafın kitabının da FSEK'in 2. maddesi anlamında sahibinin hususiyetini taşıyacak şekilde ilim eseri mahiyetinde bulunduğu, eser sahiplerinin de taraflar olduğu, her iki tarafından Fransızca bildikleri, davacının, davalının eserinin 277-292, 305-362, 429-552 sayfalar arası toplam 195 sayfasında, 276 adet usulsüz iktibas yapıldığını iddia ettiği, bu sayfalarda davalının davacının eserine toplamda 450 adet atıf yaptığı, mahkemece yapılan yargılama sonucunda toplamda 102 adet usulsüz iktibas yapıldığını kabul ettiği, 102 örnekte davalının davacıya 49 atfının bulunduğu, davalının ayrıca 40 adet Fransızca esere de usulüne uygun biçimde atıf yaptığı hususlarında taraflar arasında herhangi bir uyuşmazlık bulunmamaktadır.

İlk derece mahkemesince alınan, iki idare hukuku ve bir fikri haklar konusunda uzman bilirkişiden oluşan 24.04.2013 tarihli bilirkişi heyeti raporunda; davalının eserindeki üslup, konuların incelenmesi ve verilen örnekler bakımından, akademik anlamda bir kısım eleştiriler getirilmesi mümkün olmakla birlikte eserin tümü bakımından yapılan değerlendirmede, FSEK kapsamında iktibas sınırlarının aşıldığı, yanlış, yetersiz atıf yapıldığı sonucuna ulaşmanın mümkün olmadığı, Fransızca bilen davalının aynı Fransızca kaynaklara başvurması, kendi ifadesi ile uzun yıllar davacının eserini ders kitabı olarak okutması nedeniyle her iki eserde üslup benzemesi sonucunun ortaya çıktığı, aynı kararlara atıf yapılmasının akademik anlamda yadırganacak bir husus olmamakla birlikte FSEK kapsamında da hukuka aykırılık taşımadığı mütalaa edilmiş, davacı vekilinin 16.07.2013 tarihli dilekçesi ile bilirkişi heyetinden Prof. Mustafa Fadıl Yıldırım'ın davalının görev yaptığı Kırıkkale Üniversitesi tarafından yapılan idari tahkikatta bilirkişilik yaptığı, bu nedenle HMK.nun 36.maddesi uyarınca işbu dosyada bilirkişilik yapamayacağı itirazı üzerine mahkemece, 19.07.2013 tarihli karar ile bilirkişi Prof. Mustafa Fadıl Yıldırım'ın bu dosyadaki görevine son verilmiş ve yerine Prof. Mustafa Kılıçoğlu bilirkişi atanarak 21.10.2013 tarihli ek rapor alınmıştır. Anılan ek raporda çoğunluk görüş, kök raporda ki görüşün tekrar edildiğini bildirmiş, bilirkişi Prof. Mustafa Kılıçoğlu ise, davalının davacının eserinden 276 sayfada haksız ve usulsüz iktibas yaptığını, maddi tazminata ilişkin delil sunulmadığını, manevi tazminat koşullarının bulunduğunu mütalaa etmiştir.

Taraf vekillerinin itirazı üzerine bu kez mahkemece yeni bir bilirkişi heyetinden bilirkişi raporu alınmıştır. 10.10.2016 tarihli kök bilirkişi raporunda, davalının yabancı kaynaklara yaptığı atıfların çok büyük bir kısmının davacının yaptığı atıflar ile aynı olduğu, bir konu incelenirken o konuda temel eser sayılabilecek kaynaklardan yararlanılmasının doğal bulunduğu ancak kaynaklardan iki farklı yazarın birbirinden haberdar olmaksızın tamamen aynı şekilde istifade etmesinin, aynı cümleleri, aynı örnekleri aynı konu başlıkları altında alıntılamalarının olağan olmadığı, bunun

yanında iki farklı kişinin yaptığı serbest çevirilerin birebir aynı olmasının da çok normal karşılanamayacağı, davalının hem içerik hem dip notlar itibariyle davacı eserinden yararlandığı, ancak aktaran olarak davacıya atıf yapmayıp, orijinal kaynaklara atıf yapmasının aldatıcı mahiyette kaynak gösterme kapsamına girdiği, davalının davacının eserine atıf yapsa da, yaptığı atıfların yeterli olmadığı, sonuç olarak davalının iktibas serbestisinin sınırlarını aştığı açıklanmış, fikri mülkiyet uzmanı olarak heyette yer alan bilirkişi ise dava konusu uyuşmazlıkta, intihal iddialarının tek tek ve farklı eserlerde geçen ifadelerle birlikte karşılaştırılmasının gerektiğini, rapor içeriğinde böyle bir incelemenin yer almadığını, bu haliyle raporun eksiklik taşıdığını belirterek ayrık görüş sunmuştur.

Davacı tarafından dava konusu olayla ilgili olarak hem Yüksek Öğretim Kurumu'na hem davalının görev yaptığı üniversite rektörlüğüne, hem de cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulduğu, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın görevsizlik kararı vermesi sonucu, üniversite tarafından disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte açıldığı anlaşılmıştır. İdari soruşturmada içinde Fransızca dilinde uzman bilirkişinin de olduğu Prof. Fadıl Yıldırım, Prof. İlhami Sığırcı, Doç. İlhan Üzülmez'den alınan 08.01.2013 tarihli bilirkişi raporunda; davaya konu örnekler tek tek değerlendirilmek suretiyle iltibas oranının aşılmadığı, davalının Fransızca eserleri inceleyerek atıfta bulunduğu, bu eserlere davacının atıf yapmadığı diğer bölümlere de atıfta bulunduğu, dolayısıyla davacının eserinden yola çıkılarak atıf yapılmadığı, konu planlarının Fransızca eserlerde de aynen yer aldığı, bu planlar üzerinde davacının hususiyetinin bulunmadığı, tek tek incelenen örneklerde hukuka aykırı iktibas yada aldatıcı mahiyette kaynak gösterme fiilinin gerçekleşmediği, 5846 sayılı Kanunun 71.maddesinde düzenlenen suçların hem maddi unsurları hem de manevi unsurlarının somut olayda gerçekleşmediği mütalaa edilmiştir.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 26.04.2012 tarihli görevsizlik kararı ile dosyanın Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü'ne gelmesi üzerine Doç. Dr. M.Emin Bilge tarafından düzenlenen inceleme raporunun sonuç kısmında; " hem bilirkişi heyetinin raporunda hem kendisi tarafından yapılan tespitler sonucu 5846 sayılı Kanunun 71.maddesinde düzenlenen suçların maddi ve manevi unsurlarının somut olayda gerçekleşmediği" belirlenmiş olup, idari soruşturma sonucu Fakülte Disiplin Kurulu 23.01.2013 tarihli kararı ile davalı hakkında FSEK.'in 71/2.maddesinde düzenlenen 'başkasına ait esere, kendi eseri ad koyma', 71/3.maddesinde düzenlenen 'bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma', 71/5.maddesinde düzenlenen ' bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatıcı kaynak gösterme' fiillerinin işlenmediği, dolayısıyla hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı yönünde karar vermiştir. Kırıkkale Üniversitesi Yetkili Kurulu da 19.02.2014 tarihli kararında, davalı Ramazan Çağlayan hakkında son soruşturma açılmaması yönünde karar vermiştir.

Yükseköğretim Kurulu Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 31.07.2015 tarihli kararı ile Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu dikkate alınarak davalıya ait yayımda Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi kapsamında etik ihlalde bulunmadığına oybirliği ile karar vermiştir.

İdari soruşturmada son olarak da, Danıştay 1. Dairesi'nin 26.03.2014 gün ve 2014/417E-2014/451K sayılı ilamı ile Kırıkkale Üniversite Rektörlüğü tarafından

oluşturulan Yetkili Kurulunun 19.02.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men'i muhakeme kararının onanmasına karar verilmiştir.

Dairemizce yukarıda açıklanan gerekçelerle ile oybirliği ile duruşma açılmasına karar verilmiş ve Ankara'da hukuk fakültesi kürsüsü bulunan üniversitelerden, idare hukukunda uzman ve uyuşmazlık konusunda mütalaa verebilecek nitelikte bilirkişi isimlerinin bildirmeleri istenmiş ve bildirilen listelerden bilirkişi seçimleri yapılmış, ancak bazı bilirkişiler daha tutanak düzenlenmeden kalem personeli tarafından arandığında, bir kısmı da resmi olarak atama yapılmasını müteakip, değişik gerekçeler ileri sürerek görevden affını istemişlerdir. Dairemizce yeniden araştırma yapılmış ve nihayetinde konu ile ilgili uzmanlığı bulunan bilirkişiler Prof. Hayri Bozgeyik, Prof. Gül Baysan ve Celal Işıklar bilirkişi olarak atanmıştır. Anılan bilirkişi heyeti muhalefet şerhi dahil 193 sayfadan oluşan 23.10.2018 tarihli raporunu mahkemeye sunmuştur. Tarafların kök rapora itirazları doğrultusunda da ek rapor alınmıştır.

Alınan bilirkişi raporunda, daha önceki bilirkişi raporlarında incelenmeyen idari soruşturma raporları da incelenerek ve Fransızca metinlerde Fransızca bilen bilirkişi tarafından incelenerek görüş bildirilmiştir. Kök raporun sonuç kısmında, fikri haklar hukuk uzmanı ve idare hukuku uzmanı bilirkişilerin çoğunluk görüşüne göre, ilk derece mahkemesi kararında belirtilen 102 örnek bakımından; uyuşmazlık konusu bazı plan ve ifadelerin davacı hususiyetine dahil olmadığı, üzerinde eser sahipliği haklarının bulunmadığı, davacı iddialarının genellikle İdare hukukunun genel geçer bilgi ve ifadeleri veya davacının değil, genel nitelikte veya kaynak Fransızca eserlerin yazarlarının hususiyetini taşıdığı, bu nedenle davalı kullanımlarının tamamen FSEK'in 35. maddesinde belirlenen iktibas serbestisi kapsamında kaldığı, davalı tarafından iktibas kurallarına uyulduğu, eserlerin kapsam ve hacmi dikkate alındığında iktibas sınırının aşılmadığı, Fransızca eserlerden yararlanılırken davacının hususiyetinin ihlal edilmediği, davacının eser sahipliğinden kaynaklanan herhangi bir maddi ve manevi hakkının ihlal edilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Fransızca uzmanı ayrık raporunda ise, mahkeme tarafından incelemekle görevlendirildiği örneklerden yirmi üçüyle ilgili olarak bilirkişi kurulunun çoğunluğundan farklı görüşlere sahip olduğu; bu örneklerden on dördünde davalının, davacının fikirlerinden, alıntılarından, yorumlarından, tercihlerinden ve/veya çevirilerinden doğrudan yararlandığı, dördünde Fransızca yapıtlardan davalının gönderme yapmadığı bölümlerin davacının savlarına karşı kanıt olarak gösterilmesini uygun bulmadığı, beşinde ise davalının kitabındaki bazı planların, kaynak gösterilen Fransızca yapıtlarla tam olarak örtüşmediği, bu bakımdan, Fransızca yapıtlara dayanılarak bu konuda kesin bir yargıya varmanın olanaksız olduğu açıklanmıştır. Tarafların itirazları üzerine alınan ek bilirkişi raporunda da, aynı kanaatler tekrar edilmiştir.

Her ne kadar davacı tarafça, Dairemizce oluşturulan bilirkişi heyetindeki bilirkişiler Prof.Dr. Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın Fransızca bilmedikleri halde Fransızca metinler üzerinde inceleme ve değerlendirme yaptıkları, Fransızca bilmeyen bu bilirkişilerin söz konusu değerlendirmelerine itibar edilemeyeceği belirtilerek bilirkişi raporuna itiraz edilmiş ise de bilirkişi heyetinde sırf Fransızca dili uzmanı için görevlendirilen Prof.Dr. Gül Baysan'a da yer verildiği, bu bilirkişinin de ayrık görüşünde bildirdiği hususlar dışında rapora ve çevirilere bir itirazının bulunmadığı gözetildiğinde, davacı tarafın bu yöne ilişkin itirazlarına itibar edilmemiştir.

İlk derece mahkemesince usulsüz iktibas yapıldığı kabul edilen kısımların her biri hakkında ayrı ayrı açıklama yapıldığından, Dairemizce de usulsüz alıntı yapıldığı mahkemece kabul edilen her bir bölüm için, dosyada bulunan bilirkişi raporları da dikkate alınarak aşağıdaki şekilde değerlendirme yapılmıştır. Buna göre;

ÖRNEK13; Bu örnek, konu planlanması olup, plan içeriğinin bir bütün halinde ve başka idare hukuku yazarlarının yaptığı planların incelenmesinde, planın davacının hususiyeti kapsamında yer almadığı, aynı kaynaktan davalının da yararlanma özgürlüğü dikkate alındığında, malum ve maruf olunan konularda atıf yapılmasına gerek olmadığı, iki plan arasında, ele alınan konunun ayniyetinden kaynaklanan soyut fikir seviyesinde benzerlikler olmakla birlikte, bu fikirlerin ifade ediliş biçimindeki farklılıkların olduğu, kaldı ki aynı konuyu ifade etmek üzere planda mutlaka farklı kavramların kullanılmasının gerekmediği, diğer yandan bir kişinin bir ifade üzerinde hak iddia edebilmesi için öncelikle kendisinin hak sahipliğinin sabit olması gerektiği, eğer taraf eserleri çeviri olsaydı, bu halde davacının yaptığı çeviri üzerinde hak sahibi olacağı, ancak, aynı kaynaktan davalının da yararlanabilme özgürlüğü karşısında söz konusu planın davacı hususiyeti kapsamında yer almadığı, bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 20; Davalının eserinde iki satır açıklamanın sonunda, davacının eserine atıf yapıldığı, tartışmalı olan "çok ağır ve apaçık takdir hataları" şeklindeki ifadenin tırnak İçinde ve italik olarak kullanıldığı, davacının kullandığı yabancı kavramlar ve her iki cümlenin sonunda atıf yaptığı Fransızca eserlerde de bu ayrımın yer aldığı, davacının da bunlardan yararlandığı, davalı tarafından kullanılan 404 nolu atfın, kullanıcının "açık takdir hatası" tanımlaması bakımından davalının davacı eserinden yararlandığını anlaması için yeterli olduğu, bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 21; Metin Fransız Danıştay'ının idarenin takdir yetkisi ile ilgili yaptığı ikili ayrıma ilişkin olup, bu ayrımın bütün yazarlar tarafından aynı şekilde yapılmasının mümkün bulunduğu, kaldı ki davacının, davalıya ait eserde yer alan sadece altı çizili kısmı mukayese ettiği, kalan vurgulu kısma ise örnekte yer vermediği, davalı tarafından Fransız literatürüne atıfların yapıldığı ve söz konusu bilgilerin nereden alındığının gösterildiği, aynı cümle için tarafların aynı ve farklı kaynaklara atıflar yaptıkları, davalının atıf yaptığı iki kaynakta da davacının iddiasına konu paragrafta yer alan bilgilerin yer aldığı, bu nedenle ifadenin davacının hususiyetine dahil ve üzerinde eser sahipliği hakkının bulunduğunun söylenemeyeceği, bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 24; Bu örnekte, davalı eserinde yaklaşık 7 satır ifadelerle anlatılan hususun, davacının eserinde "Eleştiri" başlığı altında çok daha uzun (843 ve 844. sayfalarda toplam 41 satır) yer aldığı, davalının paragraf sonunda yer verildiği 416 nolu dipnotun bu paragrafın tamamını ayırdığı "değerlendirme"nin tamamı için olduğunun açıkça anlaşıldığı, zira davalının davacı eserinin aynı konunun anlatıldığı 843-844 sayfalarına atıf yapıldığı, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 25; Bu örnekte, "Konunun uzmanı olmayan hâkim" ifadesinin önüne "teknik" ibaresinin eklenmesi bir özgün katkı veya yorum niteliği taşımadığı, hukukumuz da bilirkişiye başvurma sebebi açıklanırken genellikle "Teknik ve uzmanlık

gerektiren" iş/konu kalıbı kullanıldığı, bu bakımdan teknik ibaresinin eklenmesinin herkesçe yapılabileceği, davacının da aynı konuya, Vedel-Delvolve gibi bir soru kalıbı ile kullandığı, yorum eklenmediğinden veya ek fikir beyan edilmediğinden, davacıya atıf yapılmasını gerektiren bir durum olmadığı, diğer taraftan, "apaçık" kelimesinin Fransızca eserde sıfat olarak kullanılmış olsa dahi, Türkçe soru cümlesinde "bilirkişinin hatayı açıkça farketmesi/anlaması" anlamının vurgulanması daha doğru bulunduğundan, bu kelimenin Türkçe gramere uygun olarak her iki yazar tarafından da zarf olarak kullanılmış olması doğal karşılanması gerektiği, davacı ile davalının her ikisinin de kaynak Fransızca eserdeki bir ifade/ görüşü aldıkları, davalının davacıya atıf yapmasını gerektirecek bir özgünlük / hususiyet / orijinallik bulunmadığı, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 28; Bu örnekte, metinler arasındaki benzerlik veya ayniyetin, Fransızca bir yargı kararına ilişkin olmalarından kaynaklandığı, her iki metinde davacının mukayese tablosuna aldığı kısımın (bir işlem hakkında ancak...) kararda yer alan "tekniğin" belirtildiği kısım olduğu, davalının söz konusu yargı kararından karardan yaptığı daha geniş bir çeviriye yer verdiği, kararın, bir "tekniğin/yöntemin/usulün" ifade edildiği çekirdek kısmının her iki yazarda da aynı denilebilecek ölçüde benzer olduğu, bunun aynı zamanda, Vedel/Delvolve eserinde de yer verilen kısım olduğu, davalının Fransız Danıştayı web sitesi ve Chapus eserini kaynak olarak gösterdiği, sonda ise davacı gibi yine Vedel'e atıf yaptığı, karara Türkçe eserinde ilk yer veren davacı olsa da davalı tarafından aynı kararın farklı bir kaynaktan daha geniş çevirisine yer verildiği, uyuşmazlık konusu olan cümlelerin bir yargı kararından alındığı, kararın farklı kapsamda çevirisi her iki yazar tarafından yapıldığı, yargı kararı metni olduğu için yazarlar kendi cümleleri yerine birebir Türkçeye aktardıklarından bu örnek bakımından FSEK.31.madde hükmü de dikkate alınarak usulsüz iktibasın söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 30; Uyuşmazlık konusu olan husus, "hazırlık işlemleri" kavramına ilişkin olarak taraflara ait eserlerde yapılan tanımlar olduğu, davacının kavram ve tanımlama için Chapus, C.l, s. 523 ve 524'e atıflar (Davacı C. 1, dn. 114 ve 115) yaptığı, farklı kitaplardaki açıklamaların incelenmesinde, idare hukuku literatüründe benzer tanımların yapıldığı, hepsinin öz itibariyle aynı veya benzer olduğunu ortaya koyduğu, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 31; Bu örnekte, davalının sayfa 280'de (son satır) "Burada hazırlık işlemlerine birkaç örnek vermekle yetineceğiz 27:" ve dipnotta davacı eserinden sonra kullandığı "vd." (ve devamı) ifadesi, verilen veya verilecek olan bir veya birden fazla örneğin davacı eserinde yer aldığı kolayca anlaşıldığı ve okuyucunun bu şekilde konu için davacı eserine yönlendirildiği, metinde yer alan "... birkaç örnek vermekle yetineceğiz" ibaresi, diğer yandan dipnotta yer alan "Gözler; s. 595 vd." ifadesi davalının, davacıdan yararlandığı bazı hususları okuyucunun gözünden gizleme ve haksız olarak kendisine ait gibi gösterme amacı taşımadığı, bilakis buradaki örnekler konusunda davalının, davacı eserinin 595 ve sonraki sayfalarında yer alan bilgilerden yararlandığını açıkça gösterdiği, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 32; Bu örnekte, davalıya ait eserin 281. sayfası incelendiğinde bu paragrafın öncesinde yer alan cümlenin, gösterilen dipnot ve kaynaklar ile birlikte incelenmesi gerektiği alıntılanan paragrafın başında, davalı tarafından oluşturulan bir ifade ile davacı eserine atıf yapıldığı ve burada yer verilen konular hakkında okuyucunun davacı eserine yönlendirildiği, davalı eserinde aynı kavram için yer verilen atıflar da bu örnekte ele alınan bilgilerin, davacı hususiyetine inhisar etmeyen, idare hukukunun genel bilgilerinden olduğu, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 36; Bu örnekte, metnin başında davacının eserine atıf yapılarak, okuyucu müteakip açıklamalar bakımından kaynak olarak davacı eserine yönlendirilmiş olduğu, davalı eserindeki 30 nolu atıf, takip eden ayırım ve tanımlar bakımından davalının davacı eserinden yararlandığı şeklinde anlaşıldığı, sirkülere ilişkin tanım genel nitelikte olduğundan atfın ifade ediş şekline /cümle kalıbına yapıldığının kabul edileceği, bu durumun iktibasın belli olacak şekilde yapıldığının ve usule uygun olduğunun kabulü için yeterli görüldüğü, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 43; Bu örnekte, davalı eserinin dipnotunda yer alan bu kısa tespitin, davacı tarafından, " Gözübüyük/Tan'ın "idari sözleşmenin bir hükmüne karşı üçüncü kişi tarafından iptal davası açılabileceği" şeklindeki görüşünü "İdari sözleşmenin kendisine karşı üçüncü kişi tarafından İptal davası açılabileceği" şeklinde alarak eleştirdiği, davalının ise aynı ifadeyi "idari sözleşmenin düzenleyici nitelikteki hükmüne karşı üçüncü kişi tarafından iptal davası açılabileceği" şeklinde düzelttiği, Gözübüyük/Tan'ın ifadesine karşı her iki yazarın yaklaşımı ve düzeltme şekli çok farklı olduğu, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 44; Bu örnekte, gerek Vedel&Delvolve, gerek Chapus'nün ifade ettiği şeyin, idari sözleşme içinde yer almakla birlikte, bu sözleşmeden ayrılabilir olan bir işlemin iptal edilebileceği, bu halde sözleşmenin kalan hükümler bakımından tarafların kanunu olarak kalmaya devam edebileceğine ilişkin olduğu, bu hususun gerek taraflar gerekse de Vedel ve Chapus eserinde birbirine çok yakın ifadeler ile geçtiği, kaldı ki bunun (ayrılabilir işlemin sözleşmeye zarar vermeden iptal edilebileceğinin) bir idare hukuku ilkesi olduğu, Chapus eserinde açıkça vurgulandığı, gerek davacının gerek davalının çevirisinde çift değil, tek olumsuzlama yapıldığı, özellikle davalının kullandığı "doğrudan bir" ibaresi dikkate alındığında, davacının çevirisi aktarılmayıp, kaynaktan Türkçe cümle yapısına daha uygun bir çeviri yapıldığı, bu cümle yapısının yaygın kullanıldığı, Fransızca'daki çift olumsuzlama yerine davalının aynı anlamı veren "... değildir" yüklemini (tek olumsuzlama) kullandığı, davacı "doğrudan hiçbir" olumsuz ibaresine yer vermişken davalı "doğrudan bir" ibaresini kullandığı, bu itibarla bu örnek bakımından usulsüz iktisabın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 46; Bu örnekte, tabloda yer alan Fransızca eserin, davalı tarafından dosyaya sunulduğu, bu esere bakılarak bilirkişilerce yapılan karşılaştırmada, tabloda verilen başlıkların (planın) Fransızca eserde de aynen yer aldığı, bu bakımdan bu örnekte verilen planın davacıya özgü olmadığı, onun hususiyetini taşımadığının değer-

lendirildiği, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 51; Bu örnekte, davalı eserinde, davacının eseri yanında başka eserlere de atıf yapıldığı, 185 no.lu atıf genel nitelikte ve 187 nolu atıf ile desteklendiği, örnekte verilen bilgilerin, atıf yapılan diğer eserlerde de yer aldığı, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 52; Bu örnekte, idare hukukunda, yetkinin kamu düzenine ilişkin olduğu, her zaman ileri sürülebileceği ve mahkemece resen dikkate alınacağı hususu genel bir bilgi 185 no.lu atıf genel nitelikte ve 189 nolu atıf ile desteklendiği, ayrıca başka yazarlara da atıf yapıldığı, bu nedenle bu örnek bakımından bir usulsüz İktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 53; Bu örnekte yer alan "İdarî makamlar, kanunlarla verilen yetkileri kullanma yükümlülüğü altındadırlar. Yetkiler, yetkileri kullanacak makamlara, sübjektif bir hak olarak değil, kamu yararını gerçekleştirmek üzere bir görev olarak verilmiştir." cümlesi, paragraftan bağımsız bir hususiyet taşımadığı, idare hukukuna ait genel bilgi niteliğinde olduğu, kaldı ki paragrafın tamamının dikkate alındığında paragraf sonunda davacının eserine açıkça atıf yapıldığı, davalının önce Forges'e (190), sonra Gözler'e atıf (191) yaptığı, davacı tarafından Örnek olarak verilen cümlenin, atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı, bu nedenle bu örnek bakımından bir usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 54; Bu örnekte, davalı eserinde konu bütünlüğü dikkate alındığında; davalının konuyu ele alırken hem baş hem de sonunda davacı eserine atıf yaptığı (185 ve 193 nolu atıflar), esasen idare hukukunda genel kabul gören bu kurala İlişkin olarak başlıkla ilgili 185 no.lu atfın yapıldığı, davacıdan biraz farklı ifade edilen içerik ile ilgili olarak hem davacı, hem de başka yazarlara atıf yapıldığı, tarafların idare hukukunda genel kabul görmüş bir ilkeyi farklı şekilde ifade ettiği, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 59; Bu örnekte yer alan "yetkide paralellik ilkesi" konusuna ilişkin bilgilerin, çoğu eserinde yer alan ve birbirine benzer şekilde açıklanan, İdare hukukunun konularından olduğu, bu örnekte verilen bilgilerin, davalının eserinde atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı, yetkide paralellik ile ilgili genel bilgilerin davacı eserinde daha geniş ve uzun ifade edildiği, her iki tarafında aynı Fransız yazara atıf yaptığı, davalının ayrıca bu kuralın içtihatla getirildiğine işaret ettiği, davalının kendi üslubunu kullandığı, bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 60; FSEK 31'de yer alan düzenlemeye göre yargı kararlarından serbestçe yararlanılacağı, Danıştay kararında işlem yetki yönünden iptal edildiğinden zuhül eseri "usulde paralellik" denildiğinden bu hususun idare hukukuna vakıf herkes tarafından görülebileceği, davalının bu nedenle aynı ifadeyi kullanmasının usule uygun olduğu, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 63; Davalının konunun giriş kısmı ve ilgili yerlerinde açıkça belirtilerek davacı ve eserine atıf yaptığı, sayfalarda başka eserlere atıf ve yargı kararları olduğu, davacının eserine 5 defa daha atıf yapıldığı, 209 ve 210 no.lu atıflar ile diğer

atıflar beraber değerlendirildiğinde davalı tarafından özellikle davacı eserine gönderme yapıldığının anlaşıldığı, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 64; FSEK 31'de yer alan düzenlemeye göre yargı kararlarından serbestçe yararlanılacağı, bir yargı kararının aynı bölümünü isteyen herkesin eserinde kullanabileceği, bir yargı kararı veya onun bir kısmı üzerinde hiç kimsenin hak iddia edemeyeceği, ancak yargı kararlarının belli bir sistematik içinde derlenmesi, işlenmesi, şerh edilmesi halinde bir fikri haktan söz edilebileceği, bu örnek bakımından böyle bir durumun söz konusu olmadığı, örnekte yer alan Danıştay kararın davacı hususiyetine dahil olmadığı, karardan sonraki değerlendirmenin kısa olmakla birlikte özgün olmadığı, tipik örnek teşkil eden kararların aynı paragraf ve kısımlarının aktarılması da olağan olduğu, burada davacının yaptığı eleştirinin davalı tarafından tekrarının yapıldığı, hemen bu kararın öncesinde davalının (s.314) ve davacının (s,665-6) "bakanın değişmesiyle müsteşara yapılan yetki devrinin sona ermeyeceği" şeklindeki açıklama dikkate alındığında, tercih edilen kararın isabetsiz görülmesinin normal karşılanması gerektiği, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibasın ve eser sahipliği hakkına yönelik ihlalin bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 65; İdare hukuku alanında vekalet konusu ile iki tür vekaletin olduğu hem yasalarda hem de idare hukuku eserlerinde bilinen genel konulardan olduğu, vekalet ve türlerinin hukukun en çok bilinen genel ve anonim bilgilerinden olup, mevzuatta da düzenlenen bir husus olduğu, taraflarında bu örnekte idare hukukunda vekâletle ilgili genel bilgilere yer verdiği, genel bilgilerin, davacının hususiyeti ve dolayısıyla eser sahipliği hakkı kapsamında yer almadığı, bu itibarla davalı kullanımının usulsüz iktibas teşkil etmediği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 73; Aktarılan bilgiler için Fransızca esere atıf yapıldığı, aynı bilgilerin Fransızca eserde de yer aldığı, davacının da aynı esere atıf yaptığı, Türk İdare Hukukunda ders kitaplarında "Cari işlerin yürütülmesi" konusuna pek yer verilmediği ve buna ilişkin kararların azlığı karşısında, aynı karara ve gerekçenin esaslı kısmına dayanılmasını olağan karşılamak gerektiği, bu bilgiler için başka bir esere atıf yapılmasının zorunlu olmadığı, bu nedenle bu örnek yönünden usulsüz davalı kullanımının usule uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 78; Bu örnek genel bir mantık yürütme ve genel bir tespit niteliğinde olduğu, idare ile yasama/yürütme arasındaki ilişki veya bunun tersinin İdare hukuku alanında fonksiyon gasbı bakımından bilinen ve kullanılan örnekler olduğu, bu nedenle söz konusu örnek bakımından davalı kullanımının bir usulsüz iktibas oluşturmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 79; Davalının eserinde yer alan ve dört paragraftan oluşan bu metinde davacı eserine dört atıf yapıldığı, davalının eserine yapılan 4 adet atıf ve biri yabancı diğer eserlere yapılan atıflar, davalının anlatımlarının daha kısa ve bazı hususlara yer vermesi sebebiyle, yeterli olduğu, bu atıflar tek başına, yararlanmanın hukuka uygun şekilde yapıldığını gösterdiği, başka bir ifadeyle, diğer eserlere atıf yapılmasa bile davacının eserine yeterli açıklıkta atıf yapılması nedeniyle hukuka aykırı iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 80; Cevat Fehmi BAŞKUT'un klasikleşmiş tiyatro eseri olan "Buzlar Çözülmeden" piyesinden uyarlanmış olan Kemal Sunal'ın oynadığı "Deli Deli Küpeli" filmi fiili memurluğa örnek olduğu, bilimsel makalelere konu edildiği gibi (Yrd. Doç. Dr. Ali BAYKAN, Başkut ve Zuckmayer'de Bürokrasi-Vatandaş İlişkisi, Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Yıl 2014, Sayı 32, Sayfa 29-46), Orhan Pamuk'un Kar romanında da anıldığı, idare hukuku derslerinde sözlü olarak fiili memura örnek olarak verildiği, davalının davacıdan yararlanmış olması da genel bir bilgiye göre örnek vermiş olmasının da mümkün olduğu, taraflarca konu İle ilgili aynı örnek, zorunlu bir şekilde benzer ifadelerle aktarılmış olup usulsüz bir iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 96; Örnek olarak verilen metinde idari yargılama hukukundaki genel bir kuralın yer aldığı, bir idari işleminin sebep unsurunun idare tarafından soyut kavramlarla belirlendiği durumlarda idarenin bu kavramların kapsamını somut olaylarla doldurması gerektiği, Türkçede yaygın olarak kullanılan "kavramın içinin doldurulması" şeklindeki ifade kalıbından hareketle "dolduruş" kelimesinin kullanılması ve uyuşmazlığın edebi metin çevirisi iktibası olmaması nedeniyle telif hakkı ihlalinin bulunmadığı gibi, "yargı yerleri" ve "mahkemeler" ibaresinin kullanılmasının hususiyet teşkil etmediği, bu nedenle bu örnek yönünden usulsüz iktibas bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 91 ve 97; Davalının eserine bakıldığında, bu örneklerde yer alan plan (başlıklar) altında işlenen konular anlatılırken davacı eserine çok sayıda (14 defa) atıf yapıldığı, sebebin yokluğu, vasıflandırmasında hata ve ölçüsüzlük idare hukuku kitaplarında yer verilen üç klasik sakatlık hali olduğu, davacının Fransız yazardan aldığı anlaşılan "sebep saptırması" kavramının hukukumuzda ilk defa davacı tarafından işlendiği, davalının da atıf yaparak kendi eserinde işlediği, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibas şartlarının bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 99, 102, 103; Örneklerde hem davalı hem de davacı eserinde yer alan aynı yargı kararlarından bazı kısımların (hüküm fıkralarının) aktarımının yapıldığı, söz konusu yargı kararlarının, Danıştay Dergisi ve diğer eserlerde yayınlandığı, herkesin rahatça erişebildiği, bunlardan başka gerek davacı gerekse davalı eserlerinde çok sayıda kararların yer aldığı, FSEK 31. maddede düzenlenen serbestlik yargı kararlarının tamamı için olduğu gibi belli bölümleri için de geçerli olduğu, bir yargı kararının, aynı konular vesilesiyle, aynı bölümünün eş zamanlı olarak, yararlanan farklı kimseler tarafından alıntılanması mümkün bulunduğu, yargı kararları veya bölümlerinin hususiyete dahil olmadığı, yargı kararlarının belli bir sistematik içinde derlenmesi, işlenmesi, şerh edilmesi halinde bir fikri haktan söz edilebileceği, ancak bu örnek bakımından böyle bir durum söz konusu olmadığı, bu nedenle bu örnekler bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 101; Örnek bakımından davalının, davacı tarafından telif hakkı ihlaline örnek olarak gösterilen paragraftan önce başka bir paragrafı kullandığı ve aralarında davacının da yer aldığı bazı yazarlara atıflar yaptığı, tarafların anlattığı ve Chapus'ye atıf yaptığı konu, "bir olayın hukuki nitelemesinde hata" konusu olduğu, Chapus, Fransız Danıştayı'nın, idarenin, yaptığı idari işlemin sebebi olarak gösterdiği "olay ile İlgili hukuki niteleme sırasında yaptığı hatayı 1914 Gomel kararından bu yana denetlediğini aktardığı, tarafların atıf yaptıkları Chapus, bu Danıştay kararına

(Gomel) değindiği ve daha özgün, daha ayrıntılı bir biçimde işlendiği, davalının hem davacı tarafından örnekte yer verilen ifadesinde, hem de bundan önceki 380 nolu dipnotun olduğu paragrafta, davacıya da atıfta bulunarak konuyu anlattığı, Kaldı ki Gözler'in bu ifadeyi Chapus'nün "Danıştay, olayların hukuki tavsifinde denetimi [contröle et censure] ancak yüzyılın ilk yıllarında, 4 Nisan 1914 tarihli Gomel kararıyla başlatmıştır" ifadesinden aldığı halde 698 nolu dipnotta sadece 1914 tarihli karara atıf yaptığı, yararlandığı Chapus'ye atıf yapmadığı, öte yandan, Fransız yazarın bu tür denetimin ancak ve ancak asrın başında başladığı şeklindeki geniş açıklaması karşısında, bu kararın ilk olduğunun anlaşıldığı, dolayısıyla 380 no.lu atıf karşısında, Fransız Danıştay'ının bu gibi ilk kararlarını emsal göstermek genel bir idare hukuku uygulaması olduğu, örnek'te yer alan kullanım şeklinin davacı hususiyetine dahil olmadığı, bu nedenle usulsüz bir iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 104; Bu örnekteki bilgilerin, davalı tarafından dipnotlarında gösterilen Fransızca eserlerde yer aldığı, aynı bilgilerin davacı eserinde de yer alması, davalının davacı eserine atıf yapmasını gerektirmediği, davalının kitabında s. 347, dipnot 390, Vedel & Devolve C. 1, s.327'ye referans verdiği, doğrusunun C.2, s.327 olduğu görülmüş olup, bu hususun bir basım hatası olduğu, bu nedenle bu örnek bakımından bir usulsüz iktibasın söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 105; Davacı eserindeki tüm örneklerin davalı eserinde yer almadığı, davalı eserinde yer alan örnekler için Fransızca eserlere atıf yapıldığı, atıf yapılan Fransızca eserlerdeki kararlardan davalı, davacıya göre daha az karara yer verdiği, yapılan atfın yeterli olduğu, davalının dipnotta C.II yerine C.l demesinin zuhül eseri olduğu, bu nedenle davalı kullanımının usulsüz iktibas niteliği taşımadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 109; Davacı tarafından burada açıklanan hususun "sebep ikamesi" kavramı olduğu, davacının da 758 nolu dipnotta CHAPUS ve AUBY/DRAGO'ya atıf yaptığı, doktrinde ve idare hukuku alanında genel kabul gören bir kavram ve ifade tarzının soru formu üzerinde herhangi bir hususiyetinin olmadığı, bilginin kendisinin İdare hukukunun genel konuları arasında yer aldığı, hem CHAPUS, hem de AUBY/DRAGO'nun davacının 1999 tarihli tezinin kaynakları arasında da yer aldığı, (Çağlayan, İdari Yargı Kararlarının Sonuçları ve Uygulanması, 2. Baskı, Kaynaklar, s,304, ve 306). Sebep ikamesi kavramının açıklandığı, bu nedenle, davalının konu ile önceden ilgilendiğinin anlaşıldığı, dolayısıyla birinci paragraf bakımından davacının hususiyetinin olmadığı ve bir hak ihlalinin söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 111; Davacı, bu örnekte yer alan başlıklar (konu planı) bakımından usulsüz iktibas iddiasında bulunduğu, bu nedenle diğer idare hukuku eserlerinde aynı konunun hangi plan ve kavramlar çerçevesinde ele alındığı, aynı konuların farklı idare hukuku eserlerinde benzer planlar dahilinde ele alındığı, bu bakımdan plan ve başlıklar üzerinde davacının hususiyetinin olmadığı, davalının eserinde bu plan (başlıklar) altında anlatılan konular yaklaşık 5 sayfa olduğu ve davacının eserine 16 kez atıf yapıldığı, davalının davacı eserinden yararlandığı hallerde, ona atıf yaptığı, bu nedenle davalı kullanımının usulsüz iktibas şartlarını taşımadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 112; İdari İşlemin konusunun işlemin kendisi olduğu şeklindeki bir ifade İdare hukuku açısından özgün bir görüş, tespit veya ifade niteliği taşımadığı, şüphesiz bu bilgilerin genel nitelikte olduğu, ancak CHAPUS'nün ifade ediş tarzı en azından Türk hukuku bakımından biraz farklı olduğu, O'nun görüşlerini özetlerken "bizatihi işlemin kendisidir" ifadesinden sonra, davacı gibi davalının da özellikle daha net olan "işlemin içeriğidir" İbaresine yer vermesinin makul kabul edilebilir olduğu, burada metin çevirisi yapılmayıp CHAPUS'e atfen bilgi aktarımı yapıldığı, dolayısıyla ifadenin kısaltılmış olması sadelik sağladığından tercih edildiği, burada her iki yazarın da kavramın orijinal Fransızcasını parantez içinde kullanması, ortak kaynaktan yararlandıklarını gösterdiği, Fransız yazarlar veya davalı'nın bu ifade üzerinde bir eser sahipliği hakkı bulunmadığı, bu nedenle her iki tarafında Fransız yazara veya bir başkasına atıf yapmasının yasal bir zorunluluk olmadığı, bu nedenle bu örnek yönünden usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 113; Davacı, bu örnekte yer alan başlıklar (konu planı) bakımından hukuka aykırı iktibas iddiasında bulunduğu, davacının "Konunun Kanuna Aykırı Olması (Kanunu İhlal)" başlığını iki alt başlık altında ele aldığı, davalının ise "Konunun Kanuna Aykırı Olması" için yedi alt başlık kullandığı, davacı eserindeki 3.seviye 5/7 alt başlığın davalı eserindeki eserindekilerle aynı, diğerlerinin ise farklı olduğu, davalı eserinde başlık ve alt başlıklar bakımından davacıya göre farklı bir ayrım olduğu, davalının eserinde plan altında anlattığı kısmın iki sayfa olduğu, idare hukukunda "Konu" unsurundaki sakatlıkların genellikle bu alt başlıklar altında İncelendiği, davalının burada davacı eserine sekiz atıf yaptığı, ve yeterli olduğu, davalı kullanımının bir usulsüz iktibas niteliği taşımadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 114; İddiaya konu "Uygulama alanının genişletilmesi: Belli bir durumda olanlara uygulanmak üzere çıkarılan kuralların, bu durum dışındaki kişilere uygulanması, İşlemi konu unsuru yönünden sakatlar" cümlenin ilişkin olduğu kavram, atıf yapılan eserde çok benzer şekilde tanımlandığı, verilen bilgiler genel nitelikte olduğundan anlamca ayniyetin normal olduğu, cümle üzerinde davacının hususiyetinin bulunmadığı gibi davalı kullanımının usulsüz iktibas niteliği taşımadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 120; Taraflarca kullanılan tanımın, idare hukukunda yaygın bir şekilde bilinmekte ve kullanılmakta olduğu, bu nedenle, örnekte verilen cümle üzerinde davacı hususiyetinin olduğu ve davalının usulsüz iktibasta bulunduğunu ileri sürmenin yeterli dayanağa sahip olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 121; Davalının ilk cümlede davacı eserine atıf yaptığı, ancak atıf cümlenin birinci kısmı için yapıldığından, cümlenin ikinci kısmının idare hukukunun bilinen genel bir konusu olup olmadığına bakmak gerektiği, örnekte verilen cümlenin benzerleri, yerli ve yabancı diğer idare hukuku eserlerinde de yer aldığı, davacı önce davacının cümlesini kullanıp atıf yapmış, sonra PİESER'in cümlesini kullanıp atıf yaptığı, alıntılarda bir özgünlüğün bulunmadığı, amacın idari işlemin sübjektif unsuru, idari işlemle ulaşılmak istenen sonuç ve İdari işlemi yapanın zihnindeki niyet ve düşünceler olduğu yerli ve Fransız literatürde kabul ve ifade edilen genel bir husus olduğu, kaldı ki davalının, örnekte yer alan cümlenin bir kısmını oluşturan "Amacın idari işlemin sübjektif unsuru olduğu" ifadesi bakımından davacı eserine atıf yaptığı, bir bilim dalında herkesçe bilinen ve kullanılan genel geçer bilgi

ve yaygın ifadeler üzerinde şahsi inhisar hakkı bulunmadığı, bu sebeple davalı kullanımının usulsüz olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 127; Taraflara ait açıklamalar arasında benzerlikler olmakla birlikte gerek hacim gerek üslup açısından farklılıklar olduğu, Paragraflar tamamıyla birbirinden farklı olup hukuka aykırı iktibas şartlarının mevcut olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 137; İdari sözleşmelerin tam yargı davasına konu olacağı idare hukukunun bilinen temel bir konusu olup, bu bilgi bütün idare hukuku eserlerinde yer aldığından ve bu örnekte verilen cümle için, davacının eserine açıkça atıf yapılmış olduğundan, usulsüz iktibastan söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 142; Davalının, "siyasi sorumluluğun" tanımı ve bilgiler için iki Fransızca esere atıf yaptığı, "siyasi sorumluluk" tanımının, davacıya özgü olmayıp, atıf yapılan eserde aynen yer aldığı, tanımın iki yazar tarafından farklı tercüme edildiği, davalının ayrıca davacının hiç atıf yapmadığı bir esere de atıf yaptığı davacının bu tanım ve bilgiler bakımından bir hususiyetinin bulunmadığı ve iktibasın usulsüz olmadığı, ayrıca tarafların "egemene karşı sorumluluk" kalıbını kullanması atıf yaptığı Didier Maus kaynağında da kullanılan bir kalıp olduğu, atıf yapıldığı gibi esasen atıf olmadan da aynı anlamı veren cümlelerin kurulacağı, ifade şeklinin de davacının hususiyetini taşımadığı,dip notta gerekli atfın yapıldığı, bu itibarla bu örnek bakımından ileri sürülen usulsüz iktibas iddialarının yerinde bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 148; Davalı tırnak içinde yer vererek davacının çevirisini aynen kullandığım kabul etmekte, ancak gereken hallerde davacıya atıf yaptığı halde burada atıf yapmamasını bir maddi hata şeklinde açıkladığı, davalının, çeviri için birebir yararlandığı hallerde (Çağlayan, age., s.10, dpn.17) davacı eserine atıf yaptığı, Örnek'te yer alan Türkçe karar çevirisi altında davacının "çeviren" olarak gösterilmesi gerekirken, dipnotta sadece orijinal metin ve kaynağına yer verildiği, çevirinin tırnak içinde aktarılması, başkasından yapıldığı anlamına geldiğini bilebilecek durumda olduğu, ancak davacıya atıf yapılmamasının davalıya ait kitabın ders kitabı olması ve FSEK.35.m. hükmü uyarınca haklı bir oran dahilinde kalması da dikkate alındığında bu durumun bir maddi hata olarak değerlendirildiği, bu nedenle bu örnekte usulsüz iktibas iddialarının yerinde olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 151; Davalı eserinde atıf yapılan Fransızca eserlerde, örnekte yer alan bilgilerin aynen yer aldığı, birebir çeviri değil, metinlerin özeti verildiği, ayrıca, yabancı yazarların eserlerinden alınan bilgiler benzer şekilde ifade edilmekle beraber, davacıya da iki kez atıf yapıldığı, bu örnekte verilen bilgiler bakımından usulsüz iktibastan söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 152; Örnekte verilen cümlenin aynen atıf yapılan Fransızca eserde de yer aldığı, her iki yazarın da aynı kaynaktan yararlandığı, davalının çevirisinin, davacı ile aynı olduğu, ancak, çevirinin kısa ve öz olması sebebiyle Türkçe'de aynı kelimelerle ifade edildiği, bu bakımdan örnekte yer alan uyuşmazlık konusu cümlenin davacı hususiyetine dahil ve iktibasın usulsüz olduğunu kabul etmenin mümkün olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 153; Davalı tarafından örnekte yer alan iki kısa cümle için hem davacı eserine hem de Fransızca esere atıf yapıldığı, davacının eserine açıkça atıf yapıldığından, FSEK 35.madde kuralına uyulduğu, tarafların atıf yaptığı Fransızca eser incelendiğinde aynı veya benzer ifadelerin orada da yer aldığının görüldüğü, hem davacının eserine açıkça atıf yapılmış olması, hem de aynı bilgilerin atıf yapılan Fransızca eserde yer alması sebebiyle, bu örnek bakımından usulsüz iktibastan söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 154; Davalının eserinde atıf yapılan Fransızca esere bakıldığında söz konusu plan tamamen davacı tarafından oluşturulmadığı, Fransızca eserden yararlanıldığı, aynı durumun davalı açısından da geçerli olduğu, yani planın, davacının hususiyetini taşıyan bir özellikte olmadığı, tarafların her ikisinin de Fransızca eserden esinlenerek bu planı oluşturduğunun anlaşıldığı, öte yandan, davalının eserinde yaklaşık dört sayfada anlatılan plan dahilindeki konular bakımından, davacının eserine çok sayıda atıf yaptığı, bu durumun davalının, davacı eserinden yararlandığı hallerde ona atıf yaptığını gösterdiği, sonuç itibariyle usulsüz bir iktibasın bulunmadığı, bazı üst ve alt başlıkların yer aldığı birebir aynı başlıklandırmanın olmadığı, "Hukuka aykırılık ve kusur" üst başlığının "İdarenin eylemleri ve idarenin işlemleri" şeklinde ikiye ayrılmasının bir hususiyet olmadığı, zira, bu ikili ayırımın idare hukukunda en sık başvurulan ayrımlardan olduğu, davalının 4 sayfa içinde davacıya pek çok kez atıf da yaptığı, sonuç olarak, davalının, bu örnekte yer alan kullanımlarının bir usulsüz iktisap niteliği taşımadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 155; Bu örnekteki cümlelerin, ÖRNEK 154'teki planın giriş cümlesi olduğu, yine yukarıda da açıklandığı üzere, bu giriş cümleleri altında anlatılan yaklaşık dört sayfada davacının eserine atıflar yapıldığı, hukuka aykırılık ve kusur ilişkisinin birçok eserde ele alındığı, bu örnekte, esas itibariyle bir hususiyet yer almadığı, taraf metinleri arasında, alman kısımları itibariyle benzer/farklı yönler olmakla birlikte, kullanılan soruların temel soru niteliğinde olup davacı hususiyetine dahil görülmediği, davalı kullanımının usulsüz iktibas niteliği taşımadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 156; Bu örnekte yer alan paragrafta davacı eserine iki atıf yapıldığı, ayrıca atıf yapılan Fransızca eserlerde incelendiğinde, paragrafın ilk cümlesindeki bilgi, Fransızca eserde de aynen yer aldığı, bu bakımdan hem Fransızca esere hem de davacı eserine atıf yapılmasının iktibas kurallarına uygun olduğu, son cümle bakımından ise, davacının eserine açıkça atıf yapıldığından iktibasın usule uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 160; Bu örnek bakımından taraflara ait eserler karşılaştırıldığında, içerik (bilgi) bakımından bir benzerlik olduğu, fakat aktarılan bilgilerin miktarı ve sırasının farklı olduğu, yine her iki tarafın eserinde de aynı Fransızca eserlere atıf yapıldığı, tarafların atıf yaptığı Fransızca eserler incelendiğinde: burada birebir metin çevirisi değil, bilgi aktarımının söz konusu olduğu, esasen bu bilgilerin öteden beri idare hukuku literatüründe - tıpkı örnek olarak tercüme edilen Fransızca metinlerde olduğu gibi- aynı anlamlar verilerek benzer cümlelerle ifade edildiği, sonuç olarak, davalı kullanımı şekil açısından davacı kullanımı ile benzerlikler içerse de gerek ifade, gerekse bunların içeriği olan bilgiler davacı hususiyetinde yer almayan,

davacının bir fikri katkıda bulunmadığı hususlar olarak görüldüğü ve usulsüz iktisaptan söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 161; Aynı kararların konuyu ilgilendiren aynı kısımlarına atıf yapılması tercih bakımından davacıdan yararlanıldığını gösterdiği, davacının bu örnekte yer alan iki Danıştay kararı bakımından hukuka aykırı iktibas iddiasında bulunduğu, yargı kararları hususun FSEK 31. madde kapsamında düzenlendiği, bir yargı kararının isteyen herkesin eserinde serbestçe kullanmasının mümkün olduğu, bu nedenle usulsüz İktibasın bulunmadığı, bunlar üzerinde bir hususiyetin bulunmadığı ve davalı kullanımın usulsüz olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 162; Metinler arasında benzer ve farklı yönler bulunmadığı, uyuşmazlık konusu metnin Fransız hukukundaki uygulama ile ilgili olduğu, davalı tarafından paragraf sonunda bir Fransızca esere, davacının ise karar bakımından birden fazla atıf yaptığının görüldüğü, örnek içeriğine bakıldığında, Fransız Danıştayı'nın 1973 yılına kadar, basit değerlendirme hatası hallerinde hukuka aykırılık olduğunu kabul ettiği, ancak bu durumu bir kusur olarak görmediği ve sonuç olarak idarenin sorumluluğuna hükmetmediği, bu tarihteki karar ile ise bu uygulamadan vazgeçildiğinin anlatıldığı, bu örnek bakımından bir hususiyet ve ihlal edilen bir eser sahipliği hakkından söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 166; İki metinde benzer ifadelerle aynı konunun ele alındığı, davacının Fransızca kaynaklara üç atıf yaptığı, davalının ise aynı anlatımların sonunda aynı Fransızca eserlerle birlikte davacıya da atıf yaptığı, davalı tarafından yapılan atfın Fransızca eserin farklı baskı ve farklı sayfa numarasına olduğu, taraflara ait metinlerde yer alan ifadelerin aynı veya benzerleri itibariyle atıf yapılan Fransızca eserlerde de yer aldığı, her iki yazarın da Vedel/Delvolve eserine atıf yapmayı tercih ettiği, söz konusu bilgilerin, atıf yapılan Fransızca eserlerde de benzer şekilde yer aldığı, genel bilgiler, Fransız yazarlara atfen aktarıldığı, davalının davacıya da 2 kez atıfta bulunduğu, davacı ayrıca davalıdan farklı olarak daha net cümleler kurduğu, ayrıca idare hukukunda da uygulanan "resen araştırma ilkesi" vurgusunun kullanıldığı, bu örnek bakımından bir usulsüz iktibas bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 167; Burada da örnek 166'ya benzer bir durum söz konusu olduğu, usulsüz iktibas ve eser sahipliği hakkının ihlalinden söz edebilmek için öncelikle iddia eden açısından bu hakkın sabit olması ve çekişme konusu eser veya eser parçasının onun hususiyetine dahil olması gerektiği, bu durum davalı gibi, davacının da birçok ifade bakımından Fransızca eserlerden yararlandığı, alıntılar yaptığı, ancak bunu atıflarda gösterdiği, kısa giriş cümlesinde 2 Fransızca esere atıf yapıldığı, örneğin davacı hususiyetinde olmadığı ve usulsüz bir iktibasın da bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 168; Bu örnek bakımından taraflara ait eserler karşılaştırıldığında, davalı eserinde paragraf / konu başlığı şeklinde başlıklar kullanıldığı, davacı eserinde ise bu tür veya normal/metinden ayrı başlık şeklinde bir kullanımın söz konusu olmadığı, her iki yazarın da Fransızca eserlere atıf yapmakla bu kaynakların incelenmesi, özellikle iddia edilen örnek bakımından davacı veya bu kaynakların hususiyetinin olup olmadığının belirlenmesinin gerektiği, benzerliğin önemli bir sebebi kaynakların aynı olması olarak görüldüğü, kaynak aynı olduğunda inceleme sırası ve içerikte kullanılan materyallerde de benzerliğin söz konusu olduğu, davacının kita-

bındaki metnin davalı metninin yaklaşık iki katı uzunluğunda olduğundan aynen alıntının bulunmadığı, her iki eserde aynı eserlere yapılmış atıfların olduğu, bu örnek açısından davacı eserine atıf yapılmamasının bir eser sahipliği hakkı ihlali / usulsüz iktibas olarak görülmediği, kaldı ki davacı hususiyetinde yer alan bir hususun olmadığı, dolayısıyla, usulsüz iktibas olmadığı, davalının kusur karinesi hallerini atıf yapılan Fransızca eserlerdeki gibi alt başlıklar halinde düzenleyip daha öz olarak açıkladığı, davacının tam başlık kullanmasa da konuyu aynı şekilde üçe ayırarak daha uzun şekilde anlattığı, Fransızca eserlerdeki örneklerden bir kısmı ve aynısı kullanılmış ise de, aynı örneklerin aktarılmasında davacıya ait bir orijinallik olduğunun da söylenemeyeceği, bu örnek bakımından usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 169; Bu örnek bakımından iki tarafın eserleri mukayese edildiğinde aynı konuyu tarafların farklı kapsamda ele aldığı, metinler arasında benzerlik olmakla birlikte davacı eserinden birebir alıntının söz konusu olmadığı, yer verilen bilgilerin tarafların herhangi birinin hususiyetinde yer almadığı, özel hukuk ve idare hukukunun genel bilgileri olduğu, bu bakımdan atıf yapılması gerekmediği, örnekte yer alan "özel hukukta, ağır-basit ayrımı yapılmaksızın tüm kusurlar sorumluluğa yol açmaktadır" ifadesinin davacı hususiyetine dahil olmadığından, hukuka aykırı iktibas iddiası yerinde görülmediği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 170; Örnekteki paragraf içinde yer alan cümlelerin, davalı eserinde atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı, örnek cümlenin kısa ve net olduğu, tercüme kokmaması için Türkçe'ye daha uygun ve çok alternatifi olmayan kalıbın tercih edilmiş olabileceği, bu nedenle iddia konusu örneğin davacı hususiyetine dahil olmadığı ve davalının usulsüz iktisabının söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 172; Her iki örnek incelendiğinde yazarların Fransızca kaynaklardan açıkça yararlandıkları, Türkçe metinlerde yer alan ifade tarzının da çeviriyi andırdığı, ancak yararlandıkları kaynaklara atıf yaptıkları, çekişme konusu metin ve içerdiği görüşlerin davacı hususiyetine dahil olmadığı, onun da Chapus adlı müelliften yararlandığı, metin üzerinde davacının eser sahipliği hakları ve sonuç itibariyle davalı açısından bir usulsüz iktibasın söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 177; Bu örnekte, davacı eseri ile davalı eserinde benzer olan kısım hizmet kusuru tanımına ilişkin cümle olduğu, bu tanım dışındaki kısım, özellikle ikinci paragraftaki soruların, davacı eserinde hiç yer almadığı, bu nedenle altı çizili cümle dışındaki kısımlar bakımından hukuka aykırı iktibastan söz edilemeyeceği, hizmet kusuruna ilişkin tanımın, atıf yapılan Fransızca eserde aynen yer aldığı, bu tanım bakımından davacının hukuka aykırı iktibas iddiasının dayanaktan yoksun olduğu, davacının da aynı yabancı eserin farklı bir basısına atıf yaptığı, tanımı davacının da aynı kaynaktan alarak bunu belirttiği, bu örnek bakımından da bir usulsüz iktibas söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 180; Bu örnekte iki cümlenin yer aldığı, hususiyet taşıyanı, kişisel kusurun tanımı olan birinci cümleye ilişkin olduğu, bu cümle için her iki eserinde Fransızca eser veya eserlere atıf yapıldığı, atıf yapılan Fransızca eserdeki cümle ile neredeyse aynen yer aldığı, bu cümle bakımından davacının hususiyeti ve usulsüz iktibas iddiasının yerinde görülmediği, "Kamu görevlilerinin, hizmetten ayrılabilir nitelikteki kusurları üç değişik şekilde ortaya çıkabilir" cümlesinin esas itibariyle

herhangi bir hususiyet taşımadığı, kaldıki bu cümle ile davalı eserinde atıf yapılan Fransızca eserde aynen yer aldığı, bu örnek açısından davacının usulsüz iktibas iddiasının yerinde görülmediği, hizmet kusurunun tanımında kullanılan kalıp (olumsuzlama kelimesi hariç) aynen tekrarlandığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 181; Örnekte yer alan plan ve kullanılan başlıkların davacıya özgü, onun hususiyetini taşıyan plan ve başlıklar olmadığı, a) ve c) başlıklarının yer değiştirmesinin bir hususiyet olarak dikkate alınamayacağı, aynı veya benzer başlıkların farklı eserlerde de yer aldığı, her iki tarafın da planlarını, özellikle Fransızca eserden esinlenerek oluşturduğu, davacının hususiyeti sabit görülmediğinden usulsüz iktibas iddiasının da sabit olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 182; Taraflara ait eserlerde yer alan ifadelerin aynısı, tarafların atıf yaptığı kaynaklarda yer aldığı, açık ve öz bir yargı/tanımın söz konusu olduğu, cümle kısa ve net olduğundan aynı şekilde çevrilme ihtimalinin yüksek bulunduğu, bu örnek açısından davacının hususiyeti ve usulsüz iktibasının söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 183; Söz konusu tanım ve ifadeler, atıf yapılan Fransızca eserde aynen yer aldığı, taraflara ait eserlerin içerik açısından benzer olduğu, benzerliğin konu ve kaynak ayniyetinden kaynaklandığı, tarafların aynı kaynaktan yararlandığı, davalının da davacıya yakın ifadeler kullandığı, davalı örneklere geçerken ikinci cümle sonunda da atıf yaptığı, davacının iki cümle sonunda da üst üste iki kez "kabul edilmektedir" İbaresine yer verirken, davacının farklı kurduğu ilk cümlede başka ibare kullandığı, bu bakımdan davacının hususiyet ve usulsüz iktibas iddialarının yerinde olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 190; Taraflara ait metinler karşılaştırıldığında, içerik bakımından bir benzerliğin olduğu, örnekte yer alan paragrafın birinci cümlesi (hizmet kusuru kavramının tanımı), her iki yazar tarafından atıf yapılan eserlerde aynen yer aldığı, paragraftaki birinci cümlenin, idare hukukunda genel kabul gören özelliği nedeniyle davacı hususiyetine dahil görülmediği, bu durumda eser sahipliği hakkı ve usulsüz iktibasın söz konusu olmadığı, paragrafın devam eden cümlelerindeki değerlendirmeler bakımından ise, taraf eserleri arasında aynı veya benzer ifadeler görülmekle birlikte yine hizmet kusuru kavramına ilişkin olarak Türk ve Fransız hukukunda yer alan tanımlar ile aynı veya benzer olduğu kabul edilmesi gerektiği, davalının, davacıdan farklı ve ilave olarak GÖZÜBÜYÜK/TAN'ın kitabının 2.nci cildine de atıf yaptığı, hizmet kusurunun Türk doktrininde genellikle kamu görevlileri değil hizmet kavramı üzerinden tanımlandığı, burada bir hususiyet bulunmadığı, davalı da davacı gibi CHAPUS'un yaptığı tanımı tercih ettiğinden, genel yaklaşımı benzer ifadelerle eleştirdiği, sonuç olarak bu örnek bakımından usulsüz iktibas bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 195; Bu örnekte yer alan tanımın idare hukukunun genel bir ifadesi olup davacı hususiyetine dahil olmadığı, kaldı ki, örnekte yer alan cümle sonunda davacı eserine açıkça atıf yapıldığı, bu nedenle iktibasın usulsüz olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 197; Bu örnekte davacı eserinde metin içinde geçmekte ve sonunda Fransızca bir esere atıf yer aldığı, davalı eserinde ise dipnotta yer aldığı, aynı Fran-

sızca eserin bir başka basısına ve sayfasına atıf yapıldığı, davalının bu cümle için, Fransızca metni de vererek, Fransızca esere atıf yaptığı, söz konusu cümlenin atıf yapılan Fransızca eserde aynen yer aldığı, sonuç olarak davalı kullanımının usulsüz iktibas niteliğinde olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 202; Söz konusu planın (başlıkların) oluşturulmasında davalı tarafından, davacı eserinden esinlendiğinin açıkça belirtilip, davacının çalışmasına vurgu yapılarak, eserine açıkça atıf yapıldığı, davacının örneği verirken bu açıklamayı ve atfa yer vermemeyi tercih ettiği, bunun ise yanlış bir kanaatin oluşmasına sebebiyet verdiği, hukuka aykırı iktibasın bulunmadığı, dosya kapsamında, davalının, söz konusu planın davacıya özgü olmadığı, atıf yapılan Fransızca eserlerde de benzer planların olduğu, planın oluşturulmasında bu eserlerden de yararlanıldığını ifade ettiği, tarafların eserindeki planlarının tamamen aynı olmadığı, davacının eserinde 8 başlık yer alırken, davalı eserinde 7 başlık yer aldığı, bunların ilk 4 tanesi aynı, diğerleri farklı kavramlarla ifade edilmiş risk türleri olduğu, davalının baştan beri rakamla maddeleme tekniği kullandığı, davacıya atıf gerekmediği, bu örnek bakımından usulsüz iktibas olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 204; Bu örnekte yer alan cümlelerde tarafların benzer konuyu anlattıkları, davalının söz konusu Fransız yargı kararı için öncelikle Fransız RİCCİ isimli yazara atıf yaptığı, bu eserin, davacı eserinde hiç atıf yapılmayan bir eser olduğu, aynı eserlerden yararlanılması ve aynı yargı kararından söz edilmesi dikkate alındığında metinler arasında benzerlik olmasının normal olduğu, atıf yapılan Fransızca eserlerde de aynı ifadeler ve aynı kararın yer aldığı, davalı davacıdan farklı olarak RlCCl'ye de atıf yaptığı, idare hukukumuzda Fransız yargısındaki emsal ve öncü kararlara temas ve alıntı yapmak genel bir uygulama olduğu, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibas şartlarının mevcut olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 205; Bu örnekte yer alan cümleler bakımından tarafların eserleri karşılaştırıldığında, içerik bakımından benzerliğin olduğu, tarafların farklı İfadelerle anlattıklarının görüldüğü, bu örnek bakımından davalı eserindeki atıf yapılan FRIER, PAİLLET, RİCCİ isimli üç Fransız yazara davacı eserinde atıf yapılmamakta, bu eserlerin davacı eserinin kaynakları arasında da yer almadığı, davalının eserinde yer alan bilgiler ve adı geçen yargı kararları, atıf yapılan Fransızca eserlerde de aynen yer aldığı, görüldüğü üzere, davalının atıf yaptığı eserlerde, söz konusu bilgiler, kararlar ve örneklerin aynen yer aldığı, aynı eserlerden ve aynı yargı kararlarından yararlanılması dikkate alındığında benzerliğin normal seviyede görüldüğü, konunun davacı hususiyetine dahil olmadığı ve usulsüz iktibastan söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 206; Bu örnekte yer alan metin için davalı eserinde atıf yapılan yazarlardan Frier, Ricci, Paillet isimli yazarlar, davacı eserinde hiç atıf yapılmayan ve kaynak olarak gösterilemeyen eser olduğu, öte yandan her iki eserde de en çok atıf yapılan Chapus'nün eserinin baskı tarihi ve sayfa numaralarının da farklı olduğu, bu durumun davalının, metni atıf yaptığı asıl kaynaklardan yararlanarak oluşturduğu şeklinde değerlendirildiği, davalı eserinde, davacı eserinden yararlanılan kısımlar açısından üç atfın yapıldığı, bu örnek bakımından taraflara ait eserlerdeki metinler mukayese edildiğinde, içerik bakımından bir benzerlik olduğu, aynı konunun anlatıldığı, aynı örneklerin verildiği, davacının eserinde konu 46 satırda, davalının ese-

rinde ise 30 satırda anlatıldığı, iddia konusu metinlerin davacı hususiyetine dahil olmayacağı, davalının davacı ile aynı örnekleri kullanırken ayrıca üç yabancı esere daha atıf yaptığı, konuyu anlatırken de davacıya üç kez atıf yaptığı, bu nedenle bu örnek bakımından usulsüz iktibas yapılmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 207; Örnekte yer alan metin için davalı eserinde atıf yapılan yazarlardan Frier, Ricci, Paillet'e davacı eserinde atıf yapılmadığı, her iki eserde en çok atıf yapılan Fransızca eser olan Chapus eserinin baskı tarihi ve sayfa numaralarının davacı ve davalıda farklı olduğu, bu durumun davacının iddiaya konu metinleri oluşturuken bu kaynaktan yararlandığı ve davalının da aynı eserin farklı bir baskısından yararlanarak metni oluşturduğunu gösterdiği, her iki yazar açısından asıl kaynak durumunda olan Franszıca eserler incelendiğinde, davalı eserinde yer alan bilgi ve örneklerin atıf yapılan Fransızca eserde de aynı sırayla yer aldığının görüldüğü, taraflarca kullanılan bilgi, ifade ve örneklerin tarafların hususiyetine dahil olmayıp bu örneğe ilişkin usulsüz iktibas iddiasının yerinde görülmediği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 208; Bu örnekte yer alan metin için davacı eserinde sadece Chapus'nün eserine atıf yapıldığı, (Chapus'nün eserinin baskı sayısı, tarihi ve sayfa numaraları farklıdır.), davalı eserinde, Chapus yanında, Frier, Paillet, Ricci, Lebreton, Darcy, Peiser, Debbasch adlı yazarların eserlerine de atıf yapıldığı, davacı eserinde ise bu yazarlara atıf yapılmadığının görüldüğü, örnek bakımından tarafların eserleri mukayese edildiğinde, aynı konudan bahsedilmesi ve aynı örneklerin verilmesi şeklinde içerik bakımından benzerlik olduğu ancak, davalı eserinde yer alan bilgiler, örnekler, aynı sırayla atıf yapılan Fransızca eserde de aynen yer aldığı, eserden her iki tarafın da yararlanması sebebiyle benzerlik oluştuğu, her iki tarafın hususiyetine dahil olmayan metinler nedeniyle usulsüz iktibas iddiası yerinde görülmediği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 210; Bu örnekte her iki yazarın da Chapus'nün eserine atıf yaptığı, ancak Chapus'nün eserinin baskı tarihi ve sayfa numaralarının farklı olduğu, bu durumda iki yazarın aynı eserin farklı baskılarından yararlandığı anlamına geldiği, örnek bakımından tarafların eserleri mukayese edildiğinde, aynı konudan bahsedilmesi ve aynı örneklerin verilmesi şeklinde içerik bakımından benzerlik görüldüğü, tarafların atıf yaptığı ortak Franssızca eserlerin incelenmesinde, davalı eserinde yer alan örneğin atıf yapılan Fransızca eserde de yer aldığı, her iki yazarın kaynağının Fransızca eserler olması itibariyle örnekte yer alan ifadelerin davacı hususiyetine dahil olmadığını teyit ettiği, ifade şekilleri biraz farklı olduğundan atıf gerekmediği sonuç itibariyle, davalının usulsüz iktibasta bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 211; Taraflara ait bu metinlerdeki örneğin her iki eserde de yer aldığı, ancak örneğin anlatımının birebir aynı olmadığı, yargı kararının aktarımı bakımından tarafların aynı yazarın farklı baskılarına ve farklı yazarlara atıf yaptıkları, örneğin aynı olması sebebiyle içerik bakımından benzerlik bulunduğu, her iki tarafın Chapus'nün eserine atıf yaptığı, ancak Chapus'nün eserinin baskı tarihi ve sayfa numaralarının farklı olduğu, davalının da davacı gibi asıl kaynaklardan yararlanarak konuyu ele aldığı, Fransızca eserden her iki tarafın da yararlanması sebebiyle benzerlik oluştuğu, ifade şekillerinin biraz farklı olduğu, Kızamıkçık konusundaki hatalı çeviri davalının davacıdan etkilendiğini gösterdiği, iki hastalık isminin Fransızca ay-

rılışlarının da benzer olması, kırmızı kelimesini çağrıştırmış ve aynı hataya yol açmış olabileceği, tarafların kullandıkları ifadelerin kaynağı, anlatılan olayı konu alan yargı kararı ve bu kararı ele alan Fransızca eserler olduğundan davacıya ait bir hususiyet ve davalı açısından bir usulsüz iktisabın söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 212; Bu örneğin iki kısımdan oluştuğu, Birinci kısımda "geçici görevliler" tanımı ikinci kısımda ise bu tanım için verilen örneklerin yer aldığı, birinci kısımda yer alan "geçici görevliler" tanımı için başka yazarlar yanında davacı eserine de atıf yapıldığı, anlatım ve örneklerin bir an tamamen davacı hususiyetine dahil olduğu düşünülse ve diğer atıflar olmasa bile davacı eserine atıf yapılmış olması FSEK 35 anlamında yeterli sayılması gerektiği, davalının kullandığı asıl kavram "geçici görevliler" olup, davalının bu kavramdan sonra "arızi işbirlikçi" {collaborateurs occasionels) kavramlarını da kullandığı ancak bunun İçin Fransızca eserler ile davacı eserine atıf yaptığı, sonuç olarak örnekte yer alan tanım ve kavramlar ve örnekler atıf yapılan diğer eserlerde de benzer şekilde yapıldığı, davacı tarafından verilen örnekler davalı eserinde de yer almakla birlikte, davalı tarafından atıf yapıldığı , usulsüz iktibasın olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 213; Söz konusu örnekler İçin her iki yazarın eserinde de Chapus eserine atıf yapıldığı, tarafların bu eserin farklı baskısına atıf yaptığı, bu nedenle aynı konu veya örnek için taraflarca gösterilen sayfa numaralarının farklı olduğu örneklerin aynı olmasının, taraftarın aynı örneklerin yer aldığı aynı Fransız yargı kararlarına, aynı Fransızca eserler üzerinden atıf yapmasından kaynaklandığı, atıf yapılan Fransızca eserde aynı örneklerin yer aldığı, davalının davacının yararlandığı kaynaktaki örnekleri daha kısaca aktardığı, yabancı esere atıf olduğundan davacıya ayrıca atfa gerek olmadığı, ayrıca örneğe konu ifadeler ve verilen örneklerin davacı hususiyetine dahil görülmediği, bu açısından bir usulsüz İktibasın söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 214; Taraflar ait eserler {örnekte yer alan metinler açısından) mukayese edildiğinde, içerik bakımından bir benzerlik olduğu, bu benzerliğin aynı konunun aynı eserlerden yararlanarak anlatılmasından kaynaklandığı, nitekim her iki yazarın da aynı kaynaklardan yararlanarak konuyu ele aldığı, tarafların yararlandığı Fransızca eser olan Chapus'nün eserinin baskı tarihi ve sayfa numaralarının farklı olduğu, bu durum, her iki yazarın da aynı Fransızca kaynaktan doğrudan yararlandığını/yararlanabilecek durumda olduğunu gösterdiği, davalının eserinde yer alan "(aa) Zararın kaynağı (bb) Eylemin niteliği (cc) İlliyet bağı" şeklindeki başlıkların, davacının eserinde yer almadığı, davalının asıl kaynaklardan yararlanarak, konuyu kendi fikri katkısı ile tasnif etmeye çalıştığı, taraflarca atıf yapılan esere bakıldığında, aynı açıklamaların aynı sırayla yer aldığı, bu ifade ve örneklerin davacının hususiyetine dahil olmadığı, söz konusu örnek bakımından davacı eserinden usulsüz iktibas iddiasının yerinde olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 215; Taraf eserleri incelenerek yapılan karşılaştırmada, davalı eserinin ilgili kısımlarında Danıştay kararlarının yer aldığı, davalı tarafından aktarılan Danıştay kararlarının tahlili yapılırken, davacının eserinden yararlanılan kısımlar için davacı eserine atıflar yapıldığı, davalı tarafından alıntılanan bazı kararlarda farklı kaynaklara, bir karar için farklı kaynakla birlikte davacı eserine atıf yapıldığı, bu

kararların da yayınlanmış kararlar olduğu görülmektedir. Gerek yargı kararları gerekse Yargı kararlarının özetinin, hüküm cümlesinin, önemli bir veya birkaç cümlesinin aktarılması, FSEK 31. maddede düzenlenen serbesti kapsamında olduğu, ancak kararın eleştirisi veya yorumlanmasında bir hususiyet söz konusu olabileceği, bu halde karardan doğrudan veya dolaylı alıntılanan cümle, kavram veya paragraflar bakımından bir eser sahipliği hakkı bulunmamasına mukabil, sahibinin hususiyetini taşıması şartıyla, bununla ilgili değerlendirmeler için atıf yapılması gerekebileceği, davalı tarafından alıntılanan yayımlanmış bazı kararlar için farklı kaynaklara, bir karar için farklı kaynakla birlikte davacının eserine atıf yapıldığı, kitle hareketleri (sosyal olaylar) ile ilgili kararlar sınırlı sayıda olduğundan aynı kararların kullanılmasının olağan karşılanabileceği, kaldı ki bu kararlara davacı (biri hariç) olumsuz yaklaşırken, davalı hizmet kusuru bakımından isabetli bulduğunu belirttiği, usulsüz iktibas bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 216; Bu örnekte, bir Fransız Danıştay kararından söz edildiği, kararın davacı tarafından biraz geniş, davalı tarafından ise daha kısa özetler şeklinde aktarıldığı, eserler mukayese edildiğinde, karar için yapılan atıfların farklı eserlere olduğu, davalının eserinde atıf yapılan eserde de söz konusu kararın bulunduğu, karar ve içeriği üzerinde tarafların hususiyetinin bulunmadığı, bu nedenle usulsüz iktibas İddiası şartlarının oluşmadığı, Türkiye'yi ilgilendiren bu önemli kararı iki yazarın da işlemesinin normal karşılanması gerektiği, davalının burada davacıdan etkilendiği, örnek ile ilgili tüm veriler dikkate alındığında, aynı hatanın davalı tarafından tekrar edilmesinin bir "telif hakkı ihlali" veya "usulsüz iktibas" olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 217; Bu Örnekte yer alan paragraflarda, daha önce aktarılan Danıştay kararları hakkında bir değerlendirme yapıldığı, değerlendirmeler arasında hacim açısından iki kata yakın farklılık bulunduğu, davalının, kararları daha kapsamlı bir şekilde yorumladığı, her iki yazarın da isabetli buldukları kararların gerekçesine paralel şekilde açıklamalar yapması karşısında, verdikleri bilgi ve ifade içerikleri bakımından benzerlik taşımasının söz konusu olduğu,tarafların idare hukuku alanında çalışmalar yaptığı, karar ve görüş beyan edilen konunun idare hukukunun temel ilkeleri ile ilgili olduğu dikkate alındığında, davalı kullanımının bir usulsüz iktibas olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 218; Bu örnekte tabloların aynı konulara ilişkin olduğu, konu inceleme planlarının farklı olduğu, sadece "1. Bayındırlık..." ifadesi İle başlayan alt başlıkta kısmi bir benzerlik bulunduğu, davalının eserindeki alt başlıklar, davacının eserinden farklı görüldüğü, tablonun ilişkin olduğu konu aynı olduğundan benzerliğin normal olduğu, hukuk alanındaki ders kitaplarının genelinde olduğu gibi idare hukuku eserlerinde de ana başlıklar genellikle aynı olduğundan başlıkların davacının bulduğu orijinal plan olarak görülmeyeceği, diğer idare hukuku eserlerinde de benzer başlıklar yer aldığı, söz konusu başlıkların, Fransızca eserlerde de yer aldığı, iki taraf da bu kaynaklardan yararlanıp ilgili metinlerde açık atıflar yaptığından söz konusu başlık ve atıf başlıkların davacı hususiyetine dahil olmadığı, bu nedenle davalı kullanımının usulsüz iktibas olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 219; Tarafların aynı konuları, aynı Fransızca eserleri kaynak göstererek ve bu kaynaklardan yararlanarak oluşturduklarının görüldüğü, konu ve kaynak

ayniyeti nedeniyle örnekler arasında benzerlik olduğu gibi farklılıkların da bulunduğu, tarafların aynı konulan ifade ederken farklı biçimlendirme tercihlerinde bulundukları, konuların ete alınışı, kapsam ve kaynakları açısından da farklılıklar görüldüğü, davalı tarafından atıf yapılan eserlerin ilgili kısımları incelendiğinde, örnekte yer alan ifadelerin atıf yapılan Fransızca eserlerde aynen yer aldığı görülmekte, bu durum, söz konusu ifadeler üzerinde davacı hususiyetinin bulunmadığı şeklinde değerlendirildiği, bu nedenle örnek açısından usulsüz iktibas iddiaları yerinde görülmediği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 220; Bu örnek bakımından tarafların eserleri mukayese edildiğinde; İçerik, yani anlatılan konu bakımından bir benzerlik bulunmadığı, metinlerin birebir aynı olmadığı, konu davalı eserinde 11 satırda, davacı eserinde ise 20 satırda anlatıldığı, tarafların ilgili metinlerde bazı ortak Fransız yazarlara (eserlerin aynı veya farklı basılarına) atıf yaptıklarının görüldüğü, metinler arasındaki benzerliğin sebeplerinden birisinin genel İdare hukuku terminolojisi olması, İkincisi ise ortak kaynaklardan yararlanmış olmalarından kaynaklandığı, örnekte yer alan davalıya ait iki paragraflık kısımda davacı eserine iki atıf yapıldığı, davacı tarafından da Fransızca kaynaklardan yoğun olarak yararlanıldığı, Fransızca terminoloji ve Türkçelerinin kullanıldığı , davalı metninin daha kısa ve öz olduğu, konu aynı olduğu için benzer ifadelerin söz konusu olduğu, davalı bazıları aynı olmak üzere daha çok Fransız esere atıfta bulunduğu, ayrıca da davacıya da iki kez atıf yaptığı, davacı tarafından atıf yapılan eserlerde aynı konu aynı veya benzer ifadelerle yer aldığı, davacı eserinde yer alan ifadelerin davacı hususiyetine dahil ve inhisarı dahilinde görülmediğinden haksız iktibas iddialarının yerinde olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 221; Bu örnekte, bir Fransız Danıştay kararından bahsedildiği, karardan, metnin çevirisi şeklinde değil, içerik olarak bahsedildiği, kararın davalı eserinde 10, davacı eserinde ise 18 satırda aktarıldığı, davalı'nın 596 ve 597 dip notlarında kararın kaynağı olarak Chapus, s,1338'e, davacı'nın ise karar için 955 ve 956 nolu dipnotlarında Chapus'nün ayrı ayrı 1365 ve 1356. sayfalarına atıf yaptığı, her iki eserde de atıf yapılan Chapus'un eserinin baskı sayısının ve sayfa numarasının farklı olduğu, kullanılan ifadelerin bir yargı kararı gerekçesi olabilecek nitelikte olduğu, davalının hem Chapus'un eserine hemde kararın kendisine atıf yaptığı, usulsüz iktibasın olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 222; Örnekte gösterilmeyen birinci paragrafta, devam eden bilgilerin nereden alındığı belirtildiği ve aynı zamanda davacının eserine de atıf (600 nolu atıf) yapıldığı, aynı konunun aynı kaynaklardan yararlanılarak anlatılması söz konusu olduğundan bu benzerliğin normal olduğu, kaynaklar incelendiğinde aynı konu ve aynı örneklerin atıf yapılan Fransızca eserlerde de aynen yer aldığı ve anlatılan konuların idare hukuku kitaplarının genel bilgilerinden olduğundan bu örnek açısından hukuka aykırı iktibas bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 223; Bu örnekte, davacının mukayese tablosuna almadığı (davalının konuyu açıkladığı) birinci paragrafta, devam eden bilgilerin nereden alındığı belirtilmekte ve aynı zamanda davacının eserine de atıf (600 numaralı atıf) yapıldığı, davalı eserinde yer alan"(cc) Zararın mala İlişkin olması:"şeklindeki başlığın, davacı eserinde yer almadığı, davalı eserinde, birinci cümle için atıf yapılan eser (603 Düren, age., s.320), davacı eserinde yer almadığı, bu durumun davalının, farklı eserler-

den de yararlandığını gösterdiği, tarafların eserleri bu örnek bakımından mukayese edildiğinde içerik bakımından benzerlik bulunduğu ancak aynı konunun aynı kaynaklardan yararlanılarak anlatılması söz konusu olduğundan, içerik bakımından belli ölçüde benzerliğin normal karşılanması gerektiği, davalı eserinde atıf yapılan Fransızca eserde, söz konusu cümlenin aynen yer aldığı, söz konusu ifadelerin davacı hususiyetine dahil olmadığı ve üzerinde davacıya ait bir eser sahipliği hakkı ve davalı kullanımının bir usulsüz iktibas teşkil etmediği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 224; Bu örnek bakımından tarafların eserleri mukayese edildiğinde, bireber aynılık bulunmadığı, aynı konudan bahsedilmesi ve aynı örneklerin verilmesi şeklinde sadece içerik bakımından benzerlik olduğu, atıf yapılan Fransızca eserlerde de aynı konu, aynı sırayla ve aynı örnekler verilerek anlatıldığı, bu nedenle davacının iddiaya konu ettiği hususlar üzerinde bir eser sahipliği hakkının olmadığı , tarafların aynı Fransızca eserlerden yararlandığı, atıf yapılan Fransızca kaynaklarda yer alan metnin taraflarca birebir çevirisi değil, kısa özetinin yapıldığı, metinler arasındaki benzerliğin bu kaynak benzerliğinden doğduğu, aynı başlık ve metinlerden her iki yazarın da yararlanabileceği, bu bakımdan konunun planı bakımından usulsüz iktibas iddiasının yerinde olmadığı, davalı eserinde atıf yapılan Fransızca eserde hem konunun başlıkları hem de başlıklar altında yer alan örnekler, aynı şekilde bulunduğu, bu örnekleri aktarma ve kaynak eserlerden yararlanma ve kaynak gösterme konusunda tarafların eşit durumda olduğu, davacının da aynı örnekler bakımından aynı Fransızca eserlerden kaynak göstermek suretiyle yararlandığı, davalının ayrıca konu başında genel nitelikte (dp.605 de davacı eserinin 1147-1152 nci sayfalarına) ve sonda bir açıklama için dp.619) davacıya atıf yaptığı, benzer ifadeler ve kelimeler kullanılmasının konular arasındaki ayniyet ve benzerlikten kaynaklanması söz konusu olabildiği, bu başlık ve örneklerin davacı hususiyetine dahil olmadığı, metinler üzerinde davacı eser sahipliği haklarının ve davalı açısından bir usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 226; Bu örnek bakımından taraflara ait eserler mukayese edildiğinde, sadece İçerik, yani ele alınan konu bakımından benzerlik bulunduğu, birebir aynılık bulunmadığı, örnekte yer alan üç paragraf karşılaştırıldığında sadece "idarenin tüzük, yönetmelik gibi düzenleyici işlemleri", "Nitekim Fransız Danıştayı", "Diğer bir örnek" ifadelerinin birebir aynı olduğu, ancak bunların hususiyete dahil olmayan genel ifade niteliğinde olduğu, davalı eserinde atıf yapılan FRIER, PAİLLET, RİCCİ isimli yazarlara, davacı eserinde hiç atıf yapılmadığı ve kaynakları arasında da yer almadığı, Fransızca eserlerin ilgili kısımlarından da açıkça görüleceği gibi, davalı eserinde yer alan açıklama ve örneklerin burada aynen aynı sırayla yer aldığı, hususiyete dahil olmayan ifadeler üzerinde bir eser sahipliği hakkının bulunmaması nedeniyle, usulsüz iktibas iddialarının da yerinde olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 229; Söz konusu bilgiler atıf yapılan eserlerde (bu eserlere Davacı tarafından 135, Davalı tarafından 702 nolu dipnotlarla atıf yapıldığı görülmektedir) açık bir şekilde yer aldığı, "Fransız hukukunda adli hizmetlerden dolayı Devletin sorumlu olup olmayacağı konusunda uzun süre yargı faaliyetlerinden dolayı devletin sorumsuzluğu ilkesi geçerli olmuştur" ifadeleri davacı hususiyetine dahil görülmediğinden üzerinde davacının eser sahipliği hakkı ve bu arada davalı hakkında usulsüz iktisap iddialarının yerinde olmadığı, ayrıca, davalının bu genel bilgiyi kısa bir şekilde aktardığı, atıf yapılan eserlerde aynı bilgilerin yer aldığı, davacı gibi davalının

da kavramdan sonra Fransızcasını vermesinin atıf yapılmasını gerektiren bir özgünlük olmadığı , bu örnek bakımından da usulsüz iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 236; Bu örnekte yer alan iki cümleden ikincisi için davacıya açıkça atıf yapıldığı, bu bakımdan usulsüz bir iktibastan söz edilemeyeceği, "zararın kesin olması" ilkesi atıf yapılan eserlerde de ifade edildiği, hem kaynak birliğinden hem de bilginin anonimliğinden dolayı ifadelerde benzerliğin normal olduğu, davacı gibi davalının da kavramdan sonra Fransızcasını da vermesi, atıf yapılmasını gerektiren bir özgünlük teşkil etmediği, dolayısıyla usulsüz iktibas iddiası yerinde olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 248; Bu örnekte, özel hukukta olduğu kadar idare hukukunda da bilinen genel ve temel konulardan olan illiyet bağının anlatıldığı, bilgi ve ifadeler üzerinde herhangi bir hususiyet bulunmadığı, F$EK 35.madde anlamında zorunluluk olmamakla birlikte, her iki yazarın da bu genel bilgiler için çeşitli atıflar yaptığı, bunların aynı ve farklı kaynaklar olduğu, tamamen aynı eserlerden yararlanılmadığı, olsa bile bu durumun telif hukuku açısından bir ihlal olarak değerlendirilemeyeceği, davalının farklı eserlere de atıf yaptığı, davalının eserindeki bilgi ve ifadelerin, atıf yapılan eserlerde de bulunduğu, bu nedenle usulsüz iktisap iddiaları yerinde görülmediği kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 251; Bu örnekte yer alan cümle için , davacı eserine açıkça atıf yapılmış olduğu, ayrıca atıf yapılan Fransızca eserde de aynı cümlenin yer aldığı, bu nedenle bu örnekte hukuka aykırı iktibasın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 257; Örnekte yer alan bir paragraf bakımından davacı ve davalı metinleri aynı konuyu ele aldığı, bu örnekte davacının sadece Fransız yazarlardan Chapus, Vedel/Delvolve ve Laubadöre/Venezia/Gaudemet isimli yazarlara ait eserlere atıf yaparken, davalının bunlar yanında on adet daha yazara atıf yaptığı bu durumun, paragrafta yer alan konunun diğer eserlerde de benzer şekilde yer aldığını ve konunun davalı eserinde daha detaylı araştırarak kaleme alındığını gösterdiği, tarafların aynı konuyu aynı/benzer örnek çerçevesinde, ama farklı bîr üslup içinde anlattığının görüldüğü, davalının davacıdan farklı olarak Fransız ve Türk uygulamasını karşılaştırdığı, ayrıca çok sayıda yazara da atıf yaptığı, burada "Duvar yıkılması" örneğinin davacının eseri ile aynı olduğu, yer itibariyle bu konuda benzeşme olmakla birlikte idarenin yol yapımı sırasında duvarın yıkımına sebep olması" davacıya has orijinal bir örnek olmayıp İdare hukukçuları tarafından bilinen, kullanılan ve idare hukuku derslerinde verilen örneklerden olduğu, idarenin sorumluluğunu inceleyen geniş kapsamlı bir eserde de, kusursuz sorumluluk oluşturan hallere örnek oluşturan olgu ve olaylara bina ve apartmanda tahribat ve yıkımlar, fiyat düşüşü, park eden aracın çekilmesinden kaynaklanan maddi zararlar örnek verilirken atıf yapılmadığı, bu örnek bakımından, davacının hukuka aykırı iktibas iddiasının yerinde olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 259; Davalı eserinde atıf yapılan eserlerde, söz konusu bilgilerin aynen yer aldığı, atıf yapılan eserlerdeki bilgi ve örnekler aktarıldığından ifadelerde benzerliğin söz konusu olduğu, davalının ifadesinin daha öz ve kısa olduğu bu nedenle atıf yapılmasının gerekli olmadığı, söz konusu ifadelerin davacı hususiyetine dahil olmadığı ve hukuka aykırı iktibas bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 264; Örnek gösterilen Fransızca yapıtlarda, aynı terminolojinin farklı tümcelerde kullanıldığı, davalının davacının yanı sıra konuya ilişkin iki özel çalışmaya da atıf yaptığı, iki türe ilişkin tanımların öz ve net olduğu, davalı tarafından atıf yapılan eserlerde, söz konusu kavram ve tanımların yer aldığı, davacı tarafından kullanılan ifadelerin idare ve tazminat hukuku anlamında bir hususiyeti ve özgünlüğü ifade etmediği, bu nedenle örnekte yer alan ifadeler üzerinde davacının bir hususiyetinin olmadığı ve bir telif hakkı ihlalinin bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 269; Bu örnekte dolayısıyla maddi yokluk-hukuki yokluk ayrımının ilk defa davacı tarafından yapıldığı söylenemeyeceğinden bir özgünlükten söz edilemeyeceği, davalının da konuya davacının eserindeki gibi benzer ardışık sorularla girmesinden dolayı bir etkilenmeden söz edilebileceği, bu usulün özgünlüğü ve atıf yapılmamasının yine de tartışılabileceği, esasen bilgi katmayan bu sorular olmadan da doğrudan konuya girilmesinin mümkün olduğu, sonuç olarak bu örnek açısından, sorular açısından bir usulsüz iktibasın söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 271; Bu örnekte taraflara ait metinler mukayese edildiğinde öncelikle aynı konuya ilişkin olduğu, farklı kaynakları olmakla birlikte her iki yazarın ortak yabancı eserlerden de yararlandıklarının görüldüğü, bu durumun taraflara ait metinler arasındaki benzerliğin sebepleri arasında yer aldığı, örnekte üç cümlenin yer aldığı, birinci ve ikinci cümle için Fransızca eserlere, paragrafın sonunda yer alan üçüncü cümle içinse Fransızca eser yanında davacının eserine de atıf yapıldığı, davalı eserinde yer alan üç cümleden oluşan paragrafta yer alan ifadelerin, atıf yapılan eserlerde de yer aldığı, bu eserlerden yararlanma konusunda tarafların aynı durumda olduğu, aslında yabancı hukuktaki bazı kavramların aynı şekilde Türkçeye aktarılması ve terminoloji birliği sağlanması, bilimsel düşüncenin gelişmesi açısından arzu edilen bir durum olduğu, bu örnekte hukuka aykırı iktibas bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 273; Bu örnekte yer alan "keenlemyekün" tabirinin her hukukçu tarafından bilinen ve kullanılan bir tabir olduğu, tarafların da bu kelimenin lügat anlamı için sözlüğe atıf yaptıklarının görüldüğü, bu bakımdan kavram ve anlamının davacı hususiyetinde olmadığı, davacının kavramı kapsamlı bir şekilde irdelediği, kavramın terk edilmesini eleştirdiği, davalının ise bu tür görüşlere dipnotta daha kısa bir şekilde yer verdiği, söz konusu deyimin sözlükteki anlamının verilmesi bakımından bir hukuka aykırı İktibastan söz edilemeyeceği, tarafların kavram üzerindeki inceleme ve eleştirilerinin ise aynı kapsamda olmadığı, davacının "keenlemyekün" kelimesini 887-888 nci sayfada metin içinde genişçe açıkladığı gibi 69 no.lu dipnotta da aynı bilgileri tekrarladığı, davalının ise kısaca dipnotta açıklama yaptığı, davanın genelinde olduğu gibi burada da aynı veya benzer kaynaklara başvurulmasının söz konusu olup bunun normal karşılanması gerektiği, hatta "yokluğun karşılığı keenlemyekündür" veya "keenelemyekün bilindiği gibi yok hükmünde olma demektir" şeklinde açıklama yapıp atıf yapılmasının gerekmediği, sonuç olarak usulsüz İktibas bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

ÖRNEK 276; Bu örneğin davalı tarafından yapılan ve üç cümleden oluşan bir tespit niteliğinde olduğu, 269 no.lu örnekteki açıklamalarla birlikte, davacı tarafından "Türk hukukunda ilk defa kendisi tarafından yapıldığını ifade ettiği ayrıma ilişkin olduğu, davacının doğrudan kaynağının Forges olduğu, buna göre davacının "ay-

rımı Türk hukukunda ilk yapan" değil, "Fransız hukukunda yapılan bir aynma Türk hukukunda ilk defa atıf yapan yazar" olarak dikkate alınmasının daha isabetli olacağı, davalının 2000 tarihli eserinde bu konuyu ele alması Türk idare hukuku eserlerini incelemesi, dava konusu eserinin 568 vd. sayfalarında Fransız hukukunda "maddi yokluk" ve "hukuki yokluk" konularını anlatması dikkate alındığında, Türk hukukunda böyle bir ayrımın yapılmamış olduğunu tesbit edebileceğinin değerlendirilmesi gerektiği, ayrımın genel bir idare hukuku kitabında ilk defa ele alındığı ve değerlendirildiğinin doğru olduğu, bu sebeple bir ihtimal davalı geniş bir şekilde yararlandığı davacının kitabındaki bu bölümü görmemiş/bakmamış olabileceği eğer görseydi mantıken böyle bir yargıda bulunmayacağı, yahut davalının önemsemiş olabileceği, sonuç olarak bu örnek bakımından usulsüz İktibas bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

Yapılan genel ve her bir örnek üzerindeki açıklamalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde; davalının kitabının idari yargılama hukukunun usul ve esaslarına ilişkin bir ders kitabı niteliğinde olduğu, kitabında, benzer kitaplara göre oldukça yoğun bir şekilde atıf yaptığı, diğer Fransız yazarlarla birlikte en çok 2000'li yılların başında yayımladığı doktora çalışması esnasında vakıf olduğu anlaşılan CHAPUS'ün eserine atıfta bulunduğu, en önemlisi davacının da genel olarak CHAPÜS'ün anlatım düzenini esas aldığı ve izlediği, Fransız hukuku konusunda daha çok bu eserden yararlandığı, davalı kitabında, davacının iki cilt ve toplam 2467 sayfalık kitabına yaklaşık 450 civarında atıf yapıldığı, ayrıca metin içinde de davacının adını zikrettiği, davalı eserlerindeki bilgilerin ve yer yer ifadelerin, davacı eserine benzerliğinin, sadece CHAPUS'den değil aynı zamanda bu yazara paralel olarak davacı ile aynı veya benzer kabul ve tercihlerinden dolayı olabileceği, diğer taraftan, değişik yazarlardan alınan konu başlıklarını salt bir araya getirmek suretiyle ayrı bir anlatım şekli oluşturmasında davacıya mal edilebilecek bir hususiyetten söz edilemeyeceği, zira bu örneklerin genel olarak, belirli bir düzey içerdiği, yenilik taşıdığı, sahibini tanıtma yeteneğine sahip ve ayırt edici nitelikli fikri çaba niteliğinde olduğunun söylenemeyeceği, bu bakımdan da aynı veya benzer planların kullanılmasının başlıbaşına usulsüzlük olarak kabul edilemeyeceği, davalının genel olarak Fransa hukukunda davacının da izlediği CHAPÜS'ün yanı sıra Türk idari hukukunda kısmen ve yer yer davacının eserini önemli bir referans olarak takip ettiğinin de söylenebileceği, dolayısıyla, çeviri ve yargı kararlarından yararlanmaya ilişkin birkaç/az sayıdaki örneğin bu çerçevede ele alınması gerektiği, davalı, davacının eserinden geniş şekilde yararlanmakla beraber, gerek metin içinde ismen belirtmek ve dipnotlarda emsallerine göre yüksek oranda atıfta bulunmak suretiyle alıntı usul ve esasları hususunda genel itibariyle gereken hassasiyeti gösterdiği, izlenen kaynak ve görüş paralellikleri dikkate alındığında, tartışmalı sayılabilecek birkaç örnekte gerek incelenen konuların genelliği gerek yargı kararlarına münhasırlığı sebebiyle alıntı kaynağını göstermeme bilinciyle hareket edilmediği, mahkeme kararında belirtilen 102 örnek bakımından, birebir aynılık değil, konu ve içerik bakımından benzerlikler olduğu, bu benzerliğin çoğunlukla, eserlerin tezler gibi monografik çalışmalar değil, ders kitabı veya inceleme amaçlı genel eser niteliğinde olmasından, başka birçok eserde ele alınan konuların aynı veya benzer planlar dahilinde ele alınmasından ve aynı kaynaklardan yararlanılmasından kaynaklandığı, istinaf konusu olan 102 örnekte, davacı eserine 49 defa atıf yapıldığı, yine davalının eserinde 40 civarında Fransızca eserlere de atıf yapıldığı, bunlardan 5-6 tanesinin her iki eserde de aynı olduğu, diğerlerinin davacı

eserinde hiç atıf yapılmayan eserler olduğunun tespit edildiği, davacının, davalının yabancı kaynakları görmeden atıf yaptığı iddiasının isabetsiz olduğu, örneklerde yer alan bilgilerin, başlıkların ve konuya ilişkin örneklerin genellikle aynı şekilde ve aynı sırayla bu Fransızca eserlerde de yer aldığının tespit edildiği, ilk derece mahkemesi kararına dayanak oluşturan bilirkişi raporunda, sadece tarafların eserlerinin mukayese edildiği, her iki tarafın atıf yaptığı Fransızca eserlerin esaslı bir şekilde incelenmediği, bu yüzden de tarafların iddia ve savunmaları ve taraflara ait eserler ile kaynak Fransızca eserler arasındaki ilişkinin değerlendirilmediği, özellikle davacının, iddia ettiği metinler üzerinde eser sahipliği hakkının esası olan hususiyetinin mevcut olup olmadığı değerlendirilmeden sadece metinler arasındaki benzerlikten yola çıkarak sonuca gidildiği, oysa davacı ve davalı eserleri ile bunların kaynağı olan Fransızca eserler arasındaki ilişkinin, örneklerde yer alan bilgi ve ifadelerin hukuk veya idare hukukunun genel kabul görmüş ve herkes tarafından bilinen ve kabul edilen ifade ve konularından olup olmadığının değerlendirilmesinin gerektiği, örnek 148'de yer alan ve görünüşte usulsüz iktibas gibi gözüken durumun tüm dosya kapsamı ve yapılan atıf sayısı ile davalı kitabının ders kitabı olduğu da dikkate alındığında esası etkileyecek bir hata olarak değerlendirilemeyeceği, mahkeme kararında belirtilen 102 örnek bakımından FSEK'in 35. maddesinde belirlenen iktibas serbestisi kapsamında kaldığı, davalı tarafından iktibas kurallarına uyulduğu, eserlerin kapsam ve hacmi dikkate alındığında iktibas sınırının aşılmadığı, Fransızca eserlerden yararlanılırken davacının hususiyetinin ihlal edilmediği, davacının eser sahipliğinden kaynaklanan herhangi bir mali ve manevi hakkının ihlal edilmediği kanaatine varıldığı ve idari soruşturmada son olarak da, Danıştay 1. Dairesi'nin 26.03.2014 gün ve 2014/417E-2014/451K sayılı ilamı ile Kırıkkale Üniversite Rektörlüğü tarafından oluşturulan Yetkili Kurulunun 19.02.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men'i muhakeme kararının onanmasına karar verildiği, tüm bu nedenlerle ilk derece mahkemesince davanın reddine karar verilmesi gerekirken davanın kısmen kabulüne karar verilmesi doğru olmamış, Dairemizce yukarıda her bir örnek yönünden yapılan detaylı açıklamalara aykırı görüş içeren Fransızca uzmanı bilirkişinin ayrık raporuna da itibar edilmemiş ve davalılar vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile davanın reddine dair oy çokluğu ile aşağıda gösterilen şekilde karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda belirtildiği üzere;

1 - Davalılar Ramazan Çağlayan ile Seçkin Yayıncılık Sanayi ve Tic. A.Ş. vekilinin istinaf başvurularının KABULÜ ile HMK'nın 353/1-b-2. maddesi gereğince Ankara 2. Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi'nce verilen 12.07.2017 tarih ve 2012/49 E. - 2017/292 K. sayılı kararın KALDIRILMASINA,

2 - Davanın REDDİNE,

3 - Harçlar Kanunu uyarınca tespit ve ref davası yönünden alınması gereken 44,40 TL, maddi tazminat davası yönünden alınması gereken 44,40 TL ve manevi tazminat davası yönünden alınması gereken 44,40 TL olmak üzere toplam 133.20 TL maktu karar ve ilam harcının, davacı tarafça peşin yatırılan 148,50 TL harçtan mahsubu ile bakiye 15,30 TL harcın karar kesinleştiğinde ve talep halinde davacıya iadesine

4 - Davalılar kendisini vekille temsil ettirmiş olduğundan, reddedilen men ve ref davası yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT hükümlerine göre ta-

yin ve tespit olunan 3.931,00 TL maktu vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalılara verilmesine,

5 - Davalı Ramazan Çağlayan kendisini vekille temsil ettirdiğinden, reddedilen maddi tazminat yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT hükümlerine göre tayin ve tespit olunan 1.000,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı Ramazan Çağlayan'a lara verilmesine,

6 - Davalı Ramazan Çağlayan kendisini vekille temsil ettirdiğinden, reddedilen manevi tazminat yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT hükümlerine göre tayin ve tespit olunan 3.931,00 TL maktu vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı Ramazan Çağlayan'a verilmesine,

7 - Davacı tarafından yapılan yargılama giderlerinin uhdesinde bırakılmasına,

8 - Davalılar tarafından istinaf aşamasında yapılan 3.600,00 TL bilirkişi ücreti, 597,70 TL tebligat ve posta giderleri toplamı 4.197,70 TL yargılama masrafının davacıdan tahsili ile davalılara verilmesine,

9 - Yatırılan ve kullanılmayan gider avansının, hükmün kesinleşmesini müteakip re'sen taraflara iadesine (HMK m.333),

10 - Davalılardan peşin alınan 31,40 TL maktu istinaf karar ve ilam harcının, karar kesinleştiğinde ve talep halinde davalılara iadesine,

11 - İstinaf aşamasında duruşma açıldığından ve birden fazla duruşma yapıldığından, karar tarihi itibariyle yürürlükte bulunan AAÜT uyarınca belirlenen 2.725,00 TL vekalet ücretinin, davacıdan alınarak davalılara verilmesine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda oy çokluğu ile 29/05/2019 tarihinde HMK 361. maddesi uyarınca kararın tebliğinden itibaren iki hafta içerisinde temyiz yolu açık olmak üzere karar verildi.

GEREKÇELİ KARARIN YAZILDIĞI TARİH : 26/06/2019

Başkan	**Üye**	**Üye**	**Katip**
31413	**42473**	**95073**	**100225**

KARŞI OY

Dava, davalıların eser sahibi ve yayıncısı oldukları "İdari Yargılama Hukuku" adlı kitapta, davacıya ait "İdare Hukuku" isimli kitaptan usulsüz iktibas yapıldığı iddiasına dayalı eser sahipliğinden kaynaklanan haklara tecavüzün tespiti, refi ile tazminat istemlerine ilişkin olup, ilk derece mahkemesince yukarıda özetlenen gerekçe ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiş, bu kararın davalılarca istinaf edilmesi üzerine Dairemizce, HMK'nın 356. maddesi uyarınca istinaf incelemesi duruşmalı olarak yapılmıştır. Dairemiz çoğunluğunca, yukarıda açıklanan gerekçelerle davacı eserinden usulsüz alıntı yapılmadığı ve davanın reddi gerektiği sonucuna ulaşılmış olup, aşağıdaki örnekler yönünden açıklayacağım gerekçelerle davacı eserinden usulsüz iktibas yapıldığı ve bu nedenle davanın kısmen kabulüne karar verilmesi ge-

rektiği kanaatinde olduğumdan, davanın tümden reddine ilişkin Dairemiz çoğunluk görüşüne katılamıyorum.

ÖRNEK 25: Bu örnekte, davalı, davacı ile çok benzer bir cümleyi kaleme almış olup, cümle sonunda da Fransız yazarlara atıfta bulunmuştur. Davacının çevirisi ve üslubuyla, davalının çevirisinin ve üslubunun birebir aynı olması alıntının davacıdan yapıldığını göstermektedir. Nitekim, Fransızca dili uzmanı bilirkişinin ayrık görüşünde de açıklandığı üzere, davalının ve davacının atıf yaptıkları Fransızca kitaptaki soru cümlesine, bir çok Türkçe karşılık bulunabilecekken, davalının, davacıyla çok benzer şekilde cümleyi tercüme etmesi, Vedel-Delvolve'nin yazdıklannda, "teknik konularda" ve "[...] apaçık bir şekilde görecektir" ifadelerinin yer almaması, Fransızca yapıtta "apaçık" olanın fark etme biçimi değil, hatanın bizzat kendisi olması, davacının alıntı yaparken, sıfat olan "apaçık" (apaçık hata) yerine "apaçık" (apaçık bir şekilde görmek) anlatımını kullanması, bir başkasının, bunu aynı ifadelerle çevirme olasılığının bulunmaması, davacının serbest yorumu/çeviri hatasının, davalı tarafından olduğu gibi alıntılaması hususları birlikte değerlendirildiğinde, davacı eserinden atıf yapılmadan alıntı yapıldığı ve bunun usulsüz iktibas niteliğinde olduğu sonucuna varılmıştır.

ÖRNEK 28: Bu örnekte davacı, bir Fransız Danıştayı kararından bahsetmektedir. Kararla ilgili genel bilgi verildikten sonra kararda geçen bir bölümü çevirerek sunmaktadır. Davalı, Fransız Danıştayı'nın söz konusu kararına ilişkin genel bilgilendirmeyi davacının cümlesiyle çok benzer ifadeleri kullanarak yaptıktan sonra davacının sunduğu karar bölümünün Türkçe tercümesini birebir aktarmaktadır. Hem davacı hem davalı tarafından kararın aynı bölümünün aktarıma değer görülmesi tesadüf sınırlarını zorladığı gibi bu bölüme ait çevirinin birebir aynı olması da hayatın olağan akışı içinde değildir. Nitekim, Fransızca dili uzmanı bilirkişinin ayrık görüşünde de bu husus vurgulanmıştır. Her ne kadar yargı kararlarından herkesin faydalanması mümkün ise de bir yabancı mahkeme kararından yararlanmanın hukuka uygun olabilmesi için, tercümenin bizzat çeviren tarafından yapılması gerekir. Aksi halde usulsüz alıntı söz konusu olacaktır. Zira yabancı bir mahkeme kararından bir cümleyi, bölümü çevirmek; söz konusu kararı çevirenin şahsi malı yapmaz fakat çevrilmiş olan cümleyi, bölümü çevirene ait kılar. Davalı "Fransız Danıştay'ının 1971 tarihli "Ville nouvelle Est" kararı hakkında bilginin CHAPUS'ün eserinin 1052. sayfasında ve VEDEL/DELVOLVE"nin eserinin 324. sayfasında yer aldığını, öte yandan bu kararı davacının eserin henüz yayınlanmadan önce "Türk Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi" başlıklı makalesinde incelediğini, dolayısıyla bu kararı ilk defa Gözler'den öğrenmiş olmadığını, bu bakımdan bir hak ihlalinden söz edilmesi isabetli olmadığını savunmuştur. Davalının yazarı olduğu, Aralık 2003 tarihli dergide yayımlanan "Türk Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi" başlıklı makaleden, söz konusu kararın davalının bilgisi dahilinde olduğu sonucuna varılması mümkündür. Fakat, anılan makaledeki anlatımlar ile davalının yargılama konusu kitabında bulunan anlatımlar yahut ifade biçimi aynı değildir. Aksine davalı kitabındaki anlatım veya ifade biçimi, davacının kitabındakiyle aynıdır. Zaten önemli olan da koruma ifade biçimine ilişkin bulunduğundan davalının savunması yerinde olmayıp, usulsüz iktibas söz konusudur.

ÖRNEK 44: Bu örnekte davalı, davacının Fransızca bir eserden yaptığı çeviriyi aynen alıntılamış fakat dipnotta davacıya değil söz konusu Fransızca esere atıf

yapmıştır. Fransızca uzmanı bilirkişinin ayrık görüşünde belirtildiği üzere, davalının Chapus'den yaptığı alıntı için kullandığı atlama işaretine gerek olmadığı, bunun dışında, atıf yaptığı Chapus'de geçen "tarafları bağlamaya devam edecektir" tümcesini kullanmayarak, davacının başka yazarlardan alıntıladığı gibi "sözleşme taraflann kanunu olarak kalır" tümcesini kullandığı, her iki yazarın da cümleyi alıntılarken aynı Fransızca dilbilgisi yanlışını yaptıkları gözetildiğinde, davalının bu alıntıyı özgün metinden değil, davacının yapıtından aldığı sonucuna ulaşıldığı, atıf yapılmadığından bu iktibasın usulüne aykırı olduğu anlaşılmıştır.

ÖRNEK 59: Bu örnekte davacı konuyu çeşitli Fransızca eserlere atıf yapmak suretiyle açıklamış olup, davalı da konuyu davacıyla çok benzer bir içerik ve ifade tarzıyla sunmuş, ancak davacıya değil davacının da yararlanmış bulunduğu eserlere atıf yapmıştır. Hatta öyle ki davacının dipnotta ele almak istediği bir konuyu, konu böyle bir zorunluluğu teknik olarak gerektirmediği halde davalı da dipnotta ve davacıdan alıntı yapmak suretiyle incelemeyi uygun görmüştür. Aynı uzmanlık alanında çalışıyor, aynı konuda yazıyor olsalar da iki farklı yazarın bir meseleyi tesadüf eseri olarak bu kadar benzer bir ifade biçimiyle sunması hayatın olağan akışına aykırıdır. Davacıya atıf yapılmadığından intihale sebebiyet verilmiştir.

ÖRNEK 96: Davacı, Fransızca bir eserden yararlanarak konuyu açıklamış, ancak birebir çeviri yapmayıp konunun ana fikrini kendi cümleleriyle belirtmiştir. Davalı da davacıyla neredeyse aynı cümleyi kullanarak ve davacıya değil davacının dipnotta belirttiği yazara atıf yaparak konuyu ele almıştır. Fransızca dili uzmanı bilirkişinin, ayrık ek raporunda belirtildiği üzere, atıf yapılan Fransızca eserin ilk tümcesinde, Türkçe'ye yasa koyucu/kanun koyucu olarak çevrilebilecek Fransızca sözcüğün kullanıldığı, tarafların ise Fransızca metinde olmayan "idare" sözcüğünü tercih ettikleri, yine kaynak metinde "denetlemek" kalimesiyle eş ya da yakın anlamlı bir sözcüğün bulunmadığı, kaynak metindeki yargıç/hakim sözcüğünün taraf metinlerinde mahkemeler, yargı yerleri olarak geçtiği, kaynak eserdeki tekil öznenin, taraf kitaplarında çoğul olarak yer aldığı, buradan hareketle davalının, davacı eserinden yararlandığı sonucuna varılabileceği, ancak davalının davacıya atıf yapmadığı ve bu kullanımın usulsüz iktibas oluşturduğu anlaşılmıştır.

ÖRNEK 99: Davacı bu örnekte konuyu açıklamak üzere çeşitli Danıştay kararlarından söz etmiş ve bu kararların bir kısmını tırnak içinde doğrudan aktarmıştır. Davalı da aynı kararları, aynı sırayla kullanmış ve davacının tırnak içinde doğrudan aktardığı kısımlara kendisi de eserinde birebir yer vermiştir. Davalı bu bölümde konuyu açıklamak için, davacının kullandıkları dışında hiçbir Danıştay kararı kullanmamış, başkaca herhangi bir örnek vermemiştir. İki yazarın belli bir konuyu açıklarken yalnızca aynı Danıştay kararlarını örnek vermeleri ve bu kararlarda aynı cümleleri doğrudan aktarmaya gerek duymaları hayatın olağan akışına uygun değildir. Bu örneklerde tesadüf değil, davalının davacının eserinin makul sayılamayacak kadar kapsamlı bir bölümünü atıf yapmadan alıntılaması durumu vardır. Benzer pek çok örnekte olduğu gibi atıf yapılmış olması da usulsüzlüğü ortadan kaldırmaz zira bu kadar geniş, kapsamlı bir alıntı makul sınırı aşmak suretiyle kanuna aykırılık teşkil etmektedir. Bu örneklerde intihale sebebiyet veren aynı yargı kararından istifade edilmesi değil, aynı konuda verilmiş çok sayıda yargı kararı arasından, davacının seçtiği kararların aynılarının, aynı sıralama ile ve aynı bölümlerinin alıntılanarak kullanılmasıdır. Davalı bu örneklerdeki konuları açıklarken davacının değinmediği

herhangi bir hususa değinmemektedir. Bu da atıf yapılsa dahi iktibasın haklı olacak ölçüde yapılması kuralına aykırılık teşkil etmektedir.

ÖRNEK 101: Davacı bu örnekte konuyu açıklamak üzere çeşitli Danıştay kararlarından söz etmiş ve bu kararların bir kısmını tırnak içinde doğrudan aktarmıştır. Davalı da aynı kararları, aynı sırayla kullanmış ve davacının tırnak içinde doğrudan aktardığı kısımlara kendisi de eserinde birebir yer vermiştir. Davalı bu bölümde konuyu açıklamak için, davacının kullandıkları dışında hiçbir Danıştay kararı kullanmamış, başkaca herhangi bir örnek vermemiştir. İki yazarın belli bir konuyu açıklarken yalnızca aynı Danıştay kararlarını örnek vermeleri ve bu kararlarda aynı cümleleri doğrudan aktarmaya gerek duymaları hayatın olağan akışı içinde anlaşılır değildir. Bu örneklerde tesadüf değil, davalının davacının eserinin makul sayılamayacak kadar kapsamlı bir bölümünü atıf yapmadan alıntılaması durumu vardır. Benzer pek çok örnekte olduğu gibi atıf yapılmış olması da usulsüzlüğü ortadan kaldırmaz zira bu kadar geniş, kapsamlı bir alıntı makul sınırı aşmak suretiyle kanuna aykırılık teşkil etmektedir. Öte yandan Fransızca dili uzmanı bilirkişinin ayrık raporunda da açıklandığı üzere, tarafların atıf yaptıkları Fransızca yapıtta, ilgili Danıştay kararı ayrıntılı bir biçimde işlenmiş, "Fransız Danıştayı bu tür denetimi 1914 tarihli Gomel karan ile başlatmıştır" ifadesi de, Chapus'ün bu kararla ilgili kurduğu giriş cümlesinin davacı tarafından yapılmış bir özetidir. davacının ve davalının alıntı yaptıkları özgün Fransızca yapıtta daha uzun anlatılan bir konunun, aynı bölümlerini seçerek ve aynı biçimde kısaltarak alıntılamış olmaları yukarıda belirtildiği üzere olağan olmayıp, usulsüz iktisap söz konusudur.

ÖRNEK 102-103: Davacı bu örneklerde konuyu açıklamak üzere çeşitli Danıştay kararlarından söz etmiş ve bu kararların bir kısmını tırnak içinde doğrudan aktarmıştır. Davalı da aynı kararları, aynı sırayla kullanmış ve davacının tırnak içinde doğrudan aktardığı kısımlara kendisi de eserinde birebir yer vermiştir. Davalı bu bölümde konuyu açıklamak için, davacının kullandıkları dışında hiçbir Danıştay kararı kullanmamış, başkaca herhangi bir örnek vermemiştir. İki yazarın belli bir konuyu açıklarken yalnızca aynı Danıştay kararlarını örnek vermeleri ve bu kararlarda aynı cümleleri doğrudan aktarmaya gerek duymaları hayatın olağan akışına uygun değildir. Bu örneklerde tesadüf değil, davalının davacının eserinin makul sayılamayacak kadar kapsamlı bir bölümünü atıf yapmadan alıntılaması durumu vardır. Benzer pek çok örnekte olduğu gibi atıf yapılmış olması da usulsüzlüğü ortadan kaldırmaz. Zira bu kadar geniş, kapsamlı bir alıntı makul sınırı aşmak suretiyle kanuna aykırılık teşkil etmektedir. Bu örnekte intihale sebebiyet veren aynı yargı kararından istifade edilmesi değil, aynı konuda verilmiş çok sayıda yargı kararı arasından davacının seçtiği kararların aynılarının, aynı sıralama ile (davacının eserinde kronolojik bir sıralama da bulunmamasına rağmen) ve aynı bölümleri alıntılanarak kullanılmasıdır. Davalı bu örneklerdeki konuları açıklarken davacının değinmediği herhangi bir hususa değinmemektedir. Bu da atıf yapılsa dahi iktibasın haklı olacak ölçüde yapılması kuralına aykırılık teşkil etmektedir.

ÖRNEK 104: Bu örnekte davacı konuyu çeşitli Fransızca eserlere atıf yapmak suretiyle açıklamıştır. Davalı davacıyla çok benzer bir içerik ve ifade tarzıyla sunmuş ancak davacıya değil davacının da yararlanmış bulunduğu eserlere atıf yapmıştır. Aynı uzmanlık alanında çalışıyor, aynı konuda yazıyor olsalar da iki farklı yazarın bir meseleyi tesadüf eseri olarak bu kadar benzer bir ifade biçimiyle sunması, 4

farklı eserin aynı cümlelerini aynı sırayla alıntılaması olanak dışıdır. Tarafların aynı yabancı eserlere atıf yapmaları mümkün ve yasal ise de yukarıda belirtildiği üzere 4 farklı eserin aynı cümlelerinin aynı sırayla alıntılanması usulsüz alıntı yapıldığı kanaatini uyandırmaktadır.

ÖRNEK 105: Davacı bu örnekte konuyu açıklamak üzere çeşitli Danıştay kararlarından söz etmiş ve bu kararların bir kısmını tırnak içinde doğrudan aktarmıştır. Davalı da aynı kararları, aynı sırayla kullanmış ve davacının tırnak içinde doğrudan aktardığı kısımlara kendisi de eserinde birebir yet vermiştir. Davalı bu bölümde konuyu açıklamak için, davacının kullandıkları dışında hiçbir Danıştay kararı kullanmamış, başkaca herhangi bir örnek vermemiştir. İki yazarın belli bir konuyu açıklarken yalnızca aynı Danıştay kararlarını örnek vermeleri ve bu kararlarda aynı cümleleri doğrudan aktarmaya gerek duymaları hayatın olağan akışı içinde değildir. Bu örneklerde tesadüf değil, davalının davacının eserinin makul sayılamayacak kadar kapsamlı bir bölümünü atıf yapmadan alıntılaması durumu vardır. Benzer pek çok örnekte olduğu gibi atıf yapılmış olması da usulsüzlüğü ortadan kaldırmaz. Zira bu kadar geniş, kapsamlı bir alıntı makul sınırı aşmak suretiyle kanuna aykırılık teşkil etmektedir.

ÖRNEK 109: Bu örnekte davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak hatta aynı Fransız Danıştayı kararını örnek göstererek birbirine çok benzer cümlelerle ve üslupla konuyu açıklamışlardır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer biçimde konunun ifade dilmiş olması, iki yazarın motamot aynı çeviriyi yapmış olması olağan değildir. Soru kalıbı kullanmak herhangi bir yazarın tekelinde olmamakla birlikte üslubu yansıtan bir göstergedir. Bu durum örnekte yer paragraflar arasındaki ayniyete varan içerik benzerliği ile birlikte değerlendirildiğinde, davalının davacıdan alıntı yaptığı kanaatini uyandırmaktadır. Davacıya atıf yapılmadığından usulsüz iktibas söz konusudur.

ÖRNEK 114: Davacı çeşitli Türkçe eserlerden faydalanarak konuyu açıklamış, davalı da davacıyla aynı eserlere atıf yaparak konuyu izah etmiştir. İki açıklama biçimi arasında büyük bir benzerlik vardır. Yararlanılan kaynaklar incelendiğinde, ifade biçiminin bu eserlerden bağımsız olarak davacının hususiyetini taşıdığı ve kendisine atıf yapılması gerektiği ancak davalı tarafça, davacıya atıf yapılmadığı anlaşılmıştır.

ÖRNEK 127: Davacı kamu yararı ile özel yarar arasında birleşme konusunu Fransızca bir esere atıf yaparak açıklamış ve bir de örnek vermiştir. Davalı da aynı yazara atıf yaparak konuyu açıkladıktan sonra davacının verdiği örneği kullanmıştır. Söz konusu örnek davacının orijinal fikridir, onun hususiyetini taşımaktadır. FSEK kapsamında kaynak gösterme zorunluluğu yalnızca konunun izahına dair alıntılar için geçerli değildir. Bu izahattan belki daha önemli olarak verilen örnekler bakımından bu tür bir zorunluluk vardır. Zira konu genel bilgi niteliğinde olsa da yazara ait örnek genel bilgi olarak kabul edilemez. Sonuç olarak davacının fikri emeğinin ürünü olarak sunduğu örneğin davacıya atıf yapılmadan kullanılması intihale vücut vermiştir.

ÖRNEK 142: Bu örnekte davalı, davacının cümlesini aynen alıntılamıştır. Dipnotta davacının atıf yaptığı yazara ve davacıya atıf yapmıştır. Ancak atıf yapıl-

mış olması kanunun öngördüğü şartı sağlamak bakımından yeterli değildir. Zira aynen alıntının tırnak içinde verilmesi gerekir. Davacı, dipnotta yararlandığı eserle ilgili bir hata yapmış ve eserin ilgili sayfasına değil söz konusu bilginin yer almadığı başka bir sayfasına atıf yapmıştır. Davalı da dipnotta aynı yanlışı yapmıştır. İki yazarın/kişinin aynı doğruları yapması belli şartlar altında normal karşılanabilirse de aynı yanlışı yapmaları olağan karşılanamaz. Dava konusu kitapların boyutu, yararlanılan kaynakların kapsamı, kitapların toplamında yer alan dipnotların sayısı göz önüne alındığında iki eserde de aynı konuda aynı kitapla ilgili aynı maddi hatanın tekrarlanması tesadüfle açıklanamayacak bir benzerliktir. Bu olasılık dışı durum davalının, davacının dipnotundan kaynak eseri görmeksizin yahut ayrıca kontrol etmeksizin yararlandığı kanaatini uyandırmaktadır. Kaynak eser görülmeksizin o esere atıf yapılması bir şartla mümkündür: nakleden/aktaran sıfatıyla kaynak eseri aktaran kişiye atıf yapılması halinde mümkündür. Davalı dipnotta hem kaynak esere hem de davacıya atıf yapmış ancak davacıyı aktaran olarak göstermemiş ve aynen alıntıladığı kısmı tırnak içine almamıştır. Bu durumda aldatıcı veya yanlış mahiyette kaynak gösterme söz konusudur.

ÖRNEK 148: Bu örnekte davacı konuyu açıkladıktan sonra Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin bir kararından söz etmiş, kararın belli bir kısmını çevirmiş ve tırnak içinde aktarmış ayrıca kararın ana noktalarını da üç maddede ifade etmiştir. Davacı, çeşitli sorularla okuyucuyu yönlendirmiştir. Davalı da konuyu davacıyla aynı üslup ve aynı kelimelerle açıkladıktan sonra söz konusu yargı kararından bahsetmektedir. Davalı, davacının çevirip eserinde yer verdiği bölümü kelimesi kelimesine kitabına aktarmakta ve fakat davacıya atıf yapmamaktadır. Üslup ve kullanılan kelimelerdeki tesadüfü aşan benzerlik yanında davalının yabancı bir mahkeme kararının çevirisini davacıya atıf yapmadan aktarmış olması, davacının fikri emeğinin eseri olan bu bölümü/çeviriyi kanuna aykırı biçimde kendisine mal etmesi anlamına gelmekte olup, yapılan iktibas usulüne aykırıdır.

ÖRNEK 155: Davalı, davacının üslubunu, konuyu sunma ve aktarma biçimini, girizgâh için kullandığı kelimeleri, cümleleri aynen alıntılamış, davacı ile aynı kelimeleri tırnak içine almış, yine aynı kelimelerin Fransızca karşılıklarına parantez içinde yer vermiş, ancak davacıya atıf yapmamıştır. İki ayrı yazar tarafından meydana getirilen ayrı eserler arasında bu derecede benzerlik olması hayatın olağan akışına aykırı olup, bu örnekte usulsüz iktibas bulunmaktadır.

ÖRNEK 160: Bu örnekte davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak, aynı Fransız Danıştayı kararını örnek göstererek birbirine çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Fransızca dili uzmanı bilirkişinin ayrık raporunda da açıklandığı üzere, taraf eserlerinde Fransızca kaynaklardan alınan pasajlar, bire bir çevrilerek değil, ana fikir olarak aktarılmıştır. Fransızca kitaplarda ifade edilen fikir, Türkçe'ye, davacı ve davalı tarafından, bir cümlenin yeri değiştirilse de hemen hemen aynı biçimde aktarılmıştır. Düz bir çeviride bile bu olasılık düşükken, paraphrase denilen yorum/özet/anafikir aktarımında bu durum olanaksızdır. Dolayısıyla bu örnekte davalı, Fransızca yapıtların yanısıra, davacıdan da alıntı yapmıştır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer biçimde konunun ifade edilmiş olması, iki yazarın motamot aynı çeviriyi yapmış olması olağan değildir.

Davalı, davacıdan hem içerik hem de üslup itibariyle alıntı yapmış ancak atıf yapmamıştır. Usulsüz iktibas söz konusudur.

ÖRNEK 161: Davacı bu örnekte konuyu açıklamak üzere çeşitli Danıştay kararlarından söz etmiş ve bu kararların bir kısmını tırnak içinde doğrudan aktarmıştır. Davalı da aynı kararları, aynı sırayla kullanmış ve davacının tırnak içinde doğrudan aktardığı kısımları kendisi de birebir eserine aktarmıştır. Her ne kadar yargı kararlarından herkesin faydalanması mümkün ise de iki yazarın, belli bir konuyu açıklarken aynı Danıştay kararlarını örnek vermeleri ve bu kararlarda aynı cümleleri doğrudan aktarmaya gerek duymaları hayatın olağan akışı içinde mümkün değildir. Dolayısıyla bu örnekte de davalının, davacının eserinin kapsamlı bir bölümünü atıf yapmadan alıntılaması söz konusu olup, usulsüz iktibas vardır.

ÖRNEK 168: Bu örnekte davacı konuyu Türkçe ve Fransızca eserlerden atıf yapmak suretiyle faydalanarak, Fransız Danıştayı'nın kararlarını kullanarak açıklamıştır. Davalı da konuyu davacıyla aynı cümleleri aynı sırayla kullanarak açıklamış ve dipnotta davacının da atıf yapmış bulunduğu yazarlara atıf yapmıştır. Dipnotlarda geçen kaynaklardan her iki yazarın istifade etmesi son derece doğal olmakla beraber iki yazarın aynı sırayı takip ederek, aynı cümleleri alıntılaması, aynı örnekleri vermesi olağan dışıdır. Fransızca dili uzmanı bilirkişinin ayrık raporunda belirtildiği üzere, her ne kadar bu örnekte aktarılan bilgiler ve verilen örnekler, atıf yapılan Fransızca yapıtta yer almaktaysa da, referans verilen Fransızca yapıtlarda, davacı ve davalının kendi kitaplarına aldıkları ve almadıkları kusur örnekleri bulunmaktadır. Çocuğun hastanede yataktan düşmesi örneğini, her iki yazar da Chapus'den alıntılayarak kullanmış, ancak hemen ardından gelen paragrafta yer alan, psikiyatri servisinde yatan hastanın mutfaktan aldığı bıçakla cinayet işlemesini, her ikisi de kullanmamışlardır. Benzer biçimde, Chapus tarafından verilen Hepatit B virüsü bulaşması örneği iki yazar tarafından da kullanılırken, aynı örnekteki aynı cümlede geçen AIDS virüsü, her ikisi tarafından da atlanmaktadır. Davalı, yalnızca davacının alıntılamış olduğu kısımları alıntılamış, onun alıntılamadığı kısımları alıntılamamıştır. Bu durumun tesadüfle açıklanması mümkün değildir. Bu nedenlerle bu örnekte de usulsüz iktibas söz konusudur.

ÖRNEK 170: Bu örnekte davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak, aynı Fransız Danıştayı kararını örnek göstererek birbirine çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Fransızca dili uzmanı bilirkişinin ayrık raporunda açıklandığı üzere Chapus, ağır kusurun saptanmasındaki üç unsurdan birincisini ele alırken, ağır kusuru, "basit kusurdan daha ağır olan kusur" olarak tanımlamıştır. Ancak davacı, Chapus alıntısını serbest aktarma yoluyla yaptığından, "Hiçbir şey ağır kusur kavramından daha belirsiz değildir./Ağır kusur çok muğlak bir kavramdır./Ağır kusur kavramı son derece değişkendir" olarak çevrilebilecek cümleyi, "Ağır kusur kavramını tanımlamak oldukça güçtür" şeklince tercüme etmiştir. Davacının bire bir çeviri yapmadığı izleyen cümlelerden de anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, davalının alıntı yaparken davacının yaptığı çevîri/yorumdan etkilenmiş olduğu açıkça görülmektedir. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer biçimde konunun ifade edilmiş olması, iki yazarın motamot aynı çeviriyi yapmış olması olağan değildir. Usulsüz iktibas vardır.

ÖRNEK 172: Bu örnekte davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak, birbiriyle çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Fransızca dili uzmanı bilirkişinin ayrık raporunda belirtildiği üzere, daval, Chapus'ü alıntılarken davacıyla aynı tercihleri yapmıştır. Chapus'ün bazı tümcelerini, tıpkı davacı gibi atlamış, her iki yazar da Chapus'ün, hak ve hürriyetlerin korunması gerekliliğinden söz eden tümcesini tamamlayan "bu zaten idari hukukun çağdaş gelişiminin genel bir karakteristiğidir" şeklinde tercüme edilecek vargısını alıntılamamışlardır. Yine Chapus'ün, "Nasıl 1960'ta, özellikle ağır ya da fevkalâde ağır hatadan ağır kusura geçildiyse, şimdi de ağır kusurdan basit kusura geçiliyor" ifadesi, her iki yazarın alıntılarında atlanmışken, ardından gelen tümcenin alınmış olması dikkat çekmektedir. Davacı ve davalının tümcelerinde, Chapus'ün aynı yerde kullandığı "sans doute = elbette, şüphesiz kuşkusuz" belirteciyle ilgisi olmayan, birbirleriyle yakın anlamlı "ancak" ve "bununla birlikte" belirteçleri kullanılmaktadır. Ayrıca, her ikisi de Chapus'deki "s'effacer" fiilini ("yavaş yavaş yok olmak, gitgide kaybolmak") "geri çekilmek" olarak çevirmişlerdir. İki paragraflık bir yazıdan alıntı yapılırken bu kadar çok tercihin örtüşmesi, benzer hataların yapılması rastlantı olamaz. Davalı, bu alıntılan yaparken davacıdan faydalanmıştır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer bir biçimde konunun ifade dilmiş olması, iki yazarın motamot aynı çeviriyi yapmış olması hayatın olağan akışı ile bağdaşmaz. Usulsüz iktibas söz konusudur.

ÖRNEK 180: Bu örnekte aynen alıntılanmış bir çeviri vardır ancak atıf davacıya değil asıl kaynağa yapılmıştır. Burada yalnızca çeviri değil, çeviriyi aktarma biçimi de alıntılanmıştır. Hem çeviri aynen aktarılmış hem de konu davacıyla aynı vurgulamalar yapılarak açıklanmıştır. Usulsüz iktibas bulunmaktadır.

ÖRNEK 183: Bu örnekte davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak, birbiriyle çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Gerçekten de davacı eserindeki cümlelerle davalı eserindeki cümleler neredeyse aynıdır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer bir biçimde konunun ifade dilmiş olması, iki yazarın motamot aynı çeviriyi yapmış olması olağan değildir. Usulsüz iktibas bulunmaktadır.

ÖRNEK 205: Bu örnekte davacı konuyu Fransız öğretisine ve Fransız Danıştayı kararlarına atıf yapmak suretiyle belli bir sistematik dahilinde açıklamıştır. Davalı da davacıyla aynı kaynaklara ve aynı yargı kararlarına atıf yapmıştır. Aynı kararların kullanılması keza aynı kaynakların kullanılmış olması dolayısıyla içerikler arasındaki benzerlik bir ölçüde anlaşılabilir olsa da, davalının üslubunun, vurgularının, ifade tarzının benzerliği makul sınırı aşmaktadır. Ayrıca bu örnekte aynı cümlelere de rastlanmaktadır ki iki yazarın bir cümleyi birebir aynı şekilde çevirmesi olağan değildir. Dolayısıyla usulsüz iktibas bulunmaktadır.

ÖRNEK 206: Bu örnekte de, davacı konuyu Fransız öğretisine ve Fransız Danıştayı kararlarına atıf yapmak suretiyle belli bir sistematik dahilinde açıklamıştır. Davalı da davacıyla aynı kaynaklara ve aynı yargı kararlarına atıf yapmıştır. Aynı kararların kullanılması keza aynı kaynakların kullanılmış olması dolayısıyla içerikler arasındaki benzerlik bir ölçüde anlaşılabilir olsa da, davalının üslubunun, vurguları-

nın, ifade tarzının benzerliği makul sınırı aşmaktadır. Ayrıca bu örnekteki cümleler arasındaki benzerlik te tesadüfle açıklanamayacak niteliktedir. Bu nedenle usulsüz iktibas yapılmıştır.

ÖRNEK 208: Bu örnekte de yukarıda olduğu gibi davacı konuyu Fransız öğretisine ve Fransız Danıştayı kararlarına atıf yapmak suretiyle belli bir sistematik dahilinde açıklamıştır. Davalı da davacıyla aynı kaynaklara ve aynı yargı kararlarına atıf yapmıştır. Aynı kararların kullanılması keza aynı kaynakların kullanılmış olması dolayısıyla içerikler arasındaki benzerlik bir ölçüde anlaşılabilir olsa da, davalının üslubunun, vurgularının, ifade tarzının benzerliği makul sınırı aşmaktadır. Ayrıca bu örnekte yer yer aynı cümlelere de rastlanmaktadır ki iki yazarın bir cümleyi birebir aynı şekilde çevirmesi olağan olmadığından usulsüz iktibas bulunmaktadır.

ÖRNEK 211: Yine davacı konuyu Fransız öğretisine ve Fransız Danıştayı kararlarına atıf yapmak suretiyle belli bir sistematik dahilinde açıklamıştır. Fransızca dili uzmanı bilirkişinin ayrık raporunda açıklandığı üzere davalının alıntı yaptığı Fransızca üç ayrı kitapta da, salgın hastalığın adı "kızamıkçık" olarak geçmektedir. Davacı bunu Türkçeye "kızamık" olarak yanlış çevirmiştir. Davalı da kendi eserinde davacıyla aynı yanlışı yapmış, o da bebekte gelişim bozukluğuna yol açan virüsü "kızamık" olarak adlandırmıştır. Hamile öğretmenle ilgili verilen örnekte, davalının, davacının anlatımından aynı hatayı yapacak kadar yararlandığı açık bir biçimde görülmektedir. İki eğitimli insanın, bu kadar iyi bilinen iki hastalığı "renk çağrışımı" nedeniyle karıştırmaları ve aynı bağlamda aynı hatayı yapmaları mantıklı görünmemektedir. Dolayısıyla bu örnekte usulsüz iktibas yapıldığı açıktır.

ÖRNEK 212: Bu örnekte, davacı konuyu Fransız öğretisine ve Fransız Danıştayı kararlarına atıf yapmak suretiyle belli bir sistematik dahilinde açıklamıştır. Davalı da davacıyla aynı kaynaklara ve aynı yargı kararlarına atıf yapmıştır. Aynı kararların kullanılması keza aynı kaynakların kullanılmış olması dolayısıyla içerikler arasındaki benzerlik bir ölçüde anlaşılabilir olsa da, davalının üslubunun, vurgularının, ifade tarzının benzerliği makul sınırı aşmaktadır. Usulsüz iktibas yapılmıştır.

ÖRNEK 214: Bu örnek için de yukarıda açıklanan durum geçerlidir. Yani davacı konuyu Fransız öğretisine ve Fransız Danıştayı kararlarına atıf yapmak suretiyle belli bir sistematik dahilinde açıklamıştır. Davalı da davacıyla aynı kaynaklara ve aynı yargı kararlarına atıf yapmıştır. Aynı kararların kullanılması keza aynı kaynakların kullanılmış olması dolayısıyla içerikler arasındaki benzerlik bir ölçüde anlaşılabilir olsa da, bu kadar uzun bir yazıda, davacı ile davalının üslubunun, vurgularının, ifade tarzlarının benzerliği makul sınırı aşmaktadır. Dolayısıyla burada da usulsüz iktibas söz konusudur.

ÖRNEK 215: Burada davacı konuyu Fransız öğretisine ve Fransız Danıştayı kararlarına atıf yapmak suretiyle belli bir sistematik dahilinde açıklamıştır. Davalı da davacıyla aynı kaynaklara ve aynı yargı kararlarına atıf yapmıştır. Aynı kararların kullanılması keza aynı kaynakların kullanılmış olması dolayısıyla içerikler arasındaki benzerlik bir ölçüde anlaşılabilir olsa da, davalının üslubunun, vurgularının, ifade tarzının benzerliği makul sınırı aşmaktadır. Usulsüz iktibas söz konusudur.

ÖRNEK 216: Davacı konuyu Fransız öğretisine ve Fransız Danıştayı kararlarına atıf yapmak suretiyle belli bir sistematik dahilinde açıklamıştır. Davalı da dava-

cıyla aynı kaynaklara ve aynı yargı kararlarına atıf yapmıştır. Fransızca dili uzmanı bilirkişinin ayrık raporunda açıklandığı üzere, bu örnekte, bir Fransız Danıştay kararından söz edilmektedir. Davalının atıf yaptığı kitapta, büyükelçimiz Erez ve şoförü Yener'in Fransa'da şehit edilmesiyle ilgili olarak taraf yazarların anlatımlarından çok daha kısa bir anlatım bulunmaktadır. Chapus, konuyu çok farklı iki davayla birlikte çok kısa bir biçimde, "...suikaste kurban giden yabancı bir diplomatın iyi korunmadığı savıyla açılan dava" olarak ele almakta, altındaki açıklamadan, bunun "Danıştay'ın, davacılar Yener ve Erez'le ilgili 29 Nisan 1987 tarihli kararı olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan alıntı yapılan Danıştay kararı son derece ayrıntılıdır. Bu ayrıntıların bir kısmı, davalı tarafından değil, davacı tarafından yansıtılmıştır. Davalı bu konuyu ele alırken davacının ifadesini olduğu gibi kullanmaktadır. Öyle ki, davacının bir cümlesinde geçen "ve şoförünün terörist bir silahlı saldırı sonucu öldürülmüşlerdir." şeklindeki Türkçe anlatım bozukluğunu aynen tekrarlamıştır. İki iyi eğitimli insanın, aynı olayı ele alırken aynı düşük cümleyi kurmuş olmaları olağan değildir. Aynı cümledeki aynı Türkçe anlatım bozukluğunun rastlantı olabileceği söylenemez. Bu itibarla, burada da açık bir usulsüz iktibas bulunmaktadır.

ÖRNEK 219: Bu örnekte davacı konuyu Fransız öğretisine ve Fransız Danıştayı kararlarına atıf yapmak suretiyle belli bir sistematik dahilinde açıklamıştır. Davalı da davacıyla aynı kaynaklara ve aynı yargı kararlarına atıf yapmıştır. De Forges'un sayfa 311'de yer alan tek paragrafta arka arkaya anlattığı üç durumdaki sıralama, davalı ve davacının yaptığı sıralamadan farklıdır. Kamu külfetinde eşitsizliğin bozulmasının birinci özelliğini Çağlayan ve Gözler: a) "tamamlayıcı -subsidiaire- olması" diye ele almış, ikinci özelliği b) "kamu düzenine -ordre public- ilişkin olması" ifadesiyle belirtmişlerdir. De Forges'a göreyse, birinci durum tamamlayıcı olmasının yanında, "yine de bu özelliğinin, yargının onu kamu düzenine ilişkin saymasına" yol açmasıdır. De Forges, ikinci olarak "tazminatın amacının kamu külfeti karşısında eşitliğin yeniden kurulması" olduğunu belirtmektedir. İki Türk yazar da bu düzlemde bundan söz etmemektedirler. De Forges'un kitabındaki ikinci durumu atlayarak, üçüncü özelliği, yani c) " Anzi -accidentel- olmama, daimi olma" durumunu ele almaktadırlar. Öte yandan Chapus (s. 1337), davacı ve davalı gibi 3 değil, 2 unsurdan söz etmiştir. Türk yazarların yaptıklan sıralamanın tersine, Chapus'ün birinci unsuru arizi olmamasıdır. İkinci unsuru ise zarann. hem özel hem de anormal oluşudur. Gösterilen Fransızca yapıtlar temel alındığında, davalının buradaki kullanımının, De Forges ve Chapus'nün sıralamasından daha fazla davacının sıralamasına benzemektedir. Dolayısıyla burada da usulsüz iktibas söz konusudur.

ÖRNEK 221: Bu örnekte de davacı konuyu Fransız öğretisine ve Fransız Danıştayı kararlarına atıf yapmak suretiyle belli bir sistematik dahilinde açıklamıştır. Davalı da davacıyla aynı kaynaklara ve aynı yargı kararlarına atıf yapmıştır. Fransızca dili uzmanı bilirkişinin ayrık raporunda açıklandığı üzere, alıntı yapılan Chapus'un eserinde, Vic-Frezensac Belediyesi'nin çınarlarıyla ilgili karardan söz edilmektedir. Davacı ve davalının, birbirine çok benzeyen ve bu olaya ilişkin fikir içeren cümleleri, Chapus'da yer almamaktadır. "Çınarların güzelliğinden ve gölgesinden tüm toplum yararlanmaktadır." "Ancak bu çınarların gölgesinden ve güzelliğinden sadece o kişi değil tüm kasaba halkı yararlanmaktadır." "Buna mukabil çınarlardan hasıl olan zarar sadece bu kişinin üzerinde kalmaktadır." "Nimeti tüm kasaba halkı tarafından paylaşıldığına göre, zararları da paylaşılmalıdır." "Oysa çınarlardan

ortaya çıkan zarar sadece bu kişinin üstünde kalmaktadır. Nimeti tüm kasaba tarafından paylaşılan çınar ağaçlarının külfeti de tüm kasaba tarafından üstlenilmeli..." Davacı ve davalı tarafından kullanılan yukarıdaki cümleler veya buna benzer fikirler, bunu ima edecek yorumlar, Chapus s. 1328'de yer almamaktadır. Mahkeme kararına atıf sadece ilk cümlenin sonunda verilmiştir. Bu karar özetinde, bir nimet-külfet ikilemi yer alsa da, bu ikilem, davacı ve davalının metinlerinde görüldüğü gibi değildir. Davalı ve davacının, "Tüm kasaba/toplum bu güzelliklerden, nimetlerden yararlandığına göre, verdiği zarar/külfet de tüm kasaba/toplum tarafından paylaşılmalıdır" anlamındaki ortak vargısı, söz konusu mahkeme karannda yer almamaktadır. Tam tersine, Fransız Danıştayı kararının özeti, Vic-Frezensac Belediyesi'ne karşı dava açan Cazes'in çatısına düşen çınar yapraklan nedeniyle uğradığı zararın, böyle bir yerin yakınında oturmaktan kaynaklanan olağan rahatsızlıkların üstünde olmadığı, zaten buraya yakın oturmanın sağladığı kazanımların, bu zaran telafi ettiği şeklindedir. Mahkeme, mülk sahibinin tazminat istemini bu nedenle reddetmiştir. Dolayısıyla burada davalı, davacının bu konudaki yorumunu kullanmıştır. Aynı kararların kullanılması keza aynı kaynakların kullanılmış olması dolayısıyla içerikler arasındaki benzerlik bir ölçüde anlaşılabilir olsa da, davalının üslubunun, vurgularının, ifade tarzının benzerliği makul sınırı aşmaktadır. Bu nedenlerle usulsüz iktibas söz konusudur.

ÖRNEK 226: Davacı bu örnekte konuyu açıklamak üzere Fransız Danıştayının çeşitli kararlarından söz etmiştir. Davalı da aynı kararları, aynı sırayla kullanmış ve davacının parantez içinde verdiği ek bilgileri kendisi de parantez içinde ayrıca belirtmiştir. İki yazarın belli bir konuyu açıklarken aynı kararları örnek vermeleri ve bu kararlarda konunun özü bakımından hayati nitelikte olmayan dolayısıyla yazanın kişisel tercihine bağlı olan noktaları da aynı şekilde vurgulamaları hayatın olağan akışına aykırıdır. Burada da usulsüz iktibas söz konusudur.

ÖRNEK 248: Bu örnekte de davacı konuyu Türkçe ve Fransızca eserlerden atıf yapmak suretiyle faydalanarak açıklamıştır. Davalı da konuyu davacıyla aynı cümleleri aynı sırayla kullanarak açıklamış ve dipnotta davacının da atıf yapmış bulunduğu yazarların bir kısmına atıf yapmıştır. Dipnotlarda geçen kaynaklardan her iki yazarın istifade etmesi son derece doğal olmakla beraber iki yazarın aynı sırayı takip ederek, aynı cümleleri alıntılaması olağan dışıdır. Dolayısıyla usulsüz iktibas bulunmaktadır.

ÖRNEK 257: Davacı konuyu çeşitli Fransızca eserlere atıf yaparak açıklamış ve bir de örnek vermiştir. Davalı da davacının dipnotta belirttiği yazarların bir kısmına atıf yapmak suretiyle davacıyla benzer ve bir yerde aynı cümleyi kullanarak konuyu açıklamış ve davacının verdiği örnekten de bahsetmiştir. Bu bölümde davacıya atıf yapılması gerektiği halde atıf yapılmamıştır. Usulsüz ikitbas bulunmaktadır.

ÖRNEK 264: Bu örneklerde davacı ve davalı aynı Fransızca eserlere atıf yaparak, birbiriyle çok benzer hatta aynı cümlelerle konuyu açıklamışlardır. Fransızca dili uzmanı bilirkişinin ayrık raporunda açıklandığı üzere alıntı yapıldığı için örnek gösterilen Fransız yazarlar, aynı terminolojiyi birbirlerinden çok farklı tümcelerle kullanmışlardır. De Forges, alıntılanan pasajda, tazminatın nasıl hesaplanacağım anlatırken, "tam tazminat ilkesi yargıcı irat ya da sermaye biçiminde bir tazminat tercihinde bulunmaya sevk edebilir' demekte, Vödel & Delvolve ise, “idari yargıcın tak-

dirine göre, kişilerin uğradığı zarar, irat ya da sermaye biçiminde ödenebilir" ifadesini kullanmaktadır. Paillet, "Sermaye veya irat ödenmesi" ifadesinin ardından, "sermaye ve irat, opsiyonları arasında bir seçim yapmaya gelince, yargıcın tam serbestisi anlatımını kullanmaktadır. Debbasch alıntısı ise, "tazminatın sermaye olarak ödenmesini olağan" bulurken; iratı geçmişte, paranın değerinin oynamadığı zamanlarda yapılan bir tercih olarak göstermektedir. Oysa, davacı ve davalının bu pasajda kullandıkları tümceler birbirine çok yakındır. Davalının, bu örnekte davacının metninden yararlandığı açıktır. Aynı eserden istifade edilmiş olsa dahi, bilhassa bu eserlerin çeviriyi gerektiriyor olması da göz önüne alındığında birbirine bu kadar benzer bir biçimde konunun ifade dilmiş olması, iki yazarın motamot aynı çeviriyi yapmış olması olağan değildir. Dolayısıyla usulsüz iktibas gerçekleşmiştir.

Her bir örnek ile ilgili olarak yukarıda yapılan açıklamalar ile birlikte tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; 5846 sayılı Kanun'un 31.maddesi uyarınca resmen yayımlanan veya ilan olunan kanun, tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve kazai kararların çoğaltılmasının, yayılmasının, işlenmesinin ve herhangi bir suretle bunlardan faydalanılmasının serbest bulunduğu, yine mevzuat hükümlerinin alıntılanmasında da kaynak gösterilmesine gerek olmadığı, bu hüküm uyarınca yargı kararlarının kimsenin tekeline bırakılamayacağı, bunun yanında dava konusu uyuşmazlıkta olduğu gibi yurt dışında yayınlanmış bilimsel eserlerden de herkesin yararlanabileceği, davacının bu eserlerden daha önce yararlanmış olmasının, bu eserlerden davalının yararlanamayacağı anlamına gelmeyeceği, bununla birlikte dava konusu uyuşmazlıkta olduğu gibi bir yabancı eserden tercüme edilerek yapılan alıntıların, sonradan bir başka yazar tarafından ilk vücuda getirilen eserden iktibas edilebilmesi için, anılan esere usulüne uygun biçimde atıf yapılmasının gerektiği, yine bir eserde, daha önceden var olan hususiyet taşıyan konunun işleniş biçimine ilişkin tasnif, konuların ifade ediliş biçimi, yararlanılan kaynakların sırası ve aynılığı, işlenen yargı kararlarının tarihleri ve sıraları, yazarın kendine özgü biçimlendirme yöntemi ve bunun tezahür biçimi birebir yahut birebire yakın şekilde bulunuyorsa artık iktibas olmadığının söylenemeyeceği, özellikle, önceki eserde bulunan yabancı eserlere yönelik yapılan atıflardaki maddi hataların ya da anlatım bozukluklarının tekrarının alıntı yapıldığını ispat eden unsurlar oldukları, yabancı kaynaklardan ve özellikle Fransız dilinde vücuda getirilen eserlerden yapılan alıntıların, sonradan Türkçe olarak oluşturulan farklı ve birbirinden bağımsız vücuda getirildiği iddia olunan iki ayrı esere, iki ayrı yazar tarafından aynı yerlerden ve aynı şekilde alıntı yapılmasının, alıntıların birebir aynı şekilde tercüme edilmesinin, aynı biçimde yorumlanmasının, değerlendirilmesinin, eleştirilmesinin, önceki alıntılamayı yapan eserdeki gibi kelimelerin tırnak içine alınmasının, Türkçe karşılığı yanına yabancı dildeki karşılığının konulmasının, konuya ilişkin gerek Türk, gerek Fransız Danıştay'ına ait kararların aynı tarih sırasıyla, aynı biçimde seçilen bölümlerinin, benzer biçimsel özellikleri ile birlikte sonraki esere alınmasının, değerlendirilmesinin ve eleştirilmesinin, içerisindeki cümlelerin dahi aynı seçilmesinin tesadüf olarak değerlendirilemeyeceği, somut uyuşmazlıkta ise davalının bu ilkelere uymadığı ve sayılan örnekler yönünden usulsüz iktibas yaptığı anlaşıldığından, bu paragraflar yönünden davanın kısmen kabulüne karar verilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Üye 42473

Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.

Ekler Bölüm 3
TEMYİZ SAFHASI EVRAKI
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi
E.2019/4047 Sayılı Dosya

EK-96: 9 TEMMUZ 2019 TARİHLİ TEMYİZ DİLEKÇESİ*

YARGITAY ( ) HUKUK DAİRESİ BAŞKANLIĞINA
Sunulmak Üzere
ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
20. HUKUK DAİRESİNE

DURUŞMA İSTEMLİ TEMYİZ DİLEKÇESİ

Esas No: 2017/1161
Karar No: 2019/642

TEMYİZ EDEN DAVACI	**:** KEMAL GÖZLER - (T.C. No: …)
VEKİLİ	**:** Av. FAHRETTİN KAYHAN - … ANKARA
DAVALILAR	**:** 1-RAMAZAN Çağlayan - (T.C. No: …) 2-SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİC. A.Ş.
VEKİLİ	**:** Av. MEHMET KAAN KOÇALİ - … ANKARA
DAVANIN KONUSU	**:** Eserden Usulsüz Alıntı Sebebiyle Tecavüzün Tespit ve Ref'i Maddi ve Manevi Tazminat
TEMYİZ EDİLEN KARAR	**:** Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 26.6.2018 tarih ve Esas No: 2017/1161, Karar No: 2019/642 sayılı kararı

BU DİLEKÇENİN KONUSU: Yukarıdaki kararın temyizen incelenerek bozulması talebinden ibarettir.

TEBLİĞ TARİHİ: 3 Temmuz 2019

DAVANIN ÖZETİ

1. 14.3.2012 tarihinde Ankara 2. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinde Ramazan Çağlayan ve Seçkin Yayıncılılık A.Ş. ye karşı, tecavüzün tespiti ve ref'i, maddi ve manevi tazminat davası açtık.

2. Bu davada davalı Ramazan Çağlayan'ın İDARİ YARGILAMA HUKUKU isimli kitabında davacı Kemal Gözler'in İDARE HUKUKU isimli kitabından yapılmış pek çok usulsüz alıntı olduğunu iddia ettik ve bu iddi-

* İçeriği büyük ölçüde tarafımdan hazırlanmış olan bu temyiz dilekçesi, vekilim sayın Fahrettin Kayhan'ın imzasıyla sunulmuştur.

alarımızı ispat için dilekçemizin ekinde sunduğumuz **"EK-3"** isimli 249 sayfa uzunluğunda bir belgede 276 adet somut örnek verdik. Bu örneklerin her birinde davalı Ramazan Çağlayan'ın paragrafları ile Kemal Gözler'in paragrafları alta alta verilmiş ve örneklerde nasıl usulsüz alıntılar bulunduğu tek tek gösterilmiştir.

3. Ankara 2. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinde oldukça uzun bir yargılama süreci sonucunda, davanın açılmasından 5 yıl sonra, 12.7.2017 ve E.2012/49 ve 2017/292 sayılı kararıyla, davamız 3/4 oranında kabul edilmiştir.

4. Ankara 2. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinin bu kararına karşı davalılar tarafından 11/10/2017 tarihinde istinaf başvurusunda bulunulmuştur.

5. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 22/12/2017 tarihli tensip kararıyla bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar vermiş ve itirazlarımıza rağmen bilirkişi olarak Prof. Dr. Hayri Bozgeyik, Dr. Celal Işıklar ve Prof. Dr. Gül BAYSAN seçilmiştir.

6. Bilirkişi üyelerini ret taleplerimiz Dairenin iki ayrı ara kararıyla reddedilmiştir.

7. Bilirkişi heyeti bire karşı iki oyla davalı Ramazan Çağlayan'ın kitabında usulsüz alıntı bulunmadığı yolunda görüş bildirmiştir.

8. Bilirkişi raporuna itirazlarımızı 5 Kasım 2018 tarihli dilekçelerimizle sunduk. Bilirkişi heyeti üyelerinden ikisi hakkında yeni sebeplerle tekrar ret talebinde bulunduk. Keza ek rapor alınmasını talep ettik.

9. Daire, bilirkişi heyeti üyelerinin reddi konusundaki talebimizi reddetti ve bazı konularda aynı bilirkişi heyetinden ek rapor istenmesine karar verdi.

10. Sunulan ek rapor da bire karşı iki oyla aleyhimizeydi. Bu rapora karşı da itirazlarımızı 19 Şubat 2019 tarihinde sunduk. Fransızca bilmedikleri halde Fransızca metinler hakkında değerlendirme yapan iki bilirkişinin görevden alınmasını talip ettik. Mahkeme talebimiz hakkında karar vermeksizin ve davamızın esastan reddine ilişkin kararını 29/5/2019 tarihli duruşmada açıkladı ve gerekçeli karar tarafımıza 3.7.2019 günü tebliğ edildi.

TEMYİZ EDİLEN KARARIN ÖZETİ

Kendisine karşı temyiz başvurusunda bulunduğumuz Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 26.6.2018 tarih ve Esas No: 2017/1161, Karar No: 2019/642 sayılı kararında, bilirkişi raporlarını değerlendirdikten sonra, bire karşı iki oy çoğunluğuyla, dava konusu kitapta usulsüz alıntı ol-

madığı kanaatine ulaşmış ve istinaf konusu Ankara 2. Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin 12.07.2017 tarih ve E.2012/49 ve K.2017/292 sayılı kararın KALDIRILMASINA ve davanın REDDİNE karar vermiştir.

TEMYİZ SEBEPLERİMİZ

Önce ara kararlara ilişkin itiraz sebeplerimizi, sonra da esas hakkındaki itiraz sebeplerimizi açıklayacağız.

I. ARA KARARLARA İLİŞKİN TEMYİZ SEBEPLERİMİZ

Ara karalara ilişkin temyiz sebeplerimizi şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ile İlgili Talebimiz Hakkındaki 26.2.2017 Tarihli Ara Karar

23.2.2018 tarihli dilekçemizle bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik hakkında ret talebinde bulunduk. Ret sebebimizi dilekçemizde şu şekilde belirtmiştik:

> "Prof. Dr. Hayri Bozgeyik, davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan ile Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesinde 2004-2011 yılları arasında birlikte görev yapmışlar. Davalı ile uzun yıllar birlikte çalışan bir öğretim üyesinin tarafsız bir şekilde bilirkişilik göreve yapamayacağı açıktır. Prof. Dr. Hayri Bozgeyik, davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan ile aynı Üniversitede (Marmara Üniversitesinde) aynı yüksek lisans yapmıştır (Çağlayan 1993-1994; Hayri Bozgeyik 1993-1995 yılları). Dolayısıyla Prof. Dr. Hayri Bozgeyik, davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan ile öğrencilik dönemlerine giden bir tanışıklıkları ve dostlukları vardır".

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 26.02.2018 tarihli ara kararıyla Hayri Bozgeyik hakkındaki ret talebimizin reddine karar vermiştir.

Türkiye'de 70'ten fazla, Ankara'da 11 hukuk fakültesi var iken, davalı ile aynı fakültede uzun yıllar birlikte çalışmış ve aynı üniversitede aynı yıllarda yüksek lisans yapmış bir öğretim üyesinin bilirkişi olarak seçilmesi bilirkişilerden beklenen tarafsızlık ve objektiflik sıfatıyla bağdaşmayacağı açıktır. Ara kararda belirtilen bilirkişi bulmakta güçlük gerekçesi ("… yargılama sırasında birçok bilirkişinin ya reddedilmesi ya da görevden çekilmesi ve bu nedenle bilirkişi görevlendirilmesi konusunda yaşanan zorluklar da gözetildiğinde…") fikri haklar uzmanı bilirkişi için geçerli değildir. İlk derece mahkemesi huzurunda fikri haklar uzmanı bilirkişi temininde güçlük ya-

şanmamıştır. Yaşanan bilirkişi temini güçlüğü idare hukuku öğretim üyelerine ilişkindir.

Bu nedenle bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik hakkında ret talebimizin kabul edilmemesine ilişkin Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20'nci Hukuk Dairesinin 26.2.2017 tarihli *ara kararı hukuka aykırıdır ve bu ara karar sonucunda temin edilen bilirkişi raporuna dayanılarak verilen esas hakkında karar da bu sebeple hukuka aykırıdır ve bozulmalıdır.*

2. Bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ile İlgili İkinci Ret Talebimiz Hakkındaki 26.2.2017 Tarihli Ara Karar

5.11.2018 tarihli bilirkişi raporuna karşı davacı asıl tarafından sunulan itiraz dilekçemizin I nolu maddesinde bilirkişi Prof. Dr. Hayri Bozgeyik hakkında şu ek sebeple ret talebinde bulunduk:

> "Hayri Bozgeyik ile davalılardan biri olan Seçkin Yayınevi arasında yazar-yayıncı ilişkisi vardır. Bilirkişi Hayri Bozgeyik'in "Poliçede Müracaat Hakkı" (1. Baskı, 2004, ISBN: 9753475914) ve "Mimaride Telif Hakları" (İkinci Baskı, 2014, ISBN: 9750228360) isimli kitabı Davalı Seçkin Yayınevi tarafından yayınlanmıştır. Bilirkişi Hayri Bozgeyik'in kendisiyle telif hakkı sözleşmesi imzaladığı, kendisinden telif ücreti aldığı bir Yayınevinin telif haklarına ilişkin bir davasında tarafsız davranamayacağı açıktır".

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, 21.11.2018 tarihli duruşmada verdiği ara kararla Hayri Bozgeyik hakkındaki ret talebimizi, "anılan bilirkişinin son olarak 2014 yılında davalı Seçkin Yayıncılık A.Ş.'den kitabının yayınlanmış olması tek başına bilirkişinin tarafsızlığından şüphe edilmesini gerektirir bir hal olmadığı" gerekçesiyle reddetmiştir.

Burada tekrar hatırlatalım ki, bu davanın diğer davalısı Seçkin Yayınevidir. Yayınevinin bir yazarının Yayınevine karşı açılmış bir davada bilirkişi olarak görevlendirilmesi hukuka aykırıdır. Ankara'da bilirkişilik yapabilecek pek çok fikir ve sanat eserleri uzmanı var iken, gidip, davalı Yayınevinin yazarının bilirkişi olarak seçilmesi iyi niyetten uzaktır. *Söz konusu ara karar hukuka aykırı olduğu için bu ara karara dayalı olan esas hakkındaki karar da hukuka aykırıdır ve bozulmalıdır.*

3. Bilirkişi Dr. Celal Işıklar ile İlgili Ret Talebimiz Hakkındaki 26.2.2017 Tarihli Ara Karar

31.03.2018 tarihli dilekçemizle bilirkişi Dr. Celal Işıklar hakkında, adı geçenin öğretim üyesi olmadığı ve dolayısıyla harici bilirkişi olarak görevlendirilemeyeceği ve davalı ile aynı Fakültede çalıştığı ve davalının verdiği

idare hukuku derslerinin pratik kurlarını yürüttüğü gerekçesiyle ret talebinde bulunduk. Ret gerekçemizi şu şekilde açıklamıştık:

> "1. DR. CELAL IŞIKLAR ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM ÜYESİ DEĞİLDİR. "HARİCİ BİLİRKİŞİ" OLARAK SEÇİLEMEZ: Ufuk Üniversitesinde konuk öğretim elemanı olarak, ders ücreti karşılığında, ikinci dönem haftada iki saat "HUK 422 İdare Hukuku (Uygulama)" isimli dersi vermektedir. Üniversitede kadrosu olmayan bir kişinin neden Üniversite Rektörlüğü tarafından bilirkişilik yapabilecek öğretim üyesi olarak bildirildiği ve neden Daireniz tarafından "harici bilirkişi" olarak seçildiği anlaşılamamaktadır. Daireniz üniversitede öğretim üyesi olmayan bir kişiyi bilirkişi olarak seçecek ise; bu bilirkişinin 3 Kasım 2016 tarih ve 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu uyarınca bilirkişi siciline ve listesine kayıtlı olmalıdır. Bunun dışında harici bilirkişi seçilmesi için HMK m.268'deki şartların gerçekleşmesi gerekir ki, bu şartlar Celal Işıklar bakımından gerçekleşmemiştir. Üniversite öğretim üyesi olmayan ve bilirkişi listesine veya siciline kayıtlı olduğu anlaşılmayan Celal Işıklar'ın, sanki üniversite öğretim üyesiymiş gibi harici bilirkişi olarak görevlendirilmesi hukuka aykırıdır.
>
> 2. BİLİRKİŞİ İLE DAVALI AYNI FAKÜLTEDE GÖREV YAPMAKTADIRLAR: Bilirkişi Dr. Celal Işıklar, davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan ile aynı Fakültede "konuk öğretim elamanı" olarak ders vermektedirler. http://www2. ufuk.edu.tr/?page_id=284 adresinde yayınlanan "Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Akademik Kadro"suna göre bilirkişi Dr. Celal Işıklar ile davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan "konuk öğretim elemanı" olarak ders vermektedirler. **Bu Fakültede "*İdare Hukuku*" dersi davalı Prof. Dr. Ramazan Çağlayan tarafından; "*İdare Hukuku (Uygulama)*" isimli ders de bilirkişi Celal Işıklar tarafından verilmektedir.** Yani teorik ders davalı, aynı dersin pratiği bilirkişi tarafından verilmektedir. Bilirkişinin davalının taraf olduğu böyle bir davada tarafsız ve objektif olarak rapor hazırlayamayacağı ortadadır".

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 3/4/2018 tarihli ara kararıyla şu gerekçeyle reddetmiştir:

> *"Bilirkişi olarak atanan Celal Işıklar'ın üniversitede kadrolu öğretim üyesi olmamasının, bilirkişinin konuk öğretim üyesi olduğu üniversitede davalının da konuk öğretim üyesi olmasının bilirkişinin tarafsızlığında şüphe edilmesini gerektirmediği anlaşılmakla bilirkişinin reddine ilişkin davacı vekilinin talebinin reddine karar vermek gerekmiştir".*

Görüldüğü gibi ara kararda, üniversitede kadrolu öğretim üyesi olmayan bir kişinin neden harici bilirkişi olarak görevlendirildiği hususu açıklanmamıştır. Daire "bilirkişinin konuk öğretim üyesi olduğu üniversitede davalının da konuk öğretim üyesi olmasını" bilirkişinin tarafsızlığından şüpheye düşürecek bir unsur olarak görmemiştir. **Ama Daire, nedense bu iki öğretim**

elemanından birinin (davalı) teorik dersi, diğerinin (bilirkişi) o dersin pratik dersini yaptığı vakıasını görmezden gelmiştir. Yani bilirkişi, davalının asistanı gibi, davalının verdiği teorik dersin "uygulamalı" dersini yapmaktadır. Davalı ile bu şekilde yakın işbirliği içinde olan bir kişi hâliyle bilirkişi olarak görevlendirilemez. Celal Işıklar'ın davalı karşısında tarafsız bilirkişilik yapabileceği hususu tartışmalıdır. Bu nedenle Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 3/4/2018 tarihli ara kararı hukuka aykırıdır ve bu karara dayalı olan esas hakkında kararı da hukuka aykırıdır ve bu nedenle bozulmalıdır.

4. Bilmedikleri Bir Dildeki Metinleri Değerlendirerek Bilirkişi Raporu Tanzim Eden Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar'ın Görevden Alınmaları ve Haklarında … Bulunulması Talebimiz Hakkında 26.2.2017 Tarihli Ara Karar

Ek bilirkişi raporuna karşı 19.2.2019 tarihli itiraz dilekçesinin (ve keza davacı asılın ayrı tarihli itiraz dilekçesinin) 1 nolu maddesinde, bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın kök raporunda 302 adet Fransızca paragrafın değerlendirilmesinin yapıldığı, *oysa bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın Fransızca bilmedikleri* ve bu çevirilerin de *Fransızca Uzmanı Gül Baysan tarafından yapılmadığının beyan edildiği* tespitinde bulunmuş ve bilmedikleri bir dildeki paragraflara dayanarak bilirkişi raporu tanzim eden Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın bilirkişilik görevinden alınmalarını ve haklarında … karar verilmesini talep edilmişti.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi, bu talebimizden sonra yaptığı 13.3.2019 tarihli ilk duruşmada bu talebimiz hakkında bir karar vermemiştir. Bu talebimizi izleyen 8.5.2019 tarihli ikinci duruşmada ise Daire, bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın görevden alınması talebimiz konusunda bir karar vermemiş sadece "davacı tarafın bilirkişiler hakkında suç duyurusunda bulunulmasında muhtariyetine" karar vermiştir.

İstinaf Mahkemesinin, Fransızca bilmeyen ama Fransızca metinlere dayanarak bilirkişi raporu hazırlayan bilirkişileri görevden alma talebimiz hakkında karar vermemesi hukuka aykırıdır. Zira Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın sundukları bilirkişi raporunun Fransızca bilmeden düzenlenmesi mümkün değildir. Bu hususu, davacı asıl, 19.2.2019 tarihli itiraz dilekçesinde ayrıntılı olarak açıklamıştır (s.1-6). Dosyada bulunan bu dilekçedeki açıklamalara bakılmasını önemle talep ediyoruz. Bununla birlikte, önemlerine binaen, bu açıklamaları burada özetlemek isteriz:

Kök bilirkişi raporunun ana metninde (s.6-176 arasında) yer alan toplam 102 örnekte toplam 302 (üçyüziki) adet Fransızca paragraf veya cümle bu-

lunmaktadır. Bu metinler, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar imzalı olan çoğunluk görüşünde, Fransızca olarak yer almaktadır. *Sayın Bozgeyik ve Sayın Işıklar, sanki Fransızca biliyor gibi Fransızca metinleri, Kemal Gözler'in ve Ramazan Çağlayan'ın Türkçe çevirileriyle karşılaştırıyorlar ve davalı Ramazan Çağlayan'ın paragraflarının Kemal Gözler'in paragraflarımdan değil, Fransızca paragraflardan alınma olduğuna hükmediyorlar.* Bu hususları gözlemleyip, bilirkişi raporuna itiraz dilekçemizde, Fransızca bilmeyen bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın nasıl olup da bu Fransızca metinleri okuyup anlayabildikleri sorusunu sormuştuk. Keza aynı yerde 302 adet Fransızca paragrafın Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için Fransızca uzmanı Prof. Dr. Gül Baysan tarafından Türkçeye çevrilip çevrilmediği hususunun bilirkişi heyetine sorulmasını talep etmiştik.

Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar Fransızca bilmedikleri ortaya çıkmıştır. Fransızca uzmanı Prof. Dr. Gül Baysan ek bilirkişi raporunda ise sorduğumuz soruya ilişkin şu cevabı vermiştir:

> **"İtiraz ettiğim konularda** bilirkişileri ikna etmek için yaptığım ve **ayrık görüşlerimi içeren bölüme koyduklarım dışında bir çeviri yapmadım"** (Ek Bilirkişi Raporu, s.6).

Prof. Dr. Gül Baysan, altını çizerek (kelimelerdeki koyu ile vurgu kendisine aittir) kendi ayrık görüşüne koydukları dışında bir çeviri yapmadığını söylüyor. Yani Sayın Bozgeyik ve Sayın Işıklar için bilirkişi raporunun 6 ilâ 176'ncı sayfalarında kullandıkları 302 adet Fransızca paragraf (haliyle paragraf tek cümlelik de olabilir) Türkçeye Sayın Bozgeyik ve Sayın Işıklar için **Gül Baysan tarafından da çevrilmemiştir.** *Fransızca bilmeyen Sayın Bozgeyik ve Sayın Işıklar'ın bu 302 adet paragrafı nasıl olup da anladıklarını ne bilirkişiler, ne de İstinaf Mahkemesi açıklayabilmiştir.*

Örnek olarak kök raporun 6 ilâ 176'ncı sayfaları arasında yer alan 13, 25, 28, 44, 51, 52, 53, 54, 73, 79, 91, 97, 101, 104, 109, 112, 121, 137, 142, 148, 151, 152, 153, 154, 156, 160, 162, 166, 167, 168, 169, 170,172, 177, 180, 181, 182, 183, 195, 197, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 218, 219, 220, 221, 223, 226, 236, 248, 251, 257, 259, 264, 269 nolu örnekler altında verilen Fransızca paragraflara ve bu paragraflara dayanılarak yapılan değerlendirmelere bakılabilir. Bu değerlendirmeleri Fransızca bilmeyen bir bilirkişi yapabilir mi?

Mesela **"Örnek 104"**e ilişkin, Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, bilirkişi raporunun 55'inci sayfasında, Ramazan Çağlayan'ın paragrafının Kemal Gözler'in kitabındaki paragraftan değil, doğrudan Fransızca kitaplardan alındığını göstermek için Chapus'nün kitabından üç paragraflık, Vedel/Delvolvé'nin kitabından dört paragraflık ve Rivero'nun kitabından bir paragraf-

lık Fransızca metinler vermektedir. Bu metinlerden sonra, şu değerlendirmeyi yapmaktadırlar:

> "Bu örnekteki bilgilerin, Davalı tarafından dipnotlarında gösterilen Fransızca eserlerde yer aldığı görülmektedir. Aynı bilgilerin Davacı eserinde de yer alması, Davalının Davacı eserine atıf yapmasını gerektirmemektedir. Davalının bu karardan ilk defa Davacı eserindeki kullanımdan haberdar olması da asıl kaynağa ulaşıp buradan yararlandığı şeklinde görüldüğünden Davacıya ayrıca atıf yapmasını gerektirmemektedir. Kaynak olarak gösterdiği **Fransızca eserleri kontrol ettikten sonra,** Davalının bu savı doğru kabul edilmiştir" (Kök Bilirkişi Raporu, s.55-56).

Görüldüğü gibi bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar açıkça "**Fransızca eserleri kontrol ettiklerini"** söylemektedirler. **Fransızca bilmeyen sayın bilirkişiler, bu "kontrol"ü nasıl olup da yapmışlardır?** Fransızca bilmeyen bilirkişiler, Ramazan Çağlayan'ın cümlelerinin Kemal Gözler'in kitabındaki cümlelere değil de, Fransızca asıl kaynaklardaki cümlelere benzediğine nasıl olup da hükmedebilmişlerdir? Bu mümkün müdür? *Eğer bu mümkün değil ise, bilirkişi raporunun 55'inci sayfasında yer alan 8 paragraflık Fransızca metnin Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar için bir başkası tarafından çevrilmiş olması gerekir.* **Bu metinler, bilirkişi Gül Baysan tarafından Türkçeye çevrilmediğine göre, ve keza bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar da Fransızca bilmediklerine göre, bu metinler kimin tarafından Türkçeye çevrilmiştir? …**

Daha pek çok somut örnek verebiliriz:

-Örnek 53'e ilişkin kök bilirkişi raporunun 28'inci sayfasının sondan bir önceki paragrafında yer alan Fransızca paragrafı Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, bu paragrafın o anlama geldiğini nasıl olup da anlamışlardır? Yoksa bu paragrafı onlara başka birisi mi çevirmiştir? Benzer örnekleri artırabiliriz:

-Örnek 59'a ilişkin olarak Bilirkişi Raporunun 31'inci sayfanın sonunda yer alan Chapus'den alınma iki Fransızca paragrafı Türkçeye kim çevirmiştir?

-Örnek 73'e ilişkin bilirkişi raporunun 39'uncu sayfasının sondan ikinci paragrafından başlayıp 40'ıncı sayfanın ilk iki paragrafında devam eden dört paragraflık Fransızca bir metin verilmekte ve bu metin ile ilgili"bu bilgilerin (Ramazan Çağlayan'ın verdiği bilgilerin atıf yapılan Fransızca eserde de yer aldığı görülmektedir" sonucuna ulaşılmaktadır. Peki ama Fransızca bilmeyen Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar bu dört paragraflık Fransızca metni nasıl okuyup anlamışlar ve bu sonuca nasıl ulaşmışlardır? Yoksa bu Fransızca paragrafları onlar için başka biri mi Türkçeye çevirmiştir?

-Örnek 101'e ilişkin, bilirkişi raporunun 53'üncü sayfasında yer alan Chapus'nün kitabından alınma iki paragraflık Fransızca bir metni kim Türkçeye çevirmiştir?

-Örnek 109'a ilişkin, bilirkişi raporunun 62'nci sayfasında yer alan Fransızca paragrafları Fransızca bilmeyen bilirkişiler nasıl olup da anlayabilmişlerdir?

-Örnek 121'e ilişkin, bilirkişi raporunun 67'nci sayfasında yer alan Fransızca paragrafları Fransızca bilmeyen bilirkişiler için başka biri mi Türkçeye çevirmiştir?

-Örnek 137'ye ilişkin olarak bilirkişi raporunun 70'inci sayfasında yer alan Fransızca paragraflar kimin tarafından Türkçeye çevrilmiştir?

-Örnek 151'e ilişkin olarak bilirkişi raporunun 77'nci sayfasında yer alan beş paragraflık Fransızca metni kim Türkçeye çevirmiştir? İlginçtir ki, bu örnekte bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, usulsüz iktibas iddiasının çözümlenmesi için Ramazan Çağlayan'ın verdiği söz konusu bilgilerin Fransızca eserlerde "var olup olmadığına bakmak gerekir" demekteler ve Fransızca eserlerden beş paragraflık alıntı yaptıktan sonra "davalı eserinde atıf yapılan Fransızca eserlerde, örnekte yer alan bilgiler aynen yer almakta" tespiti yapmakta ve "sonuç olarak bu örnekte verilen bilgiler bakımından usulsüz iktibastan söz edilemeyeceği değerlendirilmektedir" sonucuna ulaşmaktadırlar. İyi güzelde, Fransızca bilmeyen sayın Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar nasıl olup da verdikleri beş paragraf Fransızca metni okumuşlar ve bu sonuca ulaşmışlardır? Yoksa bu Fransızca metin onlar için bir başkası tarafından mı Türkçeye çevrilmiştir?

Örnekleri çoğaltabiliriz. Şu örneklerde Fransızca paragraflar yer almaktadır:

Örnek 152	Örnek 205	Örnek 223
Örnek 153	Örnek 206	Örnek 224
Örnek 156	Örnek 207	Örnek 226
Örnek 162	Örnek 208	Örnek 229
Örnek 166	Örnek 210	Örnek 236
Örnek 167	Örnek 211	Örnek 248
Örnek 169	Örnek 212	Örnek 251
Örnek 172	Örnek 213	Örnek 257
Örnek 180	Örnek 214	Örnek 259
Örnek 182	Örnek 216	Örnek 259
Örnek 183	Örnek 217	Örnek 271
Örnek 197	Örnek 220	
Örnek 204	Örnek 222	

Yukarıdaki örneklerde Fransızca paragraflar yer almaktadır. Bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, bu Fransızca paragraflara dayanarak davalı Ramazan Çağlayan'ın paragraflarının Kemal Gözler'in kitabındaki paragraf-

lardan değil, bu Fransızca paragraflardan alındığına hükmetmektedirler. Fransızca bilmeyen sayın bilirkişiler nasıl olup da bu Fransızca paragrafları anlamışlar ve Ramazan Çağlayan'ın cümlelerinin bu paragraflar alınma olduğuna hükmedebilmişlerdir? Yoksa bu paragraflar sayın bilirkişiler için başka birisi tarafından mı Türkçeye çevrilmiştir? …. Yukarıdaki paragraflar, Fransızca Uzmanı Gül Baysan tarafından Türkçeye çevrilmediğine göre, bilirkişi Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar da Fransızca bilmediklerine göre, bu paragrafları nasıl olup anlamışlar ve değerlendirebilmişlerdir?

Fransızca bilmeyen bilirkişiler tarafından hazırlanmış, içinde 302 adet Fransızca paragraf veya cümlenin bulunduğu böyle bir rapor gerçeği yansıtmaktan uzaktır. Dolayısıyla hukuka aykırıdır. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin **gerçeği yansıtmayan böyle bir bilirkişi raporuna dayanarak verdiği karar da hukuka aykırıdır ve bu nedenle bozulmalıdır**.

Yargılama sürecinde verilen ara kararlara ilişkin temyiz sebeplerini yukarıdaki gibi sıraladıktan sonra şimdi kararın esası hakkında temyiz sebeplerimizi açıklayalım:

II. KARARIN ESASI HAKKINDA TEMYİZ SEBEPLERİMİZ

Kararın esasında kullanılan gerekçelere ve bunlara ilişkin temyiz sebeplerimiz şu şekilde sıralanabilir:

1. "BENZERLİK VAR, AMA BUNLAR GENEL BİLGİLERDİR" GEREKÇESİ VE BUNA KARŞI TEMYİZ SEBEPLERİMİZ

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 26.6.2018 tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 sayılı kararında ve keza bu kararın dayanağı olan bilirkişi raporunda kullanılan temel gerekçelerden biri "alıntılarda benzerlik var, ama alıntılanan bilgiler genel bilgilerdir, dolayısıyla bu tür bilgilerin kaynak gösterilmeden alınması mümkündür" şeklindeki gerekçedir. Bu gerekçe, temyiz konusu kararda ve keza bu kararın dayanağı olan bilirkişi raporunda pek çok örnekte kullanılmıştır. Kararda şu örneklerde bu gerekçeye rastlanmaktadır:

Örnek 35	Örnek 65	Örnek 236
Örnek 36	Örnek 166	Örnek 248
Örnek 53	Örnek 169	
Örnek 59	Örnek 222	

Biz dava dilekçemize ekli "EK-3" nolu belgede açıkladığımız gibi, pek çok örnekte Ramazan Çağlayan'ın idare hukukunun temel bilgilerini dahi kendi cümleleriyle ifade etme zahmetine katlanmadan Kemal Gözler'in kita-

bından kaynağını göstermeden aktardığını iddia etmiş ve bu iddialarımızdan pek çoğunda da ilk derece mahkemesi bizi haklı bulmuştur. Biz bu örneklerde Ramazan Çağlayan'ın alıntıladığı cümlelerle ifade edilen bilgi üzerinde Kemal Gözler'in tekel hakkının bulunduğunu iddia etmiyoruz; *Ramazan Çağlayan'ın bu bilgiyi kendi cümleleriyle ifade etme zahmetine katlanmadan ya kelimesi kelimesine, ya da çok büyük ölçüde benzer bir şekilde Kemal Gözler'in kitabından aktardığını, ama Kemal Gözler'e atıf yapmadığını iddia ediyoruz.* Ne demek istediğimizi dava dilekçemize ekli EK-3 nolu belgede bulunan ve ilk derece mahkemesi olarak bir usulsüz alıntı olduğuna karar verilen "Örnek 31" ile açıklayalım:

ÖRNEK 31

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.*, 2011, s.281:

> *- Asıl kararı hazırlayıcı değerlendirmeler:* Atama, unvan verme gibi bazı işlemlerden önce yazılı ve sözlü sınavlar, mülakatlar, tez veya eser incelemeleri gibi çeşitli değerlendirmeler yapılmaktadır. Burada asıl işlem atama yahut atamama, unvan verme ya da vermeme işlemidir.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.*, 2003, c.I, s.599:

> *Asıl Kararı Hazırlayıcı Değerlendirmeler.-* Atama, unvan verme gibi bazı işlemlerden önce yazılı ve sözlü sınavlar, mülakatlar, tez veya eser incelemeleri gibi çeşitli değerlendirmeler yapılır. Burada asıl işlem atama veya atamayı reddetme, unvan verme veya vermeme işlemleridir.

Görüldüğü gibi yukarıdaki her iki kutu içinde toplam 36 kelime vardır. Kelimelerden sadece ikisi farklıdır. Kemal Gözler'in "veya" kullandığı bir yerde Ramazan Çağlayan "yahut" kelimesini, diğer bir yerde de "ya da" kelimesini kullanmıştır. Bunların dışında geri kalan 34 kelime aynıdır ve aynı sırayla geçmektedir. Birbirinden habersiz iki yazarın 36 kelimelik iki cümlenin 34 kelimesini aynı şekilde kurmaları mümkün müdür? Ramazan Çağlayan'ın bu 36 kelimelik iki cümlenin 34 kelimesini rastlantı sonucu Kemal Gözler ile aynı şekilde kurmasının imkan ve ihtimali yoktur. İlave edelim ki, Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'in kullandığı "veya" kelimesi yerine "yahut" ve "ya da" kelimelerini kullanması, bilinçli ve kötü niyetli olduğunu, bilerek ve kaynak göstermeksizin aynen alıntı yaptığını, ama fark edilmesin diye bir iki kelimeyi değiştirdiğini göstermektedir. Ramazan Çağlayan'ın yaptığın bu şey, dürüstlükle bağdaşmaz. Ramazan Çağlayan'ın yapması gereken şey, Kemal Gözler'e atıf yapmak istemiyorsa, emek verip söz konusu bilgiyi kendi cümleleriyle ifade etmekten ibaretti. Ne var ki Çağlayan, bu zahmete katlanmamıştır.

İstinaf Mahkemesi kararının dayanağı olan bilirkişi raporunda bu örnek konusunda şu değerlendirme yapılmıştır:

> "Kaldı ki tarafların 'asıl kararı hazırlayıcı değerlendirmeler' başlığı altında yer verdikleri hususlar idare hukuku literatüründe genel bilgilerdir. Tarafların herhangi birinin hususiyetine dahil olmadıklarından bu bilgiler için atıf yapılması şart da olmamakla…" (Bilirkişi Raporu, s.18).

Tekrarlayalım: Biz Kemal Gözler'in yukarıdaki paragrafındaki bilgilerin Kemal Gözler'e atıf yapılmadan Ramazan Çağlayan tarafından alınamayacağını değil, Ramazan Çağlayan'ın *söz konusu bilgiyi vermek için cümle kurma zahmetine dahi katlanmadan* Kemal Gözler'in cümlelerini aktarma yoluna gittiğini iddia ediyoruz. Böyle bir aktarmanın kaynağını göstermeden yapılması, Kemal Gözler'in emeğimin sömürülmesi anlamına gelir.

Burada ayrıca belirtelim ki, yukarıdaki alıntıda tek hukuka aykırılık, Kemal Gözler'e atıf yapılmaması değildir; bu alıntı, FSEK, m.35/son'da öngörülen alıntının belli olacak şekilde yapılması şartına da aykırıdır. Bir aynen alıntı olduğu için bu alıntının tırnak içinde verilmesi gerekirdi.

Bu alıntıya ilişkin son olarak belirtelim ki, Ramazan Çağlayan, Ocak 2012'de yayınladığı dava konusu kitabın ikinci baskısından (*İdarî Yargılama Hukuku,* Ankara, Seçkin, İkinci Baskı, 2012) yukarıdaki alıntıyı çıkarmıştır. İkinci baskıda olsaydı, bu alıntı kitabın 338'inci sayfasında olacaktı. Ramazan Çağlayan bu alıntıyı ikinci baskıdan çıkardığına göre bu alıntının problemli bir alıntı olduğunu herhalde kendisi de fark etmiştir.

Yukarıdaki örnek sadece bir örnektir. Temyiz edilen istinaf mahkemesi kararında 35, 53, 59, 65, 166, 169, 222, 236, 258 numaralı örneklerde benzer değerlendirmeler vardır. Bu örneklerde verilen bilgi bir ihtimal genel bilgidir. Ancak bu genel bilgileri Ramazan Çağlayan, kendi cümleleriyle ifade etmemiş, Kemal Gözler'in cümlelerini aktararak ifade etme yolunu seçmiştir; bunu yaparken de Kemal Gözler'e atıf yapmamıştır. FSEK, sadece bilginin içeriğini değil, bilginin ifade ediliş şeklini, yani yazarın uslübunu da korur. Bir yazar, genel bilgileri diğer bir yazara atıf yapmaksızın aktarabilir; ama bunun için kendi cümlelerini kurmalıdır. Bir yazar, genel bilgileri aktarırken, kendi cümlelerini kurmuyor ise, bur başka yazardan aktarma yapıyorsa, o yazara atıf yapmalıdır.

2. "BENZERLİK VAR, AMA HUSUSİYET YOK" GEREKÇESİ

Bizim davamız somut örneklere dayalıdır. Biz dava dilekçemizde ve onun ekinde sunduğumuz davacı Kemal Gözler tarafından hazırlanmış 249 sayfa uzunluğunda "EK-3" isimli belgede, Ramazan Çağlayan'ın kitabından 276 adet somut cümle ve paragraf verilmiş, daha sonra da her cümle veya paragraf altına bunların Kemal Gözler'in kitabından alındığı cümle ve paragraflar konulmuştur. Ramazan Çağlayan'ın paragrafları ve Kemal Gözler'in paragrafları karşılaştırıldıktan sonra, rastlantıyla açıklanamayacak benzerlik-

ler üzerinden Ramazan Çağlayan'ın bu cümle ve paragraflarının Kemal Gözler'in kitabından usûlüne aykırı olarak aldığı iddia edilmiştir (Örnek olarak dosyada bulunan dava dilekçemizin ekinde sunduğumuz "EK-3" nolu belgedeki herhangi bir örneğe bakılabilir).

İlk dava dilekçemize eklediğimiz EK-3'te verilen örneklerde Ramazan Çağlayan'ın cümle ve paragrafları ile Kemal Gözler'in cümle ve paragraflarım arasında kelime kelime aynılık veya rastlantıyla açıklanamayacak ölçüde benzerlik vardır. Ramazan Çağlayan'ın cümle ve paragrafları ile Kemal Gözler'in cümle ve paragrafları arasında çok büyük benzerlik veya ayniyet olduğunu görmek için idare hukuku veya fikri haklar hukuku profesörü olmaya gerek yoktur. Bunların arasında benzerlik veya aynıyetin bulunduğunu görmek için okuma yazma bilmek yeterlidir.

Görünen odur ki, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin çoğunluk üyeleri (ve keza bu Mahkemenin dayandığı bilirkişi raporunun çoğunluk üyeleri) bizim verdiğimiz apaçık örnekleri çürütmek için çok uğraşmışlardır. Ne var ki, Ramazan Çağlayan'ın cümleleri ile cümlelerim arasında benzerlik veya aynılık vakıasını onlar da inkar edememişler, bu benzerlik veya aynılığın intihal oluşturmayacağını *"alıntılanan paragrafta yazarın hususiyetin bulunmadığı" gerekçesini ileri sürerek savunmaya çalışmışlardır.*

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 26.6.2018 tarih ve Esas No: 2017/1161, Karar No: 2019/642 sayılı kararında, aşağıdaki listede verilen örneklerde "benzerlik var, ama söz konusu cümlede veya paragrafta davacının hususiyeti yoktur" gerekçesi kullanılmıştır.

Örnek 13	Örnek 155	Örnek 211
Örnek 21	Örnek 160	Örnek 212
Örnek 32	Örnek 161	Örnek 213
Örnek 46	Örnek 162	Örnek 214
Örnek 53	Örnek 167	Örnek 215
Örnek 64	Örnek 168	Örnek 216
Örnek 65	Örnek 169	Örnek 218
Örnek 96	Örnek 170	Örnek 219
Örnek 99	Örnek 180	Örnek 220
Örnek 102	Örnek 181	Örnek 223
Örnek 103	Örnek 182	Örnek 224
Örnek 109	Örnek 183	Örnek 226
Örnek 111	Örnek 190	Örnek 209
Örnek 114	Örnek 195	Örnek 248
Örnek 120	Örnek 205	Örnek 259
Örnek 142	Örnek 206	Örnek 264
Örnek 152	Örnek 208	Örnek 273
Örnek 154	Örnek 210	

Yukarıdaki örneklerde Ramazan Çağlayan'ın cümleleri ile Kemal Gözler'in cümleleri arasında benzerlik olduğu İstinaf Mahkemesi tarafından da kabul edilmekte, ancak *"söz konusu ifadenin davacı hususiyeti kapsamında yer almadığı", "davacıya özgü olmadığı, onun hususiyetini taşımadığı", "bir hususiyet taşımadığı", "davacının hususiyetine dahil olmadığı", "davacının hususiyeti kapsamında yer almadığı", "hususiyet teşkil etmediği", "hususiyete dahil olmadığı", "davacının hususiyetinin olmadığı", "örnekte yer alan ifadeler üzerinde davacının bir hususiyetinin olmadığı"* gibi gerekçelerle bunların usulsüz iktibas teşkil etmediğine karar verilmiştir.

Burada yukarıdaki örnekleri tek tek incelemeyeceğiz. Bu örneklerin her biri bizim dava dilekçemizin ekinde sunduğumuz 249 sayfa uzunluğunda "EK-3" nolu belgede ayrıntılarıyla incelenmiştir. Her bir örnek için EK-3'e bakılabilir. Keza yine bu örneklerin hepsinde neden usulsüz iktibas bulunduğu ilk derece mahkemesine sunulan ve hükme esas alınan bilirkişi raporunda ve keza ilk derece mahkemesinin 292 sayfa uzunluğunda gerekçeli kararında tek tek ve ayrıntılarıyla gösterilmiştir.

Burada sadece Türkçe ve Fransızca alıntılarda "yazarın hususiyeti yoktur" argümanının nasıl kullanıldığını göstermek için iki örnek vereceğiz.

Dava dilekçemizin ekli "EK-3" nolu belgede 264 nolu örnek olarak verdiğimiz ve ilk derece mahkemesinin hükmünü dayandırdığı örneklerden biri olan "Örnek 264" şöyledir:

ÖRNEK 264

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.555:

> "Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital*)" belli bir paranın bir defada zarar gören kişiye ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente*)" ise, hükmedilen paranın zarar gören kişiye belli aralıklarla (aylık veya yıllık) verilmesi demektir[1010].
>
> [1010] İrat şeklinde tazminata ilişkin detaylı bilgi için bkz. İYİMAYA Ahmet, "Tazminatın İrat Şeklinde Belirlenmesi", TBMBD, Y.3, Sy.1, Ankara 1990, s.23-45.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.1284:

> "Sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital*)" belli bir paranın bir defada zarar gören kişiye ödenmesi demektir. "İrat şeklinde tazminat (*indemnisation en rente*)" ise zarar gören kişiye belli aralıklarla (aylık veya yıllık) belli miktarda bir paranın verilmesi demektir.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın paragrafı ile Kemal Gözler'in paragrafı iki kelime dışında aynıdır. Dahası Kemal Gözler'in tırnak işareti koyduğu yerde Ramazan Çağlayan da tırnak işareti koyuyor; Kemal Gözler'in parantez açıp kullandığı kavramın Fransızca karşılığını verdiği yerde

Ramazan Çağlayan da parantez açıp o kavramın Fransızca karşılığını veriyor. Kemal Gözler'in italik kullandığı yerde Ramazan Çağlayan da italik kullanıyor. Kemal Gözler'in paragrafında 37 kelime var. Ramazan Çağlayan'ın paragrafında ise 35 kelime var. Ramazan Çağlayan'ın kullandığı 35 kelime de ("hükmedilen" kelimesi hariç), Kemal Gözler'in paragrafında aynen ve aynı sırayla geçiyor. Bu 35 kelimenin iki yazar tarafından birbirini görmeden aynı şekilde sıralanması mümkün müdür? İki yazarın birbirini görmeden, aynı 35 kelimeyi aynı şekilde sıralaması, bu iki yazarın geceleyin aynı rüyayı görme ihtimalinden daha düşüktür.

Ramazan Çağlayan, tuhaf bir şekilde Kemal Gözler'den kelimesi kelimesine aldığı bu cümle için Kemal Gözler'e değil, kendisinden alıntı yapmadığı bir başka yazara atıf yapmaktadır.

Bu örneğe ilişkin İstinaf Mahkemesi kararında usulsüz olmadığı sonucuna şu gerekçeyle ulaşılmıştır:

> "ÖRNEK 264: Örnek gösterilen Fransızca yapıtlarda, aynı terminolojinin farklı tümcelerde kullanıldığı, davalının davacının yanı sıra konuya ilişkin iki özel çalışmaya da atıf yaptığı, iki türe ilişkin tanımların öz ve net olduğu, davalı tarafından atıf yapılan eserlerde, söz konusu kavram ve tanımların yer aldığı, davacı tarafından kullanılan ifadelerin idare ve tazminat hukuku anlamında *bir hususiyeti ve özgünlüğü ifade etmediği,* bu nedenle *örnekte yer alan ifadeler üzerinde davacının bir hususiyetinin olmadığı* ve bir telif hakkı ihlalinin bulunmadığı kanaatine varılmıştır" (Gerekçeli Karar, s.27 son paragraf).

Oysa biz, ÖRNEK 264'te, söz konusu ayrımın Kemal Gözler tarafından icat edildiğini veya bu ayrım üzerinde Kemal Gözler'in tekel hakkının bulunduğunu, Ramazan Çağlayan'ın bu ayrımı Kemal Gözler'e atıf yapmadan veremeyeceğini iddia etmiyoruz. **Biz Ramazan Çağlayan'ın bu ayrımı kendi cümleleriyle ifade etmediğini, bu ayrımı ifade eden cümleleri Kemal Gözler'den kaynağını göstermeden kelime kelime aldığını iddia ediyoruz**.

Ramazan Çağlayan'ın yapması gereken şey, "sermaye şeklinde tazminat" ve "irat şeklinde tazminat" şeklindeki ayrımı kendi cümleleriyle ifade etmekten ibaretti. Ramazan Çağlayan bu ayrımı kendi cümleleriyle yazma zahmetine katlanmamış, bu ayrımı açıklamak için **Kemal Gözler'in paragrafını aynen almış, ama yazara atıf yapmamıştır.** Ramazan Çağlayan kendi cümlelerini kurma zahmetine katlanmıyor ise, Kemal Gözler'den aktarma yapıyor ise hâliyle Kemal Gözler'e atıf yapmalıdır. Bunun aksi kanuna da, ahlaka da, genel dürüstlük kurallarına da aykırılık teşkil eder; zira böyle bir şey bir emek sömürüsü teşkil eder.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 26.6.2018 tarih ve Esas No: 2017/1161, Karar No: 2019/642 sayılı kararında, yukarıda listelenen en az 50 adet örnekte "*Ramazan Çağlayan'ın cümleleri ile Kemal Gözler'in cümleleri arasında benzerlik vardır; ama bu cümlelerde Kemal Gözler'in bir hususiyeti yoktur*" benzeri bir gerekçe kullanılıyor.

İstinaf mahkemesinin kararının can alıcı gerekçesi budur. Söz konusu alıntılarda davacının "hususiyet" var ise, temyiz konusu mahkeme kararı baştan sona çökmektedir. O nedenle burada "hususiyet" kavramı üzerinde durmak gerekir.

İstinaf Mahkemesi gerekçeli kararının 7 ve 8'inci sayfalarında "hususiyet" kavramı ve "eserin sahibinin hususiyetini taşıması" şartı genel olarak incelenmiş, hususiyet konusunda doktrinden ve yargısal içtihatlardan alıntılar yapılmıştır. **Ancak bu sayfalarda "hususiyet" konusunda verilen genel bilgiler, dava konusu somut olaya doğru bir şekilde uygulanmamıştır**. Tersine bizim kanaatimizce, kararın 7 ve 8'inci sayfalarında verilen hususiyet konusunda genel bilgilere bakılırsa, Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den aldığı cümleler, tamı tamına Kemal Gözler'in hususiyetini taşıyan, onun üslubunu yansıtan cümlelerdir.

Kararın temel gerekçesi bu hususiyet kavramı üzerine kurulu olduğu için, biz de hususiyet kavramına değinmek gereğini hissediyoruz.

Bilindiği gibi 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 1/B maddesinin a bendinde göre "eser", "sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri" olarak tanımlanmıştır.

Doktrinde hususiyet kavramı konusunda farklı görüşler var ise, de baskın görüşe göre hususiyet, sadece eserin içeriğindeki özgünlükte değil, eserin şeklinde ve üslubunda da bulunur. Prof. Dr. Ünal Tekinalp'e göre "*bilimsel eserlerde hem ide (buna burada teori de diyebiliriz) hem de idenin **ifade ediliş şekli** korunur*" (Ünal Tekinalp, *Fikri Mülkiyet Hukuku*, İstanbul, Vedat Kitapcılık, 5. Baskı, 2012, s.106). Prof. Dr. Fırat Öztan da "hususiyet" konusunda şöyle yazar: "'*Dille ifade olunan bütün eserler' (sprachwerke), eser sahibinin ruhundan kaynaklanarak yaratılmanın verdiği hususiyetleri, kendilerine (eser) esas teşkil eden ve yazarın zihninde yarattığı temadan (hikayeden, Fabel) emde eder; ama aynı zamanda **kelimelerin kullanılış tarzı** ile şekillenen fikir yürütme (Gedankenführung) ve teşkilinden, keza malzemenin toplanış ve seçiminden, taksim ve düzenlenmesinden*" (Fırat Öztan, Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku, Ankara, Turhan, 2008, s.94).

Özetle fikir ve sanat eserleri hukukunda, **hususiyet**, sadece yazının içeriğinde savunulan fikirde değil, yazının kendisinde, fikrin ifade ediliş biçiminde de bulunur. Yazarın üslubu onun hususiyetidir. Fikir ve sanat eserleri hukukunda **sadece içerik değil, üslup da korunur.**

Kemal Gözler'in kitabı bir bilgisayar programı, bir robot tarafından yazılmamıştır. Bu kitap Kemal Gözler'in eseridir. Kemal Gözler'in kitaplarını okuyan herkes bilir ki Gözler'in kendine has bir üslubu vardır. Kitabındaki her cümle, her paragraf Kemal Gözler'in eseridir ve onun hususiyetini taşır. Her yazar, sadece cümleler ile ifade ettiği fikirler üzerinde değil, cümlelerimin kendisi üzerinde, bu cümlelerin *ifade tarzı ve üslubu üzerinde* de fikri haklara sahiptir. İstinaf mahkemesinin çoğunluk üyeleri tarafından anlaşılmayan, bilmezden gelinen şey budur.

Nihayet hususiyete ilişkin belirtmek isteriz ki, eser ve keza eserde bulunması gereken hususiyet, sadece eserin bütünü için değil, eserin bir parçası, bir paragrafı ve hatta tek bir cümlesi için dahi söz konusu olabilir. Fikir ve sanat eserlerinde eserin bütünün korunduğu gibi eserin içindeki tek bir cümle dahi korunur.

Dava konusu somut alıntı örneklerine dönerek şunu söylemek isteriz ki, dava dilekçemizin ekinde verdiğimiz 276 örneğin hepsinde Kemal Gözler'in hususiyeti vardır. Bu örneklerdeki cümlelerin hiçbiri bir rastlantı sonucu bir başkası tarafından kurulabilecek cümleler değildir. Yukarıda verilen 37 kelimelik ÖRNEK 264'e tekrar bakalım. Konuyu ifade ederken kullanılabilecek yüzlerce kelime var iken bunların içinden bu 37 kelimenin seçilmesi, 37 kelimenin kendi içinde onlarca değişik şekilde sıralanması mümkün iken bu şekilde sıralanması, bunun bir üslup sorunu olduğunu gösterir. Bu 37 kelimeyi, Ramazan Çağlayan'ın Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'in kitabını görmeden bir rastlantı sonucu Kemal Gözler ile aynı şekilde kurmuş olması mümkün müdür? Bu bir rastlantıyla açıklanamaz ise, bundan şu sonuç çıkar ki, Ramazan Çağlayan bu cümleleri alarak Kemal Gözler'in üslubunu iktibas etmiştir. Cümlelerin sonunda Kemal Gözler'e atıf yapmadığına göre de Ramazan Çağlayan'ın bu fiili intihal niteliğinde bir fiildir.

Burada şunu da belirtmek isteriz ki, yazarların üslubu korunmaz ise, fikri eserler herkesin serbestçe yağmalayacağı birer malzeme hâline gelir. Bu durumda ise dürüst olmayan yazarlar, kendileri cümle kurma zahmetine katlanmazlar; diğer yazarların kurduğu cümleleri kopyalarlar. Böylece asıl yazarların emeği sömürülmüş olur. Hususiyet sahibi yazarların emeklerinin sömürüldüğü bir ülkede fikir, sanat ve bilim gelişmez.

Bu arada belirtelim ki, Ramazan Çağlayan'ın kitabının Ocak 2012'de yaptığı ikinci baskısında, bu örnekte, Kemal Gözler'den alınmış olduğunu

iddia ettiğimiz paragrafı, tekrar kaleme almış (İkinci Baskı, s.580, son paragraf) ve Kemal Gözler'e tam 4 adet atıfta bulunmuştur (s.580, dipnot 705-108). Demek ki, ilk baskıda bir problem varmış!

Yukarıdaki örnek sadece bir örnektir. Sayın Dairenizden, yukarıdaki listede verilen örnekleri, Kemal Gözler' tarafından hazırlanan ve ilk dilekçemize ekli olan *"EK-3" nolu belgeyi ve İlk Derece Mahkemesinin gerekçeli kararındaki değerlendirmeleri* de göz önünde bulundurarak bu açıdan dikkatle incelemesini özellikle istirham ediyoruz.

"Çevirilerde Hususiyet Olmaz mı?"

Biz ilk dava dilekçemize ekli bulunan EK-3'te sunduğumuz pek çok örnekte Ramazan Çağlayan'ın atıf yaptığı Fransız yazarların eserlerinden veya mahkeme kararlarından değil, gerçekte Kemal Gözler'in kitabından alıntı yaptığını, ama Kemal Gözler'e değil, Kemal Gözler'in dipnotları üzerinden Fransız yazarlara atıf yaptığını (yani "transit atıf" yaptığını) iddia etmiş bunlara pek çok örnek vermiştik. İddiamızı ispat için de Ramazan Çağlayan'ın Fransız yazarlardan "çevirdiği" cümlelerin Kemal Gözler'in cümleleri ile birebir aynı veya çok büyük ölçüde benzer olduğunu ve bunun rastlantıyla açıklanamayacağı vakıasını ileri sürmüştük. İlk derece mahkemesi de bu örneklerimizdin pek çoğunda bizi haklı görmüş ve bu örneklerde usulsüz alıntı olduğuna hükmetmiştir. Örnek olarak EK-3'te verilen 13, 21, 26, 28, 53, 101, 109, 160, 162, 167, 169, 170, 180, 181, 183, 202, 205, 208, 211, 214, 218, 220, 223, 224, 226 nolu örneklere bakılabilir.

Temyiz konusu istinaf mahkemesi kararı ise Ramazan Çağlayan'ın Fransız yazarlardan kendisinin çevirdiğini iddia ettiği cümleler ile Kemal Gözler'in Fransız yazarlardan çevirdiğim cümleler arasında belli ölçüde benzerlik olduğunu kabul etmekte, ama bu benzerliğe rağmen ortada usulsüz alıntı olmadığını, çünkü söz konusu çevirilerin Kemal Gözler'in hususiyetini yansıtmadığını, Ramazan Çağlayan'ın da Kemal Gözler'e atıf yapmaksızın Fransız yazarlardan çeviri yapabileceğini, iki yazarın yaptığı çeviriler arasında benzerlik olabileceğine karar vermiştir. İstinaf Mahkemesi bu kararı, **çeviri de hususiyet olmayacağı anlamına gelir ki, haliyle bu hukuken yanlıştır.** Çeviride bir fikri eserdir. İstinaf mahkemesi kararında bu hususun bilinmemesi üzücüdür.

Belirtelim ki, biz, Ramazan Çağlayan'ın Fransız yazarları Kemal Gözler'e atıf yapmaksızın kendisinin Türkçeye çeviremeyeceğini iddia etmiyoruz. Ramazan Çağlayan da, Kemal Gözler'in yaptığı gibi istediği Fransız yazardan istediği paragrafları Türkçeye çevirebilir. Ancak bu çeviriyi Kemal Gözler'in çevirisinden yararlanmadan, *emek vererek kendisinin yapması ge-*

rekir. Oysa Ramazan Çağlayan, Kemal Gözler'in Fransız yazarlardan çevirdiği cümleleri, aynen kelimesi kelimesine veya çok büyük ölçüde benzer bir şekilde almakta, ama Kemal Gözler'e değil, doğrudan doğruya Fransız yazarlara atıf yapmaktadır. Örnek olarak bir üst paragrafta saydığımız örneklerin her birine dava dilekçesine eklediğimiz "EK-3" nolu belgede bulunarak bakılabilir. Burada durumu somutlaştırmak için tek bir örnek vermek istiyorum (Örnek ilk dava dilekçesine ekli EK-3 nolu belgeden alınmıştır):

ÖRNEK 28

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.136-137:

> Fransız Danıştayı bu tekniği ilk defa 28 Mayıs 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararında kullanmıştır[430]. Karara konu olan olayda, . . .
>
> *"...Bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun (olduğu)...*" şeklinde karar vermiştir. Görüldüğü gibi burada mahkeme, idarî işlemin fayda ve zararlarını tartmakta, zararı fazla çıkarsa, iptal kararı vermektedir.
>
> [431] VEDEL/DEKVOLVE, age, C.2, s.324.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.I, s.846:

> Fransız Danıştayı bu tekniği ilk defa 28 Mayıs 1971 tarihli Ville nouvelle Est kararında kullanmıştır[910]. Fransız Danıştayı bu kararında,
>
> > "bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun olarak verilebileceğine"
>
> hükmetmiştir[911]. Diğer bir ifadeyle, bu teknikte işlemin yarar ve zararları hâkim tarafından tartılmakta; zararları yararlarından fazlaysa karar iptal edilmektedir[912].
>
> 910. Conseil d'État, Assemblée, 28 Mayıs 1971, *Ville Nouvelle Est,* RDCE, 1971, s.409 (Bu kararın metni ve açıklaması Long *et al., op. cit.,* s.623-635'te bulunmaktadır).
> 911. Conseil d'État, Assemblée, 28 Mayıs 1971, *Ville Nouvelle Est*, RDCE, 1971, s.409 (Nakleden: Long *et al., op. cit.,* s.625).
> 912. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.II, s.324.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan, Fransız Danıştayının 28 Mayıs 1971 tarihli *Ville nouvelle Est* kararından bir cümle alıyor ve bunu tırnak içinde italikle (yani aynen alıntı) formunda veriyor ve kaynak olarak Kemal Gözler'e değil, bir Fransız yazarlara (Vedel ve Delvolvé) atıf yapmaktadır. Cümlenin tırnak içine alındığı ve italikle verilmesinden, bu cümlenin Fransızca aslından Ramazan Çağlayan tarafından Türkçeye çevrildiği sonucu çıkar. Oysa gerçekte Ramazan Çağlayan bu cümleyi atıf yaptığı Vedel ve Delvolvé'den değil, Kemal Gözler'in kitabından almaktadır.

Kemal Gözler, bu Fransızca cümleyi

> "bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun olarak"

diye çeviri yapmış; ne büyük rastlantı Ramazan Çağlayan da aynen

> "Bir işlem hakkında ancak özel mülkiyete verdiği zararlar, malî külfeti ve muhtemelen sosyal nitelikteki sakıncaları, sunduğu yararlar karşısında aşırı değilse kamuya yararlılık kararının hukuka uygun (olduğu)…"

şeklinde çeviriyor. Görüleceği üzere toplam 26 kelimelik bir ifade, Kemal Gözler'in kitabında ve Ramazan Çağlayan'ın kitabında aynen, kelimesi kelimesine ve hatta virgüle virgülüne aynıdır. Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'in kitabındaki Fransızca çeviriyi görmeden bu cümleyi Türkçeye çevirmiş olabilir mi? Böyle bir şey akla ve mantığa sığar mı? İki çevirmenin 26 kelimeyi aynı şekilde aynı sırayla kullanması mümkün müdür?

Bunun mümkün olmayacağı konusunda bilirkişi heyetinin Fransızca uzmanı, çevirmen olarak tecrübe sahibi Prof. Dr. Gül Baysan'ın bilirkişi raporunun 184-185'inci sayfalarında yer alan ve sonu "*bu örnekte Davalının, Davacının yorumundan ve çevirilerinden yararlanmış olduğu açıkça görülmektedir*" şeklinde biten tahlilinin okunmasını özellikle istirham ederim.

İstinaf Mahkemesi ise söz konusu örneğe ilişkin olarak şu değerlendirmeyi yapmıştır:

> "ÖRNEK 28: Bu örnekte, metinler arasındaki benzerlik veya ayniyetin, Fransızca bir yargı kararına ilişkin olmalarından kaynaklandığı, her iki metinde davacının mukayese tablosuna aldığı kısımın (bir işlem hakkında ancak...) kararda yer alan "tekniğin" belirtildiği kısım olduğu, davalının söz konusu yargı kararından karardan yaptığı daha geniş bir çeviriye yer verdiği, kararın, bir "tekniğin/yöntemin/usulün" ifade edildiği çekirdek kısmının her iki yazarda da aynı denilebilecek ölçüde benzer olduğu, bunun aynı zamanda, Vedel/Delvolve eserinde de yer verilen kısım olduğu,davalının Fransız Danıştayı web sitesi ve Chapus eserini kaynak olarak gösterdiği, sonda ise davacı gibi yine Vedel'e atıf yaptığı, karara Türkçe eserinde ilk yer veren davacı olsa da davalı tarafından aynı kararın farklı bir kaynaktan daha geniş çevirisine yer verildiği**, uyuşmazlık konusu olan cümlelerin bir yargı kararından alındığı,** kararın farklı kapsamda çevirisi her iki yazar tarafından yapıldığı, **yargı kararı metni olduğu için** yazarlar kendi cümleleri yerine birebir Türkçeye aktardıklarından bu örnek bakımından FSEK.31.madde hükmü de dikkate alınarak usulsüz iktibasın söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır (Gerekçeli Karar, s.12).

Biz iki ayrı çevirmenin birbirinden habersiz olarak nasıl olup da aynı 26 kelimeyi seçebileceklerini ve nasıl olup da aynı sırayla dizebileceklerini ve hatta virgülleri de aynı yere koyacaklarını anlamış değiliz. İstinaf Mahkemesinin sayın çoğunluk üyelerinin buna nasıl olup da ikna oldukları anlamak mümkün değildir.

Yine İstinaf Mahkemesinin yukarıdaki gerekçede **FSEK 31'e dayanmaları tamamıyla yanlıştır.** Bilindiği gibi FSEK, m.31, "*kazai kararların çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya her hangi bir suretle bunlardan faydalanma*" serbestisini getirir. Biz Ramazan Çağlayan'ın Fransız Danıştayının bir kararından alıntı yapamayacağını iddia etmiyoruz; biz Ramazan Çağlayan'ın Fransız Danıştayının söz konusu kararının Türkçeye kendisi çevirmediğini, Kemal Gözler'in çevirisinden aktardığını iddia ediyoruz. İstinaf Mahkemesinin çoğunluk üyeleri, ya FSEK, m.31'in anlamını bilmiyorlar, ya da çevirinin bir fikri eser olduğunu bilmiyorlar. Burada FSEK 31 ile ilgili bir husus yoktur ve çeviri de bir fikri eserdir.

Tekrarlayalım: **Bilimsel veya edebi her çeviri bir fikri eserdir ve çevirenin kaçınılmaz olarak hususiyetini yansıtır.** Yukarıdaki Fransızca cümleyi Kemal Gözler çevirmiştir. Bir robot veya Google Translate gibi bir program değil. Kemal Gözler'in çevirdiği cümleyi Ramazan Çağlayan'ın kendi çevirmiş gibi yazması ve Kemal Gözler'e atıf yerine Fransızca asıl kaynağa atıf yapması, FSEK, m.35'e aykırılık teşkil eder.

Örnek 28, İkinci Baskıda Ne Hâle Gelmiştir? Ramazan Çağlayan Örnek 28'deki alıntıyı kitabının ikinci baskısından çıkarmıştır. İkinci baskıda olsaydı, 173'üncü sayfada olacaktı. Ramazan Çağlayan'ın bu alıntıyı kitabın ikinci baskısından çıkarmış olması, bizim bu alıntıya ilişkin iddiamızda haklı olduğumuzu gösterir.

3. İSTİNAF MAHKEMESİ KARARINDA ALINTILARIN "İKTİBASIN BELLİ OLACAK ŞEKİLDE YAPILMASI" ŞARTINA UYGUNLUĞU TARTIŞILMAMIŞTIR

Bilindiği üzere Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesinin son fıkrasına göre "*iktibasın belli olacak şekilde yapılması lazımdır*". Bu şu anlama gelir: Bir eserden yapılan alıntı, o eserin bir parçası olmadığı, bir başka eserden alınmış olduğu üçüncü kişiler tarafından kolaylıkla anlaşılabilmesi gerekir. Yani okuyucu, bir eseri okuduğunda, o eserde alıntı olan kısımların yazarın düşüncesi değil, bir başka yazarın düşüncesi olduğunu kolayca anlayabilmelidir. Alıntı niteliğinde olan cümlelerin bir başka eserden alındığı belli değil ise, bu durum intihale yol açar (Özge Öncü, *İktibas Serbestisi ve Sınırları,* Ankara, Yetkin, 2010, s.348). Yine bilindiği gibi, aynen

alıntıda, yani bir eserdeki cümlelerin, kelime kelime, noktası virgülüne bir başka esere alınması durumunda, alıntılanan cümlenin veya paragrafın *tırnak içinde verilmesi veya italikle dizilmesi* veya üç satırdan uzun olması durumunda alıntılanan satırların *girintili paragraf olarak verilmesi* gerekir (Öncü, *op. cit.,* s.349).

Aynen alıntı tırnak içine alınmamış ise, alıntılanan cümlenin sonunda atıf yapılmış olsa bile ortada bir usulsüz alıntı vardır; çünkü FSEK, m.35/son'da öngörülen "*iktibasın belli olacak şekilde yapılması*" şartına uyulmamıştır. Bu husus bilirkişi raporunda tartışılmadığı gibi, tersine bilirkişi raporunda böyle durumlarda Ramazan Çağlayan'ın bana yaptığı atıf, ortada usulsüz alıntı olmadığı iddiasına bir delil olarak sunulmuştur. Bir örnek aşağıda verilmiştir:

ÖRNEK 195

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.461:

> İdare hukukunda "kusursuz sorumluluk (responsabilité sans faute)" idarenin hukuka uygun eylem ve işlemlerinden doğan zararları bazı durumlarda tazmin etmesi yükümlülüğüdür[307].
>
> [307] GÖZLER, age., C.II, s.1071.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.1071:

> "Kusursuz sorumluluk (*responsabilité sans faute*)" idarenin hukuka uygun eylem ve işlemlerinden doğan zararları bazı durumlarda tazmin etmesi yükümlülüğüdür.

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın yukarıdaki cümlesi Kemal Gözler'in cümlesinden alınmıştır. Ramazan Çağlayan da zaten cümlenin sonunda Kemal Gözler'e atıf yapmaktadır. Ama bu alıntı, kelimesi kelimesine, noktası virgülüne yapılmış bir alıntı, yani bir "aynen alıntı"dır. Dolayısıyla tırnak içinde italikle veya girintili paragraf olarak verilmesi gerekirdi. Ramazan Çağlayan'ın aynen alıntıyı sanki ortada mealen bir alıntı varmış gibi vermesi FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırılık teşkil eder.

Gerekçeli kararda bu örnek hakkında şu sonuca varılmıştır:

> "ÖRNEK 195: Bu örnekte yer alan tanımın idare hukukunun genel bir ifadesi olup davacı hususiyetine dahil olmadığı, kaldı ki, örnekte yer alan cümle sonunda davacı eserine açıkça atıf yapıldığı, bu nedenle iktibasın usulsüz olmadığı kanaatine varılmıştır" (Gerekçeli Karar, s.21 son paragraf).

Biz zaten bu örneğe ilişkin Kemal Gözler'e atıf yapılmadığı iddiasında bulunmadık. Biz bu örnekteki alıntının tırnak içine alınmadığı, yani belli olacak şekilde yapılmadığını ve bu nedenle alıntının FSEK, 35/sona aykırı

olduğu iddiasında bulunmuştuk. İlk derece mahkemesinin gerekçeli kararında bu örneğe ilişkin kaynaksız alıntı gerekçesi yoktur. İlk derece mahkemesi, 195 nolu örneği "aynen alıntı tırnak içinde belirtilmediği" için FSEK, m.35'teki iktibasın belli olacak şekilde yapılması şartına aykırı görmüştür.

Görüldüğü gibi ilk derece mahkemesi değil, **istinaf mahkemesi, FSEK, 35'inci maddesinin son fıkrasını dava konusu olaya yanlış bir şekilde uygulamıştır.** Kanunun yanlış uygulanması bozma sebebidir. Bu karar bu nedenle bozulmalıdır.

Örnek 195, İkinci Baskıda Ne Hâle Gelmiştir?- Birinci baskıda Kemal Gözler'in kitabından usûlsüz olarak alındığını iddia ettiğimiz cümleyi Ramazan Çağlayan, kitabının ikinci baskısından çıkarmıştır. Bu cümle olsaydı ikinci baskının 513'üncü sayfasında olacaktı. Ramazan Çağlayan'ın bu cümleyi ikinci baskıdan çıkarmış olması, bu cümleye ilişkin yukarıda dile getirdiğim iddianın doğru olduğunu gösterir.

4. ÖRNEK 137'DEKİ MADDİ HATANIN ALINTILANMASI İNTİHALİN TARTIŞILMAZ KANITIDIR

Bu davada en çürütülmez delilimiz 137 nolu örnektir. Zira bu örnekte Kemal Gözler'in dipnotta yaptığımız bir maddi hata (s.433 yerine yanlışlıkla s.233 yazması) aynen Ramazan Çağlayan'ın ilgili alıntıdan sonra yaptığı dipnotta da vardır. Önce örneği verelim:

ÖRNEK 137

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.420:

> İdarî sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar dolayı açılan dava, bir tam yargı davası olduğuna göre, bu davayı ancak sözleşmenin tarafları açabilirler[33].
>
> [33] VEDEL/DELVOLVE, age., c.II, s.233; GÖZLER, age., C.II, s.181.

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s181:

> İdarî sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar dolayı açılan dava, bir tam yargı davası olduğuna göre, bu davayı ancak sözleşmenin tarafları açabilirler[737].
>
> 737. Vedel ve Delvolvé, *op. cit.,* c.I, s.233.

Bu örnek neden bizim en sağlam örneğimiz? Çünkü Kemal Gözler'in kitabının 737 nolu dipnotunda Vedel ve Delvolvé'nin kitabının atıf yaptığı sayfa numarası (s.233) yanlıştır. Söz konusu alıntı Vedel ve Delvolvé'nin kitabında sayfa 233'te değil, sayfa 433'te bulunmaktadır. Kemal Gözler'in yaptığı aynı maddî hatanın Ramazan Çağlayan'ın kitabında da bulunması, Ramazan Çağlayan'ın atıf yaptığı Vedel ve Delvolvé'nin kitabından değil,

alıntıyı Kemal Gözler'den yaptığını gösterir. **Dipnotun ve dipnottaki maddi hatanın da alınması intihalin en tartışmasız kanıtıdır.** Eğer Ramazan Çağlayan, alıntıyı Kemal Gözler'den yapmıyor olsaydı, gerçekten Vedel ve Delvolvé'nin kitabına baksaydı, doğru sayfa numarasının 233 değil, 433 olduğunu görür ve dipnotta 233 değil, 433 yazardı. İki yazarın 1200 sayfalık kitabın aynı sayfasına yanlışlıkla atıf yapması tesadüfle açıklanabilir mi?

Dipnottaki maddi hatanın da aktarılması **ilk derece mahkemesinin gerekçeli kararında** hükme dayanak teşkil etmiş ve kararda "*iki yazarın/kişinin aynı doğruları yapması belli şartlar altında normal karşılanabilirse de aynı yanlışı yapmaları olağan karşılanamaz*" denmiştir. Maalesef **istinaf mahkemesi** bu hususu gözden kaçırmış ve şu değerlendirmeyi yapılmıştır:

> "ÖRNEK 137: İdari sözleşmelerin tam yargı davasına konu olacağı idare hukukunun bilinen temel bir konusu olup, bu bilgi bütün idare hukuku eserlerinde yer aldığından ve bu örnekte verilen cümle için, davacının eserine açıkça atıf yapılmış olduğundan, usulsüz iktibastan söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır" (Gerekçeli Karar, s.18).

Görüldüğü gibi istinaf mehkemesinin gerekçeli kararında Örnek 137'ye ilişkin bu can alıcı husus, görmezden gelinmiş, bu husus kararda tartışılmamıştır. Bu delilin görmezden gelinmesi, söz konusu kararı hukuka aykırı hâle getirmiştir. Karar bu nedenle bozulmalıdır.

Örnek 137 Ramazan Çağlayan'ın Kitabının İkinci Baskısında Ne Hâle Gelmiştir?- Örnek 137'de Kemal Gözler'in kitabından alınmış olduğunu iddia ettiğim cümlenin sonunda, Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısında, Vedel ve Delvolvé'ye yaptığı atıfı çıkarmıştır. Cümlenin sonunda olması gerektiği gibi sadece Kemal Gözler'e atıf vardır (İkinci Baskı, s.479, dipnot 31). Ramazan Çağlayan'ın bu dipnottan Vedel ve Delvolvé'yi çıkarıp sadece Kemal Gözler'e atıf yapması yukarıdaki iddiamızda haklı olduğumuzun Ramazan Çağlayan tarafından da kabul edildiğini gösterir.

5. GEREKÇELİ KARARDA USULSÜZ ALINTI OLDUĞU KABUL EDİLEN, AMA "MADDİ HATA", "BASIM HATASI" VE "ZUHUL ESERİ" OLARAK AÇIKLANAN ÖRNEKLER

Gerekçeli kararda Örnek 104'e ilişkin kaynaksız alıntı problemi "basım hatası", Örnek 105'i ilişkin "zuhul eseri" ve Örnek 148'e ilişkin olarak kaynaksız alıntı problemi "maddi hata" olarak açıklanmış ve bu nedenle de söz konusu alıntılar bir usulsüz ayrıntı olarak görülmemiştir. Bu örneklerden 148'i yakından inceleyelim:

ÖRNEK 148

Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku, op. cit.,* 2011, s.433:

Bu sorunun cevabını, idarî sorumluluğun doğum tarihi de olan, Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin 1873 tarihli *Blanco* kararında[111] bulmaktayız. Mahkeme söz konusu kararında şöyle demektedir:

"...Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medenî Kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O hâlde devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye sadece idarî makamlar yetkilidir..."[112].

[111] Kararın metni ve incelemesi için bkz.: LONG/WEİL /BRAİBANT /DELVOLVÉ/GENEVOİS, age., s.1-7; RİCCİ, Memento, s.11; DE FORGES, age, s275.

[112] *"Considérant que la responsabilité, qui peut incomber à l'Etat pour les dommages causés aux particuliers par le fait des personnes qu'il emploie dans le service public, ne peut être régie par les principes qui sont établis dans code civil, pour les rapports de particulier à particulier; que cette responsabilité n'est ni générale, ni absolue; qu'elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la nécessité de concilier les droits de l'Etat avec les droits privés" (LONG/WEİL/BRAİBANT/DELVOLVÉ/GENEVOİS, age., s.1-7.*

Gözler, *İdare Hukuku, op. cit.,* 2003, c.II, s.953:

Bu soruya Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi yukarıda gördüğümüz 1 Şubat 1873 tarihli Blanco kararıyla idarî sorumluluğun özerkliği lehinde cevap vermiştir: Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi şöyle demiştir:

"Devletin kamu hizmetlerinde istihdam ettiği kişilerin fiilleriyle bireylere verilen zararlardan dolayı devlete yüklenebilecek sorumluluk, bireyler ile bireyler arasındaki ilişkiler için Medenî Kanunda kabul edilmiş ilkelerle düzenlenemez. Bu sorumluluk ne genel, ne de mutlaktır. Bu sorumluluğun hizmetin gerekleri ve devletin hakları ile özel kişilerin haklarını uzlaştırma ihtiyacına göre değişen özel kuralları vardır. O hâlde [devletin bireylere verdiği zararlar hakkında karar vermeye] sadece idarî makamlar yetkilidir"[97].

97. "Considérant que la responsabilité, qui peut incomber à l'Etat pour les dommages causés aux particuliers par le fait des personnes qu'il emploie dans le service public, ne peut être régie par les principes qui sont établis dans code civil, pour les rapports de particulier à particulier; que cette responsabilité n'est ni générale, ni absolue; qu'elle a ses règles spéciales qui varient suivant les besoins du service et la nécessité de concilier les droits de l'Etat avec les droits privés" (Tribunal des conflits, 1 Şubat 1873, Blanco, 1er supll. s.61, nakleden: Long et al., op. cit., s.1).

Görüldüğü gibi Ramazan Çağlayan'ın bütün cümleleri, Kemal Gözler'in cümleleriyle aynıdır. Açıktır ki, Ramazan Çağlayan, *Blanco* kararını Türkçeye kendisi çevirmemiş; Kemal Gözler'in çevirisinden almıştır.

Temyiz konusu gerekçeli kararda bu örnekteki usulsüz alıntı "maddi hata" olarak değerlendirilmiş ve bu nedenle usulsüz alıntı olmadığına karar verilmiştir. Gerekçeli kararda bu örneğe ilişkin şöyle denmiştir:

> "ÖRNEK 148: Davalı tırnak içinde yer vererek davacının çevirisini aynen kullandığını kabul etmekte, ancak gereken hallerde davacıya atıf yaptığı halde burada atıf yapmamasını bir maddi hata şeklinde açıkladığı, davalının, çeviri için birebir yararlandığı hallerde (Çağlayan, age., s.10, dpn.17) davacı eserine atıf yaptığı, Örnek'te yer alan Türkçe karar çevirisi altında davacının "çeviren" olarak gösterilmesi gerekirken, dipnotta sadece orijinal metin ve kaynağına yer verildiği, çevirinin tırnak içinde aktarılması, başkasından yapıldığı anlamına geldiğini bilebilecek durumda olduğu, ancak davacıya atıf yapılmamasının davalıya ait kitabın ders kitabı olması ve FSEK.35.m. hükmü uyarınca haklı bir oran dahilinde kalması da dikkate alındığında **bu durumun bir maddi hata olarak değerlendirildiği,** bu nedenle bu örnekte usulsüz iktibas iddialarının yerinde olmadığı kanaatine varılmıştır".

Şüphesiz ki her yazar maddi hata yapabilir. Ama bu örnekte ne gibi bir maddi hata olabilir? Dipnot basılmamış mıdır? Dipnot kaymış mıdır? Nasıl olup da dipnotta atıf yapılırken "GÖZLER" yazılacak yerde "LONG/WEİL/BRAİBANT/DELVOLVÉ/GENEVOİS" yazılmıştır? Bir yazarın ismi yerine başka yazarların isimlerinin yazılması (üstelik isimlerde herhangi bir benzerlik bulunmaz iken) nasıl olup da bir "maddi hata" sonucu olabilmektedir?

Dahası bu örneğe ilişkin ilk dava dilekçemizi ekli "EK-3" isimli belgede etraflıca açıkladığımız gibi, söz konusu paragraf, öncesinde ve sonrasında kaynak gösterilmeksizin yapılan büyük bir alıntının parçasıdır. Siyak ve sibak kuralı uyarınca bir delili öncesi ve sonrasına bakarak değerlendirmek gerekir. Bu konuda daha fazla bir şey söylemeden bu örneğe ilişkin olarak **İlk Derece Mahkemesinin** gerekçeli kararından şu cümleleri almakla yetiniyorum:

> "Bu örnekte ağır, ciddi bir intihal durumu vardır. … Üslup ve kullanılan kelimelerdeki tesadüfü aşan benzerlik yanında davalının yabancı bir mahkeme kararının çevirisini davacıya atıf yapmaksızın aktarmış olması, davacının fikri emeğinin eseri olan bu bölümü/çeviriyi kanuna aykırı biçimde kendine mal etmesi anlamına gelmektedir ve intihaldir".

İstinaf Mahkemesinin gerekçeli kararında gerçekte birer usulsüz alıntı teşkil eden bazı örneklerde alıntının "maddi hata", "basım hatası" ve "zuhul eseri" olarak mazur görülmesi hukuka aykırıdır; çünkü bu "maddi hata"nın, "basım hatası"nın veya "zühlün" nasıl olup da gerçekleştiği akla uygun ve mahtıklıı bir şekilde açıklanmamıştır. Dolayısıyla "maddi hata", "basım hatası" ve "zuhul eseri" gerekçesi doğru değildir ve bu nedenle de söz konusu karar hukuka aykırıdır ve bozulmalıdır.

6. DAVALININ DAVACININ ESERİNE ÇEŞİTLİ YERLERDE ATIF YAPMASI, DİĞER YERLERDE DE DAVACIDAN USULSÜZ ALINTI YAPMADIĞINI GÖSTERİR Mİ?

İstinaf Mahkemesinin gerekçeli kararının (ve keza bu kararın dayanağı olan bilirkişi raporunun) çeşitli sayfalarında Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'e atıf yaptığı, dolayısıyla ortada usulsüz alıntı olmadığı yolunda ibareler vardır.

Gerçekten de Ramazan Çağlayan'ın dava konusu kitabının pek çok sayfasında Kemal Gözler'e yapılmış pek çok atıf vardır. Haliyle FSEK, m.35'e göre, bir alıntının kaynağının gösterilmesi, diğer alıntıyı hukuka uygun hâle getirmez. FSEK, m.35'e göre istisnasız her alıntının kaynağı gösterilmelidir. Ramazan Çağlayan'ın kitabında Kemal Gözler'e pek çok atıf yapması, atıf yapmadan Kemal Gözler'den aldığı diğer cümle ve paragrafları usulsüz alıntı olmaktan çıkarmaz. Bir yazarın diğer bir yazardan yüz adet alıntı yapmış ise yüz adet atıf yapmalı, bin adet alıntı yapmış ise bin adet atıf yapmalıdır.

7. RAMAZAN ÇAĞLAYAN'IN KİTABININ İKİNCİ BASKISI BU DAVANIN ESASI HAKKINDA BİR "İKRAR"DIR

Ramazan Çağlayan, bu davanın konusunu oluşturan İdarî Yargılama Hukuku kitabının Eylül 2011 birinci baskısını yaptıktan beş ay sonra, ama durup dururken değil, Kemal Gözler'in kendisine e-mail yoluyla eleştiriler yöneltmemden sonra, Şubat 2012'de kitabının ikinci baskısını çıkardı (Ramazan Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku*, Ankara, Seçkin, Ocak 2012).

Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısında, kitabının birinci baskısında pek çok hata ve eksikliğinin olduğunu kabul etmiş, bunu ikinci baskıya yazdığı önsözde açıkça yazmış ve bu davanın konusunu oluşturan 276 adet usulsüz alıntı örneğindeki eksiklik ve hataları bir ölçüde de olsa gidermeye çalışmıştır. Bu alıntıların bir kısmını ikinci baskıdan çıkarmış, bir kısmını, değiştirerek yeniden kaleme almış, bir kısmında da atıf eksikliklerini tamamlamıştır. *Ramazan Çağlayan'ın ikinci baskıda Kemal Gözler'e yaptığı atıf sayısı 550'yi geçmiştir. Ancak ikinci baskıdan onbir ay sonra Ocak 2013'te kitabının yaptığı üçüncü baskısında ise Kemal Gözler'e ikinci baskıda yaptığı bütün atıfları çıkarmıştır.* Bu dava, kitabın **birinci baskısına** karşı açılmış bir davadır. İkinci ve üçüncü baskıya karşı dava açılmamıştır. Ancak ikinci baskıda yapılan değişiklikleri, düzeltmeleri ve atıf eksikliklerinin giderilmesini bu davada delil olmak üzere 7.6.2012 tarihli "Cevaba Cevap Dilekçemiz" ve onun 316 sayfa uzunluğunda olan "Ek-1" nolu ekinde ilk derece mahkemesine sunulmuştur. Bu uzun ek de dava dosyasında bulunmaktadır.

Cevaba cevap dilekçemizin ekinde sunduğumuz 316 sayfa uzunluğunda "EK-1"de Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısı hakkında gözlemlerimizi etraflıca, tek tek örnekler üzerinden açıklamıştık. Bu davanın konusu olan 276 adet örneğin Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısında çok büyük ölçüde yeniden kaleme alındığı veya tümden çıkarıldığı ve yer yer atıf eksikliklerinin kısmen de olsa tamamlandığını açıklamıştık. Bu davaya konu teşkil eden örneklerden herhangi birinin ikinci baskıda değiştirilmesi veya tümden çıkarılması veya örnekteki atıf eksikliğinin giderilmesi aslında o örneğe ilişkin hukuka aykırılığın bulunduğunun bizzat Ramazan Çağlayan tarafından kabul edildiği anlamına gelir. **Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısı aslında birinci baskıdaki alıntıların problemli olduğunun kendisi tarafından ikrarıdır.** Cevaba cevap dilekçemizde ve ekindeki "EK-1"de bunu ayrıntılarıyla göstermemize rağmen bu husus bu davada dikkate alınmamış ve tartışılmamıştır.

İstinaf mahkemesi önünde Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısının bu davada delil teşkil ettiğini, bu kitabın ikrar mahiyetinde bir kitap olduğunu ileri sürmemize rağmen, **bu iddialarımız İstinaf Mahkemesinin gerekçeli kararında cevaplanmamıştır.** Bu gerekçeli karar, bizim ileri sürdüğümüz ve sunduğumuz bir delil olan (kitabın ikinci baskısı) değerlendirilmeden karar verilmiştir. Biz Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısına karşı davası açmadık. Dolayısıyla bu ikinci baskı davanın konusu değildir. Ancak bu kitabın ikinci baskısı bu davadaki iddianın ispatına yaradığı için bir delildir. **İkinci baskı bu davada delildir.** İstinaf mahkemesi, ileri sürmemize rağmen bu kitabın delil değerini tartışmamıştır. Davanın esasına etkili olan ve ileri sürülen delilin mahkeme tarafından tartışılmaması eksik inceleme oluşturur ve **bu karar bu nedenle de bozulmalıdır.**

8. RAMAZAN ÇAĞLAYAN'IN KİTABININ İKİNCİ BASKISINA YAZDIĞI "ÖNSÖZ", BU DAVADA BİR DELİLDİR

Ramazan Çağlayan'ın kitabının ikinci baskısına yazdığı önsöz bu davada "ikrar" niteliğinde bir delildir. Bu açıdan ikinci baskının önsözü çök tipiktir ve burada zikredilmeye değerdir:

Ramazan Çağlayan'ın "İkinci Baskıya Önsözü"nün ilk iki paragrafını buraya aynen koyuyorum (Önsözün fotokopisi daha önce dosyayı sunulmuştu):

Ramazan Çağlayan, *İdarî Yargılama Hukuku,* Ankara, Seçkin, Ocak 2012, Önsöz:

İkinci Baskıya Önsöz

Kitabın birinci baskısında, içinde birçok eksiği ve hataları barındıran bir ödevle karşınıza çıktığım için bağışlanmamı talep ediyorum. Kitap içinde kimisi teknik sebeplerdin, kimisi acemilikten, kimisi de yoğun çalışma ortamının getirdiği zihin dağınıklığından intaç eden bir çok hata bulunduğunu görünce doğrusu çok hicap duydum.

Birinci baskıda yer alan ve hayli yekûn tutan hataları görmeme, ders kitabı yazmanın ne kadar zor bir iş olduğunu anlamama ve bunu hakkıyla başaranlara gıpta ile bakmama vesile olan Kemal Gözler'e burada minnettarlığımı ifade etmek istiyorum. Orhan Veli'nin "*Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel/ Kelimelerince kifayetsiz olduğunu*" dizelerini çoğumuz biliriz. Meselenin zorluğunu acemice bir gözüpeklikle böyle bir çalışmayan girerek idrak etmiş oldum. Ancak hiç başlamamaktansa, eksiklikleri ile de olsa (düzeltmek kaydıyla) başlamayı yeğlemek gerekir diye düşünüyorum. Şu hâlde; başlamıştık, öncekileri bir önsöz olarak kabul edip, eksiklikleri ve hataları düzelterek devam ediyoruz...

Bu "Önsöz", ikrardan başka ne anlama gelir? Ramazan Çağlayan açıkça "*kitabın birinci baskısında, içinde birçok eksiği ve hataları barındıran bir ödevle karşınıza çıktığım için bağışlanmamı talep ediyorum*" diyor. "*Kitap içinde … birçok hata bulunduğunu görünce doğrusu çok hicap duydum*" diyor. Dahası "**birinci baskıda yer alan ve hayli yekün tutan hataları görmeme, … vesile olan Kemal Gözler'e burada minnettarlığımı ifade etmek istiyorum**" diyor.

Bu cümleleri okuduktan sonra sorulabilecek tek soru kalıyor: Yedi yıldır süren bu dava, neyin davasıdır?

Ramazan Çağlayan yukarıda açıkladığımız paragraf sonunda "*Ancak hiç başlamamaktansa, eksiklikleri ile de olsa (düzeltmek kaydıyla) başlamayı yeğlemek gerekir diye düşünüyorum. Şu hâlde; başlamıştık, öncekileri bir önsöz olarak kabul edip, eksiklikleri ve hataları düzelterek devam ediyoruz*" diyor. Evet doğrudur; "*eksiklik ve hataları düzeltmek*" lazımdır ve dahası bu eksiklik ve hataların yol açtığı zararı da gidermek gerekir. İşte yedi yıldır süren bu dava, bunun davasıdır.

9. GEREKÇELİ KARARDA BAŞKA BİLİRKİŞİ RAPORLARINA DAYANILMASI HUKUKA AYKIRIDIR

İstinaf Mahkemesinin temyiz ettiğimiz kararının gerekçe kısmında ilk derece yargılaması sırasında geçersiz kılınan bilirkişi raporlarına da atıf var-

dır. İlk derece mahkemesinin atadığı ilk bilirkişi heyeti, raporunu verdikten sonra üyelerden birinin aynı olayda daha önce bilirkişilik yaptığı ortaya çıkması üzerine, söz konusu üye görevden alınmış; daha sonraki gelişmeler neticesinde bu rapor geçersiz sayılmış ve Mahkeme tarafından yeni bir bilirkişi heyeti oluşturulmuştur. Geçersiz bilirkişi raporlarına dayanılamaz. İki geçersiz bilirkişi raporu bir geçerli bilirkişi raporu etmez; iki yanlışın bir doğru etmeyeceği gibi.

İstinaf Mahkemesinin kararının gerekçe kısmında, dava dosyasına davalı tarafından sunulan idarî soruşturmalarda alınan bilirkişi raporlarına da atıfta bulunulmuştur (Gerekçeli Karar, s.9-10). Bilindiği gibi hukuk davası başka, ceza davası başka, idarî soruşturma başkadır. Bir fiil, disiplin suçu oluşturmasa, bir fiil ceza kanunu açısından suç oluşturmasa dahi failin hukukî sorumluluğuna yol açabilir. O nedene istinaf mahkemesi kararında idari soruşturmada alınan bilirkişi raporlarına atıf yapılmasının hukukî sorumluluk açısından doğuracağı bir sonuç yoktur.

10. FRANSIZCA UZMANI BİLİRKİŞİ PROF. DR. GÜL BAYSAN'IN "KARŞI OY" YAZISI ÖZELLİKLE DİKKATE ALINMALIDIR

İstinaf mahkemesi huzurunda alınan bilirkişi raporunda, bilirkişi heyeti üyesi Fransızca Uzmanı Prof. Dr. Gül Baysan'ın yazdığı 11 sayfalık bir muhalefet şerhi vardır. Profesör Fransızca metinlerin çevirisi konusunda ülkemizin en yetkin ve tecrübeli isimlerinden biridir.

Bu davada usulsüz alıntı olduğunu iddia ettiğimiz 276 adet örnekten pek çoğunun (mesela (13, 25, 28, 44, 51, 52, 53, 54, 73, 79, 91, 97, 101, 104, 109, 112, 121, 137, 142, 148, 151, 152, 153, 154, 156, 160, 162, 166, 167, 168, 169, 170,172, 177, 180, 181, 182, 183, 195, 197, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 218, 219, 220, 221, 223, 226, 236, 248, 251, 257, 259, 264, 269 nolu örnekler) değerlendirilmesi için Fransız yazarların kitaplarından alınmış Fransızca paragrafları, bir yandan Kemal Gözler'in paragrafları ile diğer yandan da Ramazan Çağlayan'ın paragrafları ile karşılaştırmak gerekmektedir.

Bilirkişi üyeleri Prof. Dr. Hayri Bozgeyik ve Dr. Celal Işıklar Fransızca bilmedikleri için bu karşılaştırmayı yapmaya ehil değillerdir. Fransızca metinlerin değerlendirilmesine dayanan örneklere ilişkin olarak bilirkişi raporunun çoğunluk görüşünü Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar tarafından yapılan değerlendirmelerin dikkate alınmaması, bu örnekler söz konusu olduğunda Fransızca uzmanı Gül Baysan'ın değerlendirmelerinin hükme esas alınmasını gerekir.

Fransızca Uzmanı Prof. Dr. Gül Baysan'ın yazdığı 11 sayfalık bir muhalefet şerhinde bu örneklerin pek çoğunda, rastlantıyla açıklanamayacak benzerliklerin bulunduğunu, Ramazan Çağlayan'ın cümlelerinin Fransızca asıl kaynakların çevirisi olmadığını, Kemal Gözler'in cümlelerinden alınma olduğunu, örnekleriyle ve çevirilerin kaynağı olan Fransız kelimelerin başka türlü çevrilmesi mümkün iken Ramazan Çağlayan tarafından hep Kemal Gözler'in çevirdiği şekilde çevirdiği delleriyle birlikte gösterilmiştir. Temyiz incelemesinde Fransızca Uzmanı Prof. Dr. Gül Baysan'ın yazdığı 11 sayfalık bir muhalefet şerhine özel önem atfedilmesini istirham ediyoruz.

11. GEREKÇELİ KARARDA ÜYE EROL KAPLAN'IN "KARŞI OY" YAZISI ÖZELLİKLE DİKKATE ALINMALIDIR

Temyiz ettiğimiz Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 26.6.2018 tarih ve Esas No: 2017/1161, Karar No: 2019/642 sayılı kararı oy birliğiyle alınmış bir karar değildir. Üye Erol Kaplan karar muhalif kalmış ve 10 sayfa uzunluğunda bir muhalefet şerhi yazmıştır (Gerekçeli karar, s.31-40). Bu şerhte üye Erol Kaplan, çeşitli alıntı örneklerini (Örnek 25, 28, 44, 59, 96, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 109, 114, 127, 142, 148, 155, 160, 161, 168, 170, 172, 180, 183, 205, 206, 208, 211, 212, 214, 215, 216, 219, 221, 226, 248, 257, 264) tek tek incelemiş ve bunlarda davacının ve davalının kitaplarındaki paragraflar ve cümlelerin birbirlerinin aynı olduğunu veya rastlantıyla açıklanamayacak ölçüde benzer olduklarını ve dolayısıyla bunların usulsüz alıntı oluşturduklarını gözlemlemiş ve şu sonuca varmıştır:

> "…Önceki eserde bulunan yabancı eserlere yönelik yapılan atıflardaki maddi hataların ya da anlatım bozukluklarının tekrarının alıntı yapıldığını ispat eden unsurlar oldukları, yabancı kaynaklardan ve özellikle Fransız dilinde vücuda getirilen eserlerden yapılan alıntıların, sonradan Türkçe olarak oluşturulan farklı ve birbirinden bağımsız vücuda getirildiği iddia olunan iki ayrı esere, iki ayrı yazar tarafından aynı yerlerden ve aynı şekilde alıntı yapılmasının, alıntıların birebir aynı şekilde tercüme edilmesinin, aynı biçimde yorumlanmasının, değerlendirilmesinin, eleştirilmesinin, önceki alıntılamayı yapan eserdeki gibi kelimelerin tırnak içine alınmasının, Türkçe karşılığı yanına yabancı dildeki karşılığının konulmasının, konuya ilişkin gerek Türk, gerek Fransız Danıştay'ına ait kararların aynı tarih sırasıyla, aynı biçimde seçilen bölümlerinin, benzer biçimsel özellikleri ile birlikte sonraki esere alınmasının, değerlendirilmesinin ve eleştirilmesinin, içerisindeki cümlelerin dahi aynı seçilmesinin tesadüf olarak değerlendirilemeyeceği, somut uyuşmazlıkta ise davalının bu ilkelere uymadığı ve sayılan örnekler yönünden usulsüz iktibas yaptığı anlaşıldığından, bu paragraflar yönünden davanın kısmen kabulüne karar verilmesi gerektiği kanaatindeyim" (Gerekçeli Karar, s.40).

Karşı oy kullanan üye Erol Kaplan, bu dosyadaki naip üye olduğunu, bir buçuk yıl kadar süren inceleme safhasında dosyayla ilgili altı duruşmayı yö-

nettiği, dosyayı doğal olarak en iyi bilen üye olduğu hususunun da altını çizmek isteriz.

Temyiz incelemesinde gerekçeli karardaki muhalefet şerhine ve özellikle bu şerhte açıklanan somut usulsüz alıntı örneklerinin özel bir önem verilmesini istirham ediyoruz.

DURUŞMA TALEBİMİZ

Bu dava 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 369'uncu maddesinin ikinci fıkrasında sayılan dava türlerinden değildir ve keza orada belirtilen parasal sınırın da altında kalmaktadır. Ancak Aynı maddenin dördüncü fıkrası Yargıtaya, "*ikinci fıkra hükmü ile bağlı olmaksızın, bilgi almak üzere resen de duruşma yapılmasına karar" verme yetkisini* tevcih etmektedir. Bu dava 2012'de açılmış yedi yıldır devam eden, içinde çok uzun dava dilekçeleri, cevap dilekçeleri ve uzun bilirkişi raporları olan bir davadır. Ayrıntılardan öte, bir duruşma ortamında, dava konusu meselenin özünün karşılıklı tartışılmasında yarar vardır. **Bu nedenle temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılmasına karar verilmesini talep ederiz**.

SONUÇ VE TALEPLER

Yukarıda açıklanan sebepler ile hukuka aykırı olan Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 26.6.2018 tarih ve Esas No: 2017/1161, Karar No: 2019/642 sayılı kararının temyizen incelenerek **bozulmasına** ve **yargılama giderlerinin karşı tarafa yükletilmesine** karar verilmesini saygılarımla davacı adına arz ve talep ederim.

9 Temmuz 2019

Davacı Vekili Av. Fahrettin KAYHAN

EK-97: 18 EYLÜL 2019 TARİHLİ DOSYA GÖNDERME FORMU

DOSYA GÖNDERME FORMU

(HUKUK)

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi BAŞKANLIĞINA ANKARA

DOSYAYA İLİŞKİN BİLGİLER

MAHKEMESİ		KARAR TARİHİ	29/05/2019
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. HUKUK DAİRESİ		TEMYİZ DİLEKÇESİNİN KAYIT TARİHİ	10/07/2019
ESAS NO	2017/1161 Esas	HARCIN YATIRILDIĞI TARİH	09/07/2019
KARAR NO	2019/642	TEMYİZ DURUŞMA GİDERİ	
TEMYİZ NO	2019/442		

DAVANIN KONUSU	KARARIN NİTELİĞİ	BELGELER
Fikir Ve Sanat Eseri	Kararın Düzeltilerek Esas Hakkında Hüküm - (HMK 1-b-2)	Tamam

DOSYANIN SEVK NEDENİ		DOSYANIN ÖNCELİK DURUMU	
TEMYİZ	X	DİRENME	
KARAR DÜZELTME		İŞLEMLİ	
MERCİ TAYİNİ		TEMYİZ İŞLEMİNİN REDDİ	
UYUŞMAZLIK		DURUŞMALI	
NOKSAN İKMALİ		TEHİRİ İCRA	
BOZMA ÜZERİNE			
DİRENME			
YAZILI EMİR			
KANUN YARARINA BOZMA			
DAVA NAKLİ			
DERDEST DOSYANIN TEMYİZİ			
EK KARARIN TEMYİZİ			
MADDİ HATA			
NOKSAN İKMALİ(DERDEST DOSYA)			

KARARIN TEBLİĞİNE İLİŞKİN BİLGİLER

TARAF	TARAF ADI SOYADI	VEKİLİ	TEBLİĞ TARİHİ	TEMYİZ TARİHİ
Davacı	KEMAL GÖZLER	FAHRETTİN KAYHAN	08/07/2019	10/07/2019
Davalı	SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş	MEHMET KAAN KOÇALİ	08/07/2019	
Davacı	KEMAL GÖZLER	FAHRETTİN KAYHAN	03/07/2019	10/07/2019

DOSYASINA UYGUNDUR

18/09/2019

Yazı İşleri Müdürü 50804 Başkan 31413

Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.

EKLERİ: 7 klasör halinde dosya
Siyah çanta içerisinde klasör ve evrak
Bir çuval kitap

EK-98: E.2019/4047 SAYILI DOSYANIN YARGITAY KAYDI EKRAN GÖRÜNTÜSÜ

Dosya Ayrıntı Bilgileri		
İlgili Yargıtay Dairesi	:	**11. Hukuk Dairesi**
Esas Numarası	:	**2019/4047**
Tebliğname Numarası	:	
Savcı İstem	:	
Geliş Tarihi	:	**26/09/2019**
Mahkemesi	:	**Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi**
Mahkeme Esas Numarası	:	**2017/1161**
Mahkeme Karar Numarası	:	**2019/642**
Mahkeme Karar Tarihi	:	**29/05/2019**
Savcılık Esas Numarası	:	
Savcılık Tarihi	:	
Dava/Suç Türü	:	**Fikir ve sanat eseri**
Durum	:	**Postalandı**
İlişkili Dosya Listesi	:	
Dosya Sonuç Bilgileri		
Karar Numarası	:	**2020/2182**
Yargitay Kararı	:	**ONAMA**
Karar Tarihi	:	**02/03/2020**
Dosya Kapatma Tarihi	:	**14/04/2020**
Mahkeme Yargıtay Kararını Kayıt Tarihi	:	
Posta Bandrol Numarası	:	**2640098804944**
PTT Gönderi Takibi için Tıklayınız...		

EK-99: YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİNİN 2 MART 2020 TARİH VE E.2019/4047, K.2020/2182 SAYILI KARARI*

T.C.
YARGITAY
11. Hukuk Dairesi

ESAS NO **:** 2019/4047
KARAR NO **:** 2020/2182

YARGITAY İLAMI

MAHKEMESİ	: ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 20. HUKUK DAİRESİ
TARİHİ	: 29/05/2019
NUMARASI	: 2017/1161-2019/642
DAVACI	: KEMAL GÖZLER
VEKİLİ	: AV. FAHRETTİN KAYHAN
DAVALILAR	: 1-RAMAZAN ÇAĞLAYAN
	: 2-SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
VEKİLİ	: AV. MEHMET KAAN KOÇALİ

TÜRK MİLLETİ ADINA

Taraflar arasında görülen davada Ankara 2. Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesince verilen 12/07/2017 tarih ve 2012/49 E- 2017/292 K. sayılı kararın davalılar vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, istinaf isteminin kabulüne dair Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi'nce verilen 29/05/2019 tarih ve 2017/1161 E- 2019/642 K. sayılı kararın Yargıtay'ca incelenmesi davacı vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi Sefa Şahinoğlu tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

Davacı vekili, davacının "İDARE HUKUKU" isimli iki ciltten oluşan Bursa 2003 tarihli eserin sahibi olduğunu, davalı Ramazan Çağlayan'ın da diğer davalı şirket tarafından yayımlanan Ankara 2011 tarihli "İDARİ YARGILAMA HUKUKU" isimli eserin sahibi bulunduğunu, davalının kita-

* Burada yayınlanan kararın metni, orijinal karar ile birebir aynıdır. Ancak metnin sayfa düzeni ve punto büyüklüğü değişmiştir.

bının "İptal Davasının Konusu İdari İşlemler (S.277-292), İptal Davasında İptal Sebepleri (S.305-362) ve Tam Yargı Davasında Sorumluluk Esasları (S.429-552)" başlıkları altında bulunan 276 adet kısmında, müvekkilinin eserinden alıntı yapıldığını, bu alıntıların bir kısmında hiç kaynak gösterilmediğini, bir kısmında yetersiz kaynak gösterildiğini ve bir kısmında da aldatıcı nitelikte kaynak gösterildiğini, bir eserden iktibasın FSEK'in 35. maddesi uyarınca bazı cümle ve fıkraların alınması ile sınırlı olabileceğini, fakat davalının eserinde bu sınırın aşıldığını ileri sürerek, davalı Ramazan Çağlayan-'ın Eylül 2011 tarihinde yayımlanan "İDARİ YARGILAMA HUKUKU" kitabında, müvekkilinin eser sahipliğinden kaynaklanan mali ve manevi haklarına tecavüzde bulunduğunun tespitine, tecavüz ve haksız fiilin başka türlü giderilmesi olanaksız olduğundan davalıya ait piyasaya sunulan kitapların toplanarak imha edilmek suretiyle tecüvüzün ref'ine, belirsiz alacak davası olarak şimdilik 1.000,00 TL maddi ve 9.000,00 TL manevi tazminatın Eylül 2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı Ramazan Çağlayan'dan alınarak müvekkiline verilmesine, hükmün ilanına karar verilmesini istemiştir.

Davalılar vekili, davacı tarafın iddialarının abartılı olduğunu, gerçeğe uygun düşmediğini, müvekkilinin Fransızca diline hakim olduğunu, kariyeri boyunca Fransızca kaynaklar üzerinde çalıştığını, davacının müvekkilinin bu durumunu görmezden geldiğini, Fransızca kaynakların sadece kendisi tarafından tercümesinin yapılabileceği düşüncesinde olduğunu, her iki yazarın da mesleki çalışmalarını başta Fransız Danıştay kararları olmak üzere Fransızca eserlerin çevirilerini kendi eserlerinde kullanmak suretiyle gerçekleştirdiklerini, bu nedenle çevirilerin, özellikle sabit terimleri içeren çevirilerin birbirine benzerlik göstermelerinin ve çoğu zaman aynı olmalarının doğal olduğunu, davacının eserinin idare hukukuna ilişkin konuları içerdiğini, müvekkilinin eserinin ise idari yargılama hukukuna ilişkin bulunduğunu, konu olarak farklı olduklarını ancak içeriğindeki bir kısım konuların örtüştüğünü, bununla birlikte müvekkilinin eserinin bütününe bakıldığında, davacı eseri ile örtüşen konuların tek başına anılan eseri kıymetlendiren konular olmadığını, davacıya ait eserlerin müvekkili tarafından uzun yıllardır ders konuları arasında okutulduğunu, davacının üslûbu ile öğrencilere aktarıldığını, dolayısıyla eserlerdeki görüşlerin ve üslûptaki benzeşmenin kabul edilebilir olduğunu, bundan alıntıların usule aykırı olduğu sonucunun çıkarılamayacağını, müvekkilinin eserlerinde hukuki kavramların Fransızca'sını parantez içerisinde verdiğini, bunun davacının itiraz edebileceği bir konu olmadığını, idare hukukunda ağırlıklı olarak Fransızca kaynakların referans alındığını, bunların kimsenin tekeline bırakılamayacağını, iktibasların usulüne uygun olduğunu, müvekkili eserinin bağımsızlığını ortadan kaldıracak seviyede

olmadığını, davacının eserine gerektiği her yerde atıf yapıldığını savunarak, davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

İlk derece mahkemesince, davaya konu 102 örnekte yer alan kısımlara yönelik iktibasların FSEK'in aradığı koşullara göre yapılmadığı, bunların bir kısmında kaynak gösterilmediği, bir kısmında yetersiz veya yanıltıcı kaynak gösterildiği, bir kısmında ise iktibasın miktarının, amacıyla mütenasip olmadığı ve maksadın haklı göstereceği ölçünün aşıldığı, iktibas hakkının kötüye kullanılarak, esasa ve şekle ilişkin şartlara uyulmadan iktibas yapılmasının, yararlanılan eserin sahibinin fikrî haklarını ihlal edeceği gerekçesiyle, davanın kısmen kabulü ile davalıların eylemlerinin, davacının eser sahipliğinden kaynaklanan mali ve manevi haklarına tecavüz ve haksız fiil oluşturduğunun tespitine, usulsüz iktibas içeren davalıya ait kitabın aslının ve tedavüldeki çoğaltılmış nüshalarının toplanmasına, bunlardan usulsüz iktibasları içeren kısımların anılan eserden çıkarılmak suretiyle tecavüzün ref'ine, 1.000,00 TL maddi ve 5.000,00 TL manevi tazminatın 30.11.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı Ramazan Çağlayan'dan alınarak davacıya verilmesine, kararın kesinleşmesini müteakip özetinin, masrafı davalılara ait olmak üzere, tüm Türkiye'de yayımlanan gazetelerden birinde, bir defa ilânına, fazlaya ilişkin istemin reddine karar verilmiştir.

Bu karara karşı, davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesince, davalı gerçek kişi hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünce yapılan idari soruşturmada 5846 sayılı Kanunun 71.maddesinde düzenlenen suçların maddi ve manevi unsurlarının somut olayda gerçekleşmediğinin, davalı hakkında FSEK'in 71/2.maddesinde düzenlenen 'başkasına ait esere, kendi eseri ad koyma', 71/3.maddesinde düzenlenen ' bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma', 71/5.maddesinde düzenlenen "bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatıcı kaynak gösterme" fiillerinin işlenmediği gerekçesiyle hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı yönünde karar verdiği, Kırıkkale Üniversitesi Yetkili Kurulu'nun da 19.02.2014 tarihli kararında, davalı Ramazan Çağlayan hakkında son soruşturma açılmaması yönünde karar verdiği, Yükseköğretim Kurulu Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 31.07.2015 tarihli kararı ile Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu dikkate alınarak davalıya ait yayımda Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi kapsamında etik ihlalde bulunulmadığına oybirliği ile karar verildiği, İdari soruşturmada son olarak da, Danıştay 1. Dairesi'nin 26.03.2014 gün ve 2014/417E-2014/451K sayılı ilamı ile Kırıkkale Üniversite Rektörlüğü tarafından oluşturulan Yetkili Kurulun 19.02.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men'i muhakeme kararının onanmasına ka-

rar verildiği, bölge adliye mahkemesince aldırılan raporlara ve tüm dosya içeriğine göre davalının kitabının idari yargılama hukukunun usul ve esaslarına ilişkin bir ders kitabı niteliğinde olduğu, kitabında, benzer kitaplara göre o ldukça yoğun bir şekilde atıf yaptığı, diğer Fransız yazarlarla birlikte en çok 2000'li yılların başında yayımladığı doktora çalışması esnasında vakıf olduğu anlaşılan CHAPUS'ün eserine atıfta bulunduğu, en önemlisi davacının da genel olarak CHAPÜS'ün anlatım düzenini esas aldığı ve izlediği, Fransız hukuku konusunda daha çok bu eserden yararlandığı, davalı kitabında, davacının iki cilt ve toplam 2467 sayfalık kitabına yaklaşık 450 civarında atıf yapıldığı, ayrıca metin içinde de davacının adını zikrettiği, davalı eserlerindeki bilgilerin ve yer yer ifadelerin, davacı eserine benzerliğinin, sadece CHAPUS'den değil aynı zamanda bu yazara paralel olarak davacı ile aynı veya benzer kabul ve tercihlerinden dolayı olabileceği, diğer taraftan, değişik yazarlardan alınan konu başlıklarını salt bir araya getirmek suretiyle ayrı bir anlatım şekli oluşturmasında davacıya mal edilebilecek bir hususiyetten söz edilemeyeceği, zira bu örneklerin genel olarak, belirli bir düzey içerdiği, yenilik taşıdığı, sahibini tanıtma yeteneğine sahip ve ayırt edici nitelikli fikri çaba niteliğinde olduğunun söylenemeyeceği, bu bakımdan da aynı veya benzer planların kullanılmasının başlıbaşına usulsüzlük olarak kabul edilemeyeceği, davalının genel olarak Fransa hukukunda davacının da izlediği CHAPÜS'ün yanı sıra Türk idari hukukunda kısmen ve yer yer davacının eserini önemli bir referans olarak takip ettiğinin de söylenebileceği, dolayısıyla, çeviri ve yargı kararlarından yararlanmaya ilişkin birkaç/az sayıdaki örneğin bu çerçevede ele alınması gerektiği, davalı, davacının eserinden geniş şekilde yararlanmakla beraber, gerek metin içinde ismen belirtmek ve dipnotlarda emsallerine göre yüksek oranda atıfta bulunmak suretiyle alıntı usul ve esasları hususunda genel itibariyle gereken hassasiyeti gösterdiği, izlenen kaynak ve görüş paralellikleri dikkate alındığında, tartışmalı sayılabilecek birkaç örnekte gerek incelenen konuların genelliği gerek yargı kararlarına münhasırlığı sebebiyle alıntı kaynağını göstermeme bilinciyle hareket edilmediği, mahkeme kararında belirtilen 102 örnek bakımından, birebir aynılık değil, konu ve içerik bakımından benzerlikler olduğu, bu benzerliğin çoğunlukla, eserlerin tezler gibi monografik çalışmalar değil, ders kitabı veya inceleme amaçlı genel eser niteliğinde olmasından, başka birçok eserde ele alınan konuların aynı veya benzer planlar dahilinde ele alınmasından ve aynı kaynaklardan yararlanılmasından kaynaklandığı, istinaf konusu olan 102 örnekte, davacı eserine 49 defa atıf yapıldığı, yine davalının eserinde 40 civarında Fransızca eserlere de atıf yapıldığı, bunlardan 5-6 tanesinin her iki eserde de aynı olduğu, diğerlerinin davacı eserinde hiç atıf yapılmayan eserler olduğunun tespit edildiği, davacının, davalının yabancı kaynakları görmeden atıf yaptığı iddiasının isabetsiz olduğu, örneklerde yer alan bilgilerin,

başlıkların ve konuya ilişkin örneklerin genellikle aynı şekilde ve aynı sırayla bu Fransızca eserlerde de yer aldığının tespit edildiği, mahkeme kararında belirtilen 102 örnek bakımından FSEK'in 35. maddesinde belirlenen iktibas serbestisi kapsamında kaldığı, davalı tarafından iktibas kurallarına uyulduğu, eserlerin kapsam ve hacmi dikkate alındığında iktibas sınırının aşılmadığı, Fransızca eserlerden yararlanılırken davacının hususiyetinin ihlal edilmediği, davacının eser sahipliğinden kaynaklanan herhangi bir mali ve manevi hakkının ihlal edilmediği kanaatine varıldığı gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak davanın reddine karar verilmiştir.

Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak yapılan istinaf başvurusu üzerine HMK'nın 355 vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapılan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi HMK'nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre usul ve yasaya uygun Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarda açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin temyiz isteminin reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK'nın 370/1. maddesi uyarınca ONANMASINA, HMK'nın 372. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere dava dosyasının Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, istek halinde aşağıda yazılı 116,60 TL harcın temyiz edene iadesine, 02/03/2020 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Ahmet ÖZGAN	R. C. HANEDAN	E. S. BAYDAR	Dr. O. SEKMEN	Ş. KAZDAL

DAVACI
171,00 TL P.H.
54,40 TL O.H.
116,60 TL İADE

05/03/2020 G/D

EK-100: 5 MAYIS 2020 TARİHLİ KESİNLEŞME ŞERHİ

T.C.
ANKARA
2. FİKRİ VE SINAİ HAKLAR
HUKUK MAHKEMESİ

ESAS NO. : 2012/49
KARAR NO. : 2017/292

KESİNLEŞME ŞERHİ

Mahkememizin 12.07.2017 tarih 2012/49 esas ve 2017/292 sayılı kararı, Davalılar vekilleri tarafından ayrı ayrı istinaf edilmiş olup; BAM. 20. Hukuk Dairesinin 29.05.2019 tarih, 2017/1161 esas, 2019/642 sayılı kararı ile davalılar vekillerinin istinaf başvurularının KABULÜ ile mahkememiz kararının KALDIRILMASINA,

1- Davanın REDDİNE,

2- Harçlar Kanunu uyarınca tespit ve ref davası yönünden alınması gereken 44,40 TL, maddi tazminat davası yönünden alınması gereken 44,40 TL ve manevi tazminat davası yönünden alınması gereken 44,40 TL olmak üzere toplam 133.20 TL maktu karar ve ilam harcının, davacı tarafça peşin yatırılan 148,50 TL harçtan mahsubu ile bakiye 15,30 TL harcın karar kesinleştiğinde ve talep halinde davacıya iadesine

3- Davalılar kendisini vekille temsil ettirmiş olduğundan, reddedilen men ve ref davası yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT hükümlerine göre tayin ve tespit olunan 3.931,00 TL maktu vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalılara verilmesine,

5- Davalı Ramazan Çağlayan kendisini vekille temsil ettirdiğinden, reddedilen maddi tazminat yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT hükümlerine göre tayin ve tespit olunan 1.000,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı Ramazan Çağlayan'a lara verilmesine,

4- Davalı Ramazan Çağlayan kendisini vekille temsil ettirdiğinden, reddedilen manevi tazminat yönünden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT hükümlerine göre tayin ve tespit olunan 3.931,00 TL maktu vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı Ramazan Çağlayan'a verilmesine,

5- Davacı tarafından yapılan yargılama giderlerinin uhdesinde bırakılmasına,

6- Davalılar tarafından istinaf aşamasında yapılan 3.600,00 TL bilirkişi ücreti, 597,70 TL tebligat ve posta giderleri toplamı 4.197,70 TL yargılama masrafının davacıdan tahsili ile davalılara verilmesine,

7- Yatırılan ve kullanılmayan gider avansının, hükmün kesinleşmesini müteakip re'sen taraflara iadesine (HMK m.333),

8- Davalılardan peşin alınan 31,40 TL maktu istinaf karar ve ilam harcının, karar kesinleştiğinde ve talep halinde davalılara iadesine,

9- İstinaf aşamasında duruşma açıldığından ve birden fazla duruşma yapıldığından, karar tarihi itibariyle yürürlükte bulunan AAÜT uyarınca belirlenen 2.725,00 TL vekalet ücretinin, davacıdan alınarak davalılara verilmesine,

karar verilmiş, daha sonra Davacı vekili tarafından temyiz talebinde bulunulmuş, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Başkanlığının 02.03.2020 tarih, 2019/4047 esas ve 2020/2182 sayılı kararı ile davacı vekilinin temyiz istemlerinin reddi ile BAM 20. Hukuk Dairesi Başkanlığınca verilen kararın ONANMASINA KESİN olarak karar verilmiş olup mahkememiz kararı 02.03.2020 tarihinde kesinleşmiştir. 05.05.2020

Yz. İşl. Müdürü	Hakim 41072
(e-imzalıdır)	(e-imzalıdır)

BİBLİYOGRAFYA

Adli İstatistikler 2018, http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2082019153842istatistik2018.pdf.

Anayasa Mahkemesi, 10 Aralık 2019 Tarih ve 2015/5612 Sayılı Kemal Gözler (2) Kararı, https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/5612.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 15 Nisan 2014 Tarih ve 40877/07 Başvuru Numaralı *Hasan Yazıcı v. Türkiye* Kararı (http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-142637). Kararın Türkçe çevirisi için bkz.: "*Hasan Yazıcı v. Türkiye* Davası" (Çev. Yahya Berkol Gülgeç), *Legal Hukuk Dergisi,* Aralık 2014 (*Özel Sayı: Rona Aybay'a Armağan*), Cilt 2, 2014, ss.2637-2664.

CERİTOĞLU SENGEL (Filiz), *Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda İntihal ve Esinlenme*, Ankara, Seçkin, 2009,

ÇAĞLAYAN (Ramazan), *İdarî Yargılama Hukuku,* Ankara, Seçkin, 2011.

ERTUĞRUL (İlter), "Mümtaz Soysal'ın ve Kitabının Yargılanışı", *in* Mümtaz Soysal, *Anayasaya Giriş,* Ankara, İmge, 3. Baskı, 2011, s.353-639.

GARNER (Bryan A.) (Ed.), *Black's Law Dictionary,* St. Paul, Minn., West Group, Yedinci Baskı, 1999.

GÖZLER (Kemal), "Gerekçeli Karar Kaç Ayda Yazılır? Davacısı Olduğum Altı Davada Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin Gerekçeli Kararları On Sekiz Aydır Yazmaması Hakkında Bir Açıklama", www.anayasa.gen.tr/kac-ayda.htm (Yayın Tarihi: 6 Eylül 2019).

GÖZLER (Kemal), "*Res Iudicata*'nın Türkçesi Üzerine", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,* Cilt 56, Sayı 2, 2007, s.45-61 (www.anayasa.gen.tr/res-iudicata.htm),

GÖZLER (Kemal), *Hukuka Giriş,* Bursa, Ekin, 17. Baskı, 2019.

GÖZLER (Kemal), *İdare Hukuku,* Bursa, Ekin, 2003, 2 Cilt.

GÖZLER (Kemal), *Örnekleriyle Usûlsüz Alıntı Sorunu,* Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2013 (http://www.anayasa.gen.tr/usulsuz-alinti-sorunu.htm).

GÖZLER (Kemal), *Ramazan Çağlayan'ın İdarî Yargılama Hukuku İsimli Kitabı Hakkında Eleştiriler*, Bursa, Yazarın kendi Yayını, 2013 (http://www.idare.gen.tr/caglayan-elestiri.htm).

GRIDEL (Jean-Pierre), *Notions fondamentales de droit et droit français*, Paris, Dalloz, 1992.

GÜN (Mehmet), Merve Kurdak ve Zeynep Koray, *Bilirkişi Zümresine Tanınan İmtiyazlı Korumanın Anayasaya Aykırılığı,* İstanbul, Gün+, 2015.

http://www.bedk.gov.tr/KurulUyeleri.Aspx (Erişim Tarihi: 12 Temmuz 2013).

http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/. Erişim: 12 Temmuz 2013. Sayfanın 24 Haziran 2013 tarihli sürümü için bkz: https://web.archive.org/web/20130624084500/http://www.plushukuk.com/danisma-kurulu/.

https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adli-istatistikler-2019-kitab12062020095712.

https://avesis.gsu.edu.tr/oaksoylu/egitim (Erişim Tarihi: 25 Temmuz 2020).

https://cv.gsu.edu.tr/tr/CV/cagla-tansug (Erişim Tarihi: 25 Temmuz 2020)

https://www.pusulahaber.com.tr/nuh-sami-yildirim-ak-parti-aday-adayi-174626h.htm (Erişim Tarihi: 20 Ağustos 2020).

KAYHAN (Fahrettin), "Bilirkişiye Doğrudan Soru Yöneltmek Mümkün mü?", https://www.hukukihaber.net/makale/bilirkisiye-dogrudan-soru-yoneltmek-mumkun-mu-h437748.html, 10 Ağustos 2020.

KUNTER (Nurullah), *Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku*, İstanbul, Kazancı, 8. Baskı, 1986.

ÖNCÜ (Özge), *Fikir ve Sanat Eserlerin Hukukunda İktibas serbestisi ve Sınırları,* Ankara, Yetkin, 2010.

ÖZTAN (Fırat), *Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku,* Ankara, Turhan, 2008.

ROSS (Alf), *On Law and Justice,* London, Steven & Sons, 1958, s.36-38 *in* Christophe Grzegorczyk, Françoise Michaut ve Michel Troper (der.-) *Le positivisme juridique*, Brüksel ve Paris, E.Story-Scientia ve L.G.D.J., 1992.

TEKİNALP (Ünal), "Bilim Etiğinin Hukukî Cephesi", *Bilim Etiği El Kitabı* (Ed. Ayşe Erzan), Ankara, TÜBA, 2008, s.75-84.

TEKİNALP (Ünal), *Fikri Mülkiyet Hukuku,* İstanbul, Vedat, 5. Baskı, 2012.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 7 Haziran 2007 Tarih ve E.2006/929, K.2007/8748 Sayılı *Mehmet Gün v. Metin Çalış* Kararı (https://karararama.yargitay.gov.tr).

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 10 Mayıs 2006 tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 sayılı İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı Kararı (https://karararama.yargitay.gov.tr).

YAZICI (Hasan), *Bir Aşırma (İntihal): Doğramacı-Yazıcı Davası Işığında Yargımız-Aydınlarımız,* İstanbul, İletişim, 2020. ■

DİZİN

(14 Mart 2012-6 Ekim 2017)
ABD Federal Yüksek Mahkemesi, 17
Adil Yargılanma Hakkı, 32
Adli İstatistikler 2018, 88
Ahmet Bilgin, 104
Ahmet Kılıçoğlu, 51, 52, 53
Ahmet Özgan, 146
Aldatıcı Atıfla Yapılmış Alıntılar, 81
Ali Dursun Ulusoy, 71
Alt-Hâkimler, 44
Anayasa Mahkemesi, 10 Aralık 2019 Tarih ve 2015/5612 Bireysel Başvurusu Sayılı *Kemal Gözler* (2) Kararı, 4
Anayasa, m.13, 14
Anayasa, m.26, 33
Anayasa, m.27, 33
Anayasa, m.36, 32
Anayasa, m.141, 15, 20, 21, 32
Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi 12 Temmuz 2017 Tarih ve K.2017/292 Sayılı Gerekçeli Kararının Değerlendirilmesi, 73
Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi Önündeki Safha, 37-93
- Talimat Öncesi Dönem (14 Mart 2012-21 Mayıs 2014), 39-63
- Talimat Sonrası Dönem (8 Şubat 2016-6 Ekim 2017), 71-73
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (6 Ekim 2017- 18 Eylül 2019), 95-144
Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin 29 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1161, K.2019/642 Sayılı Gerekçeli Kararının Eleştirisi, 128
Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, 26 Nisan 2012 Tarih ve 2012/181 Sayılı Görevsizlik Kararı, 102
Ara Kararlara İlişkin Hukuka Aykırılıklar, 151
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları, 22
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 15 Nisan 2014 Tarih ve 40877/07 Sayılı *Hasan Yazıcı v. Türkiye* Kararı, 18
Aydın Gülan, 57, 67
Ayhan Tekinsoy, 109
Aynen Alıntılar, 84
Bahtiyar Akyılmaz, 55
Başak Zeynep Baysal, 66
Belli Olacak Şekilde Yapılmamış Alıntılar, 84
Bilim Hürriyeti, 33
Bilirkişi Görüşü ve Kanaat, 76
Bilirkişi İsimleri Yayınlanması, 19
Bilirkişi Raporları - Eleştiri, 164
Bilirkişi Raporları - Fikri Eser, 22-23
Bilirkişi Raporları Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi, 22-24
Bilirkişi Raporu - Mahkeme Kararı, 26
Bilirkişi Raporuna İtiraz, 48
Bilirkişi Ret Sebebini Gizleme, 51
Bilirkişi Seçilmesi, 92
Bilirkişi Seçimi Konusunda Genel Bilgi, 45
Bilirkişi - Uygulama, 44
Bilirkişi Ücretinin Hukukî Niteliği, 24
Bilirkişi Zümresine Tanınan İmtiyazlı Koruma, 44
Bilirkişilerin Duruşmaya Davet Edilmesi, 54
Bilirkişilik Sorunu, 164
Bilirkişilikten Çekilme Meselesi, 57
Bilirkişiye Doğrudan Soru Yöneltmek, 44
Bireysel Başvuruda Neden Bulunmadım, 7
Blanco Kararı, 159
Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, 89
Celal Işıklar - Bilirkişi, 111-118
Ceza Muhakemesi Kanunu, m.58, 21
Cüneyt Bellican, 68, 69
Cüneyt Ozansoy, 71
Çağla Tansuğ, 57, 64, 65
Çağlayan'ın Kitabının İkinci Baskısı, 40
Çeviri-Kaynaksız, 86
Çeviri-Usulsüz Alıntı, 86
Danıştay 1. Dairesinin 26 Mart 2014 Tarih ve E.2014/417, K.2014/451 Sayılı Men-i

Muhakeme Kararının Onanması Kararı, 103
Dava Belgeleri Kitapları, 3
Dava Dosyasındaki Ceza Soruşturmalarına İlişkin Bilgilerin Yayınlanması, 31
Dava Dosyasındaki İdarî Soruşturmalara İlişkin Bilgilerin Yayınlanması, 29
Dava Dosyasındaki Kişisel Verilerin Yayınlanması, 28
Davanın Görülme Süresi, 88
Davanın Hâkimi, 37
Davanın Hızı, 88
Davanın Konusu, 37
Davanın Seyrine İlişkin Açıklamalar, 38
Davanın Tarafları, 37
Dipnottaki Maddi Hatanın Alıntılanması, 142
Disiplin Suçu, 107
Doğramacı-Yazıcı Davası, 3
Döndü Deniz Bilir, 95, 127
Duruşma Tutanaklarının Yayını, 10
Duruşmaların Herkese Açık, 31
Duruşma-Uygulamanın Eleştirisi, 91
E. S. Baydar, 146
E.2012/49 Sayılı Dosya, 37-93
E.2017/1161 Sayılı Dosya, 95-144
Ebru Yücetürk, 95
Ek Rapor, 50, 73
EK-1: Ramazan Çağlayan'ın Cevaplarına Cevaplar, 6, 40
EK-3: Ramazan Çağlayan'ın Kemal Gözler'den Yaptığı Usûlsüz Alıntılar Listesi, 6, 39
Eklere İlişkin Açıklamalar, 10
Eklere İlişkin Açıklamalar, 9
Ekrem Yıldız, 101
Ender Ethem Atay, 45, 46, 51
Ender Ethem Atay, Murat Sezginer ve Mustafa Fadıl Yıldırım İmzalı Bilirkişi Raporu, 48
Erol Kaplan, 95, 127
Erol Kaplan'ın Karşı Oyu, 143
Eser Us, 54
Etik İhlal Yoktur Kararı, 105
Etik İhlâl, 107
Fahrettin Kayhan, 37, 44, 83
Fazıl M. Köprülü, 109
Fethi Merdivan, 37
Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, m.1/B
Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, m.31, 13, 22, 28
Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, m.71/3
Fikrî Haklar Bilinci ve Duyarlılığı, 163
Fransızca Bilmeyen Bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar, 129
Fransızca Bilmeyen Bilirkişiler Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar'ın 302 Adet Fransızca Paragraf Üzerinden Değerlendirme Yapmaları, 125, 129, 131
Fransızca Paragraf Üzerinde Fransızca Bilmeyen Bilirkişilerin Değerlendirmesi, 129
FSEK'in Yanlış Uygulandığı İddiam, 151
Fülürya Yusufoğlu, 67
Gecikmenin Nedenleri, 89
Genel Ahlâk, 15, 20
Genel Bilgiler, 85
Genel Gözlem ve Eleştiri, 91
Gerekçe, 147, 148
Gerekçeli Kararın Esasına İlişkin Eleştiriler, 135
Gizliliğin İhlâli (TCK, m.285), 31
Görev Suçu, 102
Gül Baysan, 126, 129, 131
Hak Arama Hürriyeti, 32
Hakan Kocamış, 101
Hâkim İsimlerinin Yayınlanması, 16
Hâkimin İsminin Zikredilmesi, 18
Haklar Çatışması, 32
Haksız Fiil, 107
Halil Cin, 117
Halil Kalabalık, 105
Hamdi Pınar İmzalı Muhalefet Şerhi, 71, 72
Harici Bilirkişi, 45
Hasan Nuri Yaşar, 57, 69, 70
Hasan Yazıcı, 3
Hata, 9
Hayri Bozgeyik ve Celal Işıklar - Fransızca, 121, 127
Hazal Zengingül, 63
Hazırlık İşlemleri, 79
Hukuk Fakültesi Öğretim Üyelerinin Bilirkişi Olarak Seçilmesi, 42
Hukuk İşlerinden Sorumlu Rektör Danışmanı-Ramazan Çağlayan, 102
Hukuk Muhakemeleri Kanunu, m.152/1, 54
Hukuk Muhakemeleri Kanunu, m. 266, 42, 43

Hukuk Muhakemeleri Kanunu, m.272/1, 25
Hukukî Mesele, 148
Hukukun Yanlış Uygulaması, 152
İcra ve İflas Kanunu, m.14, 14
İdare Hukuku (Uygulama) Dersi, 116, 119
İdare Hukukunda Fransızca Bilen, 65
İdarî Soruşturmalar, 29
İdarî Soruşturmaların Gizliliği Prensibi, 32
İdarî Tahkikat Raporu, 98
İfade Hürriyeti, 33
İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı Kararı, 18, 161, 162
İhtisas Mahkemesi, 39
İktibasın Belli Olacak Şekilde Yapılması, 84
İlhami Sığırcı, 52, 100
İlhan Helvacı, 66, 68
İlhan Üzülmez, 52, 53, 100
İlk Derece Safhası, 37-93
İlk Derecede Davanın Görülme Süresi, 88
İlliyet Bağı, 141
İstanbul 1. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin Önündeki Dönem (Talimat Dönemi) 21 Mayıs 2014-8 Şubat 2016), 63-71
İstinaf Aşaması, 95
İstinaf Safhası, 95-144
İş Yükü, 165
Jüri Üyesi, 46
Kamil Ersin Ortaç, 95, 127
Kamu Güvenliği, 15
Kamunun Bilgi Edinme Hakkı, 26
Kanunî Hakikat, 157
Karar Tahlili Kitabı, 2
Karara Etki Eden Yargılama Hatası, 152
Kararın Hüküm Fıkrası, 155
Kararlar - Fikrî Eser, 16
Karşı Oy Yazan Hakimlerin Fikrî Hakları, 18
Kaynağı Gösterilmeden Alınmış Çeviriler, 86
Kaynak Göstermeksizin Alıntı Yapma Suçu, 102
Kaynaksız Alıntılar, 79
Kesin Hüküm, 157
Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının 9 Temmuz 2014 Tarih ve 76366874/30 Sayılı "Ramazan Çağlayan Hakkında Herhangi Bir Disiplin Cezası Verilmesine Yer Olmadığı" Kararı, 104
Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Disiplin Kurulu, 52
Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü, 19 Şubat 2014 Tarih ve 2014/2 Sayılı Men-i Muhakeme Kararı, 31, 51, 101
Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü, 30
Kızamık Salgını, 140
Kişisel Veri-Bilimsel Amaçlarla ya da İfade Özgürlüğü Kapsamında İşlenmesi, 29
Kişisel Veriler, 29
Kitabın türü, 2
Konya Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 115
Küçüklerin Korunması, 15
Listeden Bilirkişi, 45
Maddî Hakikate Karşı Yargısal Hakikat, 157
Maddî Hatanın da Alıntılanması, 142
Maddî Mesele, 148
Mahkeme Kararları - Fikri Haklar, 16
Mahkeme Kararlarının Yayınlanması, 13
Marbury v. Madison Kararı, 17, 22
Mehmet Emin Bilge, 52
Mehmet Gün v. Metin Çalış Kararında, 27
Mehmet Kaan Koçali, 37
Meltem Kutlu Gürsel, 105
Metin Günday, 109
Murat Sezginer, 45, 51
Mustafa Ateş, 55, 56
Mustafa Fadıl Yıldırım, 45, 51, 53
Mustafa Fadıl Yıldırım, İlhan Üzülmez ve İlhami Sığırcı Tarafından Hazırlanmış Bilirkişi Raporu, 100
Mülakatlar, 85
Nuh Sami Yıldırım, 46
Numan Çilesiz, 10
Nurullah Kunter, 32
O. Sekmen, 146
Onur Karahanoğulları, 54
Osman Çağlayan, 101
Öğretim Üyesi, 113
Özge Aksoylu, 57, 64, 65
Özge Okay Tekinsoy, 54
PlusHukuk Bürosu, 46, 101
Quaestio facti, 148
Quaestio uiris, 148
R. C. Hanedan, 146
Ramazan Çağlayan, 4
Ramazan Çağlayan'ın Kitabının İkinci Baskısı, 41

Ramazan Çağlayan'ın YÖK'e Sunduğu 80 Sayfa Uzunluğunda Tarihsiz Savunma Dilekçesi, 52
Ramazan Çağlayan-Dekan Yardımcısı, 105
Ramazan Çağlayan-Rektör Danışmanı, 102
Refik Gür, 17
Rektör Danışmanı-Ramazan Çağlayan, 102
Res iudicata, 157
Savaş Bozbel, 64, 70
Seçkin Yayınevi, 5
Sefa Şahinoğlu, 145
Sınavlar, 85
Sözlü Duruşma, 93
Sözlü Olarak İleri Süremediği, 92
Sözlü Yargılama, 93
Suç, 107
Ş. Kazdal, 146
Talihsiz Karar, 162
Talimat Dönemi, 63
Talimat Öncesi Dönem, 39
Talimat Sonrası Dönem, 71
Talimat Yazısına, 63
Talimat, 9, 63-71
Talimat-Eleştiri, 69
Tanık İsimlerinin Yayınlanması, 21
Taraf Dilekçeleri Başkaları Tarafından Yayınlanabilir mi, 27
Taraf İsimlerinin Yayınlanması, 20
Taraf Vekillerinin İsimleri Yayınlanması, 21
Tarafların Temsilcileri, 37
Tekin Akıllıoğlu, 54, 56, 57
Temyiz Dilekçesi, 145
Temyiz Safhası, 145
Temyiz Safhası, 145-153
Temyiz Sebebi, 150
Temyiz Sürecine İlişkin Açıklamalar, 145
Teşekkürler, 11
Transit Atıf Örneği, 142
Transit Atıfla Yapılmış Alıntılar, 83
Turan Yıldırım, 105
Turgut Tan, 54
Türk Anayasa Mahkemesinin Verdiği Bireysel Başvuru Kararları, 22
Türk Borçlar Kanunu, m.74, 107
Türk Ceza Kanunu, m.258, 29
Türk Ceza Kanunu, m.285, 31
Türk Milleti Adına Karar, 8
Türk Milletine Şikayet, 8
Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı, 115
Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 111
Vakıalar da Konuşur, 13
Yalçın Tosun, 67
Yargı Yetkisi, 44
Yargı Yetkisinin Bilirkişiler Devri Sorunu, 44
Yargılama Giderleri, 156
Yargılama Kalitesi, 9
Yargılama Sürecinin Değerlendirilmesi, 88
Yargılamanın Alenîliği Prensibi, 31
Yargısal Hakikat, 161
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Önündeki Seyri ve Değerlendirilmesi (E.2019/4047 Sayılı Dosya) (18 Eylül 2019 - 2 Mart 2020), 145-153
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 7 Haziran 2007 Tarih ve E.2006/929, K.2007/8748 Sayılı *Mehmet Gün v. Metin Çalış* Kararı, 27
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 10 Mayıs 2006 Tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 Sayılı *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı* Kararı, 18, 161
Yargıtay Kanunu, m.49, 14
Yargıtay Kararı Gerekçesizdir, 147
Yargıtay Kararı Hakkında Genel Değerlendirme, 153
Yargıtay Kararının Eleştirisi, 147
Yargıtayın Hızı, 146
YÖK Etik Kurulunun 31 Temmuz 2015 Tarih ve 2015/05 Sayılı Ramazan Çağlayan Hakkında Aldığı "Etik İhlal Yoktur" Kararı, 105
YÖK Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu, 105
YÖK Tarafından Açılan İdarî Soruşturmalar, 30, 58
Yükseköğretim Kanunu, m.53/c, 101 ■

KEMAL GÖZLER'İN ÖZGEÇMİŞİ VE YAYIN LİSTESİ

E-mail: kgozler@hotmail.com **Web: www.anayasa.gen.tr/gozler.htm**

I. ÖZGEÇMİŞ

1. Öğrenim

1983-1987 *Lisans:* Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
1988-1990 *Yüksek Lisans* (Kamu Hukuku): Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
1990-1992 *DEA* (Kamu Hukuku): Bordeaux Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Fransa)
1992-1995 *Doktora* (Kamu Hukuku): Bordeaux Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Fransa)

2. Meslekî Çalışma

1988-1997 *Araştırma Görevlisi:* Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Genel Kamu Hukuku Anabilim Dalı
1997-2000 *Yardımcı Doçent:* Uludağ Üniversitesi İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü Hukuk Bilimleri Anabilim Dalı
2000-2004 *Doçent:* Uludağ Üniversitesi İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü Hukuk Bilimleri Anabilim Dalı.
2004-2007 *Doçent:* Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi
2007-2016 *Profesör:* Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Anabilim Dalı
2016- *Emekli*

3. Ödüller

1. 1999 yılı Türk Sosyal Bilimler Derneği Genç Sosyal Bilimciler Birincilik Ödülü.
2. 2001 Yılı ODTÜ Mustafa N. Parlar Araştırma Teşvik Ödülü.
3. 2009 ve 2011 Yılı TÜBA Üniversite Ders Kitapları Telif Eser Ödülü.

II. YAYINLAR

A. KİTAPLARDAN SEÇKİ (Tam kitap listesine ve kitapların tanıtım sayfalarına *www.anayasa. gen.tr/gozler.htm* adresinden ulaşılabilir).

1. *Le pouvoir de révision constitutionnelle,* Villeneuve d'Ascq, Presses universitaires du Septentrion, 1997 (2 Cilt, 774 s.)
2. *Hukukun Genel Teorisine Giriş,* Ankara, US_A yayıncılık, 1998, 245 s.
3. *Kurucu İktidar,* Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2016, XVI+191 s.
4. *Anayasa Hukukunun Metodolojisi,* Bursa, Ekin, 2. Baskı, 1999, XVI+320 s.
5. *Anayasa Normlarının Geçerliliği Sorunu,* Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2016, VIII+320 s.
6. *Kanun Hükmünde Kararnamelerin Hukukî Rejimi,* Bursa, Ekin, 2000, VI+300 s.
7. *Cumhurbaşkanı - Hükûmet Çatışması: Cumhurbaşkanı Kararnameleri İmzalamayı Reddedebilir mi?,* Bursa, Ekin, 2000, VIII+80 s
8. *Anayasa Değişikliği Gerekli mi? 1982 Anayasası İçin Bir Savunma,* Bursa, Ekin, 2001, XVI+120 s.
9. *Devlet Başkanları,* Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2016, XVI+320 s.
10. *Judicial Review of Constitutional Amendments: A Comparative Study,* Bursa, Ekin Press, 2008, XII+126 s.

11. *Türk Anayasa Hukuku,* Bursa, Ekin, 2019, 3. Baskı, XXXVIII+1274 s.
12. *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*, Ekin, 25. Baskı, 2020, XVI+512 s.
13. *Türk Anayasa Hukukuna Giriş*, Ekin, 15. Baskı, 2020, XXXII+368 s.
14. *Anayasa Hukukuna Giriş,* Bursa, Ekin, 29. Baskı, 2020, XVI+392 s.
15. *Anayasa Hukukunun Genel Esasları: Ders Kitabı* Bursa, Ekin, 12. Baskı, 2020, XVI+512 s.
16. *Anayasa Hukukunun Genel Esaslarına Giriş,* Bursa, Ekin, 13. Baskı, 2020, XVI+368 s.
17. *Kısa Anaya Hukuku*, Bursa, Ekin, 16. Baskı, 2020, XVI+256 s.
18. *İdare Hukuku,* Bursa, Ekin, 3. Baskı, 2019, 2 Cilt (3268 sayfa)
19. *İdare Hukuku Dersleri,* Bursa, Ekin, 22. Baskı, 2020, XVI+800 s.
20. *İdare Hukukuna Giriş,* Bursa, Ekin, 26. Baskı, 2020, XVI+444 s.
21. *Hukuka Giriş,* Bursa, Ekin, 16. Baskı, 2020, XVI+512 s.
22. *Hukukun Temel Kavramları,* Bursa, Ekin, 18. Baskı, 2020, XVI+352 s.
23. *Devletin Genel Teorisi,* Bursa, Ekin, 9. Baskı, 2019, XVI+384 s.
24. *Türk Anayasa Hukuku Pratik Çalışmaları,* Bursa, Ekin, 9. Baskı, 2019, XVI+438 s.
25. *Anayasa Hukukunun Genel Teorisi,* Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2020, 2 Cilt, 2176 s.
26. *Ramazan Çağlayan'ın İdari Yargılama Hukuku İsimli Kitabı Hakkında Eleştiriler,* Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2013, XVI+712 s. (http://www.idare.gen.tr/caglayan-elestiri.htm).
27. *Ramazan Çağlayan'ın İdare Hukuku ve İdari Yargılama Hukuku İsimli Kitabı Hakkında Eleştiriler*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2013, VIII+184 s. (http://www.idare.gen.tr/caglayan.htm).
28. *Örnekleriyle Usûlsüz Alıntı Sorunu,* Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2013, XVI+680 s. (http://www.anayasa.gen.tr/usulsuz-alinti-sorunu.htm).
29. *Elveda Anayasa: 16 Nisan 2017'de Oylayacağımız Anayasa Değişikliği Hakkında Eleştiriler,* Bursa, Ekin, 2017, 200 s.
30. *Referandumdan Önce, Referandumdan Sonra: 16 Nisan 2017 Referandumu ve Bu Referandumda Oylanan Anayasa Değişikliği Hakkında Yazılar*, Bursa, Ekin, 2017, 144 s.
31. *İnsan Hakları Hukuku,* Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2018, XXIV+568 s.
32. *İnsan Hakları Hukukuna Giriş,* Bursa, Ekin, 2. Baskı, 2020, XVI+368 s.
33. *Mahallî İdareler Hukuku,* Bursa, Ekin, 2018, XVI+520 s.
34. *Mahallî İdareler Hukukuna Giriş,* Bursa, Ekin, 2018, XVI+352 s.
35. *Fıkıh-Hukuk İlişkisi Üzerine*, Bursa, Ekin, 1. Baskı, 2019, XVI+152 s.
36. *Türkiye Nereye Gidiyor? Akademi ve Hukuk Üzerine Gözlemler ve Eleştiriler (Makalelerim 2019),* Bursa, Ekin, 2020, 32+656 s.

B. MAKALELER

100'den Fazla Makale. (Tam metinlerine *www.anayasa.gen.tr/gozler.htm* adresinden ulaşılabilir).

III. ATIF İNDEKSİ (Listeye *www.anayasa.gen.tr/atiflar.htm*'den ulaşılabilir).

Web of Science.- Citing Articles: 218; Sum of the Times Cited: 259; h-index: 8 (3.6.2020 İtibarıyla).

Google Scholar.- Citations: 3351; h-index: 26; i10-index: 54 (3.6.2020 İtibarıyla).

Bu metin, aşağıdaki kâğıt üzerine basılı olan kitabın PDF versiyonudur.
Kemal Gözler, *Gözler v. Çağlayan Davası: Gözlemler ve Eleştiriler,* Bursa, Yazarın Kendi Yayını, Eylül 2020, X+570 s.
(Yayınlandığı URL: http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm)

Bu kitap, *Gözler v. Çağlayan davası* olarak isimlendirdiğim, Ankara 2. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinin E.2012/49, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin E.2017/1161 ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin E.2019/4047 sayılı dosyalarında görülmüş olan davaya ilişkindir. Bu kitapta söz konusu dava dosyalarında bulunan dava evrakının önemli bir kısmı yayınlanmakta ve dava bunlar ışığında incelenmekte ve eleştirilmektedir.

*Gözler v. Çağlayan davası*nın çok güçlü bir dava olduğunu sanıyordum. Bu davada ileri sürdüğüm iddiaları kanıtlamak için 276 adet somut alıntı örneği vermiştim. Bu örneklerdeki usûlsüz alıntıların apaçık olduğunu ve usûlsüz alıntı iddiamın çürütülemez bir iddia olduğunu düşünüyordum. Davamı istinaf safhasında kaybedince şaşırdım. Ancak ümidimi yitirmedim. Temyiz başvurusunda bulundum. Yanlışın Yargıtaydan döneceğini umuyordum. Çünkü hâlâ davamın ve kanıtlarımın çok güçlü olduğuna inanıyordum. Davamı Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2 Mart 2020 tarihli kararıyla kaybettiğimi öğrenince ise büyük bir hayal kırıklığı yaşadım. Bu davada büyük bir haksızlığa uğradığım hissi bende oluştu.

Gerek benim, gerekse hakkını arayıp hakkını alamadığını düşünen herkesin, davalarıyla ilgili olarak, hatalı gördükleri kararlarından dolayı mahkemeleri Türk milletine şikâyet etme hakları olduğunu düşünüyorum. Mahkeme kararıyla davayı kaybetmiş olmak, mahkemeyi Türk milletine şikâyet etme hakkını kaybetmiş olmak demek değildir. Malum, Anayasamızın 9'uncu maddesine göre, yargılama yetkisi mahkemeler tarafından *Türk milleti adına* kullanılır. Dolayısıyla Türk mahkemeleri huzurunda hakkını arayan ve hakkını alamadığını düşünen herkesin, mahkemeleri, Türk milletine şikâyet etme hakkı vardır. İşte bu kitabı yazmamın **sebebi** budur: Davam hakkında karar veren mahkemeleri Türk milletine şikayet etmek!

Bu davayı kitaplaştırmamın başlıca **iki amacı** vardır:

Türkiye'de fikrî haklar bilinci ve duyarlılığı oldukça düşüktür. Bu durum yargıya da yansımaktadır. Türkiye'de fikrî hakların yargısal korunması konusunda ciddi sorunlar vardır. *Gözler v. Çağlayan davası*, bu sorunları somut olarak gözler önüne sererek Türkiye'de fikrî haklar bilincinin ve duyarlılığının gelişmesine katkıda bulunabilecek örnek bir davadır. Hâliyle bunun için bu davanın kamuoyu tarafından bilinmesi ve tartışılması gerekir. Bu davayı kitaplaştırmamın **birinci amacı** budur.

Türkiye'de, Adalet Bakanlığı dahil, herkes, yargılama kalitesinin düşüklüğünden şikayet ediyor. Bu nedenle sık sık "yargı reformu" için kanunlar çıkarılıyor. Yargılama kalitesi kanunla artırılamaz. Bu kalite, somut davalarda, doğru ve zamanında verilmiş kararlarla artar. Bunun için, davalarda nasıl yanlış kararlar verildiğini örnekleriyle göstermekten ve bunu tartışmaktan çekinmemek gerekir. Ben bu kitapta, *Gözler v. Çağlayan davası*nda, hâkimlerin yaptıkları hatalara somut örnekler veriyorum. Bu dava, Türkiye'de yargılama kalitesindeki sorunları resmeden bir örnek dava hâline gelsin istedim. Bu dava Türkiye'de yargılama kalitesine ilişkin sorunlara ışık tutsun, bu sorunların daha somut bir şekilde tartışılmasına vesile olsun istedim. Bu davayı kitaplaştırmamın **ikinci amacı** da budur.

Yazarın Kendi Yayınıdır.
Kemal Gözler
(kgozler@hotmail.com)
Açık Erişim:
http://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm

PARAYLA SATILAMAZ

ISBN: 978-605-63826-3-5